STEPHEN KING

PURPURINĖ ROZA

Stephen King

PURPURINĖ ROZA

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
ERIKA BUJOKAITĖ

Kaunas
1999

Stephen King. Rinktiniai raštai, 22 tomas

ROSE MADDER
New York, Signet, 1996

ISBN 9986-97-022-4

Prologas

PIKTI BUČINIAI

Ji sėdi kampe ir bando išsiurbti iš kambario orą, kurio prieš kelias minutes, regis, buvo tiek daug, o dabar staiga visai nebeliko. Iš kažkur labai toli ji girdi švokštimą ir žino, jog tai oras, slenkantis gerkle žemyn, o po to mažais karštligiškais atodūsiais išsiveržiantis laukan. Tačiau tai nė kiek nesumažina jausmo, kad ji skęsta savo svetainės kampe, žvelgdama į apgailėtinas knygos, kurią ji skaitė vyrui sugrįžus namo, liekanas.

Tačiau ji visai nesijaudina. Skausmas per daug didelis, kad ji galėtų jaudintis dėl tokių smulkmenų kaip kvėpavimas ar dėl to, jog jos kvėpuojamajame ore, regis, visai nėra oro. Skausmas prarijo ją, kaip kad banginis - šventąjį Joną*. Jis dilgčioja it nuodinga saulė, spindinti giliai jos viduje, kur dar vakar ramiai augo nauja būtybė.

Ji dar niekad nejautė tokio skausmo: netgi trylikametė, kai metėsi dviračiu į šoną, norėdama apvažiuoti duobę, ir trenkėsi stačia galva į asfaltą, prasiskeldama kaktą, kur po to atsirado vienuolikos dygsnių siūlė. Ji atsiminė tik akimirksnio skausmo smūgį, po kurio sekė žvaigždėta tamsuma - trumpas nualpimas... tačiau to skausmo jokiu būdu nesulyginsi su šia agonija. Šia siaubinga agonija. Ranka ant pilvo jaučia kūną, kuris daugiau į jį nebepanašus: tarytum ją kažkas atsegė ir vietoj gyvo kūdikėlio įkišo karštą akmenį.

Dieve, prašau, - mąsto ji. - *Prašau, tegul nieko nenutinka kūdikiui.*

Tačiau kvėpavimui atgaunant ritmą, ji suvokia, kad kūdikiui kažkas *atsitiko.* Ketvirtame nėštumo mėnesyje kūdikis vis dar priklauso motinos daliai, o ne sau pačiam, tad kai sėdi kampe su prilipusiais prie prakaituotų skruostų plaukais ir jautiesi tarsi karštą akmenį prarijusi...

Kažkas dalija piktus, slidžius bučinius jos strėnų viduje.

---

* ST pranašas, kuris pasipriešino dieviškam pašaukimui liepti Ninevės žmonėms atgailauti ir buvo prarytas, o po to vėl išspjautas milžiniškos žuvies.

- *Ne,* - šnabžda ji, - *ne. Gerasis Dieve, ne. Gerasis Dieve,* mielasis Dieve, brangusis Dieve, *ne.*

Tebūnie tai prakaitas, - mąsto ji. - *Tebūnie tai prakaitas... o galbūt aš pati apsišlapinau. Taip, tikriausiai. Man taip suskaudo po trečio jo smūgio, kad aš net apsisisiojau ir pati nepajutau. Taip ir yra.*

Tik tai ne prakaitas ir ne šlapimas. Tai kraujas. Ji sėdi svetainės kampe ir žvelgia į suplėšytą knygą, gulinčią pusiau ant sofos ir pusiau po staliuku, o jos įsčios rengiasi išspjauti kūdikį, kurį iki šiol nešiojo be jokių komplikacijų ir sunkumų.

- *Ne,* - dejuoja ji, - *ne,* Dieve, prašau padėk man.

Ji įžvelgia savo vyro šešėlį, tokį persuktą ir ištįsusį, kaip kad lauko baidyklė ar pakaruoklis, mataruojantis tarpduryje. Ji mato šešėlinį telefono ragelį, prispaustą prie šešėlinės ausies, ir ilgą spiralinį šešėlinį laidą. Ji netgi mato šėšėlinius pirštus, ištempiančius laidą, palaikančius jį tokioje padėtyje ir vėl leidžiančius jam susigarbanoti - lyg tai būtų blogas įprotis, kurio niekaip negali nusikratyti.

Iš pradžių ji pagalvoja, kad jis skambina į policiją. Kvaila, žinoma - juk jis - *pats* policininkas.

- Taip, tai skubu, - kalba jis. - Galite neabejoti, gražuole, nes ji - nėščia.

Jis klausosi, braukdamas pirštais per laidą, o kai vėl prabyla, jo balsas atrodo suirzęs. To susierzinimo pakanka, kad ji vėl pajustų baimę ir metalo skonį burnoje. Kas galėtų jam pasipriešinti? Kas galėtų taip kvailai pasielgti? Žinoma, tik tas, kuris jo nepažįsta - tas, kuris jo nepažįsta taip kaip *ji.*

- *Žinoma,* aš jos nejudinsiu. Nejau manote, kad aš koks idiotas?

Jos pirštai nuslysta po suknele ir paliečia permirkusią, karštą medvilninių kelnaičių apačią. *Prašau,* - maldauja ji. Kiek kartų šis žodis perskrodė jos sąmonę nuo tada, kai jis išplėšė knygą jai iš rankų? Ji nežino, bet vėl kartoja tą patį. *Prašau, tegul skystis ant mano pirštų būna baltas. Dieve, prašau. Tegul jis būna baltas.*

Tačiau kai ji pakelia ranką, ant pirštų galiukų matosi kraujas. Jai bežvelgiant į juos, milžiniškas spazmas perskrodžia ją it metalo pjūklo ašmenys. Ji sukanda dantis, kad nesuriktų. Ji žino, ką reiškia riksmas šiuose namuose.

- Nebetarškėkit, o važiuokit čionai! Kuo greičiau! - jis trenkia telefono ragelį.

Jo šešėlis šokinėja ant sienos. Dar po akimirkos jis stovi tarpduryje ir savo gražiu paraudusiu veidu žvelgia į ją. Akys tame veide to-

kios pat bejausmės kaip ir stiklo šukės, spindinčios kaimiško keliuko pakrašty.

- Tu tik pažiūrėk, - ištaria jis, truputį pakeldamas rankas ir vėl prispausdamas jas prie šonų. - Pažiūrėk į šią netvarką.

Ji ištiesia savo ranką jo link, norėdama parodyti kruvinus pirštų galiukus - šitaip bandydama jį apkaltinti.

- Žinau, - tėškia jis, tarytum jo žinojimas viską paaiškintų.

Jis pasisuka ir įsistebeilija į suplėšytą knygą. Tada pakelia lapus nuo sofos ir pasilenkia pakelti kitus, gulinčius po staliuku. Kai jis vėl atsitiesia, jo rankose ji išvysta viršelį, ant kurio pavaizduota moteris balta valstietiška palaidine, stovinti laivo priekyje. Vėjas dramatiškai pučia atgal jos plaukus, atidengdamas kreminius pečius. Ryškiai raudonomis raidėmis užrašytas pavadinimas "Mizerės kelionė".

- Štai kur bėda, - tęsia jis, mojuodamas jai knygos liekanomis lyg žmogus, suvyniotu laikraščiu grasinantis šuneliui, pridirbusiam ant grindų. - Kiek jau kartų aš tau sakiau, koks mano požiūris į tokį šlamštą?

Be abejo, atsakymas - *niekada.* Ji žino, kad būtų atsidūrusi kampe, net jei būtų žiūrėjusi žinias per televizorių, siuvusi sagą į jo marškinius ar paprasčiausiai snaudusi ant sofos, kai jis grįžo namo. Jam tai buvo ne geriausi laikai, nes moteris, vardu Vendė Jarou, pridarė jam problemų, o Normanas mėgsta pasidalyti savo problemomis su kitais. "Kiek jau kartų aš tau sakiau, koks mano požiūris į tokį šlamštą?" - būtų surikęs jis, nesvarbu, koks tai "šlamštas" bebūtų. O tada, prieš paleisdamas kumščius į darbą: "Noriu pasikalbėti su tavim, brangioji. Akis į akį".

- Nejau tu nesupranti? - šnabžda ji. - Aš prarandu kūdikį!

Neįtikėtina, bet jis šypsosi.

- Galėsi turėti kitą, - ištaria jis, tarsi guostų vaiką, kuris ką tik išmetė ledus ant žemės, ir išsineša suplėšytą knygą į virtuvę, kur, be abejonės, išmes ją į šiukšlių dėžę.

Šunsnukis, - nieko nesuvokdama mąsto ji. Spazmai vėl puola ją, tik šįkart ne po vieną, o po kelis iš karto, verždamiesi it siaubingi vabzdžiai. Tad ji įspraudžia galvą gilyn į kampą ir dejuoja. - *Šunsnuki, kaip aš tavęs nekenčiu.*

Jis grįžta iš virtuvės ir patraukia prie jos. Ji mina kojomis, bandydama sulįsti į sieną, žvelgdama į jį paklaikusiomis akimis. Akimirką ji neabejoja, kad šįkart jis ketina ją užmušti; ne sumušti ar atimti taip ilgai lauktą kūdikį, o užmušti. Jis atrodo kažkaip nežmoniškai, besiartindamas prie jos panarinta galva, nukarusiomis rankomis ir be-

silankstančiais šlaunų raumenimis. Kol dar vaikai tokių žmonių, kaip jos vyras, nevadino "psichais", jie žinojo kitą žodį, ir dabar jai į galvą dingtelėjo būtent jis, kai jos vyras, nulenkęs galvą, mataruodamas rankomis it mėsinėmis švytuoklėmis, artinosi prie jos - bulius.

Ji dejuoja, purto galvą ir mina kojomis. Viena šlepetė nusimauna ir nukrenta ant grindų. Ji jaučia šviežią skausmą, spazmus, sminginčius į pilvą lyg inkarai su surūdijusiais dantimis, ir naują kraujo srovelę, bet vis tiek negali nustoti minti. Dabar, žvelgdama į savo vyrą, ji jo nemato - tik kažkokią siaubingą tuštumą.

Jis sustoja prie jos ir palinguoja galva. Tada pritupia ir pakiša rankas po ja.

- Aš tavęs neskriausiu, - visiškai atsiklaupęs taria jis, - tad liaukis vaidinti žąsį.

- Aš kraujuoju, - sušnabžda ji, prisimindama, kaip jis užtikrino telefonu, kad jokiu būdu jos nejudins.

- Aha, žinau, - abejingai atsako jis. Jis žvalgosi po kambarį, bandydamas sugalvoti, kur nutiko šis nelaimingas atsitikimas: ji žino, apie ką jis galvoja, tarsi būtų jo galvoje. - Niekis, tai praeis. Jie tai sustabdys.

Ar jie sugebės sustabdyti persileidimą? - sušunka ji savo pačios galvoje, net nesusimąstydama, kad jis taip pat gali perprasti jos mintis kaip ir ji, ir nepastebėdama, kaip atsargiai jis žvelgia į ją. Ir vėl ji neleis sau išgirsti savo pačios minčių tęsinio: *Aš nekenčiu tavęs. Nekenčiu tavęs.*

Jis nuneša ją per kambarį prie laiptų, atsiklaupia ir padeda ją ant grindų.

- Patogu? - rūpestingai paklausia jis.

Ji užsimerkia, nes nebegali į jį žiūrėti. Išprotėtų, jei dabar pažvelgtų į jį.

- Gerai, - atšauna jis, lyg ji būtų jam atsakiusi.

Kai ji atmerkia akis, išvysta tą keistą žvilgsnį - tą tuštumą. Tarytum jo sąmonė nuplaukė kažkur, palikdama kūną vieną.

Jei turėčiau peilį, galėčiau jį nudurti, - pamano ji... bet ir vėl neleidžia sau klausytis šios minties, tad ką jau sakyti apie jos apmąstymą. Tai tik tolimas aidas, galbūt jos vyro beprotystės atspindys, švelnus it šikšnosparnių sparnelių plazdenimas urve.

Gyvumas grįžta į jo veidą, ir jis atsistoja. Tada pažvelgia į savo marškinius, norėdamas įsitikinti, kad ant jų neužtiško kraujo. Viskas gerai. Jis atsisuka į kampą, kuriame ji susmuko. Ten *yra* kraujo - keli lašeliai. Dar daugiau kraujo veržiasi iš jos. Ji jaučia, kaip jis sunkiasi su nesveika, netgi godžia šiluma. Jis *teka* tarsi visada būtų no-

rėjęs išstumti prašalietį iš jo mažo butuko. Tarsi - kokia siaubinga mintis - jos pačios kraujas būtų stojęs jos vyro pusėn... kad ir kokia beprotiška ji būtų.

Jis vėl nuskuba į virtuvę ir sugrįžta po penkių minučių. Ji girdi jo žingsnius, kai tuo tarpu įvyksta tikrasis persileidimas. Skausmas pasiekia savo viršūnę ir atslūgsta kartu su skysčio srove, kurią gali tiek justi, tiek girdėti. Staiga jai pasirodo, jog ji tarytum sėdi vonioje, pilnoje šilto, tiršto skysčio, panašaus į kruviną padažą.

Jo ištįsęs šešėlis šmėsteli tarpdury, kai atsidaro ir užsidaro šaldytuvo durys, o po to ir spintelės (girgždesys išduoda jai, kad tai spintelė po kriaukle). Vanduo nubėga kriaukle, o tada jos vyras ima kažką niūniuoti, - galbūt "Kai vyras myli moterį", - kai jos kūdikis slysta iš jos įsčių.

Sugrįžęs į svetainę, vienoje rankoje jis laiko sumuštinį - na, žinoma, juk jis dar nevakarieniavo, todėl turbūt buvo išalkęs - ir drėgną skudurėlį iš po kriauklės pintinės - kitoje. Jis atsitupia kampe, į kurį ji nusverdėjo po to, kai jos vyras išplėšė knygą jai iš rankų ir tris kartus sudavė į pilvą - bam, bam, bam, viso, prašalieti - ir skudurėliu ima valyti kraujo dėmes. Daug daugiau kraujo bus prie jos kojų šalia laiptų - kaip kad jis ir norėjo.

Jis šlamščia sumuštinį valydamas grindis. Mėsa tarp duonos riekučių kvepia grilyje keptos kiaulienos likučiais, kuriuos ji ketino sumaišyti su makaronais šeštadienio vakarui - truputis lengvo maisto, sėdint prieš televizoriaus ekraną ir žiūrint ankstyvąsias žinias.

Ji pažvelgia į skudurėlį, nusidažiusį rožine spalva, tada - į kampą ir vėl į skudurėlį. Jis linkteli galvą, atkanda didelį sumuštinio kąsnį ir atsistoja. Kai vėl sugrįžta iš virtuvės, ji išgirsta tolimą sirenos kauksmą. Tikriausiai jo iškviestos greitosios pagalbos.

Jis pereina per kambarį, atsiklaupia prie jos ir suima ją už rankų. Jis net susiraukia nuo jų šaltumo ir ima jas švelniai trinti kalbėdamas:

- Atleisk man. Tai tik... tie reikalai... ta kalė iš motelio...

Jis nutyla, nukreipia žvilgsnį šalin ir vėl pažvelgia į ją. Veide švyti keista, liūdna šypsenėlė. "Tik pažiūrėk, kam aš bandysiu pasiaiškinti, - byloja ji. - Taip, reikalai išties prasti".

- Kūdikis, - šnabžda ji. - Kūdikis.

Jis suspaudžia jos rankas - taip stipriai, kad net suskausta.

- Nebegalvok apie kūdikį, o paklausyk manęs. Jie jau bus čia po minutės ar dviejų, - taip, greitoji pagalba visai čia pat ir kaukia naktyje it nesutramdomas šuo, - tu leidaisi laiptais žemyn, paslydai ir nukritai. Ar supratai?

Ji tik žvelgia į jį ir nieko nesako. Skausmas pilve po truputį atslūgsta, ir kai šį kartą jos vyras suspaudžia jai rankas, - stipriai, kaip niekada, - ji iš tikrųjų tai pajunta ir sušvokščia.

- *Ar supratai?*

Ji pažvelgia į tuščias jo akis ir linkteli. Aplink ją ima kauptis sūraus vandens ir vario kvapas. Kruvino padažo nebeliko - dabar ji tarytum sėdi išpiltų chemikalų klane.

- Gerai, - taria jis. - Ar žinai, kas nutiks, jei pasakysi ką nors kita?

Ji vėl linkteli.

- Ištark tai. Bus geriau, jei tai ištarsi. Saugiau.

- Tu mane užmuštum, - sušnibžda ji.

Jis patenkintas linkteli galva tarsi mokytojas, ištraukęs sunkų atsakymą iš lėtai mąstančio mokinio.

- Teisingai. Ir pasistengčiau, kad tai tęstųsi ilgai. Kol mirtum, šio vakaro įvykiai tau atrodytų it piršto įsipjovimas.

Lauke raudonos šviesos sumirga įvažiavimo keliuke.

Jis sukramto paskutinius sumuštinio kąsnius ir atsistoja. Tuoj jis prieis prie durų ir įleis juos vidun - susirūpinęs vyras, kurio nėščiai žmonai nutiko nelaimė. Jam nespėjus nusisukti, ji sugriebia už jo marškinių skverno. Jis pažvelgia į ją.

- Kodėl? - šnibžda ji. - Kodėl kūdikį, Normanai?

Akimirką ji išvysta nematytą jo veido išraišką - ji panaši į baimę. Bet kodėl jam reikėtų jos bijoti? Arba kūdikio?

- Tai atsitiko netyčia, - atsako jis. - Netyčia. Aš visai su tuo nesusiję̨s. Ir geriau šitaip tu jiems ir pasakyk. Tad tepadeda tau Dievas.

Tad tepadeda man Dievas, - mąsto ji.

Lauke trinkteli durys; žingsniai artėja prie namo, pasigirsta metalinis ratukinių neštuvų dardesys, ant kurių tuoj paguldys ją ir išveš į ligoninę. Jis dar kartą atsigręžia į ją, panarinęs galvą it bulius. Jo akys visai bukos.

- Turėsi kitą kūdikį, ir to neatsitiks. Kitam viskas bus gerai. Mergaitei. Arba mažam gražiam berniukui. Juk nesvarbu, kas gims, tiesa? Jei bus berniukas, nupirksim jam beisbolo žaidėjo aprangą. Jei gims mergaitė... - jis sumosuoja rankomis, - ...skrybėlaitę ar ką kita, - jis nusišypso, ir nuo šio vaizdo ji vos nesurinka. Tarsi žvelgtų į karste besišypsantį lavoną. - Jei klausysi manęs, viskas bus gerai. Įsidėk tai į galvą, širdele.

Jis įleidžia greitosios pagalbos darbuotojus vidun, ragindamas juos paskubėti, nes jau pasirodė kraujas. Ji užsimerkia, jiems artėjant prie jos, nenorėdama leisti jiems pažvelgti į jos vidų. Jų balsai sklinda iš kažkur toli.

Nesijaudink, Roza, nesinervink, juk tai menkniekis, tik kūdikis, galėsi turėti kitą.

Adata perduria jos ranką, tada ją pakelia. Ji neatmerkia akių galvodama: *Taip, gerai, manau, kad galėsiu turėti dar vieną kūdikį. Pagimdysiu jį ir išsivešiu, kur jo rankos nepasieks. Kur jo žudikiškos rankos nepasieks.*

Tačiau laikas bėga, ir pamažu mintis jį palikti - tiesą pasakius, galutinai neišvystyta mintis - nuslysta į šalį, kaip kad racionalioji sąmonė nuslysta per miegus. Palengva jai ir lieka tik jos sapnų pasaulis, kuriame ji gyvena; sapnų, kurie aplankydavo ją dar vaikystėje, kuriuose ji bėgdavo ir bėgdavo tarsi painioje girioje ar tamsiame labirinte. Baisi pamišusi būtybė vis artėdavo prie jos ir žadėdavo pagaliau ją sugauti, nepaisant jos išsisukinėjimų, posūkių ar atsitraukimų.

Miego samprata žinoma nubundančiam protui, tačiau sapnuotojui neegzistuoja joks bundantis ar tikras pasaulis, joks sveikas protas. Tėra tik rėkiantis miego beprotnamis.

Roza Maklendon Daniels dar devynerius metus išmiegojo savo vyro beprotybės viešpatijoje.

I

VIENAS KRAUJO LAŠELIS

1

Tai buvo keturiolika metų pragare, bet ji beveik to nežinojo. Visus šiuos metus Roza egzistavo giliame it mirtis miege ir ne kartą jai atrodė, kad jos gyvenimas nevyks iš tikrųjų, kol galų gale ji nubus, žiovaudama ir ražydamasi it Volto Disnėjaus animacinio filmuko herojė. Ši mintis dingtelėdavo Rozai į galvą dažniausiai po to, kai jos vyras taip stipriai ją sumušdavo, kad jai tekdavo kurį laiką praleisti lovoje. O taip nutikdavo tris kartus per metus. 1985-aisiais - Vendės Jarou, oficialaus papeikimo ir persileidimo metais - taip nutiko beveik tuziną kartų. Tų metų rugsėjį Roza antrą ir paskutinį kartą Normano pagalba pateko į ligoninę... tačiau bent jau paskutinį kartą. Ji spjaudėsi kraujais. Normanas išlaikė ją namie tris dienas, tikėdamasis, kad tai praeis, bet kai reikalai pakrypo blogyn, o ne geryn, jis paaiškino jai, ką sakyti (jis *visada* paaiškindavo jai, ką sakyti) ir nuvežė į Šv. Marijos ligoninę. Normanas nugabeno ją tenai todėl, kad sanitarai iš Miesto ligoninės jau buvo išvežę Rozą dėl persileidimo. Pasirodė, kad lūžęs šonkaulis pradūrė plautį. Roza papasakojo savo nukritimo nuo laiptų istoriją antrą kartą per tris mėnesius ir nemanė, kad netgi internas, stebėjęs apžiūrą ir gydymą, patikėjo jos žodžiais. Tačiau niekas nepaklausė nemalonių klausimų: jie tik pagydė ją ir išsiuntė namo. Normanas žinojo, kad jam pasisekė, ir nuo to laiko pasidarė atsargesnis.

Kartais, Rozai begulint lovoje naktimis, jos galvoje it keistos kometos praskriedavo vaizdiniai. Pats dažniausias iš jų vaizdavo jos vyro kumštį su kruvinais krumpliais ir auksiniu Policijos akademijos žiedu. Ne kartą atsikėlusi ryte Roza išvysdavo ant žiedo išgraviruotus žodžius - “Tarnyba, Ištikimybė, Visuomenė” - įspaustus ant jos

pilvo ar krūtų. Tai jai primindavo mėlyną Maisto ir vaistų tarnybos antspaudą ant kiaulienos gabaliukų.

Kai užplūsdavo vaizdiniai, Roza visiškai atsipalaidavusi kybodavo ant sąmonės praradimo ribos. Tada ji išvysdavo prie jos artėjantį kumštį ir vėl nubusdavo, drebėdama šalia Normano ir tikėdamasi, jog jis neatsisuks pusiau įmigęs ir neniuktels į pilvą už tai, kad jį pažadino.

Roza įžengė į šį pragarą, kai jai tebuvo aštuoniolika, ir atsibudo iš miego, praėjus mėnesiui po jos trisdešimt antrojo gimtadienio - beveik po pusės nugyvento amžiaus. O pažadino ją ne didesnis už dešimties centų monetą kraujo lašelis.

2

Roza pastebėjo jį, klodama lovą. Kraujo lašelis pūpsojo ant viršutinės paklodės, jos lovos pusėje, netoli tos vietos, kur paklojus lovą gulėdavo pagalvė. Be abejo, ji galėjo truputį pastumti pagalvę į kairę ir paslėpti dėmę, kuri dabar jau buvo bjaurios rudos spalvos. Roza jau gundėsi taip padaryti, nes negalėjo pakeisti paklodės, kadangi nebeturėjo švarios baltos patalynės, o jei uždėtų gėlėtą viršutinę paklodę vietoj baltos su kraujo dėmele, turėtų pakeisti ir apatinę į gėlėtą - kitu atveju Normanas imtų skųstis.

Tik pažiūrėk, - ji jau girdėjo jį sakant. *Juk paklodės nevienodos - balta apačioje, o gėlėta - ant viršaus. Dieve mano, ir kodėl tu tokia tinginė? Ateik čia. Noriu pasikalbėti su tavim akis į akį.*

Roza stovėjo savo lovos pusėje, apšviesta pavasarinės saulės. Tingi katė, leidžianti savo dienas, valydama mažą namelį (mažytis piršto atspaudas ant veidrodžio kraštelio vonioje galėjo sukelti isteriją) ir laužydama galvą, ką patiekti savo vyrui vakarienei. Ji stovėjo ir žiūrėjo į kraujo dėmę ant paklodės. Jos veidas atrodė toks negyvas ir nejudrus, kad stebėtojui galėjo pasirodyti, jog ji protiškai atsilikusi. *Maniau, kad prakeikta nosis liovėsi kraujuoti,* - Roza tarė sau. - *Buvau visiškai tikra.*

Normanas retai suduodavo jai per veidą nes nebuvo kvailas. Smūgiai į veidą buvo skirti tik girtiems šikniams, kurių šimtus jis areštavo per savo, patruliuojančio policininko ir miesto detektyvo, karjerą. Jei per dažnai ką nors - pavyzdžiui, savo žmoną - muši per veidą, po kurio laiko pasakojimai apie nukritimą nuo laiptų, atsitrenkimą į vonios duris vidurnaktyje ar užlipimą ant grėblio užpakaliniame kieme pradės nebeveikti. Žmonės supras ir ims kalbėti. Ir galų gale pateksi

į bėdą, net jei žmona ir tylės, nes tos dienos, kai žmonės nesikišo į kitų reikalus, seniai praėjo.

Tačiau tai nepakeitė Normano būdo. O būdas jo buvo *labai* blogas, ir kartais jis nesusilaikydavo. Taip atsitiko ir praeitą vakarą, kai Roza atnešė jam antrą atšaldytos arbatos stiklinę ir truputį nuliejo ant jo rankos. Trinkt, ir jos nosis varvėjo it prakiuręs vandentiekis, Normanui net nesusigaudžius, ką jis bedarąs. Roza išvydo pasibjaurėjimą jo veide, nes kraujas bėgo burna ir smakru žemyn, o po to ir susinerimusį svarstymą - o jei jai iš tikrųjų lūžo nosis? Tai reikštų dar vieną reisą į ligoninę. Akimirką Roza manė, kad gresia didžiulis sumušimas, kuris vėl nublokštų ją į kampą, žiobčiojančią, verkiančią ir bandančią įtraukti kuo daugiau oro, kad galėtų išsivemti. Į prijuostę. Visada į prijuostę. Šiuose namuose niekas nesiginčijo su šeimos galva ir, be abejo, nevėmė ant grindų - jei tik norėjo išlaikyti galvą ant pečių.

Bet jo aštriai išgaląstas savisaugos instinktas sulaikė jį, ir Normanas atnešė jai į rankšluostį įvyniotų ledukų bei palydėjo į svetainę, kur ji ir pragulėjo prisispaudusi ledukus tarp apsiašarojusių akių. Čia juos ir reikėjo priglausti, pamokė Normanas, jei norėjai kuo greičiau sustabdyti kraujavimą ir sumažinti sutinimą. Žinoma, jis jaudinosi dėl sutinimo. Rytoj Roza turėjo eiti į supermarketą, o akiniais sutinusios nosies nepaslėpsi kaip kad mėlynės po akimi.

Normanas vėl įniko į vakarienę - keptą žuvį su bulvėmis.

Nosis nelabai sutino, kaip bylojo šį rytą į veidrodį mestas žvilgsnis (Normanas jau apžiūrėjo ją iš arti, prieš išgerdamas kavą ir išvažiuodamas į darbą, ir patenkintas linktelėjo), o kraujavimas sustojo po penkiolikos minučių, praleistų su ledais ant veido... arba bent jau taip Rozai pasirodė. Tačiau naktį, kai ji miegojo, vienas išdavikiškas kraujo lašelis prasisunkė iš nosies ir paliko šią dėmę, o tai reiškė, kad dabar, nepaisant skaudančios nugaros, jai reikės nuimti visą patalynę ir perkloti lovą. Jos nugara visada skaudėjo; ji suskausdavo net nuo menkiausio pasilenkimo ar lengvo kilstelėjimo. Rozos nugara buvo vienas mėgiamiausių Normano taikinių. Ne taip, kaip jo vadinami "smūgiai į veidą", į nugarą smūgiuoti buvo saugu... jei tik auka žinojo, kaip laikyti liežuvį už dantų. Jau keturiolika metų Normanas daužė jos inkstus, todėl vis dažniau šlapime pasirodantis kraujas Rozos daugiau nebestebino ir nebejaudino. Tai buvo tik dar viena nemaloni santuokos dalis, o tikriausiai milijonai kitų moterų kentėjo dar labiau. Tūkstančiai netgi tame pačiame mieste. Bent jau taip Roza manė iki šiol.

Ji žvelgė į kraujo dėmę, jausdama galvoje tvinkčiojantį neįprastą pasipiktinimą, jausdama, kaip adatėlės bado visą kūną, tačiau nesuvokdama, kad taip visada jautiesi pabudęs.

Jos lovos pusėje stovėjo maža supamoji kėdė, kurią Roza be jokios priežasties vadino Pūkuotuko Kėde. Dabar ji atsitraukė prie jos, nenuleisdama akies nuo kraujo dėmelės, spindinčios ant baltos paklodės, ir atsisėdo. Roza prasėdėjo Pūkuotuko Kėdėje penkias minutes, o po to pašoko, išgirdusi kambaryje balsą (net nesuvokdama, kad jis priklauso jai pačiai).

- Jei tai tęsis, jis mane užmuš, - ištarė ji, ir praėjus sumišimui Roza suprato, kad kreipėsi į kraujo lašelį - į jau mirusią jos dalelę, kuri išniro iš nosies ir mirė ant paklodės.

Atsakymas nuskambėjo galvoje, tačiau jis buvo begalybę kartų baisesnis už garsiai išsakytą galimybę:

O galbūt ir ne. Ar niekad apie tai nesusimąstei? Galbūt jis ir negalės užmušti.

3

Roza niekad nebuvo apie tai susimąsčiusi. Mintis, kad vieną dieną Normanas per stipriai jai suduos, ne kartą atėjo jai į galvą (nors niekada iki šios dienos apie tai neprasitarė - net pačiai sau), tačiau tik ne galimybė, jog ji galėtų *gyventi...*

Zvimbimas raumenyse ir sąnariuose dar labiau sustiprėjo. Kaip įprasta, Roza tik sėdėdavo Pūkuotuko Kėdėje, sudėjusi rankas ant kelių, ir žiūrėdavo į savo atspindį vonios veidrodyje, tačiau šį rytą ji pradėjo suptis. Ji *turėjo* suptis. Zvimbimas ir dilgčiojimas raumenyse *vertė* ją suptis. Ir mažiausiai ji norėjo žvelgti į savo atspindį veidrodyje bei galvoti apie nežymiai patinusią nosį.

Ateik čia, širdele, aš noriu pasikalbėti su tavimi akis į akį.

Ir taip keturiolika metų. Šimtą šešiasdešimt aštuonis mėnesius, pradedant tampymu už plaukų ir įkandimu į petį už tai, kad smarkiai trinktelėjo durimis juodviejų vestuvių naktį. Vienas persileidimas. Vienas perdurtas plautis. Siaubingas dalykas, kurį jis iškrėtė su teniso rakete. Senos žymės, kurias ji slėpė po drabužiais. Daugiausia įkandimų žymės. Normanui patiko kandžioti. Iš pradžių Roza bandė įtikinti save, jog tai įkandimai iš meilės. Keista, kad kažkada ji buvo tokia jauna naivuolė, bet tikriausiai tokia ir buvo.

Ateik čia - aš noriu pasikalbėti su tavim akis į akį.

Staiga Roza atpažino zvimbimą, kuris išsiplėtė po visą kūną. Ji jautė pyktį, įsiūtį, o suvokimas sukėlė nuostabą.

Nešdinkis iš čia, - staiga tarė ta gilioji jos dalis. - *Tučtuojau nešdinkis iš čia. Tuojau pat. Negaišk laiko net susišukuoti. Paprasčiausiai išeik.*

- Tai kvaila, - atsakė Roza, supdamasi smarkiai kaip niekada. Kraujo dėmė ant paklodės degino akis. Ji atrodė panaši į šauktuko tašką. - Tai kvaila, ir kurgi man eiti?

Bet kur, kur tik jo nėra, - atkirto balsas. - *Tačiau turi tai padaryti tučtuojau. Kol da...*

Kol dar kas?

Lengva atsakyti. Kol dar ji vėl neužmigo.

Kita jos proto dalis - įprastoji baili dalis - staiga suprato, kad Roza rimtai svarsto šią mintį ir siaubingai suriko. Palikti namus, kur išgyveno keturiolika metų? Namus, kur viskas priklauso jai? Vyrą, kuris nors ir dažnai nesusivaldydavo ir paleisdavo kumščius į darbą, bet visada viskuo ją aprūpindavo? Mintis išties kvaila. Ji turi tučtuojau ją pamiršti.

Ir Roza, be abejo, būtų ją užmiršusi, jei ne tas kraujo lašelis ant paklodės. Tas vienintelis tamsiai raudonas lašelis.

Tai nežiūrėk į jį! - nervingai sušuko jos dalis, kuriai patiko save vadinti Praktiškąja ir Nuovokiąja. - *Dėl Dievo meilės, nežiūrėk į ją, nes ji įstums tave į bėdą!*

Tik Roza nebegalėjo nežiūrėti. Jos akys be perstojo spitrijosi į dėmę, o ji pati suposi vis stipriau. Jos kojos, apautos baltais sportbačiais, greitėjančiu ritmu atsimušdavo į grindis (zvimbimas susitelkė galvoje, judindamas smegenis ir kaitindamas Rozą). Roza mąstė: *Keturiolika metų. Keturiolika metų jis šnekasi su manimi akis į akį. Persileidimas. Teniso raketė. Trys dantys, vieną iš kurių prarijau. Sulaužytas šonkaulis. Smūgiai kumščiais. Žnaibymai. Ir, žinoma, įkandimai. Daugybė įkandimų. Daugybė!..*

Liaukis! Beviltiška apie tai galvoti, nes tu niekur neišeisi. Jis surastų tave ir parsivežtų atgal. Jis surastų tave, nes jis - policininkas, o žmonių paieškos - toks jo darbas, kurį jis labai gerai išmano...

- Keturiolika metų, - sumurmėjo Roza, tačiau ji jau galvojo ne apie praėjusius, bet ateinančius keturiolika metų.

Kadangi tas kitas, gilusis, balsas buvo teisus. Galbūt jis ir *negalės* jos užmušti. Galbūt ir *ne.* Ir į ką gi ji bus panaši dar keturiolika metų prašnekėjusi su Normanu akis į akį? Ar ji galės pasilenkti? Ar ji bent valandą - ar penkiolika minučių - per dieną nejaus inkstų it karštų akmenų savo viduje? Ar netrenks Normanas vieną dieną taip, kad ji nebegalės pakelti savo rankos ar kojos, arba taip, kad viena

veido pusė nukars visiškai bejausmė kaip vargšelės ponios Daimond, kuri dirbo “Parduotuvėje 24” kalvos papėdėje.

Roza atsikėlė taip staigiai ir su tokia jėga, kad Pūkuotuko Kėdės nugarėlė atsitrenkė į sieną. Akimirką ji pastovėjo, sunkiai kvėpuodama ir nepaleisdama rudos dėmės iš akių, o tada patraukė prie durų, vedančių į svetainę.

Kur tu eini? - jos galvoje suriko panelė Praktiškoji-Nuovokioji - Rozos dalis, kuri galėjo leistis užmušama už privilegiją žinoti, kur spintelėje padėti arbatos maišeliai ir kur po kriaukle stovi valiklis. - *Ir kur tu susiruošei...*

Roza mintyse nutraukė balsą: iki šiol ji net nenutuokė, jog sugeba tai padaryti. Ji pakėlė savo rankinę nuo stalo šalia sofos ir patraukė per svetainę laukujų durų link. Staiga durys pasirodė labai didelės, o ėjimas - labai ilgas.

Privalau galvoti tik apie žengiamą žingsnį. Jei užbėgsiu į priekį, nebesusivaldysiu.

Nors tai Rozai nebūtų problema, kadangi, pirma, jos veiksmus gaubė haliucinacija - juk žinoma, kad niekas šiaip sau nepalieka namų ir savo santuokos, tiesa? Juk tai turėjo būti sapnas. O antra: Roza įprato negalvoti apie ateitį. Šis įprotis prasidėjo jųdviejų vestuvių naktį, kai Normanas įkando jai kaip šuo už stiprų trinktelėjimą durimis.

Vis tiek negali šitaip išeiti. Net jei pasiektum kvartalo galą, prieš pasibaigiant garui, - pratarė Praktiškoji-Nuovokioji. - *Bent jau persirenk ir parodyk savo valios stiprumą. Ir susišukuok plaukus.*

Roza stabtelėjo ir akimirką vos nepasidavė, net nepasiekusi laukujų durų. Tada ji suprato patarimo esmę: tai buvo desperatiškas bandymas sulaikyti ją namuose. Gudrus bandymas.

Nereikėjo daug laiko išsinerti iš džinsų ir užsisegti sijoną ar užsipurkšti putų ant plaukų ir juos sušukuoti, tačiau moteriai tokioje padėtyje to būtų pakakę.

Kam? Žinoma, vėl užmigti. Roza jau rimtai abejotų, segdamasi sijono užtrauktuką, o baigusi šukuotis ji jau manytų, kad akimirką prarado nuovoką ir tai susiję su jos menstruaciniu ciklu.

Tuomet ji grįžtų į miegamąjį ir pakeistų paklodes.

- Ne, - sumurmėjo Roza. - Aš to nedarysiu. Ne.

Tačiau palietusi durų rankeną ji vėl stabtelėjo.

Pagaliau susiprotėjo! - sušuko Praktiškoji-Nuovokioji kupinu palengvėjimo, džiūgavimo ir - ar tai įmanoma - nežymaus nusivylimo balsu. - *Aleliuja, mergaitė pagaliau susiprotėjo! Geriau vėliau negu niekad!*

Džiūgavimas ir palengvėjimas šiame proto balse virto bežodžiu siaubu, kai Roza paskubom priėjo prie palto, kabančio virš dujinio židinio, kurį Normanas įrengė prieš dvejus metus. To, ko ji ieškojo, tikriausiai ten nebuvo, nes paprastai Normanas tai palikdavo namie tik mėnesio gale ("Kad nesusigundyčiau", - sakydavo jis), tačiau nieko neatsitiks, jei ji patikrins. O Roza žinojo jo slaptą kodą: tai buvo jų telefono numeris su sukeistais vietomis pirmu ir paskutiniu skaičiais.

SKAUDĖS! - suriko Praktiškoji-Nuovokioji. - *Jei paimsi tai, kas priklauso jam, labai skaudės, ir pati tai žinai! LABAI!*

- Jos vis tiek ten nebus, - sumurmėjo Roza, bet ryškiai žalia "Merchant's" banko kortelė su išgraviruotu Normano vardu buvo ten.

Nebandyk imti! Nedrįsk!

Tačiau Roza išdrįso - tereikėjo prieš akis išvysti kraujo lašelį. Be to, ta kortelė priklausė ir *jai; pinigai* priklausė ir jai. Argi ne tai ir reiškė santuokos įžadai?

Tačiau ne pinigai buvo esmė. Roza bandė užčiaupti panelės Praktiškosios-Nuovokiosios balsą ir šį staigų troškimą ištrūkti į laisvę paversti būtinybe, o ne pasirinkimu. Viena jos dalis žinojo, kad jei ji šito nepadarys, tai priėjus kvartalo galą neaiški ateitis atsiras prieš akis it rūko ruožas, ir ji apsisukusi grįš namo, skubėdama pakeisti paklodes, kad dar spėtų iki pietų išplauti pirmo aukšto grindis... beje, nors ir sunku patikėti, apie tai ji šįryt atsikėlusi ir galvojo: apie grindų plovimą.

Nekreipdama dėmesio į balso riksmus galvoje, Roza ištraukė kortelę iš palto, įsidėjo į rankinuką ir vėl nuskubėjo prie durų.

Nedaryk to! - suklykė panelė Praktiškoji-Nuovokioji. - *O, Roza, už tai jis ne tik tave sumuš, jis vėl paguldys tave į ligoninę ar net užmuš - argi to nežinai?*

Roza žinojo, tačiau nulenkusi galvą ir atstačiusi pečius į priekį judėjo pirmyn lyg moteris, žengianti į stiprų vėją. Ko gero, Normanas taip ir *pasielgtų...* bet pirmiausiai turės ją pagauti.

Šį kartą, palietusi durų rankeną, Roza nesustojo: ji tik pasuko rankeną, atidarė duris ir išėjo laukan. Buvo graži saulėta balandžio diena. Ant medžių šakų jau pūpsojo pumpurai. Jos šešėlis nusidriekė per verandą ir naują žolytę lyg šablonas, iškirptas aštriomis žirklėmis iš juodo popieriaus. Roza stovėjo traukdama į save pavasario orą, užuosdama drėgną žemę, kurią sušlapino naktį praėjęs lietutis, kai Roza miegojo lovoje, prispaudusi nosį prie džiūstančios kraujo dėmelės.

Visas pasaulis bunda, - pamanė Roza. - *Ne tik aš.*

Vyriškis sportiniu kostiumu prabėgo pro šalį, kai ji uždarė duris už savęs. Jis pamojavo jai, ir Roza atsakė jam tuo pačiu. Ji įsiklausė

laukdama naujo riksmo galvoje, bet ten buvo tylu. Galbūt jį pribloškė banko kortelės vagystė, o galbūt jį nuramino šio balandžio ryto ramybė.

- Aš išeinu, - sumurmėjo Roza. - Aš tikrai tikrai išeinu.

Tačiau ji dar akimirką prastovėjo savo vietoje tarsi žvėris, taip ilgai išbuvęs narve, kad net nebeįstengtų patikėti jam pasiūlyta laisve. Roza palietė durų rankeną - durų, kurios vedė į jos narvą.

- Viskas, - sušnibždėjo ji.

Roza paspraudė rankinę po pažastim ir žengė pirmuosius tuziną laiptelių į rūką, kuris nuo šiol turėjo tapti jos ateitimi.

4

Tas tuzinas laiptelių nuvedė Rozą iki vietos, kur betoninis takelis jungėsi su šaligatviu - kur ką tik prabėgo vyriškis.

Ji jau norėjo pasukti į kairę, bet stabtelėjo. Vienąkart Normanas jai pasakojo, kad žmonės, kurie manė atsitiktinai pasirinkę kryptį, - pavyzdžiui, pasiklydėliai miške, - beveik visada pasuka dominuojančios rankos pusėn. Tai nebuvo labai svarbu, tačiau Roza nenorėjo, jog jis neklystų netgi dėl to, į kurią pusę ji pasuko Vestmorlendo gatvėje, išėjusi iš namų.

Netgi dėl to.

Roza pasuko į dešinę, savo kvailosios rankos pusėn, ir patraukė kalva žemyn. Ji praėjo pro "Parduotuvę 24", užgoždama norą pakelti ranką ir prisidengti veidą. Jau dabar jautėsi kaip bėglė, ir siaubinga mintis ėmė graužti jos sąmonę it žiurkė, graužianti sūrį: o kas būtų, jei Normanas anksčiau grįžtų iš darbo ir ją pamatytų? Kas būtų, jei jis išvystų ją, einančią gatve su džinsais ir sportbačiais, su po pažastimi paspausta rankine ir nešukuotais plaukais? Juk jis nustėrtų, ką, po velnių, ji daro lauke, kai tuo tarpu turėtų plauti grindis pirmame aukšte, argi ne taip? Ir jis norėtų, kad ji prieitų prie jo. Normanas norėtų, kad ji prieitų prie jo, ir jis galėtų pasikalbėti su ja akis į akį.

Tai kvaila. Ir dėl kokios gi priežasties jis turėtų dabar sugrįžti namo? Juk jis tik prieš valandą išvažiavo. Nėra jokios logikos.

Ne... tačiau kartais žmonės padaro ir nelogiškų dalykų. Pavyzdžiui, ji - tik pažiūrėkite, ką ji dabar krečia. O jei Normaną aplankė netikėta intuicija? Kiek kartų jis jai sakė, kad pamažu farai išvysto savo šeštąjį pojūtį, kad jie žino, kada turi įvykti kažkas keista? "Maža adatėlė ima dilgčioti pačioje stuburo apačioje, - vienąkart prakalbo Normanas. - Nežinau, kaip tai paaiškinti. Žinau, kad dauguma žmonių tik nusijuoktų, bet paklausk faro - jis nesijuoks. Ta maža adatėlė jau kelis kartus išgelbėjo man gyvybę, širdele".

O jei ta jo adatėlė jau dilgčioja kokias dvidešimt minučių? O jei jis jau įsėdo į mašiną ir patraukė namų link? Šituo keliu Normanas ir grįžtų, tad Roza prakeikė save, kodėl pasuko į dešinę, o ne į kairę. Tada dar nemalonesnė mintis dingtelėjo į galvą ir labai jau įtikinama... ką jau kalbėti apie jos ironiškumą. O jei Normanas sustojo prie pinigų automato, esančio už dviejų kvartalų nuo policijos nuovados, norėdamas išsitraukti dešimt ar dvidešimt baksų pietums? O jei įsitikinęs, kad kortelės nėra piniginėje, jis nusprendė sugrįžti namo ir ją pasiimti?

Suimk save į rankas. To neatsitiks. Nieko *panašaus neatsitiks.*

Puskvartaliu žemiau mašina įsuko į Vestmorlendo gatvę. Ji buvo raudonos spalvos, ir *koks* sutapimas! Kadangi *jiedu* turėjo raudoną mašiną... ar *jis* turėjo. Mašina priklausė jai tiek pat, kiek ir pinigų kortelė ar ja prieinami pinigai. Jų raudona mašina buvo nauja "Sentra" - ir vieni sutapimai! - ar tik jos link neartėjo raudona "Sentra"?

Ne, tai "Honda"!

Tik tai nebuvo "Honda" - Roza tik tuo norėjo tikėti. Tai buvo "Sentra", naujutėlė raudona *"Sentra"*. Jo raudona "Sentra". Jos didžiausias košmaras išsipildė, tik spėjus apie tai pagalvoti.

Akimirką inkstai tapo neįtikėtinai sunkūs, skausmingi ir *pilni.* Ir Roza neabejojo tuoj privarysianti į kelnes. Ar ji iš tikrųjų manė, kad galės nuo jo pabėgti? Ji tikriausiai išprotėjo.

Dabar jau per vėlu apie tai galvoti, - tarė panelė Praktiškoji-Nuovokioji. Jos drebanti isterija jau buvo praėjusi. Dabar ji tapo vienintele dar sugebančio mąstyti proto dalimi, kuri prabilo šaltos, viską apskaičiuojančios būtybės, teikiančios pirmenybę išgyvenimui, balsu. - *Geriau galvok, ką jam pasakysi, kai jis sustos ir paklaus, ką čia veiki. Ir verčiau pasistenk. Pati žinai, koks jis greitas ir kiek gali įžvelgti.*

- Gėlės, - sumurmėjo Roza. - Išėjau pasivaikščioti ir pažiūrėti, kaip skleidžiasi gėlės.

Ji sustojo, stipriai suspaudusi šlaunis, kad neprasiveržtų užtvanka. Ar jis patikėtų? Roza nežinojo, bet reikėjo tuo pasikliauti, nes nieko kita ji negalėjo sugalvoti.

- Ketinau nueiti iki Šv. Marko aveniu ir grįžti namo plauti gr...

Roza nutilo, išplėstomis, negalinčiomis patikėti akimis stebėdama, kaip mašina - vis dėlto "Honda", ir visai nenauja bei daugiau oranžinė nei raudona - iš lėto pravažiuoja pro šalį.

Moteris už vairo smalsiai dirstelėjo į ją, ir Roza pamanė: *Jei tai būtų buvęs jis, nebūtų padėjęs joks pasiaiškinimas, kad ir koks įtiki-*

namas - jis būtų išvydęs teisybę tavo veide, pabrėžtą ir švytinčią neono šviesomis. O dabar, ar pasiruošusi grįžti? Susiprotėti ir grįžti?

Roza negalėjo. Begalinis noras nusišlapinti praėjo, tačiau pūslė vis tiek buvo pilna ir sunki, inkstai vis dar tvinkčiojo, kojos drebėjo, o širdis taip aršiai daužėsi krūtinėje, kad net gąsdino Rozą. Ji nebesugebėtų užkopti į kalvą, kad ir kokią nuožulnią.

Taip, sugebėtum. Pati žinai, kad sugebėtum. Per savo santuokinį gyvenimą darei ir sunkesnių dalykų ir išgyvenai.

Gerai, galbūt ji sugebėtų įkopti į kalvą, tačiau kita mintis toptelėjo į galvą. Kartais Normanas paskambindavo į namus. Dažniausiai penkis šešis kartus per mėnesį, o kartais ir dažniau. Tik labas, kaip laikais, ar parnešti namo pieno ar ledų, gerai, viso. Tačiau Roza nejuto jokio rūpestingumo jo balse. Jis tik tikrino ją, nes jei ji neatsakydavo į skambutį, telefonas čirkšdavo ir tiek. Mat jie neturėjo atsakiklio. Vienąkart Roza paklausė Normano, ar ne geriau būtų jį įsigyti. Jis tik ne visai nedraugiškai stumtelėjo ją ir liepė susiprotėti. “Juk *tu* ir esi atsakiklis”, - tada atsakė jis.

O jeigu jis paskambino ir niekas neatsakė?

Jis tik pagalvos, kad anksčiau išėjau apsipirkti.

Bet ne. O tai ir svarbiausia. Grindų plovimas - šį rytą, o parduotuvės - šią popietę. Taip būdavo visuomet, ir Normanas tikėjosi, kad ši tvarka niekada nepasikeis. Spontaniškumas buvo visiškai nepriimtinas Vestmorlendo 908-ajame name. Jei jis paskambino...

Roza vėl patraukė pirmyn, žinodama už kampo turėsianti išsukti iš Vestmorlendo gatvės, nors ir abejojo, kur veda Tremonto gatvė.

Tačiau tai nesvarbu. Ji tik galvojo, kad dabar ėjo tiesioginiu savo vyro keliu, jei tas sumanytų grįžti iš miesto I-295-ąja magistrale, ir jautėsi, tarytum būtų prisegta prie taikinio šaudymui iš lanko.

Roza pasuko į kairę Tremonto gatvėje ir praėjo pro ramius, mažus užmiesčio namelius, atskirtus gyvatvorėmis arba dekoratyviniais medžiais: čia ypač buvo madingos rusiškos alyvos. Strazdanotas vyras, panašus į Vudį Aleną dėl akinių kauliniais rėmeliais, su atsmaukta beforme skrybėle ant pakaušio pakėlė akis nuo laistomų gėlių ir pamojavo jai. Regis, šiandien visi norėjo būti draugiški. Roza nusprendė, jog dėl to kaltas oras, bet ji galėjo apsieiti ir be to. Buvo nesunku įsivaizduoti *jį*, kantriai atsekantį jos pėdsakais, užduodantį klausimus, vartojantį savo atmintį stimuliuojančius pokštus ir kaišantį visur jos nuotrauką.

Pamojuok jam. Tu juk nenori, kad jis atsimintų tavo nedraugiškumą, nes tai lengvai įstringa atmintin, tad pamojuok jam ir eik toliau savu keliu.

Roza pamojavo vyriškiui ir nuėjo toliau. Vėl užėjo noras nusišlapinti, bet reikėjo su tuo susitaikyti. Priešaky matėsi tik daugiau namų, gyvatvorių, blyškiai žalių pievelių ir rusiškų alyvų.

Roza išgirdo mašinos ūžesį už savęs ir suprato, kad tai jis. Ji atsisuko, išplėtusi tamsias akis, ir išvydo surūdijusį "Ševrolė", slenkantį gatvės viduriu beveik pėsčiojo greičiu. Senukas už vairo buvo užsimaukšlinęs šiaudinę skrybėlę, o jo veide atsispindėjo siaubingas ryžtingumas. Roza vėl nusisuko, jam nespėjus pastebėti jos pačios išgąsčio, suklupo, bet susitvardžiusi ramiai ėmė žingsniuoti toliau. Į inkstus grįžo pulsuojantis skausmas. Pūslė taip pat tvinksėjo. Roza suprato, kad jai liko kokios dvi minutės, ir viskas prasiverš. Jei taip atsitiktų, ji gali atsisveikinti su mintimi pabėgti nepastebėtai. Žmonės gal ir neatsimintų išbalusios brunetės, einančios šaligatviu gražų pavasario rytą, bet Roza neįsivaizdavo, kaip jie galėtų pamiršti išbalusią brunetę su didele tamsia dėme, besiplečiančia aplink džinsų klyną. Taip, ji tučtuojau turėjo pasirūpinti šia problema.

Jos gatvės pusėje už dviejų namų matėsi šokoladinės spalvos vasarnamis. Užuolaidos buvo užtrauktos, trys laikraščiai gulėjo verandoje. Ketvirtas mėtėsi ant keliuko prie verandos laiptelio. Roza greitai apsižvalgė, įsitikino, kad niekas jos nestebi, ir nuskubėjo pievele prie namo. Užpakalinis kiemas buvo tuščias. Popieriaus lapas kabėjo ant aliuminių durų rankenos. Roza prisiartino mažais žingsneliais ir perskaitė raštelį: "Linkėjimai nuo Anos Koso, jūsų vietinės "Avon" vadybininkės! Neradau jūsų namuose, bet vėl sugrįšiu! Ačiū! Paskambinkite telefonu 555-1731, jei norite sužinoti apie "Avon" produkciją!" Apačioje parašyta data buvo "balandžio 17 d." Taigi, praėjo jau dvi dienos.

Roza dar kartą apsidairė, įsitikino, kad iš vienos pusės ją saugo gyvatvorė ir rusiškos alyvos - iš kitos, atsisegė džinsus ir atsitūpė nišoje tarp užpakalinių laiptų ir dujų baliono - jau buvo per vėlu galvoti, ar kas nors nestebi jos iš antro kaimyninio namo aukšto. Be to, palengvėjimas pavertė tokius klausimus - bent jau tam kartui - nereikšmingais.

Tu beprotė, ar žinai?

Taip, be abejo, ji žinojo... tačiau sumažėjus pūslės spaudimui ir šlapimo srovelei nuvingiavus tarp takelio plytų, Roza pajuto, kaip beprotiškas džiaugsmas užpildo jos krūtinę. Tą akimirką ji suprato, ką reiškė pereiti upę į kitą šalį, o tada sudeginti tiltą už savęs ir atsistojus kitame krante stebėti, kaip vienintelis šansas sugrįžti išnyksta kartu su dūmais.

5

Beveik dvi valandas Roza ėjo nepažįstamais kvartalais, kol pasiekė didelį prekybos centrą vakarinėje miesto dalyje. Priešais "Dažų ir kilimų pasaulio" parduotuvę kabėjo telefono automatas, ir išsikvietusi taksi ji suprato atsidūrusi Meipiltono priemiestyje. Ant abiejų kulnų iššoko pūslės, bet Roza tuo nė kiek nesistebėjo - ji sukorė kokias septynias mylias.

Taksi atvažiavo praėjus penkiolikai minučių po iškvietimo. Iki to laiko Roza suspėjo užeiti į parduotuvę prekybos centro gale ir nusipirkti pigius akinius nuo saulės bei raudoną dirbtinio šilko skarelę. Ji prisiminė Normano žodžius, kad jei nori nukreipti dėmesį nuo veido, reikia užsidėti ką nors ryškaus, kas patrauktų žvilgsnį klaidingon pusėn.

Taksi vairuotojas buvo storulis susivėlusiais plaukais, pasruvusiomis krauju akimis ir blogu kvapu iš burnos. Ant plačių nusitrynusių sportinių marškinėlių buvo pavaizduotas Pietų Vietnamo žemėlapis. "KAI NUMIRSIU, PATEKSIU Į DANGŲ, NES GYVENIMĄ PRALEIDAU PRAGARE", bylojo užrašas po žemėlapiu. "GELEŽINIS TRIKAMPIS, 1969." Jo raudonos akys greitai nužvelgė ją, permesdamos žvilgsnį nuo lūpų iki krūtų ir nuo krūtų iki šlaunų, ir nesusidomėjusios užgeso.

- Kur važiuosim, mieloji? - paklausė vairuotojas.

- Ar galite nuvežti mane į "Greyhound" autobusų terminalą?

- Turite omeny Portsaidą?

- Ar tai ir yra autobusų terminalas?

- Aha, - vairuotojas pažvelgė į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, norėdamas išvysti jos akis. - Bet tai kitoje miesto pusėje. Kainuos mažų mažiausiai dvidešimt baksų. Ar galėsite tiek sau leisti?

- Žinoma, - atsakė Roza, tada įkvėpė ir pridūrė: - Ar pakeliui galėsite rasti "Merchant's" banko pinigų išdavimo automatą?

- Kad visos problemos būtų tokios lengvos, - burbtelėjo vairuotojas ir nustatė savo taksometrą: "$ 2.50 įsėdimo mokestis".

Roza ėmė skaičiuoti savo naujo gyvenimo pradžią nuo tos akimirkos, kai "$ 2.50" pasikeitė į "$ 2.75", ir žodžiai "ĮSĖDIMO MOKESTIS" išnyko. Ji daugiau nebebus Roza Daniels; ir ne vien dėl to, kad Daniels pavardė priklausė *jam* ir todėl buvo pavojinga. Labiausiai dėl to, kad Roza jį atstūmė. Ji vėl taps Roza Maklendon, kuri būdama aštuoniolikos išnyko pragare. Tikriausiai pasitaikys, kai jai prireiks pasinaudoti savo vyro pavarde, bet netgi tada savo širdyje ir sąmonėje ji išliks Roza Maklendon.

Aš - iš tikrųjų Roza, - pamanė ji, kai taksi lėkė Trankatovnio tiltu, ir nusišypsojo, Moriso Sendako žodžiams ir Kerolės King balsui lyg vaiduokliams sklandant mintyse. - *Aš - Roza Tikroji.*

Ar tikrai? Ar ji buvo tikra?

Nuo šios akimirkos imsiu tai aiškintis, - pamanė Roza. - *Nuo čia ir nuo šios akimirkos.*

6

Taksi sustojo Irokėzų aikštėje. Vairuotojas parodė į pinigų automatų eilę aikštelėje su fontanu ir į nieką nepanašiomis chrominėmis skulptūromis. Automatas kairiame eilės gale buvo ryškiai žalias.

- Ar tiks? - paklausė jis.

- Taip, ačiū. Užtruksiu tik minutėlę.

Tačiau Roza užtruko kiek ilgiau. Iš pradžių ji niekaip negalėjo įspausti slapto kodo, nors mygtukai buvo labai dideli, o kai pagaliau jai tai pavyko, ji negalėjo nuspręsti, kiek jai pasiimti pinigų. Roza suspaudė septyni-penki-taškas-nulis-nulis, padėjo pirštą ant "ATLIKTI OPERACIJĄ" mygtuko ir vėl atitraukė ranką. Jis sumuš ją už pabėgimą iš namų, jei sugaus - nėra ir kalbos. Ir jei ji atsidurs ligoninėje nuo sumušimų *(jis tave gali ir užmušti,* - sumurmėjo balsas, - *jis gali iš tiesų tave užmušti, Roza, tad esi visiška kvailė, jei galėjai tai pamiršti),* tai tik dėl to, kad ji išdrįso pavogti jo kortelę... ir ja pasinaudoti.

Ar ji norėtų rizikuoti tokia bausme tik dėl apgailėtinų septyniasdešimt penkių dolerių? Ar tiek užteks?

- Ne, - sumurmėjo Roza ir vėl ištiesė ranką.

Šįkart ji suspaudė trys-penki-nulis-taškas-nulis-nulis... ir vėl suabejojo. Roza nežinojo, kiek pinigų iš tikrųjų buvo banko sąskaitoje, bet trys šimtai penkiasdešimt dolerių neabejotinai sudarė padorią tos sumos dalį. Normanas taip *supyks...*

Ji padėjo pirštą ant "ATŠAUKTI" mygtuko, ir vėl paklausė savęs, koks dėl to bus skirtumas. Juk Normanas supyks bet kokiu atveju. Kelio atgal nebėra.

- Kiek dar ten stovėsit, ponia? - pasigirdo balsas už jos. - Man jau prasidėjo pietų pertraukėlė.

- O, atsiprašau, - krūptelėjusi atsakė Roza. - Aš tik... užsižiopsojau.

Ji nuspaudė "ATLIKTI OPERACIJĄ" mygtuką. Ekrane pasirodė žodžiai "PRAŠAU PALAUKTI". Laukti ilgai nereikėjo, bet to pakako, kad Roza spėtų įsivaizduoti, kaip automatas staiga čaižiai sukau-

kia, ir kompiuterinis balsas ima rėkti: “ŠI MOTERIS - VAGILĖ! SUSTABDYKITE JĄ! ŠI MOTERIS - VAGILĖ!”

Tačiau ekrane pasirodė tik frazė “AČIŪ. GEROS DIENOS”, ir automatas išdavė septyniolika dvidešimties ir vieną dešimties dolerių banknotą. Roza nervingai nusišypsojo už jos stovinčiam vaikinui ir nuskubėjo į mašiną.

7

Portsaidas pasirodė besąs žemas, ilgas smiltainio spalvos pastatas. Įvairių kompanijų autobusai - ne tik “Greyhound”, bet ir “Trailways”, “American Pathfinders”, “Eastern Higways” ir “Continental Express” - juosė terminalą, sukišę savo priekius giliai į įlipimo dokus. Rozai jie pasirodė panašūs į storus chrominius paršelius, apspitusius labai jau šlykščią motiną.

Ji stovėjo prie pagrindinio įėjimo ir žvelgė į vidų. Terminale nebuvo tiek žmonių, kiek Roza pusiau tikėjosi (minia suteiktų saugumo) ir pusiau bijojo (praslinkus keturiolikai metų, per kuriuos ji matė tik savo vyrą ir jo pasikviestus vakarienei kolegas, Rozai išsivystė tikra agorafobija), tikriausiai dėl to, kad buvo savaitės vidurys, o jokių švenčių taip pat nenusimatė. Vis tiek stotyje sukiojosi ne mažiau kaip du šimtai žmonių, be tikslo besitrainiojančių aplinkui, sėdinčių ant senamadiškų medinių suolų aukštais atlošais, žaidžiančių kompiuterinius žaidimus, geriančių kavą kavinukėje ar stovinčių eilėje prie bilietų kasos. Maži vaikai kabėjo ant motinų rankų, atlošę galvas, ir šūkavo it pasimetę veršiukai nublukusiame piešinyje ant lubų. Garsiakalbis, aidintis lyg Dievo balsas iš Sesilio B. Demilio biblinio epo, pranešinėjo išvykimus: Eris, Pensilvanija; Nešvilis, Tenesio valstija; Džeksonas, Misisipė; Majamis, Florida (tik nuo aido tarimas virto į “Maamis”); Denveris, Kolorado valstija.

- Ponia, - ištarė pavargęs balsas. - Ei, ponia, gal galit padėti? Padėkit, ką?

Roza pasuko galvą ir išvydo jaunuolį išbalusiu veidu ir neplautais juodais plaukais, sėdintį prie įėjimo į terminalą. Ant kelių jis laikė užrašą ant kartono: “BENAMIS, SERGANTIS AIDS. PRAŠAU MAN PADĖTI.”

- Juk turite smulkių, tiesa? Padėkit man. Jūs dar plaukiosite kateriu po Saranako ežerą, o aš jau būsiu po žeme. Tai ką pasakysit?

Staiga Roza pajuto, kad nebeišlaikys protiškai ir emociškai. Terminalas prieš jos akis ėmė augti, kol tapo katedros dydžio, o žmonių judėjimas jo viduje pradėjo bauginti. Vyras raukšlėtu riebiu kaklu

praėjo pro ją nuleidęs galvą, paskui save už virvutės tempdamas turistinį krepšį. Krepšys šnypštė it gyvatė, čiuoždamas purvinomis grindimis. Peliukas Mikis, išlindęs iš plyšio, meiliai šypsojosi jai. Dieviškasis pranešėjas skelbė pasiruošusiems keleiviams, kad "Trailways" autobusas į Omahą po dvidešimties minučių išvažiuos nuo Vartų Nr. 17.

Aš negaliu to padaryti, - staiga pamanė Roza. - *Aš negaliu gyventi šiame pasaulyje. Ir esmė visai ne žinojime, kur arbatos pakeliai ar valiklis. Durys, už kurių jis mane mušė, taip pat saugojo mane nuo sumaišties ir beprotybės. Ir aš nebegaliu antrąkart pro jas praeiti.*

Akimirką stulbinančiai aiškus paveikslas iš sekmadieninės mokyklos laikų stojo Rozai prieš akis: Adomas ir Ieva, prisidengę figmedžio lapais, identiškomis gėdos ir kančios išraiškomis veiduose, basomis kojomis einantys akmenuotu takeliu karčios, sterilios ateities link. Už jų plytėjo Rojaus sodas, vešlus ir pilnas gėlių. Sparnuotas angelas stovėjo priešais uždarytus vartus. Kardas jo rankoje spindėjo grėsminga šviesa.

- Net *nebandyk* taip galvoti! - staiga riktelėjo Roza, ir jaunuolis, sėdintis tarpdury, taip stipriai krūptelėjo, kad vos neišmetė savo užrašo. - *Nedrįsk!*

- Viešpatie, atleiskit! - išlemeno jaunuolis su užrašu ir užvertė akis. - Eikite sau, jei jau taip jaučiatės!

- Ne, aš... tai ne jūs... aš galvojau apie savo...

Situacijos absurdiškumas - bandymas pasiaiškinti elgetai, sėdinčiam autobusų terminalo tarpdury - grąžino Rozą į tikrovę. Rankoje ji vis dar laikė du dolerius, kuriuos gavo grąžos iš taksisto. Roza įmetė juos į cigarų dėžutę šalia jaunuolio su užrašu ir nuskubėjo į Portsaido terminalą.

8

Dar vienas jaunuolis - šitas su mažais Erolo Flyno ūsiukais ir simpatišku, nepatikimu veidu - organizavo žaidimą (kurį iš televizijos šou Roza atpažino kaip trijų kortų spėlionę) ant savo lagamino viršaus netoli terminalo galo.

- Raskite pikų tūzą! - kvietė jis. - Raskite pikų tūzą, ponia!

Mintyse Roza išvydo jos link artėjantį kumštį bei žiedą ant trečiojo piršto su išgraviruotais žodžiais "Tarnyba, Ištikimybė, Visuomenė".

- Ne, ačiū. - atsisakė ji. - Aš niekada nežaidžiu tokių žaidimų.

Jaunuolio veido išraiška bylojo, kad, jo nuomone, jos varpinėje skraidė keletas šikšnosparnių, tačiau tai visai nesvarbu. Jis buvo ne

jos problema. Kaip ir tas vyriškis prie įėjimo, kuris sirgo arba nesirgo AIDS, arba tas kitas - su riebiu kaklu ir Peliuku Mikiu, išlindusiu iš krepšio. Jos problema buvo tik Roza Daniels - atsiprašau, Roza *Maklendon* - ir ji buvo *vienintelė.*

Roza patraukė centriniu praėjimu, bet išvydusi šiukšlių dėžę stabtelėjo. Užrašas "NEŠIUKŠLINTI" puikavosi ant žalio šono. Roza atidarė rankinę, išėmė kortelę, akimirką paspoksojo į ją ir įmetė į šiukšlių dėžę. Jai buvo sunku tai padaryti, tačiau, antra vertus, kai kortelė dingo jai iš akių, palengvėjo. Jei būtų ją pasilikusi, galėjo nesusilaikiusi ja vėl pasinaudoti. O Normanas - juk nekvailas. Brutalus, bet nekvailas. Jei Roza tik duotų dingstį, kur jos ieškoti, jis tuoj pat ja pasinaudotų. Tad ji turėjo įsidėti tai į galvą.

Roza giliai įkvėpė, porą sekundžių sulaikė orą, tada išleido jį ir patraukė prie "ATVYKIMAI/IŠVYKIMAI" ekranų, pritvirtintų pastato centre. Jei būtų norėjusi, būtų pastebėjusi, kaip jaunuolis Erolo Flyno ūsiukais jau rausiasi šiukšliadėžėje, ieškodamas to, ką išmetė ta keista ponia su akiniais nuo saulės ir ryškiai raudona skarele. Jaunuoliui tai buvo panašu į kredito kortelę. O galbūt ir ne, bet nepatikrinęs nesužinosi. Juk kartais gali ir pavykti. Kartais? Velnias, *dažnai.* Juk ne veltui stotį vadina "Galimybių Žeme".

9

Kitas didelis miestas į vakarus nuo čia buvo už dviejų šimtų penkiasdešimties mylių, ir tai buvo per arti. Roza nusprendė vykti į dar didesnį miestą, esantį dar už penkių šimtų penkiasdešimties mylių. Tai buvo miestas prie ežero, kaip ir šis, tačiau kitoje laiko juostoje. "Continental Express" autobusas turėjo išvykti tenai po pusvalandžio. Roza priėjo prie bilietų kasos ir atsistojo į eilę. Jos širdis smarkiai daužėsi krūtinėje, burna išdžiūvo. Asmeniui, stovėjusiam prieš ją, pasitraukiant nuo langelio, Roza pridėjo ranką prie lūpų ir sulaikė riaugėjimą, nuo kurio burnoje jautėsi rytinės kavos skonis.

Net nebandyk pasakyti savo tikrų pavardžių, - Roza perspėjo save. - *Jei jie paprašys tavo pavardės, sugalvok kokią nors kitą.*

- Kuo galiu padėti, ponia? - paklausė klerkas, žvelgdamas į ją iš po akinių, nerūpestingai pūpsančių ant nosies galiuko.

- Andžela Flait, - išpoškino Roza.

Tai buvo jos geriausios draugės iš mokyklos vardas, paskutinės jos turėtos draugės - Obreivilio vidurinėje mokykloje Roza susidraugavo su vaikinu, kuris vedė ją, praėjus savaitei po mokyklos baigimo, ir jiedu sukūrė savo pasaulį... kurio sienos buvo uždaros turistams.

- Atsiprašau, ponia?

Roza susivokė, kad ištarė žmogaus vardą, o ne vietovę, ir kaip keistai

(šis vyrukas tikriausiai apžiūrinėja mano riešus ir kaklą, bandydamas įžvelgti tramdomųjų marškinių žymes)

tai turėjo nuskambėti. Ji sutrikusi nuraudo ir pasistengė surikiuoti savo mintis į eilę.

- Atleiskit, - tarė Roza, ir ją persmelkė niūri nuojauta: kad ir kas jos lauktų ateity, ši paprastutė frazė lydės ją it skardinė, pririšta prie benamio šuns uodegos. Keturiolika metų tarp jos ir viso pasaulio stūksojo uždaros durys, todėl dabar Roza jautėsi lyg įbauginta pelytė, palikusi savo urvą virtuvės kamputyje.

Klerkas vis dar žvelgė į ją, ir akys už akinių atrodė labai jau nekantrios.

- Ar galiu jums padėti, ponia, ar ne?

- Taip, prašau. Noriu nusipirkti bilietą į autobusą, išvykstantį po vienuoliktos penkios. Ar dar yra laisvų vietų?

- O, gal net apie keturiasdešimt. Į vieną pusę ar į abu galus?

- Į vieną, - atsakė Roza, ir vėl pojūtis, kaip raudonis užlieja skruostus, nes suprato savo žodžių esmę. Ji pabandė nusišypsoti ir tvirčiau pakartoti žodžius: - Į vieną pusę.

- Penkiasdešimt devyni doleriai ir septyniasdešimt centų, - pranešė klerkas, ir Roza pajuto, kaip atsipalaidavo jos keliai.

Ji tikėjosi, kad bilietas kainuos daug daugiau; netgi buvo pasiruošusi, kad klerkas paprašys beveik visos jos turimos sumos.

- Ačiū, - padėkojo Roza, ir klerkas, regis, iš tiesų išgirdo sąžiningą dėkingumą jos balse, nes pakėlė akis nuo pildomo blanko ir nusišypsojo jai. Nekantrumo žvilgsnis dingo iš jo akių.

- Malonu padėti, - atsakė jis. - Turite bagažo, ponia?

- Aš... aš neturiu bagažo, - sutriko Roza ir staiga išsigando klerko žvilgsnio.

Ji pabandė sugalvoti pasiaiškinimą, - be abejo, jam tai pasirodė įtartina, kad vienut vienutėlė moteris traukė į tolimą miestą be jokio bagažo, išskyrus rankinę, - tačiau nieko nesugalvojo. Bet to ir nereikėjo. Klerkas nebuvo įtarus, netgi smalsus. Jis tik linktelėjo galvą ir ėmė rašyti jai bilietą. Staiga Roza suprato ne pačią maloniausią tiesą: ji nebuvo naujiena Portsaide. Šis vyras kiekvieną dieną matydavo tokias moteris kaip ji, besislepiančias už tamsių akinių, perkančias bilietus į kitas laiko zonas, pamiršusias, kas jos tokios, ką veikia ir kodėl.

10

Roza pajuto begalinį palengvėjimą, kai autobusas išlaviravo iš Portsaido terminalo (tiksliai pagal grafiką), pasuko į kairę, pervažiavo Trankatovnio tiltą ir išvažiavo į magistralę I-78, vedančią į vakarus. Kai jie pravažiavo paskutinį iš trijų posūkių į centrą, ji išvydo trikampį stiklinį pastatą, kuriame buvo įsikūrusi naujoji policijos nuovada. Rozai dingtelėjo į galvą, jog jos vyras galbūt sėdi už vieno iš tų didelių langų ir galbūt žvelgia į didelį švytintį autobusą, skriejantį magistrale. Ji užsimerkė ir suskaičiavo iki šimto. Kai vėl atsimerkė, pastato jau nebesimatė. Ji tikėjosi, kad daugiau niekada jo nebepamatys.

Roza atsisėdo beveik autobuso gale, todėl dyzelinis variklis ūžė netoli jos. Ji vėl užsimerkė ir priglaudė veidą prie lango. Ji neketino miegoti, o tik pailsėti. Roza neabejojo, jog jai prireiks viso savo poilsio. Ji vis dar negalėjo atsikvošėti, kaip greitai visa tai įvyko - tai daugiau buvo panašu į širdies smūgį, nei į gyvenimo pasikeitimą. Pasikeitimą? Per švelniai pasakyta. Ji ne tik jį pakeitė: Roza išrovė jį su visomis šaknimis it gėlę iš vazonėlio. Taigi, gyvenimo pasikeitimas. Ne, ji nemiegos. Nėra net kalbos.

Taip galvodama, Roza nuslydo ne į miegus, o į tą bambagyslę, kuri jungė miegą su pabudimu. Čia ji iš lėto judėjo it burbulas, kažkur toli girdėdama variklio gausmą, padangų bumpsėjimą į asfaltą bei vaiko, sėdinčio už keturių eilių, klausimus motinai, kada jie pagaliau atvažiuos pas tetą Normą. Tačiau taip pat suvokė, jog ji pakilo virš savęs, o jos sąmonė prasiskleidė it gėlė (žinoma, it rožė), kaip kad būna, kai nesi nei vienoje vietoje.

Aš - iš tikrųjų Roza...

Kerolės King balsas, dainuojantis Moriso Sendako žodžius. Jie sklido koridoriuje, kuriame ji dabar buvo, iš tolimo kambarėlio; aidėjo kartu su vaiduokliškais pianino garsais.

...aš - Roza Tikroji...

Vis tiek užmigau, - pamanė Roza. - *Iš tiesų. Tik pamanykit? Geriau jau nejuokaukit... Nes aš esu valdovė...*

Roza paliko pilką koridorių ir dabar stovėjo kažkokioje tamsioje atviroje erdvėje. Jos nosis ir visa galva prisipildė tokių saldžių ir stiprių vasaros kvapų, kad jie beveik viską užgožė. Stipriausias iš jų buvo sausmedžio kvapas. Roza girdėjo svirplius, o pakėlusi galvą ji išvydo lygų mėnulio veidą aukštai danguje. Jo baltas spindesys nušvietė viską aplinkui, dūmais paversdamas ūkelį, kylantį iš glostančios Rozos kojas žolės.

Aš - iš tikrųjų Roza... Aš - Roza Tikroji...

Roza pakėlė delnus išplėstais pirštais ir beveik besiliečiančiais nykščiais. Ji įrėmino mėnulį it paveikslą tarp savo pirštų, o kai naktinis vėjelis palietė jos rankas, ji pirmąkart pajuto, kaip širdis suvirpėjo iš laimės ir susitraukė iš baimės. Šioje vietoje Roza pajuto laukiniškumą, tarytum čia palaidas bėgiotų žvėris dideliais dantimis.

Roza. Ateik čia, širdele. Aš noriu pašikalbėti su tavim akis į akį.

Ji pasuko galvą ir išvydo iš tamsos išlendantį jo kumštį. Mėnulio šviesa spindėjo ant Policijos akademijos žiedo. Roza išvydo jo lūpas, sudėtas į šypsenos parodiją...

...ir nubudusi pašoko kėdėje, gaudydama orą. Nuo kaktos varvėjo prakaito lašai. Kurį laiką ji tikriausiai sunkiai kvėpavo, nes visas langas buvo aprasojęs. Roza ranka perbraukė per aprasojusį langą ir pažvelgė pro jį. Miesto jau beveik nesimatė. Jie važiavo pro daugybę degalinių ir greito maisto restoranėlių, tačiau už jų vėrėsi plyni laukai.

Aš pasprukau nuo jo, - pamanė ji. - *Nesvarbu, kas man dabar nutiks, bet aš nuo jo pasprukau. Netgi jei teks miegoti ant laiptų ar po tiltais, aš nuo jo pasprukau. Jis daugiau manęs nebesumuš, nes aš nuo jo pasprukau.*

Tačiau Roza nevisiškai tuo tikėjo. Normanas įsius ir bandys ją surasti. Ji tuo neabejojo.

Bet kaip jis galėtų? Aš paslėpiau visus pėdsakus. Man netgi nereikėjo įrašyti senos draugės vardo, kad gaučiau bilietą. Aš išmečiau banko kortelę, o tai svarbiausia. Tad kaip jis galėtų mane surasti?

Roza tiksliai nežinojo... tačiau žmonių paieška buvo Normano darbas, tad reikėtų būti labai labai atsargiai.

Aš - iš tikrųjų Roza... Aš - Roza Tikroji...

Taip, Roza sutiko su šiais žodžiais, tačiau dar niekad savo gyvenime nesijautė tokia nepanaši į valdovę. Ji jautėsi tarytum mažas sudužusio laivo gabalėlis milžiniško vandenyno vidury. Siaubas, kuris apėmė sapno pabaigoje, vis dar jos neapleido, tačiau jos neapleido ir laimės bei linksmumo jausmas. Jausmas (nors ir nevalingas), kad yra laisva.

Roza atsilošė kėdėje ir stebėjo, kaip iš akių dingsta paskutiniai greito maisto restoranėliai bei degalinės. Dabar už lango matėsi tik kraštovaizdis: plyni laukai ir medžių, kurie puikavosi tik balandžiui įprasta žaluma, eilės. Roza žiūrėjo pro langą, padėjusi rankas ant kelių, ir leido didžiuliam sidabriniam autobusui vežti į ten, kas dar laukė priešaky.

II

NEPAŽĮSTAMŲJŲ GERUMAS

1

Per pirmąsias savo naujojo gyvenimo savaites Roza išgyveno daug baisių akimirkų, bet netgi beveik pati baisiausia iš jų, - išlipus iš autobuso trečią valandą ryto ir atsidūrus keturiskart didesniame terminale nei Portsaidas, - neprivertė jos pasigailėti dėl savo sprendimo.

Tačiau, be abejo, ji buvo išsigandusi.

Roza stovėjo 62-ojo išėjimo tarpdury, spausdama rankinę abiejomis rankomis, ir dairėsi išplėtusi akis, o žmonės skubėjo pro šalį, tempdami lagaminus, nešdami kartonines dėžes, permestas per pečius, ar apsikabinę vienas kitą per liemenį. Jai bežiūrint, vyriškis prišoko prie moters, kuri ką tik išlipo iš Rozos autobuso, pastvėrė ją ir entuziastingai apsuko ore. Moteris šūktelėjo iš džiaugsmo ir siaubo. Šūksnis nuaidėjo taip aiškiai tarytum blykstė pilname keleivių terminale.

Rozai iš dešinės stovėjo žaidimų automatai, ir nors buvo pats nakties vidurys, vaikigaliai - atvirkščiai užsimaukšlinę beisbolo kepuraites ir beveik plikai apsiskutę - buvo juos aplipę it skėriai.

- Pabandyk dar kartą, Erdvių Kadete! - kvietė vienas iš automatų, kalbėdamas gergždžiančiu, negyvu balsu. - Pabandyk dar kartą, Erdvių Kadete! Pabandyk dar kartą, Erdvių Kadete!

Roza iš lėto praėjo pro žaidimų automatus ir patraukė į terminalą, neabejodama tik dėl vieno: ji jokiu būdu nedrįs išeiti į gatvę tokiu paros metu. Ji žinojo, kad laisvai galėjo būti išprievartauta, nužudyta ir įkišta į artimiausią šiukšlių konteinerį. Roza pasuko galvą į kairę ir išvydo porą uniformuotų policininkų, besileidžiančių eskalatoriumi iš antro aukšto. Vienas iš jų sukiojo savo guminę lazdą. Kitas visai nelinksmai šypsojosi ir Rozai priminė kitą vyrą, esantį už aštuonių šimtų mylių nuo čia. Policininkas šypsojosi, tačiau nuolatos besisukiojančios akys - ne.

O jei jų darbas - apeiti stotį kas valandą ir išspirti lauk visus, kurie neturi bilieto? Ką tada darysi?

Ji su tuo susidorotų, štai ką ji padarytų. O dabar Roza pasitraukė nuo eskalatoriaus prie nišos, kur koks tuzinas keleivių sėdėjo ant plastmasinių kėdžių. Maži televizoriukai buvo pritvirtinti prie kėdžių atramų. Roza nenuleido akių nuo policininkų ir atsipūtė išvydusi, kaip jie nužingsniuoja terminalu tolyn nuo jos. Po dviejų trijų valandų visiškai išauš. Tada jie tegu sau sugauna ir išspiria ją lauk. Tačiau iki to laiko Roza norėjo likti čia, kur buvo šviesu ir daug žmonių.

Roza atsisėdo į kėdę su televizoriumi. Už dviejų kėdžių į kairę nuo jos snaudė mergaitė nutrintais džinsais, pasidėjusi kuprinę ant kelių. Jos akys vartėsi po purpuriniais vokais, o nuo apatinės lūpos tįso seilės. Keturi žodžiai buvo ištatuiruoti ant dešinės rankos. Mėlynos didžiosios raidės skelbė: "AŠ MYLIU SAVO BRANGŲJĮ". *Kurgi dabar tavo brangusis, širdele?* - pamanė Roza. Ji žvilgtelėjo į tuščią televizoriaus ekraną, po to į sieną dešinėje. Ant jos kažkas raudonu flomasteriu buvo iškeverzojęs žodžius: "ČIULPK MANO AIDS UŽSIKRĖTUSĮ GAIDĮ". Roza greitai nusisuko, tarytum žodžiai būtų galėję išdeginti akių tinklaines, ir nukreipė žvilgsnį į terminalo gilumą. Ant tolimiausios sienos matėsi didžiulis apšviestas laikrodis. Buvo 3:16 ryto.

Dar pustrečios valandos, ir galėsiu eiti, - pamanė Roza ir ėmė laukti.

2

Aną vakarą apie šešias Roza sušlamštė mėsainį su sūriu ir atsigėrė limonado, kai autobusas stabtelėjo pailsėti, ir nuo to laiko ji nieko burnoje neturėjo, tad nenuostabu, kad dabar mirė badu. Roza prasėdėjo televizorių kampelyje iki keturių ryto, o tada nusprendė užkąsti. Ji nuėjo į mažą kavinukę šalia bilietų kasų, pakeliui perlipdama per kelis miegančius piliečius. Dauguma iš jų buvo apsikabinę izoliacija apklijuotus šiukšlių maišus. Užsisakiusi kavos bei dubenėlį javainių, Roza suprato, kad ji be reikalo jaudinosi, jog farai gali ją išmesti laukan. Šie miegantys žmonės buvo ne keleiviai, o benamiai, gyvenantys autobusų stotyje. Roza pajuto jiems gailestį, bet kartu ir keistą palengvėjimą: buvo gera žinoti, kad jei reikės, rytoj *ji* ras, kur pernakvoti.

O jei jis atvažiuos čionai, į šį miestą, kur, tavo nuomone, jis ieškos pirmiausia? Kas, tavo nuomone, bus pirmoji jo patikrinimo vieta?

Kvaila, - Normanas jos neras, visiškai neįmanoma, kad jis galėtų ją rasti, - tačiau ši mintis vis dar siuntė šiurpulius per nugarą.

Pavalgiusi Roza pasijuto daug geriau, stipresnė ir gyvesnė. Baigusi (Roza ilgai gaišo prie kavos, kol pastebėjo, kaip padavėjas akivaizdžiai nekantraudamas dėbčioja į ją) ji iš lėto vėl patraukė į TV kampelį. Pakeliui Roza pastebėjo mėlynai baltą apskritimą virš kiosko, esančio šalia mašinų nuomos kasų. Žodžiai, išsilenkę palei apskritimo liniją, skelbė: "PAGALBA KELIAUJANTIEMS", ir Roza ironiškai pagalvojo, kad jei pasaulio istorijoje ir buvo keliautojas, kuriam reikėjo pagalbos, tai, be abejo, buvo ji.

Roza žengė žingsnį apšviesto apskritimo link. Kioske sėdėjo vyriškis - pagyvenęs, plinkantis ir su akiniais kauliniais rėmais. Jis skaitė laikraštį. Roza žengė dar vieną žingsnį jo link ir stabtelėjo. Juk ji neketino prieiti prie jo, tiesa? Ir ką, dėl Dievo meilės, ji jam pasakytų? Kad paliko savo vyrą? Kad išvažiavo pasiėmusi tik savo rankinę, jo banko kortelę ir ant kūno esančius drabužius?

Kodėl gi ne? - paklausė panelė Praktiškoji-Nuovokioji, ir užuojautos nebuvimas jos balse visiškai pritrenkė Rozą. - *Jei tau užteko drąsos jį palikti, tai nejau neišdrįsi prisipažinti?*

Roza nežinojo, kaip buvo iš tikrųjų, tačiau neabejojo, kad bus labai sunku prabilti nepažįstamam apie pagrindinį savo gyvenimo įvykį ir dar ketvirtą valandą ryto. *O be to, jis, ko gero, tik lieps dingti iš akių. Tikriausiai jo darbas yra vien padėti žmonėms pasikeisti pamestus bilietus ar pranešti per garsiakalbį apie pasimetusius vaikus.*

Tačiau kojos ėmė nešti ją kiosko link, ir Roza suprato, jog ketina išsipasakoti nepažįstamam pliktelėjusiam vyriškiui su akiniais kauliniais rėmais, ir kad padarys tai dėl paprasčiausios visoje visatoje priežasties: ji neturėjo kito pasirinkimo. Artimiausioje ateityje jai tikriausiai priseis daugybei žmonių papasakoti, kad ji paliko savo vyrą, kad keturiolika metų snaudė už uždarų durų, kad ji vos vos gaudėsi gyvenime ir visiškai neturėjo jokios darbo patirties, kad jai reikėjo pagalbos, kad jai reikėjo priklausyti nuo nepažįstamųjų gerumo.

Bet visa tai juk ne mano kaltė, tiesa? - pamanė Roza, ir jos pačios ramumas tiesiog pribloškė ją.

Roza priėjo prie kiosko ir padėjo rankinės spaudžiamą ranką ant stalelio. Ji būgštaudama su viltimi pažvelgė į nulenktą vyriškio galvą, matydama rudą šlakuotą pakaušį pro retas, tvarkingai sušukuotas plaukų eiles. Roza laukė, kol jis pakels akis į ją, tačiau vyriškis susidomėjęs skaitė laikraštį, parašytą kažkokia užsienio kalba, panašia į graikų ar rusų. Jis atsargiai pervertė puslapį ir susiraukė, išvydęs dviejų futbolininkų, besigrumiančių dėl kamuolio, nuotrauką.

- Atsiprašau, - tyliai prabilo Roza, ir vyriškis pakėlė galvą.

Prašau, tegu jo akys būna geros, - staiga pamanė ji. - *Net jei jis ir negalės niekuo padėti, prašau, tegu jo akys būna geros... ir tegu jos mato mane, mane, tikrą žmogų, kuris stovi čia su viena rankine rankose.*

Ir Roza išvydo, kad jo akys *buvo* geros. Silpnos ir neryškios už stiprių akinių stiklų. Bet geros.

- Atleiskit, ar galite man padėti? - paklausė Roza.

3

"PAGALBOS KELIAUJANTIEMS" savanoris prisistatė esąs Piteris Slovikas. Jis įdėmiai tylėdamas išklausė Rozos pasakojimą. Ji papasakojo viską, ką tik galėjo, padariusi išvadą, jog negalės priklausyti nuo nepažįstamųjų gerumo, jei dėl išdidumo ar gėdos nuslėps kokią nors tiesą apie save. Roza nepasakė tik vieno svarbaus dalyko, - ir tik dėl nežinojimo, kaip tai išreikšti, - kad ji jautėsi tokia *beginklė,* tokia visiškai nepasiruošusi susidurti su pasauliu. Prieš aštuoniolika valandų ji pažinojo pasaulį tik iš televizijos ir namo parneštų vyro laikraščių.

- Aš suprantu, kad jūs išvažiavote nepasiruošusi, - tarė ponas Slovikas, - tačiau ar važiuodama autobusu nepagalvojote, ką jūs darysite, ar kur eisite, atvažiavusi čionai? Visai nieko negalvojote?

- Maniau, gal iš pradžių galėsiu rasti moterų viešbutį, - atsakė Roza. - Ar dar tokių yra?

- Taip, bent aš žinau tris, tačiau apsigyvenusi ir pigiausiame iš jų, jau po savaitės liksite be cento. Daugiausia jie skirti pasiturinčioms damoms, kurios savaitei atvažiavo į miestą apsipirkti ar aplankyti giminių, neturinčių, kur jas apnakvindinti.

- Aa, o kaip tada "Jaunų moterų krikščioniškoji asociacija"?

Ponas Slovikas papurtė galvą.

- Ji uždarė paskutinius nakvynės namus 1990-aisiais. Ten pradėjo rinktis vieni bepročiai ir narkomanai.

Roza pajuto paniką, bet tada prisivertė prisiminti žmones, miegančius čia ant grindų, apglėbusius šiukšlių maišus su visais jų turtais. *Visada liks ši išeitis,* - pamanė ji.

- Gal jūs turite kokių minčių? - paklausė Roza.

Akimirką jis paspoksojo į ją, tapšnodamas šratinuku į apatinę lūpą - mažytis žmogelis nieko nepasižyminčiu veidu ir vandeningomis akimis, kuris ją matė ir su ja kalbėjosi; kuris neliepė jai dingti iš akių.

Ir, žinoma, jis neliepė pasilenkti į priekį, kad galėtų pasikalbėti su manim akis į akį, - pamanė Roza.

Regis, Slovikas kažką nusprendė. Jis atsisegė paltą (kuris matė ir geresnių dienų), pasirausė vidinėse kišenėse ir išsitraukė vizitinę kortelę. Ant tos pusės, kur buvo išspausdintas jo vardas bei "PAGALBOS KELIAUJANTIEMS" logotipas, jis atidžiai užrašė adresą. Tada apvertė kortelę ir pasirašė ant kitos pusės juokingai didelėmis raidėmis. Per didelis parašas priminė Rozai Amerikos istorijos mokytoją, kuri dar vidurinėje mokykloje pasakojo apie tai, kodėl Džonas Henkokas pasirašė itin didelėmis raidėmis ant Nepriklausomybės Deklaracijos. "Kad karalius Džordžas galėtų įskaityti be akinių", - tikriausiai taip paaiškino pats Henkokas.

- Ar įskaitote adresą? - paklausė Slovikas, paduodamas Rozai kortelę.

- Taip. Durhamo aveniu 251.

- Gerai. Įsidėkite kortelę į rankinę ir nepameskite. Kas nors norės į ją pažvelgti, kai ten nusigausite. Aš siunčiu jus į vietą, kuri vadinasi "Dukterys ir Seserys". Tai prieglobstis sumuštoms moterims. Gana savotiškas. Išklausęs jūsų pasakojimą, manau, kad jus tenai priims.

- Kiek ilgai man bus leista ten pasilikti?

Slovikas gūžtelėjo pečiais.

- Manau, kad kiekvienas atvejis skirtingas.

Tai štai kas aš dabar, - pamanė Roza. - *Atvejis.*

Ko gero, jis perskaitė jos mintį, nes nusišypsojo. Pasirodę dantys nebuvo patys gražiausi pasaulyje, bet šypsena atrodė nuoširdi. Slovikas patapšnojo Rozai per ranką. Tai buvo trumpas, neryžtingas ir drovus prisilietimas.

- Jei vyras jus mušė, kaip ir sakėte, panele Maklendon, tai dabar jūsų padėtis daug geresnė, kad ir kokia ji būtų.

- Taip. Aš irgi taip manau. Ir jei nepasiseks, juk čia visada rasiu vietos, tiesa?

Slovikas nustėro.

- O, aš nemanau, kad šito prireiks.

- Visko gali būti.

Roza linktelėjo galvą dviejų benamių pusėn, kurie miegojo ant savo paltų prie suoliuko. Vienas iš jų buvo užsitraukęs oranžinę kepurę ant akių, kad užsidengtų ryškią šviesą.

Slovikas pažvelgė į juos, tada atsigręžė į Rozą.

- To nebus, - pakartojo jis, šį kartą visai neabejodamas. - Miesto autobusai sustoja kitoje pagrindinio įėjimo durų pusėje. Pasukite į kairę ir pati pamatysite. Šaligatvio dalys nudažytos pagal autobusų

maršrutus. Jums reikės Oranžinės Linijos autobuso, tad stovėkite ant oranžinės šaligatvio dalies. Supratote?

- Taip.

- Bilietas kainuoja dolerį, ir vairuotojas norės, kad duotumėt lygiai tiek. Jis gali būti gana nekantrus, jei neturėsite.

- Aš turiu daug monetų.

- Gerai. Išlipkite Denborno aveniu ir Elko gatvės kampe, tada paeikite du kvartalus Elko gatve aukštyn. O galbūt tris, negaliu tiksliai prisiminti. Taigi prieisite Durhamo aveniu. Ten pasuksite į kairę. Tada dar praeisite kokius keturis kvartalus, bet jie bus trumpi. Pamatysite didelį baltą namą. Galiu dar pridurti, kad namas atrodo taip, jog jį reikėtų perdažyti, tačiau galbūt jos jau spėjo tai padaryti. Ar prisiminsite kelią?

- Taip.

- Ir dar. Likite autobusų stotyje, iki išauš. Iki tol niekur neikite - net iki miesto autobusų stotelės.

- Aš ir neketinau, - atsakė Roza.

4

Roza pamiegojo tik dvi tris valandas "Continental Express" autobuse, todėl tai, kas atsitiko, jai išlipus iš Oranžinės Linijos autobuso, jos visai nenustebino: Roza pasiklydo. Vėliau ji nusprendė, kad tikriausiai pasuko ne į tą pusę Elko gatvėje, tačiau rezultatas - beveik tris valandas trukęs klaidžiojimas po nepažįstamus kvartalus - buvo daug svarbesnis už priežastį. Ji kėblino nuo kvartalo prie kvartalo, ieškodama Durhamo aveniu ir jos nerasdama. Skaudėjo kojas. Nugarą - taip pat. Rozai įsisopo ir galvą. Ir, be abejo, Piterio Sloviko čia nebuvo: veidai į ją žvelgė su nepasitikėjimu, įtarumu ir akivaizdžia panieka.

Išlipusi iš autobuso, Roza praėjo pro purviną, uždarai atrodantį barą "Mažutis gurkšnelis". Užuolaidos buvo užtrauktos, iškabos - užgesintos, o tarp durų - užleistos grotelės. Kai po dvidešimties minučių Roza grįžo prie to paties baro (nesuvokdama, kad antrąkart eina tuo pačiu keliu, kol neišvydo baro - namai atrodė visi vienodi), užuolaidos vis dar buvo užtrauktos, tačiau iškabos jau degė, o grotelių nebesimatė. Vyras chaki spalvos darbiniais drabužiais stovėjo tarpdury su beveik tuščiu alaus bokalu rankoje. Roza dirstelėjo į laikrodį ir išvydo, kad dar nebuvo net pusės septynių ryto.

Roza nulenkė galvą, kad galėtų matyti vyriškį tik vienos akies krašteliu, suspaudė rankinės dirželį ir pagreitino žingsnį. Ji neabejo-

jo, kad vyriškis tarpdury žino, kur yra Durhamo aveniu, tačiau net neketino jo klausti. Jis buvo panašus į tokį, kuris mėgo kalbėtis su žmonėmis - ypač su moterimis - akis į akį.

- Ei, gražuole, - pašaukė jis, kai Roza ėjo pro "Mažutį gurkšnelį". Jo balsas buvo visiškai monotoniškas it roboto. Ir nors Roza nenorėjo pažvelgti į jį, nesusilaikiusi metė įbaugintą žvilgsnį per petį. Retėjantys plaukai, išbalusi oda su daugybe dėmių, panašių į užgijusius nudegimus, ir tamsiai raudoni jūrų vėplio ūsai, kurie Rozai priminė Deividą Krosbį. Ant ūsų matėsi alaus putų lašeliai.

- Ei, gražuole, nori pasiritinėti neblogai atrodai gražūs papai, tiesą pasakius, tai ką ar nori pasiritinėti ar nori pasidulkinti, ką pasakysi?

Roza nusisuko ir prisivertė žengti ramiu žingsniu nuleista galva lyg musulmonė, einanti į turgų. Prisivertė apsimesti, kad jo nepastebi, nes kitu atveju jis galėjo ją pasivyti.

- Ei, mažule, gal krentam ant grindų, ką pasakysi? Krentam ir dulkinamės. Einam greičiau, *einam.*

Roza pasuko už kampo ir giliai iškvėpė. Širdis tiesiog daužėsi iš baimės. Iki šios akimirkos ji nepasigedo savo senojo miesto ar kaimynystės, tačiau dabar vyriškio baro tarpduryje baimė ir jos pasimetimas - *kodėl* visi namai turi atrodyti vienodai, *kodėl?* - kėlė jausmą, panašų į namų ilgesį. Ji dar niekad nesijautė tokia siaubingai vieniša ar tokia įsitikinusi, kad viskas bus blogai. Rozai dingtelėjo mintis, kad tikriausiai ji niekada nepabėgs iš šio košmaro, kad tai tik iš anksto parodo, koks bus jos likęs gyvenimas. Roza net pradėjo galvoti, kad Durhamo aveniu išvis *nėra;* kad ponas Slovikas, atrodęs toks malonus, iš tikrųjų buvo sadistas-psichopatas, kuriam patiko klaidinti ir taip jau pasiklydusius žmones.

Po aštuonių penkiolika - patekėjusi saulė žadėjo netipiškai karštą dieną - Roza priėjo prie storos moters darbine suknele, kuri kiemo gale lėtais judesiais krovė šiukšlių dėžes į vežimėlį.

Roza nusiėmė akinius nuo saulės.

- Atsiprašau.

Moteris iškart atsisuko į ją. Ji buvo panarinusi galvą, bet šiurkšti veido išraiška priklausė moteriai, kurią kažkas iš kitos gatvės pusės ar iš pravažiuojančios mašinos ką tik pavadino "stora boba".

- Ko nori?

- Aš ieškau Durhamo aveniu 251. Ta vieta vadinasi "Dukterys ir Seserys". Man pasakė, kur eiti, bet aš...

- Ką, tos turtingos lesbietės? Tu ne to paklausei, mergyte. Aš tokioms nepadedu. Taigi dink iš akių. Atsiknisk, girdi?

Moteris vėl atsisuko į savo vežimėlį ir ėmė taip pat lėtai stumti barškančias dėžes keliuku, prilaikydama jas balta išpurtusia ranka. Jos užpakalis laisvai siūbavo po nublukusia suknele. Pasiekusi laiptus, moteris atsisuko ir pažvelgė į šaligatvį.

- Ar negirdėjai? *Dink* iš čia. O jei ne, iškviesiu policiją.

Paskutinis žodis tarytum aštri adatėlė įsmigo į jautrią vietą. Roza vėl užsidėjo akinius nuo saulės ir greitai pasišalino. Policija? Ne, ačiū. Ji nenorėjo turėti nieko bendra su policija.

Tačiau palikusi storulę toli už savęs Roza suprato, kad pasijuto šiek tiek geriau. Ji bent jau sužinojo, kad "Dukterys ir Seserys" (dar vadinamos "turtingomis lesbietėmis") iš tikrųjų egzistavo, ir tai buvo žingsnis teisinga linkme.

Praėjusi dar du kvartalus, Roza pasiekė krautuvėlę su stovu dviračiams pastatyti priešaky ir iškaba "BANDELĖS TIESIAI IŠ KROSNIES" lange. Roza įėjo vidun, nusipirko bandelę - ji buvo dar šilta ir Rozai priminė jos motiną - ir paklausė senuko, stovinčio už prekystalio, ar jis negalėtų paaiškinti, kaip pasiekti Durhamo aveniu.

- Truputį nuklydote, - tarė jis.

- Tikrai? Ar labai?

- Apie dvi mylias. Ateikit čia.

Senukas uždėjo kaulėtą ranką ant jos peties, privedė prie durų ir parodė į judrią sankryžą už kvartalo.

- Ten Denborno aveniu.

- Dieve, tikrai? - Roza nežinojo, ar juoktis, ar verkti.

- Taip. Vienintelė bėda, kodėl sunku ką nors rasti prie Denborno aveniu, yra ta, kad ji eina beveik per visą miestą. Ar matote tą uždarytą kino teatrą?

- Taip.

- Ten pasuksite į dešinę, į Denborno aveniu. Reikės praeiti šešiolika aštuoniolika kvartalų. Nemaža kelionė. Geriau važiuoti autobusu.

- Tikriausiai, - sutiko Roza, žinodama, kad to nedarys. Ji nebeturėjo monetų, o jei autobuso vairuotojas atsisakytų pasmulkinti dolerį, ji apsiverktų (mintis, kad šis senukas su malonumu būtų pasmulkinęs jai dolerį, net nedingtelėjo į pasimetusią, pavargusią galvą).

- Galų gale pasieksite...

- ...Elko gatvę.

Senukas supykęs dėbtelėjo į ją.

- Ponia! Jei žinote, kaip tenai nusigauti, tai ko dar klausiate?

- Aš *nežinau,* kaip ten nusigauti, - atsakė Roza, ir nors senukas nekalbėjo labai jau nemandagiai, ašaros jau grasino pasipilti jai iš

akių. - Aš nieko nežinau! Aš jau keturias valandas klaidžioju aplinkui. Aš *pavargau* ir...

- Gerai jau gerai, nesikarščiuokite, viskas bus gerai. Išlipkite iš autobuso Elko gatvėje. Durhamo aveniu bus už dviejų trijų kvartalų. Labai paprasta. Ar turite tikslų adresą?

Roza linktelėjo.

- Puiku. Neturėtų kilti jokių problemų.

- Ačiū.

Senukas išsitraukė suglamžytą, bet švarią nosinę iš užpakalinės kišenės ir ištiesė ją kaulėta ranka.

- Nusišluostyk akis, mieloji. Tu ašaroji.

5

Roza iš lėto kėblino Denborno aveniu, beveik nepastebėdama pro šalį lekiančių autobusų ir prisėsdama pailsėti kas kvartalą ar du ant autobusų stotelių suoliuko. Galvos skausmas, atsiradęs dėl streso, kad yra pasiklydusi, praėjo, tačiau kojas ir nugarą maudė skaudžiai kaip niekada. Praėjo valanda, kol ji pasiekė Elko gatvę. Roza pasuko į dešinę ir paklausė pirmojo sutikto žmogaus, - jaunos nėščios moters, - ar taip ji pasieks Durhamo aveniu.

- Atsiknisk, - atšovė nėščia moteris. Jos veide sužaibavo toks įniršis, kad Roza net pasitraukė atgal per du žingsnius.

- Atleiskit.

- Atleiskit, atleiskit. Ir kas jums davė teisę mane užkalbinti, štai ko *aš* norėčiau paklausti! Pasitrauk man iš kelio!

Ir ji taip įnirtingai stumtelėjo Rozą, kad vos nepataikė jai į pilvą. Roza su kvaila nuostaba nulydėjo ją akimis, tada apsisuko ir patraukė savo keliu.

6

Roza lėtai kaip niekada sliūkino Elko gatve, kurioje buvo įsikūrusios mažytės krautuvėlės: sausas drabužių valymas, gėlės, maisto krautuvėlės su vaisiais, išdėliotais ant šaligatvio, kanceliarinės prekės. Ji buvo tokia pavargusi, kad net nežinojo, kiek dar pajėgs išstovėti ant kojų, tad ką jau kalbėti apie ėjimą. Pasiekusi Durhamo aveniu, Roza pajuto pakylėjimą, tačiau tik laikinai. Į kurią pusę ponas Slovikas liepė pasukti Durhamo aveniu: į kairę ar į dešinę? Roza negalėjo prisiminti. Ji pasuko į dešinę ir pamatė, kad numeriai didėja, pradedant nuo keturių šimtų penkiasdešimties.

- Apsirikau, - sumurmėjo ji ir vėl apsisuko.

Po dešimties minučių Roza sustojo priešais labai didelį triaukštį baltą namą (kurį tikrai reikėjo kuo skubiau perdažyti), stovintį už gerai prižiūrėtos pievelės. Užuolaidos buvo užtrauktos. Verandoje stovėjo koks tuzinas pintų krėslų, bet visi tušti. Nebuvo ir iškabos "Dukterys ir Seserys", tik namo numeris "251" kabėjo ant kolonos į kairę nuo verandon vedančių laiptų. Roza iš lėto patraukė keliuku ir užlipo laiptais. Rankinė laisvai kabėjo jai ant peties.

Jos tavęs neįsileis, - sušnibždėjo balsas. - *Jos tavęs neįsileis, ir tu galėsi grįžti į autobusų stotį. Geriau jau anksčiau tenai nusigauk, kad galėtum užsiimti geresnį grindų plotelį.*

Skambutis buvo užklijuotas izoliacija, o skylutė duryse - užkišta metalo gabalu. Į kairę nuo durų matėsi gana naujas užraktas, reikalaujantis kortelės-rakto, o virš jo kabėjo vidinio telefoninio ryšio dėžutė. Žemiau jos buvo pritvirtintas užrašas: "SVEČIAI, PASPAUSKITE IR KALBĖKITE".

Roza nuspaudė mygtuką. Klaidžiodama visą rytą, ji kelis kartus pakartojo tai, ką pasakys ir kaip prisistatys, tačiau dabar bet koks galimas prisistatymo būdas išgaravo iš galvos. Jos galva atrodė visiškai tuščia. Roza tik atleido mygtuką ir ėmė laukti. It maži švino gabalėliai slinko sekundės. Roza vėl norėjo nuspausti mygtuką, bet iš garsiakalbio pasigirdo moters balsas. Jis atrodė skardinis ir bejausmis.

- Ar galiu jums padėti?

Nors vyriškis su ūsais "Mažučio gurkšnelio" tarpdury ir išgąsdino Rozą, o nėščia moteris - nustebino, nė vienas iš jų nepriverte jos pravirkti. Tačiau dabar, išgirdus tą balsą, ašaros tiesiog pabiro pačios - buvo neįmanoma jų sustabdyti.

- Tikiuosi, kad kas nors galės, - atsakė Roza, valydamasi skruostus. - Atleiskit, bet aš esu šiame mieste viena. Aš nieko nepažįstu, o man reikia kažkur apsistoti. Jei pas jus nėra vietų, aš suprasiu, bet gal galėčiau nors trumpam užeiti, pasėdėti ir išgerti stiklinę vandens?

Vėl stojo tyla. Roza jau vėl siekė mygtuko, kai skardinis balsas paklausė, kas ją čionai atsiuntė.

- Vyras iš "PAGALBOS KELIAUJANTIEMS" kiosko autobusų stotyje. Deividas Slovikas, - Roza pagalvojo ir papurtė galvą. - Ne, aš suklydau. Piteris. Jo vardas buvo Piteris, o ne Deividas.

- Ar jis jums davė vizitinę kortelę? - paklausė skardinis balsas.

- Taip.

- Prašau ją surasti.

Roza atsegė rankinę ir kokią amžinybę rausėsi joje. Kai naujos ašaros pasipylė iš akių, sudvigubindamos vaizdą, Roza pagaliau užčiuopė kortelę. Ji slėpėsi po "Kleenex" servetėlių pakeliu.

- Radau. Ar norit, kad įmesčiau ją pro pašto plyšį?

- Ne. Virš jūsų galvos yra kamera.

Roza nustebusi pakėlė galvą. Iš tikrųjų virš durų buvo pritvirtinta kamera, kuri žvelgė į ją savo apvalia juoda akimi.

- Prašau, pakelkit kortelę prie kameros. Ne priekinę, o užpakalinę jos pusę.

Dabar Roza prisiminė, kaip Slovikas pasirašė kuo didesnėmis raidėmis ant kortelės. Roza suprato kodėl.

- Gerai, - atsakė balsas. - Tuoj jus įleisiu.

- Ačiū, - padėkojo Roza. Ji servetėle nusišluostė skruostus, bet tai nepadėjo: Roza verkė smarkiai kaip niekad ir negalėjo sustoti.

7

Tą vakarą, kai Normanas Danielsas gulėjo ant sofos svetainėje, spoksodamas į lubas ir mąstydamas, kaip pradėti ieškoti tos kalės *(pertraukėlės,* - mąstė jis, - *man reikia tik mažos pertraukėlės)*, jo žmoną nuvedė pas Aną Stivenson. Roza jautė keistą, bet priimtiną ramybę, kokią gali jausti sapne. O ji pusiau ir tikėjo, jog *sapnuoja.*

Roza gavo vėlyvus pusryčius (o galbūt ankstyvus pietus), o po to ją nuvedė į miegamąjį, kur ji išmiegojo lyg užmušta šešias valandas. Prieš nuvedant į Anos kabinetą, ją vėl pamaitino: keptu viščiuku, bulvių koše ir žirneliais. Roza valgė drovėdamasi, bet valgė daug, negalėdama nusikratyti minties, kad ji kimšo nekaloringą maistą, apie kurį tik sapnavo. Desertui ji gavo želė su konservuotais vaisiais, kurie atrodė panašūs į vabalus gintaro gabale. Roza jautė, kad kitos moterys prie stalo žiūri į ją, tačiau jų smalsumas atrodė draugiškas. Jos kalbėjosi, bet Roza nesuprato apie ką. Kažkas pakuždėjo “Indigo Girls”, ir pagaliau ji suprato, apie ką kalbama: Roza matė šią grupę per televizorių, kol laukė Normano sugrįžtant iš darbo.

Kol jos valgė desertą, viena moteris paleido Mažojo Ričardo įrašus, ir kitos dvi ėmė šokti kraipydamos klubus. Pasigirdo juokas ir aplodismentai. Roza be jokio susidomėjimo pažvelgė į šokėjas, svarstydama, ar jos ir yra “turtingos lesbietės”. Vėliau, kai nudenginėjo stalą, Roza pabandė padėti, bet jai neleido.

- Eime, - tarė viena iš moterų. Rozai pasirodė, kad jos vardas Konsuela. Ji turėjo platų randą po kaire akimi, kuris ėjo visu kairiuoju skruostu. - Ana nori su tavim susipažinti.

- Kokia Ana?

- Ana Stivenson, - atsakė Konsuela, vesdama Rozą trumpu koridoriumi nuo virtuvės. - Mūsų bosė.

- Kokia ji?

- Pati pamatysi.

Konsuela atidarė kambario, kuris kažkada tikriausiai buvo sandėliukas, duris, bet neketino užeiti į vidų.

Kambaryje dominavo darbo stalas. Tokios netvarkos ant stalo Roza dar nebuvo mačiusi. Moteris, sėdinti už jo, atrodė stamboka, bet nepaneigiamai graži. Su savo trumpais, tvarkingai sušukuotais baltais plaukais Rozai ji priminė Beatričę Artur, kuri vaidino Modę senoje TV komedijoje. Santūri baltos palaidinės ir juodo megztinio kombinacija dar labiau pabrėžė panašumą. Roza nedrąsiai priėjo prie stalo. Ji beveik tikėjo, kad pamaitinta ir išsimiegojusi vėl bus išmesta į gatvę. Roza liepė sau nesiginčyti ir nemaldauti, jei taip atsitiktų: juk tai jų namas, o ji ir taip jau du kartus gavo pavalgyti. Kol kas jai nereikės ir plotelio ant autobusų stoties grindų: pinigų užtektų praleisti kelias naktis pigiame viešbutyje arba motelyje. Galėtų būti ir blogiau. *Daug* blogiau.

Roza žinojo, kad tai tiesa, bet ryžtingas moters elgesys ir tiesmukiškos žydros akys - akys, mačiusios šimtus tokių Rozų - vis dar gąsdino ją.

- Sėskit, - pakvietė Ana, ir kai Roza atsisėdo į vienintelę kambaryje likusią kėdę (Roza turėjo nuo jos nuimti kalną popierių ir padėti ant žemės - artimiausia lentyna buvo pilna), Ana prisistatė ir paprašė Rozos taip pat prisistatyti.

- Ko gero, reikėtų sakyti Roza Daniels, tačiau aš grįžau prie savo mergautinės pavardės - Maklendon. Tikriausiai tai nelegalu, bet aš nebenoriu daugiau savo vyro pavardės. Jis mane mušė, todėl jį palikau, - Roza suprato, jog tai nuskambėjo, tarytum ji būtų palikusi savo vyrą iškart po pirmojo sumušimo, kai iš nosies, kurią iki šiol skaudėjo, pasipylė kraujas. - Tačiau mes ilgai gyvenome kartu, kol man pavyko sukaupti visą savo drąsą.

- Ir kiek tas "ilgai"?

- Keturiolika metų, - Roza suprato, kad nebegali atlaikyti tiesaus Anos Stivenson akių žvilgsnio. Ji nuleido akis į rankas, kurios buvo taip stipriai suspaustos ant kelių, kad net krumpliai pabalo.

Dabar ji paklaus, kodėl man prireikė tiek daug laiko pabusti, - pagalvojo ji. - *Ji nepaklaus, jog galbūt vienai mano daliai* patiko *būti mušamai, bet ji apie tai pagalvos.*

Bet vietoj visų "kodėl" moteris paklausė, ar seniai Roza pabėgo iš namų.

Šį klausimą reikėjo gerai apsvarstyti, ir ne vien todėl, kad ji dabar atsidūrė centrinio standartinio laiko juostoje. Valandos, praleistos autobuse, kartu su neįprastu dienos miegu išderino Rozos laiko pojūtį.

- Apie trisdešimt šešias valandas, - truputį paskaičiavusi mintyse, atsakė Roza. - Gal truputį mažiau ar daugiau.

- Aha.

Roza vis dar tikėjosi, kad Ana tuoj pakiš jai kokias nors formas ar pati ims jas pildyti, tačiau moteris ir toliau spoksojo į ją per kalnuotą stalo paviršių. Ją tai dar labiau baugino.

- Papasakok man apie tai. Papasakok viską.

Roza giliai įkvėpė ir papasakojo Anai apie kraujo lašelį ant paklodės. Ji nenorėjo, kad Ana pamanytų, jog ji buvo tokia tingi, - arba tokia kvanktelėjusi, - kad paliko savo vyrą, su kuriuo pragyveno keturiolika metų, vien dėl to, kad nenorėjo keisti patalynės, tačiau bijojo, jog būtent taip viskas ir gali atrodyti. Roza nesugebėjo paaiškinti to sudėtingo jausmo, kurį sukėlė dėmelė, kaip ir pykčio, kuris drauge atrodė naujas ir senas, bet ji papasakojo Anai, kad ji taip stipriai suposi, jog vos nesulaužė Pūkuotuko Kėdės.

- Šitaip aš vadinu savo supamąjį krėslą, - paaiškino Roza, taip nuraudusi, jog, rodės, skruostai tuoj tuoj užsiliepsnos. - Žinau, tai kvaila...

Ana Stivenson ją nutraukė.

- Ką darei nusprendusi išeiti? Papasakok man apie tai.

Roza papasakojo apie banko kortelę ir kaip ji neabejojo, jog Normanas pajus, ką ji daro, ir paskambins arba parvažiuos namo. Ji neišdrįso prisipažinti šiai gražiai moteriai, kad ji taip išsigando, jog net nulindo į kažkieno užpakalinį kiemą nusišlapinti, tačiau papasakojo jai, kaip pasinaudojo kredito kortele, kiek išsiėmė pinigų ir kaip atvyko į šį miestą, nes jis atrodė pakankamai toli, o be to, ilgai nereikėjo laukti autobuso. Žodžiai veržėsi gūsiais, po jų sekdavo pauzės, per kurias Roza bandydavo nuspręsti, ką sakyti toliau, ir su nuostaba bei netikėjimu apmąstydavo savo veiksmus. Ji baigė pasakojimą rytiniais savo klaidžiojimais ir parodė Piterio Sloviko kortelę. Ana tik žvilgtelėjo į ją ir grąžino atgal.

- Ar gerai jį pažįstat? - paklausė Roza. - Poną Sloviką?

Ana nusišypsojo - Rozai pasirodė, jog su ironija.

- O, taip. Jis mano draugas. Senas draugas. Tikrai. Ir tokių moterų kaip tu draugas.

- Taigi, štai ir viskas, - užbaigė Roza. - Nežinau, kas bus toliau, bet kol kas tiek.

Ana Stivenson šyptelėjo.

- Taip. Bet ir tai jau nemažai.

Sukaupusi visą drąsą, - pastarosios trisdešimt šešios valandos atėmė beveik ją visą, - Roza paklausė, ar negalėtų pernakvoti "Dukteryse ir Seseryse".

- Jei reikia, gali pasilikti ir ilgiau, - atsakė Ana. - Trumpai tariant, juk čia - prieglobstis - privačiai remiamas viešbutis. Gali pasilikti aštuonias savaites, ir tai tik sutartinis skaičius. Mes, "Dukterys ir Seserys", esame pakankamai lanksčios.

Taip sakydama, Ana nežymiai krestelėjo galvą (turbūt pati to nejausdama), ir Rozai į galvą dingtelėjo tai, ką ji išmoko gal prieš tūkstantį metų antrame prancūzų kalbos lygyje: L'etat, c'ést moi*. Šią mintį užgožė nuostaba, kai ji pagaliau ėmė suvokti, ką pasakė ši moteris.

- Aštuonias... aštuonias...

Roza pagalvojo apie išbalusį vaikiną, sėdintį prie įėjimo į Portsaido terminalą, kuris laikė užrašą "BENAMIS IR SERGANTIS AIDS", ir staiga suprato, kaip jis jaustųsi, jei nepažįstamas praeivis nei iš šio nei iš to įmestų šimto dolerių banknotą į jo cigarų dėžutę.

- Atleiskite, ar jūs pasakėte aštuonias *savaites?*

Prasikrapštyk ausis, brangute, - tuoj atšaus Ana Stivenson. - *Aš pasakiau dienas - aštuonias dienas. Nejau manei, kad leistume tokioms kaip tu čia tupėti aštuonias savaites? Būkim supratingos.*

Tačiau Ana linktelėjo.

- Nors tik nedaugelis pasilieka taip ilgai. Jos - išdidžios. Ir tu galų gale sumokėsi už savo kambarį ir maistą, nors manome, kad kainos čia labai nedidelės, - ji vėl šyptelėjo ta savimi patenkinta šypsenėle. - Tuoj pamatysi, kad patogumai čia labai riboti. Beveik visas antras aukštas paverstas bendrabučiu. Ten yra trisdešimt lovų, ir viena iš jų kaip tik dabar laisva, todėl ir galime tave priimti. Kambarys, kuriame šiandien miegojai, priklauso vienai iš čia gyvenančių patarėjų. Jų turime tris.

- Ar jums nereikia ko nors atsiklausti? - sušnibždėjo Roza. - Paskelbti mano vardą komitetui ar kažką panašaus?

- Aš ir esu komitetas, - atsakė Ana, ir tik vėliau Roza pamanė, kad ši moteris jau seniai negirdėjo arogantiškumo gaidelės savo balse. - "Dukteris ir Seseris" įkūrė mano pasiturintys tėvai. Aš paveldėjau tą labdaros fondą. Todėl dabar pati renkuosi, kam leidžiama pasilikti, o kam - ne... nors kitų moterų nuomonė būsimų "Dukterų ir Seserų" kandidačių atžvilgiu irgi svarbi. Netgi lemianti. Jų nuomonė apie tave buvo labai gera.

- Tai gerai, tiesa? - nerišliai paklausė Roza.

- Žinoma.

---

* Valstybė - tai aš *(pranc.).*

Ana pasirausė po popierius, pakilnojo dokumentus ir pagaliau po nešiojamuoju kompiuteriu surado, ko ieškojusi. Ji padėjo popieriaus lapą su mėlynu "Dukterų ir Seserų" logotipu priešais Rozą.

- Štai. Perskaityk ir pasirašyk. Čia sakoma, kad tu sutinki sumokėti šešiolika dolerių parai už kambarį ir maistą. Apmokėjimas gali būti atidėtas, jei būtina. Tai netgi nelabai legalu. Tik pažadas. Mums patinka, jei gali bent pusę sumokėti iš karto.

- Aš galiu. Aš dar turiu šiek tiek pinigų. Nežinau, kaip ir dėkoti jums, ponia Stivenson.

- Panele - mano verslo partneriams ir Ana - tau, - pataisė ji, stebėdama, kaip Roza pasirašo lapo apačioje. - Ir tau nereikia dėkoti man ar Piteriui Slovikui. Tai Apvaizda atvedė tave čionai. Apvaizda su didžiąja "A", kaip kad Čarlzo Dikenso romane. Aš tuo tikrai tikiu. Aš per daug mačiau sugniuždytų moterų, kurios atėjo čionai, o išėjo savimi pasitikinčios, kad netikėčiau. Piteris - tik vienas iš dviejų tuzinų žmonių šiame mieste, kuris nukreipia moteris pas mane, tačiau jėga, kuri atvedė tave pas jį, Roza... buvo Apvaizda.

- Su didžiąja "A".

- Teisingai.

Ana pažvelgė į Rozos parašą ir padėjo lapą ant lentynos sau iš dešinės, kur dar po vienos paros, Roza neabejojo, jis išnyks bendroje netvarkoje.

- O dabar, - Ana prabilo it žmogus, baigęs formalumus ir priėjęs prie tikrai mėgiamų dalykų. - Ką tu gali daryti?

- Daryti? - perklausė Roza. Staiga ją vėl apėmė silpnumas: ji žinojo, kurlink suka Ana.

- Taip, daryti, ką tu gali daryti? Gal moki stenografuoti?

- Aš... - Roza nutilo. Ji išėjo du stenografijos lygius Obreivilio vidurinėje ir abu kartus baigė dešimtukais, bet dabar ji nebeatskirtų kabliuko nuo lankelio. Tad ji papurtė galvą. - Ne. Nemoku. Kažkada mokėjau, bet viską pamiršau.

- Gal turi kitų raštvedybos įgūdžių?

Roza papurtė galvą. Šilti lašeliai sustingo akyse. Roza sumirksėjo nuvydama juos šalin. Rankų krumpliai vėl pabalo.

- Gal moki spausdinti?

- Ne.

- Matematika? Apskaita? Bankininkystė?

- Ne!

Ana Stivenson užtiko pieštuką popierių krūvoje, ištraukė jį ir patapšnojo trintuko galu per baltus dantis.

- Gal gali dirbti padavėja?

Roza beviltiškai norėjo atsakyti teigiamai, tačiau pagalvojo apie didelius padėklus, kuriuos padavėjos tampo visą dieną... o tada prisiminė savo nugarą ir inkstus.

- Ne, - sušnibždėjo ji. Mūšis su ašaromis jau buvo pralaimėtas: mažas kambarėlis ir moteris kitoje stalo pusėje ėmė lietis. - Bent jau kol kas ne. Galbūt po mėnesio ar dviejų. Mano nugara... dabar ji dar nestipri.

Ir tai nuskambėjo lyg melas. Jei taip kas nors pasakydavo per televizorių, Normanas ciniškai nusijuokdavo ir imdavo kalbėti apie brangius "Kadilakus" ir maisto kuponų milijonierius.

Tačiau Ana Stivenson neatrodė sunerimusi.

- Tai ką gi tu *moki,* Roza? Ar ką nors gali daryti?

- Taip! - sušuko Roza, pritrenkta pykčio gaidelės savo balse, tačiau nepajėgdama jos užtildyti. - Taip! Aš galiu valyti dulkes, plauti indus, kloti lovas, siurbti kilimus, ruošti valgį dviems ir mylėtis su savo vyru vieną kart į savaitę. Ir galiu sutikti smūgius. Tai dar vieni mano įgūdžiai. Gal vietinei sporto salei reikia bokso kriaušių?

Tada ji pravirko. Roza verkė užsidengusi rankomis veidą - kaip ir visais savo vedybinio gyvenimo metais; verkė ir laukė, kol Ana lieps jai išsinešdinti, kad lova viršuje atsilaisvintų ne tokiai subingalvei kaip ji.

Kažkas bumptelėjo į kairę jos ranką. Roza patraukė ją ir pamatė "Kleenex" servetėlių pakelį. Ana Stivenson tiesė jai jį. Ir neįtikėtina, bet Ana Stivenson šypsojosi.

- Nemanau, kad tau prireiks būti bokso kriauše, - tarė ji. - Viskas bus gerai, nes, mano nuomone, beveik visada taip ir būna. Štai, nusivalyk akis.

Tada Ana paaiškino jai apie "Whitestone" viešbutį, kurį su "Dukterimis ir Seserimis" siejo seni glaudūs ryšiai. Viešbutis priklausė korporacijai, į kurios tarybą kažkada įėjo Anos tėvas, ir greitai dauguma moterų sutiko dirbti ten už užmokestį. Ana papasakojo Rozai, kad jai reikės dirbti tik tiek, kiek leis nugara, ir jei per dvidešimt vieną dieną jos fizinė būklė nepagerės, ją atitrauks nuo darbo ir išveš į ligoninę tyrimams.

- Taipgi dirbsi poroje su kita moterimi, kuri viską žino. Su patarėja, kurios čia nuolat gyvena. Ji išmokys tave, ir ji bus už tave atsakinga. Jei ką pavogsi, tai ji pateks į bėdą, o ne tu... bet tu juk ne vagilė, tiesa?

Roza papurtė galvą.

- Tik mano vyro banko kortelė, ir tai pasinaudojau ja vienintelį kartą. Kad užsitikrinčiau, jog galėsiu pabėgti.

- Dirbsi "Whitestone" viešbutyje, kol nerasi ko nors geresnio, o taip ir atsitiks - atsimink Apvaizdą.

- Su didžiąja "A".

- Taip. Kol dirbsi viešbutyje, mes prašysime tik pasistengti - taip išsaugom darbo vietas kitoms moterims, kurios ateis po tavęs. Ar supranti?

Roza linktelėjo:

- Nepadaryk meškos paslaugos kitam asmeniui.

- Taigi nepadaryk meškos paslaugos kitai moteriai. Malonu su tavimi susipažinti, Roza Maklendon.

Ana atsistojo ir ištiesė abi rankas. Šis gestas atskleidė dar daugiau nesąmoningos arogancijos, kurią Roza jau spėjo pajusti. Roza padvejojo, tada atsistojo ir paėmė Anos rankas. Jų pirštai susikibo virš netvarkos ant stalo.

- Dar turiu tau pasakyti tris dalykus, - tarė Ana. - Jie svarbūs, tad noriu, kad atidžiai juos išklausytum. Ar taip padarysi?

- Taip, - sutiko Roza. Aiškiai žydras Anos Stivenson žvilgsnis užbūrė ją.

- Pirma, tu netapai vagile, paėmusi banko kortelę. Tie pinigai priklausė ir tau. Antra, nieko čia nelegalaus, jei vėl imsies vadintis mergautine pavarde - ji priklausys tau visą tavo gyvenimą. Trečia, tu gali būti laisva, jei to nori.

Ana nutilo žvelgdama savo neįtikėtinai žydromis akimis į Rozą virš susikibusių juodviejų rankų.

- Ar supranti mane? *Tu gali būti laisva, jei to nori.* Laisva nuo jo rankų, laisva nuo jo minčių, laisva nuo *jo.* Ar nori to? Būti laisva?

- Taip, - drebančiu balsu atsakė Roza. - Aš noriu to labiau negu ko nors kito pasaulyje.

Ana Stivenson pasilenkė ir pakštelėjo Rozai į skruostą. Tuo pat metu suspaudė Rozos rankas.

- Tada tu atėjai ten, kur reikia. Sveika sugrįžusi namo, brangioji.

8

Buvo ankstyvas gegužės mėnuo, pats pavasaris, kai jaunuoliai pradėdavo galvoti tik apie meilę, nuostabų metų laiką ir audringas emocijas, tačiau Normanas Danielsas suko galvą visai apie ką kitą. Jam reikėjo mažos pertraukėlės, kad pagaliau viskas stotų į savo vėžes. Tam prireikė daug laiko - sumautų trijų savaičių. Bet pagaliau ledai pajudėjo.

Jis sėdėjo ant parko suoliuko už aštuonių šimtų mylių nuo ten, kur jo žmona dabar keitė viešbučio kambarių paklodes. Normanas buvo

stambus vyras raudonais polo marškinėliais ir pilkomis gabardino kelnėmis. Vienoje rankoje jis laikė fluorescencinį žalią teniso kamuoliuką. Normanui spaudant jį, rankos raumenys ritmiškai susitraukinėjo.

Kitas vyras perėjo gatvę, stabtelėjo ant šaligatvio, pažvelgė parko link, pastebėjo vyriškį ant suoliuko ir patraukė prie jo. Jis pasilenkė, kai svaidomoji lėkštė pralėkė virš jo, ir sustingo, nes didžiulis vokiškas aviganis liuoktelėjo paskui lėkštę. Šis vyriškis buvo daug jaunesnis ir smulkesnis už tą, sėdintį ant suoliuko. Jo veidas atrodė simpatiškas, tačiau nekeliantis pasitikėjimo. Virš lūpos matėsi Erolo Flyno ūsiukai. Jis sustojo priešais vyrą su teniso kamuoliuku dešinėje rankoje ir neužtikrintai pažvelgė į jį.

- Kuo galiu padėti, broliuk? - paklausė vyras su teniso kamuoliuku.

- Ar jūs Danielsas?

Vyras su teniso kamuoliuku linktelėjo.

Jaunuolis Erolo Flyno ūsiukais parodė į naują didžiulį pastatą su daugybe langų ir kampų kitoje gatvės pusėje.

- Vyrukas iš ten liepė ateiti čionai ir pasimatyti su jumis. Jis sakė, jog galbūt galėsite man padėti.

- Ar tai buvo leitenantas Morelis? - paklausė vyras su teniso kamuoliuku.

- Aha.

- Ir kokios gi tavo bėdos?

- Pats žinote, - atsakė jaunuolis Erolo Flyno ūsiukais.

- Štai ką aš tau pasakysiu, broliuk: galbūt ir žinau, o galbūt ir ne. Bet kokiu atveju aš esu tavo išsigelbėjimas, o tu - riebaluotas beveislis smirdžius su labai komplikuotu gyvenimu. Geriau jau pasakok man, ką aš noriu išgirsti. O aš noriu žinoti, kokios tavo bėdos. Rėžk jas tučtuojau.

- Mane kaltina narkotikų platinimu, - tarė jaunuolis Erolo Flyno ūsiukais ir niūriai dėbtelėjo į Danielsą. - Pardaviau dozę narkotikų skyriaus farui.

- Ojojoj, - išsišiepė vyras su teniso kamuoliuku. - Tai kriminalinis nusikaltimas. Taip galėtų *būti, bet ir tai dar ne viskas, tiesa? Jie rado kažką, kas priklauso man, tavo piniginėje, ar ne?*

- Aha. Jūsų banko kortelę. Toks jau mano likimas. Radau kortelę šiukšlių konteineryje, o ji, pasirodo, priklauso prakeiktam farui.

- Sėskis, - maloniai pakvietė Danielsas, bet kai vyrukas Erolo Flyno ūsiukais norėjo atsisėsti jam iš dešinės, faras nekantriai papurtė galvą. - Iš kitos pusės, žioply, iš kitos.

Vyrukas su ūsiukais atsitraukė ir klestelėjo Danielsui iš kairės. Jis stebėjo, kaip dešinė ranka ritmiškai spaudo teniso kamuoliuką. Spust... spust... spust. Plačios venos vingiavo balta faro ranka it vandeninės gyvatės.

Pro šalį praskriejo lėkštė. Du vyrukai stebėjo, kaip vokiškas aviganis nulekia paskui ją.

- Gražus šuo, - tarė Danielsas. - Aviganiai - labai gražūs šunys. Man visada jie patiko, o tau?

- Taip, jie puikūs, - atsakė jaunuolis su ūsiukais, nors ir manė, kad šuo bjaurus ir atrodo, tarsi galėtų kaip niekur nieko iškąsti subinę, jeigu tik pasitaikytų galimybė.

- Turime apie daug ką pasikalbėti, - prabilo faras. - Tiesą pasakius, manau, kad šis pokalbis bus vienas svarbiausių tavo jauname gyvenimėlyje, drauguži. Ar pasiruošęs?

Vyrukas su ūsiukais nurijo seiles ir šiandien jau kokį šimtąjį kartą panoro, kad būtų atsikratęs tos banko kortelės. Ir kodėl jis to nepadarė? Kodėl jis buvo toks visiškai sumautas idiotas?

Tačiau jis žinojo, kodėl buvo toks visiškai sumautas idiotas: jis vis dar tikėjosi rasiąs būdą ja pasinaudoti. Jis buvo optimistas. Po šimts, juk Amerika - Galimybių šalis. Be to (ir tai daug arčiau tiesos), jis beveik pamiršo, kad kortelė gulėjo piniginėje tarp kitų vizitinių kortelių, kurias jis visada rinkdavo. Dėl visko kalti narkotikai: jie padėdavo veikti, tačiau negalėdavai prisiminti, kodėl *tai veiki.*

Faras spoksojo į jį ir šypsojosi, tačiau tik ne akimis. Akys atrodė... mirštančios iš bado. Iškart vyrukas su ūsiukais pasijuto it vienas iš trijų paršelių, sėdintis ant parko suoliuko šalia didelio blogo vilko.

- Paklausykit, aš nė karto nepasinaudojau jūsų banko kortele. Geriau iš karto išsiaiškinkime. Juk jie jau pasakė jums tai, ar ne? Aš nė karto ja nepasinaudojau.

- Žinoma, ne, - beveik juokdamasis sutiko faras. - Tu nežinojai slapto kodo. Jis pagrįstas mano telefono numeriu, o jis viešai neskelbiamas... kaip ir kitų farų. Bet galiu lažintis, kad tu jau tai žinai, tiesa? Galiu lažintis, kad tu jau tai patikrinai.

- Ne! - sušuko jaunuolis su ūsiukais. - Ne, netikrinau!

Na, žinoma, jis patikrino. Nesėkmingai išbandęs kelias adreso ir indekso, nurodyto ant kortelės, kombinacijas, jis patikrino telefonų knygą. Jis spaudinėjo pinigų automato mygtukus visame mieste. Spaudinėjo, kol pradėjo skaudėti pirštus, o pats pasijuto it nevykėlis, žaidžiantis pačiu šlykščiausiu pasaulyje žaidimų automatu.

- Tai kas gi būtų, jei patikrintume kompiuterines "Merchant's" banko automatų operacijas? - paklausė faras. - Ar tik nerastume ma-

no kortelės numerio, atžymėto kokį milijardą kartų, operacijų "AT-ŠAUKTI" stulpelyje? Jei taip neatsitiktų, aš tau nupirkčiau karališką vakarienę. Tai ką pasakysi, broliuk?

Vyrukas su ūsiukais nežinojo, ką pasakyti. Jį apėmė labai blogas jausmas. Tuo tarpu faro pirštai ir toliau spaudinėjo teniso kamuoliuką. Nuo to nepertraukiamo spaudinėjimo darėsi net baugu.

- Tu vardu Ramonas Sandersas, - tarė Danielsas. - Tavo nusikaltimų sąrašas ilgas kaip mano ranka. Vagystės, apgavystės, narkotikai, sąvadavimas. Viskas, išskyrus kūno sužalojimus ir grasinimus fizine jėga. Vengi muštynių, tiesa? Jums, homikams, nepatinka muštis, tiesa? Netgi tokiems, kurie panašūs į Švarcnegerį. O, jūs laisvai vilkite apsaugos marškinėlius ir rodote savo raumenis limuzinams prieš kokį nors homikų klubą, tačiau jei kas nors pradeda muštynes, jūs iškart paskubate pasišalinti. Tiesa?

Ramonas Sandersas neatsakė. Tai atrodė protingiausia išeitis.

- O aš galiu ir suduoti, - tęsė Danielsas. - Įspirti ir netgi įkąsti.

Jis kalbėjo beveik susimąstęs. Danielsas žvelgė į aviganį, kuris dabar šuoliavo atgal su svaidomąja lėkšte dantyse.

- Ir ką tu į tai pasakysi, angelėli?

Ramonas ir toliau tylėjo, bandydamas išlaikyti ramų veidą, tačiau daugybė mažų švieselių jo galvoje jau virto raudonomis, o baimę keliantis virpesys ėmė purtyti nervų medį iš vidaus. Jo širdis spartino plakimo greitį lyg iš stoties išvykstantis traukinys. Jis dirsčiojo į vyrą raudonais polo marškinėliais vis mažiau patenkintas matomu vaizdu. Dešinė ranka buvo palenkta; venos išpampusios nuo kraujo; raumenys iškilę tarsi kepamos bandelės.

Danielsui, regis, visai nerūpėjo Ramono tylėjimas. Jo veidas, atsuktas į smulkesnį vyruką, šypsojosi... išskyrus jo akis. Jos buvo tuščios ir spindinčios it dvi naujai nukaltos monetos.

- Turiu tau gerų naujienų, didvyri. Gali išvengti kaltinimo dėl prekiavimo narkotikais. Padėk man ir būsi laisvas it paukštis. O ką pasakysi į tai?

Ramonas ir toliau norėjo nepraverti burnos, bet, regis, taip toliau elgtis buvo pavojinga. Šį kartą faras ne šiaip sau murmėjo, šį kartą jis laukė atsakymo.

- Puiku, - atsakė Ramonas, tikėdamasis, kad elgiasi teisingai. - Puiku, tiesiog puiku, ačiū, kad suteikėte progą.

- Galbūt tu man patinki, Ramonai, - tarė faras ir pasielgė taip stulbinančiai, ko Ramonas niekada nebūtų tikėjęsis iš tokio trenktagalvio faro kaip šis: Danielsas padėjo ranką ant Ramono klyno ir ėmė jį trinti Dievo, aikštelėje žaidžiančių vaikų ir visų kitų, galbūt

žiūrinčių į juos, akivaizdoje. Jis švelniai suko ranką laikrodžio rodyklės kryptimi. Delnas judėjo žemyn mažu mėsos gabalėliu, kuris valdė Ramono gyvenimą nuo tada, kai du tėvo draugeliai - kuriuos Ramonas turėjo vadinti dėde Biliu ir dėde Karlu - pakaitomis išdulkino jį, devynmetį berniuką. O toliau atsitiko visai įtikėtinas dalykas, nors ir be galo keistas: Ramono penis ėmė kietėti.

- Taip, galbūt tu man patinki, galbūt net labai patinki, mažasis riebaluotas pederaste juodomis kelnėmis ir smailais batais, ir kodėl gi ne?

Faras ir toliau maigė Ramono gaidį. Dabar jis po truputį ėmė jį spaudyti.

- Ir patikėk, Ramonai, tau pavyko, kad tu man patinki, nes šį kartą jie tave iš tikrųjų prispaudė. Kriminalinė byla. Bet žinai, kas mane neramina? Levingvelis ir Briusteris - farai, kurie tave supakavo - šį rytą juokėsi policijos nuovadoje. Jie juokėsi iš tavęs, ir tai nieko tokio, tačiau aš pajutau, kad jie juokiasi ir iš manęs, *o tai jau* negerai. *Aš nemėgstu, kai žmonės iš manęs juokiasi, ir su tuo nesitaikstau. Bet šįryt aš susitvardžiau, o dabar esu tavo geriausias draugas. Aš panaikinsiu rimtus kaltinimus dėl narkotikų prekybos, nors tu ir turėjai tą prakeiktą mano banko kortelę. Ir spėk kodėl?*

Svaidomoji lėkštė vėl praskriejo pro šalį, ir aviganis vėl ją nusivijo, tačiau šįkart Ramonas Sandersas beveik to nematė. Jo penis buvo kietas it žuolis po faro ranka, o pats Ramonas - išsigandęs it pelytė, paspausta po katino letena.

Ranka spūstelėjo smarkiau, ir Ramonas tyliai šūktelėjo. Jo café-au-lait* *oda sruvo prakaitas; jo ūsiukai atrodė it negyvas sliekas po smarkaus lietaus.*

- Ar gali atspėt, Ramonai?

- Ne.

- Nes moteris, išmetusi kortelę, buvo mano žmona, - paaiškino Danielsas. - Kiek suprantu, dėl to ir juokėsi Levingvelis su Briusteriu. Ji paima banko kortelę, išsitraukia kelis šimtus baksų, - mano uždirbtus pinigus, *- o kai kortelė vėl pasirodo, ją turi riebaluotas ispanas subinlaižys, vardu Ramonas. Nėr ko ir stebėtis, kad jie juokėsi.*

Prašau, *- norėjo pasakyti Ramonas, -* prašau, neskaudinkit manęs. Pasakysiu viską, tik neskaudinkit manęs. *Jis norėjo tai pasakyti, bet neištarė nė žodžio. Jo šiknaskylė susitraukė iki automobilio kameros vožtuvo dydžio.*

Didysis faras palinko prie jo taip arti, kad Ramonas užuodė cigarečių ir viskio kvapą, sklindantį jam iš burnos.

---

* Balta kava *(pranc.).*

- O dabar, kai pasidalinau savo žiniomis su tavimi, noriu, kad pasidalintum ir savosiomis.

Jis nustojo trinti. Stiprūs pirštai per plonas kelnes apglėbė Ramono kiaušius. Pakilęs penis matėsi virš faro rankos. Jis buvo panašus į žaislinę beisbolo lazdą, kurią galima įsigyti suvenyrų kioskuose. Ramonas jautė rankos jėgą.

- Geriau pasakyk tiesą, Ramonai. Ir žinai kodėl?

Ramonas papurtė galvą. Jis jautėsi, tarytum kažkas būtų atsukęs šalto vandens kraną jo kūno viduje, ir dabar per visą odą sunkėsi vanduo.

Danielsas ištiesė dešinę ranką su teniso kamuoliuku ir pakišo po Ramono nosimi. Tada smarkiai suspaudė kamuoliuką. Pasigirdo pokštelėjimas ir duslus šnypštimas, kai pirštai pradūrė fluorecencinį kamuoliuko paviršių. Šis subliuško.

- Tai galiu padaryti ir kaire ranka, - tarė Danielsas. - Ar tiki?

Ramonas norėjo atsakyti teigiamai, tačiau vis dar nepajėgė pratarti nė žodžio. Tad tik linktelėjo galva.

- Ar turėsi tai omeny?

Ramonas vėl linktelėjo.

- Puiku. O dabar štai, ką noriu iš tavęs išgirsti, Ramonai. Žinau, kad tu tik mažas pasmirdęs šiknų dulkintojas, nedaug nutuokiantis apie moteris, nebent tik apie tai, kaip varyti motiną per šikną, - tavo veide būtent tai ir atsispindi, - tačiau pasitelk savo vaizduotę. Kaip, tavo nuomone, reikia jaustis, kai grįžti namo ir randi, jog tavo žmona, kuri pažadėjo tave mylėti, gerbti ir tau paklusti, pabėgo su tavo banko kortele? Kaip jaustis sužinojus, jog ji pasinaudojo ja užsimokėti už savo prakeiktą kelionę, o tada išmetė į autobusų stoties šiukšliadėžę, kad toks riebaluotas mažapimpis, kaip tu, ją surastum?

- Nekaip, - sušnabždėjo Ramonas. - Manau, jausčiausi nekaip, prašau neskaudinkit manęs, pareigūne, prašau, ne...

Danielsas pamažu spaudė ranką, kol sausgyslės ant riešo iššoko lyg gitaros stygos. Skausmo banga užliejo Ramono pilvą, ir jis pabandė surikti. Tačiau jam pavyko tik sušnypšti.

- Nekaip? - sušnibždėjo Danielsas Ramonui į veidą. Iš jo burnos sklido šiltas cigarečių ir alkoholio kvapas. - Tik tiek gali pasakyti? Ir kas gi tu per šiknius! Tačiau... tai ne visai klaidingas atsakymas.

Ranka truputį atšlijo. Ramonui siaubingai skaudėjo papilvę, tačiau jo penis buvo kietas kaip niekada. Jis visada stengėsi išvengti skausmo (jis niekaip negalėjo suprasti mazochistų), o erekcija nepraėjo tik todėl, kad faras laikė jo gaidį už šaknų ir neleido kraujui

išbėgti. Ramonas prisiekė sau, kad jei išliks gyvas, iškart nubėgs į Šv. Patriko bažnyčią ir penkiasdešimt kartų sukalbės "Sveika, Marija". Penkiasdešimt? Šimtą penkiasdešimt.

- Jie ten iš manęs juokiasi, - faras parodė į naują policijos nuovadą kitoje gatvės pusėje. - Jie juokiasi. Tas smarkuolis Normanas Danielsas, ir žinai ką? Žmona nuo jo pabėgo... tačiau spėjo ištuštinti jo kišenes.

Danielsas suurzgė tarsi žvėris iš zoologijos sodo ir dar kartą spūstelėjo Ramono pautus. Skausmas buvo nepakeliamas. Ramonas palinko į priekį ir apsivėmė: tarp kelių nukrito pietums suvalgytos quesadilla* *likučiai. Danielsas, regis, to net nepastebėjo. Jis žvelgė į dangų, paskendęs savo mintyse.*

- Ar turėčiau jiems leisti, kad maltumeisi aplinkui, ir dar daugiau žmonių imtų iš manęs juoktis? - paklausė jis. - Kad prabiltų apie tai ne tik policijos nuovadoje, bet ir teisme? Tai jau ne.

Danielsas pasisuko ir pažvelgė Ramonui į akis. Jis šypsojosi. Nuo tos šypsenos Ramonui norėjosi rėkti.

- O štai ir svarbiausias klausimas, - tęsė faras. - Ir jei sumeluosi, kietuoli, aš nutrauksiu tavo kiaušus ir sumaitinsiu juos tau.

Danielsas vėl suspaudė Ramono klyną. Prieš Ramono akis stojo tamsa. Jis bandė nuvyti ją šalin: jei jis nualptų, faras nudėtų jį iš pykčio.

- Ar supranti, ką sakau?

- Taip! - išspaudė Ramonas. - Suprantu! Suprantu!

- Tu buvai autobusų stotyje ir matei, kaip ji išmetė kortelę į šiukšliadėžę. Tiek aš ir pats žinau. Man reikia, kad tu pasakytum, kur ji nuėjo po to.

Ramonas galėjo žliumbti iš palengvėjimo, nes nors ir nebuvo jokios priežasties, kodėl jis galėtų atsakyti į šį klausimą, jis galėjo taip padaryti. Jis nulydėjo moterį akimis, norėdamas įsitikinti, kad ji neatsigręš į jį... ir po penkių minučių, kai žalia kortelė jau gulėjo jo piniginėje, Ramonas vėl pastebėjo ją. Moters buvo sunku nepastebėti su raudona skara ant galvos: ji buvo tokia ryški it ką tik nudažyta daržinė.

- Ji buvo prie bilietų kasos! - iš tamsos, kuri pamažu gaubė jį, sušuko Ramonas. - Prie kasos!

Paskui šią pastangą sekė negailestingas spūstelėjimas. Ramonas jautėsi, tarytum jo kiaušius būtų perplėšę, apšlakstę degiu skysčiu ir padegę.

---

* Keptas kvietinis blynas su įdaru ir sūriu ant viršaus *(isp.).*

- *Aš* žinau, *kad ji buvo prie kasos! - pusiau nusijuokė, pusiau išrėkė Danielsas. - Ir ką gi daugiau ji būtų dariusi Portsaide, jei nebūtų ketinusi išvykti autobusu? Vykdytų sociologinę apklausą apie tokias padugnes kaip tu? Aš noriu žinoti prie* kurios *bilietų kasos - prie kurios sumautos kasos ir kokiu sumautu laiku?*

Ir ačiū Dievui, ačiū Jėzui ir Marijai, Ramonas žinojo atsakymą į abu klausimus.

- "Continental Express"! - sušuko jis, atskirtas nuo savo balso per daugybę mylių. - Mačiau ją prie "Continental Express" langelio pusę vienuoliktos ar be penkiolikos vienuolika!

- "Continental"? Ar esi tikras?

Ramonas Sandersas neatsakė. Jis nualpo ant suolelio. Viena ranka ištiestais pirštais nukaro žemyn. Visas veidas mirtinai nubalo, išskyrus dvi purpurines dėmes ant žandų. Pro šalį praėjo jaunuolis ir mergina, pažvelgė į ant suoliuko gulintį žmogų, po to - į Danielsą, kuris jau buvo atitraukęs ranką nuo Ramono klyno.

- Nesijaudinkit, - šypsodamasis tarė Danielsas. - Jis - epileptikas, - šypsena dar praplatėjo. - Aš juo pasirūpinsiu. Aš - policininkas.

Porelė tik paspartino žingsnį ir nebeatsigręžė atgal.

Danielsas apkabino Ramoną per pečius. Jo kaulai atrodė tokie trapūs kaip ir paukščio sparnų.

- Na, kelkis, drauguži, - Danielsas pasodino Ramoną.

Jo galva svyravo it nulaužtos gėlės žiedas. Ramonas iškart ėmė slinkti žemyn, kalendamas dantimis. Danielsas vėl pasodino jį, ir šįkart jis išsilaikė toje padėtyje.

Danielsas sėdėjo šalia jo, stebėdamas, kaip aviganis linksmai vaikosi svaidomąją lėkštę. Jis pavydėjo šuniui. Jie už nieką neatsakė, jiems nereikėjo dirbti, - bent jau šioje šalyje, - ramiai sau gaudavo maisto ir nakvynę, besibaigiant gyvenimui jiems net nereikėjo nerimauti dėl dangaus ar pragaro. Vienąkart Obreivilyje jis paklausė tėvo O'Brajeno apie tai, ir tėvas atsakė jam, kad gyvūnai neturi sielos: numirę jie dingdavo kaip Liepos ketvirtosios saliutas. Tiesa, aviganis tikriausiai neteko savo kiaušių, net nepraėjus šešiems mėnesiams po gimimo, bet...

- Bet, antra vertus, tai tik jo laimei, - sumurmėjo Danielsas.

Jis patapšnojo Ramonui per klyną, kur penis jau pliuško, nors pautai savo ruožtu ėmė tinti.

- Tiesa, kietuoli?

Ramonas sumurmėjo kažką giliai gerklėje, tarytum būtų kalbėjęs pro miegus.

Tačiau Danielsas manė, kad reikia būti patenkintam ir tuo, ką jau gavo. Galbūt jam pavyks tapti vokiečių aviganiu kitame gyvenime ir tada jis galės sau gaudyti skraidančią lėkštę parke, važinėtis iškišta pro langą galva ir mėgautis šuniška vakariene namuose, tačiau šiame gyvenime jis buvo vyras su savo vyriškomis problemomis.

Bent jau jis buvo vyras, ne taip, kaip jo mažasis bičiulis.

"Continental Express". Ramonas matė ją prie "Continental Express" kasos pusę vienuoliktos arba be penkiolikos vienuolika, o ji nenorėjo ilgai laukti. Ji buvo per daug išsigandusi, kad lauktų, Normanas tuo neabejojo. Tad jis ieškojo autobuso, kuris išvyko iš Portsaido tarp vienuoliktos ryto ir pirmos po pietų. Tikriausiai traukė į didelį miestą, kur galėjo pasimesti tarp žmonių.

- Bet tu negali to padaryti, - tarė Danielsas.

Jis stebėjo, kaip aviganis pašoka ir ilgais baltais dantimis sugauna lėkštę. Ne, ji negalėjo to padaryti. Galbūt ji taip pagalvojo, bet ji klydo. Iš pradžių jis padirbės savaitgaliais, naudodamasis telefonu. Reikės šitaip elgtis, nes Normanui reikėjo baigti tirti svarbią bylą. Bet niekis. Jis jau greitai bus pasirengęs skirti visą dėmesį Rozai, ir greitai ji pasigailės taip pasielgusi. Taip. Ji gailėsis visą likusį savo gyvenimą - laiko tarpą, kuris bus labai trumpas, bet labai... na...

- Labai intensyvus, - garsiai ištarė Danielsas, ir tai buvo tikslūs žodžiai. Ypatingai *tikslūs žodžiai.*

Jis atsikėlė ir patraukė gatvės ir policijos nuovados link, net nesivargindamas žvilgtelėti į pusiau apalpusį jaunuolį, sėdintį ant suoliuko panarinta galva ir nukritusiomis ant klyno rankomis. Detektyvo inspektoriaus Normano Danielso galvoje Ramonas liovėsi egzistuoti. Danielsas mąstė apie žmoną ir visus dalykus, kuriuos jai teko išmokti. Apie visus dalykus, apie kuriuos jiems reikės pasikalbėti. Ir jie pasikalbės, kai tik jis ją suras. Apie viską; o svarbiausia apie tai, kas nutinka žmonoms, kurios pažadėjo mylėti, gerbti ir paklusti, o po to paspruko su vyro banko kortele rankoje. Apie visa tai.

Jie pasikalbės akis į akį.

9

Roza klojo kitą lovą, tik šįkart viskas buvo gerai. Tai buvo kita lova, kitame kambaryje, kitame mieste. Ir visų geriausia, kad joje ji niekada nemiegojo ir nemiegos.

Praėjo mėnuo nuo to laiko, kai ji paliko savo namus už aštuonių šimtų mylių nuo čia. Reikalai ėmė gerėti. Dabar daugiausia rūpesčių kėlė nugara, tačiau Roza neabejojo, kad ir čia padėtis gerėjo. Tiesą

pasakius, skausmas aplink inkstus buvo stiprus ir nemalonus, bet ji šiandien tvarkė jau aštuonioliktą kambarį; pradėjusi darbą "Whitestone" viešbutyje, Roza alpdavo sutvarkiusi tuziną kambarių, o baigusi keturiolika negalėdavo daugiau tverti: reikėdavo kviestis Pemę į pagalbą. Roza jau suprato, kad keturios savaitės gali iš pagrindų pakeisti žmogaus požiūrį, ypač jei tos keturios savaitės praeina be smūgių į inkstus ar į pilvą.

Bet dabar reikėjo pailsėti.

Roza priėjo prie durų į koridorių, iškišo galvą ir apsidairė. Ji išvydo tik kelis kambarių tarnybos padėklus, paliktus nuo pusryčių, Pemės vežimėlį prie Mičigano ežero kambario koridoriaus gale ir savo vežimėlį prie 624-ojo kambario.

Roza pakėlė švarių rankšluosčių krūvelę nuo vežimėlio, po kuria gulėjo bananas. Ji paėmė jį, grįžo į kambarį ir atsisėdo į kėdę prie lango. Roza nulupo bananą ir ėmė lėtai valgyti, žvelgdama į ežerą, kuris ramią lietingą gegužės popietę spindėjo it veidrodis. Jos širdis ir protas prisipildė didelio paprasto jausmo - dėkingumo. Jos gyvenimas nebuvo tobulas, bet daug geresnis, nei ji būtų galėjusi patikėti tą balandžio dieną, kai stovėjo "Dukterų ir Seserų" verandoje, žvelgdama į vidinio ryšio dėžutę ir metalu užkimštą rakto skylutę. Tą akimirką Roza savo ateityje regėjo tik tamsą ir kančią. Dabar jai skaudėjo inkstus ir kojas, ir ji žinojo, kad nenori visą likusį gyvenimą būti kambarine "Whitestone" viešbutyje, tačiau bananas buvo skanus, o kėdė - labai patogi. Šią akimirką Roza į nieką nebūtų išmainius savo vietos daiktų schemoje. Per tas savaites, kai ji paliko Normaną, Roza susipažino su mažais malonumais: knygos skaitymu prieš miegą, pašnekesiais su kitomis moterimis apie filmus ar TV laidas, plaunant indus po vakarienės, bei mažas pertraukėles, norint pasėdėti ir sušlamšti bananą.

Taip pat buvo nuostabu *žinoti, kas bus toliau,* ir neabejoti, kad į tai neįeis kas nors staigaus ir skausmingo. Pavyzdžiui, žinoti, kad liko nesutvarkyti dar du kambariai, o tada juodvi su Peme nusileis tarnybiniu liftu ir išeis pro užpakalines duris. Pakeliui į autobusų stotelę (dabar Roza jau lengvai skyrė Oranžinės, Raudonos ir Mėlynos Linijos autobusus) jos užsuks į "Karštą puodelį" išgerti kavos. Paprasti dalykai. Paprasti malonumai. Pasaulis galėjo būti geras. Roza manė, kad žinojo tai vaikystėje, bet po to pamiršo. Dabar ji to mokėsi iš naujo, ir tai buvo saldi pamoka. Ji neturėjo visko, ko norėjo, bet kol kas jai pakako to, ką turėjo... nes Roza neįsivaizdavo, ko dar norėti. Tai dar turės palaukti, kol ji paliks "Dukteris ir Seseris", tačiau ji jau-

tė, kad greitai iš ten išeis, galbūt kai vėl atsiras laisvas kambarys vadinamajame “Anos sąraše”.

Tarpduryje pasirodė šešėlis, ir Rozai nespėjus pagalvoti, kur galima būtų paslėpti pusiau suvalgytą bananą (ką jau kalbėti apie pašokimą nuo kėdės). Pemė įkišo galvą į kambarį.

- Sveika, mažiule, - išpoškino ji ir suprunkštė, kai Roza pašoko.

- Daugiau niekada taip nedaryk, Peme! Tu vos neįvarei man infarkto!

- Ai, jie niekada neatleis tavęs už tai, kad sėdi ir valgai bananą, - paguodė Pemė. - Tau reikėtų pamatyti, kas čia kartais darosi. Kas tau dar liko? Dvidešimt pirmas ir dvidešimtas?

- Taip.

- Reikia pagalbos?

- Oi, tau nevertėtų...

- Man nesunku. Tikrai. Abidvi tuos kambarius sutvarkysim per penkiolika minučių. Tai ką pasakysi?

- Gerai, - dėkinga atsakė Roza. - O aš mokėsiu “Karštame puodelyje” po darbo - ir už kavą, ir už pyragą, jei norėsi.

Pemė nusišypsojo.

- Jei jie turės to šokoladinio kremo, gali patikėt, kad norėsiu.

10

Geros dienos, keturios savaitės gerų dienų - nei daugiau, nei mažiau.

Tą naktį, kai Roza gulėjo savo lovelėje, sukryžiavusi rankas už galvos, žiūrėjo į tamsą ir klausėsi praeitą vakarą priimtos moters, gulinčios per tris lovas į kairę, verksmo, ji pagalvojo, kad dienos buvo geros dėl vienintelio neiginio: jose nebuvo Normano. Tačiau Roza jautė, kad greitai reikės daugiau nei jo nebuvimo, idant patenkintų save.

Bet dar ne dabar, - pamanė ji ir užsimerkė. - *Kol kas man visko pakanka. Tik paprastų darbo, maisto, miego dienų... ir jokio Normano Danielso.*

Roza ėmė grimzti į miegus, o jos galvoje Kerolė King vėl ėmė dainuoti lopšinę, kuri užliūliuodavo ją beveik visomis naktimis: Aš - iš tikrųjų Roza... Aš - Roza Tikroji... geriau jau nejuokaukit... nes aš esu valdovė...

Stojo tamsa ir naktis, - tokios tapo vis dažnesnės, - be jokių blogų sapnų.

III

APVAIZDA

1

Kai kitą trečiadienį Roza ir Pemė Heiverford leidosi tarnybiniu liftu, baigusios dienos darbus, Pemė atrodė pabalusi ir nesveika.

- Man mėnesinės, - paaiškino ji, kai Roza išreiškė savo susirūpinimą. - Kenčiu siaubingus spazmus.

- Ar nori užsukti išgerti puodelį kavos?

Pemė pagalvojo ir papurtė galvą.

- Eik be manęs. Aš tenoriu grįžti į "Dukteris ir Seseris" ir rasti tuščią miegamąjį, kol dar visos neparėjo po darbų ir nepradėjo kuistis. Išgersiu midolo ir pamiegosiu porą valandų. Jei taip padarysiu, gal vėl pasijusiu žmogumi.

- Eisiu su tavim, - tarė Roza, kai atsivėrė lifto durys.

Pemė papurtė galvą.

- Ne, - paprieštaravo ji ir šyptelėjo. - Grįšiu ir pati, o tu jau pakankamai suaugusi, kad galėtum gerti kavą ir be kompanionės. Kas žino - gal sutiksi ką nors įdomaus.

Roza atsiduso. Pemei "kas nors įdomaus" visada reiškė vyrą, dažniausiai su raumenimis, stūksančiais iš po marškinėlių it geologinės gairės. O Roza neabejojo, kad apsieitų be tokio vyriškio visą likusį gyvenimą.

Be to, ji buvo ištekėjusi.

Roza žvilgtelėjo į vestuvinį ir deimantinį sužadėtuvių žiedus, kai juodvi išėjo į gatvę. Nežinia, kiek tas žvilgsnis buvo susijęs su vėlesniais įvykiais, tačiau jis nustūmė sužadėtuvių žiedą, apie kurį Roza beveik niekada nepagalvodavo, į pačią minčių pradžią. Deimantas buvo truputį didesnis nei vieno karato, o pats žiedas - pati brangiausia jos vyro dovana, ir iki šios dienos mintis, kad jis priklauso *jai* ir ji gali su juo pasielgti kaip tinkama, niekada nedingtelėjo jai į galvą.

Roza palaukė autobusų stotelėje, už viešbučio kampo, kartu su Peme, nors ši ir labai protestavo, jog tai visai nebūtina. Rozai iš tikrųjų nepatiko Pemės savijauta: baltas kaip popierius veidas su tam-

siom dėmėm po akimis ir mažomis skausmo raukšlelėmis lūpų kampučiuose. Be to, buvo daug geriau rūpintis kuo nors kitu, o ne atvirkščiai. Roza vos kartu neįlipo į autobusą kartu su Peme, norėdama įsitikinti, kad ji saugiai sugrįžo namo, tačiau šviežios karštos kavos (ir galbūt pyrago gabalėlio) troško pernelyg stipriai.

Roza pamojo Pemei, kai ši atsisėdo prie autobuso lango. Autobusui pajudėjus, Pemė atsakė jai tuo pačiu. Roza minutėlę pastovėjo, tada pasisuko ir patraukė Hičenso bulvaru "Karšto puodelio" link. Ji prisiminė savo pirmąjį pasivaikščiojimą šiame mieste. Roza nebegalėjo nuosekliai prisiminti tos dienos (ji tik žinojo, jog tada jautėsi įbauginta ir pasimetusi), tačiau bent jau dvi figūros stūksojo galvoje it uolos banguojančiame rūke: nėščia moteris ir vyriškis Deivido Krosbio ūsais. Ypač jis. Atsirėmęs tavernos tarpduryje su alaus bokalu rankoje ir žvelgiantis į ją. Besikreipiantis

(ei, gražuole, ei, gražuole)

į ją. Šie prisiminimai užvaldydavo Rozos sąmonę, kaip tik patys bjauriausi prisiminimai tegali: tų laikų atsiminimai, kai jautėmės pasimetę ir bejėgiai, visiškai nesugebantys valdyti savo pačių gyvenimo. Roza praėjo pro "Karštą puodelį", net nepastebėdama jo. Jos nerūpestingos akys buvo visiškai tuščios ir kupinos baimės. Ji vis dar galvojo apie vyriškį tavernos tarpdury, apie tai, kaip jis ją išgąsdino ir kaip jis jai priminė Normaną. Ir dėl to buvo kaltas ne vyriškio veidas, o visa jo povyza; tai, kaip jis stovėjo, tarytum kiekvienas raumuo būtų pasiruošęs pulti, ir tereikėjo Rozai tik vieną kartą tiesiai žvilgtelėti į jį, kad šis pasileistų...

Ranka sugriebė jai už peties, ir Roza vos nesuriko. Ji atsisuko, tikėdamasi išvysti Normaną arba vyrą tamsiai raudonais ūsais. Tačiau vietoj jų stovėjo tik jaunuolis konservatyviu vasariniu kostiumu.

- Atleiskit, jei išgąsdinau, - tarė jis. - Bet akimirką man pasirodė, kad jūs nužengsite tiesiai mašinoms po ratais.

Roza apsidairė ir pamatė, kad stovi Hičenso bulvaro ir Votertauerio gatvės kampe - vienoje judriausių miesto sankryžų ir už trijų keturių kvartalų nuo "Karšto puodelio". Mašinos plaukė pro šalį lyg metalo jūra. Staiga jai dingtelėjo į galvą, kad šis jaunuolis, ko gero, išgelbėjo jai gyvybę.

- A - ačiū. Labai.

- Nėr už ką, - atsakė jaunuolis, ir tolimame Votertauerio gatvės gale baltomis raidėmis užsižiebė signalas "EIKITE".

Jaunuolis dar kartą smalsiai dirstelėjo į Rozą, tada su kitais pėsčiaisiais nužengė nuo šaligatvio ir dingo minioje.

Roza liko stovėti, kur stovėjusi, jausdama, kad prarado orientaciją, ir didelį palengvėjimą - tarsi žmogus, ką tik nubudęs iš baisaus sapno. *Taip iš tikrųjų ir buvo,* - pamanė Roza. - *Nemiegojau ir ėjau gatve, tačiau vis dar sapnavau baisų sapną. Arba paskendau prisiminimuose.* Ji nuleido akis ir pastebėjo, kad laiko stipriai prisispaudusi rankinę prie pilvo, kaip kad tada, prieš penkias savaites, kai klaidžiojo ieškodama Durhamo aveniu. Roza persimetė rankinę per petį, apsisuko ir ėmė grįžinėti atgal.

Madingiausių miesto parduotuvių rajonas plytėjo už Votertauerio gatvės; dabar, palikusi šį rajoną už savęs, Roza ėjo pro daug mažesnes krautuvėles. Dauguma iš jų atrodė aptriušusios. Roza ėjo iš lėto, apžiūrinėdama padėvėtų drabužių krautuvėlių vitrinas, batų parduotuves su iškabomis “PIRKITE AMERIKIETIŠKĄ AVALYNĘ” ir “GALUTINIS IŠPARDAVIMAS” languose, nuolaidų krautuvėlę “NE DAUGIAU KAIP 5 DOLERIAI”, kurios vitrina buvo užversta lėlytėmis, pagamintomis Meksikoje ar Maniloje, odos gaminių parduotuvę “Motociklų mama” bei krautuvėlę “Avec Plaisir” su stebinančiu prekių pasirinkimu: vibratoriais, antrankiais, apatiniais be klynų, - sudėtu ant juodo aksomo. Roza truputį paspoksojo į šį asortimentą, stebėdamasi, kad visa tai padėta kiekvienam praeiviui prieš akis, ir perėjo gatvę. Už pusės kvartalo matėsi “Karštas puodelis”, tačiau ji nusprendė apsieiti be kavos ir pyrago. Roza sės į autobusą ir grįš į “Dukteris ir Seseris”. Šiai dienai nuotykių pakaks.

Tačiau taip nenutiko. Tolimiausiame sankryžos kampe, kur Roza ką tik perėjo gatvę, matėsi neaiškus krautuvės priekis su neonine iškaba lange: “LOMBARDAS, PASKOLOS, JUVELYRINIŲ DIRBINIŲ SUPIRKIMAS IR PARDAVIMAS”. Būtent paskutinieji žodžiai patraukė Rozos dėmesį. Ji dirstelėjo į savo sužadėtuvių žiedą ir prisiminė Normano išsakytus žodžius prieš jų vestuves: “Jei mūvėsi jį mieste, nusuk akmenuką į vidų, Roza. Tai velniškai didelis akmuo, o tu - tik maža mergaitė”.

Roza iškart jo paklausė (tai buvo dar prieš jam pradedant ją mokyti, kad saugiau neuždavinėti klausimų), kiek kainavo žiedas. Normanas atsakė su atlaidžia šypsenėle, - tarytum tėvas, kurio vaikas nori sužinoti, kodėl dangus žydras ar kiek sniego yra Šiaurės ašigalyje: “Pasitenkink tuo, kad rinkausi arba žiedą, arba naują “Biuiką”. Nusprendžiau nupirkti žiedą. Nes aš tave myliu, Roza”.

Galbūt ir mylėjo. Bet tai buvo prieš keturiolika metų, ir ta mergaitė, kurią jis mylėjo, turėjo aiškias akis, stačias krūtis ir ilgas gražias kojas. Šios mergaitės šlapime nesirodė kraujas.

Roza stovėjo ties kampu priešais parduotuvę su neonine iškaba lange ir žiūrėjo į savo sužadėtuvių žiedą. Ji laukė, koks apims ją jausmas, - baimės aidas, o galbūt meilė, - bet kai absoliučiai nieko nepajuto, patraukė lombardo link. Roza greitai išeis iš "Dukterų ir Seserų", ir jei šioje krautuvėlėje kas nors pasiūlys jai padorią sumelę už žiedą, ji išeis nieko neskolinga už nakvynę ir maistą ir galbūt dar su keliais šimtais dolerių kišenėje.

O galbūt aš tik noriu jo atsikratyti, - pagalvojo Roza. - *Galbūt aš nebenoriu daugiau matyti akyse niekada nenupirkto "Biuiko".*

Ant durų kabėjo užrašas "LAISVĖS MIESTO LOMBARDAS". Rozai pasirodė keista: ji girdėjo keletą šio miesto pravardžių, tačiau jos visos buvo susijusios su ežeru arba oru. Ji nustūmė mintį šalin, atidarė duris ir įžengė vidun.

2

Roza tikėjosi, kad viduje bus tamsu, ir taip buvo iš tikrųjų, tačiau taip pat "Laisvės miesto lombarde" viskas spindėjo auksu. Saulė jau ritinėjosi žeme, nušviesdama Hičenso bulvarą. Jos spinduliai skrodė ir į vakarų pusę išeinančius lombardo langus. Vienas iš jų pavertė kabantį saksofoną ugniniu instrumentu.

Ir tai ne atsitiktinumas, - pamanė Roza. - *Kažkas tyčia pakabino čia saksofoną. Kažkas labai sumanus.* Ko gero, tiesa, tačiau ji vis dar jautėsi truputį užkerėta. Prie to prisidėjo net kvapas - dulkių, amžiaus ir paslapčių kvapas. Labai negarsiai sau iš kairės Roza girdėjo daugybės laikrodžių tiksėjimą.

Roza iš lėto slinko centriniu praėjimu pro daugybę akustinių gitarų iš vienos pusės ir stiklinius prekystalius su buitiniais prietaisais ir stereoaparatūra iš kitos. Čia buvo labai daug tų didžiulių daugiafunkcinių garso sistemų, kurias per TV šou vadindavo "triukšmadarėmis".

Šio praėjimo gale matėsi ilgas prekystalis. Virš jo kabėjo dar viena neoninė iškaba. Mėlynomis raidėmis švietė užrašas "AUKSINIAI IR SIDABRINIAI JUVELYRINIAI DIRBINIAI". Po juo raudonomis raidėmis: "PERKAME, PARDUODAME, MAINOME".

Taip, bet ar jūs šliaužiojat ant pilvų kaip reptilijos? - su blyškia šypsenėle pamanė Roza ir priėjo prie prekystalio. Už jo ant kėdės sėdėjo vyrukas. Su juvelyro lupa jis apžiūrinėjo kažką, padėtą ant servetėlės. Priartėjusi Roza suprato, kad vyrukas apžiūrinėja atidarytą kišeninį laikrodį. Jis krapštėsi su tokiu plonu plieniniu strypeliu, kad Roza vos galėjo jį įžiūrėti. Vyrukas buvo jaunas, galbūt neturintis net

trisdešimties. Plaukai krito beveik iki pečių. Ant baltų marškinių jis vilkėjo mėlyną šilkinę liemenę. Roza pamanė, kad ši kombinacija neatitinka etiketo taisyklių, tačiau net labai traukia akį.

Kažkas sujudėjo Rozai iš kairės. Ji pasisuko ir pastebėjo pagyvenusį džentelmeną, tupintį ant grindų ir besirausiantį knygelių krūvoje, sudėtoje po užrašu "SENAS GERAS ŠLAMŠTAS". Jo paltas buvo pasklidęs aplinkui tarytum vėduoklė, o jo juodas senovinis ir suplyšęs per siūles lagaminas stovėjo už jo it ištikimas šuo.

- Kuo galiu padėti, ponia?

Roza vėl atsisuko į vyruką už prekystalio, kuris padėjo lupą į šalį ir dabar draugiškai šypsojosi jai. Jo akys buvo gražios šviesiai rudos spalvos su žaliais pakraštėliais, ir Roza pagalvojo, ar Pemė būtų pavadinusi jį "kuo nors įdomiu". Tikriausiai ne. Po marškiniais nestūksojo tektoninės plokštės.

- O štai kuo, - atsakė Roza.

Ji nusimovė vestuvinį ir sužadėtuvių žiedus ir įsidėjo auksinį žiedą į kišenę. Buvo keista jo nenešioti, bet Roza manė greit prie to priprasianti. Moteris, kuri sugebėjo išeiti visiems laikams iš namų net be atsarginių kelnaičių, tikriausiai galėtų prie daug ko priprasti. Roza padėjo deimantinį žiedą ant aksominio padėkliuko šalia seno laikrodžio, kurį juvelyras ką tik tyrinėjo.

- Kiek, jūsų nuomone, jis vertas? - paklausė ji. Po to dar pridūrė: - Ir kiek galėtumėte už jį duoti?

Vyrukas užsimovė žiedą ant nykščio ir pakėlė į dulkiną saulės spindulį, kuris krito pro trečią į vakarus išeinantį langą. Akmenukas pasiuntė įvairiaspalvę ugnį Rozai į akis, ir akimirką ji pasigailėjo savo poelgio. Juvelyras tik žvilgtelėjo į ją, bet to užteko, kad ji išvystų jo akyse tai, ko iškart nesuprato - žvilgsnį, kuris tarsi bylotų "Gal juokaujat?"

- Kas? - paklausė Roza. - Kas yra?

- Nieko. Sekundėlę.

Vyrukas vėl įsidėjo lupą į akį ir atidžiai apžiūrėjo akmenuką sužadėtuvių žiede. Kai jis vėl pakėlė akis, jos buvo užtikrintos ir lengvai įskaitomos. Staiga Roza viską suprato, tačiau nepajuto nei nuostabos, nei pykčio, nei tikro gailesčio. Ją apėmė tik silpnas sumišimas: ir kodėl gi ji anksčiau nesusiprato? Ir kaip ji galėjo būti tokia mulkė?

- *Tu nebuvai,* - atsakė jai gilus balsas. - *Tikrai nebuvai, Roza. Jei nebūtum kažkur giliai savyje žinojusi, kad akmuo netikras, - žinojusi iš pat pradžių, - būtum užsukusi į tokią krautuvėlę daug anksčiau. Ar jau atšventusi dvidešimt antrąjį gimtadienį, būtum kada nors patikė-*

jusi, kad Normanas Danielsas galėtų padovanoti tau žiedą, vertą ne šimtus, o tūkstančius dolerių? Ar tikrai?

Ne, tikriausiai ne. Pirmiausia ji niekada nebuvo jam tiek verta. Antra, vyras, įtaisęs tris užraktus ant priekinių durų, tris - ant užpakalinių, jautrias judesiams šviesas - kieme ir prisilietimų signalizaciją - naujame "Sentra" automobilyje, niekada nebūtų leidęs savo žmonai eiti apsipirkti su milžinišku deimantu ant piršto.

- Tai falsifikatas, tiesa? - Roza paklausė juvelyro.

- Na, tai visiškai tikras *cirkonas,* bet tik jau ne deimantas, jei tą norite pasakyti.

- *Žinoma,* tai ir noriu pasakyti. Ką gi daugiau?

- Ar gerai jaučiatės? - paklausė juvelyras. Jis pažvelgė nuoširdžiai susirūpinęs, ir Rozai šovė į galvą mintis, kad jam ne daugiau kaip dvidešimt penkeri.

- Velniai rautų. Aš nežinau. Tikriausiai gerai.

Roza išsitraukė servetėlę iš rankinės tam atvejui, jei pradėtų verkti: pastaruoju metu ji niekada nežinojo, kada pravirks. Arba jei užeitų juoko priepuolis: jie taipgi padažnėjo. Būtų nuostabu, jei kol kas ji galėtų išvengti šių kraštutinumų. Būtų nuostabu išeiti iš šios krautuvėlės bent jau su lašeliu savigarbos.

- Tikiuosi, - tarė juvelyras, - kadangi esate geroje draugijoje. Patikėkite manimi. Būtumėt nustebinta, kiek damų, tokių kaip jūs...

- Liaukitės. Kai man reikia palaikymo, aš nusiperku liemenėlę.

Roza per savo gyvenimą dar niekada nebuvo pasakiusi ką nors tokio vyrui, bet taip ji niekada ir *nesijautė...* tarytum vaikščiotų ore arba bėgtų lynu be jokio apsauginio tinklo apačioje. Bet argi tai nenuostabu? Ar tai ne pats geriausias jos santuokos epilogas?

Nusprendžiau nupirkti žiedą, - skambėjo žodžiai galvoje: jo balsas drebėjo nuo sentimentų, o pilkos akys drėko. - *Nes aš tave myliu, Roza.*

Akimirką juoko priepuolis praėjo. Sutelkusi savo valią, Roza sugebėjo jį sulaikyti.

- Ar jis *ko nors* vertas? - paklausė ji. - Ko nors? Ar jis ištraukė jį iš kokio žaidimo automato?

Šįkart juvelyras net nepažvelgė pro lupą, o tik pakėlė žiedą į saulės šviesą.

- Tiesą pasakius, jis *šio to* vertas, - prabilo jis, apsidžiaugęs, galėdamas pranešti geras naujienas. - Akmenukas vertas dešimties baksų, bet pats žiedas... jo mažmeninė kaina galėtų siekti ir du šimtus. Žinoma, aš negalėčiau tiek duoti, - jis pridėjo paskubomis. - Mano tėvas iškeltų skandalą. Tiesa, Robi?

- Tėvas tau visada kelia skandalus, - atsakė senukas, tupintis prie knygelių. - Tam ir reikalingi vaikai, - jis net nepakėlė akių.

Juvelyras žvilgtelėjo į jį, po to - į Rozą ir įsikišo pirštą į burną, norėdamas pamėgdžioti riaugėjimą. Roza nematė tokio gesto nuo mokyklos laikų, todėl nusišypsojo. Vyrukas su liemene taip pat nusišypsojo.

- Galiu duoti penkiasdešimt. Ar tai jus domina?

- Ne, ačiū.

Roza pakėlė žiedą, atidžiai pažvelgė į jį ir suvyniojo į nepanaudotą servetėlę.

- Galite pasiteirauti kitose parduotuvėse, - tarė vyrukas. - Jei kas nors pasiūlys daugiau, aš sutiksiu užmokėti tiek pat. Tokia tėvo politika, ir aš jai pritariu.

Roza įmetė servetėlę į rankinę ir uždarė ją.

- Ačiū, bet gal ne. Manau, aš jį pasiliksiu.

Roza jautė, kad senukas, vartantis knygeles, - tas, kurį juvelyras pavadino Robiu, - spokso į ją su keistu susitelkimu veide, bet ji nusprendė, jog jai vis tiek. Lai žiūri. Čia juk laisva šalis.

- Vyras, kuris man jį padovanojo, sakė, kad jis vertas naujos mašinos, - tarė Roza. - Ar galite tuo patikėti?

- Taip.

Juvelyras atsakė nedvejodamas, ir Roza prisiminė jį besakant, kad ji pakliuvo į gerą kompaniją, kad daugybė damų užsuka čionai ir sužino nemalonią tiesą apie savo brangenybes. Ji spėjo, jog šis vyrukas, nors dar jaunas, tikriausiai girdėjo daugybę tos pačios istorijos variantų.

- Ko gero. Na, tada suprasit, kodėl aš noriu pasilikti žiedą. Jei kada nors pamesiu galvą dėl kito vyro, - ar bent *galvosiu*, kad pamečiau, - galėsiu išsitraukti žiedą ir žiūrėti į jį, kol aistra praeis.

Roza mąstė apie Pemę Heiverford, kuri turėjo ilgus persuktus randus ant abiejų rankų. 1992-ųjų vasarą jos vyras, būdamas girtas, išmetė ją pro stiklines duris. Pemė užsidengė rankomis akis, skrisdama pro stiklą, o atsitokėjusi rado šešiasdešimt šukelių, susmigusių į vieną ranką ir šimtą penkias - į kitą. Tačiau ir dabar ji tirpdavo iš laimės, jei koks statybininkas ar dažytojas sušvilpdavo dėl jos gražių kojų, jai praeinant pro šalį. Ir kaipgi tai pavadinti? Kantrumu ar kvailumu? Sugebėjimu greitai atsigauti ar amnezija? Roza tai pavadino Heiverford sindromu ir tikėjosi, kad bent jau pati to išvengs.

- Kaip pasakysit, ponia, - atsakė juvelyras. - Tačiau atleiskit, kad man teko pranešti jums blogas naujienas. Mano nuomone, štai kodėl lombardai turi tokią blogą reputaciją. Mes beveik visuomet esame

priversti atskleisti žmonėms, kad jų daiktai nėra tokie, kokie dedasi. Niekam tai nepatinka.

- Taip, - sutiko Roza. - Niekam tai nepatinka, pone...

- Staineris. Bilis Staineris. Mano tėvas - Eibas Staineris. Štai mūsų vizitinė kortelė.

Jis ištiesė ją, bet Roza šypsodamasi papurtė galvą.

- Man jos neprireiks. Geros dienos, pone Staineri.

Ji patraukė prie durų, šį kartą pasukdama į trečią praėjimą, kadangi pagyvenęs džentelmenas priartėjo prie jos per kelis žingsnius, vienoje rankoje laikydamas lagaminėlį ir kelias knygeles - kitoje. Roza nežinojo, ar jis norėjo su ja pasikalbėti, tačiau *nė kiek* neabejojo, kad ji nenori kalbėtis su juo. Dabar ji tik troško greitai išsmukti iš "Laisvės miesto lombardo", įlipti į autobusą ir pamiršti, jog kada nors buvo čia.

Roza beveik nematė, jog eina pro tą lombardo dalį, kur ant dulkėtų lentynų gulėjo ir stovėjo mažos statulėlės ir paveikslai. Ji ėjo pakėlusi galvą, tačiau nieko nematė. Dabartinė jos nuotaika neleido gėrėtis menu. Tad jos staigus stabtelėjimas buvo visiškai netikėtas. Atrodė, kad bent jau iš pradžių Roza visai nematė paveikslo.

Tai paveikslas pamatė *ją*.

3

Tokios galingos paveikslo traukos Roza nebuvo jautusi per visą savo gyvenimą, tačiau ji ne ką tenustebo: ji jau vieną mėnesį gyveno neprecedentinį gyvenimą. Taipgi ši trauka nepasirodė (bent jau iš pradžių) nenormali, ir dėl visai paprastos priežasties: keturiolika metų pagyvenusi santuokoje su Normanu Danielsu, kai buvo atskirta nuo viso likusio pasaulio, Roza neįgijo įgūdžių atskirti normalumą nuo nenormalumo. Daugiausia ji vertino pasaulio poelgius pagal TV dramas ar filmus, į kuriuos jis ją nusivesdavo (Normanas Danielsas eidavo pasižiūrėti kiekvieną filmą su Klintu Istvudu). Taigi šių dviejų vertinimo šaltinių ribose Rozos reakcija į paveikslą atrodė gana normali. Filmuose ir televizijoje žmonės buvo dažnai stulbinami.

Be to, visa tai buvo nesvarbu. Svarbiausia, kad paveikslas kvietė ją, priversdamas pamiršti blogas naujienas apie žiedą, norą kuo greičiau dingti iš lombardo, ir tai, kaip apsidžiaugs jos pavargusios kojos, kai ji pamatys Mėlynos Linijos autobusą, sustojantį priešais "Karštą puodelį". Jis privertė pamiršti viską. Roza mąstė tik viena: *Tu tik pažiūrėk! Ar tai ne pats nuostabiausias paveikslas?!*

Tai buvo paveikslas, tapytas aliejiniais dažais, mediniuose rėmuose, kokių trijų pėdų ilgio ir dviejų pėdų pločio, kairiu kraštu pasirėmęs į sustojusį laikrodį, o dešiniu - į mažą nuogą cherubiną. Aplink stovėjo daug kitų paveikslėlių (sena nuspalvinta Šv. Pauliaus katedros nuotrauka, vaisiaus dubenėlyje natiurmortas, gondolos, auštant plaukiojančios Grand kanalu, medžioklės vaizdelis), bet Roza nė nepažvelgė į juos. Ji domėjosi tik moterimi, stovinčia ant kalvos. Savo turiniu ir atlikimu paveikslas nesiskyrė nuo kitų paveikslų, dūlančių lombarduose, antikvariatuose ar pakelės prekyvietėse visoje šalyje (tiesą pasakius, visame pasaulyje), tačiau jis pripildė Rozos akis ir sąmonę aiškia praregėjimo nuostaba, kurią gali sukelti tik giliai paveikęs mus menas: daina, privertusi verkti, apsakymas, privertęs pažvelgti į pasaulį kitomis akimis, eilėraštis, privertęs nors sekundei užmiršti, jog kada nors mūsų nebebus.

Emocinė Rozos reakcija buvo tokia netikėta, tokia karšta ir visai nesusijusi su tikruoju praktišku gyvenimu, kad iš pradžių jos protas tiesiog pasimetė, nesusimąstydamas, kaip kovoti su šiuo įkarščiu.

Tas porą minučių ji tapo it pavara, staiga iš eigos perjungta į neutralią padėtį: nors variklis ir sukosi it pašėlęs, niekas nevyko. Pagaliau suveikė sankaba, ir pavara vėl grįžo į vietą.

Taip susižavėjau, nes būtent tokio paveikslėlio norėčiau savo naujam butui, - pamanė Roza. - *Būtent jo man ir reikia.*

Roza su dėkingumu griebėsi šios minties. Tai bus tik vienas kambarys, bet jai pažadėjo, kad jis bus *didelis* su maža virtuvės nišele ir vonia. Bet kuriuo atveju, tai bus pirmoji vieta jos gyvenime, priklausanti tiktai jai. Roza jautė šią svarbą, todėl ir daiktai, kuriuos norėjo patalpinti naujame bute, irgi tapo svarbūs... o pirmasis daiktas bus pats svarbiausias, kadangi jis nustatys derinimo reikalavimus visiems likusiems.

Taip. Nesvarbu, koks gražus jis būtų, tame kambaryje jau gyveno daugybė žmonių, gaunančių mažas pajamas. Dar daug gyvens ir po jos. Tačiau vis tiek tai bus svarbi vieta. Pastarosios penkios savaitės tapo laukimu, laikotarpiu tarp senojo ir naujojo gyvenimo, jai pažadėjo, jog kai ji persikraustys į kambarį, jos naujas - tik jos *vienos* - gyvenimas prasidės iš tikrųjų... ir šis paveikslas, kurio Normanas niekada nematė ir neišsakys nuomonės apie jį, kuris priklauso tik *jai,* galėtų būti naujojo gyvenimo simbolis.

Štai šitaip jos sveikas, tačiau nepasirengęs pripažinti ar net pažinti antgamtiškus ir paranormalius reiškinius protas paaiškino, racionalizavo ir pateisino tą staigią neįtikėtiną reakciją į moters ant kalvos paveikslą.

4

Šioje eilėje tai buvo vienintelis paveikslas, uždengtas stiklu (Roza manė, kad aliejinių paveikslų nevalia kišti po stiklu, nes jiems reikia kvėpuoti ar kažko panašaus), o apatiniame kairiame kampe matėsi geltonas lipdukas:" $ 75 ARBA?"

Roza ištiesė drebančias rankas ir suėmė rėmelį. Ji atsargiai pakėlė paveikslą nuo lentynos ir nusinešė jį atgal praėjimu. Senukas su nuskurusiu lagaminėliu vis dar buvo ten ir vis dar spoksojo į ją, bet Roza beveik jo nematė. Ji priėjo prie prekystalio ir atsargiai padėjo paveikslą priešais Bilį Stainerį.

- Radote ką nors įdomaus? - paklausė jis.

- Taip, - Roza patapšnojo per lipduką su kaina. - Čia parašyta septyniasdešimt penki doleriai arba klaustukas. Sakėte, kad galite duoti penkiasdešimt už sužadėtuvių žiedą. Gal norėtumėte pasimainyti? Mano žiedas už šį paveikslą?

Staineris išėjo iš už prekystalio ir priėjo prie Rozos. Jis taip pat atidžiai apžiūrėjo paveikslą kaip ir žiedą anksčiau... tik šįkart jo veide atsispindėjo užtikrintas linksmumas.

- Aš jo neprisimenu. Nemanau, kad anksčiau būčiau matęs. Tikriausiai seniokas jį parsitempė. Juk jis - mūsų šeimos meno mylėtojas. O aš - tik ponas Prekiautojas.

- Ar tai reiškia, jog negalite...

- Derėtis? Prikąskit liežuvį! Aš derėsiuos lig sutemų, jei tik leisit. Bet šįkart to neprireiks. Būsiu laimingas padaryti, kaip jūs norite - lygius mainus. Tada nereikės stebėti, kaip jūs sliūkinate iš čia nuleista iki grindų galva.

Ir dar vienas pirmas kartas. Nesupratusi, ką bedaranti, Roza apsivijo rankomis Bilio Stainerio kaklą ir entuziastingai prispaudė jį prie savęs.

- Ačiū, - sušuko ji. - Labai ačiū!

Staineris nusijuokė.

- Oho, nėr už ką. Manau, tai pirmas kartas, kai šioje tamsioje skylėje mane apkabino pirkėjas. Gal matote dar kokį paveikslą, kurio norėtumėt, ponia?

Senukas - kurį Staineris pavadino Robiu - priėjo pažiūrėti į paveikslą.

- Žinant, kokie yra lombardų klientai, - jie tikra palaima, - tarė jis.

Bilis Staineris linktelėjo galvą.

- Tikra tiesa.

Roza jų nebegirdėjo. Ji rausėsi rankinėje, ieškodama perlenktos servetėlės su žiedu. Paieškos šiek tiek užtruko, kadangi jos akys vis grįždavo prie paveikslo ant prekystalio. *Jos* paveikslo. Pirmą kartą ji su tikru nekantrumu pagalvojo apie savo butuką. Savo butą, o ne savo lovą. Savo butą su savu paveikslu, kabančiu ant sienos. *Tai pirmas dalykas, kurį padarysiu,* - pamanė Roza, kai jos pirštai galų gale užčiuopė servetėlę. - *Pats pirmiausias.* Ji išvyniojo žiedą ir ištiesė jį Staineriui, tačiau kurį laiką jis jo neėmė, nes studijavo paveikslą.

- Tai originalus paveikslas, tapytas aliejiniais dažais, o ne reprodukcija, - kalbėjo jis, - ir ne itin geras. Gal todėl ir uždengtas stiklu - kažkas sugalvojo jį papuošti. Ir kas gi tas pastatas kalvos papėdėje? Sudegintas plantatoriaus namas?

- Manau, tai šventyklos griuvėsiai, - ramiai tarė senukas su senu lagaminėliu. - Galbūt graikų šventyklos. Nors sunku pasakyti, tiesa?

Buvo sunku pasakyti, kadangi tas pastatas iki stogo slėpėsi po atžalynu. Vynmedžiai dengė penkias kolonas priekyje. Šeštoji gulėjo suskilusi į dalis ant žemės. Netoli nugriuvusios kolonos gulėjo ir statula, taip visa apaugusi, kad matėsi tik lygus baltas akmeninis veidas, žvelgiantis į juodus audros debesis, kurių dailininkas pripiešė visą dangų.

- Aha, - atsakė Staineris. - Vis tiek atrodo, kad pastatas netelpa į perspektyvą - jis per didelis savo vietoje.

Senukas linktelėjo.

- Tačiau tai būtina apgaulė. Antraip nieko nesimatytų, išskyrus stogą. O nukritusi kolona ir statula - jų visai nesimatytų.

Rozai nerūpėjo fonas; visas jos dėmesys buvo sukaustytas ties centrine figūra. Ant kalvos viršūnės, nusisukusi į šventyklos griuvėsius, kad visi žiūrintys į ją galėtų matyti tik jos nugarą, stovėjo moteris. Jos balti plaukai buvo supinti į kasą. Dešinę ranką juosė plati aukso apyrankė. Kairė ranka buvo pakelta, ir, nors iš tikrųjų nesimatė, atrodė, kad ji stengėsi prisidengti akis. Tai buvo keista, nes danguje saulės nesimatė, tačiau būtent tai ji ir darė. Moteris vilkėjo trumpą suknelę-togą, kuri apnuogino vieną kreminės spalvos petį. Drabužio spalva buvo ryškiai purpurinė. Moters apavo neįmanoma buvo įžiūrėti: žolė augo jai iki kelių, kur ir baigėsi toga.

- Kaip tokį paveikslą pavadinti? - paklausė Staineris. Jis kalbėjosi su Robiu. - Klasikiniu? Neoklasikiniu?

- Pavadinčiau jį blogu menu, - šypsodamasis atsakė Robis, - bet vis tiek suprantu, kodėl ši moteris jo nori. Šis paveikslas gali pribloкšti emociškai. *Elementai* gal ir klasikiniai - tokius gali išvysti plieno raižiniuose - tačiau *jausmas* yra gotikinis. O dar tas faktas, jog

pagrindinė figūra stovi atgręžusi nugarą. Man tai *labai* keista. Bendrai tariant... na, galima pasakyti, kad ši jauna ponia pasirinko ne patį *geriausią* paveikslą, tačiau esu įsitikinęs, jog ji pasirinko patį *ypatingiausią*.

Roza vis dar negirdėjo jų. Ji atradinėjo vis naujus vertus dėmesio paveikslo elementus. Pavyzdžiui, tamsiai violetinė virvelė, juosianti moters liemenį, kurios spalva atitiko rūbo apdailą, bei kairės krūties kontūrai, atsiskleidę pakėlus ranką. Tiedu vyriškiai tiktai tuščiai plepėjo. Tai buvo *nuostabus* paveikslas. Roza jautė, kad galėtų žiūrėti į jį valandų valandas, o kai įsikraustys į naują butą, būtinai taip ir padarys.

- Jokio pavadinimo, jokio parašo, - tęsė Staineris. - Jei tik...

Jis apvertė paveikslą. Ant kitos pusės angliniu pieštuku buvo užrašyti žodžiai: "PURPURINĖ ROZA".

- Ką gi, - abejodamas tarė Staineris, - štai jums ir dailininko vardas. Ko gero. Tačiau labai jau juokingas vardas. Galbūt tai pseudonimas.

Robis papurtė galvą, pravėrė burną, tačiau pastebėjo, kad moteris, išsirinkusi šį paveikslą, žino geriau.

- Tai *paveikslo* pavadinimas, - paaiškino ji ir dėl nežinomos priežasties pridėjo: - Roza - ir *mano* vardas.

Staineris visai sutrikęs pažvelgė į ją.

- Nekreipkit dėmesio, tai tik sutapimas.

Bet ar tikrai? Ar tikrai?

- Žiūrėkit, - Roza švelniai atvertė paveikslą ir patapšnojo per moters togą. - Ši spalva vadinama purpurine.

- Ji teisi, - tarė Robis. - Arba pats dailininkas, arba paskutinis paveikslo savininkas (o tai labiau tikėtina, nes anglinis pieštukas greitai nusivalo) pavadino paveikslą pagal moters apdaro spalvą.

- Prašau, - Roza paragino Stainerį. - Gal galėtume baigti šį reikalą. Aš nekantrauju važiuoti namo. Tiesą pasakius, aš jau vėluoju.

Staineris norėjo dar kartą paklausti, ar ji tuo neabejoja, bet suprato, kad neverta. Jos veide jis išvydo ne vien tai, bet ir jos įtampą, kuri bylojo apie neseniai patirtus sunkumus. Veidas priklausė moteriai, kuri garbingą susidomėjimą ir rūpestį galėtų palaikyti erzinimu ar bandymu nukreipti sandėrio sąlygas savo naudai. Tad Bilis tik linktelėjo.

- Žiedas už paveikslą, lygiaverčiai mainai. Ir abu išsiskirsime laimingi.

- Taip, - spindinčia šypsena nusišypsojo Roza. Tai buvo pirmoji nuoširdi šypsena, per visus keturiolika metų jos padovanota kitam. Staineriui suspurdėjo širdis. - Ir abu išsiskirsime laimingi.

5

Akimirką Roza sustingo, kvailai mirksėdama nuo pro šalį lekiančių mašinų gausumo ir jausdamasi it maža mergaitė, su tėvu išėjusi iš kino teatro: apdujusi, gyvenanti pusiau tikrame, pusiau iliuzijų pasaulyje. Tačiau paveikslas buvo tikras. Jai tereikėjo pažvelgti į ryšulį po kaire pažastimi, kad tuo įsitikintų.

Už jos atsivėrė durys, ir laukan išėjo senukas. Dabar Rozai jis netgi patiko, todėl ji nusišypsojo jam tokia šypsena, kokia būna skirta tik žmogui, su kuriuo dalinaisi keista ar neįtikėtina patirtimi.

- Ponia, - kreipėsi senukas, - ar negalėtumėte padaryti man mažos paslaugėlės.

Šypseną pakeitė atsargumo žvilgsnis.

- Žiūrint kokios norėtumėt, bet šiaip aš nelinkusi daryti paslaugų nepažįstamiems.

Dar per švelniai pasakyta. Roza net nebuvo pratusi *kalbėtis* su nepažįstamaisiais.

Senukas atrodė beveik sumišęs, ir tai nuramino Rozą.

- Taip, taip, tikriausiai pasirodys keista, tačiau tai gali išeiti mums abiems į naudą. Beje, mane vadina Lefertsu, Robertu Lefertsu.

- Roza Maklendon, - ji norėjo ištiesti ranką, bet susilaikė. Tikriausiai nereikėjo net prisistatyti. - Aš tikrai neturiu laiko paslaugoms, pone Lefertsai. Aš jau vėluoju ir...

- Prašau.

Senukas padėjo savo nunešiotą lagaminėlį ant žemės, įkišo ranką į mažą rudą maišelį, kurį laikė kitoje rankoje, ir ištraukė vieną iš knygelių, rastų lombarde. Ant jos viršelio buvo pavaizduotas žmogus juodai balta dryžuota kalinio uniforma, žengiantis į olą ar tunelio angą.

- Aš tik noriu, kad perskaitytumėte pirmą šios knygos paragrafą. Garsiai.

- Čia? - Roza apsidairė. - Čia, gatvėje? Dėl Dievo meilės, kam visa tai?

Senukas tik pakartojo “Prašau”, ir Roza paėmė knygą, ketindama įvykdyti prašymą ir atsikratyti jo be jokių kitų kvailysčių, kadangi Roza jau ėmė manyti, kad senukas kuoktelėjęs. Galbūt nepavojingas, bet vis tiek kuoktelėjęs. O jei pasirodys, jog jis ir pavojingas, Roza norėjo tai sužinoti, kol “Laisvės miesto lombardas” ir Bilis Staineris dar buvo visai čia pat.

Knyga vadinosi “Tamsus kelias”, parašyta Deivido Gudiso. Pravertusi autorinių teisių pastabą, Roza visiškai nenustebo, kad nieka-

da negirdėjo tokio autoriaus (nors pavadinimas ir buvo kažkur girdėtas): "Tamsus kelias" buvo išleistas 1946-aisiais, šešiolika metų prieš jos gimimą.

Roza pakėlė akis į Robą Lefertsą. Jis nekantraudamas linktelėjo jai, vos nevibruodamas nuo laukimo... ir vilties? Negali būti. Tačiau tai buvo tikrai panašu į viltį.

Truputį susijaudinusi Roza pradėjo skaityti. Bent jau pirmas paragrafas buvo trumpas.

Blogiau ir būti negalėjo. Paris buvo nekaltas. Dar daugiau, jis buvo sąžiningas vyrukas, niekada nesikišantis į kitų reikalus ir norintis tyliai ramiai gyventi. Tačiau visi faktai bylojo prieš jį, o jis negalėjo į juos atsakyti. Prisiekusieji nusprendė, kad jis kaltas. Teisėjas nuteisė jį kalėti iki gyvos galvos, ir Parį išvežė į San Kventino kalėjimą.

Roza pakėlė akis, užvertė knygą ir ištiesė ją senukui.

- Gerai?

Šis aiškiai patenkintas šypsojosi.

- Labai gerai, panele Maklendon. Dabar palaukit... dar truputį... pralinksminkit mane, - senukas greitai pravertė lapus ir vėl grąžino Rozai knygą. - Prašau tik šitą dialogą tarp Pario ir taksisto. Nuo "Tai juokinga." Ar matote kur?

Roza matė, ir šįkart ji neprieštaravo. Ji nusprendė, kad Lefertsas nepavojingas ir kad galbūt visai nekuoktelėjęs. Taipgi Roza jautė tą keistą susijaudinimą, tarytum turėjo įvykti kažkas įdomaus... arba jau vyko.

Taip, be abejo, - laimingas balsas pranešė jos viduje. - *Paveikslas, Roza, prisimeni?*

Na, žinoma. Paveikslas. Vien ta mintis pamalonino Rozos širdį, ir ji pasijuto laiminga.

- Tai labai keista, - šypsodamasi tarė Roza. Ji tiesiog negalėjo nesišypsoti.

Lefertsas linktelėjo, ir Rozai pasirodė, kad jis būtų lygiai taip pat linktelėjęs, jei ji būtų prisistačiusi esanti ponia Bovari.

- Taip, taip, neabejoju, jog taip atrodo, bet... *ar* matote, nuo kur norėčiau, kad pradėtumėte?

- Aha.

Roza greitai perbėgo dialogą akimis, bandydama pažinti personažus iš jų kalbos. Taksistą įsivaizduoti buvo nesunku: Roza prieš akis išvydo Džekį Glysoną, vaidinantį Ralfą Kremdeną filme "Jaunavedžiai", kurį kartodavo popietėmis per 18-ą kanalą. Su Pariu buvo truputį sunkiau: tikras herojus, patupdytas į kalėjimą. Na, tiek to, dide-

lio čia daikto! Roza atsikrenkštė ir pradėjo skaityti, greitai užmiršusi, kad stovi judrios sankryžos kampe su paveikslu po pažastimi ir traukia praeivių dėmesį.

- Tai juokinga, - tarė taksistas. - Aš galiu atspėti žmonių mintis iš jų veidų. Galiu pasakyti, ką jie veikia. Kartais net galiu atspėti, kas jie tokie... pavyzdžiui, jūs.

- Gerai, aš. Ir ką galite pasakyti?

- Jūs esate vaikinas su daugybe bėdų.

- Neturiu jokių bėdų, - atšovė Paris.

- Nemeluok, brolyti, - paprieštaravo taksistas. - Aš pažįstu žmones. Ir dar kai ką tau pasakysiu. Tavo bėdos - moterys.

- Pro šalį. Aš laimingai vedęs.

Staiga Roza atrado tikrą Pario balsą: tai buvo Džeimsas Vudsas, nervingas ir įsitempęs, tačiau su subtiliu humoro jausmu. Tai nudžiugino ją, ir ji tęsė toliau, mintyse matydama dar niekados neregėtą ištrauką iš filmo: Džekis Glysonas ir Džeimsas Vudsas sėdėjo taksi, kuris naktį skriejo kažkokio nežinomo miesto gatvėmis.

- Nemeluokit. Jūs nevedęs. Tačiau kažkada buvote ir anaiptol ne laimingai.

- A, supratau. Jūs ten buvote. Visą tą laiką slėpėtės mano spintoje.

Vairuotojas tarė:

- Aš jums apibūdinsiu ją. Su ja nebuvo lengva gyventi. Ji norėjo daiktų. Kuo daugiau jų gaudavo, tuo daugiau norėdavo. Ir ji visada gaudavo, ko troškusi. Štai taip.

Roza pasiekė puslapio galą. Jausdama keistą šiurpuliuką, ji tyliai atidavė knygą Lefertsui, kuris atrodė labai patenkintas.

- Jūsų balsas tiesiog nuostabus! - tarė ji. - Žemas, bet ne monotoniškas, melodingas ir labai ryškus, be jokio ryškaus akcento. Aš iškart tai pastebėjau, nors vien balsas mažai ką tereiškia. Tačiau jūs galite skaityti! Jūs tikrai galite *skaityti!*

- Žinoma, galiu, - atrėžė Roza. Ji nežinojo, ar reikėtų nustebti, ar įtūžti. - Nejau atrodau, kad mane augino vilkai?

- Ne, žinoma, ne, bet dažnai net labai geri skaitytojai nesugeba garsiai skaityti: net jei jie ir nekliūva už žodžių, nemoka tinkamai jų išreikšti. O dialogai daug sunkesni nei pasakojimas... galima pasakyti, jog tai rimtas išbandymas. Tačiau aš girdėjau šnekant du skirtingus žmones. Aš tikrai juos *girdėjau!*

- Taip, aš taip pat. Pone Lefertsai, aš tikrai turiu eiti. Aš...

Senukas palietė Rozos petį, kai ji jau sukosi eiti. Moteris, turinti šiek tiek daugiau patirties, būtų iškart atpažinusi perklausą, net jei ji

ir būtų vykusi gatvės kampe (o taip iš tikrųjų ir buvo). Ir visai nebūtų nustebusi dėl tolesnių Lefertso žodžių. Tačiau Roza apmirė be žado, kai senukas atsikrenkštė ir pasiūlė jai darbą.

6

Tą akimirką, kai Robas Lefertsas klausėsi pabėgėlės žmonos skaitymo gatvės kampe, Normanas Danielsas sėdėjo savo mažame kabinetėlyje ketvirtame policijos nuovados aukšte, sukėlęs kojas ant stalo ir sunėręs rankas virš galvos. Pirmą kartą jis galėjo susikelti kojas, nes šiaip visada stalas būdavo nukrautas popieriais, greito maisto indeliais, pusiau parašytomis ataskaitomis, departamento prospektais, pastabomis bei kitu šlamštu. Normanas niekada pats neapsitvarkydavo (per penkias savaites namas, kurį Roza neįtikėtinai kruopščiai prižiūrėdavo, virto Majamiu po nusiautusio uragano Endriu), ir, kaip įprasta, jo kabinetas tai atspindėdavo, tačiau dabar jis atrodė gana tvarkingas. Visą dieną Normanas tvarkė savo kampą, išnešdamas tris didelius polietileninius šiukšlių maišus į konteinerius rūsyje, nenorėdamas palikti šio darbo negrei, kuri ateidavo valyti tarp vidurnakčio ir šešių ryto. Negrai niekada neatlieka savo darbo - šitaip Normaną išmokė tėvas, ir tai buvo teisybė. Politikai ir visi kiti geradariai negalėjo ar nenorėjo suvokti esminio dalyko: negrai nesupranta darbo. Ir dėl to kaltas jų afrikietiškas temperamentas.

Normanas iš lėto nužvelgė stalą, ant kurio dabar gulėjo tik jo kojos ir telefonas, tada permetė žvilgsnį į dešinę sieną. Metų metus ten kabėjo ieškomų nusikaltėlių nuotraukos, laboratorijos rezultatai, restoranų meniu išsinešamui maistui, - o ką jau kalbėti apie kalendorių, kuriame raudonai buvo pažymėtos teismo datos, - tačiau dabar ji buvo visiškai tuščia.

Normanas sustabdė savo žvilgsnį ties alkoholinių gėrimų dėžutėmis prie durų ir pagalvojo, koks nenuspėjamas yra gyvenimas. Taip, Normanas buvo karšto būdo, ir pats pirmas galėjo tai pripažinti. Kaip ir tai, jog tas karštas būdas klampino jį į bėdas ir neleido iš jų išbristi. Ir jei prieš metus Normanas būtų išvydęs šiandieninio savo kabineto vaizdą, būtų nusprendęs, jog pagaliau jo būdas įklampino jį į tokį mėšlą, iš kurio nebeišsikapanosi, ir todėl jį atleido. Arba jis gavo pakankamą papeikimų skaičių, ir jį atleido pagal departamento nuostatus, o galbūt jį sugavo kankinant ką nors, kaip kad jis kankino ispaniūkštį Ramoną Sandersą. Žinoma, galvoti, ar tas sukčius Ramonas nukentėjo, buvo kvaila - juk jis ne koks šventas Antanas, tačiau reikėjo laikytis žaidimo taisyklių... ar bent jau nebūti sugautam

jas laužant. Tai būtų tas pats, lyg garsiai nesakytum, kad negrai nesuvokia darbo sampratos, nors visi tai žinojo.

Tačiau Normano nieks neatleido. Jis tik kraustėsi iš šio šlykštaus mažo kambariūkščio, kuris tapo jo namais po pirmų Bušo prezidentavimo metų. Kraustėsi į tikrą kontorą, kur sienos ėjo nuo lubų iki grindų. Normaną ne atleido, o paaukštino, Jis prisiminė Čako Berio dainą: "C'est la vie"*, *niekada negali žinoti.*

Operacija įvyko, ir reikalai pakrypo Normano naudai geriau nei jis pats tikėjosi. O, svarbiausia, jis iškilo visų kitų akyse.

Tai buvo miesto kokaino tinklas, kurio niekada iki galo neišnarpliosi... tik šį kartą Normanui tai pavyko padaryti. Viskas susidėliojo į savo vietas, tarytum tuziną kartų atspėtum skaičių, žaisdamas rulete Atlantik Sityje, ir kiekvienąkart dvigubintum sumą. Normano komanda suėmė virš dvidešimties žmonių, iš jų - pustuzinį aukštų šulų. Taigi, operacija pavyko. Apygardos prokuroras tikriausiai pasiekinėjo tokias orgazmo aukštumas, kurių nebepatyrė nuo tada, kai dar vidurinėje mokykloje išdulkino savo kokerspanielį. Normanas, kuris tikėjo, kad vieną dieną tas pats mažasis šūdžius apkaltins jį teisme, jei jis nebesuvaldys savo temperamento, tapo apygardos prokuroro numylėtiniu. Čakas Beris buvo teisus: niekada negali žinoti.

- Šaldiklis buvo prikimštas maisto ir imbierinio alaus, - uždainavo Normanas ir nusišypsojo.

Tai buvo linksma šypsenėlė, kuri priversdavo žmones atsakyti į ją tuo pačiu, tačiau Rozai nuo jos būtų tik pagaugai per nugarą nuėję, o ji pati - panorėjusi tapti nematoma. Roza šią šypseną vadino Normano kandžiąja.

Labai geras pavasaris, tiesiog nuostabus pavasaris, tačiau kartu ir labai blogas. Tiesą pasakius, visiškai sumautas pavasaris, ir dėl to buvo kalta Roza. Normanas tikėjosi iki šiol ją susigrąžinsiąs, bet taip neatsitiko. Kažkaip Rozai pavyko vis dar kažkur užsibūti.

Normanas nuvyko į Portsaidą dar tą pačią dieną, kai parke, kitoje nuovados pusėje, apklausė savo gerą draugą Ramoną. Jis nuvažiavo su Rozos nuotrauka, bet tai ne ką tepadėjo. Kai jis paminėjo akinius nuo saulės ir ryškiai raudoną skarelę (šias svarbias detales Normanas rado oficialiame Ramono Sanderso apklausos rašte), vienas iš dviejų "Continental" bilietų pardavėjų ją atpažino. Tik, deja, jis negalėjo prisiminti, kur ji važiavo, ir nebuvo kaip patikrinti įrašų, nes jie ir neegzistavo. Ji užmokėjo grynais už bilietą ir neturėjo jokio bagažo.

---

* Toks gyvenimas *(pranc.)*.

"Continental" tvarkaraštis siūlė tris galimybes, tačiau Normanas manė, jog trečioji - autobusas, išvykstantis 13:45 į pietus - buvo neįmanoma. Roza nebūtų norėjusi tiek ilgai laukti. Taigi liko du pasirinkimai: miestas už dviejų šimtų penkiasdešimties mylių ir kitas, daug didesnis miestas, vidurio vakarų širdyje.

Normanas nusprendė (ir dabar ėmė tikėti, jog klaidingai, nes tai kainavo jam dvi savaites), kad Roza nebūtų norėjusi išvažiuoti labai toli nuo namų, nuo vietovės, kur ji užaugo - tik ne tokia baili pelytė kaip ji. Bet dabar...

Normano delnus dengė pusiau apvalūs balti randai, kuriuos paliko nagai, nors tikrasis jų kaltininkas tūnojo giliai galvoje - orkaitėje, kuri kaito visą jo gyvenimą.

- Geriau *jau būk išsigandusi, - sumurmėjo Normanas. - Ir jei dar nesi, tai pažadu, jog greitai būsi.*

Taip. Reikėjo ją susigrąžinti. Be Rozos viskas, kas nutiko šį pavasarį - puiki operacija, geri atsiliepimai spaudoje, reporteriai, kurie net nustebino jį, reikalaudami jam paaukštinimo - nieko nereiškė. Moterys, su kuriomis jis miegojo po Rozos pabėgimo, taip pat nieko nereiškė. Svarbu buvo tik tai, kad ji jį paliko. *Dar svarbiau* - jis net nenutuokė, jog ji ruošėsi tai padaryti. *O visų svarbiausia* - Roza paėmė jo banko kortelę. *Ji tik vienąsyk ja pasinaudojo ir tik dėl menkų trijų šimtų penkiasdešimties dolerių, bet tai dar niekis. Esmė buvo ta, kad ji paėmė tai, kas priklausė jam; ji pamiršo, kas žiauriausias padaras džiunglėse; ir už tai jai teks sumokėti. O kaina bus aukšta.*

Aukšta.

Normanas pasmaugė vieną iš tų moterų, su kuriomis miegojo pabėgus Rozai. Sukapojo ją ir pakišo po grūdų bokštu vakarinėje ežero pusėje. Ar dėl to buvo kaltas jo karštas būdas? Jis nežinojo. Normanas tik prisiminė, kad pasigavo moterį prie mėsos turgaus Fremonto gatvėje. Ji buvo nedidukė brunetė gelsvai rudomis kelnaitėmis ir didžiulėmis krūtimis, išsišovusiomis į priekį it kalnai. Jis netgi nepastebėjo, kokia ji panaši į Rozą (ar taip save įtikinėjo), kol nepradėjo jos dulkinti ant galinės keturviečio "Ševrolė" sėdynės. Tada ji pasuko galvą, ir akimirką šviesos, krentančios nuo artimiausio grūdų bokšto, apšvietė jos veidą. Būtent tą akimirką prostitutė tapo *Roza - kale, kuri paliko jį, nepasakiusi nė žodžio, nė vieno sumauto žodelio, tad nieko nelaukęs Normanas apvyniojo liemenėlę aplink moters kaklą. Prostitutės liežuvis išlindo iš burnos; prostitutės akys išsprogo. Ir blogiausia, kad pagaliau nusibaigusi ji visai nebebuvo panaši į Rozą.*

Normanas nesupanikavo... ir kodėl gi turėtų? Juk tai nebuvo pirmas kartas.

Ar Roza tai žinojo? Ar jautė?

Ar todėl ji ir pabėgo? Nes bijojo, kad jis gali...

- Nebūk kvailas, - sumurmėjo Normanas ir užsimerkė.

Nekokia mintis. Jis vėl išvydo tai, ką dabar dažnai regėdavo naktimis: žalią "Merchant's" banko kortelę, išaugusią iki neapsakomo dydžio ir plaukiojančią tamsoje lyg pinigų spalvos dirižablis. Normanas paskubom atmerkė akis. Jam skaudėjo rankas. Jis atgniaužė pirštus ir be jokios nuostabos apžiūrėjo gilias žaizdas. Normanas jau buvo pripratęs prie savo temperamento stigmų ir žinojo, kaip su jomis elgtis: reikėjo atstatyti savikontrolę. Tai reiškė mąstymą ir planavimą, o visa tai prasidėdavo nuo faktų peržiūros.

Normanas paskambino artimesnio miesto policijai, prisistatė, o po to apibūdino Rozą, kaip pagrindinę įtariamąją didelėje banko kortelių byloje (kortelė buvo blogiausias dalykas, todėl niekada nedingo iš Normano galvos). Jis pavadino ją Roza Maklendon, beveik neabejodamas, jog ji grįžo prie savo mergautinės pavardės. Jei ji būtų nepasikeitusi, tada Normanas būtų paprasčiausiai išsisukęs, teigdamas, kad tai tik atsitiktinumas, jog įtariamoji ir tiriantysis pareigūnas turi tą pačią pavardę. Kartais taip atsitikdavo. Be to, buvo kalbama apie Daniels pavardę, o ne Trževski ar Bošatc.

Normanas taip pat farams išsiuntė Rozos nuotraukas. Vienoje iš jų ji sėdėjo ant užpakalinių laiptų. Šią nuotrauką praeitą rugpjūtį padarė jo draugas policininkas Rojus Fosteris. Normanui ji nelabai patiko, nes akivaizdžiai rodė, kiek riebalų Roza prisiaugino savo trisdešimtmečiui, tačiau nuotrauka buvo juodai balta ir aiškiai atskleidė jos veido bruožus. Kita nuotrauka buvo daryta policijos menininko (Elas Kelis, talentingas kalės vaikas, padarė ją Normanui paprašius). Ji vaizdavo tą pačią moterį, tik su skarele ant galvos.

Farai iš to artimesnio miesto paklausė visus reikalingus klausimus ir apėjo visas reikalingas vietas: benamių prieglaudas ir pakelės viešbučius, kur žinant kaip ir ko paklausti buvo galima žvilgtelėti į svečių sąrašą, - tačiau nesėkmingai. Pats Normanas taip pat daug skambinėjo, kai tik turėdavo laiko, su vis didėjančiu pykčiu tokioms popierinėms paieškoms. Jis netgi užmokėjo už atfaksuotą pareiškėjų vairuotojo teisėms gauti šiame mieste sąrašą, tačiau viskas perniek.

Mintis, jog Roza pabėgo amžiams, pabėgo nenubausta už savo darbelius (ypač už išdrįsimą pasiimti banko kortelę), vis dar nedingtelėjo Normanui į galvą, tačiau dabar jis nenorom priėjo išvadą, kad

ji išvažiavo į tą kitą miestą; kad ji taip bijojo jo, jog dviejų šimtų penkiasdešimties mylių nepakako.

Nepakaks ir aštuonių šimtų, ir ji greitai apie tai sužinos.

O tuo tarpu jis per ilgai čia užsisėdėjo. Buvo pats laikas susirasti vežimėlį ir kraustytis su visu savo šlamštu dviem aukštais aukščiau. Normanas nuėmė kojas nuo stalo, ir tą akimirką suskambo telefonas. Jis pakėlė ragelį.

- Ar tai inspektorius Danielsas? - paklausė balsas kitame laido gale.

- Taip, - atsakė Normanas, galvodamas (tiesa, be jokio malonumo): taip, pirmos klasės detektyvas inspektorius Danielsas.

- Skambina Oliveris Robinsas.

Robinsas. Robinsas. Kažkur girdėtas, bet...

- Iš "Continental Express". Aš pardaviau bilietą moteriai, kurios ieškote.

Danielsas išsitiesė kėdėje.

- Taip, pone Robinsai, aš jus labai gerai prisimenu.

- Mačiau jus per televizorių. Puiku, kad sugavote tuos žmones. Tas kokainas - toks baisus dalykas. Mes matome, kaip žmonės jį vartoja ir autobusų stotyje.

- Taip, - sutiko Danielsas, neleisdamas prasiveržti nekantriam balsui. - Nė kiek tuo neabejoju.

- Ar tikrai tie žmonės paklius į kalėjimą?

- Manau, kad taip. Kuo galiu padėti?

- Tiesa, tikėjausi, kad aš jums padėsiu. Ar prisimenate, jog sakėte paskambinti jums, jei dar ką nors prisiminsiu? Apie tą moterį tamsiais akiniais ir raudona skarele.

- Taip, - atsakė Normanas. Jo balsas vis dar buvo ramus ir draugiškas, bet ranka, nelaikanti telefono ragelio, vėl susigniaužė į kumštį, ir nagai ėmė skverbtis gilyn į mėsą.

- Maniau, kad nieko neprisimenu, bet šįryt, stovėdamas po dušu, kai ką atsiminiau. Galvojau apie tai visą dieną ir manau, kad neklystu. Ji tikrai man taip pasakė.

- Ką pasakė? - paklausė Normanas.

Jo balsas vis dar buvo ramus ir netgi malonus, tačiau kraujas jau sunkėsi pro sugniaužtą kumštį. Normanas atidarė vieną iš tuščių stalčių ir padėjo tenai kumštį. Mažas krikštas kitam vyriukui, sėdėsiančiam prie šio sumauto stalo.

- Matote, ji nepasakė man, kur nori važiuoti. Tai aš jai pasakiau. Todėl tikriausiai ir negalėjau prisiminti, kai manęs paklausėte, inspektoriau Danielsai, nors paprastai man nebūna sunku tai padaryti.

- Aš jūsų nesuprantu.

- Žmonės, perkantys bilietus, kaip įprasta, sako, kur nori išvykti. *"Duokite man bilietą į Nešvilį į abu galus" arba "Vieną į Lansingą, prašau". Suprantate?*

- Taip.

- Ši moteris to nepadarė. Ji neįvardijo vietovės, o pasakė tik išvykimo laiką. Štai ką prisiminiau šįryt duše. Ji pasakė: "Noriu nusipirkti bilietą į autobusą, išvykstantį po vienuolikos penkios. Ar dar yra vietų?" Tarytum jai nerūpėjo, kur ji važiuoja, o tik tai...

- ...kad kuo greičiau ir toliau iš čia išvažiuotų! - sušuko Normanas. - Taip! Žinoma, taip! Ačiū, pone Robinsai!

- Džiugu, kad galėjau padėti, - Robinsas atrodė apstulbęs nuo tokio jausmingumo kitame laido gale. - Ta moteris, jums, vyručiai, ji, ko gero, labai rūpi.

- Labai, - sutiko Normanas. Jis vėl šypsojosi ta šypsena, kuri šaldė Rozos nugarą ir versdavo ją šlietis prie sienos, kad apsaugotų inkstus. - Labai rūpi. Tas po vienuolikos penkios autobusas, pone Robinsai. Kur jis važiuoja?

Robinsas atsakė jam ir dar paklausė:

- Ar ji buvo susijusi su kokaino tinklu? Moteris, kurios ieškote?

- Ne, tai kreditinių kortelių vogimo byla, - atsakė Normanas, ir Robinsas jau buvo bepradedąs tęsti savo mintį (jis tikriausiai norėjo truputį draugiškai paplepėti), tačiau Normanas padėjo ragelį, nukirsdamas jį vidury žodžio. Jis vėl susidėjo kojas ant stalo. Vežimėlis ir kraustymasis į kitą vietą gali ir palaukti. Normanas atsilošė kėdėje ir pažvelgė į lubas. - Kreditinių kortelių vagystė, kurgi ne. Tačiau žinai, kas sakoma apie ilgas teisingumo rankas?

Normanas ištiesė kairę ranką ir atgniaužė kumštį, atversdamas kruviną delną. Jis sulenkė kruvinus pirštus.

- Ilgas teisingumo rankas, kale, - ištarė jis ir staiga pradėjo juoktis. - Ilgas sušiktas teisingumo rankas, kurios sučiups tave. Geriau jau patikėk tuo.

Normanas ir toliau lankstė pirštus, stebėdamas, kaip maži kraujo lašeliai tiška ant stalo. Jis nė kiek dėl to nesijaudino, tik juokėsi, jausdamasis puikiai.

Reikalai vėl stojo į savo vėžes.

7

Grįžusi į "D ir S", Roza rado Pemę, sėdinčią sulankstomoje kėdėje rūsyje esančiame poilsio kambaryje. Ji laikė knygelę ant kelių, tačiau spoksojo į Gertą Kinšo ir į mažą sudžiūvusią merguželę Sintiją, kuri atvyko čionai prieš dešimt dienų. Sintija turėjo akį rėžiančią

pankišką šukuoseną - pusiau žalią, pusiau oranžinę - ir atrodė tesverianti tik devyniasdešimt svarų. Kairė ausis buvo sutvarstyta, nes jos draugužis bandė (ir gana sėkmingai) ją nuplėšti. Ji vilkėjo plačius marškinius, ant kurių priekio puikavosi Piteris Tošas, apsuptas mėlynai žalios psichodelinės šviesos. “NEPASIDUOSIU” rėkė užrašas ant marškinių. Kiekvienąkart sujudėjus, per didelės marškinių rankovių angos atskleisdavo arbatinio puodelio dydžio krūtis ir mažus žemuogių spalvos spenelius. Sintija šnopavo, visu jos veidu žliaugė prakaitas, tačiau ji atrodė netgi pakvaišusiai laiminga, būdama savimi ir būdama čia.

Gerta Kinšo skyrėsi nuo Sintijos kaip diena nuo nakties. Roza taip iki galo ir neišsiaiškino, ar Gerta buvo patarėja, ilgalaikė “D ir S” gyventoja, ar tik, kitais žodžiais tariant, šeimos draugė. Ji pasirodydavo, pabūdavo kelias dienas ir vėl dingdavo. Ji dažnai sėdėdavo rate per terapijos seansus (jie vykdavo dukart per savaitę), tačiau Roza niekad negirdėjo, kad Gerta ką nors pasakytų. Ji buvo aukšta, mažiausiai šešių pėdų, ir stambi: jos pečiai buvo platūs, minkšti ir tamsiai rudi, krūtys - arbūzų dydžio, o pilvas - didžiulis, nukaręs kokonas, ištempiantis jos “XXXL” dydžio marškinėlius ir pakimbantis virš aptemptų elastinių kelnių. Ant Gertos galvos pūpsojo raitytų kaselių kratinys (*labai* garbanotas). Ji buvo panaši į vieną iš tų moterų, sėdinčių skalbykloje, šlamščiančių “Twinkies” ir skaitančių naujausią “National Enquirer” numerį. Taigi nenuostabu, kad nepastebėdavai tvirtų bicepsų ir raumeningų šlaunų po jos senomis pilkomis elastinėmis kelnėmis bei to, jog jos didžiulis užpakalis *visai nekliunksi* jai einant. Roza girdėdavo Gertą šnekant tik per tuos seminarus poilsio kambaryje.

Gerta mokė savigynos meno visas “D ir S” gyventojas, kurios tik jos paprašydavo. Roza pati turėjo kelias pamokas ir iki šiol nors vienąsyk per dieną praktikavo Gertos vadinamus “Šešis puikius būdus sudoroti bukagalvį”. Jai nelabai sekėsi, ir Roza neįsivaizdavo galinti juos išbandyti su tikru vyru (pavyzdžiui, vyruku su Deivido Krosbio ūsais, stovinčiu “Mažučio gurkšnelio” tarpdury), bet jai patiko Gerta. Jai ypač patikdavo, kaip pasikeisdavo platus, tamsus Gertos veidas, kai ji mokydavo: įprastinis susikaustymas įgaudavo judrumą ir sąmojingumą. Tiesą sakant, veidas tapdavo labai gražus. Vienąkart Roza jos paklausė, ko būtent ji moko: taikvondo, džiudžitsu ar karatė? O gal dar ko nors? Gerta tik patraukė pečiais.

- Truputį šio, truputį ano, - atsakė ji. - Likučių.

Dabar stalo teniso stalas buvo nustumtas į šoną, o ant kambario grindų buvo patiestas pilkas kilimėlis. Aštuonios ar devynios kėdės

stovėjo išrikiuotos palei pušinėmis lentomis apkaltą sieną, tarp senovinės stereoaparatūros ir priešistorinio spalvoto televizoriaus, kurio ekrane viskas atrodė blyškiai žalia arba blyškiai rausva. Vienintelė Pemė sėdėjo ant kėdės. Pasidėjusi knygą ant kelių, susirišusi plaukus mėlynu siūlu ir suglaudusi kelius, Pemė buvo panaši į merginą, kurios niekas nekviečia per šokius vidurinėje mokykloje.

Roza atsisėdo šalia jos, padėdama savo suvyniotą paveikslą prie blauzdų.

Gerta, sverianti mažiausiai du šimtus septyniasdešimt svarų ir Sintija, kuri peršoktų šimto svarų ribą tik užsimovusi žvejo batus ir užsidėjusi pilnai prikimštą kuprinę, suko ratus ant kilimėlio. Sintija šnopavo ir plačiai šypsojosi. Gerta buvo rami ir tyli, truputį palinkusi per liemenį ir ištiesusi į priekį rankas. Roza linksmai, bet neramiai pažvelgė į jas. Tai buvo panašu į voverės ar burunduko kovą su lokiu.

- Jau ėmiau dėl tavęs nerimauti, - tarė Pemė. - Tiesą sakant, jau norėjau rinkti žmones eiti tavęs ieškoti.

- Praleidau pačią nuostabiausią popietę. O tu? Kaip jautiesi?

- Geriau. Mano nuomone, midolis gali išspręsti visas pasaulio problemas. Tiek to, kas tau nutiko? Tu tiesiog švyti!

- Tikrai?

- Tikrai. Na, tai pasakok.

- Taigi, - Roza ėmė skaičiuoti savo nuotykius ant pirštų. - Sužinojau, kad mano sužadėtuvių žiedas netikras, išmainiau jį į paveikslą, - pasikabinsiu jį naujame bute, kai tik jį gausiu, - man pasiūlė darbą... - ji nutilo, apsvarstė savo mintį ir pridūrė: - ... Ir aš sutikau *kažką įdomaus*.

Pemė pažvelgė į ją apvaliomis akimis.

- Tu perdedi.

- Ne. Prisiekiu Dievu. Tačiau per daug nekaisk. Jam šešiasdešimt penkeri.

Roza kalbėjo apie Robį Lefertsą, tačiau prieš akis iškilo Bilis Staineris mėlyna šilkine liemene ir įdomiomis akimis. Bet juk tai kvaila. Šiuo gyvenimo momentu jai reikėjo meilės nuotykių tiek pat, kiek lūpų vėžio. O be to, argi ji nenusprendė, kad Staineris mažiausiai septyneriais metais jaunesnis už ją? Tikras kūdikis.

- Jis man pasiūlė darbą. Jo vardas Robis Lefertsas. Bet užmiršk jį - nori pažiūrėti į paveikslą?

- Ach, liaukis ir padaryk tai! - sušuko Gerta iš kambario vidurio. Jos balsas atrodė draugiškas ir susierzinęs. - Tai tau ne mokykliniai šokiai, saldainiuk.

Sintija puolė ją. Gerta pasisuko, sugriebė smulkutę mergytę margais plaukais už rankos ir permetė ją per petį. Sintijos kulnai sumataravo ore, ir ji nugriuvo ant nugaros.

- *Oho!* - šūktelėjo ji ir vėl it guminis kamuoliukas pašoko ant kojų.

- Ne, aš nenoriu pamatyti tavo paveikslo, - atsakė Pemė. - Nebent ten pavaizduotas *vyriškis.* Ar jam tikrai šešiasdešimt penkeri? Kažkodėl *nesitiki!*

- Galbūt dar senesnis, - patikslino Roza. - Buvo ir dar vienas. Tai jis man pasakė, kad deimantas mano sužadėtuvių žiede tėra tik cirkonas. Tada jis išmainė žiedą į paveikslą, - ji nutilo. - Ir jam tikrai ne šešiasdešimt penkeri.

- Kaip jis atrodė?

- Šviesiai rudos akys, - Roza pasilenkė prie paveikslo. - Daugiau nė žodžio, kol nepamatysi šito.

- Roza, nebūk užsispyrėlė!

Roza išsišiepė - ji beveik pamiršo nežalingo erzinimo džiaugsmus - ir toliau vyniojo popierių, kuriuo Bilis Staineris atsargiai uždengė pirmąjį prasmingą jos naujo gyvenimo pirkinį.

- Gerai, - Gerta tarė Sintijai, kuri vėl suko ratus ant kilimėlio. Gerta iš lėto šokinėjo ant didelių rudų kojų. Jos krūtys kilnojosi ir slūgo it vandenyno bangos po baltais sportiniais marškinėliais. - Matai, kaip tai darosi, dabar mėgink pati. Ir nepamiršk: tu negali manęs permesti, - toks trupinėlis kaip tu susiplos į blyną, bandydamas permesti tokį sunkvežimį kaip aš, - bet gali man padėti pargriūti pačiai. Pasiruošusi?

- O kaipgi, - atsakė Sintija. Jos šypsena praplatėjo, atskleisdama mažus piktus baltus dantukus. Rozai jie buvo panašūs į mažo, bet pavojingo žvėrelio (galbūt mangusto) dantis. - *Gertrūda Kinšo, pulk!*

Gerta puolė. Sintija sugriebė jos riebias rankas ir su pasitikėjimu, kurio Roza niekada nepasieks, pasuko berniukišką klubą į Gertos šono pusę... ir staiga Gerta pakilo nuo žemės: haliucinacija baltais marškinėliais ir pilkomis elastinėmis kelnėmis. Marškiniai pakilo, atidengdami didžiausią Rozos kada nors matytą liemenėlę. Kaulo spalvos kaušeliai atrodė lyg Pirmojo pasaulinio karo artilerijos sviediniai. Gertai atsitrenkus į kilimėlį, kambarys sulingavo.

- *Taaaip!* - sušuko Sintija, šokdama aplinkui, sunėrusi rankas virš galvos. - *Mamulė nukrito! Taaip! TAAAIP! Keberiokšt ant žemės! Keberiokšt ant sumautos že...*

Šypsodamasi (keista, bet nuo to jos veidas pasidarė šlykštus) Gerta pakėlė Sintiją ir, persimetusi per petį, ėmė sukti ją it lėktuvo propelerį.

- *Ooooo, aš tuoj vemsiu!* - suriko Sintija, tačiau vis tiek juokėsi. Iš jos teliko žaliai oranžinių plaukų dėmė ir psichodeliniai marškiniai. - *Ooooo, aš APSIVEEEMSIU!*

- Gerta, pakaks, - ramiai liepė balsas.

Ana Stivenson stovėjo laiptų aikštelėje. Ji vilkėjo baltai juodus drabužius (Roza matė ir kitus spalvų derinius, bet labai retai): juodas kelnes ir baltą šilkinę palaidinę ilgomis rankovėmis bei stačiu kaklu: Roza pavydėjo jai elegancijos. Ji *visada* pavydėjo Anai elegancijos.

Truputį susigėdusi Gerta pastatė Sintiją ant kojų.

- Man viskas gerai, Ana, - tarė Sintija. Ji nusvirduliavo keturis žingsnelius per kilimą, suklupo, atsisėdo ir ėmė kikenti.

- Kurgi ne, - sausai atkirto Ana.

- Aš permečiau Gertą, - pasigyrė Sintija. - Būtumėt tai mačiusi. Manau, kad tai didžiausia mano gyvenimo sensacija. Aš nemeluoju.

- Net neabejoju, bet Gerta pasakys tau, jog pati permetė save, o tu tik padėjai jos kūnui padaryti tai, ko jis jau norėjo.

- Tikriausiai, - Sintija atsargiai atsistojo ir vėl pliumptelėjusi ant užpakaliuko sukikeno. - Viešpatie, regis, kažkas uždėjo visą kambarį ant patefono.

Ana perėjo per kambarį prie Rozos ir Pemės.

- Ką ten turi? - ji paklausė Rozos.

- Paveikslą. Nusipirkau jį šią popietę. Savo naujam butukui, kai tik jį gausiu. Savo kambariui, - po to bailiai pridūrė: - Ką manai?

- Nežinau. Reikia išnešti jį į šviesą.

Ana pakėlė paveikslą už rėmų, pernešė per kambarį ir padėjo ant teniso stalo. Penkios moterys apstojo jį puslankiu. Ne, apsidairiusi Roza pamatė, kad jos jau septynios. Prie jų prisijungė Robina Sent Džeims ir Konsuela Delgado: jos stovėjo už Sintijos ir žvelgė per siaurus, trapius petukus. Roza laukė, kol kas nors prabils, - ji galėjo lažintis, kad tai bus Sintija, - tačiau kai niekas nepratarė nė žodžio, ji pradėjo nervintis.

- Na? - pagaliau paklausė ji. - Ką jūs manote? Kas nors pasakykit ką nors.

- Keistas paveikslas, - tarė Ana.

- Aha, - pritarė Sintija. - Keistas. Nors atrodo, kad panašų mačiau ir anksčiau.

Ana pakėlė akis į Rozą.

- Kodėl tu jį nusipirkai, Roza?

Roza patraukė pečiais, susinervinusi kaip niekada.

- Nežinau, ar galėsiu paaiškinti. Atrodė, kad jis kviečia mane.

Nusišypsodama ir linkteldama galvą, Ana nustebino ją ir nuramino.

- Taip. Toks ir yra menas, ir ne tik paveikslai - taip pat ir knygos, istorijos, skulptūros ir smėlio pilys. Kai kurie daiktai mus kviečia. Tarytum jų kūrėjai kalbėtų mūsų galvose. Bet būtent šis paveikslas... Argi jis tau gražus, Roza?

Roza žvilgtelėjo į jį, bandydama pamatyti jį tokį kaip "Laisvės miesto lombarde", kai nebylus jo liežuvis prabilo į ją su tokia jėga, kad ji net sustingo vietoje, pamiršusi viską pasaulyje. Roza pažiūrėjo į blondinę purpurine toga, stovinčią aukštoje žolėje ant kalvos viršūnės; ir vėl pastebėjo iki nugaros vidurio nukarusią kasą bei auksinę apyrankę virš dešinės alkūnės. Tada permetė žvilgsnį į sugriuvusią šventyklą ir nuvirtusią statulą

(dievą)

kalvos papėdėje. Į tai, į ką žvelgė moteris su toga.

Iš kur tu žinai, kad ji žvelgia būtent ten? Iš kur gali žinoti? Tu juk nematai jos veido!

Tai, žinoma, tiesa... bet į ką daugiau ten žiūrėti?

- Ne, - atsakė Roza. - Aš pirkau jį ne dėl to, kad jis man gražus, o dėl to, kad jis atrodė galingas. Dėl galios, kuri mane prikaustė vietoje. Nejau paveikslas turi būti gražus, kad būtų geras, ar taip jūs manote?

- Ne, - paprieštaravo Konsuela. - Prisimink Džeksoną Poloką. Jo darbai nebuvo gražūs, o energingi. Arba Dianą Arbus.

- Kas ji? - paklausė Sintija.

- Fotografė, kuri tapo įžymi savo nuotraukomis, kur vaizduojamos moterys su barzdomis ir neūžaugos, rūkantys cigaretes.

- O, - Sintija pergalvojo visa tai, ir staiga jos veidas nušvito. - Mačiau tokią nuotrauką vakarėlyje, kai dar tokiuose lankiausi. Tai buvo meno galerijoje. Ją padarė vyrukas, vardu Epltorpas, Robertas Epltorpas, ir žinote, kas ten buvo pavaizduota? Vyras, čiulpiantis kito vyriškio gaidį! Rimtai! Ir tai nebuvo toks šlamštas, kaip ant pornožurnalų viršelių. Tas vyrukas labai *stengėsi* ir darė tai iš visos širdies. Net nepagalvotumėt, kad galima turėti tokį šluotos kotą tarp...

- *Meipltorpas,* - sausai nukirto Ana.

- Ką?

- *Meipl*torpas, o ne *Epl*torpas.

- O, taip. Teisingai.

- Jis jau miręs.

- Tikrai? - paklausė Sintija. - Nuo ko?

- AIDS, - Ana vis dar žiūrėjo į Rozos paveikslą ir be jausmo kalbėjo: - Tam tikrų žmonių vadinamos "šluotkočio" ligos.

- Sakei, kad matei paveikslą kaip Rozos ir anksčiau, - sumurmėjo Gerta. - Kur, mažyle? Toje pačioje meno galerijoje?

- Ne, - kalbėdama apie Meipltorpą, Sintija atrodė tik susidomėjusi, o dabar jos skruostai paraudo, o lūpų kampučiuose atsirado savigynos šypsenėlė. - Ir tai nebuvo toks pat paveikslas, bet...

- Papasakok, - paprašė Roza.

- Mano tėvas buvo metodistų klebonas Beikersfylde. Tai Beikersfyldas Kalifornijoje, kur aš ir gimiau. Mes gyvenome klebonijoje, kur mažame susitikimų kambaryje kabėjo daug senų paveikslų. Jie vaizdavo prezidentus, gėles ir šunis. Ir jie man nerūpėjo. Atrodė, jog jie kabo tik tam, kad sienos nebūtų tuščios.

Roza linktelėjo, prisimindama paveikslus, kurie supo jos paveikslą ant dulkėtų lombardo lentynų: gondolos Venecijoje, vaisiai dubenyse, šunys ir lapės. Daiktai, skirti kabėti ant sienų, kad šios neatrodytų tuščios. Burnos be liežuvių.

- Bet ten buvo dar vienas... pavadintas... - Sintija susiraukė, bandydama prisiminti. - Manau, jis vadinosi "De Sotas žvelgia į vakarus". Jis vaizdavo tyrinėtoją skardinėmis kelnėmis ir prikaistuvio formos skrybėle ant indėnų apsuptos uolos. Jis žvelgė per tuos miškų plotus didžiulės upės link. Tikriausiai Misisipės. Bet matot... reikalas tas...

Sintija neužtikrintai pažvelgė į jas. Jos skruostai degė raudoniu, o šypsena dingo. Didžiulis tvarstis ant ausies atrodė labai baltas ir labai savo vietoje - tarytum koks keistas aksesuaras, prisiūtas prie galvos šono, ir Roza spėjo pagalvoti, - ir jau ne pirmą kartą, nuo savo atvykimo į "D ir S", - kodėl tiek daug vyrų yra tokie negeri. Kas su jais darėsi? Ar jiems ko nors trūko, o gal, atvirkščiai, kažkas šlykštaus buvo įtaisyta jų viduje lyg bloga srovė kompiuteryje.

- Tęsk, Sintija, - paragino Ana. - Mes nesijuoksim. Tiesa?

Moterys linktelėjo galvas.

Sintija surakino rankas už nugaros tarsi maža mergaitė, pakviesta padeklamuoti eilėraštį prieš visą klasę.

- Na, - prabilo Sintija, kalbėdama daug tyliau nei įprastai, - atrodė, kad upė *teka,* ir tai mane žavėjo. Paveikslas kabėjo kambaryje, kur mano tėvas skaitydavo vakarines ketvirtadienio Biblijos paskaitas. Tad aš ateidavau tenai, atsisėsdavau priešais paveikslą ir žiūrėdavau į jį visą valandą, tarytum jis būtų televizorius. Aš stebėdavau, kaip teka upė... ar laukdavau, kol ji *ims* tekėti. Dabar jau neprisimenu, nes man tebuvo dešimt metų. Atsimenu tik viena: maniau, kad

jei upė teka, tai anksčiau ar vėliau išvysiu plaustą, valtį ar indėnišką kanoją, ir tada pasidarys aišku, jog aš neišsigalvoju. Tik vieną dieną, įėjusi į kambarį, paveikslo neberadau. Manau, mano motina pamatė mane įsistebeilijusią į paveikslą ir...

- Sunerimusi paslėpė jį, - pertraukė Robina.

- Aha, tikriausiai išmetė jį į šiukšlyną, - tęsė Sintija. - Aš buvau dar vaikas. Tačiau tavo paveikslas man primena manąjį, Roza.

Pemė iš arti dirstelėjo į paveikslą.

- Ir nėr ko čia stebėtis, - tarė ji. - Matau, kaip ta moteris kvėpuoja.

Jos visos nusijuokė, ir Roza kartu su jomis.

- Ne, tai ne *tai,* - paprieštaravo Sintija. - Jis tik... na, žinote, atrodo toks senovinis... lyg mokyklinės klasės paveikslas... be to, jis toks blankus. Išskyrus debesis ir moters suknelę, kitos spalvos visiškai blyškios. Mano De Soto paveiksle viskas buvo blyšku, išskyrus upę. Upė buvo ryškiai sidabrinė. Ji vienintelė dominavo paveiksle.

Gerta pasisuko į Rozą.

- Papasakok apie savo darbą. Girdėjau tave sakant, jog gavai darbą.

- Papasakok mums *viską,* - paragino Pemė.

- Taip, - sutiko Ana. - Papasakok mums viską, o tada gal galėtum užsukti į mano kabinetą?

- Ar... ar tai dėl to, ko laukiau?

Ana nusišypsojo.

- Tiesą sakant, manau, kad taip.

8

- Tai nuostabus kambarys. Vienas geriausių mūsų sąraše, ir tikiuosi, jog tu būsi tokia pat patenkinta kaip ir aš, - tarė Ana.

Ant jos stalo krašto nerūpestingai pūpsojo skelbimų krūva, kuriuose buvo parašyta apie artėjančią "Dukterų ir Seserų" organizuojamą vasaros šventę ir koncertą. Šie įvykiai turėjo sukaupti lėšų, užmegzti ryšius su bendruomene ir padaryti visiems šventę. Ana paėmė vieną skelbimą ir greitai nubraižė planą.

- Čia virtuvė, čia lova, o čia mažutė svetainė. Čia vonia. Nelabai yra kur pasisukti, o norėdama prisėsti ant komodos, tikriausiai turėsi sukišti kojas į dušą, bet jis visas *tavo.*

- Taip, - sumurmėjo Roza. - Mano.

Jausmas, kurio jau nejautė kelias savaites, - kad tai tik nuostabus sapnas, ir kiekvieną minutę ji gali atsibusti šalia Normano, - vėl ėmė gaubti ją.

- Ir vaizdas pro langą nuostabus - žinoma, tai ne Ežero gatvė, tačiau Braento parkas irgi gražus, ypač vasarą. Antras aukštas. Kaimynystė tapo truputį apleista aštuoniasdešimtaisiais, bet dabar vėl tvarkosi.

- Panašu, lyg pati būtum ten gyvenusi, - pajuokavo Roza.

Ana patraukė pečiais (labai grakštus gestas) ir nubraižė koridorių su laiptine. Ji piešė labai lakoniškai ir kalbėjo nepakeldama galvos.

- Aš ten buvau daugybę kartų, bet tu juk ne tai turėjai omeny?

- Ne.

- Maža mano dalelė iškeliauja su kiekviena moterimi. Tikriausiai skamba banaliai, bet man nesvarbu. Tai tiesa, ir tai svarbiausia. Ką manai?

Roza impulsyviai apkabino Aną ir iškart pasigailėjo, pajutusi, kaip ji suakmenėjo. *Nereikėjo man to daryti,* - pamanė Roza, paleisdama Aną. - *Taip ir žinojau.* Iš tikrųjų. Ana Stivenson buvo gera (Roza nė kiek tuo neabejojo), galbūt netgi šventoji, tačiau ji turėjo tą keistą aroganciją. Ir dar: Ana nemėgo, kai žmonės įžengdavo į jos erdvę. Labiausiai jai nepatikdavo, kai ją liesdavo.

- Atleisk, - atsitraukdama atsiprašė Roza.

- Nekvailiok, - šiurkščiai atkirto Ana. - Tai ką manai?

- Man jis labai patinka.

Ana nusišypsojo ir iškilę maži nesusipratimai praėjo. Ji padėjo kryžiuką ant svetainės sienos netoli mažučio stačiakampio - vienintelio lango kambaryje.

- Tavo naujasis paveikslas... galiu lažintis, kad nuspręsi pakabinti jį čia.

- Be abejo.

Ana padėjo pieštuką.

- Man džiugu, kad galiu tau padėti, Roza, ir aš tokia laiminga, jog atėjai pas mus. Imk, tu ašaroji, - Ana vėl pasiūlė servetėlę, bet Roza abejojo, ar tai buvo tas pats pakelis, kurį Ana jai pasiūlė per pirmąjį jųdviejų pasimatymą: be abejonės, šiame kabinete reikėdavo daugybės servetėlių.

Roza išsitraukė servetėlę ir nusivalė akis.

- Tu išgelbėjai man gyvybę, - kimiai tarė ji. - Tu išgelbėjai man gyvybę, ir aš niekada to nepamiršiu.

- Malonu girdėti, bet tai neteisybė, - sausu, ramiu balsu atsakė Ana. - Aš išgelbėjau tavo gyvybę tiek, kiek Sintija permetė Gertą per petį poilsio kambary apačioje. Tu pati išgelbėjai sau gyvybę, kai pasinaudojai galimybe ir palikai vyrą, kuris tave skaudino.

- Vis tiek ačiū. Ačiū, kad leidai čia pasilikti.

- Tu visada būsi čia laukiama, - pirmą kartą per visą savo buvimą "D ir S" Roza pamatė ašaras Anos Stivenson akyse. Roza šypsodamasi atidavė jai servetėlių dėžutę.

- Štai. Regis, ir pati apsiašarojai.

Ana nusijuokė, pasinaudojo servetėle ir išmetė ją į šiukšlių dėžę.

- Nemėgstu verkti. Tai mano giliausia tamsiausia paslaptis. Vis manau, kad susidorojau su ja, kad *pagaliau* susidorojau su ja, ir štai vėl pravirkstu. Panašiai man būna ir su vyrais.

Akimirką Roza suprato, kad galvoja apie Bilį Stainerį ir jo šviesiai rudas akis.

Ana vėl pakėlė pieštuką ir užrašė kažką po nubraižytu planu. Tada atidavė lapą Rozai. Ten ji rado užrašytą adresą: Trentono gatvė 987.

- Čia tavo adresas, - tarė Ana. - Tai beveik kitoje miesto pusėje nuo čia, bet dabar juk gali naudotis autobusu, tiesa?

Šypsodamasi ir dar truputį verkšlendama Roza linktelėjo.

- Gali duoti savo adresą draugėms iš "D ir S" ir kitiems draugams, su kuriais susipažinsi, bet kol kas jį žinome tik mudvi, - šie Anos žodžiai Rozai priminė parengtą atsisveikinimo kalbą. - Žmonės, kurie pasirodys ant tavo slenksčio, bus gavę tavo adresą, ne iš *šitos* vietos. Tokia "D ir S" tvarka. Išdirbusi dvidešimt metų su nuskriaustomis moterimis, aš įsitikinau, jog tai vienintelė teisinga tvarka.

Pemė jau paaiškino Rozai apie tai, kaip ir Konsuela Delgado bei Robina Sent Džeims. Tai įvyko per "Didelio linksmumo valandą" - taip "D ir S" gyventojos vadino vakarinius ruošos darbus, tačiau Rozai to ir nereikėjo: protingam žmogui užteko ir trijų keturių terapijos seansų, kad suprastų, kokia yra šių namų tvarka. Čia galiojo "Anos sąrašas" ir "Anos taisyklės".

- Kiek jis tave neramina? - paklausė Ana.

Rozos dėmesys buvo truputį nuplaukęs, bet dabar paskubėjo grįžti. Ji net nesuprato, apie ką būtent Ana kalbėjo.

- Tavo vyras - kiek jis tave neramina? Žinau, kad per pirmąsias dvi savaites tu bijojai, jog jis tave atsivys... tave "sugaus", kaip kad tu sakei. O ką jauti dabar?

Roza atsargiai apsvarstė šį klausimą. Pirmiausia "baimė" buvo netinkamas žodis apibūdinti tai, ką ji jautė per pirmąsias savaites "D ir S". Netgi "siaubas" nelabai tiko, kadangi šio jausmo esmę užgožė - ir pakoregavo - kiti jausmai: gėda, jog nenusisekė šeimyninis gyvenimas, ilgesys kai kuriems namų daiktams (pavyzdžiui, Pūkuotuko Kėdei), euforinės laisvės pojūtis, stiprėjantis kiekvieną dieną, ir šal-

tas it siaubas palengvėjimas, - tokį palengvėjimą patiria lyno akrobatas, praradęs pusiausvyrą virš gilaus kanjono... ir vėl ją atgavęs.

Tačiau, be abejonės, baimė sudarė šio jausmo pagrindą. Per dvi pirmąsias savaites "D ir S" Roza sapnuodavo tą patį sapną: ji sėdėdavo pintoje kėdėje verandoje, kai nauja raudona "Sentra" sustodavo prie šaligatvio priešais ją. Vairuotojo durys atsidarydavo, ir iš mašinos išlipdavo Normanas, vilkintis juodais marškiniais su Pietų Vietnamo žemėlapiu. Kartais po juo būdavo parašyta: "NAMAI YRA TEN, KUR LIEKA TAVO ŠIRDIS", o kartais - "BENAMIS, SERGANTIS AIDS". Jo kelnės būdavo kruvinos, smulkūs kauleliai, panašūs į pirštų kaulus, maskatuodavo iš ausų. Vienoje rankoje jis laikydavo apdrabstytą krauju ir mėsgaliais kaukę. Roza bandydavo atsistoti, bet nepajėgdavo - tarytum būtų paralyžiuota. Ji tik sėdėdavo ir žiūrėdavo, kaip Normanas iš lėto artinasi prie jos su savo mataruojančiais kauliniais auskarais. Tik sėdėdavo, kai jis prabildavo, jog nori pasikalbėti su ja akis į akį. Normanas nusišypsodavo, ir Roza išvysdavo, kad jo dantys taip pat kruvini.

- Roza? - švelniai paklausė Ana. - Ar girdi?

- Taip, - suskubo atsakyti Roza. - Aš girdžiu ir, taip, aš vis dar jo bijau.

- Tai nė kiek nestebina. Kažkokiame lygmenyje tu visada jo bijosi. Tačiau jausiesi gerai, kol nepamirši, jog vis dažniau imi nieko nebijoti... ir netgi *negalvosi* apie savo vyrą. Bet aš klausiau ne apie tai. Aš klausiau, ar vis dar bijai, kad jis tave atseks.

Taip, Roza vis dar bijojo. Per pastaruosius keturiolika metų ji girdėjo daugybę telefoninių pokalbių, kai Normanas aptarinėdavo savo reikalus, bei klausėsi, kaip jis su savo kolegomis diskutuoja apie bylas poilsio kambaryje arba verandoje. Jie beveik nepastebėdavo jos, kai ji atnešdavo jiems vandens kavai ar alaus. Visada šioms diskusijoms vadovaudavo Normanas: jis kalbėdavo greitai ir nekantriai, užvirtęs ant stalo su alaus buteliu dideliame kumštyje, pertraukinėdavo kolegas, atremdavo jų abejones ir atsisakydavo sutikti su jų nuomone. Žinoma, jo nedomino Rozos idėjos, tačiau ji buvo patogi siena, į kurią jis galėdavo atsitrenkti. Normanas buvo greitas vyras, kuris iškart reikalaudavo rezultatų ir prarasdavo susidomėjimą trijų savaičių senumo bylomis. Jis vadino jas, kaip Gerta savo savigynos mokslus: likučiais.

Ar *ji* Normanui taip pat buvo tik likutis?

Kaip ji norėjo tuo tikėti. Kaip tvirtai ji stengėsi tuo patikėti. Tačiau nepajėgė... to... padaryti.

- Aš nežinau, - atsakė Roza. - Viena mano dalis galvoja, kad jei jis ir turėjo pasirodyti, tai jau būtų padaręs. Tačiau kita mano dalis mano, jog jis vis dar ieško. Ir jis - ne sunkvežimio vairuotojas ar santechnikas; jis - policininkas. Jis žino, *kaip* ieškoti žmones.

Ana linktelėjo.

- Taip, žinau. Ir todėl jis labai pavojingas, o tai reiškia, kad turi būti itin atsargi. Taip pat svarbu nepamiršti, kad *tu ne viena.* Tos dienos, kai buvai viena, praėjo, Roza. Ar nepamirši?

- Ne.

- Ar tikrai?

- Taip.

- Ir jei jis *pasirodys,* ką tu darysi?

- Užtrenksiu duris prieš pat jį ir jas užrakinsiu.

- O tada?

- Paskambinsiu į 911.

- Nedvejodama?

- Visiškai, - atsakė Roza. Ir tai buvo tiesa, tačiau ji vis tiek bijotų. Kodėl? Ogi todėl, kad Normanas - policininkas, o žmonės, kuriems ji paskambintų, taip pat būtų policininkai. Nes ji žinojo, kad Normanas mokėtų išsisukti. Kadangi Normanas vis kartojo jai: visi policininkai - broliai.

- O kai paskambinsi 911? Ką tada darysi?

- Paskambinsiu tau.

Ana linktelėjo.

- Viskas bus gerai. Nieko tau neatsitiks.

- Žinau.

Roza kalbėjo su pasitikėjimu, tačiau viena jos dalis abejojo... ir visada abejos, jei tik Normanas nepasirodys ir neišsklaidys jos abejonių. Jei taip nutiktų, ar tas pastarojo mėnesio gyvenimas - "D ir S", "Whitestone" viešbutis, Ana, naujos draugės - išnyktų it sapnas, kai ji atidarytų duris ir išvystų už jų Normaną? Ar tai įmanoma?

Rozos akys užkliudė jos paveikslą, pastatytą prie sienos šalia kabineto durų, ir suprato, jog ne. Paveikslas buvo atsuktas į sieną, tačiau Roza vis tiek jį matė: moters ant kalvos įvaizdis po audringu dangumi šalia pusiau sudegusios šventyklos aiškiai stovėjo prieš akis ir nebuvo miglotas it sapnas. Roza nemanė, kad kas nors galėtų paversti jos paveikslą sapnu.

Ir jei pasiseks, niekada nereiks atsakyti į šiuos klausimus, - pagalvojo ji ir nusišypsojo.

- O nuoma, Ana? Kokia ji?

- Trys šimtai dvidešimt dolerių per mėnesį. Ar nebus sunku pirmuosius du mėnesius?

- Ne.

Na, žinoma, Ana tai žinojo: jei Roza nebūtų turėjusi pakankamai lėšų pragyvenimui, juodvi nebūtų čia dabar kalbėjusios.

- Kaina atrodo gera. Jei tokia nuoma, tai pradžioje neturėsiu sunkumų.

- Pradžioje, - pakartojo Ana. Ji pakišo pirštus po smakru ir atidžiai pažvelgė į Rozą. - Tai verčia mane prisiminti tavo darbą. Atrodo, kad jis nuostabus, bet kartu...

- Neapibrėžtas? Nenuolatinis?

Šie žodžiai atėjo Rozai į galvą, kai ji važiavo namo... kaip ir tas faktas, jog nepaisant Robio Lefertso entuziazmo, ji nežinojo, ar *sugebės* atlikti šį darbą, ir nesužinos iki pirmadienio ryto.

Ana linktelėjo.

- Aš būčiau pasirinkusi kitus žodžius, - tik nežinau, kuriuos, - bet tiks ir tavieji. Svarbiausia, kad jei išeisi iš viešbučio, aš negaliu tau *garantuoti,* kad galėsiu padėti susigrąžinti buvusį darbą, ypač jei prisireiks greitai. Į "D ir S" nuolat atvyksta naujos merginos - ką ir pati gerai žinai - ir joms turiu suteikti pirmenybę.

- Žinoma. Aš tai suprantu.

- Be abejo, padaryčiau viską, ką galiu, bet...

- Jei nepavyks darbas, kurį pasiūlė ponas Lefertsas, eisiu dirbti padavėja, - ramiai tarė Roza. - Nugaros beveik nebeskauda, tad, manau, susidoročiau. Donos dėka tikriausiai galėčiau gauti darbą vėlyvojoje pamainoje Maisto prekių parduotuvėje, jei prireiks.

Dona buvo Dona Vereker, kuri viename iš galinių kambarių mokė, kaip dirbti prie kasos aparato, o Roza buvo labai stropi mokinė.

Ana vis dar atidžiai žvelgė į Rozą.

- Bet juk tu nemanai, kad to prireiks, tiesa?

- Taip, - Roza dar kartą metė žvilgsnį į paveikslą. - Manau, kad viskas bus gerai. O kol kas aš tau tiek skolinga...

- Tu juk žinai, kaip pasielgti, ar ne?

- Padėti kitoms.

Ana linktelėjo.

- Teisingai. Jei kada nors gatvėje išvysi pasimetusią moterį, bijančią savo pačios šešėlio, - kokia dar neseniai buvai ir pati, - padėk jai.

- Ar galiu tavęs šio to paklausti, Ana?

- Klausk.

- Sakei, kad tavo tėvai įkūrė "Dukteris ir Seseris". Kodėl? Ir kodėl tu tęsi šį darbą? Arba padedi, jei tai skamba geriau?

Ana atidarė vieną stalo stalčių, pasirausė, ištraukė knygelę ir numetė ją Rozai. Ji pakėlė knygelę, pažvelgė į ją, ir akimirką išgyveno tokius aiškius prisiminimus, kokius patiria karų veteranai. Tą akimirką Roza ne tik prisiminė drėgmę ant vidinės šlaunų pusės ir mažus piktus bučinukus, bet, regis, iš naujo tai patyrė. Ji matė virtuvėje stovinčio Normano šešėlį, kai jis kalbėjo telefonu. Ji matė, kaip šešėliniai jo pirštai tampo šešėlinį laidą. Roza girdėjo, kaip jis kalbėjo asmeniui kitame laido gale, jog, be abejo, tai skubu, nes jo žmona nėščia. O tada ji išvydo, kaip Normanas sugrįžo į kambarį ir ėmė rinkti knygos, kurią jis ištraukė jai iš rankų, prieš pradėdamas ją mušti, lapus. Ta pati raudonplaukė žvelgė nuo knygos, kurią jai padavė Ana, viršelio. Tik šįkart ji vilkėjo balinę suknelę ir buvo gražuolio čigono degančiomis akimis bei ant kelnių užsmauktomis kojinėmis glėbyje.

Štai kur bėda, - tada pasakė Normanas. - *Kiek jau kartų aš tau sakiau, koks mano požiūris į tokį šlamštą?*

- Roza? - susirūpinusi pašaukė Ana, tačiau jos balsas sklido iš kažkur labai toli - tarsi balsai, girdimi sapnuose. - Roza, ar viskas gerai?

Roza pakėlė akis nuo knygos ("Mizerės meilužis" skelbė knygos pavadinimas tokiomis pačiomis raudonomis raidėmis; o dar žemiau buvo parašyta "Pats aistringiausias Polo Šeldono romanas") ir prisivertė nusišypsoti.

- Taip, viskas gerai. Ji atrodo karšta.

- Aistringi romanai - viena iš mano paslaptingų ydų, - tarė Ana. - Tai geriau už šokoladą, nes nuo jų nestorėji, ir vyrai juose daug geresni už tikrus vyrus, nes jie neskambina ketvirtą valandą ryto, apspangę nuo alkoholio, ir neprašo suteikti dar vieną šansą. Tačiau šie romaniūkščiai nieko neverti, ir žinai kodėl?

Roža papurtė galvą.

- Nes juose viskas padėta kaip ant delno. *Viskam* ten rasi priežastį. Jie gali būti išgalvoti, kaip ir pasakojimai iš supermarketo laikraštpalaikių, ir gali prieštarauti viskam, ką pusiau išsilavinęs žmogus supranta apie žmonių elgesį realiame pasaulyje, tačiau paaiškinimai vis tiek *neapleis* nė vieno sakinio. Tokioje knygoje, kaip "Mizerės meilužis", Ana Stivenson, be abejonės, vadovautų "Dukterims ir Seserims", kadangi ją pačią nuskriaudė vyras... arba dėl to, kad jos motina buvo nuskriausta. Tačiau manęs niekas neskriaudė ir mano motinos - taip pat. Mane dažnai *ignoravo* mano vyras, - mes jau dvidešimt metų išsiskyrę, jei Pemė ar Gerta tau dar nesakė, - tačiau niekada manęs nemušė. Gyvenime, Roza, žmonės daro blogus ar gerus dalykus visai *be jokios priežasties.* Ar tiki tuo?

Roza iš lėto linktelėjo. Ji mąstė apie visus tuos kartus, kai Normanas mušė ją, skaudino, priversdavo verkti... o po to nei iš šio, nei iš to atnešdavo pustuzinį gėlių ir išsiveždavo pavakarieniauti. Jei ji paklausdavo, kas tai per proga, jis tik patraukdavo pečiais ir atsakydavo "kad nori ją pamaloninti". Kitais žodžiais tariant "be jokios priežasties". Mamyte, kodėl turiu eiti miegoti aštuntą vasaros metu, kai dar už lango šviesu? *Todėl, kad todėl.* Tėveli, kodėl senelis mirė? *Todėl, kad todėl.* Be abejo, Normanas galvojo, kad šie mažyčiai pamaloninimai sumažins jo "blogą būdą". Jis niekada nesužinos (ir niekada nesupras), kad jie baugino Rozą daug labiau nei jo pykčio priepuoliai. Su šiais ji bent jau žinojo kaip elgtis.

- Aš *nemėgstu* galvoti, kad mes viską darome tik todėl, kad žmonės kažką mums padarė, - liūdnai tarė Ana. - Tada mes prarandame savarankiškumą. Be to, tai nepaaiškina, kodėl retkarčiais savo tarpe sutinkame šventųjų arba velnių. O svarbiausia, tai neatrodo teisinga mano širdžiai. Tačiau tokioms knygoms kaip Polo Šeldono tai tinka, nes tai leidžia tau tikėti, jog Dievas yra sveiko proto, ir nieko bloga nenutiks žmonėms, kurie tau romane patinka. Ar galiu atgauti knygą? Noriu šiąnakt pabaigti ją skaityti. Su daugybe karštos arbatos. Tiesiog *galonais.*

Roza nusišypsojo, ir Ana atsakė jai tuo pačiu.

- Tu juk ateisi į šventę, ar ne, Roza? Ji vyks Etingerio prieplaukoje. Mums reikia daug pagalbos. Kaip visuomet.

- Žinoma, ateisiu. Nebent ponas Lefertsas nuspręs, kad esu nepaprastai gabi ir lieps dirbti šeštadieniais.

- Abejoju.

Ana atsistojo ir apėjo stalą. Roza taip pat atsistojo. Ir dabar, beveik pasibaigus jų pokalbiui, į galvą dingtelėjo elementarus klausimas.

- Kada aš galiu įsikraustyti, Ana?

- Rytoj, jei nori.

Ana pasilenkė ir pakėlė paveikslą. Ji atidžiai apžiūrėjo pieštuku parašytus žodžius ir apsuko paveikslą priekiu į save.

- Sakei, kad jis keistas, - prisiminė Roza. - Kodėl?

Ana pabarbeno pirštu į stiklą.

- Nes moteris stovi centre, bet vis tiek yra nusisukusi. Tai atrodo labai jau keista. Tokiam paveikslui, kuris kitais atžvilgiais yra nutapytas visai paprastai, - Ana žvilgtelėjo į Rozą ir tęsė atsiprašančiu tonu: - Beje, pastatas kalvos papėdėje neatitinka perspektyvos.

- Taip, vyras, pardavęs šį paveikslą, sakė tą patį. Ponas Lefertsas teigė, jog tai padaryta tyčia. Nes antraip nesimatytų kai kurių elementų.

- Ko gero, tai tiesa, - Ana dar truputį paspoksojo į paveikslą. - Jame kažkas yra, ar ne? Kažkoks *gresiantis pavojus.*

- Nesuprantu, ką nori pasakyti.

Ana nusijuokė.

- Ir aš ne... tik kažkas jame man primena meilės romanus. Stiprūs vyrai, aistringos moterys, verdantys hormonai. Tik taip ir galiu apibūdinti savo jausmą, jog paveiksle, regis, *gresia pavojus.* Ramybė prieš audrą. Galbūt tai tik dėl dangaus, - Ana vėl apvertė rėmą ir apžiūrėjo angliniu pieštuku parašytus žodžius. - Ar tai ir patraukė tavo dėmesį? Tavo vardas?

- Ne. Kai pamačiau užrašą "Purpurinė Roza", jau žinojau, kad noriu šio paveikslo, - Roza nusišypsojo. - Čia tik sutapimas, kokio nebūna tavo meilės romanuose.

- Suprantu.

Bet atrodė, kad Ana nieko nesuprato. Ji perbraukė nykščiu per raides. Jos lengvai valėsi.

- Taip, - tarė Roza.

Staiga nei iš šio, nei iš to ji pasijuto nejaukiai, tarytum kažkur, kitoje laiko juostoje, kur jau nusileido saulė, vyras būtų pagalvojęs apie ją.

- Juk Roza - labai dažnas vardas, ne taip, kaip Evangelina ar Petronela.

- Ko gero, tu teisi, - Ana atidavė jai paveikslą. - Bet vis tiek įdomu dėl to anglinio pieštuko.

- Kodėl?

- Anglinis pieštukas lengvai nusivalo. Jei neapsaugosi, - o žodžiai ant kitos paveikslo pusės neapsaugoti, - greitai iš jų liks tik dėmė. Žodžiai "Purpurinė Roza" užrašyti neseniai. Bet kam? *Pats* paveikslas neatrodo naujas. Jam mažiausiai keturiasdešimt metų, o galbūt aštuoniasdešimt ar net šimtas. Ir dar vienas keistas dalykas.

- Koks?

- Nėra dailininko parašo, - atsakė Ana.

IV
JŪRINIS VELNIAS

1

Sekmadienį, likus vienai dienai iki Rozos naujo darbo pradžios... darbo, kurio Roza vis dar negalėjo įsivaizduoti, Normanas išvyko iš gimtojo miesto. Jis išvažiavo 11:05 "Continental Express" autobusu. Normanas tai darė ne norėdamas sutaupyti, o bandydamas pasijausti Rozos vietoje. Jis visada negalėjo sau prisipažinti, kaip sunkiai paveikė jį netikėtas žmonos dingimas. Normanas bandė save įtikinti, kad jis sukrėstas tik dėl banko kortelės, - tik jos vienos, - bet širdis žinojo geriau. Labiausiai jį liūdino tai, kad jis visiškai nieko neįtarė. Net nenujautė.

Per ilgą jųdviejų vedybinį gyvenimą Normanas išmoko įspėti savo žmonos mintis ir net svajones. Todėl faktas, kad visa tai pasikeitė, tiesiog vedė jį iš proto. Jis labiausiai bijojo (nors pats tai slėpė nuo savų minčių), kad Roza planavo savo pabėgimą kelias savaites, mėnesius ar net visus metus. Jei Normanas būtų žinojęs tiesą, kaip ir kodėl ji pabėgo (kitais žodžiais tariant, jei jis būtų žinojęs apie kraujo lašelį), jam būtų palengvėję. O galbūt jis būtų sutrikęs kaip niekada.

Nesąmoningai Normanas nusprendė, jog pirmasis noras iš vyro virsti detektyvu buvo klaidingas. Tiesą pasakius, po Oliverio Robinso skambučio jis suprato, kad reikia atsisakyti abiejų pavidalų ir pasijusti pačia Roza. Jis privalo mąstyti kaip ji, ir važiavimas tuo pačiu autobusu buvo viso to pradžia.

Normanas įlipo į autobusą su paskubom prikimštu krepšiu rankoje ir sustojo prie vairuotojo sėdynės, žvelgdamas į praėjimą.

- Gal norėtum pasitraukti, bičiuli? - paklausė už jo sustojęs vyras.

- O gal norėtum sužinoti, ką reiškia sulaužyta nosis? - atsakė Normanas. Vyriškis iškart užsikimšo.

Normanas dar šiek tiek padvejojo, bandydamas nuspręsti, į kurią kėdę

(ji)

jis turėtų atsisėsti, ir pajudėjo praėjimu. Roza tikrai nenuėjo į autobuso galą: jo išrankioji Roza tikrai niekada neatsisėstų prie tuale-

to, nebent visos kitos vietos būtų užimtos, o gerasis Normano bičiulis Oliveris Robinsas (kuris jam irgi pardavė bilietą) užtikrino jį, kad autobusas, išvykstantis 11:05, niekada nebūna pilnas. Taip pat Roza neatsisėstų ir virš ratų (per daug krato) ar pačiame priekyje (per daug kristų į akis). Ne, ji atsisėdo kažkur per vidurį ir kairėje pusėje, nes ji - kairiarankė, o žmonės, kurie manė, jog renkasi atsitiktinai, dažniausiai krypdavo savo dominuojančios rankos pusėn.

Dirbdamas policininku, Normanas įtikėjo, jog telepatija visai įmanomas dalykas, tačiau labai sunkus ir neįgyvendinamas, jei dėsies ne tuo, kuo reikia. Privalėjai rasti kelią į ieškomo žmogaus sąmonę ir įsiklausyti ne į dūžius, o į smegenų bangavimą: ne į pačias mintis, o į mąstymo būdą. Ir kai pagaliau tai pavykdavo, galėjai pasileisti persekiojamos aukos minčių koridoriais ir vieną naktį, kai jis arba ji mažiausiai to tikėsis, išlįsti iš už durų... arba gulėti po lova su peiliu rankoje, pasiruošus perdurti čiužinį, kai tik sugirgždės spyruoklės ir vargšelis avinėlis (šiuo atveju avelė) atsiguls miegoti.

- Kai tu mažiausiai to tikėsies, - sumurmėjo Normanas, atsisėdęs ten, kur, jo nuomone, sėdėjo Roza. Jam patiko šių žodžių skambesys, todėl, autobusui išsukus iš stoties, jis vėl pakartojo: - Kai tu mažiausiai to tikėsies.

Tai buvo ilga kelionė, tačiau Normanui ji patiko. Du kartus jis buvo nuėjęs į tualetą per poilsinius sustojimus, nors ir nereikėjo, tačiau jis neabejojo, kad Rozai tikrai prireikė atlikti gamtos reikalus, o autobuso tualetu ji nebūtų norėjusi pasinaudoti. Roza buvo išranki, bet taipgi turėjo ir silpnus inkstus. Tikriausiai atsigimė į savo motiną, kuri visada Normanui atrodė it kalė, negalinti praeiti pro alyvų krūmą neatsitūpusi ir nenusišlapinusi.

Per antrą sustojimą Normanas pastebėjo pustuzinį žmonių, apspitusių nuorūkų urną prie pastato kampo. Akimirką jis viliojančiai paspoksojo į juos, bet po to praėjo pro šalį ir įžengė vidun. Normanas labai norėjo parūkyti, tačiau Roza neturėjo tokio įpročio. Vietoj to jis stabtelėjo apčiupinėti keletą pliušinių žaisliukų, nes Roza mėgo tokį šlamštą, o tada nusipirko knygelę nuo lentynos šalia durų, kadangi kartais ji skaitydavo tokį mėšlą. Jis jai jau milijardą kartų sakė, kad tikras policijos darbas buvo visiškai nepanašus į aprašomą tokiose knygiūkštėse, ir Roza visada su juo sutikdavo, - jei jis pasakė, vadinasi, tai tiesa, - bet vis tiek jas skaitė. Normanas nebūtų labai nustebęs, sužinojęs, kad Roza taip pat apžiūrėjo šią lentyną, išsirinko knygelę... ir vėl nenoriai padėjo ją atgal, nenorėdama išleisti penkių dolerių dėl dviejų trijų valandų malonumo, kadangi turėjo tiek mažai pinigų ir tiek daug neatsakytų klausimų.

Normanas suvalgė salotų, prisiversdamas tuo pat metu paskaityti knygelę, ir vėl grįžo į autobusą. Greitai jie vėl pajudėjo. Normanas sėdėjo pasidėjęs knygą ant kelių ir stebėjo plynus laukus, nes Rytai jau liko užpakaly. Jis atsuko vieną valandą atgal, kai vairuotojas pranešė apie tai, ir ne todėl, kad rūpėtų laiko juostų pakitimai (ateinančias trisdešimt ar daugiau dienų jis vadovausis tik savo laikrodžiu), bet todėl, kad taip būtų pasielgusi Roza. Normanas atsivertė knygą, perskaitė apie tai, kaip vaikinas rado lavoną savo sode, ir vėl ją užvertė. Tačiau nuobodi jam buvo tik aplinka. Giliai savyje Normanas visai nenuobodžiavo. Ten jis jautėsi keistai it mergaitė iš senos vaikiškos pasakos. Jis sėdėjo mažojo meškiuko kėdutėje. Greitai, jei reikalai klostysis gerai, jis slėpsis po mažojo meškiuko lovyte.

- Kai tu mažiausiai to tikėsies, - tarė Normanas. - Kai tu mažiausiai to tikėsies.

Anksti kitą rytą Normanas išlipo iš autobuso ir sustojo prie durų, dairydamasis po aidintį terminalą aukštomis lubomis, bandydamas nuvyti šalin policininko vertinimus prostitučių, sąvadautojų, pederastų ir elgetų atžvilgiu; bandydamas žvelgti į visa tai, kaip kad žvelgė Roza, išlipusi iš tokio pat autobuso, įėjusi į tą patį terminalą ir apsidairiusi lygiai tuo pačiu metu, kai visas organizmas dar skendėjo sapnuose.

Normanas tik stovėjo ir leido visam tam aidinčiam pasauliui užvaldyti jį: vaizdui, kvapams, skoniui ir jausmams.

Kas aš? *- jis paklausė savęs.*

Roza Daniels, - *atsakė jis.*

Kaip aš jaučiuosi?

Maža. Pasimetusi. Ir įbauginta. Ir tai svarbiausia. Aš siaubingai įbauginta.

Akimirką Normaną apėmė baisi mintis: o jei pasimetusi ir išsigandusi Roza priėjo prie blogo žmogaus? Be abejo, tai buvo įmanoma. Tam tikram blogų vyrukų tipui autobusų stotis buvo aukso kasyklos. O jei tas blogas vyrukas nusivedė ją į tamsą, apiplėšė ir nužudė? Savęs tikinimas, jog tai neįmanoma, neguodė, nes Normanas buvo policininkas ir žinojo, kad taip galėjo atsitikti. Jei, pavyzdžiui, koks bukagalvis pastebėjo tą kvailą menkavertį žiedą...

Normanas giliai įkvėpė kelis kartus, perrikiuodamas savo sąmonės dalį, kuri bandė tapti Roza. Ką dar galima čia daryti? Jei ją nužudė, tai ką daugiau padarysi. Tad geriau apie tai negalvoti... o be to, Normanas negalėjo pakęsti minties, kad Roza pabėgo nuo jo būtent tokiu būdu, kad kažkoks smirdžius paėmė tai, kas priklausė Normanui Danielsui.

Nusiramink, - *jis tarė sau.* - Nusiramink ir daryk savo darbą. O dabar tavo darbas - eiti kaip Roza, kalbėti kaip Roza, mąstyti kaip Roza.

Normanas iš lėto įėjo į autobusų stotį, vienoje rankoje laikydamas piniginę (tai buvo Rozos rankinės pakaitalas), žvelgdamas į skubančius pro šalį žmones, tempiančius lagaminus, nešančius ant pečių dėžes ar apsikabinusius viens kitą per liemenį. Jam bežiūrint, vyriškis prišoko prie moters ir mažo berniuko, kurie ką tik išlipo iš autobuso kartu su Normanu, pabučiavo ją, o tada pagriebė berniuką ir iškėlė aukštyn. Berniukas suriko iš baimės ir džiaugsmo.

Aš išsigandęs: aplinkui viskas nauja, viskas kitaip, todėl aš mirtinai išsigandęs, - *tarė sau Normanas.* - Ar galiu kuo nors čia būti užtikrintas? Kuo nors pasitikėti? Kuo nors.

Normanas iš lėto judėjo į priekį, klausydamasis savo žingsnių aido ir bandydamas į viską žvelgti Rozos akimis ir viską jausti jos oda. Jis dirstelėjo į vaikiūkščius stiklinėmis akimis (to priežastis buvo ankstyvos nemigos valandos arba alkoholis) prie žaidimų automatų, po to vėl akimis grįžo į stotį. Ji pasižiūri į telefonų automatus, bet kam gi ji paskambins? Ji neturi draugų nei šeimos: netgi nėra lemtingosios tetulės iš Teksaso ar Tenesio kalnų. Ji pažvelgia į išėjimą, galbūt mąstydama apie miestą ir kambarį nakčiai; į duris, skiriančias ją ir platųjį abejingą pavojingą pasaulį. Jai pakaktų pinigų kambariui (jo banko kortelės dėka) - bet ar ji taip ir padarė?

Normanas susiraukęs stabtelėjo prie eskalatoriaus, pakeisdamas klausimo veiksnį: ar *aš* taip padaryčiau?

Ne, - *nusprendė jis,* - tikrai ne. Aš visai nenorėčiau įsiregistruoti motelyje pusę keturių ryto ir būti iš ten išspirtas vidurdienį: niekas taip nesišvaisto pinigais. Galiu ir ilgiau čia pabūti ir pasinervinti, jei reikia. Bet mane čia laiko ir dar viena priežastis: aš esu nepažįstamame mieste, o išauš tik po dviejų valandų. Aš mačiau daug detektyvų per televizorių, skaičiau daug kriminalinių istorijų ir esu faro žmona. Aš žinau, kas gali nutikti moteriai, kuri vienut vienutėlė klaidžioja tamsoje, todėl verčiau palauksiu, kol saulė patekės.

Tai ką gi aš darau? Kaip leidžiu laiką?

Sugurgęs pilvas atsakė į klausimą.

Taip, einu užkąsti. Paskutinį kartą autobuso vairuotojas buvo sustojęs šeštą valandą, todėl esu alkanas.

Šalia bilietų kasos buvo kavinukė, ir Normanas patraukė jos pusėn, peržengdamas per lagaminus ir vos sulaikydamas norą įspirti į kelias šlykščiai atrodančias galvas, kad tos atsitrenktų į artimiausią

plieninę kėdės koją. Pastaruoju metu šį norą Normanui teko tvardyti vis dažniau. Jis nekentė benamių ir vadino juos vaikščiojančiu mėšlu. Jis nekentė jų verkšlenimų ir nevykusių apsimetinėjimų bepročiais. Kai vienas toks pusiau apsvaigęs prisigretino prie jo ir paprašė smulkių, Normanas vos susilaikė nesugriebęs valkatos rankos ir neparodęs, iš kur kojos dygsta. Vietoj to jis tik sumurmėjo:

- Prašau palikit mane ramybėje.

Kadangi taip būtų pasakiusi Roza.

Normanas jau norėjo įsidėti bekonienos ir plaktos kiaušinienės, bet po to prisiminė, kad ji nevalgydavo tokių pusryčių, nebent jis pats reikalaudavo, o taip kartais atsitikdavo (Normanui nebuvo svarbu, ką valgė jo žmona, tačiau buvo svarbu - labai *svarbu - kad ji neužmirštų, kas vadovauja paradui). Taigi jis užsisakė javainių, puodelį kavos ir pusę greipfruto, kuris atrodė kelių amžių senumo. Maistas sušildė ir pažadino Normaną. Baigęs valgyti, jis automatiškai griebėsi už cigarečių pakelio, bet greitai atitraukė ranką. Roza nerūkė, todėl ji tikrai nepatyrė tokio troškimo užsirūkyti. Pameditavus kelias sekundes, šis troškimas atslūgo, kaip kad Normanas ir tikėjosi.*

Kai išėjo iš kavinukės, sustojo ir užsikišo laisvą ranką už marškinių, jo žvilgsnis užkliuvo už didelio mėlynai balto apskritimo su žodžiais "PAGALBA KELIAUJANTIEMS".

Staiga Normano galvoje sužibo šviesa.

Ar aš prieičiau? Ar prieičiau prie kiosko su didžiule iškaba? Ar išbandyčiau savo laimę ten?

Na, žinoma - o kur dar man ją rasti?

Normanas praėjo pro kioskelį, po to apsuko aplink jį ratą, bandydamas geriau įsižiūrėti į jo darbuotoją. Jame sėdėjo kokių penkiasdešimties metų žydelis mažu kaklu, nepavojingesnis už Bembio draugą triušį Tamperį. Jis skaitė "Pravdą", kartkartėmis mesdamas bereikšmį žvilgsnį į terminalą. Jei Normanas ir toliau būtų vaidinęs Rozą, Tamperis, be abejo, būtų jį pastebėjęs, bet Normanas vėl buvo savimi - detektyvu inspektoriumi Danielsu, o tai reiškė, kad jis ištirpo minioje. Jis vaikščiojo puslankiais už kioskelio (svarbu buvo judėti: tokiose vietose tavęs niekas nepastebės, kol nesustosi kaip įbestas), kad Tamperis negalėtų jo matyti, tačiau tai jam netrukdė klausytis Tamperio pokalbių.

Maždaug po keturių penkiolika verkianti moteris priėjo prie "PAGALBA KELIAUJANTIEMS" kioskelio. Ji papasakojo Tamperiui atvykusi autobusu iš Niujorko ir kad kažkas pavogė jos piniginę, kai ji miegojo. Pokalbis truko ilgai, moteris pasinaudojo keliomis

Tamperio pasiūlytomis servetėlėmis, bet Tamperis surado jai viešbutį, kuris sutiko ją priglausti, kol jos vyras atsiųs jai pinigų.

Jei būčiau tavo vyras, poniute, pats atvežčiau tau pinigų, - *pamanė Normanas, vis dar sukdamas pusračius apie kioskelį.* - Bet pirmiausia įspirčiau tau į subinę už tokį žioplumą.

Kalbėdamasis telefonu su viešbučiu, Tamperis prisistatė esąs Piteris Slovikas. Normanui to užteko. Kai žydelis ėmė pasakoti moteriai, kaip nusigauti iki viešbučio, Normanas atsitraukė nuo kioskelio ir grįžo prie telefono automatų, kur dar buvo nenuplėštos abonentų knygos. Jis galėjo ir vėliau gauti informaciją, paskambinęs į savo policijos departamentą, tačiau nusprendė to nedaryti. Priklausomai, kaip seksis su "Pravdą" skaitančiu žydeliu, skambinti buvo pavojinga, nes tai vėliau galėjo atsigręžti prieš jį patį. Beje, to ir nereikėjo. Mieste, pagal telefonų knygą, tebuvo trys Slovikai ir vienas Slowikas. Ir tik vienas iš jų pasirodė besąs Piteris.

Danielsas užsirašė Tamperšteino adresą, išėjo iš stoties ir patraukė prie stovinčių taksi. Vairuotojas pirmame iš jų buvo baltasis. Normanas paklausė, ar mieste galima rasti viešbutį, kuriame priimtų grynus pinigus ir kur naktimis nereikėtų klausytis tarakonų bėgimo varžybų. Taksistas pagalvojo ir linktelėjo galvą.

- "Whitestone" viešbutis. Geras, pigus, priima grynus ir nieko neklausinėja.

Normanas įsėdo į mašiną.

- Važiuojam, - paragino jis.

2

Robis Lefertsas jau buvo ten, kaip ir žadėjo, kai pirmadienio rytą Roza nusekė paskui gražuolę raudonplaukę manekenės kojomis į "Tape Engine" studiją C. Jis elgėsi taip pat maloniai kaip ir gatvės kampe, kai įtikino ją garsiai perskaityti ištrauką iš knygelės. Roda Simons, keturiasdešimtmetė moteris, kuri turėjo tapti jos režisiere, taip pat buvo maloni, bet... *režisierė!* Tai toks su Roza Maklendon nesusijęs žodis, - ji netgi nebandė suvaidinti mokykliniame teatre. Kurtas Hamiltonas, garso operatorius, taipgi pasirodė malonus, nors iš pradžių jis buvo taip užsiėmęs savo aparatūra, kad tik nerūpestingai spustelėjo jai ranką. Prieš didįjį plaukiojimą (taip apibūdino Robis) Roza išgėrė puodelį kavos su Robiu ir panele Simons, ir jai netgi pavyko nepralieti nė lašelio. Tačiau pro dvigubas duris įžengus į mažą stiklinį įrašymo kambarėlį ją vis tiek apėmė tokia panika, kad ji vos

nenumetė atšviestos lapų, kuriuos Roda vadino "pusėmis", krūvos. Roza jautėsi lygiai taip pat, kaip ir išvydusi raudoną automobilį, judantį Vestmorlendo gatve jos link, bei pamaniusi, kad tai Normano "Sentra".

Ji matė juos, žvelgiančius į ją iš kitos stiklo pusės, - netgi rimtuolis Kurtas Hamiltonas spoksojo į ją, - ir jų veidai atrodė neryškūs ir kreivi, tarytum ji žiūrėtų pro vandenį, o ne pro stiklą. *Šitaip auksinės žuvelės mato žmones, spoksančius į jas pro akvariumo šoną*, - pamanė Roza. - *Aš nesugebėsiu. Ir kas, dėl Dievo meilės, privertė mane patikėti, jog sugebėsiu?*

Garsus spragtelėjimas privertė ją pašokti.

- Panele Maklendon? - pasigirdo garso operatoriaus balsas. - Gal galite atsisėsti priešais mikrofoną, kad galėčiau sureguliuoti aukštį?

Roza nežinojo, ar gali. Ji abejojo, ar galėtų dabar pajudėti. Roza stovėjo kaip įbesta, žvelgdama į nukreiptą į ją mikrofoną, primenantį pavojingos futuristinės gyvatės galvą. Net jeigu ji ir sugebėtų pereiti per kambarį, ji neištartų nė žodžio - nė menkiausio cyptelėjimo.

Tą akimirką Roza išvydo savo pasiekimų žlugimą: jis žybtelėjo prieš akis it blykstė. Ji matė, kaip ją išmeta iš mažo jaukaus butuko (kur ji gyveno dar tik keturias dienas), kai tik baigsis menkos jos santaupos; matė, kaip visos moterys iš "Dukterų ir Seserų" atsuka jai nugarą, netgi pati Ana.

Aš negaliu tau grąžinti senosios tavo lovos, - Roza girdėjo Anos žodžius. - *Į "D ir S" vis atvyksta naujos moterys, kaip ir pati gerai žinai, todėl privalau suteikti joms pirmenybę. Kodėl buvai tokia kvailė, Roza? Iš kur tu ištraukei, kad gali būti aktore, netgi tokio kuklaus lygio?* Roza matė, kaip jai neduoda padavėjos darbo centro kavinėse, ir ne dėl jos išvaizdos, bet dėl *kvapo:* menkumo, gėdos ir prarastų lūkesčių kvapo.

- Roza? - prabilo Robas Lefertsas. - Gal galėtum atsisėsti, kad Kurtas galėtų sureguliuoti mikrofono aukštį?

Jis nežinojo, abu vyrai nežinojo, bet Roda Simons žinojo... ar bent jau įtarė. Ji išsitraukė pieštuką iš už ausies ir dabar kažką keverzojo savo bloknote, visai nežiūrėdama į savo keverzonę: Roda susiraukusi žvelgė į Rozą.

Staiga it skęstanti moteris, besigriebianti šiaudo, Roza prisiminė paveikslą. Ji pakabino jį toje pačioje vietoje, kurią pasiūlė Ana - svetainėje šalia lango. Ten netgi styrojo ankstesnio nuomininko paliktas įkaltas vinukas. Ši vieta puikiai tiko, ypač vakarais. Galėjai stebėti, kaip saulė leidžiasi už Braento parko žalumos, po to nukreipti žvilgs-

nį į paveikslą ir vėl į parką. Langas ir paveikslas idealiai tiko vienas kitam. Roza nežinojo kodėl, bet tai buvo tiesa. Tačiau jei ji praras butą, paveikslą teks nukabinti...

Ne, jis turi ten pasilikti, - pagalvojo Roza. - *Jis privalo ten likti!*

Tai išjudino ją. Roza iš lėto priėjo prie stalo, padėjo puslapius (tai buvo padidinti 1951 metais išleistos knygos puslapiai) prieš save ir atsisėdo. Tik atrodė, jog ji nukrito, tarsi staiga būtų buvę atleisti jos kelius veržę varžtai.

Tu sugebėsi, Roza, - užtikrino ją vidinis balsas, nors šis įsitikinimas skambėjo neįtikinamai. - *Sugebėjai gatvėje prie lombardo, sugebėsi ir čia.*

Roza visai nenustebo, kad balsas jos neįtikino. Ją nustebino tik kita mintis: *moteris iš paveikslo nebijotų; moteris purpuriniu chitonu visai nebijotų* šito *menkniekio.*

Be abejo, mintis buvo kvaila. Jei moteris iš paveikslo būtų gyva, ji gyventų senoviniame pasaulyje, kur kometos atrodytų prakeiksmo pranašai, dievai viešpatautų kalnų viršūnėse, o beveik visi žmonės taip ir mirtų neišvydę knygos. Jei moteris iš tų laikų būtų perkelta į tokį kambarėlį stiklinėmis sienomis, šaltomis šviesomis ir styrančia nuo stalo plienine gyvatės galva, būtų išbėgusi rėkdama pro duris arba iškart nualpusi.

Tik Roza manė, kad blondinė purpuriniu chitonu nebuvo nualpusi nė karto per visą savo gyvenimą, ir prireiktų daug daugiau nei įrašų studijos, kad ji imtų rėkti.

Tu galvoji apie ją, tarytum ji būtų tikra, - nervingai tarė vidinis balsas. - *Nejau tiki, kad tai išmintinga?*

Žinoma, jei tai padės išsisukti man iš padėties, - atrėžė Roza.

- Roza? - iš garsiakalbių pasigirdo Rodos Simons balsas. - Ar gerai jautiesi?

- Taip, - atsakė Roza ir labai apsidžiaugė, kad jos balsas niekur nedingo, tik skambėjo truputį pakimusiai. - Aš tik noriu gerti. Ir esu mirtinai išsigandusi.

- Kairėje po stalu yra šaldiklis su vandeniu ir sultimis, - paaiškino Roda. - O kad bijai, tai natūralu. Ir tai praeis.

- Pasakyk dar ką nors, Roza, - paprašė Kurtas. Jis jau buvo užsidėjęs ausines ir spaudinėjo eiles mygtukų.

Panika po truputį slūgo moters purpuriniu apdaru dėka. Mintys apie ją pranoko net penkiolikos minučių siūbavimo Pūkuotuko Kėdėje galią.

Ne, tai padarė ne ji, o tu pati, - paprieštaravo balsas Rozos viduje. - *Tai padarei tu pati, drauguže. Ir gal galėtum padaryti man pas-*

laugą, nepaisydama, kas iš viso to išeis? Nepamiršk, kas iš tikrųjų yra Roza, Roza Tikroji.

- Pakalbėk apie ką nors, - prašė Kurtas. - Nesvarbu, apie ką.

Akimirką Roza visiškai pasimetė. Jos akys nukrypo į puslapius priešais ją. Ant pirmojo matėsi reprodukcija, vaizduojanti menkai apsirėdžiusią moterį, kuriai grasino dramblotas nesiskutęs vyriškis su peiliu rankoje. Jis buvo su ūsais, ir staiga mintis

(ar nori pasiritinėti ar nori pasidulkinti)

perskrodė jos sąmonę it blogo oro banga.

- Aš perskaitysiu knygą, kuri vadinasi "Jūrinis velnias", - sau įprastu balsu pratarė Roza. - Ją 1951 metais išleido leidykla "Lion Books". Ir nors ant viršelio parašyta, kad autoriaus pavardė... ar jau užteks?

- Su mikrofonu baigta, - atsakė Kurtas, kojomis atsistūmęs nuo valdymo pulto, kad sėdėdamas savo kėdėje ant ratukų galėtų pasiekti kitą jo galą. - Tik dar truputį pakalbėk diferencinio tinkamumo testui. Tačiau tavo balsas nuostabus.

- Taip, tiesiog puikus, - sutiko Roda, ir Roza iš tikrųjų išgirdo palengvėjimą režisierės balse.

Įsidrąsinusi Roza vėl prabilo į mikrofoną.

- Ant viršelio parašyta, kad autoriaus pavardė Ričardas Reisinas, tačiau ponas Lefertsas - Robas - sakė, kad iš tikrųjų ją parašė moteris, vardu Kristina Bel. Tai audioserijos "Moterys po kaukėmis" dalis, o aš gavau šį darbą, nes moteris, turėjusi skaityti Kristinos Bel romaną, gavo vaidmenį...

- Baigta, - pranešė Kurtas Hamiltonas.

- Dieve mano, jos balsas panašus į Lizos Teilor iš "Baterfildo 8", - tarė Roda Simons ir pliaukštelėjo rankomis.

Robis linktelėjo. Jis patenkintas šypsojosi.

- Roda tau padės, bet jei skaitysi kaip ir "Tamsųjį taką" prie "Laisvės miesto", mes visi būsime patenkinti.

Roza pasilenkė, vos nekaukštelėdama galvos į stalo kampą, ir iš šaldiklio išsitraukė vandens buteliuką. Atsukdama kamštelį ji pastebėjo, kad jos rankos dreba.

- Aš pasistengsiu. Pažadu.

- Aš nė kiek tuo neabejoju, - atsakė Robis.

Galvok apie moterį ant kalvos, - Roza tarė sau. - *Galvok, kaip ji ten stovi, nebijodama jokių savo pasaulio negandų ir dalykų, atslenkančių pas ją iš manojo. Ji neturi jokio ginklo, tačiau ji nebijo - net nereikia matyti jos veido, kad tai žinotum: tai gali suprasti iš jos nugaros stoto. Ji...*

- ...pasiruošusi bet kam, - sumurmėjo Roza ir nusišypsojo.

Robis palinko į priekį.

- Atsiprašau? Aš neišgirdau.

- Pasakiau, kad esu pasiruošusi.

- Lygis geras, - pranešė Kurtas ir pasisuko į Rodą, kuri pasidėjo savąją romano kopiją ant lapų krūvos. - Kada tik pasakysit, profesore.

- Gerai, Roza, parodykim jiems, kaip tai daroma, - prabilo Roda. - "Jūrinis velnias", parašytas Kristinos Bel. Klientas - "Audio Concepts", režisierė - Roda Simons, skaitovas - Roza Maklendon. Juostelė sukasi. Pradėk skaityti, kai pasakysiu vienas, ir... *vienas.*

O, Dieve, aš negaliu, - vėl pagalvojo Roza ir prisivertė mintyse išvysti tik vieną galingą vaizdinį: auksinę apyrankę, kurią moteris buvo užsimovusi ant dešinės rankos. Vaizdui ryškėjant, panika ėmė blėsti.

- *Pirmas skyrius.*

Nela nepastebėjo, kad ją seka vyriškis apiplyšusiu pilku paltu, kol ji neatsidūrė tarp gatvės žibintų ir šiukšlėmis apmėtytos alėjos, kuri driekėsi jai iš kairės it senuko, mirusio su maistu burnoje, žandikauliai. Tačiau tada jau buvo per vėlu. Nela išgirdo batų metaliniais kulnais kaukšėjimą visai čia pat už savo nugaros, ir didelė purvina ranka išniro iš tamsos...

3

Po septynių penkiolika Roza įkišo raktą į savo buto Trentono gatvėje spyną. Ji buvo pavargusi ir sukaitusi (šiais metais vasara anksti atėjo į miestą), bet labai laiminga. Vienoje rankoje ji laikė maisto produktų maišelį, iš kurio kyšojo geltonų plakatų krūvelė, skelbianti apie "Dukterų ir Seserų" vasaros pikniką ir koncertą. Roza užsuko į "D ir S", norėdama papasakoti apie pirmąją dieną darbe (ji tiesiog nesitvėrė džiaugsmu), o kai išeidinėjo, Robina Sent Džeims paklausė, ar ji negalėtų paimti keletos plakatų ir išdalyti parduotuvių savininkams savo kaimynystėje. Roza, bandydama neparodyti, kaip ją baugino tas faktas, jog ji turi kaimynų, pažadėjo išdalyti tiek, kiek galės.

- Tu tiesiog gelbėji man gyvybę, - nudžiugo Robina. Šiais metais ji buvo atsakinga už bilietų pardavimą ir visai neslėpė, kad prekyba ėjosi nekaip. - Ir jei kas nors tavęs paklaus, Roza, pasakyk, kad pas mus nėra pabėgėlių paauglių ir kad mes - ne lesbietės. Šitie gandai ir stabdo pardavimus. Ar taip padarysi?

- Žinoma, - atsakė Roza, žinodama, kad to nedarys. Ji negalėjo įsivaizduoti, kad ima pasakoti parduotuvės šeimininkui, kurio anksčiau niekada nebuvo mačiusi, apie "Dukteris ir Seseris"... ir dar ima paneiginėti gandus.

Bet aš galiu pasakyti, kad jos - labai malonios moterys, - pamanė ji, įjungdama kampe stovintį ventiliatorių bei atidarydama šaldytuvą, ir garsiai pridūrė:

- Ne, aš pasakysiu "damos". Malonios *damos.*

Taip, taip bus geriau. Vyrai (ypač perkopę ketvirtą dešimtį) kažkodėl mėgo vartoti šį žodį, o ne "moterys". Kvaila (o, Rozos nuomone, tai, kaip kai kurios moterys knaisiojosi po semantiką, buvo dar kvailiau), bet mintys apie žodžius sukėlė prisiminimus: kaip Normanas kalbėdavo apie suimtas prostitutes. Jis niekada jų nevadino "damomis" (šituo žodžiu jis apibūdindavo savo kolegų žmonas, kaip kad: "Bilio Džesupo žmona - nuostabi dama"); jis niekad jų nevadino ir "moterimis". Normanas vadino jas "mergšėmis". Iki šios akimirkos Roza niekada neįsivaizdavo, kaip jis nekentė šio trumpučio žodelio. *Mergšės.* Jis tarė jį, tarytum iš paskutiniųjų laikytųsi nesusivėmęs.

Pamiršk jį, Roza, jo čia nėra. Ir jo niekada čia nebus.

Kaip ir visada nuo šios minties Rozą apėmė džiaugsmas ir dėkingumas. Jai jau sakė, - per terapijos seansus "D ir S", - kad šis euforinis jausmas praeis, bet jai sunku buvo tuo patikėti. Ji gyveno viena. Ji pabėgo nuo pabaisos. Ji buvo laisva.

Roza uždarė šaldytuvo duris, apsisuko ir nužvelgė kambarį. Baldų buvo nedaug, o iš dekoracijų kabėjo tik vienas paveikslas, tačiau vis tiek jai norėjosi rėkti iš pasitenkinimo. Čia buvo gražios kreminės spalvos sienos, kurių Normanas Danielsas niekada nematė; kėdė, iš kurios Normanas Danielsas niekada jos neišspyrė už "gudravimą"; televizorius, kurio Normanas Danielsas niekada nežiūrėjo, šaipydamasis iš naujienų ir kvatodamas iš "Visi šeimoje" ir "Į sveikatą" serialų. O visų geriausia, kad čia nebuvo kampo, kuriame ji sėdėdavo verkdama, primindama sau vemti į prijuostę, jei ją supykins. Nes jo čia nebuvo. Ir niekada *nebus.*

- Aš viena, - sumurmėjo Roza... ir iš džiaugsmo apkabino save.

Ji perėjo per kambarį prie paveikslo. Blondinės chitonas, regis, spindėjo vėlyvo pavasario šviesoje. Ir tai *moteris,* - pamanė Roza. - Ne dama, ir, be abejo, ne *mergšė.* Ji stovėjo ant kalvos, be baimės žvelgdama į šventyklos griuvėsius ir puolusius dievus...

Dievus? Bet jis ten tik vienas... argi ne?

Ne, Roza matė du: vienas spoksojo į audros debesis šalia nukritusios kolonos, o kitas žvalgėsi į šalis pro aukštą žolę. Galėjai matyti baltą akmeninio antakio vingį, vienos akies orbitą ir ausies kaušelį - visa kita buvo paslėpta. Roza iki šiol jo nepastebėjo, bet kas iš to? Tikriausiai dar daugybės detalių ji nepastebėjo šiame paveiksle: jis buvo panašus į "Kur yra Valdo?" tipo paveikslėlius, kuriuose iš karto visko ir nepastebėsi, ir...

...ir visa tai nesąmonė. Tiesą sakant, paveikslas buvo labai paprastas.

- Ką gi, - sušnibždėjo Roza, - jis *buvo*.

Ji prisiminė Sintijos pasakojimus apie paveikslą klebonijoje, kur ji užaugo... "De Sotas žvelgia į vakarus". Kaip Sintija valandų valandas sėdėdavo priešais paveikslą, žiūrėdama į jį lyg į televizorių ir laukdama, kol upė pajudės.

- *Apsimesdama,* kad laukia, kol upė pajudės, - pataisė save Roza ir pribėgo prie lango, tikėdamasi pagauti vėjo gūsį ir pripildyti juo kambarį. Į vidų pateko ploni vaikų, žaidžiančių parko žaidimų aikštelėje, ir paauglių, žaidžiančių beisbolą, balsai. - *Apsimesdama* ir tiek. Vaikai visada taip daro. Ir aš taip dariau.

Roza įkišo lazdelę, kad langas liktų pasviręs, - taip jis pastovės kurį laiką, o po to triukšmingai trinktels žemyn, - ir pasisuko į paveikslą. Staigi bauginanti mintis nusmelkė ją. Klostės purpuriniame apdare atrodė nebe taip. Jos pakeitė padėtį. Taip atsitiko, nes moteris su toga ar chitonu pakeitė padėtį.

- Išprotėjai, jei taip manai, - sušnibždėjo Roza. Jos širdis daužėsi krūtinėje. - Visai kuoktelėjai. Argi to nesupranti?

Be abejo, suprato. Ir vis tiek Roza palinko arčiau paveikslo ir įsispoksojo į jį. Ji beveik trisdešimt sekundžių išstovėjo taip, įbedusi akis į moterį ant kalvos, sulaikiusi kvėpavimą, kad migla nepadengtų paveikslo stiklo. Pagaliau Roza atsitraukė ir giliai atsiduso, išleisdama orą iš plaučių. Tai atrodė panašu į palengvėjimo atodūsį. Klostės visai nepakeitė padėties. Roza tuo neabejojo (na, *beveik* neabejojo). Tai tik jos vaizduotė pokštavo po ilgos dienos, kuri buvo ir nuostabi, ir baisiausiai įtempta.

- Aha, bet aš išgyvenau, - Roza tarė moteriai su chitonu. Ji visai nesijaudino, kad garsiai kalba su moterimi iš paveikslo. Tai truputį ekscentriška, na tai kas? Ir ką tai keitė? Kas tai žinojo? Ir faktas, jog blondinė stovėjo atsukus nugarą, kažkaip įtikino, kad ji tikrai klausosi.

Roza priėjo prie lango, padėjo rankas ant palangės ir pažvelgė į gatvę. Kitoje pusėje besijuokiantys vaikai žaidė beisbolą ir suposi ant

sūpynių. Žemiau Rozos prie šaligatvio krašto sustojo mašina. Buvo laikas, kai toks sustojančios mašinos vaizdas baugino ją, priversdamas prisiminti Normano kumštį bei jo žiedą, vis artėjantį prie jos su žodžiais "Tarnyba, Ištikimybė, Visuomenė" ir didėjantį, kol užpildydavo visą pasaulį. Bet tas laikas jau praėjo. Ir ačiū Dievui.

- Tiesą pasakius, manau, kad aš ne tik išgyvenau, - Roza tarė paveikslui. - Padariau gerą darbą. Robis taip manė, bet aš turėjau įtikinti Rodą. Regis, ji buvo pasiruošusi manęs nemėgti, kai aš įėjau, nes mane surado *Robis,* supranti?

Roza vėl atsisuko į paveikslą lyg į draugę, norėdama iš moters veido nuspręsti, kaip tai ją paveikė, bet, žinoma, moteris tik žvelgė žemyn į šventyklos griuvėsius, atgręžusi Rozai savo nugarą.

- Žinai, kokios mes, *mergšės,* galime būti, - nusijuokė Roza. - Tik manau, kad aš ją nugalėjau. Mes perskaitėme tik penkiasdešimt puslapių, bet prieš galą mano balsas skambėjo daug geriau, o be to, tos senos knygiūkštės gana trumpos. Tikiuosi baigti jau trečiadienį, ir žinai ką? Aš gausiu šimtą dvidešimt dolerių per dieną, - ne *savaitę,* o dieną, - o *dar* yra *trys* Kristinos Bel romanai. Jei Robis ir Roda leis man juos skaityti, aš...

Roza nutilo, išplėstomis akimis spoksodama į paveikslą, daugiau nebegirdėdama riksmų iš žaidimų aikštelės, netgi negirdėdama žingsnių, kažkam lipant laiptais pirmame aukšte. Ji vėl žvelgė į kontūrus tolimame dešiniame paveikslo kampe: antakio vingis, bevyzdė akis, ausis. Staiga ji praregėjo. Roza klydo ir neklydo: neklydo, kad antros statulos anksčiau nesimatė, o klydo, kad akmeninė galva kažkaip materializavosi paveiksle, kol ji įrašinėjo "Jūrinį velnią". Mintis, kad moters apdaro klostės pakeitė padėtį, turbūt buvo pasąmoninė proto pastanga paremti tą pirmą klaidingą įspūdį, sukuriant šią haliucinaciją. Ir tai atrodė truputį labiau įtikinama nei tai, ką ji matė dabar.

- Paveikslas *padidėjo,* - tarė Roza.

Ne. Ne visai taip.

Roza pakėlė rankas, išmatuodama orą priešais pakabintą paveikslą ir patvirtindama sau, kad jis vis dar uždengia trijų ir dviejų pėdų plotą ant sienos. Ji taip pat matė tiek pat balto plaušo po rėmu, tai kas gi čia tokio?

Antros akmeninės galvos anksčiau čia nebuvo, ir tai svarbiausia, - mąstė Roza. - *Galbūt...*

Staiga Rozą supykino. Ji stipriai užmerkė akis ir ėmė trinti smilkinius, kur grasė gimti galvos skausmas. Kai ji vėl atsimerkė ir pažiūrėjo į paveikslą, jis užgriuvo ją kaip ir pirmą kartą: ne atskiromis

detalėmis, - šventykla, nugriuvusiomis statulomis, purpuriniu chitonu, pakelta kaire ranka, - bet visa visuma, kuri šaukė ją savu balsu.

Dabar buvo dar daugiau į ką žiūrėti. Roza beveik neabejojo, kad tai ne haliucinacija, o paprastas faktas. Paveikslas iš tikrųjų nepadidėjo, bet ji matė daug daugiau iš abiejų jo pusių... taip pat ir viršuje bei apačioje. Tarytum kino mechanikas ką tik suprato, kad naudojo ne tuos lęšius ir pakeitė trisdešimt penkių milimetrų senuosius į plačiaekranius "Cinerama 70". Dabar galėjai matyti ne tik Klintą, bet ir kaubojus abiejose jo pusėse.

Išprotėjai, Roza. Paveikslai nedidėja.

Ne? O kaip tada paaiškinti antro dievo atsiradimą? Roza neabejojo, kad jis visą laiką buvo paveiksle, o ji tik dabar jį pastebėjo, nes...

- Nes paveikslas prasiplėtė į dešinę, - sumurmėjo ji. Roza išpūtė akis, nors buvo sunku pasakyti, iš baimės ar iš nuostabos. - Taip pat į kairę, aukštyn ir že...

Staiga kažkas pabeldė į duris: taip greitai ir lengvai, kad, atrodė, beldimas susiliejo į vieną visumą. Roza apsisuko, tarytum judėtų po vandeniu.

Ji neužrakino durų.

Vėl pasigirdo beldimas. Ji prisiminė mašiną, prisiparkuojančią prie šaligatvio po jos langu: mažą mašinytę, kurią išsinuomotum iš "Hertz" arba "Avis" keliaudamas vienas - ir mintis apie paveikslą užgožė kita mintis, besisupanti ant ribos tarp susitaikymo ir nevilties: galų gale Normanas ją surado. Jis užtruko, bet jam vis tiek pasisekė.

Roza prisiminė paskutinio pokalbio su Ana dalį. Ana klausė, ką ji darytų, jei pasirodytų Normanas. "Užrakinčiau duris ir paskambinčiau 911", tada atsakė ji, bet Roza užmiršo užrakinti duris, o telefono išvis nebuvo. Tai irgi ironiška, nes svetainės kampe buvo veikiantis jungiklis (Roza buvo nuėjusi į telefonų kompaniją šiandien per pietus ir sumokėjo užstatą). Ją aptarnavusi moteris užrašė jai naują numerį ant mažos baltos kortelės, Roza įsidėjo ją į rankinę ir išėjo. Ji aplenkė parduodamų telefono aparatų lentyną, nes manė galėsianti nusipirkti bent jau dešimčia dolerių pigesnį Levkju prekybos centre, kai tik galės. O dabar, vien norėdama sutaupyti menkus dešimt dolerių...

Už durų stojo tyla, bet kai Roza nuleido akis į plyšelį prie grindų, ji išvydo batų kontūrus. Didelių juodų blizgančių batų. Jis nedėvėjo uniformos, bet vis dar mūvėjo juodus batus. Kietus batus. Roza galėjo tai patvirtinti, nes nešiojo paliktas jų žymes ant kojų, pilvo ir užpakalio.

Beldimas pasikartojo. Trys greitos trijų stuktelėjimų serijos: *tuk-tuk-tuk,* pauzė, *tuk-tuk-tuk,* pauzė, *tuk-tuk-tuk.*

Ir vėl, kaip ir per rytinę paniką įrašų studijoje, Roza prisiminė moterį paveiksle, stovinčią ant apaugusios kalvos viršūnės ir nebijančią artėjančios audros; nebijančią, kad griuvėsiuose gali slankioti vaiduokliai, troliai ar kokia plėšikų gauja; nebijančią nieko. Apie tai galėjai spręsti iš jos nugaros stoto, iš šaltai pakeltos rankos, netgi iš (Roza tuo tvirtai tikėjo) tos vos matomos krūties.

Aš - tai ne ji; aš bijau. Aš taip bijau, kad vos nevarau į kelnes. Bet aš neleisiu taip lengvai mane sučiupti, Normanai. Prisiekiu Dievu, neleisiu.

Akimirką ar dvi Roza bandė prisiminti Gertos Kinšo parodytą metimą per petį, kai reikėjo suimti abi priešininko rankas ir pasisukti šonu. Nieko gero: kai Roza pabandė įsivaizduoti lemtingą posūkį, prieš akis stojo tik ją puolantis išsiviepęs Normanas, norintis pasikalbėti su ja akis į akį.

Akis į akį.

Pirkinių krepšelis vis dar stovėjo ant virtuvinės spintelės šalia geltonų plakatų apie pikniką. Roza jau buvo išėmusi gendančius produktus ir sudėjusi į šaldytuvą, bet keletas konservų vis dar gulėjo krepšelyje. Bejausmėmis it medinės lentos kojomis ji priėjo prie spintelės ir įkišo ranką į krepšelį.

Dar trys stuktelėjimai: *tuk-tuk-tuk.*

- Ateinu, - sušuko Roza. Jos balsas nuskambėjo stebinančiai ramiai. Ji išsitraukė krepšelyje likusį daiktą - dviejų svarų vaisių asorti dėžutę. Roza suspaudė ją rankoje ir paralyžiuotomis kojomis patraukė prie durų. - Ateinu, tik minutėlę, tuoj atidarysiu.

4

Kai Roza apsipirkinėjo, Normanas Danielsas gulėjo "Whitestone" viešbučio lovoje vienomis trumpikėmis, rūkė cigaretę ir spoksojo į lubas. Jis pasigavo įprotį rūkyti kaip ir kiti berniukai, vogdamas cigaretes iš tėvo, nors ir žinojo, jog gaus lupti, jei jį sučiups, tačiau jis manė, kad tokia bausmė verta statuso, kurį užsitarnaudavo, jei kas pamatydavo jį Valstijos gatvės ir 49-ojo kelio kampe, pasirėmusį į telefono automatą šalia Obreivilio vaistinės ir pašto su pastatyta striukės apykakle ir cigarete dantyse: oi, mažule, aš toks kietuolis. Draugai, pravažiuojantys pro šalį senais automobiliais, juk negalėjo žinoti, kad Normanas traukė cigaretes iš savo senio spintelės ar-

ba tai, jog kai jis sukaupęs visą drąsą nusprendė pats nusipirkti pakelį, senasis Gregoris suprunkštė ir liepė ateiti, kai pradės želti ūsai.

Rūkymas atrodė jėga, kai jam buvo penkiolika. Jis atstojo viską, ko Normanas negalėjo turėti (pavyzdžiui, mašinos, netgi seno tranto, kokius turėjo jo draugai: mašinos su gruntuota pavarų svirtimi, baltu "plastmasiniu plienu" aplink priekinius žibintus ir viela pritvirtintu buferiu), o sulaukęs šešiolikos jis tapo tikru rūkoriumi: du pakeliai per dieną ir bona fide* *kosulys rytais.*

Praėjus trejiems metams, kai jis vedė Rozą, visa jos šeima - tėvas, motina ir šešiolikmetis brolis - žuvo tame pačiame 49-ajame kelyje. Jie grįžinėjo iš pasiplaukiojimo Filo karjere, kai sunkvežimis su žvyru išvažiavo į priešingą eismo juostą ir nušlavė juos it muses nuo palangės. Senio Maklendono galvą rado griovyje už trisdešimties jardų nuo avarijos vietos. Burna buvo praverta, o viena akis - gerokai apdergta varnos (tada Danielsas jau dirbo policijoje, kur galėjo išgirsti tokių smulkmenėlių) - šie faktai nė kiek nepaveikė Danielso. Tiesą pasakius, jis netgi džiaugėsi. Jo nuomone, senasis šunsnukis gavo, ko nusipelnė. Maklendonas klausinėdavo dukros to, ko nederėjo. Juk Roza nebebuvo Maklendono duktė - bent jau ne prieš įstatymą. Ji įstatymiškai tapo Normano Danielso žmona.

Normanas giliai įtraukė dūmą, išpūtė tris žiedus ir stebėjo, kaip jie kyla lubų link. Lauke kaukė mašinos. Jis čionai atvyko tik prieš pusę dienos ir jau nekentė šio miesto. Miestas buvo per didelis. Ji turėjo per daug vietų pasislėpti. Tačiau nesvarbu, nes viskas stojo į savo vėžes, ir greitai sunki plytų siena užvirs ant mažosios nepaklusniosios Kreigo Maklendono dukters Rozos.

Per Maklendonų laidotuves (į kurias susirinko beveik visi Obreivilio gyventojai) Danielsas ėmė kosėti ir nebegalėjo sustoti. Žmonės gręžiojosi į jį, ir jis nekentė tų žvilgsnių labiau už viską pasaulyje. Išraudęs ir supykęs (bet vis dar kosintis), Danielsas pastūmė savo verkiančią jauną žmoną ir užsidengęs burną ranka išskubėjo iš bažnyčios.

Jis stovėjo lauke, taip stipriai kosėdamas, kad net turėjo pasilenkti ir padėti rankas ant kelių, kad nenugriūtų, pro ašarotas akis žvelgdamas į kitus, išėjusius parūkyti žmones, - tris vyrus ir dvi moteris, kurie neiškentė neparūkę net per trumputę pusvalandinę laidotuvių ceremoniją, - ir staiga nusprendė mesti rūkyti. Va taip. Normanas žinojo, jog galbūt kosėjimą sukėlė įprastinės vasaros alergijos, bet tai buvo nesvarbu. Kadangi tai buvo kvailas sumautas įprotis, galbūt

---

* Tikras *(lot.).*

net pats kvailiausias ir sumaučiausias įprotis planetoje, ir tegu jis bus prakeiktas, jei apygardos koroneris įrašys "Pall Mall" cigaretės" mirties priežasties grafoje mirties liudijime.

Tą dieną, kai grįžęs namo nerado Rozos, - tiesą pasakius, tą vakarą, kai pasigedo banko kortelės ir turėjo susitaikyti su akivaizdžiu faktu, - Normanas nuėjo į "Parduotuvę 24" kalvos papėdėje ir po vienuolikos metų pertraukos nusipirko pirmą pakelį cigarečių. Jis grįžo prie savo mėgiamiausių cigarečių kaip žudikas į nusikaltimo vietą. In hoc signo vinces*, *bylojo kiekvienas raudonas pakelis; su šiuo ženklu tu nugalėsi, kalbėjo jo senis, kuris nugalėdavo Danielso motiną buitiniuose kivirčuose, bet ne daugiau.*

Pirmasis užsitraukimas leido Normanui apsvaigti, o baigus surūkyti cigaretę iki pat filtro, jis jau neabejojo, kad tuoj susivems, nualps ar jį ištiks širdies smūgis. O galbūt visi trys blogumai iš karto. Bet dabar Normanas vėl grįžo prie dviejų pakelių į dieną ir rytinio chroniško kosulio. Tarytum niekada ir nebūtų liovęsis.

Ir nieko čia tokio, nes jis išgyveno gyvenimišką stresą, kaip kad pasakytų psichologai, o kai žmonės išgyvena gyvenimišką stresą, jie dažnai grįžta prie senų įpročių. Įpročiai - ypač blogi, kaip kad rūkymas ar gėrimas - tai ramentai, sako žmonės. Ir ką gi? Jei sušlubavai, tai kodėl gi nepasinaudojus ramentu? Kai tik pasirūpins Roza (įsitikinus, jog jei ir bus kokios neoficialios skyrybos, tai tik jo sąlygomis), Normanas išmes ramentus.

Ir visam laikui.

Normanas pasuko galvą į langą. Po truputį temo. Beveik metas eiti. Jis nenorėjo pavėluoti į pasimatymą. Normanas užgesino cigaretę į perpildytą peleninę, stovinčią ant naktinio staliuko šalia telefono, nuleido kojas ant grindų ir ėmė rengtis.

Nebuvo kur skubėti - o tai ir gražiausia. Normanas turėjo daug neišnaudotų išeiginių, todėl kapitonas Hadavėjus visiškai nesispyriodamas suteikė jas jam, kai tik jis paprašė. Ir tam buvo dvi priežastys. Pirma, laikraščiai ir TV kanalai padarė jį mėnesio žvaigžde. Antra, kapitonas Hadavėjus nemėgo Normano, netgi buvo dukart ant jo užsiundęs šunis iš vidaus tyrimų skyriaus dėl tarnybinių įgaliojimų viršijimo. Todėl, be abejo, džiaugėsi nors trumpam jo nusikratęs.

- Šįvakar, kale, - sumurmėjo Normanas, leisdamasis liftu žemyn vienas tik su savo atvaizdu dulkėtame veidrodyje ant kitos lifto sienos. - Šįvakar, jei man pasiseks. O aš jaučiu, *kad pasiseks.*

---

* Su šiuo ženklu tu nugalėsi *(lot.)*.

Prie šaligatvio stovėjo taksi eilė, bet Danielsas praėjo pro šalį. Taksistai vedė žurnalą, o kartais ir gerai įsidėmėdavo veidus. Ne, jis važiuos autobusu. Miesto autobusu. Normanas patraukė prie stotelės gatvės kampe, bandydamas nuspręsti, ar melavo sau dėl pasisekimo nuojautos, ir nutarė, kad ne. Jis žinojo, kad liko nebedaug. Jis tai žinojo, nes vėl galėjo mąstyti kaip ji.

Autobusas - Žalios Linijos maršruto - išsuko iš už kampo ir sustojo tiesiai prieš Normaną. Jis įlipo, užmokėjo už bilietą, atsisėdo gale - kokia palaima, šįvakar jam nebereikėjo apsimetinėti Roza - ir ėmė stebėti pro šoną lekiančias gatves. Barų iškabas. Restoranų pavadinimus. "DELI". "ALUS". "PJAUSTOMA PICA". "SEKSUALIOS PUSNUOGĖS MERGUŽĖLĖS".

Tau čia ne vieta, Roza, - *pamanė Normanas, kai autobusas pravažiavo restoraną "Tėvelio virtuvė". "Tikra kanzasietiška jautiena", rėkė raudona iškaba vitrinoje.* - Tau čia ne vieta, bet tai jau nesvarbu, nes aš čia. Atvažiavau išsivežti tave namo. Kur nors išsivežti.

Nuo neono šviesų ir tamsėjančio aksominio dangaus Normanas ėmė galvoti apie senas geras dieneles, kai gyvenimas neatrodė toks keistas ir klaustrofobiškas it vis mažėjančio ir slegiančio tave kambario sienos. Įsižiebus neoninėms šviesoms, prasidėdavo linksmybės: bent jau taip būdavo tais nekomplikuotais laikais, kai Normanui tebuvo dvidešimt. Rasdavai stiprios neoninės šviesos apšviestą vietą ir maudavai vidun. Tos dienos praėjo, bet dauguma farų - gerųjų *farų - iki šiol neužmiršo, kaip įlįsti vidun po sutemų. Kaip užlįsti už neoninių iškabų ir kontroliuoti vietinį mėšlą. Faras, nesugebantis to padaryti, ilgai neišgyvendavo.*

Normanas žvelgė į lekiančias pro šalį iškabas, pagal tai spręsdamas, jog artėja prie Karolinos gatvės. Jis atsistojo, nuėjo į autobuso priekį ir, įsikibęs į vamzdį, sustojo. Kai autobusas atidarė duris, Danielsas nulipo laipteliais ir, netaręs nė žodžio, dingo tamsoje.

Normanas nusipirko miesto žemėlapį viešbučio kioske už šešis dolerius penkiasdešimt centų: velnioniškai brangu, tačiau teiravimasis kelio gatvėje galėjo kainuoti kur kas daugiau. Žmonės kažkodėl įsidėmėdavo tuos, kurie jų klausdavo kelio. Kartais jie atsimindavo ir praėjus penkeriems metams. Todėl buvo geriau neklausinėti. Jeigu kas nors atsitiktų. Kas nors bloga. Tikriausiai nieko neatsitiks, bet geriausia vadovautis "pasirūpinti reikalu" samprata.

Pasak žemėlapio, Karolinos gatvė jungėsi su Bodrio aikšte už keturių kvartalų nuo autobusų stotelės. Malonus pasivaikščiojimas gražų vakarą.

Bodrio aikštėje gyveno žydelis iš "Pagalbos keliaujantiems".

Danielsas ėjo iš lėto, susikišęs rankas į kišenes. Jo veide atsispindėjo apstulbimas ir netgi apdujimas: niekas negalėjo pasakyti, kad jis viduje virte virė. Normanas nužvelgdavo kiekvieną pravažiuojančią mašiną ir kiekvieną praeivį, stebėdamas, ar kas nors nespokso į jį. Ar jo nemato. *Tokių nebuvo, ir gerai.*

Pasiekęs Tamperio namą - taip, tai buvo namas, o ne butas (koks palengvėjimas!), jis dukart praėjo pro jį, nužvelgdamas kieme stovinčią mašiną ir šviesą pirmo aukšto lange. Svetainės lange. Portjeros buvo atitrauktos, bet dieninė užuolaida dengė langą. Pro jas Normanas matė spalvotą dėmę - televizorių. Tamperis nemiegojo. Tamperis buvo namie, Tamperis žiūrėjo televizorių ir galbūt graužė morkas, prieš išeidamas į autobusų stotį, kur jis vėl bandys padėti moterims, per daug kvailoms, kad nusipelnytų pagalbos. Arba per blogoms.

Tamperis neturėjo vestuvinio žiedo ir atrodė panašus į užsislaptinusį homiką, bet geriau patikrinti. Normanas užklydo į įvažiuojamąjį keliuką ir dėbtelėjo į keturmetį penkiametį Tamperio "Fordą", ieškodamas kokio nors įrodymo, kad vyriškis gyveno ne vienas. Jis nieko tokio nerado. Patenkintas Danielsas vėl nužvelgė gatvę, bet nieko nepastebėjo.

Tu neturi kaukės, - *pagalvojo Normanas.* - Neturi netgi šilkinės kojinės, kurią galėtum užsitraukti ant veido, Normi.

Taigi, kad ne.

Užmiršai, ar ne?

Na, tiesą pasakius, ne. Jis neužmiršo. Jis galvojo, kad kai rytoj patekės saulė, pasaulyje vienu žydeliu bus mažiau. Kadangi blogi dalykai nutinka ir ramioje kaimynystėje. Kartais žmonės įsilaužia - žinoma, daugiausia juodukai ir narkomanai - ir prasideda grumtynės. Žiauru, bet tai tiesa. Nutinka mėšlinos istorijos, kaip byloja užrašai ant marškinėlių ir lipdukų. Ir kartais, nors ir sunku patikėti, taip nutinka ne blogiems, o geriems vyrukams. Pavyzdžiui "Pravdą" skaitančiam žydeliui, padedančiam žmonoms pasprukti nuo savo vyrų. Taigi neįmanoma nedaryti tokių prielaidų, nes visuomenei turi tai rūpėti. Jei visi taip elgtųsi, neliktų jokios visuomenės.

Tai buvo labai paplitęs elgesys, nes daugiausia kraujuojančių širdžių sekė jo pavyzdžiu. Tačiau dauguma kraujuojančių širdžių nepadarė klaidos ir nepadėjo jo žmonai... o šis vyras padėjo. *Normanas tai žinojo taip gerai kaip ir savo vardą. Šis vyras jai* padėjo.

Normanas užlipo laiptais, darkart skubriai apsižvalgė ir paspaudė skambutį. Palaukė ir vėl paskambino. Jo ausys, nureguliuotos

pagauti menkiausius garsus, išgirdo artėjančius žingsnius: ne tap-tap-tap, *o* čiūžt-čiūžt-čiūžt - *Tamperis buvo vienomis kojinėmis (kaip patogu!).*

- Ateinu, ateinu, - riktelėjo Tamperis.

Atsidarė durys. Tamperis pažvelgė į Normaną. Didelės akys plaukiojo už akinių kauliniais rėmeliais.

- Ar galiu jums padėti? - paklausė jis.

Jo marškiniai buvo nesusegti ir nesukišti į kelnes. Po jais matėsi sportiniai marškinėliai lygiai tokio paties stiliaus kaip ir Normano. Ir staiga - to jau buvo per daug - staiga trūko paskutinė styga, jungusi seno kupranugario stuburą. Danielsas įsiuto. Kad toks žmogysta kaip šis dėvėtų tokius pat apatinius marškinius! Baltojo žmogaus *marškinius!*

- Manau, kad gali, - atsakė Normanas, ir kažkas jo veide ar balse - galbūt abiejuose - išdavė Slovikui jo ketinimus, nes rudos žydelio akys paplatėjo. Jis pats pradėjo trauktis, bandydamas sugriebti durų rankeną ir užtrenkti jas tiesiai Normanui prieš nosį. Bet buvo per vėlu. Normanas žaibišku greičiu pastvėrė už Sloviko baltinių atlapų ir pastūmė į kambario vidurį. Tada spyręs uždarė už savęs duris.

- Taip, aš taip manau, - tęsė Danielsas. - Tikiuosi, kad savo paties labui tu man padėsi. Paklausiu tavęs keleto klausimų, Tamperi, gerų *klausimų, ir dabar jau geriau pradėk melstis savo didžianosiui žydelių Dievui, kad sugebėtum rasti* gerus *atsakymus.*

- Nešdinkis iš čia! - suriko Slovikas. - Arba iškviesiu policiją!

Normanas Danielsas tik linksmai nusikvatojo, o tada, apsukęs Sloviką, užlaužė jo kairę ranką. Slovikas ėmė klykti. Normanas sugniaužė žydelio kiaušus.

- Nutilk. Tučtuojau arba išspausiu tavo kiaušus it vynuoges. Pats išgirsi kaip jie sproginės.

Tamperis nutilo. Jis žiopčiojo, retkarčiais dusliai sukrankdamas, bet Normanui tai nerūpėjo. Jis nutempė Sloviką į svetainę ir, pakėlęs nuo stalo distancinį valdymo pultą, pagarsino televizorių.

Abu nauji draugeliai pasiekė virtuvę, ir čia Normanas paleido Sloviką.

- Atsistok prie šaldytuvo, - paliepė Danielsas. - Noriu matyti, kaip tavo šikna ir mentys prilimpa prie šio mažylio. O jei pasitrauksi nuo jo net per colį, nuplėšiu tau lūpas. Supratai?

- T-t-taip, - išlemeno Tamperis. - Kas-kas-kas jūs?

Jis vis dar atrodė panašus į Bembio draugą triušį Tamperį, tačiau jo balsas ėmė skambėti it sumautos Girių Pelėdos.

- Irvinas Levinas, NBC žinios, - atsakė Normanas. - Šitaip aš leidžiu savo išeigines.

Nenuleisdamas akių nuo Tamperio, jis ėmė atidarinėti spintelės stalčius. Normanas net neabejojo, jog senis Tampis bandys bėgti, bet kas žino? Perlaužę tam tikrą baimės lygį, žmonės tampa nenuspėjami it tornadas.

- Ką... aš nežinau, ką.

- Tau ir nereik žinoti, - Normanas užčiaupė Sloviką. - Čia ir visas smagumėlis, Tampi. Tau nieko nereikia žinoti, išskyrus kelis paprastus atsakymus. Visa kita gali palikti man. Aš - profesionalas. Manyk, kad patekai į geras rankas.

Paskutiniame, penktame, stalčiuje Normanas rado, ko ieškojęs: dvi virtuvines pirštines su gėlytėmis. Gražumėlis. Jų stilingajam žydeliui ir tetrūktų, išimant mažą keptuvėlę iš mažos orkaitėlės. Normanas užsimovė pirštines ir paskubom nutrynė savo pirštų atspaudus nuo stalčių rankenėlių. Tada vėl nusitempė Tamperį į svetainę ir nerūpestingai patrynė distancinio valdymo pultelį į baltinių priekį.

- Mes truputį pasikalbėsim akis į akį, Tamperi, - tarė Danielsas. Kažkas ėmė strigti gerklėje, nes netgi jam pačiam balsas tapo nebepanašus į žmogaus.

Normanas nelabai nustebo, pajutęs klyne standėjantį penį. Jis švystelėjo pultelį ant sofos ir atsigręžė į suglumusį Sloviką. Iš po akinių kauliniais rėmeliais riedėjo ašaros. Žydelis stovėjo nuleidęs pečius, bet su baltojo žmogaus marškiniais!

- Pasikalbėsiu su tavimi akis į akį. Akis į akį. Ar tiki tuo? Geriau jau patikėk, Tamperi.

- Prašau, - sudejavo Slovikas, ištiesęs drebančias rankas į Normaną. - Prašau neskaudinkit manęs. Jūs suklydote - aš ne tas, kurio jums reikia. Aš negaliu jums padėti.

Deja, galų gale Slovikas nemažai padėjo. Tuo metu jiedu spėjo persikraustyti į rūsį, nes Normanas pradėjo kandžiotis, ir netgi visu garsu atsuktas televizorius nebesugebėjo užgožti žydelio klyksmų. Tačiau nepaisant klyksmų jis nemažai padėjo.

Šėliojimui pasibaigus, po virtuvine kriaukle Normanas surado šiukšlių maišus. Į vieną iš jų jis įmetė pirštines ir savo marškinius, su kuriais viešai jau nebepasirodysi. Vėliau Danielsas ketino pasiimti maišą su savimi ir kur nors išmesti.

Antrame aukšte, Tamperio miegamajame, Normanas rado tik vieną jam pagal dydį tinkantį drabužį: apdribusį, nublukusį sportinį nertinį su užrašu "Chicago Bulls". Padėjęs jį ant lovos, Danielsas pasuko į Tamperio vonią ir palindo po Tamperio dušu. Belaukda-

mas, kol vanduo sušils, Normanas pasirausė Tamperio vaistinėlėje ir, radęs advilio buteliuką, prarijo keturias tabletes. Jam skaudėjo dantis ir žandikaulius. Visa apatinė veido dalis buvo kruvina, aplipusi oda ir plaukais.

Palindęs po dušu, Normanas pastvėrė Tamperio muilą, primindamas sau ir jį įmesti į šiukšlių maišą. Danielsas abejojo, ar šios atsargumo priemonės jam pagelbės, nes, ko gero, teisminė ekspertizė rūsyje ras nemažai įkalčių. Mat jis ten kaip reikiant pasismagino.

Trinkdamas galvą, jis uždainavo: "Klajokle Roza... Klajokle Roza... kas pasakyyys... kur tu dabar... užaugai tu... slapukė ir tyli... tad niekas surast... tavęs negal".

Išlipęs iš vonios, Normanas nužvelgė savo vaiduoklišką atspindį aprasojusiame veidrodyje, kabančiame virš kriauklės.

- Aš galiu, - kategoriškai tarė sau. - Aš galiu.

5

Bilis Staineris jau vėl norėjo pabelsti, sąmonėje keikdamas savo nervingumą (kaip įprasta, jis nesinervindavo dėl moterų), kai pasigirdo Rozos balsas:

- Ateinu. Tik minutėlę, tuoj atidarysiu.

Ačiū Dievui, ji neatrodė sudirgusi, tad galbūt jis neištraukė Rozos iš vonios.

Ir ką, velniai griebtų, aš čia veikiu? - Bilis paklausė savęs, žingsniams artėjant prie durų. - *Tai panašu į sceną iš pusėtinos romantiškos komedijos, kurios neišgelbėtų ir pats Tomas Henksas.*

Ko gero, tiesa, bet tai nepakeis to fakto, jog praeitą savaitę lombarde apsilankiusi moteris giliai įstrigo jam į širdį. Ir šis įspūdis ne blėso, o diena iš dienos vis stiprėjo. Bilis neabejojo dėl dviejų dalykų: jis pirmą kartą atnešė gėlių nepažįstamai moteriai ir dar niekad taip nesijaudino prieš pakviesdamas moterį į pasimatymą.

Kai Roza priėjo prie durų, Bilis pastebėjo, kad viena ramunė taikosi iškristi iš puokštės. Jis greitai įkišo ją atgal, o pakėlęs akis prieš save išvydo moterį, išmainiusią padirbtą žiedą į prastą paveikslą, su žudikišku žvilgsniu akyse ir vaisių asorti skardine pakeltoje virš galvos rankoje. Ji tarytum suakmenėjo, savo viduje kovodama su noru iš karto trenkti skardine per galvą ir suvokimu, jog tai visai ne tas žmogus, kurio laukė. Tik vėliau Bilis suprato, kad tai buvo viena egzotiškiausių jo gyvenimo akimirkų.

Jiedu spoksojo vienas į kitą per Rozos butuko Trentono gatvėje slenkstį: jis - su lauko gėlių puokšte iš parduotuvės Hičenso bulvare,

ji - su dvisvare vaisių asorti skardine virš galvos. Ir nors pauzė tetruko tik porą trejetą sekundžių, Biliui ji virto visa amžinybe. Tačiau to pakako, kad jis pajustų kažką trikdančio, bauginančio, stulbinančio ir podraug nuostabaus. Pamatęs Rozą, Bilis nenusivylė, kaip kad tikėjosi: ne, ji dar labiau jam patiko. Roza nebuvo gražuolė (bent jau ne pagal žurnalų standartus), bet Bilis žavėjosi ja. Kažkodėl jos lūpos ir žandikaulių linija stingdė jo širdį, o nuo mėlynai pilkų akių žvilgsnio jam darėsi silpna. Pakilo kraujospūdis, skruostai nusidažė raudoniu. Bilis puikiai žinojo, ką reiškė tie signalai, todėl supyko ant savęs, pasijutęs toks bejėgis.

Jis ištiesė gėles Rozai, viltingai šypsodamasis, tačiau nepaleisdamas pakeltos skardinės iš akių.

- Paliaubos?

6

Bilis pakvietė kartu pavakarieniauti taip greitai, vos tik ji suvokė, jog čia ne Normanas, kad Roza nesipriešindama sutiko. Be abejo, kaltas buvo ir paprastas palengvėjimas. Tik įsėdus į mašiną, panelė Praktiškoji-Nuovokioji (pastaruoju metu visiškai nustumta į antrą planą) atsigavo ir paklausė, ką ji čia veikia su nepažįstamu vyru (*daug jaunesniu* vyru), nejau išprotėjo? Klausimuose atsispindėjo tikras siaubas, bet Roza suprato, kad jie - tik akivaizdus kamufliažas. Pačio svarbiausio klausimo Praktiškoji-Nuovokioji net nedrįso paklausti - net iš savo saugios vietelės Rozos galvoje.

- *O jei Normanas tave sugaus?* - taip skambėjo tas svarbusis klausimas.

O jei Normanas sugautų ją, bevakarieniaujant su kitu vyru? Jaunesniu simpatišku vyru? Faktas, kad Normanas buvo už aštuonių šimtų mylių nuo čia, visai nejaudino panelės Praktiškosios-Nuovokiosios, kuri šiuo metu iš tikrųjų virto Įbaugintąja-Pasimetusiąja.

Tačiau Rozą neramino ne vien tik Normanas. Per visą savo gyvenimą ji nebuvo pasilikusi viena su kitu vyriškiu, išskyrus savo vyrą, todėl dabar jos emocijos tiesiog virte virė. Pavakarieniauti kartu su juo? Žinoma. Gerai. Rozos gerklė susitraukė iki adatos galvutės dydžio, o skrandis kunkuliavo it skalbimo mašina.

Jei Bilis būtų vilkėjęs kiek puošniau nei švarius išblukusius džinsus ar nertinį arba jei būtų suabejojęs jos pačios kukliu sijono ir megztinio deriniu, Roza būtų atsisakiusi, o jei vieta, į kurią ją atvežė Bilis, būtų atrodžiusi per daug sunki (tik tokį žodį pavyko sugalvoti), Roza nebūtų sugebėjusi net išlipti iš “Biuiko”. Tačiau restoranas

pasirodė esąs labai mielas. Ryškus pavadinimas "Tėvelio virtuvė" švietė virš durų, oro ventiliatoriai sukosi virš stalų, apdengtų raudonai baltomis staltiesėmis. Pasak neoninės iškabos lange, "Tėvelio virtuvė" teikė "tikrą kanzasietišką jautieną". Padavėjai - seni džentelmenai - avėjo juodus batus ir dėvėjo ilgas prijuostes. Žmonės, vakarieniaujantys prie stalų, buvo panašūs į juos su Biliu - na, bent jau į Bilį: vidurinės klasės, vidutinių pajamų žmogėnai, vilkintys kasdienius drabužius. Rozai restoranas atrodė linksmas ir atviras, kuriame galėjai laisvai kvėpuoti.

Galbūt, bet jie į tave nepanašūs, - pašnibždėjo jai protas, - *ir net nesugalvok manyti priešingai, Roza. Jie atrodo pasitikintys savimi, laimingi ir sėdintys savo vietoje. Tau čia ne vieta, ir niekada taip nebus. Tu per daug metų praleidai su Normanu, per daug laiko spraudeisi kampe, vemdama į prijuostę. Tu pamiršai, kokie yra žmonės, ir apie ką jie kalba... jeigu tik išvis kada nors tai žinojai. Jei pabandysi būti panaši į šiuos žmones, jeigu kada nors* pasvajosi, *kad gali būti į juos panaši, paprasčiausiai sudaužysi širdį.*

Ar tai tiesa? Buvo siaubinga daryti tokią prielaidą, kadangi viena Rozos dalis jautėsi laiminga, nes Bilis Staineris surado ją, atnešė jai gėlių ir pakvietė kartu pavakarieniauti. Ji net nenutuokė, ką ji jam jaučia, tačiau pakviesta į pasimatymą... Roza jautėsi jauna ir kupina stebuklų.

Ką gi, jauskis laiminga, - Normanas sušnibždėjo jai į ausį, kai jiedu su Biliu įėjo į restoraną. Žodžiai skambėjo iš taip arti ir taip įtikinamai, tarytum Rozos vyras būtų praėjęs pro pat ją. - *Džiaukis, kol gali, kadangi vėliau jis parveš tave į tamsą ir panorės pasikalbėti akis į akį. O galbūt jis net nesivargins tuščiomis kalbomis, tik nutemps į artimiausią alėją ir prispaus prie sienos.*

Ne, - pamanė Roza. Staiga ryškios šviesos restorane tapo per ryškios, ir ji ėmė girdėti viską, netgi kaip ventiliatoriai siurbia į save orą. - *Ne, tai - melas. Jis labai malonus, todėl tai - melas!*

Atsakymas atskriejo bematant. Tai buvo tikrų tikriausia Normano giesmelė: *Nė vienas nėra malonus, širdele - ir kiek kartų aš tau tai sakiau? Giliai širdyje visi mes padugnės. Tu, aš, bet kas.*

- Roza? - paklausė Bilis. - Ar gerai jautiesi? Atrodai išblyškusi.

Ne, ji nesijautė gerai. Roza žinojo, kad balsas galvoje melavo, nes jis vis dar skendėjo Normano nuoduose, tačiau žinoti ir jausti - du labai skirtingi dalykai. Ji negalėjo sėdėti tarp šių žmonių, užuosdama jų muilą, odekoloną ir šampūną bei klausydamasi persipynusių jų pokalbių. Roza negalėjo kalbėtis su padavėju, pasilenkusiu prie jos su patiekalų sąrašu (iš kurių dauguma pavadinimų buvo užsienietiški).

O visų svarbiausia, ji negalėjo būti su Biliu Staineriu: kalbėtis su juo, atsakinėti į jo klausimus ir visą laiką spėlioti, kokį patirtų jausmą, paglosčiusi jo plaukus.

Roza jau žiojosi sakyti, jog ją supykino, todėl norėtų grįžti namo, bet kaip ir įrašų studijoje ji prisiminė moterį purpuriniu chitonu, stovinčią ant apaugusios kalvos viršūnės su iškelta ranka ir vienu pečiu, spindinčiu keistoje debesuotoje šviesoje. Stovinčią ir visiškai nesibijančią virš šventyklos griuvėsių, kuriuose, regis, turėjo vaidentis daugiau negu kokiame kitame Rozos matytame name. Prieš akis išvydus baltų plaukų kasą, auksinę apyrankę ir apnuogintą krūtį, spazmai skrandyje aprimo.

Aš galiu tai ištverti, - mąstė Roza. - *Nežinau, ar galėsiu valgyti, bet man tikrai užteks drąsos su juo šiek tiek pasėdėti šioje gerai apšviestoje patalpoje. Nejau turiu jaudintis, kad jis ketina mane vėliau išprievartauti? Manau, šiam vyrukui net nešautų tokia mintis į galvą. Tai tik Normano mąstymo būdas - Normano, kuris visada tikėjo, kad jei juodukas turi nešiojamą radijo imtuvą, tai jis, be abejo, vogtas.*

Roza atsipalaidavo ir nusišypsojo Biliui. Šypsena buvo silpna ir drebanti, bet vis geriau negu jokia.

- Jaučiuosi gerai. Tik truputį išsigandau. Tau teks su tuo susitaikyti.

- Ar tik ne manęs išsigandai?

Velniškai tavęs išsigandau, - patvirtino Normanas iš savo vietos Rozos galvoje, kur bujojo it piktybinis auglys.

- Ne, ne visai, - Roza pakėlė akis į Bilį. Ji nuraudo, bet įstengė išlaikyti žvilgsnį. - Tik tu mano antras vyriškis, su kuriuo aš kur nors išėjau per visą savo gyvenimą, ir jei tai pasimatymas, tai pirmas nuo mano išleistuvių vakaro vidurinėje mokykloje. O tai buvo 1980-aisiais.

- Dievulėli, - visai nepašiepiamai tarė Bilis. - Dabar *aš* po truputį imu išsigąsti.

Prie jų priėjo šeimininkas ir paklausė, ar jie norėtų rūkančiųjų ar nerūkančiųjų restorano pusės.

- Ar tu rūkai? - Bilis paklausė Rozos, ir ji skubiai papurtė galvą.
- Norėtume truputį nuošaliau, - Bilis paprašė šeimininko, ir Roza pastebėjo pilkai žalią popierėlį (ko gero, penkių dolerių vertės banknotą), pereinantį iš Bilio į šeimininko ranką. - Galbūt kokiame kampelyje?

- Žinoma, sere.

Šeimininkas palydėjo juos per ryškiai apšviestą kambarį su tingiai besisukančiais ventiliatoriais.

Atsisėdusi Roza paklausė Bilio, kaip jis ją surado, nors, regis, jau pati žinojo. Jai daug smalsiau buvo sužinoti, *kodėl* jis ją surado.

- Per Robį Lefertsą, - atsakė Bilis. - Robis kas kelias dienas užeina pažiūrėti, ar negavau naujų knygelių - tiesą pasakius, *senų* knygelių, žinai, ką turiu omeny...

Roza prisiminė Deividą Gudisą: "Blogiau ir būti negalėjo. Paris buvo nekaltas", - ir nusišypsojo.

- Žinojau, kad jis nusamdė tave skaityti Kristinos Bel romanus, nes jis specialiai užsuko man apie tai pranešti. Jis buvo *labai* susijaudinęs.

- Tikrai?

- Jis sakė, kad tavo balsas - geriausias iš jo girdėtų nuo tada, kai Ketė Beits įrašė "Avinėlių tylėjimą", o tai jau labai daug, kadangi Robis *dievina* tą įrašą kaip ir Roberto Frosto perskaitytą eilėraštį "Samdinio mirtis". Jis turi seną plokštelę. Subraižytą, bet vis dar nuostabią.

Roza tylėjo, nes jautėsi priblokšta.

- Tad aš paprašiau jo tavo adreso. Na, tai dar per švelniai pasakyta. Aš tiesiog išreikalavau iš jo. O Robis lengvai pasiduoda reikalavimams. Ir tiesą pasakius, Roza...

Sakinio pabaigos ji neišgirdo. *Roza,* - mąstė ji. - *Jis pavadino mane Roza. Aš ir neprašiau; jis pats taip mane pavadino.*

- Gal norėtumėte ko nors išgerti?

Padavėjas išdygo šalia Bilio. Senyvas, kilniaširdis, simpatiškas, panašus į literatūros dėstytoją universitete. *Mėgstantis baltas prijuostes,* - pamanė Roza ir vos neprunkštelėjo.

- Norėčiau šaltos arbatos, - tarė Bilis. - O tu, Roza?

Ir vėl. Iš kur jis žino, kad aš visada buvau tikroji Roza?

- Ir aš.

- Dvi šaltas arbatas, puiku, - pakartojo padavėjas ir išvardijo ypatingus šio vakaro patiekalus. Rozos laimei, visi pavadinimai buvo angliški, o išgirdus žodžius "Londono kepsnys" skrandis sugurgė iš alkio.

- Pasakysim po minutės, - atsakė Bilis.

Padavėjui pasišalinus, Bilis vėl atsigręžė į Rozą.

- Dar pora faktų Robio naudai. Jis pasiūlė man užsukti į studiją... jūs įsikūrę Korn Bildinge, tiesa?

- Taip. Studija vadinasi "Tape Engine".

- Aha. Taigi jis pasiūlė man užsukti į studiją, ir visi trys galėtume nueiti kur nors pasėdėti. Pasielgė labai tėviškai. Kai pasakiau negalįs to padaryti, jis privertė mane pažadėti, kad pirma tau paskambinsiu. Aš bandžiau, Roza, bet negalėjau gauti tavo numerio. Ar tu nesiskelbi telefonų knygoje?

- Tiesą pasakius, aš dar neturiu telefono, - išsisukdama atsakė Roza.

Be abejo, ji nesiskelbė. Jai teko sumokėti papildomą trisdešimties dolerių mokestį (su tokia suma buvo labai gaila skirtis), tačiau ji negalėjo leisti, kad jos numeris pasirodytų policijos kompiuterio ekrane jos gimtajame mieste. Roza žinojo iš Normano keiksmų, kad policija taip lengvai neprieina prie neskelbiamų numerių. Tai buvo nelegalu, ir už taisyklių nepaisymą teismas bausdavo griežtai, o Normanas, kaip ir kiti farai, kuriuos Rozai pasitaikė sutikti savo vedybinio gyvenimo metais, mirtinai nekentė teismų ir viso jų darbo.

- O kodėl negalėjai užsukti į studiją? Ar buvai išvykęs?

Bilis pakėlė savo servetėlę, išlankstė ją ir rūpestingai pasidėjo ant kelių. Kai jis vėl pakėlė akis, Roza pastebėjo, kad jo veidas pasikeitė, bet jai prireikė dar kelių sekundžių suvokti akivaizdų dalyką - Bilis paraudo.

- Tikriausiai nenorėjau, kad prie mūsų prisijungtų Robis, - atsakė jis. - Tada nebūčiau galėjęs ramiai su tavimi pasikalbėti. Aš norėjau... na... susipažinti su tavim.

- Ir štai mes čia.

- Taip. Ir štai mes čia.

- O kodėl tu norėjai su manim susipažinti? Kad galėtum susitikinėti? - Roza nutilo, bet po minutės tęsė toliau. - Turiu omeny tai, kad aš tau per sena, ar ne?

Akimirką Bilis pasimetė. Tada nusprendė, kad tai pokštas, ir nusijuokė.

- Aha. Ir kiek gi tau metų, senele? Dvidešimt septyneri? Aštuoneri?

Iš pradžių Roza pamanė, jog jis pokštauja, - ir nelabai vykusiai, - bet po to suprato, kad Bilis kalba rimtai. Net nebando flirtuoti, o sako taip, kaip galvoja. Roza apstulbo, ir vėl jos mintys išsisklaidė į visas puses. Tik viena iš jų atrodė aiški: susiradus darbą ir nuosavą butuką, gyvenimo pasikeitimai nesibaigė, - jie tik prasidėjo. Tarytum viskas, kas vyko iki šiol, tebuvo mažų sukrėtimų serija, o dabar prasidėjo ir pats drebėjimas. Ne žemės, o gyvenimo drebėjimas. Ir staiga Roza visa širdimi panoro jį patirti.

Bilis toliau tęsė pokalbį, bet juos pertraukė atšaldytą arbatą atnešęs padavėjas. Bilis užsisakė steiką, o Roza - Londono kepsnį. Padavėjui paklausus, kaip jį iškepti, Roza jau žiojosi sakyti "pusiau gerai" (nes tokią jautieną ją vertė valgyti Normanas), tačiau tuoj pat persigalvojo:

- Prašyčiau ne visai iškeptą.

- Puiku! - su džiaugsmu atsakė padavėjas, tarytum tikrai taip galvotų.

Jam pasišalinus, Roza susimąstė, kokia nuostabi turėtų būti padavėjo utopijos vieta: vieta, kur kiekvienas pasirinkimas - puikus, labai geras ir nepaprastas.

Atsigręžusi į Bilį, ji pastebėjo, kad jis vis dar nenuleido nuo jos akių: neramių su tamsiai žaliais pakraštėliais. Seksualių akių.

- Ar labai buvo bloga? - jis paklausė Rozos. - Turiu omeny tavo vedybinį gyvenimą.

- Ką nori sužinoti?

- Ir pati žinai. Sutinku moterį savo tėvo lombarde, prakalbu su ja gal dešimt minučių, ir atsitinka neįtikėtinas dalykas - nebegaliu jos pamiršti. Tokius dalykus mačiau filmuose ir skaičiau apie tai žurnaluose, kokius gali rasti gydytojo laukiamajame, bet niekuomet tuo netikėjau. O dabar - bumpt - ir jie užgriuvo mane. Matau jos veidą tamsoje. Galvoju apie ją pietaudamas. Aš... - Bilis susirūpinęs žvilgtelėjo į Rozą. - Tikiuosi, aš tavęs negąsdinu.

Jis *labai* ją gąsdino, bet tuo pat metu Roza mąstė, jog niekada nėra girdėjusi tokių nuostabių žodžių. Ją išmušė karštis (tik pėdos liko šaltos kaip ledas), bet ji vis dar girdėjo virš galvos urzgiančius ventiliatorius. Atrodė, kad jų ten sutūpė visas batalionas.

- Ši dama nori parduoti sužadėtuvių žiedą su deimantu... nors giliai viduje ir žino, kad jis netikras. O kai aš sužinau, kur ji gyvena, ir nueinu jos aplankyti (su puokšte rankoje ir širdimi kulnuose), ji vos neištaško man smegenų su vaisių asorti skardine.

Bilis pakėlė dešinę ranką, pirštais parodydamas pusę colio: tik tiek betrūko iki jo galvos.

Roza ištiesė kairę ranką, parodydama visą colį.

- Tiesą pasakius, trūko būtent tiek, - tarė ji. - Tačiau aš panaši į Rodžerį Klemensą - aš *puikiai* save kontroliuoju.

Bilis nusikvatojo iš visos širdies. Roza taip pat prie jo prisijungė.

- Taigi, ta dama nepaleidžia savo granatos, o tik nuleidusi ranką paslepia ją už nugaros it vaikas pavogtą iš tėvo stalčiaus "Pleibojaus" numerį. Ji išlemena: "Dieve, atleisk man", ir aš imu galvoti, kas gi tas jos priešas, jei tai - ne aš. O *tada* aš imu spėlioti, ar tikrai buvęs

vyras yra “buvęs”, jei ši dama įėjo į lombardą su žiedu ant rankos. Supranti?

- Taip. Regis, kad taip.

- Ir tai man labai svarbu. Jei tau pasirodys, kad kišu nosį ne į savo reikalus, aš tuoj pat liausiuos, bet... per labai trumpą laiką aš spėjau prisirišti prie šios moters ir nenoriu jos skubinti. Antra vertus, aš taip pat nenoriu, kad kiekvienąkart, kam nors pasibeldus į duris, ji taip išsigąstų, jog tektų griebti milžinišką vaisių asorti skardinę į rankas. Ar supranti, ką noriu pasakyti?

- Taip. Mano vyras - tikrai “buvęs”, - paaiškino Roza ir be jokios priežasties pridūrė: - Jo vardas - Normanas.

Bilis demonstratyviai linktelėjo.

- Dabar suprantu, kodėl jį palikai.

Roza prunkštelėjo ir prisidengė burną rankomis. Jos veidas buvo įkaitęs kaip niekada. Pagaliau ji susitvardė, tačiau dabar prireikė servetėlės nusivalyti akių kraštelius.

- Viskas gerai? - pasiteiravo Bilis.

- Aha.

- Ar nori daugiau man apie tai papasakoti?

Staiga Rozai prieš akis išdygo aiškiai nakties košmaruose matytas įvaizdis - sena Normano teniso raketė su juoda izoliacija apvyniota rankena. Ji ir dabar kabėjo laiptų į rūsį gale jųdviejų namuose. Per pirmuosius vedybinius metus Normanas keliskart ja pliaukštelėjo Rozai. O praėjus šešiems mėnesiams po persileidimo, jis analiniu būdu išprievartavo ją ta pačia rakete. Per terapijos seansus “D ir S” Roza daug kuo pasidalijo apie savo vedybinį gyvenimą (taip, jos tai ir vadino “dalijimusi”, nors šis žodis Rozai atrodė ir bjaurus, ir labai tinkamas), tačiau šį įvykį ji pasiliko sau, kaip ir tą jausmą, kai teniso raketės rankena braunasi į užpakalį, prilaikoma jos šlaunis užsėdusio vyriškio; tą jausmą, kai jis pasilenkia, žadėdamas sudaužyti stiklinę ir perpjauti šuke gerklę, jei ji muistysis; tą jausmą, kai guli, užuosdama “Dentyno” kvapą, sklindantį iš vyro burnos, ir bando įspėti, ar jis visiškai išdraskė jos vidų.

- Ne, - atsakė Roza, nudžiugusi, kad jos balsas nesudrebėjo. - Aš nenoriu kalbėti apie Normaną. Jis mane mušė, todėl jį palikau. Viskas.

- Gerai. Ir jis visiems laikams išnyko iš tavo gyvenimo?

- Visiems laikams.

- Ar *jis* tai žino? Klausiu todėl, kad mačiau, kaip tu priėjai prie durų. Tu tikrai nelaukei Visų Šventųjų bažnyčios atstovo.

- Nenumanau, žino jis ar ne, - kiek pagalvojusi atsakė Roza.

- Ar tu jo bijai?

- O, taip. Ir dar kaip. Bet tai dar nieko nereiškia. Aš *visko* bijau. Visa tai man nauja. Mano draugės iš... mano draugės sako, kad tai praeis, bet aš nežinau.

- Tu juk nebijojai, sutikdama su manimi pavakarieniauti.

- Bijojau. Aš buvau *apimta siaubo.*

- Tai kodėl tada sutikai?

Roza jau norėjo atsakyti, kad Bilis tiesiog ją apstulbino, ir todėl ji sutiko, bet susičiaupė. Tai buvo tiesa, tačiau ne visa, o Roza nenorėjo nukrypti į šoną. Ji net nenutuokė, ar jų pažintis taip ir apsiribos vien vakariene “Tėvelio virtuvėje”, tačiau vis tiek nenorėjo pradėti, žengdama klaidingą žingsnį.

- Nes norėjau, - tyliu, bet aiškiu balsu atsakė Roza.

- Gerai. Daugiau apie tai neklausinėsiu.

- Ir apie Normaną.

- Ar tai tikras jo vardas?

- Taip.

- Ar galiu dar kai ko paklausti, Roza?

Ji šyptelėjo.

- Jei tik neversi būtinai atsakyti.

- Sutarta. Tu manai, kad esi už mane vyresnė, tiesa?

- Taip. Tiesa. O kiek tau metų, Bili?

- Trisdešimt. O tai reiškia, kad mes lyg ir kaimynai amžiaus kaimelyje... bent jau iš tos pačios gatvės. Tačiau tu beveik automatiškai nusprendei, kad esi gerokai už mane vyresnė. Tad leisk tavęs paklausti. Ar pasiruošusi?

Roza neramiai gūžtelėjo pečiais.

Bilis palinko prie jos, neatitraukdamas savo rudai žalsvų akių.

- Ar žinai, kad esi graži? Klausiu tik iš smalsumo. *Ar* žinai, kad esi graži? Juk ne, tiesa?

Roza pravėrė burną, tačiau sugebėjo tik išpūsti orą. Bet ir tai labiau panėšėjo į švilptelėjimą nei į atodūsį.

Bilis švelniai suspaudė Rozos rankas. Prisilietimas buvo trumpas, tačiau vis tiek nutvilkdė Rozą it elektrošokas: akimirką ji matė tik Bilį - jo plaukus, lūpas ir akis. Visas pasaulis dingo, tarytum juodu stovėtų ant scenos, kur visas apšvietimas, išskyrus vieną ryškią lempą, staiga buvo išjungtas.

- Nesityčiok, - drebančiu balsu atsakė Roza. - Prašau nesityčiok iš manęs. Aš to nepakęsiu.

- Nė nepamaniau apie tai. Aš sakau tik tai, ką matau, - Bilis nusišypsojo ir, ištiesęs ranką, vėl palietė josios. - Aš *visada* sakysiu tik tai, ką matau. Pažadu.

7

Roza liepė Biliui nesivarginti ir nelydėti jos iki buto durų, bet jis nepaklausė. Bevakarieniaudami jiedu kalbėjosi ne apie asmeninius dalykus. (Bilis nudžiugo sužinojęs, jog Rodžerio Klemenso paminėjimas nebuvo tik laimingas atsitiktinumas ir kad Roza neblogai nutuokia apie beisbolą. Tad valgydami jie aptarė miesto komandas, nuo beisbolo pereidami prie krepšinio.) Roza prisiminė Normaną tik pakeliui į namus, kai pradėjo įsivaizduoti, kas bus, jei atidariusi buto duris išvys ant savo lovos sėdintį Normaną su kavos puodeliu rankoje ir spoksantį į paveiksle pavaizduotus šventyklos griuvėsius bei moterį ant kalvos.

O tada, jiems belipant siaurais laiptais į viršų, Roza ėmė nerimauti ir dar dėl vieno dalyko: o jei Bilis panorės ją pabučiuoti atsisveikinant? O pabučiavęs paprašys leidimo užeiti vidun?

Be abejo, *jis norės užeiti vidun,* - tarė jai Normanas, stengdamasis kalbėti kantriu balsu, tačiau vis tiek negalėdamas sulaikyti pykčio. - *Jis primygtinai to reikalaus. Nejau jis šiaip sau tave pavaišino penkiasdešimties dolerių vertės vakariene? Dieve, turėtum jaustis pamaloninta: daug gražesnėms mergšėms nieks nepasiūlo net pasidalyti sąskaitą pusiau. Jis norės užeiti vidun ir tave išdulkinti. Ko gero, tai gera mintis - galbūt tai nuleis tave ant žemės.*

Rozai pavyko išsiimti raktus iš rankinės jų neišmetus, tačiau rakto galiukas niekaip nenorėjo įlįsti į spyną. Bilis suėmė jos ranką ir padėjo įkišti raktą. Rozą vėl nutvilkdė elektrošokas, ir ji nesusilaikė nepagalvojusi, ką primena į spynos skylę lendantis raktas.

Roza atidarė duris. Jokio Normano, nebent jis slėpėsi duše arba spintoje. Tik jos malonus kambarėlis kreminės spalvos sienomis, su paveikslu prie lango ir uždegta lempele virš kriauklės. Vis dar ne namai namučiai, bet jau ir ne "D ir S" bendrabutis.

- Visai neblogai, - tarė Bilis. - Ne namelis užmiestyje, bet vis tiek neblogai.

- Gal norėtum užeiti? - paralyžiuotomis lūpomis pasiteiravo Roza, tarytum kažkas jai būtų suleidęs novokaino. - Galėčiau pasiūlyti puodelį kavos...

Šaunu! - nudžiugo Normanas. - *Viskas klostosi pagal planą, ar ne taip, brangute? Tu pasiūlysi jam kavos, o jis tau - grietinėlės. Koks sandėris!*

Bilis rimtai apmąstė pakvietimą ir papurtė galvą.

- Ne kokia mintis. Bent jau ne šiandien, - jis nervingai nusijuokė.
- Nemanau, kad bent kiek nutuoki, kaip tu mane veiki, - Bilis dirste-

lėjo pro jos petį, išsišiepė ir pakėlė nykščius į viršų. - Tu neklydai dėl to paveikslo - tada nė už ką nebūčiau patikėjęs. O tu omeny tikriausiai jau turėjai šį kambarį?

Roza šypsodamasi pakratė galvą.

- Kai nusipirkau paveikslą, net nežinojau, kad toks kambarys išvis egzistuoja.

- Tada tu turbūt aiškiaregė. Galiu lažintis, kad šis paveikslas atrodo ypač gerai vėlyvomis popietėmis ir vakarais. Saulė nutvieskia jį iš šono.

- Taip, tu teisus, - pritarė Roza nutylėdama, jog paveikslas jai atrodė gražus bet kuriuo paros metu.

- Kaip supratau, tau jis dar neatsibodo, ar ne?

- Ne, visai ne.

Roza dar norėjo pridurti: *Ir jis dar krečia pokštus. Užeik ir geriau į jį įsižiūrėk. Galbūt išvysi ką nors labiau stulbinantį nei dama, besiruošianti ištaškyti tau smegenis vaisių asorti skardine. Pasakyk man, Bili, ar paveikslas padidėjo iki "Cinerama 70" dydžio, ar tai tik mano vaizduotė?*

Be abejo, Roza šito nepasakė.

Bilis uždėjo rankas jai ant pečių. Roza pažvelgė į jį nuoširdžiai, lyg į lopšį paguldytas kūdikis, kai Bilis palinko į priekį ir pakštelėjo jai tarp antakių.

- Ačiū, kad sutikai su manim pavakarieniauti, - padėkojo jai.

- Ačiū, kad pakvietei.

Roza pajuto kairiu skruostu riedančią ašarą ir greitai ją nusišluostė. Ji dėl to nė kiek nesigėdijo ir nesibaimino, kadangi neabejojo galinti Biliu pasitikėti.

- Klausyk, - tarė jis. - Aš turiu motociklą - seną "Harlį". Jis didelis, triukšmingas ir kartais nenori užsivesti, bet jis patogus... o aš - neįtikėtinai saugus vairuotojas. Aš vienas iš tų šešių "Harlių" savininkų Amerikoje, kurie važinėja su šalmais. Jei šeštadienį bus geras oras, galėčiau užsukti paimti tavęs ryte. Žinau labai gražią vietelę prie ežero už trisdešimties mylių nuo čia. Maudytis dar per šalta, bet galėtume paiškylauti.

Iš pradžių Roza nesugebėjo išspausti nė žodžio: ją pribloškė tas faktas, jog jis *vėl* kvietė ją į pasimatymą. O dar ta mintis apie pasivažinėjimą motociklu... koks tai turėtų būti jausmas? Akimirką Roza galėjo pagalvoti tik apie tai, kaip ji jaustųsi sėdėdama už Bilio, motociklui skriejant penkiasdešimties ar šešiasdešimties mylių per valandą greičiu. Sėdėdama apkabinusi Bilį per liemenį. Netikėtas

karštis nutvilkė kūną, tačiau Roza jo nepažino, nors prisiminė kažkokį panašų iš labai senų laikų.

- Roza? Ką pasakysi?

- Aš... na...

Ką jai pasakyti? Roza nervingai prispaudė liežuvį prie viršutinės lūpos, nukreipė žvilgsnį į šalį ir pastebėjo geltonų plakatų krūvelę ant spintelės. Vėl pažvelgusi į Bilį, ji pajuto nusivylimą ir palengvėjimą.

- Negaliu. Šeštadienį "Dukterų ir Seserų" piknikas. Tie žmonės padėjo man, kai čia atvykau. Jie - mano draugai. Ten vyks įvairūs žaidimai, bėgimo varžybos, pasagų mėtymas, amatininkų darbų pardavimas. O vakare - koncertas, iš kurio tikimasi surinkti daug pinigų. Šiais metais koncertuos "Indigo Girls". Pažadėjau nuo penkių valandų padėti pardavinėti marškinėlius ir privalau tai padaryti. Aš joms daug skolinga.

- Galėčiau parvežti tave iki penkių. Ar keturių, jei tik panorėsi.

Roza norėjo... tačiau ji turėjo dėl ko baimintis ir be pavėlavimo pardavinėti marškinėlius. Ar Bilis supras tai, jei ji jam pasakys? *Norėčiau apkabinti tave, kai lėksime dideliu greičiu. Norėčiau, jog užsivilktum odinę striukę, o aš priglausčiau prie jos savo veidą ir užuosčiau odos kvapą bei girdėčiau silpnučius trekštelėjimus, kai tu sujudėsi. Norėčiau, bet bijau to, ką suprasiu vėliau, kai pasivažinėjimas baigsis... kad Normanas, tykantis mano galvoje, neklydo dėl tavų ketinimų. Labiausiai bijau, kad ir vėl suvoksiu pagrindinę savo vyro gyvenimo tiesą: kad jo elgesys su manimi buvo visiškai normalus. Bijau ne skausmo - aš jį gerai pažįstu. Aš bijau, kad šis mielas sapnas pasibaigs. O aš jų taip mažai sapnavau.*

Roza suvokė, ką turi pasakyti, tačiau nesugebėjo to padaryti, - galbūt todėl, kad girdėjo tuos žodžius daugybėje kino filmų ir visada jie skambėjo it inkštimas. *Neskaudink manęs.* Štai ką ji turėjo pasakyti. *Prašau neskaudink manęs. Jei taip padarysi, numirs geriausia mano dalis.*

Bet Bilis vis dar laukė atsakymo. Laukė, kol ji ką nors pasakys. Roza jau žiojosi, norėdama pasakyti "ne", kadangi jai tikrai reikėjo dalyvauti šventėje ir koncerte, bet pažvelgė į paveikslą ant sienos. *Ji nesuabejotų,* - pamanė Roza, - *ji skaičiuotų valandas iki šeštadienio, o tada atsisėstų už jo ant to geležinio žirgo ir per visą pasivažinėjimą tapšnotų jam per nugarą, ragindama važiuoti greičiau.*

Akimirką Roza net išvydo ją sėdint ant motociklo su besiplaikstančiu vėjyje purpuriniu chitonu, prispaudusią nuogas šlaunis prie vyriškio klubų.

Karštis vėl nusmelkė ją. Tik šįkart stipriau ir saldžiau.

- Gerai, sutiko Roza. - Sutinku. Tik su viena sąlyga.

- Klok, - Bilis, akivaizdžiai nudžiugęs, nusišypsojo.

- Parveši mane į Etingerio prieplauką - ten ir vyks "D ir S" šventė - ir pats pasiliksi paklausyti koncerto. Aš nupirksiu bilietus.

- Sutarta, - iškart sutiko Bilis. - Ar galiu užvažiuoti tavęs paimti pusę devynių, ar tau per anksti?

- Ne, ne per anksti.

- Užsivilk paltuką ir megztinį. Važiuojant atgal galėsi juos nusivilkti, tačiau iš ryto bus gana vėsu.

- Gerai, - atsakė Roza, jau galvodama, kad teks tuos daiktus pasiskolinti iš Pemės Heiverford. Visas Rozos viršutinių drabužių garderobas susidėjo iš vieno švarkelio, ir kol kas nenusimatė jokio papildymo.

- Tada ir pasimatysim. Ir dar kartą dėkui už šį vakarą.

Bilis padvejojo dėl antro bučinio, bet nusprendė tik spustelėti Rozai ranką.

- Nėr už ką.

Bilis apsisuko ir lyg berniukas nubėgo laiptais žemyn. Roza iškart palygino tai su Normano judesiais: kėblinimu nuleidus galvą ir bauginančiu isterišku lakstymu. Roza stebėjo, kol Bilio šešėlis išnyko ant sienos, tada uždarė duris, užsuko abi spynas ir atsirėmusi pažvelgė į paveikslą.

Jis vėl pasikeitė. Roza tuo neabejojo.

Ji perėjo per kambarį ir, surakinusi rankas už nugaros, ištiesė galvą į priekį. Roza tapo panaši į meno galerijos patrono ar muziejaus *habitué** karikatūrą iš "New Yorker" žurnalo.

Taip, Roza beveik neabejojo, kad paveikslas vėl kažkaip išplatėjo, nors jo matmenys liko tie patys. Dešinėje, virš antro akmeninio veido, ji išvydo miško aikštelės pradžią. Kairėje, už moters ant kalvos, matėsi mažo gauruoto ponio galva ir pečiai. Akis dengė akidangčiai, o pats ponis tempė vežimą, fajetoną ar dvivietę karietą. Šito Roza negalėjo įžiūrėti, kadangi tai buvo jau už paveikslo ribų (bent jau kol kas). Tačiau vežimas metė savo šešėlį, iš kurio kilo dar vienas. Rozos nuomone, antras šešėlis krito nuo žmogaus galvos ir pečių. Kažkas laikė ponį už vadelių. O galbūt...

O galbūt tu išsikraustei iš proto, Roza. Tu juk nemanai, kad paveikslas didėja, tiesa? Arba atskleidžia vis daugiau detalių?

Tačiau Roza tuo tikėjo, ji tai matė, ir ši mintis ją stulbino, o ne gąsdino. Roza gailėjosi, kad nepasiteiravo Bilio nuomonės, o juk būtų buvę įdomu sužinoti, ar jis matė tą patį, ką ir ji.

---

* Dažnas lankytojas *(pranc.)*.

Šeštadienį, - Roza pažadėjo sau. - *Paklausiu šeštadienį.*

Ji pradėjo nusirenginėti, o vonioje, valydamasi dantis, Roza jau buvo pamiršusi Purpurinę Rozą - moterį nuo kalvos. Ji taip pat pamiršo ir Normaną, Aną, Pemę bei "Indigo Girls", grosiančias šeštadienio vakarą. Roza mąstė apie vakarienę su Biliu Staineriu, prisimindama kiekvieną pasimatymo sekundę.

8

Roza grimzdo į miegus, klausydamasi iš Braento parko sklindančio svirplių čirškimo.

Prieš užmigdama ji prisiminė (be skausmo ir iš labai toli) 1985-uosius metus ir savo dukrą Karoliną. Normano nuomone, niekada nebuvo jokios Karolinos, ir netgi tai, kad jis sutiko su Rozos pasiūlymu, jog "Karolina" - labai gražus vardas, negalėjo to pakeisti. Normanui kūdikis atrodė tik per anksti nusibaigęs buožgalvis. Ir jei žmona įsikalė sau į galvą, jog tas buožgalvis - mergaitė, tai kas iš to?

1985-ieji buvo pragariški metai. Roza prarado

(Karoliną)

kūdikį, Normano vos neišmetė iš darbo (jo vos nesuėmė), ją išvežė į ligoninę su sulaužytu šonkauliu, kuris beveik perdūrė plautį, ir galų gale ją išprievartavo teniso raketės pagalba. Tais pačiais metais neįtikėtinai blaivus Rozos protas ėmė po truputį svyruoti, ir kartais ji nebepastebėdavo, jog pusvalandis Pūkuotuko Kėdėje atrodydavo it penkios minutės arba jog aštuonis devynis kartus palįsdavo po dušu, kol Normanas sėdėdavo darbe.

Tikriausiai Roza pastojo sausio mėnesį, kadangi būtent nuo tada ją ėmė pykinti rytais, o vasarį mėnesinės nebepasirodė. Byla, dėl kurios Normanas gavo "oficialų papeikimą" (kurį nešiosis švarko kišenėje, iki išeis į pensiją) prasidėjo kovo mėnesį.

Ir koks gi buvo jo vardas? - dar pusiau pro miegus paklausė savęs Roza. - *Vyro, užvirusio tą košę, koks gi buvo jo vardas?*

Kurį laiką Roza neįstengė jo prisiminti, išskyrus tai, jog jis buvo juodukas... juodasnukis, Normano žodžiais tariant. Pagaliau jai pavyko.

- Benderis, - tamsoje sumurmėjo Roza, klausydamasi svirplių čirpimo. - Ričis Benderis. Štai kaip jį vadino.

1985-ieji - pragariški metai. *Pragariškas* gyvenimas. O dabar ji turėjo šį gyvenimą. Šį kambarį. Šią lovą. Ir svirplių čirpimą.

Roza užmerkė akis ir nugrimzdo į miegus.

9

Mažiau nei už trijų mylių nuo savo žmonos Normanas irgi grimzdo į miegus ir tamsą, klausydamasis mašinų ūžimo Leikfronto aveniu. Jam vis dar skaudėjo dantis ir žandikaulius, tačiau dabar skausmas atitolo, paslėptas po aspirino ir viskio mišiniu.

Normanas taip pat mąstė apie Ričį Benderį, tarytum juodu su Roza būtų telepatiškai pasibučiavę.

- Ričis, - sumurmėjo Normanas tamsiame viešbučio kambarėlyje ir užsidėjo ranką ant akių. - Ričis Benderis, prakeiktas juodasnukis. Tai buvo pirmas 1985-ųjų kovo šeštadienis. Prieš devynerius metus. Apie vienuoliktą ryto juodasnukis įžengė į "Mokėk mažiau" parduotuvę 60-osios ir Saranako gatvių kampe, suvarė dvi kulkas į tarnautojo galvą, ištuštino kasos aparatą ir dingo. Kai Normanas su savo partneriu apklausinėjo taros supirktuvės darbuotoją, prie jų priėjo kitas juodasnukis, vilkintis nertinį su užrašu "Buffalo Bill".

- Aš pažįstu tą nigerį, - tarė jis.

- Kokį nigerį, broleli? - paklausė Normanas.

- Tą, kuris apvogė "Mokėk mažiau". Aš stovėjau ana ten prie pašto dėžutės, kai jis išėjo. Jo vardas Ričis Benderis. Jis - blogas nigeris. Jis pardavinėja kreką iš savo motelio kambario tenai, - juodukas dūrė pirštu į rytus geležinkelio stoties link.

- Kaip tas motelis vadinasi? - paklausė Harlis Bisingtonas, kartu dirbęs su Normanu tą nelemtą dieną.

- "Reilroudo" motelis.

- Nemanau, kad žinai, kokiame kambaryje jis apsistojęs, - pasiteiravo Harlis. - Ar tavo žinios apie tą niekšelį gali siekti taip toli, mano rudaodi drauge?

Harlis beveik visada taip kalbėdavo. Kartais tai Normaną siutindavo. O dažniausiai jis norėdavo griebti Harlį už siauro tvarkingo kaklaraiščio ir negyvai užsmaugti.

Na, žinoma, rudaodis draugas žinojo. Jis pats, be abejo, ten lankydavosi du tris sykius per savaitę (o galbūt penkis ar šešis, jei leisdavo gera finansinė padėtis), norėdamas nusipirkti miltelių iš blogojo Ričio Benderio. Tikriausiai šis draugužis kažkodėl užpyko ant Ričio, tačiau tai Normanui ir Harliui nerūpėjo. Jiedu tik norėjo sužinoti, kur gyveno tas šaulys, kad galėtų nutempti jį į nuovadą ir kuo greičiau baigti bylą.

Juodasnukis su nertiniu nebeprisiminė kambario numerio, tačiau sugebėjo nupasakoti, kaip jį rasti: pirmas aukštas, pagrindinis koridorius, durys dešinėje tarp kokakolos automato ir laikraščių dėžės.

Duris atidarė smulki juodukė permatoma raudona suknele, per kurią puikiai matėsi jos liemenėlė ir kelnaitės. Abu farai pastebėjo tris tuščius kreko buteliukus ant televizoriaus. Kai Normanas paklausė, kur yra Ričis Benderis, ji padarė klaidą pajuokaudama:

- Neturiu aš jokio Blenderio. Neškit savo subines, brolyčiai, iš čia.

Iki čia viskas buvo aišku, tačiau tolimesni įvykiai turėjo keletą interpretacijų. Normanas ir Harlis tvirtino, kad panelė Vendė Jarou (Danielso virtuvėje žinoma kaip "juodapapė kekšė") išsitraukė nagų brūžiklį iš rankinės ir dukart juo kirto Normanui Danielsui. Teisybė, ant Normano kaktos ir dešinės rankos puikavosi ilgi įbrėžimai, bet panelė Jarou teigė, jog Normanas pats persirėžė ranką, o jo partneris perrėžė jam kaktą. Taip jie padarė po to, kai, įstūmę ją į 12-ąjį kambarį, sulaužė nosį ir keturis pirštus, suknežino devynis kairės pėdos kaulus, pakaitomis mindydami ją, raudami plaukų kuokštus ir smūgiuodami į pilvo ertmę. Tada žemesnis faras ją išprievartavo. Plačiapetis irgi bandė, bet iš pradžių jam nepavyko, jis sukandžiojo jos krūtis ir veidą ir tada patyrė erekciją, "tačiau (pasak Vendės Jarou), nespėjus įsiskverbti man į vidų, jis aptaškė mano kojas savo sperma. Tada jis dar keliskart man sudavė. Jis sakė, kad nori pasikalbėti su manim akis į akį, bet daugiausia kalbėjo kumščiais".

Dabar, gulėdamas viešbučio lovoje ant paklodžių, kurias keitė jo žmona, Normanas apsivertė ant šono, bandydamas nustumti 1985-uosius šalin. Jie nenorėjo dingti. Nieko nuostabaus - taip būdavo visada. 1985-ieji visada slankiojo aplinkui tarsi įkyrus kaimynas.

Mes padarėme klaidą, - *pagalvojo Normanas.* - Mes patikėjome tuo prakeiktu juodasnukiu su futbolo nertiniu.

Taip, tai buvo didelė klaida. Jiedu patikėjo, kad moteris, panaši į Ričio Benderio kompanionę, sėdėjo Ričio kambaryje, taip padarydami dar vieną klaidą ar pratęsdami pirmąją - koks skirtumas, juk rezultatas vis tiek buvo tas pats. Panelė Vendė Jarou dirbo padavėja ir prostitute bei visą laiką vartojo narkotikus, tačiau ji nesėdėjo Ričio Benderio kambaryje, tiesą pasakius, ji net nežinojo, kad toks Ričis Benderis išvis egzistuoja. Ričis Benderis iš tikrųjų apvogė "Mokėk mažiau" ir nušovė darbuotoją, tačiau jis negyveno kambaryje tarp gėrimų automato ir laikraščių dėžės. Tai buvo Vendės Jarou kambarys, o ji gyveno viena.

Ričio Benderio kambarys buvo kitoje kokakolos automato pusėje. Ši klaida Normanui Danielsui ir Harliui Bisingtonui vos nekainavo jų darbo, tačiau galų gale vidaus tyrimų darbuotojai patikėjo nagų

brūžiklio istorija, kadangi nebuvo rasta jokios spermos išprievartavimui patvirtinti. O Vendė Jarou tvirtinimas, kad vyresnis faras (kuris iš tikrųjų ją išprievartavo) naudojosi prezervatyvu, kurį vėliau nuleido į klozetą, liko neįrodytas.

Buvo ir kitų problemų. Netgi geriausi jų šalininkai departamente pripažino, jog inspektoriai Danielsas ir Bisingtonas persistengė, tvirtindami, esą toji smulkutė laukinė katė puolė juos nagų brūžikliu. Juk jai tikrai lūžo nemažai kaulų. Todėl juodu ir gavo oficialų papeikimą. Ir tai dar ne galas. Ta kalė susirado tą žydpalaikį... Tą mažą pliką žydpalaikį...

Tačiau pasaulyje pilna problemas keliančių kalių. Pavyzdžiui, jo žmona. Bet su ja jis susitvarkys... jei tik galės truputį numigti.

Normanas persivertė ant kito šono, ir pagaliau 1985-ieji ėmė blėsti.

- Kai mažiausiai to tikėsies, Roza, - sumurmėjo jis. - Tada aš tave ir užklupsiu.

Dar po penkių minučių Normanas jau kietai miegojo.

10

Jis vadino ją "juodapape kekše", - mąstė Roza. Ji beveik miegojo, tačiau dar girdėjo svirplių čirpimą parke. - *"Ta juodapapė kekšė". Kaip jis jos nekentė!*

Taip, žinoma. Tyrimą pradėjo vidaus reikalų darbuotojai, Normanas su Harliu šiaip taip išnešė sveiką kailį, bet tada ta juodapapė kekšė susirado advokatą (pliką žydpalaikį, Normano kalba tariant), o šis sukurpė didžiulę civilinę bylą, kurioje figūravo Normanas, Harlis ir visas policijos departamentas. O prieš pat Rozos persileidimą Vendė Jarou buvo rasta nužudyta už grūdų elevatoriaus vakarinėje ežero pusėje. Ji buvo visa subadyta peiliu, o krūtys visai nupjautos.

Kažkoks psichopatas, - tada Normanas paaiškino Rozai, ir nors jis nesišypsojo padėjęs telefono ragelį (kažkuris iš budinčių farų taip susijaudino, kad net paskambino Normanui į namus), jo balse atsispindėjo pasitenkinimas. - *Ji per dažnai žaidė su mirtim, ir vienąkart jai nepavyko. Velniškai pavojingas darbas.* Normanas švelniai perbraukė Rozai per plaukus ir nusišypsojo. Ne savo kandžiąja šypsena, nuo kurios jai norėjosi rėkti, tačiau Roza vis tiek vos nesuriko, kadangi žinojo, kas atsitiko juodapapei kekšei Vendei Jarou.

Matai, kaip tau pasisekė? - paklausė Normanas, tapšnodamas per Rozos kaklą, pečius ir krūtinę. - *Matai, kaip tau pasisekė, kad nesėdi gatvėje, Roza?*

O tada, po mėnesio ir šešių savaičių, Normanas grįžo iš garažo, rado Rozą su meilės romanu rankose ir nusprendė pasikalbėti su ja apie prasiblaškymo būdus. Nusprendė pasikalbėti akis į akį. 1985-ieji, pragariški metai.

Roza gulėjo lovoje, pakišusi rankas po pagalve, ir grimzdo į miegus, klausydamasi iš taip arti sklindančių svirplių čirpimo, tarytum kambarys būtų perneštas į parko orkestro aikštelę. Ji mąstė apie moterį, susirietusią kampe prie skruostų prilipusiais plaukais ir sunkiu it akmuo pilvu. Moters akys vartėsi nuo šoko aptemusiose akiduobėse, o tuo tarpu pikti bučinukai varstė klubus. Roza mąstė apie moterį, kuriai dar prireiks daug laiko, kol ji išvys kraujo dėmelę ant paklodės; apie moterį, kuri nežinojo, jog egzistuoja tokios vietos, kaip "Dukterys ir Seserys", ar vyrai, kaip Bilis Staineris; apie moterį, kuri sukryžiavusi rankas ant krūtinės meldė Dievo, į kurį nebetikėjo, kad šis sulaikytų persileidimą ir šio mielo trumpo sapno pabaigą, o po to tikino save, jog galbūt taip ir geriau. Ji žinojo, kaip Normanas pildė savo vyriškas pareigas, tad ką jau kalbėti apie tėviškąsias?

Svirplių čirškimas baigė užliūliuoti Rozą. Ji netgi užuodė žolę - tą sausai saldų aromatą, visai netinkantį gegužės mėnesiui. Toks kvapas sklisdavo nuo šienaujamų laukų rugpjūtį.

Aš anksčiau neužuodžiau žolės iš parko, - mieguistai pamanė Roza. - *Ar tai įsimylėjimo - ar bent jau susižavėjimo - įtaka? Ar meilė užaštrina jausmus, kartu leisdama tau kvankštelėti?*

Iš labai toli Roza išgirdo atidundantį griaustinį. Keista, nes dangus buvo visai giedras, kai Bilis parvežė ją namo: tada Roza pakėlė akis į dangų ir nusistebėjo, kiek daug jame žvaigždžių.

Roza grimzdo į miegus be sapnų. Jos paskutinė mintis prieš nusileidžiant miego uždangai buvo: *Kaip aš galiu girdėti svirplių čirpimą ar užuosti žolę? Langas juk uždarytas. Uždariau jį prieš atsiguldama į lovą. Uždariau ir užsklendžiau.*

V

SVIRPLIAI

1

Trečiadienio popietę Roza tiesiog įplaukė į "Karštą puodelį". Ji užsisakė puodelį arbatos su pyragaičiu ir, atsisėdusi prie lango, ėmė iš lėto užkandžiauti, žvelgdama į nenutrūkstančią pėsčiųjų jūrą - daugiausia į namo skubančius tarnautojus. Tiesą pasakius, "Karštas puodelis" Rozai nebebuvo pakeliui į namus kaip tada, kai ji dar dirbo "Whitestone" viešbutyje, tačiau ji nedvejodama užsuko čionai, kadangi čia praleido daugybę malonių minučių su Peme, o be to, nelabai ir žinojo, kur daugiau eiti (bent jau kol kas).

Apie antrą valandą Roza baigė skaityti "Jūrinį velnią" ir jau siekė savo rankinės, kai Roda Simons netikėtai paklausė:

- Ar nori truputį pailsėti, ar iškart pradedam skaityti naują knygą, Roza?

Roza tikėjosi, jog jai bus leista skaityti ir kitus tris Bel/Reisino romanus, tačiau, *sužinojusi* tai, vis tiek nustėro.

Ir tai dar ne viskas. Kai juodvi padarė pertrauką ketvirtą valandą po pietų (Roza jau buvo perskaičiusi du niūraus trilerio "Nužudyk visus mano rytojus" skyrius), Roda paprašė Rozos užeiti su ja į moterų tualetą.

- Žinau, kad tai tau pasirodys keista, - tarė ji, - bet aš tiesiog mirštu, kaip noriu užsirūkyti, o čia vienintelė vieta visame prakeiktame pastate, kur manęs niekas neužklups. Modernus gyvenimas - tikras mėšlas, Roza.

Tualete Roda užsirūkė ir su palengvėjimu klestelėjo ant kriauklės krašto. Ji sukryžiavo kojas ir svarstydama pažvelgė į Rozą.

- Man patinka tavo plaukai.

Roza instinktyviai čiuptelėjo už savo plaukų. Nieko negalvodama vakar ji užėjo į kirpyklą ir išleido penkiasdešimt dolerių... tiesiog negalėjo neišleisti.

- Ačiū.

- Robis pasiūlys tau pasirašyti kontraktą, tikriausiai jau tai žinai.

Roza susiraukė ir papurtė galvą.

- Ne. Nežinau. Apie ką tu čia?

- Galbūt jis ir atrodo panašus į poną Svarą nuo "Monopolijos" žaidimo kortų, bet Robis jau nuo 1975-ųjų sukasi knygų įgarsinimo versle ir žino, kokia tu šaunuolė. Jis tai žino daug geriau nei tu pati. Manai esanti jam daug skolinga, tiesa?

- *Žinoma,* - iškart atšovė Roza. Jai nepatiko šio pokalbio pobūdis. Kažkodėl jis Rozai priminė Šekspyro dramas, kuriose draugas smeigia durklu draugui į nugarą, o po to rėžia ilgus šventeiviškus monologus, kaip tai buvo neišvengiama.

- Tik nepersistenk dėkodama, - Roda nupurtė pelenus į klozetą ir nuleido vandenį. - Aš nieko nežinau apie tavo gyvenimą ir visai *nenoriu* žinoti, tačiau aš girdėjau, kaip tu įveikei "Jūrinį velnią" per šimtą keturis kartus, o tai jau velniškai fenomenalu. Be to, žinau, kad tavo balsas buvo panašus į jaunos Elizabetos Teilor. Taip pat numanau (nes tai užrašyta tau ant kaktos), kad tu nepratusi pati rūpintis savo pragyvenimu. Tu tokia *tabula rasa**, kad net baisu. Ar žinai, ką tai reiškia?

Roza ne visai suprato (galvojo, kad ją pavadino naivia), bet neišsidavė.

- Taip, žinoma.

- Gerai. Ir dėl Dievo meilės, suprask mane teisingai: aš nebandau pamaišyti Robiui arba nukąsti tavo pyrago gabalą. Aš tik *skatinu* tave kaip Robas ir Kurtas. Tik Robas dar ir storina savo piniginę. Knygų garsinimas - vis dar nauja sritis. Jei tai būtų buvęs kino verslas, mes jau baigtume išsikapanoti iš nebylaus kino amžiaus. Ar supranti, ką noriu pasakyti?

- Beveik.

- Kai Robis klausosi tavęs skaitant "Jūrinį velnią", jis mąsto apie garsinę Merės Pikford versiją. Žinau, kad tai atrodo beprotiška, bet tai tiesa. Svarbu netgi tai, *kaip* jis tave sutiko. Yra tokia legenda, kad Laną Terner atrado vaistinėje. O Robis jau kuria legendą apie tai, kaip jis atrado tave savo draugo Stainerio lombarde, bežiūrinėjančią senovinius atvirukus.

- Ar taip jis tau ir pasakė? - paklausė Roza, pajutusi beveik meilę Robiui Lefertsui.

- Aha, tačiau kur jis tave rado ir ką tu veikei nesvarbu. Svarbiausia, jog tu, Roza - *puiki* skaitovė, tikrai labai talentinga. Tarytum būtum gimusi šiam darbui. Robas tave surado, tačiau tai dar nesuteikia

---

* Švari lenta *(lot.)*.

jam teisės nebepaleisti tavęs visą likusį tavo gyvenimą. Neleisk jam nusipirkti tavęs.

- Jis niekada to ir nenorėtų, - paprieštaravo Roza.

Ji buvo išsigandusi, susijaudinusi ir kartu pyko ant Rodos cinizmo, tačiau visus šiuos jausmus užgožė džiaugsmas ir palengvėjimas: kurį laiką jai nieko netruks. Ir jei Robis iš tiesų pasiūlys jai pasirašyti kontraktą, Rozai ilgai nieko neturėtų trūkti. Lengva Rodai Simons pamokslauti: juk ne ji gyvena vieno kambario bute per tris kvartalus nuo rajono, kur geriau nepalikti mašinos gatvėje, jei nenori prarasti radijo imtuvo ir ratų gaubtų. Roda turėjo vyrą buhalterį, namą priemiestyje ir 1994-ųjų sidabrinį "Nissaną". Roda turėjo "VISA" ir "American Express" kreditines korteles bei santaupų, kuriomis galėtų pasinaudoti, jei susirgtų ir nebeitų į darbą. Žmonėms, turintiems tokius dalykus, Rozos nuomone, patarti dėl atsargumo verslo reikaluose buvo taip pat natūralu kaip ir kvėpuoti.

- Galbūt ir ne, - sutiko Roda, - tačiau galėtum tapti maža aukso kasyklėle, Roza, o žmonės kartais pasikeičia, atradę tokias aukso kasyklėles. Netgi tokie malonūs žmonės kaip Robis Lefertsas.

Gerdama arbatą ir žiūrėdama pro "Karšto puodelio" langą, Roza prisiminė, kaip Roda pakišo cigaretę po šaltu vandeniu, išmetė ją į šiukšliadėžę ir tarė:

- Žinau, kad dabar tau svarbiausia išlaikyti darbą, o Robis - tikrai ne blogulis (dirbu su juo nuo 1982-ųjų, tad žinau, ką sakau), tik noriu, kad dairytumeisi į paukščius krūmuose, kol neįsitikinsi, jog žvirblis rankoje nežada pasprukti. Ar supranti, ką sakau?

- Ne visai.

- Sutik iš pradžių perskaityti šešias knygas, bet ne daugiau. Nuo aštuonių ryto iki keturių po pietų čia, "Tape Engine" studijoje. Už tūkstantį į savaitę.

Roza išpūtė akis, jausdamasi tarytum kažkas į jos gerklę sukišo dulkių siurblio žarną ir ištraukė iš plaučių visą orą.

- Už *tūkstantį* dolerių per *savaitę,* gal *išprotėjai?*

- Paklausk Kurto Hamiltono, ar aš išprotėjusi, - ramiai atkirto Roda. - Ir atsimink, jog svarbus ne tik balsas, bet ir *kvėpavimas.* Tu įrašei "Jūrinį velnią" per šimtą keturis dublius. Nei vienas, su kuriuo man teko dirbti anksčiau, nebūtų sugebėjęs perskaityti ir per du šimtus. Tu puikiai valdai balsą, tačiau dar puikiau sugebi kontroliuoti kvėpavimą. Jei nedainuoji, tai iš kur, po velnių, išmokai taip gerai valdyti kvėpavimą?

Rozai prieš akis stojo košmariškas vaizdas: kaip ji sėdi kampe su skaudančiais ir tvinkčiojančiais it pripildyti karšto vandens maišai

inkstais; sėdi, rankose suspaudusi prijuostę; ir meldžia Dievo, kad neleistų jai susivemti iš skausmo, kadangi atrodė, tarsi kažkas ilgais aštriais virbalais badytų inkstus. Kaip ji sėdi kampe, giliai įkvepia ir po truputį išleidžia orą, nes taip širdies plakimas susilygindavo su daug ramesniu kvėpavimo ritmu; sėdi ir klausosi, kaip Normanas virtuvėje tepasi sumuštinį ir savo puikiu tenoru traukia "Danielių" ar "Paimk laišką, Marija".

- Nežinau, - Roza atsakė Rodai, - aš net nežinojau, ką reiškia valdyti kvėpavimą, kol tu man nepaaiškinai. Manau, tai paprasčiausiai Dievo dovana.

- Ką gi, naudokis šia dovana mažyle. Na, eime. Dar Kurtas pamanys, jog čia atliekame kokius keistus moteriškus ritualus.

Robis paskambino iš savo kontoros centre, pasveikino Rozą užbaigus skaityti "Jūrinį velnią" (kai jau ji ruošėsi išeiti), ir nors konkrečiai nepaminėjo kontrakto, pasiteiravo, ar Roza nesutiktų su juo papietauti penktadienį bei aptarti vadinamųjų "verslo reikalų". Roza sutiko ir apstulbusi padėjo ragelį. Tada ji prisiminė, kaip tiksliai jį apibūdino Roda: Robis Lefertsas iš tikrųjų atrodė panašus į mažą žmogutį ant "Monopolijos" kortelių.

Kai Roza padėjo telefono ragelį privačiame Kurto kabinete (netvarkingame mažame kambarėlyje su šimtais vizitinių kortelių, prisegtų prie sienų) ir sugrįžo į studiją pasiimti rankinės, Roda tikriausiai jau vėl buvo įsmukusi į moterų tualetą paskutiniam dūmeliui. Kurtas žymėjo juostelės dėžes. Jis pakėlė galvą ir šyptelėjo Rozai.

- Šiandien puikiai padirbėjai, Roza.

- Ačiū.

- Roda sako, kad Robis žada tau pasiūlyti pasirašyti kontraktą.

- Taip, - sutiko Roza. - Ir, tiesą pasakius, ji gali būti teisi. Geriau pabelsk į medį.

- Privalai nepamiršti vieno dalyko, - tarė Kurtas, padėdamas dėžes ant lentynos, ant kurios jau gulėjo tuzinai dėžių. - Jei užsidirbai penkis šimtus baksų už "Jūrinį velnią", tai Robis nežada nutraukti žaidimo... kadangi tu sutaupei kokius septynis šimtus dolerių, sutrumpindama darbo studijoje laiką. Supratai?

Roza suprato. O dabar ji sėdėjo "Karštame puodelyje" ir žvelgė į savo neįtikėtinai šviesią ateitį. Roza turėjo draugų, gyvenamąją vietą, darbą ir pažadą gauti daugiau darbo, kai tik baigs Kristinos Bel romanus. Kontraktą, kuris užtikrintų tūkstantį dolerių per savaitę - daugiau nei gaudavo Normanas. Beprotiška, bet tai tiesa. *Galėtų* būti tiesa, pataisė save Roza.

Ir dar. Šeštadienį ji turėjo pasimatymą... visą šeštadienį, jei priskaičiuotum ir "Indigo Girls" koncertą vakare. Liūdname Rozos veide nušvito šypsena, ir ji pajuto keistą norą apkabinti save. Roza prarijo paskutinį pyragaičio gabaliuką ir vėl pažvelgė pro langą, stebėdamasi, ar iš tiesų visa tai vyksta jai, ar tai realus gyvenimas, kur realūs žmonės ištrūksta iš kalėjimų, pasuka į dešinę... ir įžengia į dangų.

2

Už pusės kvartalo nuo "Karšto puodelio" pėstiesiems užsidegė žalia šviesa. Pemė Heiverford, pakeitusi baltą kambarinės uniformą į raudonas kelnes, perėjo per gatvę kartu su pora tuzinų kitų pėsčiųjų. Šiandien ji išdirbo papildomą valandą ir neturėjo jokios dingsties manyti, jog Roza sėdi "Karštame puodelyje", bet vis tiek taip pamanė. Galite tai vadinti moteriška intuicija, jei norite.

Pemė dirstelėjo į šalia einantį stambų vyriškį, kurį, regis, jau matė prie laikraščių stovo "Whitestone" viešbutyje. Jį būtų buvę galima priskirti prie "kažko įdomaus" tipo, jei ne tas žvilgsnis akyse... kuris atrodė visai nepanašus į žvilgsnį. Vyriškis taip pat pašnairavo į Pemę, ir nuo tų bejausmių akių (nuo jausmo, kad už jų nieko nėra) ją net šaltas prakaitas išmušė.

3

O "Karštame puodelyje" Roza nusprendė išgerti dar vieną puodelį arbatos. Ji neturėjo jokios dingsties manyti, kad gali užsukti Pemė, - jos darbo laikas turėjo baigtis jau prieš valandą, - tačiau vis tiek pamanė. Galbūt tai moteriška intuicija. Roza atsistojo ir patraukė prie kasos.

4

Mažoji kalė prie šono buvo visai graži, mąstė Normanas, aptemptos raudonos kelnės, dailus užpakaliukas. Jis atsiliko per kelis žingsnius (taip geriau gėrėtis vaizdu), bet kaip tik tada ji užsuko į mažą restoranėlį. Normanas praeidamas žvilgtelėjo vidun, tačiau neišvydo nieko įdomaus, tik porą senų kempinių, kertančių kažkokį mėšlą ir siurbiančių kavą ar arbatą, bei keletą padavėjų, iš lėto besisukiojančių aplinkui.

Senutėms, ko gero, tai patinka, - *pamanė Normanas.* - Už lėtumą tikriausiai moka gerus arbatpinigius. *Kodėl gi tada suaugę vyrai*

vaikščiotų būtent taip? Juk jie visi negalėtų būti seni sukriošėliai... ar ne?

Trumpas ir abejingas Normano žvilgsnis į "Karštą puodelį" užkliuvo už daug jaunesnės nei visa publika damos. Ji nuo lango ėjo prie tolimame kampe matomos kasos. Normanas žvilgtelėjo į jos užpakaliuką, nes taip darydavo visada, pamatęs jaunesnę nei keturiasdešimties moterį, ir nusprendė, kad nieko išskirtinio neišvydo.

Taip atrodė ir Rozos užpakalis, - *pagalvojo Normanas.* - Dar tais laikais, prieš jai apsileidžiant. O tada jos subinė tapo didelė it stalelis kojoms.

Pastebėtos moters plaukai buvo nuostabūs, daug geresni nei jos užpakaliukas, tačiau jie visai nepriminė Rozos. Roza buvo brunetė ir retai terliodavosi su plaukais. Dažniausiai ji surišdavo plaukus gumute į arklio uodegėlę. Jei juodu važiuodavo vakarieniauti ar į kiną, Roza užsidėdavo vaistinėje pirktą elastinį lankelį.

Moteris, už kurios užkliuvo Normano žvilgsnis, buvo ne brunetė, o blondinė su tvarkingai supinta kasa, prigludusia iki nugaros vidurio.

5

Ko gero, geriausias dienos įvykis, netgi geresnis už pribloškiančias Rodos naujienas, jog Robiui Lefertsui Roza verta tūkstančio dolerių per savaitę, buvo Pemės Heiverford veido išraiška, kai Roza nusigręžė nuo kasos su puodeliu arbatos rankoje. Iš pradžių Pemės akys praslydo pro ją, jos neatpažinusios... po to vėl sugrįžo atgal ir išsipūtė. Pemė išsišiepė ir suriko, vos nepriversdama kitų lankytojų nusilengvinti į kelnes.

- Roza? Ar tai tu? O... *Dieve!*

- Tai aš, - šypsodamasi ir rausdama atsakė Roza. Ji žinojo, kad žmonės jau gręžiasi į juodvi, bet suprato, jog jai visai nesvarbu.

Jos nusinešė arbatą prie savo senojo staliuko prie lango, o Roza netgi leido, kad Pemė ją įkalbinėtų suvalgyti dar vieną pyragaitį, nors atvažiavusi į miestą ji numetė penkiolika svarų ir neketino vėl jų susigrąžinti.

Pemė vis kartojo negalinti tuo patikėti. Roza jau norėjo įvertinti tai kaip meilikavimą, tačiau nuo veido prie plaukų lakstančios Pemės akys patvirtino ją sakant tiesą.

- Atrodai penkeriais metais jaunesnė, - tarė Pemė. - Po velnių, Roza, atrodai lyg Lolita!

- Už penkiasdešimt dolerių turėjau atrodyti kaip Merlina Monro, - šypsodamasi atsakė Roza... tačiau po pokalbio su Roda jai palengvėjo dėl išleistos kirpykloje sumos.

- Kur tu... - Pemė nutilo. - Tai tavo paveikslo įtaka, tiesa? Tu nukopijavai moters iš paveikslo šukuoseną.

Roza manė tuoj pat parausianti, bet to neatsitiko. Tad ji tik linktelėjo.

- Man patiko šis stilius, tad nusprendžiau pabandyti, - tada padvejojusi pridūrė: - O dėl spalvos, tai vis dar negaliu patikėti, kad perdažiau plaukus. Aš pirmąsyk gyvenime pakeičiau savo plaukų spalvą.

- Pirmą! Netikiu!

- Tai tiesa.

Pemė palinko į priekį ir paslaptingai sušnibždėjo:

- Tai nutiko, tiesa?

- Apie ką tu čia? Kas nutiko?

- Tu sutikai *kažką įdomaus!*

Roza išsižiojo. Ir susičiaupė. Tada vėl atvėrė burną, net nesuvokdama, ką ruošiasi pasakyti. Nieko ir nepasakė. Vietoj žodžių pasigirdo juokas. Roza juokėsi iki ašarų. Nesusivaldžiusi prie jos prisijungė ir Pemė.

6

Rozai nereikėjo atrakinėti laukųjų 897-ojo namo Trentono gatvėje durų: darbo dienomis jas palikdavo atviras iki aštuonių vakaro, - tačiau ji išsitraukė mažą raktelį, norėdama atrakinti pašto dėžutę (ant priekio puikavosi užrašas "R. MAKLENDON", patvirtindamas, jog ji iš tikrųjų čia gyvena), nors joje matėsi tik "Wal-Mart" parduotuvės bukletas. Lipdama į antrą aukštą, Roza išsitraukė dar vieną raktą, kuriuo atrakino savo buto duris. Kaip ir pašto dėžutė jis priklausė jai. Rozos kojos buvo visiškai nuvargusios: ji nužingsniavo apie tris mylias nuo centro, jausdamasi tokia energinga ir laiminga, kad net atsisakė minties grįžti autobusu. Be to, jai reikėjo laiko pagalvoti ir pasvajoti. Roza jautėsi alkana, nors ir sukirto du pyragaičius "Karštame puodelyje", tačiau skrandžio urzgimas tik padidino jos laimę. Ar kada nors gyvenime ji buvo tokia patenkinta? Tikrai ne. Šis jausmas pasklido po visą Rozos kūną. Netgi pavargusios kojos vis dar buvo lengvutės it pūkas. Ir inkstų visai neskaudėjo.

Įėjusi į savo butą (ir iškart užrakinusi duris), Roza vėl ėmė kikenti.

Pemė sužinojo viską apie josios "kažką įdomaus". Roza buvo priversta pripažinti keletą dalykų (juk ji planavo atsivežti Bilį į "Indigo Girls" koncertą šeštadienį vakare, ir "D ir S" moteriškaitės būtų vis tiek su juo susipažinusios), tačiau kai ji paprieštaravo, kad visai ne dėl Bilio perdažė plaukus ir susipynė kasą (Roza iš tiesų tuo tikėjo), Pemė tik ironiškai užvertė akis. Tai erzino... bet vis tiek buvo miela.

Roza pravėrė langą, įleisdama šiltą vėlyvo pavasario orą bei parko garsus, ir nužingsniavo prie virtuvinio stalo, kur šalia pirmadienio vakarą Bilio padovanotų gėlių gulėjo knyga. Gėlės jau vyto, tačiau Roza vis dar negalėjo prisiversti jas išmesti. Galbūt po sekmadienio. Vakar ji sapnavo Bilį, kaip jiedu lekia jo motociklu. Jis važiavo vis greičiau, ir tada jai į galvą šovė nuostabus žodis. Stebuklingas žodis. Dabar Roza jau tiksliai jo neprisiminė (kažkoks nelogiškas "defl" ar "fefl"), tačiau sapne jis atrodė labai gražus... ir galingas žodis. *Netark jo be reikalo,* - taip pagalvojo ji, kai jiedu skriejo greitkeliu su kalvomis kairėje bei žydru ežeru ir auksinėmis saulėgrąžomis dešinėje. Priešais stūksojo apaugusi kalva, ir Roza iškart pajuto, kad tolimame jos šlaite stovi apaugusi šventykla. *Netark jo, kol nebūsi pasiruošusi atsiduoti kūnu ir siela.*

Roza ištarė žodį... jis išskrido iš burnos it elektros srovė. Bilio motociklo ratas atsiplėšė nuo kelio, - akimirką Roza dar matė priekinį ratą, besisukantį, tačiau pakilusį per šešis colius nuo asfalto, - ir ji išvydo juodviejų šešėlius ne šalia, o *po* jais. Bilis padidino greitį, ir staiga jiedu šovė tiesiai į žydrą dangų, iškildami virš medžių viršūnių it povandeninis laivas, išplaukęs į vandenyno paviršių. Roza pabudo, apsivyniojusi antklodę aplink save, visa drebėdama ir dusdama nuo gilaus karščio, kuris, regis, slėpėsi jos pačios viduje, nematomas, bet galingas lyg saulė per užtemimą.

Roza abejojo, ar jiedu su Biliu kada nors pakils taip aukštai, nepaisant kiek stebuklingų žodžių ji ištartų, bet vis tiek nemanė išmesti gėlių. Galbūt netgi sudžiovins tarp knygos puslapių.

"Eleinos svajonėse", kur ir pasidarė naują šukuoseną, Roza nusipirko knygą. Ji vadinosi "Paprasta, bet elegantiška: dešimt šukuosenų, kurias lengva pasidaryti namuose".

- Jos visos neblogos, - patarė Rozai Eleina. - Žinoma, geriau, kai šukuosenas daro profesionalas, toks mano požiūris, bet jeigu negali sau leisti to kiekvieną savaitę (dėl laiko ar pinigų), o nuo minties paskambinti ir užsisakyti šinioną tau norisi nusišauti, štai tau įdomus kompromisas. Tik, dėl Dievo meilės, pažadėk man, kad jei koks vaikinas pakvies tave į šokius Vestvude, iškart atlėksi pas mane.

Roza atsisėdo ir atsivertė šukuoseną Nr. 3, klasikinę kasą, kuri, kaip kad buvo parašyta pirmajame paragrafe, dar vadinosi ir klasikine prancūziška kasa. Roza peržvelgė juodai baltas nuotraukas, vaizduojančias moterį atskirais pynimo momentais. Baigusi vartyti, Roza išsipynė savo kasą. Pasirodė, kad išpinti ją vakarais daug lengviau nei supinti ryte: Rozai prireikė keturiasdešimt penkių minučių ir serijos keiksmažodžių, kad atrodytų daugmaž panašiai, kaip ir išėjus iš "Eleinos svajonių". Tačiau kankintis buvo verta. Netgi vien dėl apstulbusios Pemės šūksnio.

Kai išsipynė plaukus, Rozos mintys grįžo prie Bilio Stainerio (tiesą pasakius, jos niekada ir nebuvo jo palikusios), ir ji ėmė spėlioti, ar jam patiks jos kasa. Ar jam patiks jos *balti* plaukai? Roza paspėliojo, ar ji nusimins, jei Bilis išvis to nepastebės, tada atsiduso ir suraukė nosį. Be abejo, nusimins. Antra vertus, o jei jis ne tik pastebės, bet ir sureaguos kaip Pemė (išskyrus klyksmus)? Bilis netgi gali pačiupti ją glėbin, kaip kad rašo meilės romanuose...

Roza jau siekė savo rankinės, norėdama surasti šukas. Ji fantazavo apie šeštadienio rytą: kaip Bilis užriša aksominį kaspiną ant kasos (iš kur jis ištraukė tą kaspiną liko nepaaiškinta - tuo svajonės prie virtuvinio stalo ir buvo nuostabios), - kai jos mintis pertraukė tylūs garsai, sklindantys iš tolimiausio kambario kampo.

Svirrr. Svirrr - svirrr.

Svirplys. Tačiau garsas sklido ne pro atvirą langą iš Braento parko, o iš daug arčiau.

Svirrr - svirrr. Svirrr - svirrr.

Roza nukreipė akis į plintusą ir išvydo kažką šoktelint. Ji atsistojo, atidarė spintelę ir išsitraukė stiklinį dubenėlį. Tada perėjo per kambarį, stabtelėdama paimti "Wal-Mart" bukletą nuo kėdės, ir atsitūpė prie vabzdžio, kuris jau strykčiojo tuščiame pietiniame kampe, kur Roza ketino kada nors pastatyti televizorių, jei tik anksčiau iš čia neišsikraustys. O po šiandien išsikėlimas į didesnį butą - ir greitai - atrodė daugiau nei tuščios svajonės.

Tai iš tiesų buvo svirplys. Keista, kaip jis pakliuvo į antrą aukštą, bet tai iš tikrųjų buvo svirplys. Staiga Roza viską suprato. Tai paaiškino ir per miegus girdėtą svirplių čirpimą. Svirplį atnešė Bilis, tikriausiai savo kelnių atvarte. Mažytė papildoma dovanėlė kartu su gėlėmis.

Tąkart naktį girdėjai ne vieną svirplį, - staiga prabilo panelė Praktiškoji-Nuovokioji. Pastaruoju metu šis balsas pasigirsdavo retai ir skambėdavo dusliai. - *Tu girdėjai visą svirplių chorą.*

Nesąmonė, - atsakė Roza, nuleisdama dubenėlį ties vabzdžiu ir reklaminiu bukletu baksnodama svirpliui, kol šis atsidūrė po stikliniu gaubtu. - *Tai mano sąmonė pavertė vieną svirplį visu choru. Aš jau snaudžiau. Tada jau pusiau miegojau.*

Roza pakėlė dubenėlį ir apvertė jį, laikydama bukletą vietoj dangčio, kad svirplys nepabėgtų. O šis šokinėjo, nugara atsimušdamas į naujo Džono Grišamo romano, kurį galėjai nusipirkti "Wal-Mart" parduotuvėje tik už šešiolika dolerių plius PVM, reklamą. Niūniuodama "Kas nori skristi į žvaigždes", Roza prinešė svirplį prie atviro lango, ir, iškišusi dubenį, atitraukė bukletą. Vabzdžiai galėjo kristi ir iš didesnių aukščių ir nesusižeisti. Roza neabejojo kažkur apie tai skaičiusi ar mačiusi per televiziją.

- Nagi, Svirpleli. Būk geras ir nušok. Matai parką ana ten? Aukšta žolė, daugybė rasos lašelių, pulkas mergaičių svirpl...

Roza nutilo. Bilis neatnešė svirplio savo kelnių atvarte, kadangi mūvėjo džinsus. Roza pasitikrino savo atmintį, norėdama būti tikra. Taip, jokios abejonės. Baltiniai ir "Levi's" džinsai be jokių atvartų. Ji prisiminė, kaip ją neramino jos drabužių stilius: tai užtikrino Rozą, kad Bilis nesiruošė vežti jos į prabangų restoraną, kur visi spoksotų tiesiai į ją.

Mėlyni džinsai be atvartų.

Tad iš kurgi atsirado Svirplelis?

Argi tai svarbu? Jei vabzdys neatkeliavo su Biliu, tai tikriausiai su kuo nors kitu ir iššoko antrame aukšte - ačiū, kad pavežėjai, drauguži. Tada jis pralindo pro plyšį po durimis, na ir kas? Juk tai ne pats nelaukiamiausias Rozos svečias.

Staiga tarytum sutikdamas su šia mintimi, svirplys nušoko nuo dubenio žemyn.

- Geros dienos, - palinkėjo jam Roza. Užeik, kada panorėsi. Nuoširdžiai prašom.

Kai įtraukė dubenį į kambario vidų, vėjo gūsis išpūtė "Wal-Mart" bukletą Rozai iš pirštų, ir šis besisukdamas tingiai nuskriejo ant grindų. Roza pasilenkė jį pakelti, bet staiga sustingo vietoje ištiestais per colį nuo bukleto pirštais. Dar du negyvi svirpliai gulėjo prie plintuso: vienas ant šono, kitas - kojomis į viršų.

Vieno svirplio atsiradimą ji dar galėjo pateisinti, bet trijų? Antrame aukšte? Kaip tai paaiškinti?

Roza išvydo dar šį tą, gulintį grindų plyšyje šalia negyvų svirplių. Ji pasilenkė, iškrapštė pastebėtą daiktą iš plyšio ir pakėlė prie akių.

Tai buvo dobilo žiedas. Mažutis rožinis dobilo žiedas.

Roza nužvelgė plyšį grindyse, po to negyvus svirplius. Tada jos žvilgsnis ėmė lipti kremine siena... prie lango kabančio paveikslo link. Purpurinės Rozos link, stovinčios ant kalvos šalia naujai atrasto grumšnojančio žolytę ponio.

Girdėdama savo širdies plakimą (garsius būgno dūžius ausyse), Roza palinko ties paveikslu, ties ponio snukiu, stebėdama, kaip įvaizdis susilieja su dažų šešėliais bei pradėdama regėti teptuko potepius. Žemiau snukio augo žalios ir gelsvos žolės, teptuku nerūpestingai nubrauktos iš viršaus į apačią. Žolėse matėsi maži rožiniai taškeliai. Dobilai.

Roza nuleido akis į rožinę gėlytę savo delne, po to pakėlė ją prie paveikslo. Spalva visiškai atitiko. Staiga nesąmoningai ji pakėlė ranką iki lūpų lygio ir pūstelėjo žiedelį paveikslo link. Roza beveik neabejojo (ne, akimirksnį ji buvo tikra), kad dobilėlis praskries paveikslo paviršių ir įsilies į pasaulį, kurį kažkoks nežinomas dailininkas sukūrė prieš šešiasdešimt, aštuoniasdešimt ar net šimtą metų.

Be abejo, to nenutiko. Rožinis žiedelis atsitrenkė į paveikslą dengiantį stiklą (keista, kad aliejinis paveikslas uždengtas stiklu, jųdviejų susipažinimo dieną pastebėjo Robis), atšoko ir it šilkinio popieriaus kamuoliukas nupleveno ant grindų. Galbūt paveikslas ir buvo stebuklingas, tačiau akivaizdu, jog stiklas - tikrai ne.

Tad kaipgi iš jo iškrito svirpliai? Juk tu šitaip *manai, ar ne? Kad svirpliai ir dobilas kažkaip išsiveržė iš paveikslo?*

Dieve sergėk, bet *būtent* taip ji ir manė. Roza neabejojo, jog ne šiame bute ar kitų žmonių rate šis jausmas atrodytų kvailas arba visai išnyktų, tačiau dabar tai buvo vienintelis atsakymas. Svirpliai iššoko iš žolės, esančios po blondinės purpuriniu chitonu kojomis. Jiems kažkaip pavyko iššokti iš Purpurinės Rozos pasaulio į Rozos Maklendon kambarį.

Kaip? Ar jie paprasčiausiai prasisunkė pro stiklą?

Ne, žinoma, ne. Tai kvaila, bet...

Roza ištiesė šiek tiek drebančias rankas į priekį ir nukėlė paveikslą nuo kabliuko. Nusinešusi į virtuvę, padėjo jį ant spintelės ir apvertė. Anglimi išrašyti žodžiai jau buvo beveik nusitrynę: Roza nebebūtų įskaičiusi "PURPURINĖ ROZA", jei ne ankstesni pastebėjimai.

Dvejodama ir bijodama (o galbūt ji visąlaik bijojo, bet tik dabar tai pajuto) Roza palietė paveikslo nugarėlę. Ši sutraškėjo. Pernelyg garsiai. O paspaudusi prie pat rėmelio, ji kažką pajuto... kažkokius *daiktus...*

Roza nurijo seiles. Gerklė buvo tokia išdžiūvusi, kad net skaudėjo.

Roza tarsi nesava ranka atidarė stalčių, išsiėmė peilį ir prikišo jo ašmenis prie rudos popierinės nugarėlės.

Nedaryk to! - suriko panelė Praktiškoji-Nuovokioji. - *Nedaryk to. Roza, tu juk nežinai, kas gali iš ten išlįsti!*

Roza palaikė peilį ties ruda nugarėle ir padėjo jį į šalį. Tada pakėlė paveikslą ir pažvelgė į rėmą, kažkur giliai sąmonėje suvokdama, jog rankos stipriai dreba. Mediniame rėme pastebėtas pusės colio ilgio plyšys jos visai nenustebino. Roza vėl pastatė paveikslą ant spintelės ir, dešine ranka prilaikydama jį, į kairę paėmė peilį bei užkišo smaigalį už rėmelio.

Nereikia, Roza, - šįkart panelė Praktiškoji-Nuovokioji neberėkė, o sudejavo. - *Prašau, nereikia, palik jį ramybėje.* Tik tai buvo kvailas patarimas. Jei Roza būtų paklausiusi panelės P-N nuo pat pradžių, iki šiol būtų gyvenusi su Normanu. Arba numirusi šalia jo.

Roza peiliu atskyrė nugarėlę nuo rėmo, kur pajuto išgaubimus. Koks pustuzinis svirplių iškrito ant spintelės. Keturi iš jų jau buvo negyvi, vienas silpnai trūkčiojo, o šeštasis pakankamai gyvybingai nušoko nuo spintelės ir nutūpė kriauklėje. Kartu su svirpliais iškrito ir keletas dobilo žiedelių, keletas žolelių... ir pusė rudo medžio lapo. Roza pakėlė lapą ir smalsiai nužvelgė jį. Tai buvo ąžuolo lapas. Ji beveik tuo neabejojo.

Labai atsargiai (nekreipdama dėmesio į panelės Praktiškosios-Nuovokiosios balsą) Roza peiliu apipjovė aplink paveikslo nugarėlę. Atėmus ją, iškrito dar keletas brangenybių: skruzdėlės (dauguma jau negyvos, bet trys ar keturios dar sugebėjo rėplioti), apvalus bitės darbininkės kūnas, keletas ramunės žiedlapių, kuriuos traukai kartodamas: myli - nemyli, myli - nemyli... ir keli ploni balti plaukai. Roza pakėlė juos į šviesą, dešine ranka tvirčiau sugriebdama paveikslą, kadangi per nugarą nubėgo galingas virpulys. Jei ji nuneštų šiuos plaukus pas veterinarą ir paprašytų pakišti po mikroskopu, Roza neabejojo, ką jis atsakytų: kad tai arklio karčiai. O dar tiksliau, mažo susivėlusio ponio karčiai. Ponio, dabar rupšnojančio žolę visai kitame pasaulyje.

Aš kraustausi iš proto, - ramiai pamanė Roza. Ir tai ištarė ne panelės Praktiškosios-Nuovokiosios balsas, o pati Roza. Šis balsas sklido iš pačio jos minčių centro. Jis nebuvo isteriškas ar įsibaiminęs. Jis kalbėjo racionaliai, ramiai, su nuostabos gaidele. Tokiu pat tonu (Roza tuo neabejojo) jos protas pripažintų mirties neišvengiamumą, kai tokia akimirka pagaliau ateitų.

Tik Roza nelabai tikėjo besikraustanti iš proto, bent jau ne taip, kaip kad patikėtų mirtimi nuo vėžio, šiam pasiekus tam tikrą stadiją.

Ji atitraukė nugarėlę, ir iš paveikslo iškrito keletas žolių, plaukelių bei vabzdžių. Argi tuo jau taip sunku patikėti? Prieš keletą metų Roza skaitė laikraštyje apie moterį, praturtėjusią iš akcijų, rastų seno šeimyninio portreto nugarėlėje. Palyginus su tuo, pora vabzdžių atrodė visai natūralus dalykas.

Bet keletas iš jų vis dar gyvi, Roza. O vis dar švieži dobilai ir žalia žolė? Lapas sudžiūvęs, tačiau tu juk žinai, apie ką galvoji, jog...

Roza manė, kad lapą jau tokį nupūtė vėjas. Paveiksle vyravo vasara, tačiau juk ir birželį žolėje gali rasti sudžiūvusių lapų. *Tad aš kartoju: aš kraustausi iš proto.*

Tik visa tai nuklojo spintelę: vabzdžiai ir žolės.

Visa tai.

Ne sapnai ar haliucinacijos, o *tikri įrodymai.*

Be to, buvo dar šis tas, ir apie tai Roza nelabai norėjo pagalvoti. Šis paveikslas kalbėjosi su ja. Ne, ne garsiai, tačiau nuo pat pirmos akimirkos, kai Roza jį išvydo, jis kalbėjo jai. Ant nugarėlės buvo užrašytas jos vardas, - bent jau viena iš versijų, - o vakar Roza išleido krūvą pinigų, kad jos plaukai taptų panašūs į moters iš paveikslo.

Staiga apsisprendusi Roza pakišo peilio ašmenis po viršutine rėmo dalimi ir pakėlė ją į viršų. Pajutusi pasipriešinimą, ji iškart būtų liovusis, - tai buvo vienintelis jos skutimo peilis, todėl Roza nenorėjo jo sulaužyti, - tačiau rėmą laikę vinukai lengvai pasidavė. Laisva ranka prilaikydama stiklą, kad šis nenukristų ir nesudužtų, Roza atitraukė rėmą ir paguldė jį ant spintelės. Dar vienas negyvas svirplys plumptelėjo ant stalo. Po akimirkos Roza rankose laikė apnuogintą paveikslą. Jis buvo trisdešimties colių ilgio ir aštuoniolikos pločio. Roza švelniai perbraukė pirštais per aliejinius dažus, jausdama skirtingų aukščių sluoksnius, padarytus menininko teptuku. Tai buvo įdomus ir keistas pojūtis, tačiau visiškai ne antgamtiškas. Jos pirštas neperskrodė paviršiaus ir nepateko į tą kitą pasaulį.

Pirmą kartą suskambo telefonas, kurį Roza tik vakar įjungė į rozetę. Jo skambėjimo garsas buvo atsuktas iki galo, todėl netikėtas čirškimas privertė Rozą pašokti ir net surikti. Jos ranka įsitempė, ir pirštai vos neperdūrė paveikslo.

Roza padėjo paveikslą ant virtuvinio stalo ir nuskubėjo prie telefono, tikėdamasi, jog skambina Bilis. Jei taip, ji ketino pasikviesti jį ir leisti apžiūrėti paveikslą. Bei parodyti iškritusį iš paveikslo rinktinį šlamštą. *Visa tai.*

- Alio?

- Alio, Roza?

Ne Bilis. Moteris.

- Čia Ana Stivenson.

- O, Ana! Labas! Kaip laikaisi?

Iš kriauklės sklido įkyrus *svirrr - svirrr.*

- Nekaip, - atsakė Ana. - Visai nekaip. Atsitiko šis tas nemalonaus, ir aš privalau tau apie tai pranešti. Galbūt tai visai su tavim nesusiję, - norėčiau patikėti tuo visa širdimi, - bet gali būti ir atvirkščiai.

Roza atsisėdo, išsigandusi daug labiau, nei pamačiusi negyvus vabzdžius už paveikslo nugarėlės.

- Kas, Ana? Kas atsitiko?

Roza klausėsi su augančiu siaubu. Baigusi pasakoti, Ana pasiteiravo, ar Roza nenorėtų atvažiuoti į "Dukteris ir Seseris" ir ten pernakvoti.

- Nežinau, - sustingusi atsakė Roza. - Turiu pagalvoti. Aš... Ana, aš turiu paskambinti. Perskambinsiu tau vėliau.

Roza padėjo ragelį, Anai dar nespėjus atsakyti, paskambino į 411, pasiklausė numerio ir gavusi jį surinko.

- "Laisvės miestas", - pasigirdo senyvo vyriškio balsas.

- Ar galėčiau pasikalbėti su ponu Staineriu?

- Aš ir esu ponas Staineris, - nustebęs atsakė duslus balsas. Akimirką Roza sutriko, po to prisiminė, jog Bilis dirbo su tėvu.

- Biliu, - pasitaisė Roza. Jos gerklė vėl išdžiūvo. - Su Biliu - ar jis yra?

- Palaukit, panele.

Pasigirdo stuktelėjimas, padėjus telefono ragelį ant stalo, o po to tolimas: - *Bili! Tau skambina moteris!*

Roza užmerkė akis. Kažkur toli girdėjosi svirplio čirškimas iš kriauklės: *svirrr - svirrr.*

Ilga, nepakeliama pauzė. Ašara nuriedėjo pro kairės akies blakstienas. Po jos sekė dar viena, tik iš dešinės akies. Mintys atnešė senos dainos žodžius: "Ką gi, lenktynės prasidėjo, ir štai jau Išdidumas lekia į mane... Širdies skausmas slepiasi viduj..." Roza nubraukė ašaras. Per savo gyvenimą ji tiek nubraukė ašarų. Jei indai neklysta dėl reinkarnacijos, tai Roza net bijojo pagalvoti, koks buvo jos praeitas gyvenimas.

Kažkas pakėlė telefono ragelį.

- Alio? - atsiliepė balsas, kurį Roza girdėdavo savo sapnuose.

- Sveikas, Bili, - jos balsas tebuvo panašus į šnabždesio aidą.

- Aš negirdžiu. Gal galite kalbėti garsiau, ponia?

Ji nenorėjo kalbėti garsiau, *ji troško padėti ragelį,* bet negalėjo. Nes jei Ana teisi, Bilis galėjo atsidurti pavojuje - ir dar kokiame! Jei

tik vienai personai pasirodys, jog jis per daug priartėjo prie jos. Roza atsikrenkštė ir pakartojo.

- Bili? Čia Roza.

- Roza! - patenkintas šūktelėjo Bilis. - Ei, kaip laikaisi?

Nuo šio nuoširdaus džiaugsmo pasidarė dar blogiau: staiga Roza pajuto, tarytum kažkas būtų suvaręs peilį jai į pilvą.

- Aš negaliu važiuoti su tavim šeštadienį, - greitai burbtelėjo ji. Ašaros sunkėsi pro vokus it karšti riebalai. - Aš negaliu išvis su tavim susitikinėti. Tikriausiai iš proto išsikrausčiau, jei pamaniau, kad galėsiu.

- Be abejo, tu gali! Viešpatie, Roza! Ką tu čia paistai?

Panika jo balse - ne pyktis, o tikra panika - kankino, tačiau sumišimas tiesiog užsmaugė Rozą. Ji nebegalėjo to pakęsti.

- Neskambink man ir nebeateik, - įsakė Roza ir staiga aiškiai išvydo Normaną, stovintį priešais jos namą lietuje su pastatyta lietpalčio apykakle ir apšviesta apatine veido dalimi - stovintį it žiaurus piktadarys iš Ričardo Reisino romano.

- Roza, aš nesuprantu...

- Žinau, ir, tiesą pasakius, taip dar geriau, - jos balsas ėmė trūkčioti. - Tik laikykis nuo manęs atokiau, Bili.

Roza greitai padėjo ragelį, akimirką paspoksojo į jį ir, garsiai surikusi, nustūmė telefono aparatą nuo savo kelių. Ragelis nulėkė ant grindų. Pasigirdo pypsėjimas, panašus į svirplių čirpimą, užmigdžiusį Rozą pirmadienio vakarą. Staiga ji nebegalėjo pakęsti šio garso, pajuto, kad jei dar nors trisdešimt sekundžių paklausys, jos galva plyš pusiau. Roza atsikėlė, priėjo prie sienos, atsiklaupė ir ištraukė laidą iš rozetės. Drebančios kojos nebeleido jai atsistoti. Roza susirangė ant grindų, užsidengė veidą rankomis ir leido ašaroms tekėti skruostais. Kitos išeities ir nebuvo.

Ana vis kartojo nesanti tikra; jog Roza irgi negali būti tikra, kad ir ką įtartų. Tačiau Roza *neabejojo.* Tai Normano darbas. Normanas buvo čia, Normanas prarado paskutinius sveiko proto krislelius, Normanas nužudė buvusį Anos vyrą Piterį Sloviką, Normanas ieškojo jos.

7

Už penkių kvartalų nuo "Karšto puodelio", kur vos nesusidūrė su savo žmonos žvilgsniu, Normanas pasuko į parduotuvę "Ne daugiau kaip 5". "Viskas parduotuvėje kainuoja iki $ 5.00", kalbėjo užrašas lange po prastu Abraomo Linkolno portretu. Linkolnas plačiai šypsojosi ir merkė akį. Normanui Danielsui jis atrodė panašus į vyriškį,

areštuotą už žmonos ir keturių vaikų pasmaugimą. Parduotuvėje, esančioje visai prie pat "Laisvės miesto lombardo", Normanas nusipirko šiai dienai reikalingą maskuotę: akinius nuo saulės ir kepuraitę su užrašu "CHISOX" virš snapelio.

Kaip žmogus, daugiau nei dešimt metų išdirbęs detektyvu, Normanas priėjo išvadą, kad maskuotė tiko tik filmams apie šnipus, istorijoms apie Šerloką Holmsą ir Helouvyno vakarėliams. Ji buvo ypač bevertė dienos metu, kai viskas matydavosi kaip ant delno. O mergšės iš "Dukterų ir Seserų", Naujojo amžiaus viešnamio, į kurį Piteris Slovikas prisipažino pasiuntęs klajojančią Rozą, ypatingai saugojosi grobuonių, slankiojančių aplink jų lizdelį. Tokioms mergšėms paranoja buvo daug daugiau nei gyvenimo būdas. Tai buvo tikras menas.

Kepuraitė ir akiniai nuo saulės turėjo pasitarnauti. Šįvakar Normanas teplanavo "mažytę žvalgybą", kaip kad būtų pasakęs jo pirmasis partneris Gordonas Saterveitas. Gordonui taipgi patikdavo sugriebti savo jaunąjį kolegą ir rėžti, kad atėjo laikas "suvaidinti farus". Tai buvo storas, dvokiantis, kramtantis tabaką suskretėlis rudais dantimis, tad nenuostabu, kad Normanas ėmė jo nekęsti, vos tik jį išvydęs. Gordonas dirbo policijoje jau dvidešimt šešerius metus (iš jų devyniolika inspektoriumi), tačiau jis neturėjo uoslės. O Normanas turėjo. Darbas jam nepatiko; Normanas nekentė visų tų šunsnukių, kuriuos privalėdavo apklausti (ir netgi bendradarbiauti, jei prireikdavo), tačiau jis turėjo uoslę, kuri metams bėgant tapo neįkainojama. Ji padėjo byloje, pasibaigusioje Normano paaukštinimu; byloje, pavertusioje jį auksiniu žiniasklaidos berniuku. Tyrimas, kaip ir kiti, susijęs su organizuotu nusikalstamumu, priėjo ribą, kur detektyvų sekamas siūlas dingo daugybės siūlų labirinte, tad tiesioginis kelias nutrūko. Skirtumas tik tas, kad šiai narkotikų bylai vadovavo (pirmą kartą savo karjeroje) Normanas Danielsas, ir kai nebeliko jokios logikos, jis griebėsi to, ko kiti farai nedarytų ar nedrįstų daryti: Normanas pasitelkė intuiciją ir, atiduodamas savo ateitį į jos rankas, agresyviai ir drąsiai metėsi pirmyn.

Normanas nepripažino "mažytės žvalgybos": jam egzistavo tik "jauko užmetimas". Atsidūrus aklavietėje, Normanas mėgdavo nueiti į tyrimui svarbią vietą ir pažvelgti į ją visiškai atviru protu, dar neužkimštu bevertėmis idėjomis bei pusiau iškeptomis prielaidomis. Tokiu būdu jis tapdavo panašus į žvejį, sėdintį valtelėje, užmetantį meškerę ir vėl ją suvyniojantį, laukiantį, kol kas nors užkibs. Kartais niekas neužkibdavo. Kartais užkibdavo medžio šaka, senas guminis batas ar žuvis, kurios nė alkanas meškėnas neėstų.

O kartais užkibdavo ir skani žuvelė.

Normanas užsimaukšlino kepurę, užsidėjo akinius ir pasuko į kairę, į Harisono gatvę, ketindamas pasiekti Durhamo aveniu. Iki "Dukterų ir Seserų" buvo kokios trys mylios kelio, tačiau Normanas taip tikėjosi atlaisvinti savo protą nuo pašalinių minčių. Pasiekęs 251-ąjį namą, jis bus it baltas fotopopieriaus lapas, pasiruošęs priimti naujas mintis ir įvaizdžius, nebandydamas pakeisti jų taip, kad šios sutaptų su išankstine jo nuomone. Na, o jei neturi *išankstinės nuomonės, tai tau nieko ir nereikės daryti.*

Užpakalinėje kišenėje gulėjo miesto žemėlapis, tačiau Normanas juo pasinaudojo tik kartą. Jis mieste dar neišbuvo ir savaitės, o jau gaudėsi jame daug geriau negu Roza - ir tai ne patirties, o Dievo dovanos dėka.

Kai vakar ryte Normanas atsibudo su skaudančiomis rankomis, pečiais, kirkšnimis bei žandikauliais (pirmasis bandymas nusižiovauti virto agonija), jis niūriai sau prisipažino persistengęs su Piteriu Sloviku (Tamperšteinu ar Nuostabiuoju Miesto Žydeliu). Ar daug persistengė, sunku buvo pasakyti, kadangi įvykiai Sloviko namuose skendėjo migloje. Tačiau faktas, kad jis persistengė. Kai pasiekė, viešbučio laikraščių stovą, Normanui dėl to neliko jokių abejonių. Abejoja tik netikšos, - skelbė Normano gyvenimo kodekso, susiformavusio dar paauglystėje, kai motina jį paliko, o tėvas ėmė dažnai mosuoti kumščiais, dogma.

Normanas nusipirko laikraštį ir greitai pervertė jį lifte, pakildamas į savo kambarį. Apie Piterį Sloviką nebuvo nė žodžio, tačiau Normanui nuo to visai nepalengvėjo. Tikriausiai Tamperio kūną rado jau pradėjus spausdinti šiandieninį laikraštį; o galbūt jis vis dar guli, kur Normanas jį paliko (kur manau, kad palikau, - *pasitaisė Normanas, nes viskas vis dar skendėjo migloje) už vandens šildytuvo rūsyje. Tačiau tokie vyrukai, kaip Tamperis, kurie turi daug visuomeninių darbų bei nuoširdžių draugų, ilgai neišbūna neatrasti. Kažkas gali pradėti nerimauti, kažkas kitas - užsukti į tą jaukią triušio olą Bodrio aikštėje, ir galų gale dar kažkas - padaryti itin nemalonų atradimą šalia vandens šildytuvo.*

Ir štai, ko vakar laikraštyje nebuvo, šiandien puikavosi "Metro" skiltyje: "MIESTO SOCIALINIS DARBUOTOJAS NUŽUDYTAS SAVO NAMUOSE". Pasak straipsnio, "Pagalba keliaujantiems" buvo tik vienas iš Tamperio užsiėmimų... ir jis gyveno visai pasiturinčiai. Jo šeima - kurios Tamperis buvo paskutinis palikuonis - turėjo gana nemažas santaupas. Tai, kad Slovikas dirbo autobusų stotyje naktimis, pasiųsdamas žmonas pabėgėles kekšėms į "Dukteris ir Se-

seris", tik patvirtino Normanui, jog arba vaikiui trūko kelių varžtelių, arba jis turėjo šiokių tokių seksualinių nukrypimų. Normano nuomone, Slovikas buvo tipiškas šūdvabalis geradarys, per pastangas išgelbėti pasaulį savaitėmis pamirštantis pasikeisti savo apatinius. "Pagalba keliaujantiems", "Gelbėjimo Armija", "Pagalbos telefonas", "Pagalba Bosnijai", "Pagalba Rusijai" (atrodė, jog žydelis bent jau pastarąją organizaciją praleis, bet ne) ir dar dvi trys "moteriškos" organizacijos. Laikraštis neįvardijo pastarųjų, bet Normanas žinojo bent jau vieną iš jų: "Dukteris ir Seseris", dar žinomas kaip "Lesbietės Žaislų Pasaulyje". Tamperio laidotuvės buvo numatytos sekmadienį. Tik laikraštyje jos pavadintos "atminimo ceremonija". O gerasis Viešpatie!

Normanas taip pat žinojo, kad Sloviko mirtis bus susieta su jo užsiimama veikla... arba nei viena iš jų. Policininkai patikrins jo asmeninį gyvenimą (žinoma, padarius prielaidą, kad toks vaikščiojantis nuomos kambarys kaip Tamperis turėjo asmeninį gyvenimą), taip pat neatmes galimybės, jog tai - "nemotyvuota žmogžudystė", įvykdyta atsitiktinai įsiveržusio psichopato. Taip sakant, vaikino, ieškančio kam įkąsti.

Normanas visiškai neabejojo, kad visa tai nerūpės kekšėms iš "Dukterų ir Seserų". Jis įgavo daug patirties, dirbdamas su moterų prieglobsčiais, ir, metams bėgant, jos dar padaugėjo, nes žmonės, kuriuos Normanas vadino "Naujojo amžiaus paparčio uostytojais", vis labiau ėmė veikti žmonių mąstyseną ir elgseną. Pasak "Naujojo amžiaus paparčio uostytojų", visi mes esame kilę iš disfunkcinės šeimos, kiekvienas sublimavome vaiką savyje ir kiekvienas turime saugotis blogų žmonių, išdrįstančių eiti per gyvenimą be inkštimo, verksmų bei kiekvieną vakarą skaitomų per televiziją psichologinių patarimų. "Paparčio uostytojai" - tikri šūdžiai, tačiau kai kurie iš jų - pavyzdžiui, moterys iš "Dukterų ir Seserų" - galėjo būti itin atsargūs *šūdžiai.* Atsargūs? *Velnias. Jie suteikė visiškai naują prasmę terminui "bunkerinis mentalitetas"*.*

Beveik visą vakarykštę dieną Normanas praleido bibliotekoje ir surado daug įdomių faktų apie "Dukteris ir Seseris". Pats linksmiausias iš jų - kad įstaigai vadovaujanti moteris, Ana Stivenson, iki 1973-iųjų buvo ponia Tamper. Tai atrodė tik sutapimas, jei nežinojai "paparčio uostytojų" apeigų ir ritualų. Jie gyveno poromis, tačiau beveik nesugebėdavo ilgam išlaikyti santuokos. Vienas užsino-

---

* Proto būsena, ypač būdinga grupei, kurios pagrindiniai bruožai yra šovinistinė gynyba ir visiškas kritikos netoleravimas *(Vert. past.).*

rėdavo bėgti, kai tuo tarpu antras vos pavilkdavo kojas. Jie nesugebėdavo įžvelgti paprastos tiesos: politiškai teisingos santuokos pasmerktos žlugti.

Buvusi Tamperio žmona nesivadovavo visiems sumuštų moterų prieglobsčiams būdingu moto "tik moterys žino, tik moterys gali pasakyti". Sekmadienio laikraštyje, išleistame daugiau nei prieš metus, Stivenson (Normaną tiesiog pribloškė šios moters panašumas į tą kalę Modę iš seno TV šou) atmetė šią idėją "kaip ne tik seksistinę, bet ir visiškai kvailą". Straipsnyje taip pat buvo pakartoti Gertos Kinšo žodžiai "Vyrai nėra mūsų priešai, nebent jie įrodo tokie esą. Bet jei jie puola, mes ginamės." Šalia straipsnio puikavosi stambios negrės, kuri Normanui priminė Čikagos futbolo komandos žaidėją Viljamą "Šaldytuvą" Perį, nuotrauka.

- Tik pabandyk man pasipriešinti, širdele, ir aš sutrinsiu tave į miltus, - skaitydamas sumurmėjo Normanas.

Tačiau visa tai, nors ir įdomu, nebuvo labai svarbu. Be abejo, šiame mieste daug vyrų, kaip ir moterų, žinojo, kas yra "Dukterys ir Seserys", ir galėjo į ją kreiptis. Ir nors šią įstaigą vietoj viso komiteto valdė tik vienas "Naujojo amžiaus paparčio uostytojas", tačiau vienu atžvilgiu ji nesiskyrė nuo tradicinių prieglobsčių: Piterio Sloviko mirtis privertė jas suklusti. Jos nedarys tokių išvadų kaip ir farai, kol tai nebus iš tikrųjų įrodyta. Jos ims manyti, kad Sloviko mirtis susijusi su jomis... ypač su tais nukreipimais, kuriuos Slovikas padarė per paskutiniuosius šešis aštuonis mėnesius. Taigi Rozos vardas tikriausiai jau iškilo aikštėn.

Tad kodėl tu taip padarei? - *Normanas paklausė savęs.* - Kodėl, po velnių, taip padarei? Buvo ir kitų būdų išvilioti informaciją, ir pats gerai žinai kokių. Dėl Dievo meilės, tu juk policininkas! Tai kam tada pakėlei vėją? Ta storulė iš nuotraukos, Purvinoji Gerta, ko gero, jau stovi prie lango su žiūronais ir tyrinėja kiekvieną pro šalį einantį bukagalvį. Jei tik jos dar neištiko širdies smūgis nuo persivalgymo. Tad kodėl tu taip padarei? Kodėl?

Atsakymas jau sukosi galvoje, bet Normanas nusisuko nuo jo, kol šis dar nepasiekė sąmonės; nusisuko, nenorėdamas išgirsti per daug niūrių išvadų. Jis susidorojo su Tamperiu dėl tos pačios priežasties, kaip ir su ta kekše gelsvai rudomis kelnaitėmis: kadangi kažkas išniro iš pasąmonės ir privertė *jį taip padaryti. Tas padaras vis dažniau išlįsdavo į paviršių, bet Normanas nenorėjo apie jį galvoti. Geriau nereikia. Taip saugiau.*

O tuo tarpu priešaky pasirodė Katyčių Pilaitė.

Normanas tingiai perėjo į kitą Durhamo aveniu pusę su lyginiais namų numeriais, žinodamas, kad bet koks stebėtojas atkreips mažiau dėmesio į žmogų kitoje gatvės pusėje. Jis įsivaizdavo būtent juodaodę statinaitę iš nuotraukos laikraštyje su lauko žiūronais vienoje rankoje ir tirpstančiais saldainiais - kitoje. Normanas dar truputį sulėtino greitį, bet nelabai: pavojaus signalas, - *priminė jis sau,* - pas jas paskelbtas pavojaus signalas.

Tai buvo didelis baltas namas, ne visai Viktorijos laikų, bet vienas iš amžiaus pradžios palikuonių, t. y. triaukštis baisuoklis. Iš priekio jis atrodė siauras, tačiau Normanas užaugo panašiame name, todėl galėjo lažintis, jog namas savo galine siena rėmėsi į kitą gatvę.

Su kekšėmis aplinkui, - *pamanė Normanas, stengdamasis nekeisti savo eisenos tempo ir į namą dirsčioti trumpais žvilgsniukais* - Čia kekšė, ten - kekšė, visur - kekšės.

Kurgi ne. Visur kekšės.

Normanas pajuto savo smilkiniuose pulsuojant pažįstamą įniršį bei išvydo pažįstamą paveikslą, kuris atstojo visus neišreiškiamus dalykus: banko kortelę. Žalią banko kortelę, kurią ji išdrįso pavogti. Šis paveikslas beveik nebeišnykdavo ir dabar atstodavo visus Normano gyvenimo siaubus ir prievartą: jėgas, kurioms jis stengėsi pasipriešinti, veidus (pavyzdžiui, išbalusį, bejėgį ir kažkaip paslaptingą motinos veidą), kurie pasirodydavo prieš akis, jam besiruošiant užmigti, balsus, aplankančius jį sapnuose. Pavyzdžiui, jo tėvo. "Prieik, Normi. Noriu su tavim pasikalbėti akis į akį". Kartais po to sekdavo smūgis. Kartais, jei tėvas būdavo girtas, ranka paliesdavo klyną.

Tačiau visa tai dabar nerūpėjo. Tik namas kitoje gatvės pusėje. Daugiau taip gerai įsižiūrėti nepavyks, ir jei jis praras šias puikias sekundes, prisimindamas praeitį, kam tada išvis stengtis?

Normanas atsidūrė priešais pastatą. Graži pievelė, siaura, bet einanti gilyn į kiemą. Gražios gėlių lysvės supo ilgą priekinę verandą. Metaliniai stulpeliai, apaugę gebenėmis, stovėjo kiekvienos lysvės vidury. Gebenės buvo nukarpytos nuo juodų plastmasinių gaubtų, esančių ant stulpelių viršaus, ir Normanas žinojo kodėl: gaubtuose tūnojo TV kameros, nušviesdamos platų visos gatvės vaizdą. Jei kas nors dabar žvelgė į ekraną, be abejo, matė juodai baltą vyrą su beisbolo kepuraite ir akiniais nuo saulės, judantį nuo vieno ekrano prie kito. Normanas ėjo truputį susikūprinęs, kad stebėtojui atrodytų žemesnis nei buvo iš tikrųjų.

Dar viena kamera matėsi pritvirtinta virš laukujų durų be rakto skylutės. Raktus per daug lengva nukopijuoti, sklendes per daug

lengva atkabinti. Ne, ten įtaisytas rakto-kortelės įrenginys. Ir, žinoma, dar daugiau kamerų užpakaliniame kieme.

Eidamas pro namą, Normanas surizikavo dirstelti į šoninį kiemą. Ten plytėjo darželis, ir dvi kekšės su šortais smaigstė ilgas - tikriausiai pomidorams - lazdas į žemę. Vienos oda buvo alyvinė, ilgi plaukai surišti į "arklio uodegą", o pati netvėrė savo kailyje. Ji atrodė kokių dvidešimt penkerių. Kita buvo daug jaunesnė, dviejų spalvų plaukais ir tvarsčiu ant ausies. Ji vilkėjo berankovius psichodelinio stiliaus marškinėlius. Normanas netgi įžvelgė tatuiruotę ant kairiojo bicepso. Pačio piešinėlio jis nebeįstengė įžiūrėti, tačiau jo policininko patirtis kuždėjo, jog tai arba grupės pavadinimas, arba prastai nupieštas marichuanos augalas.

Staiga prieš akis Normanas išvydo save, nepaisantį kamerų ir lekiantį per gatvę; čiumpantį Mažąją Panelytę Nutrūktgalvę roko žvaigždės šukuosena; apvyniojantį savo didelę ranką jai apie kaklą ir pradedantį smaugti. "Roza Daniels, - tartų jis kitai kekšei tamsiais plaukais ir pritrenkiančiu kūnu. - Tučtuojau atvesk ją čionai, arba aš nusuksiu šiai papūgai galvą".

Būtų nuostabu, tačiau Normanas beveik neabejojo, kad Roza čia nebegyveno. Iš tyrinėjimo bibliotekoje jis sužinojo, kad beveik trys tūkstančiai moterų pasinaudojo "Dukterų ir Seserų" paslaugomis nuo tada, kai 1974-aisiais Leo ir Džesika Stivensonai įkūrė šią įstaigą, o vidutinė užsibuvimo trukmė neviršijo keturių savaičių. Moterys gana greitai būdavo perduodamos į bendruomenės rankas. Ko gero, išleistuvių proga vietoj diplomo joms įteikdavo dirbtinius penius. Ne, Rozos jau ten nebėra. Ji tikriausiai dirba kokį nors vergišką darbelį, kurį jai surado jos draugužės lesbietės, o vakarais grįžta į taipgi draugužių surastą nušiurusį kambarėlį. Tačiau kalės iš kitos gatvės pusės žinotų, kur ji gyvena - Stivenson tikrai turi jos adresą savo bylose. O tos dvi iš daržo jau, ko gero, suspėjo pasisvečiuoti Rozos pelės urvelyje ir sukrimsti keletą skaučių sausainių. O tos, kurios dar neapsilankė pas Rozą, tai joms viską papasakojo paviešėjusios draugės, kadangi tokia jau moterų prigimtis. Norint jas užčiaupti, reikia jas nužudyti.

Jaunesnė iš daržininkių, ta su roko žvaigždės šukuosena, siaubingai išgąsdino Normaną, pakeldama galvą, pastebėdama jį... ir pamojuodama. Vieną siaubingą akimirką jis neabejojo, kad ji iš jo juokiasi, kad jos visos juokiasi iš jo, kad jos visos, išsirikiavusios prie Lesbiečių Pilies langų, juokiasi iš inspektoriaus Normano Danielso, kuris sugebėjo sugauti tuziną narkotikų prekeivių, tačiau negalėjo sulaikyti savo žmonos nuo sumautos banko kortelės vagystės.

Normanas suspaudė kumščius.

Suimk save į rankas! - *jo viduje suriko Normano Danielso panelės Praktiškosios-Nuovokiosios versija.* - Ji tikriausiai visiems mojuoja! Ji turbūt mojuoja netgi benamiams šunims! Visos subinlaižės taip daro!

Taip. Taip, žinoma. Normanas atleido kumščius, pakėlė vieną ranką ir pamojavo. Jis netgi išspaudė šypsenėlę, kuri sugrąžino raumenų ir sausgyslių - netgi kaulų - skausmus. Mažajai Panelytei Nutrūktgalvei nusisukus, šypsena išblėso, ir Normanas su besidaužančia krūtinėje širdimi nuskubėjo šalin.

Jis pabandė sutelkti mintis ties svarbiausia problema: kaip jam pričiupti vieną iš tų kalių (pageidautina Pagrindinę Kalę; taip jam nereikėtų rizikuoti priremti prie sienos tą, kuri nieko nežino) ir ją prakalbinti, - tačiau gebėjimas mąstyti kuriam laikui dingo.

Normanas pakėlė rankas ir pamasažavo žandikaulius. Jis ir anksčiau buvo panašiai susižeidęs, bet ne taip stipriai: ir ką jis padarė *Tamperiui? Laikraščiai nerašė, tačiau skaudantys žandikauliai - ir dantys - bylojo, jog pakankamai daug.*

Jei jie mane sugaus, aš žuvęs, - *Normanas tarė sau.* - Jie juk turi žymių, kurias palikau ant Sloviko, nuotraukas. Jie turi mano seilių pavyzdžius ir... na... ir kitų mano paliktų skysčių. Šiais laikais jie gali ištirti viską, o aš net nežinau, kokia mano kraujo grupė.

Teisybė, bet jie jo nesugaus. Normanas buvo užsiregistravęs "Whitestone" viešbutyje Alvino Dodo iš Niū Heiveno vardu, o paspaudus jis netgi galėjo parodyti vairuotojo teises su nuotrauka, patvirtinančias jo tapatybę. Jei čionykščiai farai paskambintų į miesto policijos nuovadą, tai jiems pasakytų, jog Normanas Danielsas yra už tūkstančio kilometrų nuo vidurio Vakarų, kur atostogauja Jutos nacionaliniame parke. Jiems net gali pridurti, kad nekvailiotų, kadangi Normanas Danielsas - bona fide *auksinis berniukas. Ir, be abejo, jie neužkibs už istorijos su Vende Jarou... ar ne?*

Taip, tikrai. Taip. Tačiau anksčiau ar vėliau...

Tik Normanui "vėliau" neberūpėjo. Pastaruoju metu jis nerimavo tik dėl "anksčiau". Kaip surasti Rozą ir rimtai su ja pasikalbėti. Dėl dovanėlės jai. Jo banko kortelės, kurios niekada nebereikės traukti iš šiukšlių konteinerio ar kokio riebaluoto šunsnukio piniginės. Normanas ketino pasirūpinti, kad Roza daugiau jos nebepamestų ar ja neatsikratytų. Jis ketino padėti kortelę į saugią vietelę. Ir jei jei... jei įteikus šią paskutinę dovaną jį apniks tamsa... galbūt tai tik geras ženklas.

Protui vėl prisiminus banko kortelę, ši iškilo Normanui prieš akis, kaip kad dažnai pastaruoju metu - sapnuose ir tikrovėje. Tarytum tas mažas plastmasės gabalėlis būtų virtęs keista žalia upe, o jo mintys - srove, tekančia į ją. Dabar visos mintys bėgo šlaitu žemyn, prarasdamos savo esmę tą akimirką, kai susiliedavo su žalia šios manijos srove. Į paviršių vėl išplaukė didžiulis neatsakytas klausimas: Kaip ji išdrįso? Kaip ji išdrįso *ją paimti? Kad Roza pabėgo nuo jo, tai Normanas dar galėjo suprasti, nors ir neįstengė atleisti, tačiau kad ji išdrįso paimti jo banko kortelę, paimti jo nuosavybę lyg vaikiūkštis, užsiropštęs pupos stiebu ir pavogęs auksinę milžino vištelę...*

Normanas nesąmoningai įsikišo kairės rankos nykštį į burną ir jį sukando. Suskaudo, bet šįkart jis skausmo nepajuto, kadangi buvo giliai susimąstęs. Ant abejų rankų nykščių matėsi odos surambėjimai, kadangi kandžiojimas streso akimirkomis buvo labai senas Normano įprotis, įleidęs šaknis dar vaikystėje. Iš pradžių oda nepasidavė, tačiau ir toliau mąstant apie banko kortelę, ir žalumai smelkiantis į sąmonę, kol pagaliau ji tapo eglės sutemose spalvos (visai neatitinkančios tikrojo šviesiai žalio kortelės atspalvio), ji nebeatsilaikė, ir kraujas nudažė pirštą bei lūpas. Normanas suleido dantis į pirštą, gardžiuodamasis skausmu ir mėgaudamasis sūriu lipniu krauju, panašiu į Tamperio kraują, kai jis įkando gyslą prie pat...

- Mamyte? Kodėl tas vyras taip daro savo rankai?

- Nesidairyk. Eime greičiau.

Tai sugrąžino Normaną į tikrovę. Jis nerangiai pažvelgė per petį tarytum pabudęs iš trumpo, bet gilaus miego ir išvydo tolstančią jauną moterį su kokių trejų metų berniuku: ji taip tempė vaiką, kad jis vos nebėgo, o kai ji dar kartą žvilgtelėjo atgal, Normanas pastebėjo jos išgąstį.

Ir ką gi jis darė?

Normanas pažvelgė į savo pirštą ir išvydo gilius kraujuojančius pusmėnuliukus. Pastaruoju metu jis galėjo nusikąsti pirštą ir jį praryti. Juk tai ne pirmas kartas, kad jis ką nors nukąstų. Ar prarytų.

Vis dėlto šia gatve eiti nederėjo: Normanas išsitraukė nosinę iš užpakalinės kišenės ir apvyniojo ja kraujuojantį pirštą. Tada pakėlė galvą ir apsidairė. Jis net nustebo, kad jau beveik tamsu: namuose jau degė šviesos. Kiek toli jis nuėjo? Ir kur dabar jis yra?

Normanas žvilgtelėjo į gatvės pavadinimą sankryžos kampe ir perskaitė: "Deborno aveniu". Dešinėje matėsi mažytė krautuvėlė su iškaba "BANDELĖS TIESIAI IŠ KROSNIES" lange. Normano skrandis sugurgė. Jis suvokė pirmąkart išalkęs nuo tada, kai išlipo iš

"Continental Express" autobuso ir suvalgė javainių stoties kavinėje, nes Roza būtų padariusi būtent taip.

Staiga Normanas užsigeidė bandelių labiau negu ko kito pasaulyje... bet ne tik *bandelių. Jis norėjo bandelių tiesiai iš krosnies, kokias kepdavo jo motina. Ji buvo be perstojo rėkianti storulė, tačiau puikiai gamino valgį. Ir puikiai jį šlamštė.*

Geriau tegu jos būna tiesiai iš krosnies, *- lipdamas laiptais pagalvojo Normanas. Viduje už prekystalio sukiojosi vyriškis.* - Geriau tegu jos būna šviežios, bičiuli, arba tepadeda tau Dievas.

Jis jau siekė durų rankenos, kai žvilgsnį patraukė vienas iš skelbimų lange. Toks ryškiai geltonas. Ir nors Normanas nė nenutuokė, jog pati Roza užklijavo šį skelbimą, kažkas suvirpėjo jo viduje dar neperskaičius žodžių "Dukterys ir Seserys".

Normanas pasilenkė jį perskaityti. Jo akys staiga tapo mažytės ir labai įsitempusios, o širdis ėmė plakti vis smarkiau.

ATEIKITE PAŽAISTI SU MUMIS
NUOSTABIOJE ETINGERIO PRIEPLAUKOJE,
NES MES SKELBIAME
ŽYDRĄ DANGŲ BEI ŠILTAS DIENAS KARTU SU
9-UOJU KASMETINIU "DUKTERŲ IR SESERŲ"
"VASARINIO SVINGO" PIKNIKU IR KONCERTU
ŠEŠTADIENĮ, BIRŽELIO 4-ĄJĄ
*KIOSKAI*AMATAI*LINKSMI ŽAIDIMAI*
ĮGŪDŽIŲ DEMONSTRAVIMAS REPO D. J. VAIKUČIAMS*
!!!PLIUS!!!
"INDIGO GIRLS", TIKRO GARSO KONCERTAS 20.00 VAL.
VIENIŠI TĖVELIAI, VAIKUS PRIŽIŪRĖS AUKLĖS!
ATEIKITE VISI!
VISOS LĖŠOS SKIRIAMOS "DUKTERIMS IR SESERIMS",
KURIOS PRIMENA JUMS, KAD
VIENOS MOTERS PRIEVARTA -
NUSIKALTIMAS VISOMS.

Šeštadienį, ketvirtą dieną. Šį šeštadienį. Ar ji ten bus, klajojanti Roza? Na, žinoma, ji ir visos draugužės lesbietės. Visas kekšių lizdas.

Prakąstu nykščiu Normanas pabraukė penktą eilutę nuo apačios.

Kraujo lašai sunkėsi pro nosinę.

Ateikite visi.

Taip ir parašyta. Normanas nusprendė tuo pasinaudoti.

8

Ketvirtadienio rytas, pusė dvylikos. Roza gurkštelėjo vandens, praskalavo burną, nurijo jį ir vėl pakėlė puslapius.

"Ji artėjo. Šįkart jo ausys nemelavo. Petersonas girdėjo jos kulniukų kaukšėjimą koridoriumi. Jis įsivaizdavo ją beatidarančią rankinę, imančią ieškoti rakto ir nerimaujančią dėl už nugaros galinčio išdygti velnio, nors iš tikrųjų turėjo nerimauti dėl kito, jau seniai tykančio už kampo. Jis paskubom pasitikrino, ar vis dar turįs peilį, ir užsimaukšlino šilkinę dujinę ant galvos. Raktui pasisukus spynoje, Petersonas išsitraukė peilį ir..."

- Baigta - baigta - *baigta!* - į garsiakalbį nekantriai šūktelėjo Roda.

Roza pakėlė galvą ir pažvelgė per stiklą. Jai nepatiko Kurto Hamiltono, sėdinčio prie įrašymo pulto, poza bei žvilgsnis, tačiau labiausiai ją sujaudino tai, jog Roda rūkė valdymo kambaryje, nekreipdama dėmesio į užrašą "NERŪKYTI" ant sienos. Atrodė, kad šis rytas Rodai ne pats geriausias, bet ne vien tik jai.

- Roda? Ar ką ne taip padariau?

- Nieko tokio, jei tu nešioji šilkines kojines, - atsakė Roda, nukratydama pelenus į puodelį, stovintį ant valdymo pulto: - Girdėjau, kaip keletas vyrukų išradinėjo šilkines dujines, bet šiaip aš tuos daikčiukus vadinu šilkinėmis *kojinėmis.*

Akimirką Roza nesusigaudė, ką Roda tuo norėjo pasakyti, po to mintyse pakartojo paskutinius perskaitytus sakinius ir sudejavo.

- Velnias, Roda, atleisk man.

Kurtas vėl užsidėjo ausines ant galvos ir paspaudė mygtuką.

- "Nužudyk visus mano rytojus", septyniasdešimt tr...

Roda uždėjo ranką ant jojo ir ištarė tai, nuo ko Rozai net skrandį suspaudė.

- Nė nebandyk.

Tada ji žvilgtelėjo pro stiklą, pastebėjo susirūpinusį Rozos veidą ir nusišypsojo.

- Viskas gerai, Roza. Aš tik skelbiu pietų pertrauką pusvalandžiu anksčiau ir tiek. Eikš čia.

Roza pašoko ant kojų, stipriai susimušdama šlaunį į stalo lentą ir vos neapversdama vandens buteliuko. Ji išskubėjo iš studijos.

Roda su Kurtu stoviniavo už stiklo, ir akimirką Roza neabejojo, - ne, ji *žinojo,* - kad jiedu kalbėjo apie ją.

Jei iš tikrųjų tuo tiki, Roza, tai gal geriau nueik pas gydytoją, - aštriai pabrėžė panelė Praktiškoji-Nuovokioji. - *Pas tokį, kuris rodo rašalo dėmes ir teiraujasi apie tavo nesveiką vaizduotę.* Roza labai retai klausydavosi šio balso, bet dabar su džiaugsmu jį sutiko.

- Aš galiu geriau, - ji tarė Rodai. - Ir padarysiu tai po pietų. Prisiekiu Dievu.

Ar tai tiesa? Roza nežinojo. Ji visą rytą bandė įsitraukti į "Nužudyk visus mano rytojus" skaitymą, kaip kad buvo įrašinėjant "Jūrinį velnią", bet veltui. Roza jau pradėdavo grimzti į pasaulį, kuriame psichopatas gerbėjas Petersonas persekiojo Almą Sent Džordž, bet staiga ją vėl iš ten ištraukdavo vakarykštės nakties balsai: Ana, pranešanti, jog jos buvęs vyras, atsiuntęs Rozą į "Dukteris ir Seseris", nužudytas; sutrikęs Bilis, klausiantis, kas atsitiko; ir ji pati, liepianti jam laikytis kuo atokiau nuo jos.

Kurtas patapšnojo Rozai per petį.

- Šiandien tavo balsui bloga diena. Tai panašu į dieną, kai negali pasidaryti įprastinės šukuosenos, tik dar blogiau. Tokius dalykus mes dažnai matome mūsų Garsinio Siaubo kambarėlyje, tiesa, Ro?

- Kurgi ne, - sutiko Roda, tačiau jos akys neatsitraukdamos tyrinėjo Rozos veidą. Roza puikiai suprato, ką ji įžvelgia, kadangi vakar išmiegojo tik dvi ar tris valandas. O brangios kosmetikos, galinčios paslėpti tokias žymes, Roza, be abejo, neturėjo.

Net jei ir turėčiau, nežinočiau, kaip ja naudotis, - pamanė ji.

Roza turėjo šiek tiek kosmetikos mokydamasi vidurinėje mokykloje (ironiška, bet tada jai mažiausiai jos reikėjo), tačiau ištekėjusi už Normano ji išsiversdavo tik su pudra ir dviejų trijų natūralių atspalvių lūpdažiais. "Jei būčiau norėjęs žiūrėti į prostitutę, būčiau ją ir vedęs", - kartą prasitarė Normanas.

Atrodė, kad Roda atidžiausiai tyrinėjo Rozos akis: raudonus vokus, krauju pasruvusius akių baltymus bei juodus ratilus po akimis. Išjungusi šviesą, Roza verkė gal kokią valandą ir niekaip negalėjo užmigti. Ašaros išdžiūvo, o ji vis dar gulėjo tamsoje, bandydama negalvoti ir vis tiek to neišvengdama. Po vidurnakčio Rozai į galvą šovė siaubinga mintis: kad ji suklydo, paskambinusi Biliui ir atsisakiusi jo paramos, - ir tikriausiai apsaugos, - kai taip beviltiškai jos reikėjo.

Apsaugos? - mąstė ji. - *Tiesiog juokinga. Žinau, kad tau jis patinka, brangute, ir nieko čia tokio, tačiau pažvelkime tiesai į akis: Normanas suvalgytų jį pietums.*

Tik Roza negalėjo žinoti, jog Normanas mieste - būtent tai jai pabrėžė Ana. Piteris Slovikas užsiiminėjo įvairia veikla ir ne visada pačia populiariausia. Jis galėjo pakliūti į bėdą dėl visai ko kitko... ir dėl to žūti.

Tačiau Roza žinojo. Jos *širdis* žinojo, kad tai Normanas.

Ir vis dėlto visą naktį jai balsas šnabždėjo. Ar tikrai jos širdis žino? Ar tik viena jos dalis, visai ne Praktiškoji-Nuovokioji, o Pasime-

tusioji-Drebančioji, slėpėsi po šia mintimi? Ar ji tik nepasinaudojo Anos skambučiu, norėdama nutraukti draugystę su Biliu, kol ši dar nepažengė į priekį?

Roza nežinojo, tačiau nuo minčių, jog daugiau niekada nebepamatys Bilio, ji jautėsi nelaiminga... ir išsigandusi, tarytum būtų pametusi svarbiausią savo valdymo mechanizmo dalį. Žinoma, neįmanoma taip greitai tapti priklausomu nuo kito žmogaus, tačiau bėgant valandoms ši mintis atrodė vis mažiau neįtikėtina. Jei tokia staigi priklausomybė neįmanoma, tai kodėl ji jautėsi taip keistai nualinta, pagalvojusi, jog niekada jo nebepamatys?

Pagaliau užmigusi Roza sapnavo, kaip vėl lekia motociklu, vilkėdama purpurinius apdarus ir spausdama Bilį savo šlaunimis. Kai žadintuvas ją pažadino, - pernelyg jau greitai, - Roza duso ir karščiavo it užpuolus karštinei.

- Roza, ar gerai jautiesi? - pasiteiravo Roda.

- Taip. Tik... - Roza žvilgtelėjo į Kurtą, po to vėl į Rodą. Tada patraukė pečiais ir pabandė nusišypsoti. - Tik man tai ne pati geriausia mėnesio dalis.

- Aha, - Roda atrodė neįtikinta. - Na, eime į kavinukę. Paskandinsime savo liūdesį tuno salotose ir braškiniame pieno kokteilyje.

- Būtinai, - sutiko Kurtas. - Aš vaišinu.

Šįkart Roza nusišypsojo daug natūraliau, bet papurtė galvą.

- Tik ne šiandien. Dabar noriu tik pasivaikščioti, atsukusi veidą į vėją, kad šis išpūstų visas dulkes.

- Jei nevalgysi, apie trečią tikrai nualpsi, - paprieštaravo Roda.

- Sukirsiu salotų. Pažadu, - Roza patraukė prie seno girgždančio lifto. - Jei suvalgysiu dar ką nors, riaugėdama sugadinsiu visus įrašus.

- Šiandien tai nebūtų tragedija, - atšovė Roda. - Tad iki po dvylikos penkiolika?

- Aha.

Tačiau liftui besileidžiant žemyn, mintyse vėl pasigirdo paskutinė Rodos ištarta frazė: "Šiandien tai nebūtų tragedija". O jei ji po pietų *nepasitaisys?* O jei nuo septyniasdešimt trečio bandymo tai užsitęs iki šimtojo ir dar ilgiau? O jei rytoj, susitikus su ponu Lefertsu, jis nepasiūlys kontrakto, o lieps nešdintis po velnių? Kas tada?

Staiga Roza pajuto stiprią neapykantą Normanui. Ji trenkė Rozai tarp akių it koks sunkus daiktas - durų rankena ar bukas seno surūdijusio kirvio galas. Net jei Normanas ir nenužudė pono Sloviko, net jeigu jis vis dar sėdėjo kitoje laiko juostoje, jis vis tiek persekiojo ją kaip ir tas Petersonas - vargšelę įbaugintą Almą Sent Džordž. Jis persekiojo Rozą ir jos galvoje.

Atsidarė lifto durys. Roza išėjo į salę. Į ją pasisuko prie pastato rodyklių stovėjęs vyrukas. Jo veide atsispindėjo viltis ir nerimas. Nuo šio žvilgsnio jis atrodė dar jaunesnis... beveik paauglys.

- Sveika, Roza, - pasisveikino Bilis.

9

Roza pajuto begalinį troškimą bėgti, kol jis dar nepamatė, kaip privertė ją susvyruoti, tačiau Bilis pagavo jos akių žvilgsnį, ir pabėgimas tapo nebeįmanomas. Ji buvo pamiršusi nuostabius žalius jo akių pakraštėlius, panašius į saulės spindulius seklumoje. Tad Roza nepasileido durų link, o iš lėto priėjo prie Bilio, išsigandusi, bet kartu ir laiminga. Tačiau visų labiausiai ji jautė ją užliejantį palengvėjimą.

- Sakiau laikytis nuo manęs atokiau, - drebančiu balsu išlemeno ji. Bilis siekė jos rankos. Roza buvo tikra, kad nereikia jam leisti to padaryti, bet neįstengė paprieštarauti. Greitai ji pati suspaudė ilgus jo pirštus.

- Žinau, - atsakė Bilis, - bet, Roza, aš negaliu.

Tai išgąsdino Rozą, ir ji paleido jo ranką. Roza neužtikrintai nužvelgė Bilio veidą. Dar niekad jai nebuvo taip atsitikę, *niekad,* todėl ji nežinojo, kaip reaguoti ar elgtis.

Bilis išskėtė rankas, tikriausiai norėdamas pabrėžti savo bejėgiškumą, tačiau būtent to pavargusiai, išsiilgusiai Rozos širdžiai ir tereikėjo. Šis gęstas nuvijo šalin visas proto baimes. Roza it lunatikė įžengė į Bilio glėbį, prispaudė veidą prie jo peties ir užmerkė akis. Bilio rankoms palietus plaukus, kurių šįryt ji nesupynė į kasą, Rozą užliejo keistas neapsakomas jausmas: tarytum ji būtų ką tik nubudusi. Tarsi ji lyg Snieguolė po obelimi būtų miegojusi ne tik žengdama Bilio glėbin, ne tik žadintuvo čirškimui išblaškius sapną su motociklu, o visus tuos metus. Tačiau dabar ji nubudo ir žvelgė ką tik pradėjusiomis matyti akimis.

- Džiaugiuosi, kad atėjai, - ištarė Roza.

10

Jiedu palengva ėjo Ežero alėja, atgręžę veidus į stiprų šiltą vėją. Roza nusišypsojo, kai Bilis ją apkabino. Ežeras plytėjo už trijų mylių į vakarus nuo jų, bet Roza jautė galinti pasiekti jį, jei tik Bilis visąlaik eitų ją apkabinęs. Iki pat ežero ir netgi per patį jį, ramiai žengdama bangų keteromis.

- Ko šypsaisi? - paklausė Bilis.
- Šiaip sau. Paprasčiausiai noriu šypsotis.
- Tu tikrai džiaugiesi, kad aš atėjau?
- Taip. Vakar beveik nemiegojau. Vis mąsčiau padariusi klaidą. Turbūt padariau klaidą, bet... Bili?
- Taip, aš klausau.
- Taip pasielgiau, nes tu man rūpi daug labiau, negu kada galėjau įsivaizduoti, o visa tai atsitiko taip *greitai*... ko gero, atrodau kuoktelėjusi, pasakodama tau apie tai.
Bilis prisitraukė ją arčiau.
- Tu ne kuoktelėjusi.
- Paskambinau tau ir liepiau laikytis atokiau, kadangi šis tas vyksta, - *gali* įvykti, - o aš nenorėjau, kad tau kas nors atsitiktų. Ir vis dar nenoriu.
- Tai dėl Normano, tiesa? Jis pagaliau ėmė tavęs ieškoti.
- Taip sako mano *širdis,* - Roza kalbėjo labai atsargiai, - ir mano *nervai,* tačiau abejoju, ar galiu pasitikėti savo širdimi - ji taip ilgai buvo išsigandusi - o mano nervai... mano nervai jau seniai pertempti.
Roza žvilgtelėjo į laikrodį, po to - į dešrainių kioskelį gatvės kampe. Netoliese ant vejos stovėjo suoliukai, ant kurių pietavo sekretorės.
- Ar galėtum damai nupirkti vieną pėdos ilgio dešrainį su raugintais kopūstais? - paklausė Roza. Staiga popietinis riaugėjimas tapo pačiu nereikšmingiausiu dalyku pasaulyje. - Tokio nevalgiau nuo pat vaikystės.
- Manau, galima tai suorganizuoti.
- Galėsime atsisėsti ant suoliuko, ir aš tau papasakosiu apie Normaną. Tada galėsi nuspręsti, ar dar norėsi su manimi draugauti. Jei nuspręsi neigiamai, aš suprasiu...
- Roza, aš ne...
- Patylėk. Leisk pirmiau tau papasakoti apie jį. Ir geriau iš pradžių pavalgyk, nes gali prarasti apetitą.

11

Po penkių minučių Bilis grįžo prie suoliuko. Jis atsargiai nešė padėkliuką su dviem dešrainiais ir dviem popieriniais limonado puodeliais. Roza paėmė dešrainį ir puodelį, padėjo gėrimą ant suoliuko šalia savęs ir niūriai pažvelgė į Bilį.
- Jau būtų laikas liautis pirkinėjus man maistą. Aš pradedu jaustis, kaip tas benamis iš UNICEF plakatų.

- Man patinka tau pirkti maistą. Tu per liekna, Roza.

Normanas tvirtino visai ką kitą, - pamanė ji, tačiau šiomis aplinkybėmis tai nebuvo pati teisingiausia pastaba. Roza atitoko begalvojanti apie sąmojingą atsakymą, kokiais svaidosi, pavyzdžiui, "Melrouzo" herojai. Dabar ji būtų mielu noru pasinaudojusi vienu iš tokių perliukų. *Tai kvailė, pamiršau su savim atsivesti savo scenaristą,* - mintyse pajuokavo Roza. Užuot atsakiusi, ji pažvelgė į savo dešrainį ir, suraukusi kaktą bei įtempusi lūpas, pradėjo žiaumoti bandelę, tarsi tai būtų kažkoks paslaptingas ritualas, perduodamas šeimoje iš kartos į kartą.

- Taigi papasakok man apie Normaną, Roza.

- Gerai. Tik leisk man pagalvoti, nuo ko pradėti.

Roza atsikando dešrainio, pasigardžiuodama raugintais kopūstais, ir užsigėrė limonadu. Jai dingtelėjo į galvą mintis, kad po jos pasakojimo Bilis gali ją palikti amžinai; kad jis jaus tik siaubą ir pasišlykštėjimą moterimi, tiek metų pragyvenusia su tokiu padaru kaip Normanas, tačiau jau buvo per vėlu dėl to nerimauti. Tad Roza pradėjo savo pasakojimą. Jos balsas skambėjo pakankamai tvirtai, ir tai ją nuramino.

Roza pradėjo nuo pasakojimo apie penkiolikmetę mergaitę, kuri jautėsi ypatingai graži su rožiniu kaspinu plaukuose, ir kaip ši mergaitė vieną vakarą nuėjo į universiteto krepšinio rungtynes, kadangi paskutinę minutę buvo atšauktas Ateities namų šeimininkių susirinkimas ir jai reikėjo "prastumti" porą valandų, kol tėvas atvažiuos jos pasiimti. O galbūt ji tik norėjo pasirodyti, kokia ji graži su tuo kaspinu, o mokyklos biblioteka buvo tuščia. Vaikinukas odine striuke atsisėdo šalia jos tribūnoje, vyresniokas plačiais pečiais, kuris irgi būtų bėgiojęs aikštėje su kitais krepšininkais, jei gruodį nebūtų buvęs išspirtas iš komandos už muštynes. Roza tęsė toliau, klausydamasi savo žodžių, kuriuos tikėjosi nusinešti kartu su savim į kapus. Ne apie teniso raketę, ne, šią paslaptį ji būtinai nusineš į kapus, bet apie tai, kaip Normanas jai įkando per medaus mėnesį, o ji bandė save įtikinti, jog jis taip padarė iš meilės; apie persileidimą ne be Normano pagalbos; ir apie esminius smūgių į veidą ir nugarą skirtumus.

- Todėl aš daug šlapinuosi, - nervingai šypsodamasi paaiškino Roza, tyrinėdama savo rankas. - Bet reikalai eina geryn.

Ji papasakojo apie pirmuosius savo santuokos metus, kai Normanas cigarečių žiebtuvėliu degindavo jos kojų arba rankų pirštus, bet tai liovėsi, kai jis metė rūkyti. Apie vakarą, kai Normanas grįžo iš darbo ir tylus atsisėdo žiūrėti žinių, ant kelių laikydamas vakarienę, bet jos nevalgydamas; kaip jis padėjo lėkštę į šalį, Denui Rateriui

baigus kalbėti, ir, pakėlęs pieštuką nuo staliuko, ėmė ją badyti. Nuo badymo ant odos atsirado panašios į apgamus juodos dėmelės, tačiau, ačiū Dievui, tąkart kraujo nebuvo. Roza papasakojo Biliui, kad ne kartą Normanas sužeidė ją daug rimčiau, bet dar niekad nebuvo taip išgąsdinęs. Ypač dėl savo tylėjimo. Ji bandė sužinoti, kas atsitiko, bet jis tylėjo. Normanas tik vaikščiojo jai iš paskos (Roza nenorėjo bėgti, nes tai būtų prilygę uždegto degtuko įmetimui į parako statinę), neatsakydamas į jos klausimus ir ignoruodamas jos ištiestas rankas. Jis vis tuo pačiu pieštuku badė Rozos rankas, pečius bei krūtinę, - ji vilkėjo suknelę atviru kaklu, - sukeldamas sprogstamą garsą, pieštuko smaigaliui atsitrenkus į odą: *Pumpt! Pumpt! Pumpt*! Galų gale ji susirangė kampe, pritraukusi kelius prie krūtinės ir rankomis užsiėmusi galvą, o Normanas atsiklaupė prieš ją ir rimtu veidu toliau badė pieštuku, keldamas tą prakeiktą garsą. Roza papasakojo Biliui, kad tada jau galvojo, jog Normanas tuoj tuoj ją nužudys, kad ji taps vienintele moterimi pasaulio istorijoje, kurią mirtinai užbadė antro numerio pieštuku... ir kad tą akimirką ji tik tegalvojo, jog negalima rėkti, nes išgirs kaimynai, o ji nenorėjo, kad ją rastų tokioje padėtyje. Jai būtų buvę gėda. Ir tada, kai Roza nebegalėdama susivaldyti jau ketino surikti, Normanas užsidarė vonioje. Ten jis ilgai prasėdėjo. Roza net pagalvojo apie pabėgimą, bet už lango karaliavo naktis, o ir pats Normanas buvo namuose. Jei jis būtų išėjęs iš vonios ir jos neberadęs, būtų pasileidęs iš paskos, sugavęs ir, be abejonės, užmušęs.

- Jis būtų man it viščiukui nusukęs sprandą, - nepakeldama akių, Roza pakomentavo Biliui.

Tačiau ji pažadėjo sau, kad pabėgs jau kitą kartą, kai Normanas ją užsipuls. Bet po to vakaro jis ilgai jos nelietė. Galbūt penkis mėnesius. O kai vėl užsipuolė, nebuvo jau taip blogai, ir Roza pasiteisino sau, kad jei ištvėrė badymą pieštuku, tai ištvers ir keletą smūgių. Taip ji galvojo iki 1985-ųjų, kai staiga situacija tapo nebevaldoma. Roza papasakojo, koks siaubingas tais metais buvo Normanas, kadangi prasidėjo bėdos su Vende Jarou.

- Tais pačiais metais tu ir persileidai, tiesa?

- Taip, - Roza neatitraukė akių nuo savo rankų. - Jis taip pat sulaužė man šonkaulį. O gal net ir du. Aš netgi neprisimenu. Argi tai *nesiaubinga?*

Bilis neatsakė, todėl Roza paskubėjo pratęsti, kad blogiausia (žinoma, neskaitant persileidimo) būdavo ilgi bauginantys Normano tylėjimai, kai jis tik žvelgdavo į ją, garsiai šnopšdamas, it pasiruošęs pulti gyvulys. Po persileidimo reikalai šiek tiek pagerėjo. Roza papa-

sakojo, kaip ji ėmė nebepastebėti laiko, supdamasi savo kėdėje, ir kaip kartais, dengdama stalą ar klausydamasi, kada Normano mašina įvažiuos į kiemą, ji suvokdavo per dieną kokius aštuonis ar devynis kartus palindusi po dušu. Ir dažniausiai tamsoje.

- Man patikdavo maudytis tamsoje. Tai buvo panašu į drėgną spintą.

Roza baigė, papasakodama apie Anos skambutį, ir kad Ana paskambino dėl vienos svarbios priežasties. Ji sužinojo vieną detalę, kurios neskelbė nė vienas laikraštis, padėdamas policijai atsikratyti klaidingų prisipažinimų ar nukreipimų. Piteriui Slovikui buvo įkąsta virš trijų tuzinų kartų, ir trūko mažiausiai vienos kūno dalies. Policija tikėjo, jog žudikas pasiėmė ją su savimi. Ana iš terapijos kurso žinojo, kad Roza Maklendon, šiame mieste pirmiausia susipažinusi su Piteriu Sloviku, buvo ištekėjusi už kandžiotojo. Galbūt nėra ir jokio ryšio - paskubėjo pridurti Ana. Bet... antra vertus...

- Kandžiotojas, - tyliai pakartojo Bilis. Atrodė, kad jis kalbasi pats su savimi. - Ar taip tokius žmones ir vadina? Ar yra toks terminas?

- Manau, kad taip.

Po to, nusprendusi, kad jis gali nepatikėti, Roza apnuogino savo petį ir parodė jam seną apvalų baltą randą, primenantį ryklio įkandimą. Tai buvo dovana medaus mėnesio proga. Tada ji pakėlė kairę ranką ir parodė dar vieną. Šįkart randas Rozai priminė ne įkandimą. Kažkodėl jis jai pasirodė panašus į lygius baltus veidelius, pasislėpusius vešliame žaliame atžalyne.

- Šitas labai ilgai kraujavo, po to prasidėjo užkrėtimas, - Roza kalbėjo tarsi pasakotų apie kasdienius reikalus: kad ką tik skambino senelė ar laiškanešys paliko siuntinį. - Pas gydytoją nėjau. Normanas pats atvežė didelį antibiotikų buteliuką. Išgėriau keletą tablečių ir pasijutau geriau. Jis pažįsta daug naudingų žmonių ir vadina juos "mažaisiais tėvelio padėjėjais". Dabar net atrodo juokinga, ar ne?

Roza vis dar kalbėjo savo rankoms, tačiau pagaliau įsidrąsino dirstelėti į Bilį ir pamatuoti jo reakciją į jos pasakojimą. Vaizdas tiesiog pribloškė ją.

- Ką? - nuoširdžiai perklausė Bilis. - Ką, Roza?

- Tu verki, - Rozos balsas taip pat sudrebėjo.

Bilis nustebo.

- Ne, neverkiu. Bent jau *nemanau,* kad verkiu.

Roza ištiesė vieną pirštą, švelniai perbraukė juo palei Bilio akį ir parodė piršto galiuką. Bilis, prikandęs lūpą, iš arti pažvelgė į jį.

- Be to, tu beveik nieko nevalgei.

Pusė dešrainio vis dar gulėjo Bilio lėkštėje su garstyčiuotais raugintais kopūstais aplink bandelę. Bilis išmetė lėkštę į šiukšlių konteinerį ir, valydamasis ašaras nuo skruostų, vėl atsisuko į Rozą.

Roza pajuto, kaip ją užlieja niūrus tikrumas. Dabar jis paklaus, kodėl ji pasiliko su Normanu, ir dar jai nespėjus atsistoti nuo suoliuko bei pasišalinti (kaip kad iki praeito balandžio jai nesisekdavo palikti namų Vestmorlendo gatvėje), tai pastatys pirmą sieną tarp jų, kadangi Roza negalėjo atsakyti į šį klausimą. Ji nežinojo, kodėl ji pasiliko su Normanu, kaip ir to, kodėl užteko tik vieno kraujo lašelio, kad visas jos gyvenimas apsiverstų aukštyn kojom. Roza tik neabejojo, jog dušas buvo geriausia vieta namuose, tamsi, šlapia ir pilna garų, kad kartais pusvalandis Pūkuotuko Kėdėje virsdavo penkiomis minutėmis; ir kad gyvenant pragare "kodėl" neturėjo jokios reikšmės. Pragaro negalima pagrįsti. Moterys iš Terapijos Rato suprato tai: nė viena iš jų nepaklausė, kodėl ji pasiliko. Rozai net atrodė, jog kai kurios iš jų žino apie teniso raketę... ar net apie baisesnius dalykus.

Tačiau Bilis uždavė tokį netikėtą klausimą, kad akimirką Roza nustėro.

- Kiek yra šansų, kad tai jis nužudė moterį, pridariusią jam tiek bėdų 1985-aisiais? Tą Vendę Jarou?

Rozą ištiko šokas, bet ne toks, kokio sulauki, gavęs netikėtą klausimą. Ji buvo šokiruota, nes tarsi išvydo pažįstamą veidą visiškai neįtikėtinoje plotmėje. Bilio ištartas klausimas jau metų metus galutinai nesuformuotas sukiojosi Rozos sąmonės užkaboriuose.

- Roza? Aš klausiau, kiek yra šansų...

- Manau... tiesą pasakius, visai nemažai.

- Jam jos mirtis buvo labai paranki, tiesa? Išgelbėjo jį nuo bylos civiliniame teisme.

- Taip.

- Jei ją būtų sukandžioję, ar laikraščiai būtų apie tai parašę?

- Nežinau. Galbūt ne, - Roza žvilgtelėjo į laikrodį ir pašoko ant kojų. - O, Dieve, aš turiu eiti. Roda norėjo pradėti po dvylikos penkiolika, o dabar jau dešimt po.

Jiedu ėjo vienas šalia kito. Roza norėjo, kad Bilis vėl ją apkabintų, ir kai viena jos dalis liepė nebūti jai egoiste, o kita (panelė Praktiškoji-Nuovokioji) patarė neieškoti bėdos, Bilis būtent taip ir padarė.

Regis, imu jį įsimylėti.

Nustebimo gaidelės nebuvimas pagimdė dar vieną mintį. *Ne, Roza, manau, kad tai vakarykštė naujiena. Tu jau jį įsimylėjai.*

- Ką Ana pasakė apie policiją? - paklausė Bilis. - Ar ji neprašė tavęs nueiti ir padaryti pareiškimą?

Roza tiesiog suakmenėjo. Burna išdžiūvo, nes adrenalinas plūstelėjo į organizmą. Ir dėl viso to buvo kaltas tik vienas žodis iš "p" raidės.

Visi farai - broliai. Normanas nuolat tai kartojo. Įstatymo sergėtojai - šeima, o farai - broliai. Roza nežinojo, kiek tame pasakyme tiesos ir kiek toli policininkai gali pažengti, paremdami vienas kitą, - ar pridengdami vienas kitą, - bet farams, kuriuos Normanas parsivesdavo namo, jis patiko. Taipgi ji niekad negirdėjo Normano blogai atsiliepiant apie policininkus, netgi apie pirmąjį jo partnerį, seną storulį Gordoną Saterveitą, kuriuo jis šlykštėjosi. Roza prisiminė Harlį Bisingtoną, kurio hobis - bent jau Danielsų namuose - buvo nurenginėti Rozą akimis. Harlis susirgo odos vėžiu ir prieš trejus metus išėjo į pensiją, tačiau 1985-aisiais jis buvo Normano partneris, kai užvirė tas reikaliukas su Ričardu Benderiu ir Vende Jarou. Ir jei viskas baigėsi taip, kaip Roza įtarė, tai, vadinasi, Harlis pridengė Normaną. Pridengė amžiams. Ir ne vien dėl to, kad ir pats buvo įklimpęs į tą patį mėšlą. Jis taip padarė, nes įstatymo sergėtojai - šeima, o farai - broliai. Policininkai visai kitaip matė pasaulį nei kiti žmonės ("supermarketo lankytojai", Normano žodžiais tariant); matė jį be odos, su spirgančiais nervais. Todėl jie buvo skirtingi, labai skirtingi... o dar Normanas.

- Aš net *neprisigretinsiu* prie policijos, - paskubom išpyškino Roza. - Ana sakė, jog aš neprivalau, ir niekas manęs neprivers. Policija - tai *jo* draugai. Jo *broliai.* Jie remia vienas kitą, jie...

- Nusiramink, - sunerimęs nutraukė ją Bilis. - Viskas gerai, tik nusiramink.

- Aš *negaliu* nusiraminti! Noriu pasakyti, kad tu *nežinai.* Todėl aš tau ir paskambinau ir liepiau nesiartinti prie manęs, nes tu nežinai, kaip...koks *jis...* ir kokie jo ir policijos ryšiai. Jei *čia* nueičiau į policiją, jie susiskambintų su policija *tenai.* Ir jei vienas iš jų... kas nors, kuris su juo dirba, kuris budi su juo trečią valandą ryto, kuris gali patikėti jam savo gyvybę...

Na, žinoma, Roza galvojo apie Harlį, kuris nenuleisdavo akių nuo jos krūtinės ir visada stebėdavo, kur baigiasi jos sijonas, jai atsisėdus.

- Roza, tu neprivalai...

- Privalau! - su taip nebūdingu jai įniršiu atrėžė Roza. - Jei toks faras žinotų, kaip susisiekti su Normanu, jis būtinai taip padarytų. Jis pasakytų, kad aš kalbėjau apie Normaną. Jei policijoje palikčiau savo adresą, - o tai būtina, pildant skundą, - Normanas taip pat sužinotų.

- Esu tikras, kad joks faras...

- Ar kada nors tavo namuose farai žaidė pokerį ar žiūrėjo "Debė užkariauja Dalasą"?

- Na... ne. Ne, bet...

- O pas mane žaidė ir žiūrėjo. Aš girdėjau jų kalbas ir žinau, kaip jie žvelgia į likusį pasaulį. Taip, būtent taip jie mus ir vadina - "likusysis pasaulis". Net patys geriausi iš jų taip mano. Jie... ir "supermarketo lankytojai". Štai taip.

Bilis žiojosi kažką sakyti, bet vėl susičiaupė. Mintis, jog Normanas gali sužinoti Rozos buto Trentono gatvėje adresą, jei koks faras jam apie tai praneštų, visai įtikino jį, tačiau Bilis nutilo ne dėl to. Rozos žvilgsnis, - priklausantis moteriai, kuri buvo priversta grįžti į nelaimingus laikus, - bylojo, kad jokie žodžiai jos neįtikintų. Ji bijojo policininkų, o Bilis jau buvo pakankamai suaugęs, kad suprastų, jog gryna logika visų baimių nepašalinsi.

- Be to, Ana sakė, kad aš neprivalau. Ji sakė, kad jei tai Normanas, *jie* pirmiausiai ieškos jo, o ne manęs.

Biliui tai pasirodė logiška.

- O ką ji žada daryti?

- Ji jau pradėjo. Ana nufaksavo moterų grupei į mano gimtą miestą ir aprašė situaciją. Ji paprašė jų atsiųsti visą informaciją apie Normaną ir po valandos gavo visą dosjė kartu su jo nuotrauka.

Bilis pakėlė antakį.

- Gerai dirba, turint omeny, kad darbo valandos jau buvo pasibaigusios.

- Dabar mūsų mieste mano vyras - didvyris, - niūriai atsakė Roza. - Ko gero, visą mėnesį galėjo nemokėti už gėrimus bare. Jis vadovavo komandai, kuri pralaužė narkotikų žiedą. Dvi tris dienas jo nuotrauka puikavosi pirmame laikraščio puslapyje.

Bilis švilptelėjo. Galbūt Roza ir nebuvo tokia paranojiška.

- Moteris, priėmusi Anos atsakymą, žengė dar vieną žingsnį, - tęsė ji. - Ji paskambino į policijos departamentą ir paprašė pakviesti Normaną prie telefono. Ji sukūrė istoriją, kad jos grupė norėtų įteikti jam "Moterų Pagyrimo Apdovanojimą".

Bilis apsvarstė tai ir prapliupo juoktis. Roza tik nežymiai šyptelėjo.

- Budintis seržantas patikrino kompiuterį ir atsakė, kad leitenantas Danielsas atostogauja. Jo nuomone, kažkur vakaruose.

- Bet jis *gali* atostogauti ir čia, - susimąstė Bilis.

- Taip... Ir jei kas nors nukentės, tai bus mano k...

Bilis uždėjo rankas Rozai ant pečių ir apsuko ją veidu į save. Jos akys išsiplėtė, ir jis išvydo savęs kaltinimo užuomazgas: šis žvilgsnis kažkaip keistai paveikė Bilio širdį. Staiga jis prisiminė pasakojimą, girdėtą Siono Amerikiečių centre, kur iki devynerių metų lankė religijos pamokas. Apie tai, kad pranašų laikais žmones negyvai užmėtydavo akmenimis. Tada jam atrodė, kad tai - pati žiauriausia žmogžudystės forma pasaulyje, daug žiauresnė už deginimo būrius ar elektros kėdę, kurios niekada nepateisinsi. Dabar, matydamas, ką Normanas Danielsas padarė šiai mielai moteriai trapiu veideliu, jis suabejojo.

- Nesakyk taip. Juk ne tu sukūrei Normaną.

Roza sumirksėjo, tarytum ši mintis niekada nebūtų šovusi jai į galvą.

- Ir kaip, dėl Dievo meilės, jis galėjo surasti tą Sloviką?

- Būdamas manimi.

Bilis pažvelgė į Rozą. Ši linktelėjo.

- Atrodo beprotiška, bet taip nėra. Jis iš tikrųjų tai sugeba. Mačiau, kaip jis tai daro. Šitaip, ko gero, jis pralaužė tą narkotikų ratą.

- Ar tai nuojauta? Intuicija?

- Dar daugiau. Beveik telepatija. Jis tai vadina jauko mėtymu.

Bilis papurtė galvą.

- Taigi mes kalbame apie iš tikrųjų keistoką vyruką, tiesa?

Roza net sukikeno.

- O, Dieve, tu net nenutuoki. Beje, visos moterys iš "D ir S" matė Normano nuotrauką ir imsis visų atsargumo priemonių, ypač per šeštadienio pikniką. Kai kurios su savim turės dujų balionėlius... tos, kurios reikiamu momentu neužmirš jų išsitraukti iš kišenės, kaip sako Ana. Ir tai atrodo puiku, tačiau tada Ana tarė: "Nesijaudink, Roza, mes ir anksčiau esame patyrę tokių gąsdinimų". Ir vėl man žemė išslydo iš po kojų, kadangi, kai nužudomas žmogus, - toks nuostabus žmogus, išgelbėjęs mane iš tos siaubingos autobusų stoties, - tai jau ne vien *gąsdinimas.*

Rozos balsas vėl ėmė stiprėti ir greitėti. Bilis paėmė jos ranką ir ją papurtė.

- Aš žinau, Roza, - kiek įmanoma švelniau tarė jis. - Žinau, kad tai ne vien gąsdinimas.

- Ana mano žinanti, ką daro, kad ji jau anksčiau tai patyrė, ir vien dėl to, kad kažkada paskambino farams, kai kažkoks girtuoklis išmušė langą ar, palaukęs, kol rytą jo žmona išeis paimti laikraščius, ją apspjovė. Tačiau ji niekada nebuvo susidūrusi su Normanu, todėl nieko nežino, o tai *mane* gasdina, - Roza nutilo, bandydama save

sutramdyti, po to nusišypsojo. - Taigi ji sako, kad bent kol kas neturėčiau kištis.

- Džiaugiuosi.

Pastatas, kuriame Roza dirbo, jau bolavo priešaky.

- Tu nieko nepasakei apie mano plaukus, - Roza droviai pakėlė akis į Bilį. - Ar tai reiškia, kad tu nepastebėjai, ar tau jie nepatinka?

Bilis žvilgtelėjo į juos ir išsišiepė.

- Aš tikrai pastebėjau, ir jie man patinka, tačiau mano galvoje sukosi visai kitos mintys - bijojau, kad daugiau niekada tavęs nebepamatysiu.

- Atleisk, kad taip tave nuliūdinau.

Roza tikrai dėl to gailėjosi, bet kartu ir *džiaugėsi,* kad Bilis nuliūdo. Ar ji kada nors jautėsi bent jau panašiai, kai Normanas jai merginosi? Ji negalėjo prisiminti. Roza tik aiškiai atsiminė, kaip Normanas lytėjo ją po antklode per automobilių lenktynes, tačiau visa kita skendėjo migloje.

- Tave įkvėpė moteris iš paveikslo, tiesa? Iš to, kurį nusipirkai tą dieną, kai mes susitikome.

- Galbūt, - atsargiai atsakė Roza.

Ar jis manė, jog tai keista, ir dėl to neužsiminė apie plaukus?

Tačiau Bilis vėl ją nustebino, galbūt dabar net labiau nei klausimu apie Vendę Jarou.

- Kai moterys pakeičia plaukų spalvą, jos ir atrodo kaip moterys, pakeitusios savo plaukų spalvą. Dažniausiai vyrai apsimeta, kad jie to nežino, bet taip nėra. Bet tu... atrodo, kad būtent tada, kai įėjai į lombardą, tavo plaukai buvo dažyti, o čia - tavo natūrali spalva. Tikriausiai tai pats drąsiausias prisipažinimas, kokį tau teko girdėti, bet tai tiesa... O blondinės dažniausiai atrodo nenatūralios. Taip pat tau reikėtų susipinti kasą, kaip ir ta moteris iš paveikslo. Atrodytum it vikingų princesė. Velniškai seksuali.

Šis žodis įžiebė raudoną mygtuką Rozos viduje, atstumdamas pačius patraukliausius ir kartu siaubingai neraminančius pojūčius. *Man nepatinka seksas,* - įtikinėjo save Roza. - *Man niekada nepatiko seksas, bet...*

Iš kitos pusės jiedviejų link ėjo Roda su Kurtu. Ketvertas susitiko prie pastato durų. Rodos akys tiesiog skenavo Bilį nuo galvos iki kojų.

- Bili, su šiais žmonėmis aš dirbu, - Rozos skruostus nutvieskė raudonis. - Roda Simons ir Kurtas Hamiltonas. Roda, Kurtai, čia... - vieną trumpą, visiškai juodą sekundę ji suvokė nesugebanti prisimin-

ti vyro, kuris jai tiek daug reiškė, vardo. Pagaliau viskas stojo į savo vėžes. - Bilis Staineris.

- Malonu susipažinti, - išpyškino Kurtas ir paspaudė Biliui ranką. Jis žvilgtelėjo į pastatą, aiškiai trokšdamas vėl užsidėti ausines.

- Kaip sako patarlė, Rozos draugas - mano draugas, - Roda ištiesė savo ranką, subarškindama savo siaurą apyrankę.

- Labai malonu, - pasisveikino Bilis ir vėl pasisuko į Rozą. - Ar pasiūlymas šeštadieniui dar galioja?

Roza pagalvojo ir linktelėjo.

- Užvažiuosiu pas tave pusę devynių. Nepamiršk šiltai apsirengti.

- Nepamiršiu.

Roza jautė, kaip raudonis apima visą kūną, sukietindamas spenelius ir priversdamas pirštus dilgčioti. Bilio žvilgsnis vėl nuspaudė tą raudoną mygtuką, tačiau šįkart jis buvo daug patrauklesnis nei bauginantis. Staiga Roza beprotiškai panoro - komiškai, bet labai tvirtai - apkabinti jį rankomis... kojomis... ir užlipti juo tarsi medžio kamienu.

- Tada ir pasimatysim, - atsisveikino Bilis. Jis pasilenkė ir pakštelėjo jai į skruostą. - Roda, Kurtai, buvo malonu su jumis susipažinti.

Jis apsisuko ir švilpaudamas nuėjo sau.

- Pasakysiu tik viena, Roza, tavo skonis tiesiog puikus, - tarė Roda. - Tos *akys!*

- Mes - tik draugai, - nevykusiai pasiteisino Roza. - Aš jį sutikau... - ji nutilo. Staiga tapo labai sudėtinga paaiškinti, kaip jiedu susitiko. Tad Roza tik patraukė pečiais ir nervingai susijuokė. - Na, tu žinai.

- Žinau, - burbtelėjo Roda, stebėdama nutolstantį Bilį. Po to ji vėl atsigręžė į Rozą ir patenkinta nusijuokė. - Žinau. Šiuose moteriškumo griuvėsiuose dar plaka tikros romantikės širdis, kuri tiki, jog tu ir ponas Staineris būsite labai geri draugai. O dabar, ar pasiruošusi grįžti prie darbo?

- Taip.

- Ar išgirsime pasitaisiusį tavo balsą, kai pagaliau susitvarkei... kitus savo reikalus?

- Esu tikra, kad išgirsit, - atsakė Roza, ir ji nemelavo.

VI

BULIAUS ŠVENTYKLA

1

Prieš eidama miegoti tą patį ketvirtadienio vakarą, Roza vėl įjungė savo telefoną ir paskambino Anai. Ji pasiteiravo Anos, ar yra kokių nors naujienų ir ar kas nors pastebėjo Normaną mieste. Į abu klausimus Ana atsakė neigiamai ir dar pridūrė, jog naujienų nebuvimas - gera naujiena. Roza nenorėjo su ja sutikti, bet pasiliko abejones sau. Užuot dvejojusi, pareiškė užuojautą dėl buvusio vyro mirties, svarstydama, ar panelė Manieringoji buvo įvedusi taisykles ir tokioms situacijoms.

- Ačiū, Roza. Piteris buvo keistas ir sunkus žmogus. Jis mylėjo žmones, tačiau jį patį buvo sunku mylėti.

- Jis man pasirodė labai malonus.

- Nė kiek tuo neabejoju. Nepažįstamiems jis buvo tikras Gerasis Samarietis. O savo šeimai ir žmonėms, bandžiusiems tapti jo draugais, - aš priklausiau abejoms kategorijoms, todėl žinau, - Piteris buvo tiesiog levitas. Kartą per Padėkos vakarienę jis pakėlė kalakutą ir sviedė į savo brolį Halą. Jau neprisimenu, dėl ko jiedu susiginčijo, bet tikriausiai dėl Palestinos Išsivadavimo Organizacijos arba Cezario Šavezo. Tai būdavo pagrindinės jų diskusijų temos.

Ana atsiduso.

- Šeštadienio popietę organizuojama atminimo ceremonija. Visi susėsime ratu it alkoholikai iš AA susirinkimo ir paeiliui kalbėsime apie Piterį. Bent jau aš *įsivaizduoju,* kad taip bus.

- Puiki mintis.

- Tikrai? - paklausė Ana. Roza prieš akis išvydo arogantiškai pakeltus Anos antakius - dabar ji kaip niekad tapo panaši į Modę. - Man tai atrodo idiotiška idėja, bet galbūt tu teisi. Taigi man teks kuriam laikui pasišalinti iš pikniko, tačiau pasistengsiu grįžti kiek galėdama greičiau. Sumuštos šio miesto moterys prarado draugą - dėl šito abejonių nekyla.

- Jeigu tai padarė Normanas...

- Taip ir žinojau, kad *tai* pasakysi. Man teko dirbti su moterimis, kurias daugelį metų lamdė, laužė ir luošino, todėl esu pažįstama su išsivysčiusiu jose mazochistiniu pervertinimu. Tai tokia pat sumuštų moterų sindromo dalis, kaip atsiribojimas ir depresija. Ar prisimeni, kaip sprogo "Čelindžeris"?

- Taip... - per miglą, bet Roza vis tiek atsiminė.

- Tą pačią dieną, jau po įvykių, pas mane atėjo apsiverkusi moteris. Ant jos skruostų ir rankų matėsi raudonos dėmės. Ji pati save tapšnojo ir žnaibė. Moteris tvirtino, kad tie vyrai ir ta šaunioji mokytoja žuvo dėl jos kaltės. Kai paklausiau kodėl, ji paaiškino parašiusi ne vieną, o du laiškus, paremdama pilotuojamą kosminę programą: vieną - į "Chicago Tribune", o kitą - apskrities Jungtinių Valstijų atstovui. Po kiek laiko patyrusios prievartą moterys pradeda prisiimti kaltę. Štai taip. Ir ne tik dėl atskirų dalykų - dėl *visko.*

Roza prisiminė Bilį, lydintį ją į darbą. "Nesakyk taip, - tada tarė jis. - Juk ne tu sukūrei Normaną".

- Aš ilgai negalėjau suprasti šios sindromo dalies, - tęsė Ana, - bet dabar, manau, aš jį perpratau. Kažkas turi būti kaltas, nes antraip visas skausmas, depresija bei savęs izoliavimas neturėtų prasmės. Tu paprasčiausiai kuoktelėtum. Todėl geriau jau būti kaltai nei kuoktelėjusiai. Tačiau atėjo laikas išvengti šio pasirinkimo, Roza.

- Aš nesuprantu.

- Supranti, - ramiai paprieštaravo Ana, ir jos pakeitė pokalbio temą.

2

Dar po dvidešimties minučių Roza jau gulėjo savo lovoje atmerktomis akimis, pakišusi pirštus po pagalve, ir žvelgė į tamsą. Prieš akis it nepririšti balionai plaukė veidai. Robas Lefertsas, panašus į poną Svarą iš geltonų kortų serijos. Jis siūlė Rozai kortą su užrašu "Išeik iš kalėjimo laisva". Roda Simons, užsikišusi pieštuką už ausies, dėstė Rozai, kad tai šilkinės kojinės, o ne šilkinės dujinės. Gerta Kinšo, žmogiška Jupiterio kopija, aptemptomis kelnėmis ir vyriškais apatiniais marškiniais (abu drabužiai "XXXL" dydžio). Sintija (Roza iki šiol negalėjo prisiminti jos pavardės), linksmuolė pankrokerė dviejų spalvų plaukais, pasakojanti, kaip kažkada keturias valandas prasėdėjo priešais paveikslą, kuriame upė, regis, iš tikrųjų tekėjo.

Ir, žinoma, Bilis. Roza regėjo rudas akis su žaliais pakraštėliais, tamsius plaukus, sušukuotus aukštyn nuo smilkinių, ir netgi mažutį randelį ant ausies, kurią jis kažkada persidūrė (tikriausiai dar koledže,

apimtas girtumo), o po to leido vėl sugyti. Ji jautė Bilio rankos prisilietimą prie jos riešo, šiltą delną bei stiprius pirštus; jautė atsitiktinius savo klubo prisilietimus prie jojo ir svarstė, ar ir jis taip pat jaudinosi, prisilietęs prie jos. Roza galėjo drąsiai pripažinti, jog Bilio prisilietimai labai jaudino *ją*. Jis taip skyrėsi nuo Normano, tarytum būtų atskridęs iš kitos žvaigždžių galaktikos.

Roza užmerkė akis ir nugrimzdo giliau.

Dar vienas veidas iškilo iš tamsos. Normano veidas. Normanas šypsojosi, bet jo pilkos akys buvo šaltos it ledas. *Aš jau užmečiau meškerę, širdele,* - tarė jis. - *Guliu savo lovoje visai netoli tavęs ir laukiu, kol tu užkibsi. Greitai aš jau kalbėsiuos su tavim. Akis į akį. Tai turbūt bus labai trumpas pokalbis. O kai jis baigsis...*

Normanas pakėlė ranką. Joje jis laikė antro numerio pieštuką, aštrų it skustuvo ašmenys.

Šįkart aš nesiterliosiu su tavo rankomis ir pečiais. Šįkart taikysiu tiesiai tau į akis. O galbūt į liežuvį. Kaip manai, ar tau patiks, širdele? Kai pieštukas perdurs tavo kvaksintį lie...

Roza atsimerkė, ir Normanas išnyko. Ji vėl užmerkė akis, bandydama sukurti Bilio veidą. Akimirką ji neabejojo, jog vietoj Bilio išvys Normaną, bet taip neatsitiko.

Mes susitiksim šeštadienį, - mąstė Roza. - *Mes kartu praleisime dieną. Jei jis norės mane pabučiuoti, aš jam leisiu. Jei jis norės apkabinti mane ir priglausti prie savęs, aš neprieštarausiu. Tiesiog beprotiška, kaip aš noriu būti su juo.*

Roza vėl ėmė grimzti į miegus ir nusprendė, jog pats laikas pasapnuoti apie poryt įvyksiančią jųdviejų su Biliu išvyką. Šalia iškylavo kažkas dar su kūdikiu. Roza girdėjo jį verkiant. Staiga pasigirdo griaustinio dundesys.

Kaip ir mano paveiksle, - pagalvojo ji. - *Kol mes valgysim, aš papasakosiu Biliui apie savo paveikslą. Šiandien užmiršau jam apie tai papasakoti, kadangi ir be to buvo apie ką pasikalbėti, bet...*

Daug arčiau ir garsiau vėl nugriaudėjo griaustinis. Šįkart nuo to Rozai pasidarė liūdna. Lietus sugadintų jųdviejų iškylą bei "Dukterų ir Seserų" pikniką Etingerio prieplaukoje ir netgi priverstų atšaukti koncertą.

Nesijaudink, Roza, griaustinis dunda tik paveiksle, o visa tai - tik sapnas. Bet jei visa tai - tik sapnas, tai kodėl ji vis dar jaučia pagalvę ant savo rankų? Kodėl ji vis dar jaučia savo sunertus pirštus ir kūną užklojusią antklodę? Kodėl ji vis dar girdi miesto triukšmą už lango?

Svirpliai ir toliau čirpė: *svirrr - svirrr - svirrr.*

Kūdikis verkė.

Staiga vidinę vokų pusę nutvieskė raudonis, tarytum būtų sužaibavę. Dar arčiau pasigirdo griaustinis.

Rozai užėmė kvapą, ir ji atsisėdo lovoje su stipriai krūtinėje besidaužančia širdimi. Nebuvo jokio žaibo. Ir jokio griaustinio. Ji, regis, vis dar girdėjo svirplius, tačiau galbūt jos akys apgaudinėjo ją. Roza pažvelgė į langą ir įsispoksojo į atremtą į sieną stačiakampį. Į Purpurinės Rozos paveikslą. Rytoj ji įsidės jį į maišelį ir nusineš į darbą. Roda arba Kurtas, ko gero, žinos, kur būtų galima jį vėl įrėminti.

Ir vis dėlto Roza girdėjo svirplių čirpimą.

Iš parko, - vėl atsiguldama pamanė ji.

Net jei langas uždarytas? - paklausė panelė Praktiškoji-Nuovokioji. Ji akivaizdžiai abejojo, bet nebuvo susirūpinusi. - *Ar esi tuo tikra, Roza?*

Be abejo. Juk dabar vasara, todėl pilna svirplių, o be to, koks skirtumas? Gerai, galbūt paveikslas šiek tiek keistokas. Dar daugiau keistenybių knibždėjo jos pačios galvoje, bet tarkime, kad dėl to *kaltas* paveikslas. Na ir kas? Roza dėl to nejautė nieko *bloga.*

Bet ar gali tvirtinti, kad jis neatrodo pavojingas, Roza? - panelės Praktiškosios-Nuovokiosios balse pasigirdo susirūpinimo gaidelė. - *Pamiršk blogį ar dar kažką. Ar gali tvirtinti, kad jis neatrodo pavojingas?*

Ne, Roza negalėjo, tačiau, antra vertus, pavojai tykojo visur. Tik pažiūrėkit, kas atsitiko buvusiam Anos Stivenson vyrui.

Tik Roza *nenorėjo* prisiminti, kas nutiko Piteriui Slovikui. Ji nenorėjo grįžti prie terapijos seansuose vadinamos "Kaltės gatvės". Roza norėjo svajoti apie šeštadienį ir apie tai, kaip ji jaustųsi Bilio Stainerio pabučiuota. Ar jis apkabintų ją per pečius, ar per liemenį? Koks būtų jausmas, jo lūpoms prisilietus prie josios? Ar jis...

Rozos galva nusviro ant šono. Nudundėjo griaustinis. Svirpliai čirpė garsiai kaip niekada, o vienas iš jų ėmė šokinėti lovos link, bet Roza to nepastebėjo. Šįkart styga, jungusi sąmonę su kūnu, trūko, ir Roza nugrimzdo gilyn į tamsą.

3

Rozą prikėlė šviesos blyksnis, tik šį kartą ne rožinis, o akinamai baltas. Po jo sekė griaustinis.

Roza atsisėdo lovoje, gaudydama orą ir spausdama antklodę prie kaklo. Dar vienas blyksnis, kuriame ji išvydo savo stalą, virtuvinę

spintelę, mažą sofutę, atviras vonios duris bei vonios užuolaidą su ramunėmis. Šviesa buvo tokia ryški, o akys tokios nepasiruošusios jos atsiradimui, kad, netgi vėl aptemus kambaryje, Roza vis dar matė visus šiuos daiktus. Ji suprato vis dar girdinti verkiant kūdikį, tačiau svirpliai jau buvo nutilę. Pūtė vėjas. Roza ne tik girdėjo jį, bet ir jautė. Vėjas nupūtė jos plaukus nuo smilkinių. Pasigirdo lapų šiurenimas: Roza buvo palikusi Ričardo Reisino romano kopiją ant stalo, ir vėjas nuklojo grindis popieriaus lapais.

Čia ne sapnas, - pamanė Roza ir nuleido kojas ant grindų. Ji žvilgtelėjo į langą ir neteko amo: arba langas dingo, arba visa siena virto langu.

Kaip ten būtų, nebesimatė jokios Trentono gatvės ir Braento parko - tik moteris purpuriniu chitonu stovėjo ant apaugusios kalvos ir žvelgė į šventyklos griuvėsius. Tik dabar jos apdaro skvernai sukosi aplink ilgas, lygias moters kojas. Roza matė ilgus baltus plaukus, besiplaikstančius vėjyje lyg planktonas bei skrodžiančius dangų juodai purpurinius debesis. Gauruota ponio galva linksėjo, jam rupšnojant žolę.

Ir jei tai buvo langas, jis buvo plačiai atidarytas. Rozai bestebint, ponis įkišo savo snukį į jos kambarį, pauostė grindis, po to vėl įtraukė galvą ir toliau rupšnojo žolę.

Sužaibavo, nudundėjo griaustinis. Nuvilnijo vėjo gūsis, ir Roza išgirdo, kaip popieriaus lapai sušiureno virtuvės kampe. Naktinių marškinių skvernas prilipo prie kojų, kai Roza atsistojo ir lėtai patraukė paveikslo link, kuris dabar jau apėmė visą sieną, nuo grindų iki lubų ir nuo vieno šono iki kito. Vėjas pūtė atgal jos plaukus. Roza užuodė artėjantį lietų.

Greitai prapliups, - pagalvojo ji. - *Aš peršlapsiu nuo galvos iki kojų. Tikriausiai mes visi peršlapsim.*

ROZA, KĄ TU IŠSIGALVOJI? - suriko panelė Praktiškoji-Nuovokioji. - *KĄ, DĖL DIEVO MEILĖS, TU IŠ...*

Roza užgniaužė balsą ir sustojo priešais sieną - ne sieną. Už kokių penkių pėdų stovėjo blondinė, įsisupusi į chitoną. Ji neatsigręžė, bet Roza matė kiekvieną pakeltos rankos klostelę bei kairės krūties kilnojimąsi kvėpuojant.

Roza giliai įkvėpė ir įžengė į paveikslą.

4

Kitoje pusėje buvo bent dešimčia laipsnių šalčiau. Aukšta žolė kuteno Rozos blauzdas. Akimirką ji vėl tarytum išgirdo verkiant kū-

dikį, bet netrukus garsai nutilo. Roza pažvelgė per petį atgal, tikėdamasi išvysti savo kambarį, tačiau ir jis buvo dingęs. Senas gumbuotas alyvmedis bujojo būtent toje vietoje, kur ji įžengė į kitą pasaulį. Po juo Roza išvydo dailininko molbertą ir kėdę, ant kurios stovėjo atvira dėžė su teptukais ir dažais.

Drobė ant molberto buvo lygiai tokio pat dydžio kaip ir Rozos paveikslas, pirktas "Laisvės miesto lombarde". Ji vaizdavo butą Trentono gatvėje, kaip kad jie matytųsi nuo sienos, kur kabėjo Purpurinė Roza. Moteris, be abejo, pati Roza, stovėjo kambario vidury, atsigręžusi į duris, išeinančias į antro aukšto koridorių. Jos poza nebuvo tokia pati kaip moters, žvelgiančios į šventyklos griuvėsius, - pavyzdžiui, jos ranka nebuvo pakelta, - tačiau ji vis tiek labai išgąsdino Rozą. Ją baugino ir dar šis tas: moteris vilkėjo tamsiai mėlynas kelnes ir rožinę berankovę palaidinę. Roza ketino taip apsirengti, važiuodama į iškylą su Biliu. *Turėsiu apsivilkti ką nors kitą,* - pamanė Roza, tarytum ateityje pakeitusi drabužius, ji būtų galėjusi pakeisti dabartinį vaizdą.

Kažkas prisiglaudė prie jos rankos, ir Roza riktelėjo. Atsigręžusi ji išvydo gailiomis rudomis akimis į ją spoksantį ponį. Vėl nudundėjo griaustinis.

Šalia vežimo, į kurį buvo įkinkytas ponis, stovėjo moteris. Ji vilkėjo daugiasluoksnę raudoną suknelę iki kulkšnių, tačiau vis tiek beveik permatomą. Roza galėjo įžvelgti jos *café-au-lait* spalvos odą. Dangų nutvieskė žaibas, ir akimirką Roza vėl išvydo tai, ką ji pirmąkart pastebėjo paveiksle, Biliui parvežus ją namo iš "Tėvelio virtuvės": vežimo šešėlį, krintantį ant žolės, bei iš jo išaugantį moters šešėlį.

- Nesijaudink, - tarė moteris raudona suknele. - Radamantas - švelnus gyvulys. Jis kandžioja tik žolę ir dobilus. Jis tik norėjo tave apuostinėti.

Staiga Roza pajuto ją užliejantį palengvėjimą, suvokusi, kad prieš ją stovėjo moteris, kurią Normanas visada vadino (su skaudžiu kartėliu) "juodapape kekše". Tai buvo Vendė Jarou, bet ji juk buvo mirusi, todėl Roza padarė išvadą, kad ji tik sapnuoja. Nesvarbu, kaip realistiškai sapnas ar kiti veiksniai atrodė (pavyzdžiui, rankos patrynimas toje vietoje, kur ponis paliko šlapią dėmę), vis dėlto tai buvo sapnas.

Na, žinoma, - Roza tarė sau. - *Juk niekas nelenda į paveikslus, Roza.*

Tačiau tai visai jos nepaveikė. Nors to nepasakysi apie mintį, kad moteris, sėdinti vežime - seniai mirusi Vendė Jarou.

Papūtė vėjas, vėl atnešdamas kūdikio verksmą. Roza išvydo dar kai ką: ant vežimo sėdynės pūpsojo didelis nendrinis krepšys. Šilki-

nio kaspino pūkeliai puošė jo rankeną. Iš krepšio matėsi išlindęs rankomis austos rožinės antklodės kraštas.

- Roza.

Balsas buvo žemas ir maloniai kimus, tačiau vis tiek nuo jo Roza pašiurpo. Kažkas skambėjo ne taip, ir tai galėjo išgirsti tik kita moteris, - išgirdęs tokį balsą vyras iškart būtų pagalvojęs apie seksą ir pamiršęs visa kita. Tačiau kažkas balse *skambėjo* ne taip.

- Roza, - vėl ištarė jis, ir staiga Roza suprato: atrodė, kad balsas stengėsi skambėti žmogiškai. Stengėsi prisiminti, *kaip* būti žmogaus balsu.

- Mergaite, nežiūrėk taip į ją, - perspėjo moteris raudona suknele. Ji atrodė susirūpinusi. - Tai neišeis tau į naudą.

- Aš ir nenoriu, - atsakė Roza. - Aš noriu namo.

- Nekaltinu tavęs, bet jau per vėlu, - moteris pakasė ponio kaklą. Jos juodos akys buvo niūrios, o burna - kietai sučiaupta. - Ir neliesk jos. Ji neketina tavęs skriausti, bet ji nebegali savęs kontroliuoti, - moteris pirštu pabaksnojo sau per smilkinį.

Roza nenoriai pasisuko į moterį su chitonu ir žengė žingsnį į priekį. Ją žavėjo moters nugara, nuogas petys ir apatinė kaklo dalis. Oda buvo švelnesnė už šilką. Tačiau aukščiau ant kaklo...

Roza nežinojo, kas galėtų būti tie pilki šešėliai po plaukų linija, ir net nenorėjo sužinoti. Iš pradžių ji pagalvojo apie įkandimus, bet ne, nepanašu. Roza gerai žinojo, kaip atrodo įkandimai. Ar tai raupsai? Ar dar blogiau? Kažkas užkrečiama?

- Roza, - trečiąkart ištarė maloniai kimus balsas, tačiau kažkodėl nuo jo Rozai norėjosi klykti kaip kad nuo Normano šypsenos.

Ši moteris pamišusi. Visa kita - dėmės ant odos - tik priedai. Ji - pamišėlė.

Sužaibavo. Nugriaudėjo. Ir nuo šventyklos griuvėsių pusės vėjas atnešė tolimą kūdikio verksmą.

- Kas tu? - paklausė Roza. - Kas tu, ir kodėl aš esu čia?

Vietoj atsakymo moteris ištiesė dešinę ranką ir apvertė ją, parodydama seną baltą randą.

- Šis gana ilgai kraujavo, po to prasidėjo užkrėtimas, - paaiškino ji tuo pačiu maloniai kimiu balsu.

Roza ištiesė savo ranką, kairę, o ne dešinę, tačiau pats randas buvo visiškai toks pat. Staiga jai dingtelėjo į galvą: jei ji apsivilktų purpurinį chitoną, ji atidengtų dešinį petį vietoj kairio, o jei turėtų auksinę apyrankę, užsidėtų ją virš kairės alkūnės.

Moteris ant kalvos buvo jos atvaizdas veidrodyje.

Moteris ant kalvos buvo...

- Tu - tai *aš,* tiesa? - paklausė Roza. O kai moteris su kasa truputėlį krustelėjo, ji pridūrė drebančiu balsu: - Neatsisuk, aš nenoriu matyti!

- Nešokinėk taip greitai prie išvadų, - keistu kantriu balsu atsakė Purpurinė Roza. - *Tu* - iš tikrųjų Roza, *tu* - Roza Tikroji. Nepamiršk to, kai pamirši visa kita. Ir nepamiršk dar vieno dalyko: *aš atsilyginu.* Ką padarysi man, aš atsilyginsiu tuo pačiu. Todėl mes ir esame kartu. Tai mūsų pusiausvyra. Tai mūsų *ka.*

Žaibas perskrodė dangų. Nudundėjo griaustinis. Vėjas perkošė alyvmedį. Balti plaukeliai, išslydę iš Purpurinės Rozos kasos, draikėsi it pašėlę. Netgi tokioje menkoje šviesoje jie atrodė panašūs į aukso gijas.

- O dabar leiskis žemyn, - paliepė Purpurinė Roza. - Leiskis žemyn ir parnešk man mano kūdikį.

5

Kūdikio verksmas sklido tarytum iš kito kontinento, tad Roza su nauja baime pažvelgė žemyn į šventyklos griuvėsius, kurių perspektyva vis dar atrodė keistai ir nemaloniai iškreipta. Be to, krūtys ėmė tvinkčioti kaip ir tais mėnesiais po persileidimo.

Roza prasižiojo, visiškai nenumanydama, ką žada pasakyti, bet žinodama, kad tai bus protesto žodžiai. Tačiau, nespėjus nieko ištarti, ranka sugriebė jos petį. Ji atsisuko. Šalia jos stovėjo moteris raudona suknele. Ji perspėdama papurtė galvą, vėl pabaksnojo sau per smilkinį ir parodė į griuvėsius.

Dešinį Rozos riešą sugriebė kita, šalta it kapo akmuo ranka. Roza grįžtelėjo ir pagaliau suvokė, jog moteris purpuriniu chitonu žvelgia tiesiai į ją. Greitai, prisiminusi gorgonę Medūzą, Roza nudelbė akis žemyn, norėdama išvengti žvilgsnio. Ji vėl pastebėjo, kaip ranka sučiumpa jos riešą. Ranką dengė tamsiai pilka dėmė, primenanti vandenyno grobuonį (pavyzdžiui, jūrinį velnią). Nagai buvo tamsūs ir negyvi. Roza pastebėjo, kaip mažas baltas kirminas išlindo iš po vieno iš jų.

- Eik, - paragino Purpurinė Roza. - Padaryk tai, ko aš negaliu padaryti pati. Ir neužmiršk: *aš atsilyginu.*

- Gerai, - sutiko Roza. Ją apėmė siaubingas noras pažvelgti moteriai į veidą ir išvysti, koks jis. Galbūt išvysti savo pačios veidą už pilkų ligos, varančios iš proto ir podraug ėdančios iš vidaus, šešėlių. - Gerai, eisiu ir pabandysiu. Tik neversk manęs žiūrėti į tave.

Ranka paleido riešą... bet iš lėto, tarsi ketintų vėl jį suspausti, kai tik rankos savininkė pajus net menkiausią silpnumą Rozos kūne. Po to ranka išsitiesė, ir vienas negyvas pilkas pirštas parodė į kalvos papėdę.

- Eik, - tarė Purpurinė Roza.

Roza, vis dar nudelbusi akis žemyn, ėmė leistis kalva, stebėdama, kaip jos basos kojos skina aukštą šiurkščią žolę. Ji pakėlė galvą tik tada, kai galingas griaustinio dundesys perskrodė dangų, ir nustebo išvydusi, jog moteris raudona suknele irgi leidžiasi kartu su ja.

- Ar žadi man padėti? - pasiteiravo Roza.

- Galiu palydėti tave tik iki ana ten, - moteris parodė nuvirtusios kolonos link. - Esu pasigavusi tą pačią ligą kaip ir ji, tik kol kas ji neišplitusi.

Moteris ištiesė ranką, ir Roza išvydo į odą besiskverbiančią rožinę dėmę. Ant delno matėsi dar viena tokia pati. Ši jai atrodė netgi graži. Ji Rozai priminė dobilo žiedą, rastą plyšyje savo kambaryje. Jos kambarys, kuris turėjo tapti jos prieglobsčiu, dabar atrodė tolimas kaip niekada. Galbūt tai buvo sapnas, o čia - vienintelė tikrovė.

- Kol kas turiu tik šias dvi, bet ir jų pakanka, kad negalėčiau ten eiti. Bulius mane užuostų ir pultų. Jis pultų tik mane, bet žūtume abi.

- Koks bulius? - išsigandusi paklausė Roza. Jos jau buvo beveik priėjusios nuvirtusią koloną.

- Erinėjus. Jis saugo šventyklą.

- Kokią šventyklą?

- Negaišk laiko vyriškiems klausimams, moterie.

- Apie ką tu kalbi? Kas tie vyriški klausimai?

- Į kuriuos jau žinai atsakymus. Eikš čia.

"Vendė Jarou" stovėjo prie samanomis apaugusio kolonos galo ir nekantriai žvelgė į Rozą. Šventykla šmėkščiojo šalimais. Žiūrint į ją, Rozai suskaudo akis, kaip kad žiūrint į ekraną su nesufokusuotais kino kadrais. Ji pastebėjo subtilius iškreipimus ten, kur anksčiau tikrai jų nebuvo, bei šešėlių išlenkimus, kurie dingo sumirksėjus.

- Erinėjus teturi vieną akį, ir ta akla, tačiau jo uoslė - puiki. Ar tai tavo laikas, mergaite?

- Mano... laikas?

- *Mėnesio* laikas!

Roza papurtė galvą.

- Gerai, nes būtume žuvusios, dar nieko ir nepradėjusios. Aš irgi nebekraujuoju nuo ligos pradžios. Gaila, nes tas kraujas būtų geriausias. Tačiau...

Pats galingiausias griaustinis perskėlė dangų visai virš jų galvų, ir pagaliau pasipylė lediniai lietaus lašeliai.

- Privalome paskubėti! - paragino moteris raudona suknele. - Nuplėšk porą medžiagos gabalėlių nuo savo naktinių marškinių - juostelę tvarsčiui ir didesnį gabalą, į kurį tilptų akmuo. Nesiginčyk ir nebeklausinėk. Paprasčiausiai daryk, ką sakiau.

Roza pasilenkė, paėmė vieną medvilninių marškinių kraštą ir atplėšė ilgą plačią juostą, atidengdama savo kairę koją beveik iki šlaunies. *Eidama atrodysiu kaip padavėja iš kinų restorano,* - pamanė ji. Nuo gabalo krašto Roza nuplėšė siauresnę juostelę ir, pakėlusi akis, sunerimo, išvydusi, jog "Vendė" laiko ilgą, baisiai atrodantį dviašmenį durklą. Ji negalėjo suprasti, iš kur jis atsirado, nebent moteris buvo prisirišusi jį prie klubo it vieno iš Polo Šeldono romanų, kuriuose visada būdavo pateisinami visi įvykiai, herojė.

Tikriausiai ten jį ir laikė, - nusprendė Roza. Ji nė kiek neabejojo, jog pati būtų nešiojusi su savimi peilį, jei būtų keliavusi kartu su moterimi purpuriniu chitonu. Roza taip pat prisiminė, kaip moteris, keliaujanti su Purpurine Roza, pabaksnojo sau į galvą ir liepė Rozai jos neliesti. "Ji neketina tavęs skriausti, - tada pasakė "Vendė Jarou", - bet ji nebegali savęs kontroliuoti".

Roza jau žiojosi paklausti moters, ką ji ketina daryti su tuo peiliu... tačiau vėl susičiaupė. Jei vyriški klausimai yra tokie, į kuriuos jau žinai atsakymus, tai jis būtų buvęs būtent toks.

"Vendė", regis, pajuto Rozos žvilgsnį ir pakėlė akis į ją.

- Pirmiausia tau prireiks didžiosios skiautės, - tarė ji. - Būk pasiruošusi.

Rozai nespėjus atsakyti, "Vendė" durklu pradūrė savo odą. Ji sušnibždėjo kelis Rozai nesuprantamus žodžius - galbūt maldą - ir perrėžė ranką. Iš žaizdos pasipylė suknelės spalvos kraujas.

- O, kaip *skauda!* - sudejavo moteris ir ištiesė ranką su durklu. - Duok man ją. Didžiąją skiautę, didžiąją skiautę!

Roza paėmė skiautę į rankas. Ji buvo sumišusi ir įbauginta, tačiau nejaučianti šleikštulio - nuo kraujo jos nepykindavo. "Vendė Jarou" sulankstė medvilninės medžiagos juostelę, pridėjo ją prie žaizdos, palaikė, po to apvertė. Ji taip darė visai nenorėdama sustabdyti kraujo: ji tik laukė, kol skiautė permirks krauju. Kai moteris grąžino skiautę Rozai, medvilnė, buvusi rugiagėlės mėlynumo, dabar atrodė daug tamsesnės spalvos... bet gerai pažįstamos. Sumaišytos mėlyna ir raudona sudarė purpurinę spalvą.

- Dabar surask akmenį ir įvyniok jį į skiautę, - liepė moteris. - Kai taip padarysi, nusirenk tą skudurą ir apvyniok šį ryšulį.

Roza išpūtusi akis dėbtelėjo į ją. Šis įsakymas šokiravo ją dar labiau nei kraujas, plūstantis iš moters rankos.

- Negaliu to padaryti! - paprieštaravo Roza. - Aš nesu nieko pasivilkusi po marškiniais!

"Vendė" išsiviepė.

- Nebūčiau ir pamaniusi. O dabar duokš kitą skiautę, kol aš dar mirtinai nenukraujavau.

Roza padavė siauresnę juostelę (dar mėlyną), ir juodaodė moteris ėmė paskubom vynioti ją apie sužeistą ranką. Joms iš kairės tarsi milžiniškas fejerverkas trenkė žaibas. Roza išgirdo, kaip treškėdamas nuvirto medis. Po žaibo sekė griaustinio kanonada. Ore Roza užuodė varinį tarytum iškeptų monetų kvapą. Staiga, tarsi žaibas būtų praplėšęs dangaus vandens maišus, į žemę pasipylė lietus. Jis krito beveik horizontaliai pagal vėjo kryptį. Roza stebėjo, kaip lašai tiška ant medžiagos gabalo jos rankoje ir tarp pirštų ima sunktis rožinis kruvinas vanduo.

Roza nesąmoningai palietė naktinių marškinių nugarą, pasilenkė į priekį ir nusimovė juos per galvą. Ji atsidūrė po šalčiausiu pasaulyje dušu, bandydama įkvėpti, o tuo tarpu lietaus adatėlės smaigstė skruostus, pečius ir nuogą nugarą. Jos oda įsitempė, o po to visa pašiurpo nuo galvos iki kojų.

- Ai! - beviltiškai suriko Roza. Oi, ai! Kaip *šalta!*

Ji permetė savo marškinius (vis dar sausus) per ranką, laikančią kruviną audinį, ir akimis suieškojo cinamono bandelės dydžio akmenį, gulintį tarp dviejų kolonos skilčių. Roza pakėlė jį, atsitūpė ir marškiniais pridengė savo galvą bei pečius, kaip kad žmogus, netikėtai lietaus užkluptas gatvėje, prisidengtų savo laikraščiu. Po šia laikina uždanga ji apvyniojo skiautę aplink akmenį ir viršuje surišo dvi likusias "ausis", krūptelėdama iš pasišlykštėjimo, nes "Vendės" kraujas išbėgo iš mazgo ir nutekėjo ant žemės. Po to, kaip buvo liepta, Roza ryšulėlį apvyniojo ir savo marškiniais (jau visai nebe sausais). Ji neabejojo, kad didžioji dalis kraujo vis tiek išbėgs. Nes tai buvo ne šiaip sau lietutis, o tikra liūtis.

- Eik! - paragino moteris raudona suknele. - Eik į šventyklą! Pereik per ją ir nė už ką nesustok! Nieko nepakelk ir netikėk niekuo, ką išvysi ar išgirsi. Ten vaidenasi, bet netgi Buliaus Šventykloje joks vaiduoklis negali įskaudinti gyvos moters.

Roza siaubingai drebėjo. Vanduo akyse dvigubino vaizdus; vanduo lašnojo nuo nosies galiuko; vandens lašeliai it egzotiniai papuošalai kabėjo ant ausų. "Vendė" stovėjo priešais ją su prie skruostų

prilipusiais plaukais ir žibančiomis akimis. Dabar jai teko rėkti, kad perrėktų vis stiprėjantį vėją.

- Praeisi pro duris kitoje altoriaus pusėje ir atsidursi sode su negyvais augalais ir gėlėmis! Kitoje sodo pusėje pamatysi medžių giraitę, *negyvų* medžių, išskyrus vieną! Tarp sodo ir giraitės teka upelis! Nedrįsk iš jo gerti, nors ir kaip norėtum - *nedrįsk* - ir netgi neliesk! Akmenimis pereik į kitą pusę! Jei tame vandenyje sušlapsi nors pirštelį, pamirši viską, ką žinojai, netgi savo vardą!

Elektra perskrodė dangų, paversdama debesis užspaustais goblinų veidais. Rozai dar niekada gyvenime nebuvo taip šalta, o jos širdis dar niekada neplakė taip drąsiai, bandydama sušildyti lietaus atšaldytą odą. Jai dingtelėjo į galvą: tai ne sapnas, kaip ir besipilantis iš dangaus vanduo - ne dulksna.

- Eik į giraitę! Į negyvų medžių apsuptį! Vienintelis gyvas medis - granatmedis! Surink visas vaisių sėklas, kurias rasi po medžiu, bet neragauk vaisių ir nepriliesk lūpų ranka, kuri lietė sėkleles! Nulipk šalia medžio esančiais laiptais į koridorių! Surask kūdikį ir išnešk jį iš ten, bet saugokis buliaus! Saugokis buliaus Erinėjaus! O dabar eik! Paskubėk!

Roza bijojo Buliaus Šventyklos su jos įdomiai perkreipta perspektyva, tad ji beveik atsipūtė supratusi, jog vienintelis noras pabėgti nuo audros užgožė visa kita. Ji norėjo pabėgti nuo vėjo, lietaus ir žaibų, bet taipgi ji troško būti po stogu, jei tik lietus sumanytų virsti kruša. Rozai pasirodė, jog stovėti nuogai krušoje, net jei tai ir sapnas, be galo nemalonu.

Ji žengė kelis žingsnius, tada atsisuko į moterį. “Vendė” atrodė tokia pat nuoga kaip ir Roza. Jos permatoma raudona suknelė buvo prilipusi prie kūno it dažai.

- *Kas tas Erinėjus?* - suriko Roza. - *Kas jis?*

Ji metė žvilgsnį per petį į šventyklą, tarsi tikėdamasi išvysti iš jos išeinantį dievą. Joks dievas nepasirodė. Tiktai šventykla spindėjo lietuje.

Juodaodė moteris pakėlė akis.

- *Kodėl taip kvailai elgiesi, mergaite? Eik! Eik, kol dar gali!* - sušuko ji ir, kaip neseniai ir jos šeimininkė, parodė į šventyklą.

6

Roza, nuoga ir balta, prispaudusi prie pilvo permirkusį medžiagos kamuolį, kad galėtų jį apsaugoti, patraukė šventyklos link. Penki žingsniai, ir ji pasiekė žolėje gulinčią akmeninę galvą. Roza dėbtelė-

jo į ją, tikėdamasi išvysti Normaną. Be abejo, tai būtų Normanas, ir ji turėjo tam pasiruošti. Taip visada atsitinka sapnuose.

Tačiau šįkart to neįvyko. Reti plaukai, stambūs skruostai bei prašmatnūs Deivido Krosbio ūsai priklausė vyriškiui, kuris stovėjo "Mažučio gurkšnelio" tarpduryje tą dieną, kai Roza pasiklydo, beieškodama "Dukterų ir Seserų".

Aš vėl pasiklydau, - pamanė ji. - *O Dieve, pasiklydau.*

Roza praėjo pro akmeninę galvą su tuščiomis akiduobėmis ir ilgą žolių juostą, kuri it žalias randas dengė galvos skruostą ir antakį. Atrodė, kad galva šnabžda: *Ei, gražuole, nori pasiritinėti, gražūs papai, tai ką, ar nori pasiritinėti, ar nori pasidulkinti, ką pasakysi?*

Roza užlipo slidžiais ir apaugusiais laiptais. Jai atrodė, kad galva sukiojasi ant savo akmeninės ašies, sunkdama purviną vandenį iš žemės; norėdama stebėti jos nuogą kūną, lipantį tamsos link.

Negalvok apie tai, negalvok apie tai, negalvok apie tai.

Roza atsispyrė norui bėgti - nuo lietaus ir įsivaizduojamo spoksojimo - ir toliau ėjo pirmyn, vengdama vietų, kur akmuo buvo sutrūkinėjęs, kad neišsisuktų kojos. O be to, kas žino, kokios nuodingos būtybės galėjo slėptis tuose plyšiuose, laukdamos progos įgelti ar įkąsti?

Vanduo nuo menčių tekėjo stuburu žemyn, todėl Rozai buvo šalta kaip niekada, tačiau ji vis tiek sustojo ant paskutinio laiptelio ir pažvelgė į raižinį virš plačių šventyklos durų. Paveiksle Roza neįstengė jo įžiūrėti, kadangi jį dengė stogo atbraila.

Raižinys vaizdavo berniuką, prisišliejusį prie kažko panašaus į telefoninį stulpą. Jo plaukai krito ant kaktos, o švarkelio apykaklė buvo pastatyta. Cigaretė styrojo tarp dantų. Jo suglebusi poza skelbė, kad tai - aštunto dešimtmečio laidos Kietuolis. Ką dar bylojo jo poza? *Ei, gražuole,* - štai ką ji bylojo. - *Ei, gražuole, ei, gražuole, nori pasiritinėti? Gal nori pasiritinėti? Gal nori pasidulkinti?*

Tai buvo Normanas.

- Ne, - sušnibždėjo Roza. Ji beveik sudejavo. - O, ne.

O, taip. Tai buvo Normanas, dar prieš jame apsigyvenant Mušimų Vaiduokliui; Normanas, atsirėmęs į telefono stulpą Valstijos gatvės ir 49-osios magistralės kampe, pačiame Obreivilio centre (dabar "Obreivilio centras" skambėjo tiesiog juokingai); Normanas, stebintis pravažiuojančias mašinas, o tuo tarpu pro atviras Finigerio smuklės duris sklido "Bee Gees" daina "Tu turėtum šokti".

Vėjas iškart nutilo, ir Roza vėl išgirdo kūdikio verksmą. Iš jo buvo galima spręsti, kad kūdikis alkanas. Šie garsai atitraukė Rozos akis nuo to prakeikto raižinio ir privertė basas kojas pajudėti, tačiau

prieš pat įeinant į šventyklą, ji vėl pažvelgė į viršų... ji paprasčiausiai neįstengė susilaikyti. Jaunasis Normanas dingo, jei tik išvis kada nors ten buvo. Tiesiai virš savęs Roza išvydo išraižytus žodžius: "ČIULPK MANO AIDS UŽSIKRĖTUSĮ GAIDĮ!"

Sapnai nebūna stabilūs, - paguodė save Roza. - *Jie tarsi vanduo.*

Roza grįžtelėjo per petį ir pastebėjo vis dar prie kolonos stovinčią "Vendę", atrodančią siaubingai su peršlapusiomis suknelės liekanomis. Roza pamojo jai ranka, kuri nelaikė ryšulio iš naktinių marškinių. "Vendė" irgi pakėlė ranką ir sustingo savo vietoje, tarsi būtų visai užmiršusi liūtį.

Roza pro plačias duris įžengė į šventyklos vidų. Ji sustingo įsitempusi, pasiruošusi išbėgti laukan, jei tik pamatys... na... jei tik nežinia ką pamatys. "Vendė" ją nuramino, kad nereikia bijoti vaiduoklių, tačiau Roza manė, jog moteris raudona suknele galėjo būti optimistė, nes stovėjo gana toli nuo čia.

Roza tikėjosi, jog viduje bus šilčiau, bet taip nebuvo: aplink tvyrojo gili šlapių akmenų vėsa, - kriptų ir mauzoliejų vėsa, - ir akimirką Roza suabejojo, ar sugebės eiti pirmyn šešėliuotu, nuklotu rudeniniais lapais praėjimu. Buvo per šalta... šalta visomis prasmėmis. Roza stovėjo drebėdama ir gaudydama orą, stipriai prispaudusi rankas prie krūtinės. Mažytės garo juostelės kilo nuo jos odos. Ji piršto galiuku palietė savo kairį spenelį ir visai nenustebo, kad jis buvo kietas it akmuo.

Rozą išjudino mintis, kad reikės grįžti pas moterį ant kalvos, ypač grįžimas pas Purpurinę Rozą tuščiomis. Ji iš lėto ir atsargiai slinko praėjimu, klausydamasi tolimo kūdikio verksmo. Jis sklido iš už mylių, tačiau kažkokio magiško ryšio būdu pasiekdavo Rozos ausis.

Leiskis žemyn ir atnešk man mano kūdikį.

Karolina. Į galvą natūraliai atėjo vardas, kurį ji pati ketino duoti savo vaikui, Normano išmuštam iš jos įsčių. Vėl ėmė dilgčioti krūtis. Roza palietė jas ir krūptelėjo. Jos buvo jautrios.

Rozos akys jau beveik įprato prie tamsos, ir jai dingtelėjo į galvą, jog Buliaus Šventykla labai primena krikščioniškąją: tiesą pasakius, Pirmąją Metodistų bažnyčią Obreivilyje, kur ji apsilankydavo dukart per savaitę, kol neištekėjo už Normano. Toje pačioje bažnyčioje įvyko ir jųdviejų vestuvės, o truputį vėliau iš ten į paskutinę savo kelionę buvo išlydėti po avarijos žuvę jos tėvas, motina ir brolis. Aplink stovėjo medinių klauptų eilės. Galiniai klauptai buvo apversti ir pusiau palaidoti cinamonu kvepiančių lapų krūvoje. Priekyje matėsi tvarkingos klauptų eilės. Ant jų vienodais atstumais viena nuo kitos

gulėjo storos juodos knygos, galbūt "Giesmių ir maldų metodisto knyga", su kuria Roza užaugo.

Be to, Roza pajuto šios vietos kvapą (eidama centriniu praėjimu it kokia keista nuoga nuotaka). Po maloniu lapų, priskridusių pro atviras duris, kvapu slėpėsi daug bjauresnis. Jis priminė puvenas, pelėsius ir sutrūnijusias liekanas, tačiau nepriklausė nė vienam iš tų kvapų. Galbūt tai seno prakaito kvapas? Taip, galbūt. O galbūt ir kitų skysčių. Į galvą lindo mintys apie spermą. Ir kraują.

Kai užuodė kvapą, Roza nepaneigiamai pajuto, kad ją stebi piktdžiugiškos akys. Ji jautė, kaip jos atsargiai tyrinėja jos nuogumą, pažymėdamos kiekvieną apnuogintą išlinkimą ar liniją, fiksuodamos kiekvieną raumenų judesį po šlapia, slidžia oda.

Pasikalbėsiu su tavim akis į akį, - šnibždėjo šventykla, lietui barbenant į stogą ir lapams čežant po basomis kojomis. - *Pasikalbėsiu su tavim akis į akį... bet mums nereikės ilgai kalbėtis, kad pasakytume viens kitam, ką norime pasakyti. Tiesa, Roza?*

Roza stabtelėjo šventyklos priekyje ir pakėlė juodą knygą nuo antro klaupto. Atvertus ją, iš jos trenkė toks stiprus trūnėsių kvapas, kad Roza vos neužduso. Paveikslėlis puslapio viršuje buvo labai ryškus, o tokių Roza niekada nematė metodistų giesmynuose. Jis vaizdavo atsiklaupusią moterį, čiulpiančią vyro varpą. Tik tas vyras vietoj pėdų turėjo kanopas. Jo veidas buvo daugiau menamas negu matomas, tačiau Roza vis tiek įžvelgė paslėptą panašumą... ar manė įžvelgianti. Vyras atrodė panašus į seną Normano partnerį Harlį Bisingtoną, kuris visada taip uoliai stebėdavo, kur baigiasi Rozos sijonas.

Po paveikslėliu visas pageltonijęs puslapis buvo iškringeliuotas kiriliškomis raidėmis, neįskaitomomis, tačiau pažįstamomis. Roza greitai suprato kodėl - tokios pat raidės dengė visą laikraštį, kurį skaitė Piteris Slovikas, kai ji priėjo prie "Pagalbos keliautojams" būdelės ir paprašė padėti.

Staiga paveikslėlis pradėjo judėti. Jo linijos tarytum ėmė šliaužti jos baltų pirštų link, už savęs palikdamos savo šliaužimo pėdsakus. Paveikslėlis buvo gyvas. Roza užvertė knygą. Nuo drėgno trenksmo, pasklidusio iš knygos vidaus, jai net suspaudė gerklę. Roza numetė knygą, ir jos trinktelėjimas į klauptą arba Rozos riksmas pažadino šikšnosparnių būrį, tūnojusį choro viškose. Keli iš jų ėmė sukti aštuonetus virš galvos, juodais sparnais tempdami tamsiai rudus kūnus per drėgną orą, tačiau greitai visi jie grįžo į savo skyles. Priešaky matėsi altorius, ir Roza aprimo, išvydusi mažas siauras duris į kairę nuo jo. Pro jas vidun sklido ryški balta šviesa.

Tuuu - iššš tikrųjųų Rooo-za, - šnibždėjo šventyklos balsas. - *Tuuu Rooo-za Tikroooji... ateik čia, ir aš tauuu... parodysiu, kas čia valdooovė...*

Roza neatsigręžė; ji iš akių nepaleido durų ir sklindančios dienos šviesos. Lietus aprimo. Stiprus barbenimas į stogą virto pastoviu tyliu barškenimu.

Tai skirta tik vyrams, Rooo-za, - sušnibždėjo šventykla, ir dar pridūrė Normano frazę, kurią jis mėgdavo kartoti, nenorėdamas atsakyti į Rozos klausimus, bet ir nepykdamas ant jos: - *Tai vyrų reikalas.*

Praeidama pro altorių, Roza metė žvilgsnį į jį ir greit vėl nusuko akis. Altorius buvo tuščias, - nei sakyklos, nei simbolių, nei šventų knygų, - tačiau Roza pastebėjo dar vieną šešėlį ant pilkų akmenų. Iš spalvos ji nusprendė, jog tai kraujas. O šešėlio dydis įtikino, kad čia buvo pralieta daug kraujo. Labai daug.

Tai panašu į "Tarakono" motelį, - toliau šnibždėjo šventykla. Lapai ant akmeninių grindų sukrutėjo, sukeldami į juoką panašius garsus. - *Jie užsiregistruoja, bet nė vienas iš ten nebeišeina.*

Roza ramiai atėjo prie durų, stengdamasi nekreipti dėmesio į balsą, žvelgdama tiesiai į priekį. Ji beveik tikėjosi, jog durys užsitrenks jai prieš pat nosį, bet taip neatsitiko. Joks vaiduoklis Normano veidu taip pat neišskrido pro jas. Roza išėjo į mažą akmeninę verandą, ant lietaus atgaivintos žolės; į vėl šiltėjantį orą, nors lietus dar nebuvo nustojęs. Nuo visur žemyn tiško lašai. Nudundėjo griaustinis (tačiau Roza neabejojo, kad jis jau tolsta). Kūdikis, kurio keletą minučių nesigirdėjo, vėl pravirko kažkur tolumoje.

Sodas buvo padalytas į dvi dalis, - gėlės kairėje, daržovės - dešinėje, - tačiau absoliučiai visas negyvas. Kataklizmiškai negyvas, ir žaluma, supanti sodą bei Buliaus Šventyklą, dar labiau paryškino šį kontrastą: tai buvo panašu į lavoną atmerktomis akimis ir iškištu liežuviu. Didžiulės saulėgrąžos geltonais stiebais, rudais viduriukais bei susisukusiais žiedlapiais styrojo virš visko tarsi sergantys kalėjimo prižiūrėtojai kalėjime, kur visi kaliniai jau seniai išmirę. Gėlių lysvėse buvo pilna nupūstų žiedlapių, kurie iškart Rozai priminė vaizdą, jos matytą, kai atėjo į kapines, praslinkus mėnesiui po tėvų laidotuvių. Padėjusi gėles ant jų kapų, ji sugrįžo prie kapinaičių tvoros ir tiesiog pašiurpo išvydusi pūvančių gėlių krūvas griovyje tarp akmeninės sienos ir prasidedančio miškelio. Gėlių kvapas priminė jai, kas darosi jos motinai, tėvui ir broliukui po žeme. Kaip jie keičiasi.

Roza nusisuko nuo gėlių, tačiau vaizdas mirštančiame daržovių kampe nebuvo geresnis: viena lysvė buvo pilna kraujo. Roza nusiš-

luostė akis, įsižiūrėjo dar kartą ir atsiduso iš palengvėjimo. Ne kraujo, o pomidorų. Dvidešimties pėdų ilgio lysvė pilna prikritusių pūvančių pomidorų.

Roza.

Kalbėjo ne šventykla. Šis balsas priklausė Normanui ir skambėjo tiesiai jai už nugaros. Staiga Roza už savęs užuodė Normano odekoloną. *Visi vyrai kvėpinasi "English Leather" arba išvis niekuo,* - pamanė ji ir pajuto, kaip pašiurpsta nugara.

Jis stovėjo jai už nugaros.

Tiesiai už nugaros.

Ir siekė ją.

Ne. Netikiu. Netikiu tuo, net jei ir tikiu.

Be abejo, ši mintis buvo visiškai kvaila, tikriausiai tokia kvaila, kad net galėjo pakliūti į Gineso rekordų knygą, tačiau ji nuramino Rozą. Labai iš lėto Roza nulipo akmeniniais laipteliais žemyn (daug žemesniais už laiptus į šventyklą) ir atsidūrė sode, kurį mintyse jau spėjo pavadinti Buliaus Sodu. Lietus švelniai kapnojo, o vėjas beveik nurimo: Roza patraukė praėjimu tarp rudų nusvirusių kukurūzų stiebų (ne, ji negalėjo eiti pro tuos pūvančius pomidorus, traiškydama juos savo basomis kojomis), klausydama šalimais tekančio upelio čiurlenimo. Šis garsas vis garsėjo, ir, išėjusi iš kukurūzų, Roza išvydo už penkiolikos pėdų srūvantį upeliūkštį. Jis atrodė dešimties pėdų pločio ir gana seklus, sprendžiant iš nestačių krantų, tačiau dabar jis kunkuliavo nuo liūties atnešto vandens pertekliaus. Tik keturių didelių akmenų nugarėlės it vėžlių šarvai matėsi virš vandens.

Upelio vanduo buvo deguto juodumo. Roza palengva priėjo prie jo, beveik nejausdama, jog laisva ranka bando išsunkti plaukus. Priartėjusi ji užuodė ypatingą mineralinį kvapą, sklindantį iš upelio; labai sunkų, bet keistai patrauklų. Staiga Roza labai ištroško. Jos gerklė visai išdžiūvo.

Nedrįsk iš jo gerti, kad ir kaip norėtum. Nedrįsk.

Taip, taip ji ir pasakė. Ji pasakė, kad jei Roza sušlapins nors pirštelį, ji užmirš viską, ką iki šiol žinojo, netgi savo vardą. Bet ar tai jau taip svarbu? Gerai pamąsčius, nejau taip svarbu; ypač jei ji galėtų užmiršti Normaną ir galimybę, kad jis jos tebeieško, kad jis dėl jos užmušė žmogų?

Roza nurijo seiles ir išgirdo sausą kliktelėjimą gerklėje. Ir vėl beveik nesąmoningai ji persibraukė ranka per šoną, krūtinę ir kaklą, surinkdama lašelius ir nulaižydama juos nuo delno. Tai nenumalšino troškulio, bet, atvirkščiai, tik dar labiau jį sužadino. Vanduo, bėgdamas aplink akmenis, spindėjo juodumu. Tas keistas patrauklus mine-

ralinis kvapas užliejo visą sąmonę. Roza žinojo, koks būtų vandens skonis - it šalto sirupo - ir kaip jis užpildytų jos gerklę bei skrandį keistomis druskomis ir egzotiškais bromidais. Užmarštingos žemės skonis. Tada išnyktų visos mintys apie tą dieną, kai ponia Prat (ji buvo balta kaip sniegas, išskyrus mėlynių spalvos lūpas) paskambino į duris ir pranešė, jog jos šeima, *visa jos šeima,* žuvo avarijoje; mintys apie Normaną su pieštuku ar teniso rakete rankoje. Jokių sapnų, kaip ji sėdi kampe, o skausmas spaudžia inkstus; kaip ji liepia sau nepamiršti vemti į prijuostę, jei to prireiktų. Būtų gera visa tai pamiršti. Kai kuriuos dalykus galima pamiršti, o kitus - pavyzdžiui, ką jis padarė jai su teniso rakete - tiesiog būtina... tik daugumai žmonių nepasitaiko tokia galimybė, netgi sapnuose.

Roza vėl ėmė drebėti. Jos akys tiesiog gėrė pro šalį tekantį vandenį, panašų į peršviečiamą šilką, užlietą juodu rašalu. Jos gerklė degė, o akys pulsavo savo akiduobėse. Roza jau matė save puolančią ant pilvo, įkišančią galvą į tą juodumą ir geriančią it arklys.

Tu pamirši ir Bilį, - beveik susigėdusi sušnibždėjo panelė Praktiškoji-Nuovokioji. - *Pamirši žalius jo akių pakraštėlius ir mažą randelį ant ausies. Kai kuriuos dalykus verta atsiminti, Roza. Tu juk tai žinai, tiesa?*

Be jokių dvejonių (ji netikėjo, kad net mintis apie Bilį būtų ją išgelbėjusi, jei ji būtų dar palaukusi) Roza užlipo ant pirmo akmens, ištiesusi rankas į šalis, kad išlaikytų pusiausvyrą. Raudonas vanduo be perstojo lašėjo iš šlapio naktinių marškinių kamuolio, ir ji jautė akmenį ryšulio vidury, panašų į persiko kauliuką. Roza pastovėjo, padėjusi kairę koją ant akmens, o dešinę palikusi ant kranto, sukaupė drąsą ir perstatė dešinę koją ant kito akmens. Kol kas viskas gerai.

Ji pakėlė kairę koją, ketindama atsistoti ant trečio akmens. Šįkart Roza truputį kryptelėjo į dešinę, kaire ranka bandydama atstatyti pusiausvyrą. Keisto vandens čiurlenimas užpildė ausis. Galbūt jis nebuvo taip arti, kaip atrodė, nes jau po akimirkos Roza stovėjo ant akmenų upelio viduryje. Ausyse skambėjo širdies dūžiai.

Išsigandusi, jog gali sušalti, jei pastovės čia dar ilgiau, Roza užlipo ant paskutinio akmens ir nušoko į kitame krante augančią negyvą žolę. Nuėjus tik tris žingsnius negyvų medžių giraitės link, troškulys praėjo kaip blogas sapnas.

Čia viskas atrodė taip, tarytum kadaise milžinai būtų buvę palaidoti gyvi, o po to mirę, bandydami išsikapstyti. Medžiai buvo panašūs į jų rankas, be tikslo iškeltas į dangų ir nebyliai bylojančias apie žmogžudystę. Negyvos iškeltos šakos pynėsi tarpusavyje, sudarydamos keistas geometrines figūras. Takelis vedė į giraitę. Jį saugojo ak-

meninis berniukas su didžiuliu pasistojusiu falu. Jis laikė virš galvos iškėlęs rankas tarsi rodytų savo pasitenkinimą. Rozai praeinant pro šalį, jo bevyzdės akmeninės akys pasisuko į ją. Roza tuo nė kiek neabejojo.

Ei, gražuole, - akmeninis berniukas užkalbino ją. - *Gal nori pasiritinėti? Nori pasidulkinti?*

Roza pasitraukė nuo jo, iškėlusi rankas gynybai, tačiau akmeninis berniukas vėl tapo akmeniniu berniuku... jei tik visąlaik juo nebuvo. Vandens lašai krito nuo jo komiškai per didelio penio. *Jokių problemų išlaikyti erekciją,* - pamanė Roza, žvelgdama į bevyzdes berniuko akis ir kažkaip per daug žinančią šypsenėlę (ar anksčiau jis šypsojosi? Roza pabandė prisiminti, bet jai nepavyko). - *Kaip Normanas tau to pavydėtų!*

Roza nuskubėjo takeliu, vedančiu į negyvą giraitę, užgniauždama norą atsisukti per petį ir įsitikinti, ar statula jos neseka, ketindama pasidarbuoti tuo akmeniniu gaidžiu. Ji nedrįso atsisukti. Roza bijojo, kad jos pertemptas protas gali tai pamatyti, net jei taip iš tikrųjų ir nebus.

Lietus vos vos lašnojo, ir staiga Roza suprato nebegirdinti kūdikio verksmo. Galbūt jis užmigo. O galbūt buliui Erinėjui nusibodo jo klausytis ir jis prarijo kūdikį it kokį saldainį. Bet kokiu atveju, kaip ji suras jį, jei jis neverkia?

Viskam savo laikas, Roza, - sušnibždėjo panelė Praktiškoji-Nuovokioji.

- Lengva *tau* kalbėti, - atkirto Roza.

Ji ėjo, klausydamasi tiškančių nuo medžių lašų ir suvokdama, - nenorom, - kad kamienuose gali įžvelgti veidus. Tai nebuvo panašu į gulėjimą ant nugaros ir žiūrėjimą į debesis, kai vaizduotė atlikdavo devyniasdešimt procentų viso darbo. Tai buvo tikri veidai. *Rėkiantys* veidai. Rozai jie atrodė panašūs į moterų veidus. Moterų, su kuriomis pasikalbėjo akis į akį.

Truputį paėjus, už posūkio, kelią blokavo nuvirtęs medis, į kurį audros metu trenkė žaibas. Vienoje kamieno pusėje žiojėjo plyšys. Kelios šakos toje pačioje pusėje vis dar ruseno lyg nerūpestingai palikto stovyklavietės laužo pelenai. Roza bijojo per jį perlipti: daugybė atplaišų styrojo ant apdegusio kamieno.

Roza sumanė apeiti medį iš dešinės, kur stūksojo iš žemės išsirovusios šaknys. Ji beveik vėl buvo pasiekusi takelį, kai staiga viena šaknis sukrutėjo ir apsivyniojo Rozai aplink šlaunį lyg dulkina ruda gyvatė.

Ei, gražuole! Ar nori pasidulkinti? Ar nori pasidulkinti, kale?

Balsas sklido iš gruoblėtos sausos olos žemėje, kur dar neseniai stovėjo medis. Šaknis korėsi šlaunimi į viršų.

Ar nori atsistoti keturpėsčia ant grindų, Roza? Ar tau tai patiktų? Aš būčiau tavo durininkas, ryčiau tave it sumuštinį su sūriu. O galbūt norėtum pačiulpti mano AIDS užsikrėtusį...

- Paleisk mane, - ramiai paliepė Roza ir prispaudė savo naktinius marškinius prie šaknies. Ši iškart atsitraukė. Roza greit apibėgo aplink medį ir stabtelėjo ant takelio. Šaknis įspaudė raudoną dryžį ant šlaunies, tačiau žymė greitai pranyko. Rozai pasirodė, jog kažkas norėjo ją įbauginti. Jei taip, tai jam nepavyko. Ji nusprendė, kad keturiolika metų pragyvenus su Normanu Danielsu visa tai tebuvo tik pigus siaubo kambarys.

7

Dar po penkių minučių Roza priėjo takelio pabaigą. Jis atvedė į apvalią proskyną, kurioje matėsi vienintelis gyvas daiktas visoje giraitėje. Tai buvo gražiausias Rozos kada nors matytas medis, todėl kelias sekundes ji net sulaikė kvėpavimą. Roza sąžiningai lankė sekmadieninę metodistų vaikų mokyklą Obreivilyje, ir dabar, prisiminusi pasakojimą apie Rojaus Sode gyvenusius Adomą ir Ievą, ji pagalvojo, jog jei to sodo vidury augo Gėrio ir Blogio medis, tai jis atrodė būtent taip.

Medį dengė ilgi ir siauri blizgantys žali lapai, jo šakos linko nuo raudonai prisirpusių vaisių. Nukritę vaisiai supo medį purpuriniu ratu, visiškai atitinkančiu moters, į kurią Roza nedrįso pažvelgti, drabužio spalvą. Daugelis nukritusių vaisių vis dar buvo prisirpę ir švieži. Jie tikriausiai nukrito per ką tik praūžusią audrą. Netgi apipuvę vaisiai atrodė labai mieli. Roza net sučepsėjo, pagalvojusi, kaip pakeltų vieną iš vaisių ir įsisiurbtų į jį. Jai atrodė, kad skonis būtų kartu ir rūgštus, ir saldus, panašus į rabarbarą, nuskintą anksti ryte, arba į avietes, kuriom galutinai prisirpti liko viena diena. Bežiūrint į medį, vienas vaisius (Rozai jis buvo tiek pat panašus į granatą, kiek ir į stalo stalčių) nukrito nuo šakos, plumptelėjo ant žemės ir suskilo, atverdamas purpurinį savo minkštimą. Roza matė sėkleles tarp besikaupiančių sulčių.

Roza žengė vieną žingsnį medžio link ir stabtelėjo. Ji blaškėsi tarp dviejų kraštutinumų: jos proto tvirtinimų, jog tai tik sapnas, ir atkaklaus kūno pabrėžtinumo, kad to negali būti, kad dar niekas pasaulyje nesapnavo tokio malonaus sapno. Taigi it pasimetusi kompaso rodyklė, atsidūrusi vietovėje su daugybe mineralinių iškasenų, Roza

dvejodama grįžo prie sapno tezės. Kairėje prie medžio matėsi kažkas panašus į metro įėjimą. Platūs balti laiptai vedė žemyn į tamsą. Prie jų stovėjo alebastro plintas su vieninteliu išraižytu žodžiu: "LABIRINTAS".

Na, to jau per daug, - supyko Roza, tačiau vis tiek patraukė medžio link. Jei tai buvo sapnas, nieko neatsitiks, jei ji laikysis nurodymų. Tai netgi gali pagreitinti jos atsibudimą, kai ji griebsis už žadintuvo, norėdama nutildyti jį, kol dar perpus neplyšo galva. Kaip šis čirškimas būtų dabar ją nudžiuginęs! Roza buvo sušalusi ir purvina; ją graibė šaknis ir įžeidinėjo akmeninis berniukas, kuris normaliame pasaulyje dar būtų per jaunas, kad suprastų, į ką, po velnių, jis žiūri. O visų labiausiai Roza jautė, jog jei greitai negrįš į savo kambarį, tai būtinai susirgs gripu ar net bronchitu. O tada sudie, šeštadienio iškyla ir visos savaitės darbai įrašų studijoje.

Visai nemanydama, kad absurdiška susirgti gripu dėl įvykių sapne, Roza atsiklaupė šalia nukritusio vaisiaus. Ji atidžiai jį apžiūrėjo, vėl pagalvodama, koks būtų jo skonis (nieko panašaus į supermarketo pasiūlą, tai jau tikrai), tada atlankstė vieną marškinių kampą. Roza nuplėšė dar vieną skiautę, padėjo ją ant žemės ir pradėjo rinkti sėklytes, sudėdama jas ant skiautės, kurioje ir ketino jas neštis.

Labai geras planas, - pamanė ji. - *Tik jei dar žinočiau, kam aš jas renku.*

Pirštų galiukai apmirė, tarytum į juos būtų prileista novokaino. Tuo pačiu metu pats nuostabiausias aromatas užpildė nosį. Saldus, tačiau ne spalvingas, jis Rozai priminė pyragus, pyragaičius ir sausainius, ištrauktus iš jos senelės krosnies. Aromatas priminė ir dar kažką: kaip ji jautėsi, kai Bilio klubas prisiliesdavo prie josios, jiems grįžtant į studiją.

Roza padėjo porą tuzinų sėklyčių ant skiautės, padvejojo, patraukė pečiais ir padėjo dar du tuzinus. Ar tiek užteks? Iš kur jai žinoti, jei ji net nenutuokia, kam jų prireiks? O dabar geriau judintis. Roza vėl girdėjo kūdikį, tačiau jis nebeverkė, o tik kūkčiojo tarytum ruoštųsi užmigti.

Roza sulankstė šlapią skiautę, padarydama voką, primenantį sėklų paketėlius, kuriuos jos tėvas kiekvieną žiemą gaudavo iš Burpio kompanijos dar tais laikais, kai ji stropiai lankydavo sekmadieninę vaikų mokyklą. Roza jau priprato prie savo nuogumo. Ji nebesigėdijo, o tik jautė susierzinimą, nes jai trūko kišenės. Na, jei norai būtų kiaulės, bekonienos niekada netrūktų par...

Praktiškoji ir Nuovokioji Rozos dalis suvokė, ką ji žada daryti su purpuriniais apmirusiais pirštais, dar jiems nesulindus į burną. Roza

ištraukė juos drebančia širdimi. Saldžiarūgštis kvapas užliejo sąmonę. "Neragauk vaisių, - perspėjo "Vendė". - Neragauk vaisių ir nepriliesk lūpų ranka, kuri lietė sėkleles!"

Ši vieta pilna spąstų.

Roza atsistojo, žvelgdama į apmirusius pirštus, tarytum niekada nebūtų jų mačiusi. Ji atsitraukė nuo medžio, apsupto nukritusių vaisių ir išsibarsčiusių sėklyčių.

Čia ne Gėrio ir Blogio medis, - pamanė Roza. - *Ir ne Gyvybės medis. Manau, kad tai - Mirties medis.*

Pro šalį praūžė vėjelis, sujudindamas ilgus blizgančius granatmedžio lapus. Jie lyg tyliu sarkastišku šnabždesiu ištarė jos vardą: *Roza - Roza - Roza!*

Roza vėl atsiklaupė, ieškodama gyvos žolės, bet jos nerado. Ji padėjo ryšulį su akmeniu, o ant jo - ryšulėlį su sėklomis ir prirovė šlapios negyvos žolės. Roza stipriai patrynė sėkleles lietusią ranką. Purpurinis dažas nubluko, bet nepranyko, o po nagais liko visai ryškus. Tai buvo panašu į apgamą, kurio niekaip nesunaikinsi. Tuo tarpu kūdikio verksmas visai aprimo.

- Gerai, - sumurmėjo Roza ir atsistojo. - Tik nekišk savo prakeiktų pirštų į burną. O tada tau nieko neatsitiks!

Roza priėjo prie laiptų ir akimirką sustojo prie jų pradžios, bijodama tamsos ir bandydama sutramdyti savo baimę. Alebastro akmuo su užrašu "LABIRINTAS" nebeatrodė panašus į plintą: dabar jis priminė žymeklį, stovintį siauro atviro kapo gale.

Tačiau ten, žemai, verkė kūdikis, pasikūkčiodamas, kaip ir visi kūdikiai, kai niekas neateina jų paguosti. Rozą išjudino tas vienišas, save paguodžiantis garsas. Joks kūdikis neturėtų verkti iki užmigimo tokioje apleistoje vietovėje.

Lipdama žemyn, Roza skaičiavo laiptelius. Suskaičiavusi iki septynių, ji praėjo pro stogelį ir akmenį. Suskaičiavusi iki keturiolikos, Roza pažvelgė per petį į už jos likusį šviesos stačiakampį, o kai vėl pasisuko į priekį, šie kontūrai lyg ryškus vaiduoklis liko stovėti prieš akis tamsoje. Ji leidosi žemyn ir žemyn, basom kojom šlepsendama per akmenis. Nebebus jokių atkalbinėjimų atsikratyti ją apėmusio siaubo. Jai teks su juo susitaikyti.

Penkiasdešimt laiptelių. Septyniasdešimt penki. Šimtas. Roza sustojo ant šimtas dvidešimt penktojo, suvokusi, kad vėl gali matyti.

Nesąmonė, - pamanė ji. - *Tai tik tavo vaizduotė, Roza, ir tiek.*

Bet ne. Roza iš lėto pakėlė ranką prie veido. Ji ir mažas sėklų ryšulėlis spindėjo kerinčioje žalioje šviesoje. Roza pakėlė ir kitą ranką,

laikančią ryšulį iš marškinių su akmeniu viduje. Taip, ji galėjo matyti. Roza apsidairė. Koridoriaus sienos spindėjo blyškia žalia šviesa. Juodi kontūrai kilnojosi ir tingiai kraipėsi joje, tarytum sienos priklausytų stikliniam akvariumui, kuriame plaukiojo negyvi padarai.

Liaukis, Roza! Liaukis taip galvojusi!

Tik ji neįstengė. Sapnas ar ne sapnas, tačiau panika ir aklas pasitraukimas jau buvo visai čia pat.

Tad nežiūrėk!

Gera mintis. *Puiki* mintis. Roza nudelbė akis į savo sukryžiuotą kojų šešėlį ir patraukė toliau, po nosimi šnabždėdama skaičius. Žalia šviesa ir toliau ryškėjo, o suskaičiavusi iki dviejų šimtų dvidešimties - paskutinio laiptelio - ji atsidūrė tarsi ant scenos, apšviestos žaliais prožektoriais. Roza pakėlė akis, bandydama nuraminti save. Oras čia buvo drėgnas, tačiau pakankamai grynas... ir vis dėlto Rozai nelabai patiko juntamas kvapas. Zoologijos sodo kvapas, tarsi kažkoks laukinis žvėris būtų čia laikomas. Žinoma, bulius Erinėjus.

Priešais stovėjo trys akmeninės sienos, galais pasisukusios į Rozą ir nutolstančios tamsoje. Kiekviena buvo kokių dvylikos pėdų aukščio, tad Roza negalėjo pažiūrėti per viršų. Jos spindėjo ta žalia šviesa. Roza nervingai ištyrinėjo jų sudarytus keturis takelius. Kuriuo eiti? Kažkur toli nuo jos kūdikis ir toliau kūkčiojo... tačiau garsas pamažu tilo tarytum po truputį tildomas radijo imtuvas.

- *Verk!* - suriko Roza ir susigūžė nuo sugrįžusio aido: - *Erk! Erk!.. Erk!*

Tyla. Keturi takeliai - keturi įėjimai į labirintą - nebyliai vėpsojo į ją lyg siauros vertikalios lūpos su tokia pat šoko išraiška. Netoli antrame takelyje iš dešinės Roza pastebėjo kažkokią tamsią krūvą.

Tu velniškai gerai žinai, kas ten, - pamanė ji. - *Keturiolika metų priklausiusi Normanui, Harliui ir visiems jo draugams, turėtum būti visai buka, jei neatpažintum mėšlo.*

Ši mintis ir kartu grįžę prisiminimai - apie vyrus, sėdinčius aplink stalą poilsio kambaryje, kalbančius apie darbą ir maukiančius alų, kalbančius apie darbą ir rūkančius cigaretes, kalbančius apie darbą ir pliauškiančius anekdotus apie nigerius bei prostitutes, ir dar pakalbančius apie darbą - labai supykino Rozą. Užuot nustūmusi emocijas, Roza tik pasveikino jas. Buvo gera pykti ar jausti ką nors kitą, tik ne siaubą. Vaikystėje ji mokėjo garsiai ir skardžiai rėkti, kad net drebėdavo langų stiklai ir išsprogdavo akys. Kai sulaukė dešimties, jai įkalė į galvą, jog taip damoms elgtis nedera, o be to, tai ardo smegenis. Dabar Roza nusprendė patikrinti, ar tas klyksmas vis dar įeina į

jos repertuarą. Ji įkvėpė drėgno požemio oro į plaučius, užmerkė akis ir prisiminė save žaidžiant "pagrobk vėliavą" už Elmo gatvės mokyklos arba "Raudonąjį korsarą ir Teksaso reindžerius" apaugusiame užpakaliniame Bilio Kalhouno kieme. Akimirką Roza beveik užuodė savo mėgstamiausių flanelinių marškinių, kuriuos nešiojo, kol jie visiškai suplyšo jai ant nugaros, kvapą, o tada paleido staugiantį tirolietišką klyksmą.

Roza patyrė beveik ekstazę, išgirdusi, jog riksmas nuskambėjo kaip ir senomis dienomis. Ir dar: ji pasijuto kaip senomis dienomis - tarsi Nuostabioji Moteris, Supermergaitė ir Anė Oukli viename asmenyje. Be to, riksmas veikė kitus kaip ir anksčiau: kūdikis vėl pravirko, jai dar nebaigus savo mokyklinių laikų staugimo. Dabar jis rėkė visa gerkle.

Paskubėk, Roza, paskubėk. Jei kūdikis tikrai pavargęs, tai ilgai šis verksmas nesitęs.

Roza žengė porą žingsnių į priekį, nužvelgdama visus keturis įėjimus į labirintą. Tada klausydamasi praėjo pro visus keturis. Kūdikio verksmas šiek tiek garsiau sklido iš trečiojo įėjimo. Tai galėjo būti tik vaizduotė, tačiau nuo čia buvo galima pradėti. Roza patraukė takeliu, basomis kojomis šlepsėdama akmeninėmis grindimis, po to stabtelėjo, įtempusi galvą ir prikandusi apatinę lūpą. Jos senasis riksmas, regis, išsilaikė daug ilgiau nei kūdikio. Kažkur čia pat - dėl aido neįmanoma buvo nustatyti atstumo - kanopos daužėsi į akmenis. Jos judėjo tingia ristele, tai priartėdamos, tai nutoldamos, vėl priartėdamos (tai baugino daug labiau nei pats garsas) ir sustodamas.

Roza girdėjo drėgną šnopavimą. Po jo sekė dar duslesnis griežimas dantimis. Tada viską vėl užgožė kūdikio verksmas, kuris po truputį ėmė rimti.

Roza visai laisvai įsivaizdavo bulių, didžiulį gyvulį, apaugusia šeriais oda ir plačiais juodais pečiais, niūriai krutančiais virš panarintos galvos. Na, žinoma, auksinis žiedas puikuojasi įvertas į snukį kaip Minotauro iš vaikystės mitų. O žalia, nuo žiedo atsimušanti šviesa mažyčiais siūleliais atsispindi ant sienų. Erinėjus tyliai stovėjo viename iš praėjimų, į priekį atstatęs savo ragus. Klausėsi jos. Laukė jos.

Roza patraukė blyškiai apšviestu koridoriumi, viena ranka braukdama per sieną ir gaudydama kūdikio bei buliaus sukeltus garsus. Ji taipgi ieškojo ir daugiau mėšlo krūvų, bet jų nesimatė. Bent jau kol kas. Po trijų minučių takelis išsišakojo. Kūdikio verksmas truputį garsiau sklido iš kairės *(o galbūt kartu su dominuojančia ranka aš turiu ir dominuojančią ausį?* - nusistebėjo Roza), tad ji pasuko ta

kryptimi. Žengusi du žingsnius, Roza sustojo. Ji iškart suprato, kam reikalingos sėklytės: ji tapo Grytute požemyje be broliuko, su kuriuo galėtų pasidalyti savo baime. Roza grįžo prie išsišakojimo, atsiklaupė ir išvyniojo ryšulėlį. Tada padėjo sėklą ant žemės aštriu galu į tą pusę, iš kurios ji atėjo. Bent jau jokie paukščiai nesules jos paliktų pėdsakų.

Roza atsistojo ir patraukė toliau. Po penkių žingsnių ji priėjo naują takelį, kuris greitai išsišakojo į tris kryptis. Roza pasirinko vidurinę atšaką, pažymėdama ją granato sėklele. Po trisdešimties žingsnių ir dar dviejų posūkių šis takas baigėsi aklaviete, kur ant sienos puikavosi penki juodi žodžiai: "AR NORI SU MANIM PASIDULKINTI?"

Roza sugrįžo prie trišakio išsišakojimo, pakėlė sėklelę ir padėjo ant naujo tako pradžios.

8

Roza visiškai nenumanė, kiek ji užtruko, kol taip nusigavo iki labirinto vidurio, nes greitai laikas nebeteko prasmės.

Ji žinojo neužtrukusi labai ilgai, kadangi kūdikis vis dar verkė... nors Rozai iš tiesų ėmus artėti, verksmas pradėjo trūkinėti. Du kartus Roza girdėjo nudundant buliaus kanopas, - vienąkart tolumoje, kitąkart, taip arti, - kad ji net sustingo vietoje, prispaudusi rankas prie krūtinės, kadangi jau pasiruošė jį išvysti kitame to paties tako gale.

Kai tekdavo sugrįžti atgal, Roza pakeldavo paskutinę sėklytę, kad vėliau nesusipainiotų. Įėjusi į labirintą, ji turėjo beveik penkiasdešimt sėklyčių, o galų gale užėjusi už kampo ir priešaky išvydusi daug ryškesnę žalią šviesą, ji pastebėjo, jog ryšulėlyje liko tik trys.

Roza priėjo takelio galą ir sustojo, žvelgdama į kvadratinį kambarį akmeninėmis grindimis. Ji dirstelėjo į viršų, ieškodama stogo, bet išvydo tik tolstančią svaiginančią tamsą. Roza vėl nuleido akis žemyn, pastebėjo dar keletą mėšlo krūvų ant grindų ir nukreipė savo dėmesį į kambario vidurį. Ten ant paklodžių gulėjo putli šviesiaplaukė mergytė. Jos akys buvo užtinusios nuo verkimo, o skruostai - šlapi nuo ašarų, tačiau dabar ji vėl tylėjo. Pakėlusi kojas į viršų, mergytė, regis, tyrinėjo savo kojų nykščius. Retsykiais ji giliai atsidusdavo. Šie garsai palytėjo Rozos širdį daug smarkiau nei ankstesnis verksmas: tarytum kūdikis būtų žinojęs, kad jį paliko.

Atnešk man mano kūdikį.

Kieno kūdikį? Kas ji iš tikrųjų? Ir kas ją čia atnešė?

Roza nusprendė, kad neverta ieškoti atsakymų. Užteko vien to, jog mergaitė, tokia miela ir tokia vieniša, gulėjo čia, bandydama žaisti savo pačios kojų nykščiais šaltoje žalioje šviesoje pačiame labirinto vidury.

Beje, ši šviesa tikriausiai jai kenkia, - dingtelėjo Rozai, ir ji nuskubėjo į kambario vidurį. - *Turbūt tai kažkokia radiacija.*

Kūdikis pakreipė galvutę, pamatė Rozą ir pakėlė į ją rankas. Šis gestas visiškai užkariavo Rozos širdį. Ji paklode apvyniojo mergaitės krūtinę ir pilvuką ir paėmė ją ant rankų. Mergaitė atrodė kokių trijų mėnesių. Ji apsikabino Rozos kaklą ir numetė savo galvutę - plumpt! - ant Rozos peties. Ji vėl ėmė verkšlenti, bet labai tyliai.

- Viskas gerai, - paguodė ją Roza, švelniai tapšnodama per mažutę į paklodę įsuktą nugarėlę. Ji užuodė kūdikio odą, šiltą ir saldesnę už kvepalus. Roza priglaudė savo nosį prie plonų plaukučių, dengiančių tobulą galvutę. - Viskas gerai, Karolina, viskas gerai, mes tuoj pat išeisim iš šito šlykštaus seno...

Roza išgirdo atidundančias kanopas už nugaros ir susičiaupė, melsdama, kad bulius nebūtų išgirdęs svetimo balso; kad kanopų dundesys vėl imtų tolti, Erinėjui pasirinkus kitą taką, vedantį tolyn nuo jos. Šįkart to neatsitiko. Kanopų dundesys ėmė artėti. Po to viskas nutilo, tačiau Roza visgi girdėjo gilų kvėpavimą, tarytum jis priklausytų storuliui, ką tik užlipusiam laiptais į viršų.

Iš lėto, jausdamasi sena ir surambėjusi, Roza su kūdikiu ant rankų pasisuko į tą pusę, iš kur sklido garsas. Ji tikėjosi išvysti Erinėjų - šįkart nuojauta jos neapgavo.

"Bulius mane užuostų ir pultų." Taip jai pasakė moteris raudona suknele... ir dar pridūrė: "Jis pultų tik mane, bet žūtume abi". Ar Erinėjus jau užuodė ją? Roza taip nemanė. Jai atrodė, kad bulius saugojo kūdikį - galbūt *bet ką,* esantį labirinto vidury - ir dabar stovėjo čia, kadangi jį patraukė kūdikio verksmas. Galbūt tai buvo svarbu, o galbūt - ir ne. Svarbiausia, kad bulius stovėjo čia - pats šlykščiausias Rozos kada nors matytas gyvulys.

Erinėjus stovėjo tako gale kažkoks iškraipytas kaip ir šventykla: tarytum Roza būtų žvelgusi į jį per skaidrų, greitai tekantį vandenį. Tačiau bulius panarinta galva stovėjo it įbestas. Viena priekinė kanopa buvo taip giliai įskelta, kad net priminė milžiniško paukščio nagą, pastatytą ant akmeninių grindų. Bulius atrodė keturiais coliais aukštesnis už Rozą ir svėrė mažiausiai dvi tonas. Jo pakaušis buvo plokščias it plaktukas ir spindėjo lyg šilkas, ragai - stori ir trumpi, neilgesni už pėdą, tačiau aštrūs ir tvirti. Roza nesunkiai įsivaizdavo, kaip

lengvai jie persmeigtų jos nuogą pilvą... arba nugarą, jei ji bandytų pabėgti. Visgi ji neįstengė įsivaizduoti, koks būtų tokios mirties *jausmas,* netgi pragyvenus tiek metų su Normanu.

Bulius kilstelėjo galvą, ir Roza išvydo vienintelę jo akį, mėlyną, didžiulę ir neįprastą, pačiame snukio vidury. Kai jis vėl nuleido galvą ir skelta kanopa ėmė be perstojo stuksėti į grindis, Roza suvokė vieną dalyką: jis ruošėsi pulti.

Kūdikis taip kurtinančiai suklykė tiesiai į Rozos ausį, kad ši net pašoko.

- Ša, - nuramino Roza, supdama mergaitę ant rankų. - Ša, kūdikėli, nebijok, nebijok.

Tačiau *buvo* ko bijoti. Bulius, stovintis siaurame tarpduryje, ketino ištraukti jos žarnas ir papuošti jomis įdomiai spindinčias sienas. Roza pamanė, kad jos atsispindėtų juoda spalva it kontūrai, kartkartėmis išsikreipiantys giliai akmeninėje sienoje. Kambario vidury nebuvo už ko pasislėpti, nė vienos kolonos, o jei Roza pabandytų pasiekti taką, kuriuo čionai atėjo, aklasis bulius išgirstų jos žingsnius ir užblokuotų kelią, jai nespėjus pasiekti nė pusiaukelės: bulius bestų į ją ragais, prispaustų prie sienos, vėl bestų ir sutryptų negyvai. Taip pat ir kūdikį, jei Rozai pavyktų išlaikyti jį rankose. *Jis aklas, tačiau turi puikią uoslę.*

Roza stovėjo išpūtusi akis, užhipnotizuota priekinės kanopos stuksenimo. Kai pagaliau stuksenimas liovėsi...

Roza metė žvilgsnį į peršlapusį ryšulį iš naktinių marškinių rankose. Ryšulį su akmeniu viduje.

Jo uoslė - puiki.

Ji priklaupė ant vieno kelio, nenuleisdama aklių nuo buliaus, dešine ranka prispaudusi mergaitę prie peties. Kaire ranka ji atvyniojo marškinius. Audinys, apvyniotas aplink akmenį, buvo tamsiai raudonas, prisisunkęs “Vendės Jarou” kraujo, tačiau po liūties jis liko tik blyškiai rausvas. Tik skiautės “ausys” liko purpurinės.

Roza pakėlė akmenį į kairę ranką, jausdama jo svorį. Kai buliaus užpakalinės kojos sulinko, ji parideno akmenį į kairę nuo jo. Erinėjaus galva iškart pasisuko į tą pusę, jo šnervės išsipūtė, ir bulius puolė tai, ką užuodė ir išgirdo.

Roza akimirksniu pašoko ant kojų. Ji paliko savo naktinių marškinių liekanas prie kūdikio paklodžių. Kitoje rankoje vis dar laikė ryšulėlį su trimis granato sėklytėmis, tačiau visai nejautė jo. Dabar jai rūpėjo tik perbėgti per patalpą norimo takelio link. Už jos Erinėjus puolė akmenį, paspyrė savo kanopa, vėl pasivijo ir trenkė į jį savo

plokščia galva. Akmuo nuskrido į vieną iš kitų takelių. Bulius garsiai švokšdamas nusivijo jį iš paskos. Roza bėgo, tačiau labai lėtais judesiais. Visa tai vėl virto tik sapnu, nes bėgimas sapnuose visada atrodė toks lėtas, ypač košmaruose, kur priešas beveik mynė tau ant kulnų. Košmaruose pabėgimas virsdavo povandeniniu baletu.

Roza įlėkė į siaurą koridorių ir išgirdo, kaip kanopų bildesys apsisuka ir ima artėti. Bulius vijosi ją, o kai jis visai priartėjo, Roza suriko, prispausdama išsigandusį kūdikį prie krūties, ir pasileido tekina. Tai nepadėjo. Bulius buvo greitesnis. Jis pasivijo Rozą... ir prabėgo pro šalį už sienos jai iš dešinės. Erinėjus laiku pastebėjo apgaulę su akmeniu ir suspėjo pasivyti Rozą, tačiau jis pasirinko ne tą takelį.

Roza dusdama, išdžiūvusia burna nuskubėjo toliau, jausdama dilgčiojimą smilkiniuose, gerklėje ir akyse. Ji visiškai nenutuokė, kur ji buvo ar kuria kryptimi bėgo - viskas dabar priklausė nuo sėklyčių. Jei ji užmiršo padėti bent vieną, jai gali tekti klaidžioti valandų valandas, kol galų gale bulius suras ją ir sutryps negyvai.

Roza pasiekė penkiašakį išsišakojimą, pažvelgė žemyn ir neišvydo jokios sėklelės. Ji pastebėjo švytinčią buliaus šlapimo balutę, ir į galvą dingtelėjo siaubingai įtikinama mintis. O jei čia *buvo* sėklytė? Roza neatsiminė numetusi čia vieną, tačiau ji neprisiminė, kad kur nors *nebūtų* jos numetusi. O jei bulius paspyrė ją savo kanopa, prabėgdamas išsišakojimu, nuleista galva, aštriais ragais skrosdamas orą ir drauge paleisdamas šlapimo čiurkšlę?

Tu negali taip galvoti, Roza - kaip įtikinamai tai beatrodytų, tu negali. Tu sušalsi, ir galiausiai bulius užmuš jus abi.

Roza metėsi į priekį, viena ranka prilaikydama kūdikio kaklą, kad mergaitės galva nemaskatuotų. Takelis bėgo tiesiai dvidešimt jardų, sukosi į dešinę ir vėl bėgo dvidešimt jardų iki dvišakio išsišakojimo. Roza nuskubėjo prie jo, liepdama sau nepamesti galvos, jei ten neras sėklos. Tada ji paprasčiausiai grįžtų atgal prie penkių atšakų ir išbandytų kitą takelį, lengviau ir būti negali... jei tik ji nepames galvos. Tačiau netgi po tokių minčių giliai sąmonėje sudejavo svetimas išsigandęs balsas: *Pasiklysti, štai ko tu nusipelnei už pabėgimą nuo savo vyro, pasiklysti labirinte, žaidžiant slėpynes su buliumi tamsoje, darant paslaugas pamišėlei... Štai taip nutinka blogoms žmonoms, kurios bando iššokt aukščiau bambos. Pasiklysti tamsoje...*

Roza pamatė sėklelę, aštriu galu aiškiai rodančią į dešinę atšaką, ir atsipūtė iš palengvėjimo. Ji pakštelėjo mergaitei į skruostą ir pastebėjo, kad ši vėl užmigo.

9

Roza pasuko į dešinę ir su Karolina - labai tinkamas vardas mergaitei - ant rankų patraukė takeliu. Ji neprarado to košmariško jausmo ir baimės, jog galų gale prieis išsišakojimą be sėklytės ant grindų, tačiau kol kas to neatsitikdavo. Erinėjus taipgi bėgiojo šalia, tai nutoldamas, tai vėl priartėdamas, ir tai Rozai priminė jos kelionę su tėvais į Niujorką, kai jai tebuvo penkeri ar šešeri. Labiausiai jai įsiminė grupės “Rockettes” pasirodymas “Radio City Music Hall” scenoje ir gąsdinantis “Grand Central” stoties triukšmas, sumišęs su aidu, dideliais apšviestais ženklais ir milžiniškais žmonių srautais. Žmonės stotyje sužavėjo Rozą lygiai taip pat kaip “Rockettes” (ir beveik dėl tų pačių priežasčių, nors ši mintis toptelėjo visai neseniai), tačiau traukinių garsai labai ją išgąsdino, kadangi neįmanoma buvo pasakyti, iš kur ar į kur jie važiuoja. Dundesys priartėdavo ir nutoldavo, priartėdavo ir nutoldavo, toks tolimas arba pasiruošęs sudrebinti grindis tiesiai po tavo kojomis. Besiklausant aklai labirinte lakstančio buliaus Erinėjaus, šie prisiminimai grįžo su neįtikėtinu aiškumu. Roza suprato, kad ji, kuri niekada nepaaukojo nė vieno dolerio valstybinei loterijai ir nežaidė “Bingo”, norėdama išlošti kalakutą su akiniais nuo saulės, dabar dalyvavo žaidime, kur pagrindinis prizas - jos gyvybė, o didžiausias pralaimėjimas - jos mirtis... ir kūdikio mirtis taip pat. Ji prisiminė vyruką iš Portsaido gražiu, bet nepatikimu veidu ir jo trijų kortų, išdėliotų ant lagamino, žaidimą. Dabar ji buvo vynų tūzas. Ironiška, bet buliui nebūtinai reikėjo įtempti ausis ar užaštrinti uoslę, kad jas surastų. Jis galėjo užtikti jas ir buko atsitiktinumo dėka.

Tačiau to neatsitiko. Roza išsuko iš už paskutinio kampo ir priešaky išvydo laiptus. Dusdama, verkdama ir juokdamasi tuo pačiu metu ji išbėgo iš koridoriaus jų link. Roza užbėgo tuzinu laiptelių ir atsigręžė atgal. Apačioje matėsi į tamsą vingiuojantis labirintas, posūkių, išsišakojimų ir aklaviečių raizginys. Kažkur toli dešinėje girdėjosi Erinėjaus žingsniai. Jie tolo. Jos buvo saugios. Rozos pečiai nukaro iš palengvėjimo.

Galvoje suskambo “Vendės” balsas: *Pamiršk tai - tu dar negrįžai su vaiku atgal. Tu gerai pasidarbavai, tačiau tai dar ne pabaiga.*

Ne, žinoma, ne. Dar reikėjo užlipti du šimtus laiptelių, šįkart su vaiku ant rankų, o Roza jau dabar jautėsi išsekusi.

Viską iš eilės, brangioji, - patarė panelė Praktiškoji-Nuovokioji. - *Taip turi daryti. Laiptelis po laiptelio.*

Taip, taip, panele P ir N, Dvylikos laiptelių filosofijos karaliene.

Roza ėmė kopti į viršų (laiptelis po laiptelio), retsykiais pažvelgdama per petį. Galvoje sukosi pusiau suformuluotos

(ar gali buliai lipti laiptais?)

siaubingos mintys. Kūdikis ant rankų vis sunkėjo ir sunkėjo, tarsi būtų pradėjęs veikti koks nors keistas fizikos dėsnis: kuo arčiau paviršius, tuo sunkesnis vaikas. Roza jau matė dienos šviesą ir negalėjo atitraukti nuo jos akių. Akimirką atrodė, kad ji tyčiojasi iš Rozos, visai nesiruošdama priartėti, o tuo tarpu Rozos kvėpavimas vis greitėjo, kraujas tvinkčiojo smilkiniuose. Pirmą kartą per dvi savaites jai vėl suskaudo inkstus. Roza nekreipė į visa tai dėmesio - bent jau stengėsi nekreipti - ir nepaleido dienos šviesos iš akių. Galų gale ji ėmė plėstis, atverdama laiptų viršų.

Likus penkiems laipteliams iki viršaus, paralyžiuojantis mėšlungis sutraukė didžiuosius dešinės šlaunies raumenis nuo kelio iki pat dešinio sėdmens. Pabandžiusi pamasažuoti koją, iš pradžių Roza pajuto tarsi minkytų akmenį. Ji sudejavo iš skausmo, tačiau ir toliau masažavo raumenis (tai ji daugelį kartų darė per savo vedybinio gyvenimo metus), kol pagaliau jie atsileido. Roza sulenkė koją per kelį, norėdama įsitikinti, kad mėšlungis nesugrįš. Kai taip neatsitiko, atsargiai užlipo paskutiniais laipteliais. Viršuje Roza sustojo ir apsidairė apdujusiomis šachtininko, kuris kažkokiu būdu išgyveno užgriuvus šachtai, akimis.

Debesys nuslinko, kol ji buvo po žeme, ir dabar aplinkui tvieskė vasariška saulės šviesa. Oras buvo sunkus ir drėgnas, tačiau Rozai vis dėlto atrodė, jog tai saldžiausias įkvėpimas jos gyvenime. Ji dėkingai atgręžė ašarotą ir prakaituotą veidą į dangaus žydrynę. Kažkur tolumoje dar dundėjo griaustinis lyg tuščiai grasinantis nugalėtas bulius. Tai Rozai priminė Erinėjų, bėgiojantį tamsoje ir vis dar ieškantį moters, kuri išdrįso įžengti į jo valdas ir pavogti jo prizą. *Cherchez la femmme**, - šypsodamasi pagalvojo Roza. - *Gali* cherchez *kiek tik nori, stipruoli. Ši* femme - *jau nekalbant apie jos* petite fille** - pabėgo.

10

Roza iš lėto pasitraukė nuo laiptų. Tako, vedančio į negyvų medžių giraitę, pradžioje ji atsisėdo ir padėjo mergaitę ant kelių. Roza tik norėjo atgauti kvapą, tačiau saulė taip šildė nugarą... kai ji pakėlė

---

* Ieškoti moters *(pranc.)*.
** Mažylė *(pranc.)*.

galvą, jos šešėlis jau buvo truputį pasislinkęs į šoną, tad Roza nusprendė, kad šiek tiek nusnūdo.

Atsikeldama ir susiraukdama iš skausmo dešinės šlaunies raumenyse, Roza išgirdo paukščių klegesį: atrodė lyg didžiulė šeimyna piktai ginčytųsi prie sekmadieninių pietų. Mergaitė tyliai knarktelėjo, kai Roza pakeitė jos padėtį, išpūtė seilių burbuliuką tarp lūpų ir vėl nutilo. Roza stebėjosi ir pavydėjo jai to taikaus, mieguisto pasitikėjimo.

Ji patraukė taku, po to stabtelėjo ir atsigręžė į vienintelį gyvą medį spindinčiais žaliais lapais, raudonai purpurinių prikritusių vaisių ratu ir "Klasikinių mitų" metro įėjimu šalimais. Roza ilgai žiūrėjo, kol šis vaizdas užpildė jos akis.

Visa tai tikra, - mąstė ji. - *Kaip tokie aiškiai matomi dalykai galėtų būti netikri? Be to, aš tikrai nusnūdau. Bet argi galima miegoti sapne? Kaip gali užmigti, kai jau ir taip miegi?*

Pamiršk tai, - tarė panelė Praktiškoji-Nuovokioji. - *Tai dabar būtų geriausia išeitis.*

Taip, ko gero.

Roza vėl patraukė tolyn, o priėjusi kelią užblokavusį medį, nustebo ir nudžiugo, išvydusi, kad nereikės eiti pro medžio šaknis: lengva apylanka vingiavo pro jo viršūnę.

Bent jau dabar ji yra, - aplenkdama medį pamanė ji. - *Ar esi tikra, kad ir anksčiau taip buvo, Roza?*

Ausyse pasigirdo juodojo upeliuko čiurlenimas, o pasiekusi jį Roza pamatė, kad vandens lygis jau krenta, ir perėjimui skirti akmenys nebeatrodo tokie maži. Dabar jie buvo grindinių plytelių dydžio. Pats vandens kvapas prarado savo patrauklumą ir kvepėjo kaip labai kietas vanduo, paliekantis oranžines dėmes kriauklėse ir klozetuose.

Vėl pasigirdo paukščių klegesys - *padarei, nepadariau, sakau, kad padarei* - ir Roza pastebėjo dvidešimt ar trisdešimt pačių didžiausių kada nors matytų paukščių, sutūpusių ant šventyklos stogo. Jie buvo daug didesni už varnas, ir po akimirkos Roza nusprendė, jog tai šio pasaulio suopių ar grifų tipas. Bet iš kur jie atsirado? Ir kodėl?

Stebėdama paukščius, Roza taip stipriai prispaudė kūdikį prie krūtinės, kad šis net ėmė muistytis ir protestuoti pro miegus. Paukščiai pakilo tuo pačiu metu, mosuodami sparnais it paklodėmis. Atrodė, kad jie pastebėjo jos žvilgsnį, ir tai jiems nepatiko. Dauguma iš jų nutūpė negyvuose medžiuose, tačiau keli sklandė miglotame danguje it blogi ženklai iš vesternų.

Iš kur jie atsirado? Ko jiems reikia?

Roza nežinojo, kaip atsakyti į šiuos klausimus. Tad ji nustūmė juos šalin ir akmenimis perėjo upelį. Priartėjusi prie šventyklos, Roza išvydo apleistą, tačiau dar matomą takelį, vedantį aplink akmeninį šventyklos kampą. Ji net nedvejodama pasirinko šį takelį, nors ir ėjo nuoga, o abiejose takelio pusėse augo spygliuoti krūmai. Roza slinko atsargiai, sukiodamasi, kad neįsibrėžtų šonų, ir saugodama

(Karoliną)

kūdikį nuo spyglių. Roza įsidūrė keletą kartų, bandydama nukreipti mergaitę toliau nuo spyglių, tačiau tik iš vieno įbrėžimo - ant dešinės šlaunies - pasirodė kraujas.

Kai aplenkė šventyklos kampą ir pažvelgė į priekį, Rozai pasirodė, kad pastatas kažkaip pasikeitė. Pokyčiai buvo tokie dideli, kad ji iškart negalėjo jų suvokti. Roza pamiršo visa tai, išvydusi vis dar prie suvargusios kolonos bestovinčią "Vendę", tačiau žengusi pustuzinį žingsnių moters raudona suknele link, Roza stabtelėjo ir atsigręžė atgal, atverdama savo akis ir *protą* į pastatą.

Šįkart ji iškart atpažino pokyčius ir nustebusi riktelėjo. Buliaus Šventykla atrodė negyva ir nereali... dviejų dimensijų. Ji Rozai priminė eilėraštį, skaitytą dar mokykloje, kuris apdainavo nutapytą laivą nutapytame vandenyne. Keistas jausmas, jog šventykla netelpa į perspektyvą, dingo, o kartu su juo ir grasinanti pastato aura. Dabar visos linijos atrodė tiesios, kur jos tokios ir turėjo būti, jokie staigūs architektūriniai vingiai nedirgino akies. Pastatas atrodė it paveikslas, nutapytas dailininko, kurio vidutiniškas talentas ir pasibaisėtinas romantizmas padėjo jam sukurti blogą meno kūrinį - paveikslą, kurio likimas buvo kiurksoti rūsio kampe ar ant palėpės lentynos kartu su senais "National Geographic" numeriais bei iškomplektuotais žaidimais.

O galbūt retai aplankomoje trečioje lombardo lentynoje.

- Moterie! Ei, moterie!

Roza atsisuko į "Vendę", kuri nekantriai mojavo.

- Paskubėk ir atnešk čionai kūdikį! Čia tau ne turistinė ekskursija!

Roza nekreipė į ją dėmesio. Dėl šio kūdikio ji rizikavo savo gyvybe, todėl visai neketino skubėti. Roza atitraukė paklodę ir pažvelgė į tokį pat moteriškos lyties nuogą kūnelį kaip ir jos pačios. Bet tai ir visi panašumai. Mergaitė neturėjo jokių randų ar įkandimų žymių. Ant viso kūnelio nesimatė nė vieno apgamėlio, nuo pėdų iki pečių. Jis buvo tobulas.

Taip, tobulas. O dabar, rizikavusi dėl jos gyvybe, išgelbėjusi nuo tamsos, buliaus ir dar velniai žino nuo ko, nejau ketini atiduoti ją

toms dviems moterims? Abi serga kažkokia liga, o ta, ant kalvos, dar ir pamišusi. Nejau ketini atiduoti joms vaiką?

- Jai nieko neatsitiks, - nuramino ją juodaodė moteris. Roza pasisuko į ją. "Vendė Jarou" stovėjo prie jos ir su giliu supratimu žvelgė į Rozą.

- Taip, - ji palingavo galva, tarytum Roza būtų garsiai išsakiusi savo abejones. - Žinau, ką tu galvoji, todėl ir sakau, kad jai nieko neatsitiks. Nėra jokių abejonių, kad ji - pamišėlė, tačiau pamišimas nepereis vaikui. Ji žino, kad nors ir pagimdė šį kūdikį, jis nepriklausys jai, kaip nepriklauso ir tau.

Roza dirstelėjo į kalvą, kur šalia ponio stovėjo moteris purpuriniu chitonu ir laukė savo palikuonio.

- Koks jos vardas? - paklausė Roza. - Kūdikio motinos? Ar...

- Nesvarbu, - pertraukė ją moteris raudona suknele, tarsi norėdama sulaikyti ją nuo bereikalingų žodžių. - Jos vardas neturi reikšmės. Svarbi tik jos psichinė būklė. Pastaruoju metu ji labai nekantri. Geriau jau nedelskime.

- Buvau nusprendusi pavadinti savo kūdikį Karolina. Normanas man leido. Jam vis tiek nebuvo svarbu.

Roza pravirko.

- Labai gražus vardas. Tinkamas vardas. Neverk. Nepradėk, - moteris apkabino Rozą per pečius, ir jos abi ėmė kopti į kalvą. Žolė šiūravo palei basas Rozos kojas ir kuteno kelius. - Ar paklausysi mano patarimo, moterie?

Roza smalsiai pažvelgė į ją.

- Žinau, jog sunku paklausyti patarimo, kai tau liūdna, tačiau paklausyk. Aš gimiau vergijoje, užaugau grandinėse ir buvau išlaisvinta beveik dievaitės. Tai padarė ji, - "Vendė" parodė į moterį, tyliai stovinčią ir laukiančią jųdviejų. - Ji išgėrė jaunystės vandens ir privertė mane taip padaryti. Dabar mes gyvename kartu, bet kartais, pažvelgusi į veidrodį, aš norėčiau išvysti raukšles. Aš palaidojau savo vaikus, jų vaikus ir jų vaikų vaikus iki penkiasdešimtosios kartos. Mačiau daugybę karų, kurie ateidavo ir praeidavo lyg bangos, nuplaunančios pėdsakus bei smėlio pilis. Mačiau degančius kūnus ir šimtus galvų, pamautų ant kuolų Lado mieste. Mačiau žudant protingus valdovus ir vietoj jų pastatant kvailius, ir dar iki šiol tebegyvenu.

Moteris giliai atsiduso.

- Aš vis dar gyvenu, todėl manau esanti pakankamai kvalifikuota duoti patarimus. Ar išklausysi? Greit atsakyk. Aš nenoriu, kad *ji* išgirstų šį patarimą, mes jau beveik atėjome.

- Taip, kalbėk.

- Geriausia būti negailestingai savo praeičiai. Svarbūs ne tie smūgiai, kurių mes sulaukiame, o kuriuos išgyvename. O dabar atmink, savo sveiko proto ir gyvybės dėlei, *nežiūrėk į ją!*

Moteris raudona suknele tiesiog pabrėžė paskutinius žodžius. Po minutės Roza vėl stovėjo priešais blondinę. Ji nukreipė akis į Purpurinės Rozos chitono skverną, nesuvokdama, jog vėl per stipriai spaudžia kūdikį, kol "Karolina" nepasimuistė ir nepamojo gležna rankele. Mergaitė pabudo ir su dideliu susidomėjimu žvelgė į Rozą. Jos akys buvo tokios pat mėlynos kaip ir vasaros dangus.

- Tu tikrai puikiai pasidarbavai, - prabilo tas maloniai kimus balsas. - Aš dėkoju tau. O dabar atiduok ją man.

Purpurinė Roza ištiesė rankas. Ant jų žaidė šešėliai. Staiga Roza pastebėjo tai, kas jai labai nepatiko: pilkai žalias dumblas augo tarp moters pirštų lyg samanos. Arba žvynai. Roza nesąmoningai prispaudė kūdikį prie savęs. Šįkart mergaitė dar stipriau pasimuistė ir netgi riktelėjo.

Juoda ranka suspaudė Rozos petį.

- Sakiau tau, kad viskas gerai. Ji niekada nenuskriaus kūdikio, be to, ir aš rūpinsiuos ja, kol mūsų kelionė baigsis. O tai įvyks netrukus. Tada ji atiduos vaiką... na, tai jau nesvarbu. Bet kol kas kūdikis priklauso jai. Atiduok jį jai.

Jausdama, jog tai sunkiausias darbas jos sunkiame gyvenime, Roza ištiesė kūdikį moteriai ant kalvos. Kai ši paėmė mergaitę į savo rankas, pasigirdo tylus pasitenkinimo niurnesys. Kūdikis pažvelgė į veidą, kurį Rozai buvo uždrausta matyti... ir nusijuokė.

- Taip, taip, - užniūniavo maloniai kimus balsas. Jos veide pasirodė kažkas panašus į Normano šypsenėlę, nuo kurios Rozai norėjosi rėkti. - Taip, brangioji, ten buvo tamsu, tiesa? Tamsu, bjauru ir bloga, o, taip, mama žino.

Dėmėtos rankos priglaudė kūdikį prie purpurinio chitono. Mergaitė pakėlė akis, nusišypsojo, priglaudė galvutę prie motinos krūtinės ir vėl užmerkė akis.

- Roza, - prabilo moteris purpuriniu chitonu. Jos balsas buvo susimąstęs ir nesveikas, priklausantis despotui, kuris, regis, turėjo greitai prarasti įsivaizduojamos kariuomenės kontrolę.

- Taip, - sušnibždėjo Roza.

- Iš tikrųjų Roza. Roza Tikroji.

- T - taip. Manyčiau.

- Ar prisimeni, ką pasakiau, prieš tau nusileidžiant žemyn?

- Taip. Labai gerai prisimenu.

Nors Roza visai nenorėjo prisiminti.

- Ir ką gi? - godžiai paklausė Purpurinė Roza. - Ir ką gi aš tau pasakiau, Roza Tikroji?

- "Aš atsilyginu".

- Taip. Aš atsilyginu. Ar buvo labai blogai ten, tamsoje? Ar buvo bloga, Roza Tikroji?

Roza atsargiai apmąstė, ką atsakyti.

- Bloga, bet būna ir blogiau. Manau, blogiausia buvo upelis. Aš norėjau gerti.

- Tavo gyvenime yra daug dalykų, kuriuos norėtum pamiršti?

- Taip. Tikriausiai.

- Tavo vyras?

Roza linktelėjo.

Moteris su miegančiu kūdikiu ant rankų prabilo taip užtikrintai, kad net Rozai širdis apmirė.

- Tu būsi su juo išskirta.

Roza pravėrė burną, bet supratusi, jog nesugebės ištarti nė žodžio, vėl susičiaupė.

- Vyrai - gyvuliai, - tęsė Purpurinė Roza. - Kai kuriuos galima prisijaukinti ir išdresuoti. O kai kurių negalima. Kai susiduriame su tokiu, kurio nei prisijaukinsi, nei išdresuosi, ar turime jaustis prakeiktos ar apgautos? Ar turime sėdėti pakelėje - ar supamojoje kėdėje šalia lovos - ir keikti savo likimą? Ar turime sukilti prieš *ka?* Ne, nes *ka* - ratas, sukantis pasaulį, ir vyras ar moteris, sukilęs prieš jį, paprasčiausiai bus sutraiškytas. Tačiau su žiauriais gyvuliais reikia susidoroti. Ir turime su šia užduotimi susidoroti pilna vilčių širdimi, kadangi kitas gyvulys visada bus kitoks.

Bilis - ne gyvulys, - pamanė Roza, žinodama, kad niekad neišdrįs to pasakyti šiai moteriai. Buvo per daug lengva įsivaizduoti, kaip ji sugriebia Rozą ir dantimis perkanda jai gerklę.

- Bet kokiu atveju, gyvuliai susirems. Tokia jų prigimtis - nuleisti galvą ir pasileisti viens kito link, kad galėtų susiremti ragais. Ar supranti?

Staiga Roza suprato, ką sako ši moteris, ir ją apėmė siaubas. Ji pakėlė pirštus ir prilietė lūpas. Jie atrodė sausi ir įkaitę.

- Nebus jokios kovos, - atsakė Roza. - Nebus jokios kovos, nes jie nežino vienas apie kitą. Jie...

- Gyvuliai susirems, - pakartojo Purpurinė Roza ir kažką jai ištiesė. Prireikė minutės, kad Roza suvoktų, kas tai: auksinė apyrankė, kurią Purpurinė Roza nešiojo virš dešinės alkūnės.

- Aš...aš negaliu...

- Paimk ją, - staiga nekantriai paragino moteris purpuriniu chitonu. - Paimk ją, paimk! Ir daugiau nebeinkšk! Dėl visų kada nors egzistavusių dievų meilės, baik inkšti it kvaila avelė!

Roza ištiesė savo drebančią ranką ir paėmė apyrankę. Nors ji visąlaik spaudėsi prie blondinės kūno, vis tiek buvo šalta. *Jei ji paprašys ją užsidėti, nežinau, ką tada darysiu,* - pamanė Roza, bet Purpurinė Roza nepaprašė. Ji tik ištiesė savo dėmėtą ranką ir parodė į alyvmedį. Molbertas dingo, o paveikslas - kaip ir tas Rozos kambaryje - išaugo iki milžiniško dydžio. Jis taip pat pasikeitė. Jis vis dar vaizdavo butą Trentono gatvėje, tačiau nebesimatė jokios į duris atsisukusios moters. Kambarys skendėjo tamsoje. Tik šviesių plaukų sruogelė ir nuogas petys matėsi virš antklodės ant lovos.

Tai aš, - nustebusi pagalvojo Roza. - *Tai aš miegu ir sapnuoju šį sapną.*

- Eik, - tarė Purpurinė Roza ir palietė jos pakaušį.

Roza žengė žingsnį paveikslo link, kadangi norėjo išvengti tos šaltos siaubingos rankos prisilietimo. Ji suvokė girdinti - labai tyliai - eismo gatvėje garsus. Svirpliai šokinėjo aplink jos kojas aukštoje žolėje.

- Eik, mažyle Roza Tikroji. Ir ačiū, kad išgelbėjai mano kūdikį.

- *Mūsų* kūdikį, - pataisė Roza ir iškart išsigando. Žmogus, pataisęs šios moters žodžius, pats turėjo būti nepilno proto.

Tačiau moteris purpuriniu chitonu atsakė daugiau nustebusiu nei supykusiu balsu.

- Taip, taip, jei taip nori - *mūsų* kūdikį. O dabar eik. Prisimink tai, ką turi prisiminti, ir pamiršk tai, ką reikia pamiršti. Saugok save, kai išeisi už mano apsaugos rato ribų.

Kurgi ne, - pamanė Roza. - *Aš nelįsiu tau į akis ir neprašysiu tavo malonės, gali tuo neabejoti. Tai būtų tas pats, kaip pakviesti Idį Aminą tiekti maistą vakarėliui sode arba Adolfą Hitlerį...*

Mintis nutrūko pastebėjus, kaip moteris paveiksle sukruta lovoje ir užsitraukia antklodę ant nuogo peties.

Tai *nebe* paveikslas.

Tai langas.

- Eik, - ramiai paragino moteris raudona suknele. - Gerai pasidarbavai. Eik, kol ji nepersigalvojo dėl savo jausmų.

Roza žengė paveikslo link. Už nugaros ji išgirdo nebe maloniai kimų, o garsų žudikišką Purpurinės Rozos balsą:

- *Ir prisimink: aš atsilyginu!*

Roza užsimerkė nuo netikėto šūksnio ir pasileido pirmyn, neabejodama, kad moteris purpuriniu chitonu pamiršo Rozos padarytą pas-

laugą ir nusprendė ją nužudyti. Ji užkliuvo už kažko (galbūt už paveikslo krašto?) ir pajuto, kad krenta. Roza dar spėjo pajusti, kaip jos skrandis apsiverčia it cirko akrobatas, ir viską užliejo tamsa. Joje Roza girdėjo kažkokį tolimą, bet artėjantį grėsmingą garsą. Galbūt tai buvo dundantis giliuose "Grand Central" stoties tuneliuose traukinys, galbūt griaustinis, o galbūt bulius Erinėjus, aklai bėgiojantis labirintu su nuleista galva ir atstatytais trumpais, bet aštriais ragais.

Ir tada Roza nugrimzdo užmarštin.

11

Roza dreifavo tyliai ir apatiškai lyg nesvajojantis embrionas placentos apsupty iki pat septynių valandų ryto, kai ją iš miegų ištraukė šalia stovintis "Big Benas". Roza atsisėdo lovoje, mosuodama rankomis ore tarytum žnyplėmis ir rėkdama nesuprantamus žodžius iš jau pamiršto sapno:

- *Neversk manęs pažvelgti į tave! Neversk manęs pažvelgti į tave! Neversk! Neversk!*

Tada Roza išvydo kreminės spalvos sienas, mažytę sofutę bei pro langą vidun plūstančią šviesą ir jų pagalba susikūrė sau taip reikalingą realybės jausmą. Nesvarbu, kuo ji buvo ir ką darė sapnuose, dabar ji vėl tapo Roza Maklendon, vieniša moterimi, kuri įrašinėjo knygas į kasetes pragyvenimui. Ji ilgai gyveno su blogu vyru, tačiau paliko jį ir susipažino su geru. Roza gyveno vieno kambario bute Trentono gatvės 897-ojo namo antrame aukšte, pačiame koridoriaus gale, su gražiu vaizdu į Braento parką. O, ir dar - ji daugiau niekada nebevalgys pėdos ilgio dešrainių, ypač su raugintais kopūstais. Regis, jie netiko jos organizmui. Roza nebeprisiminė, ką sapnavo

(prisimink tai, ką turi prisiminti, ir pamiršk tai, ką reikia pamiršti)

tačiau ji žinojo, kaip visa tai prasidėjo: ji įžengė į tą prakeiktą paveikslą lyg Alisa - į veidrodį.

Roza pasėdėjo lovoje, apgaubdama save kiek įmanoma daugiau Rozos Tikrosios pasauliu, tada ištiesė ranką žadintuvo link, tačiau numetė jį ant žemės. Žadintuvas ir toliau abejingai čirškė.

- Nusisamdyk invalidą, įdomu tokius stebėti, - sukarkė ji.

Roza pasilenkė žemyn, norėdama pakelti žadintuvą, ir vėl susižavėjo savo baltais plaukais, tokiais nepanašiais į tos paklusnios pelytės Rozos Daniels. Ji sugriebė žadintuvą, nykščiu užčiuopė mygtuką čirškimui sustabdyti, bet dar šį tą išvydusi stabtelėjo. Krūtis, prisispaudusi prie dešinės rankos, buvo nuoga.

Roza nutildė žadintuvą ir atsisėdo, laikydama jį kairėje rankoje. Ji pakėlė antklodę: apatinė jos kūno pusė kaip ir viršutinė buvo visiškai nuoga.

- Kur mano naktiniai? - paklausė ji tuščią kambarį. Jai atrodė, kad šis klausimas nuskambėjo ypatingai kvailai... tačiau Roza nebuvo pratusi atsigulti su naktiniais marškiniais, o atsibusti visiškai nuoga. Netgi keturiolika vedybinių metų su Normanu neparuošė jos tokiems specialiems įvykiams. Roza padėjo žadintuvą ant staliuko, nuleido kojas ant grindų...

- *Oi!* - suriko ji nustebusi ir išsigandusi, kadangi klubus ir šlaunis užliejo skausmas. Skaudėjo net užpakalį. - *Oi, oi, oi!*

Roza atsisėdo ant lovos krašto ir paeiliui sulenkė dešinę, po to kairę koją. Jos judėjo, tačiau kartu ir skaudėjo, ypač dešinė. Atrodė, tarytum vakar Roza būtų iš širdies pasportavusi treniruoklių salėje, nors iš tikrųjų tik pasivaikščiojo su Biliu, ir tai iš lėto.

Garsas buvo panašus į traukinių dundesį "Grand Central" stotyje, - pagalvojo ji.

Koks garsas?

Akimirką Roza beveik pagavo jį, tačiau jis vėl dingo. Roza atsargiai atsistojo, minutėlę pastovėjo prie lovos ir nulingavo į vonią. *Nusverdėjo* į vonią. Dešinė koja atrodė lyg persukta, skaudėjo inkstus. Kas, po velnių?..

Roza prisiminė skaičiusi, kad žmonės kartais "bėga" per miegus. Galbūt *tą* ji ir darė. Galbūt sapnas, kurio Roza nevaliojo prisiminti, buvo toks baisus, kad ji iš visų jėgų stengėsi nuo jo pabėgti. Roza stabtelėjo vonios tarpdury ir atsigręžė į lovą. Paklodė buvo suglamžyta, bet nenutraukta ir neperkreipta, kaip kad turėtų būti, jei ji *iš tikrųjų* "bėgo" savo sapne.

Tačiau Roza pastebėjo tai, kas jai nepatiko. Tai netikėtai grąžino ją į senas blogas dienas: kraujas. Vis dėlto ant paklodės matėsi ne lašeliai, o ploni dryželiai, be to, daug toliau, nei galėjo išbėgti iš nosies ar prakąstos lūpos... nebent ji taip smarkiai judėjo per miegus, kad net atsidūrė kitoje lovos pusėje. Po to Roza pagalvojo, kad ją aplankė kardinolas (taip jos motina įpratino Rozą vadinti menstruacijas), tačiau tai visiškai neatitiko jos kalendoriaus.

Ar tai tavo laikas, mergaite? Ar tau pilnatis?

- Ką? - Roza paklausė tuščio kambario. - Kokia pilnatis?

Ir vėl kažkas sudirgino sąmonę ir vėl dingo. Roza pažvelgė į save ir atskleidė vieną paslaptį: ant dešinės šlaunies matėsi gana atgrasus įbrėžimas. Be jokių abejonių, tai nuo jo atsirado kraujas ant paklodės.

Ar aš pati susidraskiau per miegus? Ar taip...

Šįkart mintis ilgėliau užsilaikė sąmonėje, galbūt todėl, kad tai buvo ne mintis, o įvaizdis. Roza išvydo nuogą moterį - save - šonu slenkančią taku, iš abiejų pusių apaugusiu spygliuotais krūmais. Atsukusi dušą ir viena ranka reguliuodama vandens temperatūrą, ji nusistebėjo, ar galima spontaniškai kraujuoti pakankamai aiškiame sapne. Kaip tie žmonės, iš kurių rankų ir pėdų pasipila kraujas per Didįjį Penktadienį.

Stigmos? Ar nori pasakyti, kad be kita ko tau dar ir stigmos atsiranda?

Aš nieko nesakau, nes nieko nežinau, - Roza atsakė pati sau, ir tai buvo šventa tiesa. Ji galbūt ir galėjo patikėti, - šiaip ne taip, - kad įbrėžimas gali spontaniškai atsirasti ant miegančio žmogaus odos, lygiai toks pat, koks tą pačią akimirką atsirado sapne. Neįtikėtina, bet dar visai priimtina. Nepriimtina buvo tai, kad miegantis žmogus pradangina naktinius marškinius vien dėl to, kad sapnuoja save nuogą.

(Nusirenk tą skudurą.

Negaliu to padaryti! Aš nesu nieko pasivilkusi po marškiniais!

Nebūčiau ir pamaniusi...)

Vaiduokliški balsai. Vienas priklausė jai pačiai, bet kitas?

Nesvarbu, tikrai nesvarbu. Roza nusimetė naktinius marškinius miegodama, o galbūt per trumpą nubudimo akimirką, kurios dabar nebeprisiminė kaip ir savo keisto sapno apie bėgiojimą tamsoje ar strikinėjimą baltais akmenimis per juodo vandens upelį. Roza nusirengė, todėl jei ims ieškoti, ras savo marškinius po lova.

- Taip. Nebent aš juos suvalgiau, arba kaž...

Roza atitraukė ranką, reguliavusią vandens temperatūrą ir smalsiai ją apžiūrėjo. Nuo pirštų galiukų bluko raudonai purpurinės dėmės, o truputį ryškesnės dėmelės matėsi po nagais. Roza iš lėto pakėlė ranką prie veido. Balsas iš sąmonės glūdumos - šįkart ne panelės Praktiškosios-Nuovokiosios - atsakė su pastebimu nerimu. *Nedrįsk priliesti lūpų ranka, kuri lietė sėkleles! Nedrįsk!*

- Kokias sėkleles? - išsigandusi paklausė Roza. Ji pauostė savo pirštus, kurie vos vos kvepėjo skrudintu cukrumi. - *Kokias* sėkleles? Kas atsitiko praeitą naktį? Ar... - Roza nutilo. Ji žinojo, ką geidė toliau pasakyti, bet nenorėjo išgirsti šio klausimo: *Ar tai* vis dar *vyksta?*

Roza palindo po dušu, pasireguliavo reikiamo karštumo vandenį ir pakėlė muilą. Ji ypač gerai nutrynė rankas - trynė išsijuosusi, kol neliko nė vienos purpurinės dėmelės netgi panagėse. Tada niūniuodama išsiplovė galvą. Kurtas patarė jai dainuoti lopšines skirtingais

tonais ir balso registrais, ir Roza laikėsi šio patarimo, dainuodama gana tyliai, kad netrukdytų savo kaimynams. Po penkių minučių išėjus iš vonios ir išsidžiovinus, jos kūnas pasijuto truputį geriau - nebe sulankstytų vielų ir stiklo šukių dariniu. Jos balsas taip pat atgavo savo privalumus.

Roza pradėjo mautis džinsus, bet prisiminusi, kad šiandien pietauja su Robu Lefertsu, užsisegė naują sijoną. Tada atsisėdo prie veidrodžio susipinti kasos. Tai užtruko gana ilgai, kadangi jos nugara, pečiai ir rankos vis dar buvo nelankstūs. Karštas vanduo ištaisė padėtį, bet neišgydė.

Taip, tai buvo ne pagal amžių didelis kūdikis, - mąstė ji, taip įnikusi į kasos pynimą, kad net neužfiksavo savo minčių. Bebaigdama Roza žvilgtelėjo į veidrodį, atspindintį visą kambarį, ir pastebėjo tai, nuo ko jai net akys išsprogo. Visi kiti rytiniai neatitikimai iškart išblėso.

- O, Dieve, - išvebleno Roza. Ji atsistojo ir bejausmėmis it kojokai kojomis perėjo per kambarį.

Iš pažiūros paveikslas atrodė toks pat. Blondinė vis dar stovėjo ant kalvos su tarp menčių nukritusia kasa ir pakelta kaire ranka, tačiau audros debesų virš jos galvos nebesimatė. Dangus virš moters trumpa suknele buvo blyškiai mėlynas drėgną liepos dieną.

Keli juodi paukščiai, kurių anksčiau ten nesimatė, suko ratus danguje, bet Roza beveik jų nepastebėjo.

Dangus mėlynas, nes audra baigėsi, - pamanė ji. - *Ji baigėsi, kai aš... na... kai aš buvau kažkur kitur.*

Roza tik neabejojo, jog tas “kažkur kitur” buvo baisus ir tamsus. Ir to pakako: ji nenorėjo prisiminti daugiau ir galbūt net iš naujo įrėminti paveikslą. Roza žinojo, kad rytoj neberodys jo Biliui, net neužsimins apie jį. Būtų blogai, jei jis pastebėtų, kad audrą pakeitė saulės šviesa, tačiau būtų dar blogiau, jei jis nepastebėtų jokių pokyčių. Tai reikštų, kad ji kraustosi iš proto.

Aš net nebežinau, ar išvis noriu turėti tą prakeiktą daiktą, - pamanė Roza. - *Jis gąsdina. Ar norit išgirsti šį tą linksmo? Manau, kad nuo jo vaidenasi.*

Roza pakėlė berėmį paveikslą, paėmusi jį delnais už kraštų, nekreipdama dėmesio į sąmonės atsiųstą mintį

(atsargiai, Roza, neįkrisk)

elgtis su juo būtent taip. Į dešinę nuo vedančių į koridorių durų stovėjo spinta, kurioje, išskyrus sportbačius, kuriuos avėdama ji paliko Normaną, bei naują pigų sintetinį megztinį, niekó nebuvo. Norint atidaryti spintos duris, reikėjo nuleisti paveikslą ant žemės (Ro-

za galėjo jį pasikišti po pažastimi, bet kažkodėl nepanoro to padaryti), o kai Roza vėl jį pakėlė, dar kartą įsispoksojo į jį. Tikrai matėsi saulė (naujiena) ir dideli juodi paukščiai suko ratus virš šventyklos (*tikriausiai* naujiena), tačiau ar nebuvo dar kažko? Kito pokyčio? Rozai taip atrodė, tik ji jo nematė, kadangi tas buvo ne priedas, o netektis. Kažko trūko. Kažko...

Nenoriu žinoti, - nukirto save Roza. - *Nenoriu net galvoti apie tai.*

Taip. Tačiau iš tikrųjų Roza šito negeidė: paveikslas jau spėjo tapti jos sėkmės talismanu, jos triušio letenėle. Ir viena nekėlė jokių abejonių: tik mintys apie Purpurinę Rozą, be baimės stovinčią kalvos viršūnėje, prastūmė Rozą per pirmą dieną įrašų studijoje, kai ją apėmė panikos priepuolis. Tad Roza nenorėjo taip nemaloniai galvoti apie paveikslą ir, be abejo, jo bijoti, tačiau nevaliojo. Juk oras aliejiniame paveiksle, kaip įprasta, nepasikeičia pernakt, o paveikslo turinys nedidėja ir nesitraukia, tarytum koks nematomas projekcininkas kaitaliotų atstumą tarp lęšių. Roza nežinojo, kaip dar pasielgs su paveikslu, tačiau šiandien ir visą savaitgalį jis tikrai pratūnos spintoje, draugaudamas su jos sportbačiais.

Roza atrėmė paveikslą prie sienos spintoje (atsispirdama norui atgręžti jį į sieną) ir uždarė duris. Taip padariusi, ji apsivilko vienintelę gerą palaidinę, pasiėmė rankinę ir išėjo. Einant ilgu koridoriumi laiptų link, du žodžiai suskambėjo galvoje, išnirę iš pasąmonės: *aš atsilyginu.* Roza sustojo laiptų aikštelėje, taip stipriai drebėdama, kad net rankinė iškrito ant grindų. Akimirką dešinę koją suskaudo iki pat sėdmenų. Tarsi ją būtų sutraukęs žiaurus mėšlungis. Kai jis praėjo, Roza paskubom nulipo į pirmą aukštą. *Aš apie tai negalvosiu,* - ji tarė sau, eidama autobusų stotelės link. - *Aš neprivalau to daryti, jei pati to nenoriu, o taip ir yra. Geriau galvosiu apie Bilį. Bilį ir jo motociklą.*

12

Galvodama apie Bilį, Roza pasiekė darbą ir pasinėrė į tamsų “Nužudyk visus mano rytojus” pasaulį. Per pietus išvis neliko laiko galvoti apie moterį ant kalvos. Ponas Lefertsas nusivedė Rozą į mažytį itališką restoranėlį “Della Femmina”. Tai buvo pats mieliausias Rozos kada nors lankytas restoranas. Kai ji valgė melioną, Lefertsas pasiūlė jai vadinamąjį “solidesnį verslo susitarimą”. Jis pasiūlė Rozai pasirašyti kontraktą. Ji gautų aštuonis šimtus dolerių per savaitę už dvidešimt savaičių arba už dvylika knygų. Robas nepasiūlė tūkstančio per savaitę, kaip kad Roda liepė Rozai reikalauti, tačiau jis paža-

dėjo suvesti ją su agentu, kuris galėtų parūpinti tiek radijo laiko, kiek ji norės.

- Iki metų pabaigos užsidirbsi dvidešimt du tūkstančius dolerių, Roza. Be to, jei norėsi... bet kam save pervarginti?

Roza paprašė savaitgalio, kad galėtų viską apgalvoti. Ponas Lefertsas sutiko. Prieš palikdamas ją pirmame studijų aukšte (Roda su Kurtu sėdėjo ant suoliuko prie lifto ir šnibždėjosi lyg vagių porelė), Robas ištiesė jai savo ranką. Roza irgi ištiesė savąją, tikėdamasi šilto paspaudimo. Bet ponas Lefertsas paėmė jos ranką, nusilenkė ir pabučiavo. Toks gestas - dar niekas nebučiavo jos rankos, nors Roza ir matė tai darant filmuose - net nupurtė Rozą.

Tik vėl atsisėdus įrašų studijoje, stebint, kaip Kurtas uždeda naują juostą, Rozos mintys grįžo prie paveikslo, kuris dabar saugiai

(tikėkis, Roza, tikėkis)

kiurksojo spintoje. Staiga ji suprato, koks tas kitas pokytis, ko trūko paveiksle: apyrankės. Moteris purpuriniu chitonu turėjo ją užsidėjusi virš dešinės alkūnės. Šį rytą ant jos rankos nebuvo nieko iki pat kaulėto peties.

13

Tą vakarą grįžusi namo, Roza parkrito ant kelių ir dirstelėjo po nepaklota lova. Auksinė apyrankė gulėjo tamsoje ir švelniai spindėjo. Rozai ji atrodė panaši į milžinės sutuoktuvių žiedą. Šalia jos gulėjo kažkas: mažas sulankstytas mėlyno audinio kvadratėlis. Bent jau ji rado gabalėlį savo prapuolusių naktinių marškinių. Ant jo matėsi purpurinės dėmės, panašios į kraują, tačiau Roza žinojo, kad taip nėra: jas paliko vaisių, kurių geriau neragauti, sultys. Roza dar šįryt duše nutrynė tokias pat dėmes nuo savo pirštų.

Apyrankė pasirodė besanti itin sunki; ji svėrė svarą ar net du. Jei ji iš tikrųjų padaryta iš to, kaip atrodė, tai kiekgi ji verta? Dvylikos tūkstančių dolerių? Penkiolikos? Neblogai, jei manysi, kad apyrankė kažkokiu būdu išskrido iš paveikslo, kurį Roza išmainė į beveik bevertį žiedą. Ir vis dėlto jai nepatiko ją liesti, todėl Roza padėjo apyrankę ant naktinio staliuko šalia lempos.

Akimirką Roza palaikė rankoje mėlynos medvilnės ryšulėlį, sėdėdama it paauglė, nugara atsirėmusi į lovą ir sukryžiavusi kojas. Tada išvyniojo vieną jo pusę. Ji išvydo tris sėkleles, tris mažas sėkleles. Ir Rozai su vis didėjančiu siaubu bežiūrint į jas, negailestingi žodžiai vėl ėmė skambėti galvoje it geležiniai varpai.

Aš atsilyginu.

VII

IŠKYLAUTOJAI

1

Normanas užmetinėjo jauką.

Jis gulėjo savo viešbučio kambaryje naktį iš ketvirtadienio į penktadienį, išjungęs visas šviesas, išskyrus fluorescencinę lemputę virš kriauklės vonioje. Ji metė Normaną tenkinantį difuzinį švytėjimą į kambarį. Šviesa priminė gatvių žibintų spindesį tirštame rūke. Normanas gulėjo lygiai taip pat kaip ir Roza, prieš užmigdama tą pačią ketvirtadienio naktį, tik po pagalve pakišęs ne abi, o vieną ranką. Kitoje jis laikė cigaretę ir retsykiais prie lūpų pakeldavo ant grindų stovintį "Glenlivet" butelį.

Kur tu, Roza? *- jis paklausė savo pražuvėlės žmonos.* - Kur tu esi ir iš kur tu radai tiek drąsos pabėgti, tokia mažytė pelytė, kaip tu?

Antras klausimas jam rūpėjo daug labiau - kaip ji išdrįso. Pirmas klausimas nebuvo toks svarbus, nes Normanas žinojo, kur Roza bus šeštadienį. Liūtui nereikia sau kvaršinti galvos, kur maitinasi zebras: jam tik reikia palaukti prie vandens telkinio, kur zebras ateina atsigerti. Taigi, taigi, bet vis dėlto: kaip ji išdrįso jį palikti? Net jei jam ir nebus gyvenimo po paskutinio jųdviejų pokalbio, Normanas norėjo tai sužinoti. Ar ji tai suplanavo? Ar spontaniškai pabėgo? Ar tai proto aptemimas? Ar jai kas nors padėjo (be amžiną atilsį Piterio Sloviko ir Kekšių kavalkados iš Durhamo aveniu)? Ką ji veikia atsitrenkusi į tą žavų miesteliūkštį prie ežero? Dirba padavėja? Purto paklodes tokiose skylėse kaip ši? Ne, Normanas taip nemanė. Tokiems darbams ji buvo per daug tingi, - užteko vien pažiūrėti, kaip ji tvarkėsi savo namuose, - o dirbti ką nors kita ji neturėjo įgūdžių. Jei turėjai papus, dar buvo viena išeitis. Roza ir dabar kažkur trynė gatvę, pardavinėdama save ties kiekvienu kampu. Na, žinoma, taip ir yra, o kas daugiau jai belieka? Dievas žino, kokia ji atgrasi: ją dulkinti ar šūdo gabalą - jokio skirtumo, tačiau vyrai visais amžiais mokėjo pinigus už pizę, net jei kekšė tik gulėdavo ir truputį apsiseilėdavo rodeo pasibaigus. Taigi, žinoma, Roza kažkur čia pardavinėjo save.

Normanas būtinai paklaus jos apie tai. Jis ją gerai išklausinės. O kai išgirs visus reikiamus atsakymus, apvynios savo diržą jai apie kaklą, kad ji negalėtų surikti, ir ims kandžioti... kandžioti... Jo burna ir žandikauliai vis dar skaudėjo nuo pasilinksminimo su Tamperiu, Nuostabiuoju Miesto Žydeliu, tačiau tai jo nesustabdys. Normanas savo kelioniniame krepšyje turėjo tris perkodano tabletes, kurias ketino išgerti, prieš susidorojant su jo paklydusia avele, jo mieląja klajojančia Roza. O po to, kai viskas bus baigta, kai tabletės nustos veikti...

Tačiau Normanas negalėjo ir nenorėjo numatyti. Jam atrodė, kad "po to" nebebus, tik tamsa. Ir tai gerai. Tiesą pasakius, ilga tamsos dozė atitiktų visus gydytojo reikalavimus.

Normanas gulėjo lovoje, gėrė patį geriausią pasaulyje viskį, rūkė vieną cigaretę po kitos, stebėdamas, kaip dūmas kyla iki lubų, nusidažydamas mėlynai, praskriejant pro baltą, iš vonios sklindantį švytėjimą, ir mėtė jauką. Jis mėtė jauką, tačiau kol kas kabliukas skrodė tiktai vandenį. Jame nebuvo nieko, ir tai varė Normaną iš proto. Tarytum ją pagrobė ateiviai.

Vieną akimirką, jau gerokai apdujęs, Normanas suspaudė kumštyje degančią cigaretę, įsivaizduodamas, kad tai jos *ranka, kad tai jis spaudžia jos ranką, apglėbusią degantį daiktą. Ir kai pajuto skausmą bei pamatė pro krumplius besiveržiančius dūmus, jis sušnibždėjo:*

- Kur tu, Roza? Kur tu slepiesi, vagile?

Greitai po to jis užmigo. Normanas atsibudo apie dešimtą valandą penktadienio rytą, nepailsėjęs, pagiriotas ir šiek tiek išsigandęs. Visą naktį jis sapnavo keistus sapnus. Juose jis vis dar miegojo ir gulėjo savo lovoje čia, "Whitestone" viešbutyje, šviesa iš vonios skrodė kambario tamsą, ir cigaretės dūmas vis dar nusidažydavo mėlynai, perkirsdamas ją. Tik sapne jis matė vaizdus ir filmus dūmuose. Dūmuose jis matė Rozą.

Štai kur tu, - *mąstė Normanas, stebėdamas, kaip ji per audrą eina negyvu sodu. Roza kažkodėl buvo nuoga, ir jis pajuto, kaip jį apima gašlumas. Normanas jau aštuonerius metus jautė tik silpną susijaudinimą pamačius savo nuogą žmoną, tačiau dabar ji atrodė kitaip. Tiesą pasakius, labai patraukliai.*

Ji neatrodo numetusi svorio, - *Normanas mąstė sapnuose,* - nors galbūt šiek tiek numetė. Labiausiai traukia jos ėjimo maniera. Kas gi tai?

Staiga jis suprato. Roza atrodė panaši į moterį, kuri dulkinasi ir jai vis tiek negana. Normanui net nešovė į galvą mintis suabejoti šiuo įvertinimu: užteko tik vieno žvilgsnio į jos plaukus, kad išsklai-

dytum visas abejones. Roza nusidažė plaukus baltai, tarytum manytų esanti Šeron Stoun arba Madona.

Normanas stebėjo, kaip Roza dūmuose išeina iš keisto negyvo sodo ir prisiartina prie tokio tamsaus upelio, kur net vanduo atrodė daug labiau panašus į rašalą. Ji perbėgo per upelį akmenimis, rankomis išlaikydama pusiausvyrą. Normanas pastebėjo, kad vienoje rankoje ji nešė kažkokį šlapią sumaizgytą ryšulį. Normanui jis pasirodė panašus į naktinius marškinius, ir jis pagalvojo: Kodėl tu jų neužsivelki, kale? O gal tikiesi, kad tavo draugužis tuoj pat atskubės ir tave paskiepys? Norėčiau tai pamatyti. Tikrai norėčiau. Pasakysiu tau vieną dalyką: jei kai pagaliau tave rasiu, tu trinsies su kokiu nors vaikinu, farai ras jo susmirdusį pimpalą, styrantį iš jo subinės it gimtadienio žvakutė.

Tačiau niekas nepriėjo, bent jau sapne. Roza dūmuose ėjo taku prie medžių, tokių pat negyvų... na, tokių pat negyvų kaip Piteris Slovikas, giraitę. Galų gale ji išėjo į proskyną, kur augo vienintelis gyvas medis. Roza atsiklaupė, pakėlė saują sėklų ir suvyniojo jas į naktinių marškinių skiautę. Tada atsikėlė, nuėjo prie laiptų, esančių šalia medžio (sapnuose niekada nežinai, kokia nesąmonė tavęs laukia) ir dingo. Normanas laukė, kol ji sugrįš, bet ėmė už nugaros jausti kažkieno buvimą, tokio šalto ir šiurpinančio it skersvėjis iš šaldymo kameros. Dirbdamas policininku, Normanas turėjo reikalų su keletu tikrai bauginančių žmonių, - ko gero, labiausiai gąsdinantys atrodė narkomanai, pripratę prie PCP, - todėl po kiek laiko jam išsivystė pojūtis, jog jie šalia. Kaip tik toks jausmas aplankė jį ir sapne. Kažkas artėjo prie jo už nugaros, ir Normanas net neabejojo, jog tas "kažkas" labai pavojingas.

- Aš atsilyginu, *- sušnibždėjo moteriškas balsas. Tai buvo mielas, švelnus, bet kartu ir bauginantis balsas. Jame nesijautė nė krislelio sveiko proto.*

- Sveikinu, kale, - atrėžė sapne Normanas. - Tik pabandyk man atsilyginti, ir aš pakeisiu visą sušiktą tavo išvaizdą.

Moteris suriko. Garsas tarytum tiesiai atsimušė Normano galvoje, apeidamas ausis, ir jis pajuto, kaip moteris išskėstomis rankomis metasi į priekį. Normanas giliai įkvėpė ir išsklaidė cigarečių dūmus. Moteris dingo. Jis juto, kaip ji pasišalino. Po to stojo tamsa. Normanas taikiai plaukiojo jos viduryje, toli nuo savo baimių ir troškimų, kurie apsėsdavo jį nubudus.

Normanas atsibudo po dešimt dešimt ir nukreipė akis nuo žadintuvo į kambario lubas, beveik tikėdamasis išvysti vaiduokliškas figūras pro nykstančius cigarečių dūmus. Be abejo, nesimatė jokių figū-

rų ir vaiduoklių. Ir jokių dūmų - tik "Pall Mall" cigarečių kvapas. Kambaryje gulėjo vienintelis detektyvas Normanas Danielsas, išsidrėbęs prakaituotoje lovoje, dvokiančioje tabaku ir alkoholiu. Jo burnoje jautėsi toks skonis, tarsi vakar būtų čiulpęs ką tik nuvalytą arklio odos batą. Be to, siaubingai skaudėjo kairę ranką. Normanas atgniaužė delną, išvydo didžiulę pūslę pačiame jo vidury ir ilgam įsistebeilijo į ją. Balandžiai burkavo ant apdergto lango krašto. Pagaliau Normanas atsiminė suspaudęs cigaretę ir linktelėjo galvą. Jis taip padarė, nes negalėjo išvysti Rozos, kad ir kaip stengėsi... o po to matė ją nesąmoninguose sapnuose.

Normanas uždėjo du pirštus ant pūslės ir spaudė ją tol, kol ji sprogo. Jis nuvalė ranką į paklodę, pajausdamas deginantį skausmą. Kokią minutę Normanas paspoksojo į ranką, tada po lova ėmė ieškoti kelioninio krepšio, kur gulėjo "Sucrets" skardinė su tuzinu tablečių. Dauguma iš jų buvo raminančios. Paprastai Normanas galėdavo laisviausiai apsieiti be vaistų, tačiau kartais dėl to iškildavo problema.

Jis prarijo vieną perkodano tabletę, užsigerdamas ją viskiu, ir vėl atsigulė, vėpsodamas į lubas bei traukdamas cigaretę po cigaretės, kurios greit atsidurdavo perpildytoje peleninėje.

Šįkart Normanas mąstė ne apie Rozą, o apie jos draugužių organizuojamą pikniką. Jis jau apsilankė Etingerio prieplaukoje, bet vaizdas jo nepadrąsino: tai buvo didžiulis plotas, - pliažas, vieta piknikui ir atrakcionų parkas, - todėl viltis aiškiai pastebėti, kada Roza ateina ar išeina, žlugo. Jei Normanas būtų turėjęs šešis vyrus (netgi keturis, jei jie - profesionalai), tada visai kas kita, bet jis buvo vienas. Jis pastebėjo tris įėjimus į prieplauką (jei tik Roza neatplauktų valtimi), kurių vienu metu nesužiūrėsi. Tai reiškė, jog reikės dirbti minioje, o tai velniškai sunku. Normanas norėjo tikėti, kad tik vienintelė Roza atpažins jį rytoj prieplaukoje, tačiau jei norai būtų kiaulės, bekonienos niekada netrūktų parduotuvėse. Jis turėjo įsidėmėti, kad jo ten ieškos, be to, kekšės tikriausiai jau gavo jo nuotraukas iš jų padalinio gimtajame mieste.

Ir tai tik viena problemos dalis. Kitai priklausė jo paties tikėjimas, pagrįstas karčia jo patirtimi, kad tokioje situacijoje maskuotė - tikra nelaimė. Pats greičiausias ir užtikrinčiausias kelias į nesėkmę buvo nešiotis paslėptą radijo ryšį, nes per vieną akimirką galėjai prarasti pusės metų pasiruošimo ir sekimo įdirbį, jei koks vaikigalis imtų žaisti radijo bangomis valdoma valtimi ar mašina toje pačioje vietoje, kur tu jau ketinai smogti lemiamą smūgį kokiam nors šunsnukiui.

Gerai, - *mąstė Normanas.* - Nesinervink. Prisimink, ką sakydavo senasis Vaitis Sleiteris: situacija yra tokia, kokia yra. Vienintelis klausimas - kaip sugebėsi ją išnaudoti. Ir net nebandyk nuleisti rankų. Tas jų prakeiktas vakarėlis įvyks mažiau nei už dvidešimt keturių valandų, ir jei ten praleisi Rozą pro akis, galėsi gaudyti ją iki Kalėdų ir nesugauti. Jei dar nepastebėjai, tai - velniškai didelis miestas.

Normanas atsikėlė, nuslinko į vonią ir palindo po dušu. Tada apsimovė nublukusius džinsus, užsivilko žalius baltinius, užsimaukšlino kepuraitę su užrašu "CHISOX" ir į baltinių kišenę įsikišo pigius akinius nuo saulės. Jis nusileido liftu žemyn ir patraukė prie kiosko, norėdamas nusipirkti laikraštį ir pleistro. Laukdamas, kol bukagalvis kioskininkas atiduos grąžą, jis pažvelgė pro vaikino petį ir stiklą į už kiosko esantį tarnybinį liftą. Vienas iš jų kaip tik atsidarė. Iš jo išėjo trys čiauškančios ir besijuokiančios kambarinės. Nešėsi savo rankines, todėl Normanas nusprendė, kad jos eina papietauti. Vidurinę iš jų - liekną, gražią blondinę - jau buvo kažkur matęs. Staiga jis prisiminė. Kai ėjo "Dukterų ir Seserų" link, blondinė kurį laiką ėjo šalia. Raudonos kelnės. Gražus mažas užpakaliukas.

- Prašau, pone, - tarė kioskininkas. Normanas net nepatikrinęs susibėrė grąžą į kišenę. Jis praėjo pro kambarinių trijulę, net nepažvelgdamas į jas, netgi į gražuolę mažu užpakaliuku. Jis tik automatiškai pasitikrino, ar tai ji - įprastas faro refleksas. Normano sąmonė sprendė vieną vienintelę problemą: kaip rytoj pastebėti Rozą ir nebūti pastebėtam pačiam.

Jis traukė koridoriumi durų link, kai išgirdo du žodžius, kurie iš pradžių pasirodė išskridę iš jo paties galvos: Etingerio prieplauka.

Žingsniai sulėtėjo, širdis beveik apmirė, o pūslė ant delno ėmė siaubingai dilgčioti. Tačiau tai truko tik sekundę, ir Normanas nuleidęs galvą vėl ramiai patraukė prie durų. Žmogui, žiūrinčiam į jį, būtų pasirodę, kad jam netikėtai sutraukė koją ir tiek. Jis nedrįso *stabtelėti - štai kur buvo šuo pakastas. Jei prabilusi moteris gyveno tame viešnamyje Durhamo aveniu, atkreipusi į jį dėmesį, ji galėjo jį atpažinti... o gal jau atpažino, jei tuos du magiškus žodžius ištarusi moteris buvo ta pati meilutė, kartu perėjusi su juo gatvę. Normanas nelabai tuo tikėjo, - būdamas faru, jis patyrė, kokie stulbinančiai nepastabūs yra beveik visi piliečiai, - tačiau sykiais taip atsitikdavo. Žudikai, žmonių pagrobėjai ir bankų vagys, kurie taip ilgai nepakliūdavo į teisingumo rankas, kad net jų pavardės sudarydavo FTB labiausiai ieškomų nusikaltėlių dešimtuką, staiga būdavo įvaryti į kampą kokio nors supermarketo klerko, skaitančio "True Detective" žur-*

nalą, arba kioskininkės, nepraleidžiančios nė vieno kriminalinio šou per televizorių. Normanas nedrįso stabtelėti, bet...

...bet jis privalėjo *sustoti.*

Normanas priklaupė į kairę nuo laukujų durų, atsukdamas moterims nugarą, nulenkė galvą ir apsimetė užsirišantis bato raištelį.

- ...gaila, kad praleisiu koncertą, tačiau jei noriu nusipirkti mašiną, negaliu praleisti...

Jos išėjo laukan, tačiau išgirsti žodžiai įtikino Normaną: moterys kalbėjo apie pikniką ir dieną užbaigiantį "Indigo Girls" koncertą (ko gero, lesbių koncertą). Taigi galbūt ši moteris pažinojo Rozą. Nedidelė galimybė - rytoj daugybė žmonių, nesusijusių su "Dukterimis ir Seserims", lankysis Etingerio prieplaukoje - bet vis tiek galimybė. O Normanas atkakliai tikėjo permainingu likimo pirštu. Po velnių, o jis net nežinojo, kuri iš trijulės pasakė tuos žodžius.

Tegul tai bus Blondinė, *- meldė Normanas, greitai pašokdamas ant kojų ir išlėkdamas laukan. -* Tegul tai bus Blondinė didelėm akim ir gražiu užpakaliuku. Tegul tai bus ji, maldauju.

Žinoma, buvo pavojinga eiti joms iš paskos, - niekad nežinai, kada vienai iš jų šaus į galvą mintis tingiai apsidairyti ir laimėti prizą žaidime "Surask veidą", - tačiau Normanui neliko nieko kita. Jis žingsniavo už jų retkarčiais pakreipdamas galvą į vieną pusę, tarsi jį baisiausiai domintų vitrinoje išstatytas šlamštas.

- Na, kaip tau šiandien sekėsi su pagalvių užvalkaliukais? - paklausė storulė kitų dviejų.

- Šiandien visi savo vietoje, - atsakė vyresnė moteris. - O tavo, Peme?

- Aš dar jų neskaičiavau, tai taip nuobodu, - atsakė Blondinė, ir visos trys nusijuokė.

Nuo šio skardaus garso Normanui visada atrodydavo, tarytum visos plombos ima byrėti burnoje. Jis iškart stabtelėjo, žvelgdamas į vitrinoje sudėliotas sporto prekes, norėdamas, kad trijulė šiek tiek nutoltų. Taip, tai buvo ji - neliko jokių klausimų. Tai Blondinė ištarė magiškuosius žodžius "Etingerio prieplauka". Galbūt tai nieko nekeitė, tačiau kol kas Normanas buvo per daug susijaudinęs, kad apie tai galvotų. Vis dėlto jam netikėtai nusišypsojo laimė: tokio stebuklingo atsitiktinio posūkio visada tikiesi, kai dirbi su ilgai užsitęsusia byla; posūkio, kuris įvyksta daug dažniau, nei gali tikėtis.

Na, o dabar jis tai pasižymės savo smegeninėje ir toliau tęs savo planą A. Normanas neims klausinėti viešbutyje apie Blondinę. Jis jau žinojo, kad jos vardas Pemė, ir to kol kas pakako.

Normanas nuėjo iki autobusų stotelės, penkiolika minučių palaukė į oro uostą važiuojančio mikroautobuso ir jam privažiavus įlipo.

Kelionė truko gana ilgai, nes terminalas buvo pačiame miesto pakraštyje. Pagaliau išlipęs priešais terminalą A, Normanas užsidėjo tamsius akinius, perėjo per gatvę ir patraukė ilgalaikės stovėjimo aikštelės link. Pirmoji mašina, kurią pabandė užvesti, stovėjo čia taip ilgai, kad net akumuliatorius nusėdo. Antroji - "Ford Tempo" - iškart užsivedė. Aikštelės prižiūrėtojui Normanas paaiškino, kad tris savaites išbuvo Dalase ir pametė savo bilietėlį. Jis visada juos pamesdavo: taip pat ir skalbyklos bilietėlius, o norėdamas pasiimti savo nuotraukas, turėdavo parodyti vairuotojo teises. Prižiūrėtojas lingavo ir lingavo galva, tarytum klausytųsi jau tūkstantį kartų girdėtos istorijos. Kai Normanas jam vietoj bilietėlio pasiūlė papildomus dešimt dolerių, prižiūrėtojas atkuto. Pinigai dingo.

Normanas Danielsas išvažiavo iš ilgalaikio stovėjimo aikštelės lygiai tą pačią akimirką, kai Robis Lefertsas pasiūlė jo pabėgėlei žmonai vadinamąjį "solidesnį verslo susitarimą".

Už dviejų mylių Normanas sustojo prie sumušto it obuolys "Le Sable" ir sukeitė numerius. Dar už dviejų mylių jis sustojo prie plovyklos. Normanas galėjo lažintis, kad nuplovus purvą "Tempo" taps tamsiai mėlynas, tačiau jis pralošė: automobilis buvo žalias.

Didelio čia daikto, - prižiūrėtojas atitraukė akis nuo juodai balto televizoriaus tik po nosimi pakišus dešimties dolerių banknotą, - bet geriau žaisti saugiai. Taip daug ramiau.

Normanas įjungė radiją ir rado senų dainų stotį. Pasigirdo Širlės Elis balsas, ir jis uždainavo kartu su ja: "Jei dvi pirmos raidės sutampa / Nubrauk jas ir ištark vardą/ Pavyzdžiui, Bari - Bari, nubrauk "B", išeina Ari / Tai vienintelė tokia prieštaringa taisyklė."

Normanas suvokė, kad žino visus alei vieno tos kvailos senos dainos žodžius. Ir kas gi tai per pasaulis, jei, praėjus porai metų po mokyklos baigimo, nebeprisimeni, kaip išspręsti kvadratinę lygtį arba išasmenuoti prancūzišką veiksmažodį "avoir", tačiau net būdamas keturiasdešimtmetis lengvai kartoji idiotiškos dainelės žodžius? Ir kas gi tai per pasaulis?

Tas, kuris tolsta man už nugaros, - *linksmai pagalvojo Normanas, ir tai buvo tiesa. Viskas atrodė panašu į fantastinį filmą, kur kosmonautai žvelgia į Žemę pro iliuminatorius, iš pradžių - į kamuolį, po to - į monetą ir galų gale - į mažą, greit išnyksiantį švytintį taškelį. Taip dabar atrodė ir Normano sąmonė: kosminis laivas išskrido į penkiametę misiją ištyrinėti naujus pasaulius ir pasiekti tai, ko dar nepasiekė joks žmogus. Kosminis laivas "Normanas" artėjo prie viršgarsinio greičio.*

Širlė Elis baigė savo dainą, pasigirdo kažkuris iš "Beatles" gabaliukų. Normanas taip stipriai užsuko radiją, kad net jungiklis nulūžo. Šiandien jis nebuvo linkęs klausytis to hipiško "Hey Jude" šlamšto.

Miestas matėsi dar už poros mylių, kai Normanas pastebėjo parduotuvę, pavadintą "Bazės stovykla". "TIEK KAREIVIŠKOS AMUNICIJOS JŪS NIEKUR NERASIT", bylojo užrašas virš durų, ir kažkodėl tai privertė Normaną nusikvatoti. Tikriausiai tokio subtilaus moto jis neregėjo per visą savo gyvenimą. Bazė turėjo kažką *reikšti, tik neaišku ką. Tiek to, tai nesvarbu. Parduotuvėje Normanas tikriausiai rastų tai, ko jam reikia, taigi verta pažiūrėti.*

Virš centrinio praėjimo kabėjo plakatas su užrašu "VISADA SAUGOKIS IR NIEKAD NESIGAILĖK". Normanas peržiūrėjo tris skirtingas paralyžiuojančių dujų rūšis, pipirinių dujų kulkas, krūvą nindzių žvaigždučių (puikus buitinis ginklas, jei tave netyčia užpultų aklas paralitikas), dujinius šautuvus, šaudančius guminėmis kulkomis, laidynes, kastetus, lygius ir su gumbeliais, lazdas, kilpas, rimbus ir švilpukus.

Vidury praėjimo stovėjo stiklinė dėžė su, Normano nuomone, vieninteliu naudingu "Bazės stovykloje" daiktu. Už šešiasdešimt tris dolerius penkiasdešimt centų jis nusipirko elektrošokerį, kuris, paspaudus mygtukus, sukeldavo didelę (nors, ko gero, ne 90 voltų, kaip žadėjo etiketė) elektros srovės iškrovą tarp dviejų plieninių polių. Normanui šis ginklas pasirodė toks pat pavojingas, kaip ir mažo kalibro pistoletas, o svarbiausia, kad jį perkant nereikėjo pildyti jokių dokumentų.

- Ar katu noėsit dev - volt elemetų? - paklausė pardavėjas.

Tai buvo jaunas vaikinas su kiškio lūpa. Jis vilkėjo marškinėlius su užrašu "GERIAU TURĖTI GINKLĄ IR JO NEPANAUDOTI, NEI NETURĖTI, KAI JO PRIREIKS". Normanui jis atrodė panašus į vaiką, gimusį po kraujomaišos.

- Jis veikia tik su dev - volt.

Normanas pagaliau suprato, ką kiškialūpis norėjo pasakyti, ir linktelėjo.

- Duokit dvi. Gyveni tik vieną kartą.

Jaunuolis nusikvatojo, tarsi tai būtų pats juokingiausias jo gyvenime girdėtas pasakymas, juokingesnis net už "TIEK KAREIVIŠKOS AMUNICIJOS JŪS NIEKUR NERASIT!", tada pasilenkė, paėmė du devynių voltų elementus iš po prekystalio ir padėjo juos šalia Normano elektrošokerio.

- Pinas kompektas! - sušuko jaunuolis ir vėl nusijuokė.

Kiek pagalvojęs, Normanas suprato ir šią frazę ir nusijuokė kartu su jaunuoju ponu Kiškialūpiu. Tik vėliau jis suprato, jog būtent šią akimirką jis pasiekė viršgarsinį greitį, ir visos žvaigždės tapo linijomis. Pirmyn, pone Sulu - šįkart mes aplenksime Klingono Imperiją.

Normanas vogtu "Tempo" grįžo į miestą, į tą jo dalį, kur cigarečių reklamose besišypsančios manekenės turėjo daugiausia juodus veidelius, ir susirado kirpyklą žaviu pavadinimu "Apkirpk mane plikai". Jis įėjo vidun ir rado ten juodaodį jaunuolį prašmatniais ūsiukais, sėdintį senovinėje kirpėjo kėdėje. Ant ausų jis buvo užsidėjęs ausines, o ant kelių - "Jet" žurnalą.

- Ko nori? - paklausė kirpėjas.

Jis kalbėjo atžagariau nei su juodaodžiu, tačiau visai mandagiai. Negalima šiurkščiai elgtis su tokiu žmogumi be velniškai rimtos priežasties, ypač kai esi kirpykloje vienas, kadangi lankytojas buvo aukštas, plačių pečių, tvirtų kojų, o be to, kvepėjo faru.

Virš veidrodžio kabėjo Maiklo Džordano, Čarlio Barklio ir Džaleno Rouzo nuotraukos. Džordanas vilkėjo "Birmingham Barons" beisbolo uniformą. Virš nuotraukos matėsi užrašas "VIENINTELIS IR NEPAKARTOJAMAS BULIUS". Normanas parodė į jį.

- Nukirpk mane šitaip.

Juodaodis kirpėjas atsargiai nužvelgė Normaną, iš pradžių įsitikindamas, kad klientas negirtas ir neprisiuostęs, po to - kad jis nejuokauja. Antra užduotis pasirodė daug sunkesnė.

- Ką sakei, broli? Ar nori apnuoginti plikę?

- Būtent.

Normanas ranka persibraukė tankius, prie smilkinių žilstelėjusius plaukus - nei per trumpi, nei per ilgi. Tokią šukuoseną jis nešiojo jau dvidešimt metų. Normanas pažvelgė į veidrodį, bandydamas įsivaizduoti, kaip jis atrodys plikas lyg Maiklas Džordanas, tik baltaodis. Nieko neišėjo. Ačiū Dievui, Roza ir jos naujosios draugės taip pat negalės įsivaizduoti.

- Esi tikras?

Staiga Normanui net pasidarė bloga nuo noro parblokšti šį vyrą ant žemės, atsisėsti ant jo krūtinės, palinkti į priekį ir nukąsti jo viršutinę lūpą, prašmatnius ūsiukus ir visa kita jam nuo veido. Ir Normanas žinojo kodėl: kirpėjas atrodė panašus į tą mažą šūdžių Ramoną Sandersą, kuris bandė pasinaudoti jo banko kortele.

Oi, kirpėjau, - *mąstė Normanas.* - Oi, kirpėjau, tu tuoj prieisi liepto galą. Dar vienas klausimas, dar vienas neteisingas žodis, ir gali kaltinti save. O aš negaliu nieko tau pasakyti. Negalėčiau tavęs

perspėti net jei norėčiau, nes mano balsas virto riaumojimu. Taigi geriau patylėk.

Kirpėjas dar kartą atidžiai nužvelgė jį. Normanas net nekrustelėjęs leido jam tai padaryti. Jis jau buvo apsisprendęs: kas bus, tas bus. Viskas priklausė nuo šio vėjo pamušalo.

- Gerai, sėskis, - pagaliau prabilo kirpėjas. Normanas atpalaidavo savo dešinę ranką, giliai sukištą į kišenę ir suspaudusią elektrošokerį. Kirpėjas padėjo žurnalą ant staliuko šalia toniko ir odekolonų buteliukų (ten pat stovėjo ir lentelė su pavarde "SAMUELIS LOUVAS"), atsistojo ir nupurtė polietileninę prijuostę. - Nori būt kaip Maikas, taip ir padarysim.

Po dvidešimties minučių Normanas susimąstęs žvelgė į savo atvaizdą veidrodyje. Samuelis Louvas stovėjo šalia kėdės ir stebėjo jo žvilgsnį.

Louvas atrodė susirūpinęs, bet ir susidomėjęs. Jis tarytum žvelgė į tą patį žmogų iš visiškai skirtingų perspektyvų. Įėjo du nauji klientai. Jie taipgi sužiuro į save apžiūrinėjantį Normaną su lygiai tokiom pat vertinimo išraiškom veiduose.

- Neblogai atrodo, - truputį nustebęs sau panosėj sumurmėjo vienas iš klientų.

Normanas vis dar nesugebėjo įtikinti savęs, kad veidrodyje matė save. Jis sumirksėjo, ir vyriškis veidrodyje - taip pat, jis nusišypsojo, ir vyriškis veidrodyje - taip pat, jis pasisuko, ir vyriškis veidrodyje - taip pat, tačiau tai nepadėjo. Anksčiau jis turėjo savo antakį, o dabar - matematikos mokytojo antakį, nuvinguriuojantį į stratosferą. Normanas negalėjo atsipeikėti nuo lygių ir jautrių plikos kaukolės vingių. Nuo jos baltumo. Jis tikrai nemanė esąs įdegęs, bet dabar, palyginus su baltutėliu pakaušiu, visas kūnas atrodė rudas it paplūdimio gelbėtojo. Galva buvo keistai trapi ir tokia tobula, jog tikrai negalėjo priklausyti tokiam tipui kaip Normanas. Tiesą pasakius, negalėjo priklausyti jokiam gyvam sutvėrimui, ypač vyriškos lyties. Ji atrodė lyg porcelianinė.

- Nebloga galvelė, vyre, - tarė Louvas. Jis kalbėjo atsargiai, bet Normanas nepajuto noro įsiteikti gaidelės. Ir gerai, nes Normanas tikrai nesiruošė klausytis pagyrų. - Gerai atrodai. Atrodai jaunesnis. *Ar ne, Deilai?*

- Neblogai, - pritarė kitas klientas. - Ne, sere, tikrai neblogai.

- Kiek sakei tai kainuos? - Normanas paklausė Samuelio Louvo.

Jis pabandė nusisukti nuo veidrodžio ir truputėlį sutriko, supratęs, kad jo akys vis tiek seka galvą, norėdamos apžiūrėti pakaušį. Šis atsijungimo jausmas sustiprėjo kaip niekada. Ne, jis nebuvo tas vy-

riškis veidrodyje; ir kaip jis galėjo būti tas vyriškis su mokslininko plike virš tankių juodų antakių? Ne, tai kažkoks prašalietis, kažkoks fantastinis Leksas Liutoras, su blogais ketinimais keliaujantis į Metropolį, o ką jis ten krės - jau nesvarbu. Nuo šiol viskas nebesvarbu. Žinoma, išskyrus Rozos gaudynes. Ir pasikalbėjimą su ja.

Akis į akį.

Louvas vėl atsargiai nužvelgė Normaną, po to dirstelėjo į kitus du klientus, ir staiga Normanas suprato, kad kirpėjas norėjo įsitikinti, ar jie padės jam, jei didysis baltasis žmogus - didysis plikasis *baltasis žmogus - dabar jį užsipultų.*

- Atleisk, - tarė Normanas, stengdamasis kalbėti ramiai ir taikiai. - Tu kažką pasakei, ar ne? Ką tu pasakei?

- Sakiau, kad užtektų trisdešimties. Ar ne per daug?

Normanas iš kairės priekinės kišenės išsitraukė šūsnį banknotų, išėmė du banknotus po dvidešimt iš po seno pinigų segtuko ir ištiesė juos kirpėjui.

- Trisdešimties bus per mažai. Imk keturiasdešimt kartu su mano atsiprašymu. Tu puikiai padirbėjai. Man paprasčiausiai buvo labai bjauri savaitė.

Tu nė pusės nežinai, bičiuli, - *mintyse pridūrė jis.*

Samuelis Louvas akivaizdžiai atsipalaidavo ir paėmė pinigus.

- Jokių problemų, broliuk. Beje, aš nejuokavau - tavo galvelė tikrai nebloga. Tu - ne Maiklas, bet niekas kitas juo ir negali būti.

- Išskyrus jį patį, - pridūrė klientas, vardu Deilas.

Visi trys juodukai nusijuokė ir palingavo galva. Nors Normanas būtų lengvai užmušęs visus tris, jis taip pat nusijuokė ir palingavo galva. Klientai kirpykloje pakeitė padėtį: vėl reikėjo būti atsargiam. Vis dar juokdamasis Normanas išėjo.

Juodaodžių paauglių trijulė stoviniavo prie tvoros šalia "Tempo", tačiau nebandė nieko padaryti mašinai - matyt, nusprendė, jog neverta prasidėti. Jie susidomėję nužvelgė baltą Normano plikę, susižvalgė tarpusavyje ir išpūtė akis. Visiems trims nebuvo daugiau keturiolikos. Vidurinysis pradėjo sakyti "Ar žiūri į mane?" lyg Robertas de Niro "Taksi vairuotojuje". Normanas, regis, tai pajuto ir įsispoksojo į jį, nekreipdamas dėmesio į kitus du. Vidurinis berniūkštis nusprendė, kad galbūt dar reikia patobulinti De Niro imitavimą, ir tučtuojau liovėsi spoksoti.

Normanas įsėdo į ką tik nuplautą vogtą automobilį ir nuvažiavo. Už šešių kvartalų centro link jis užėjo į padėvėtų rūbų parduotuvę "Pagrok dar kartą, Semai". Keletas parduotuvės lankytojų sužiuro į jį, bet tai niekis. Normanas tam neprieštaravo, ypač jei jie kreipė dė-

mesį į jo ką tik nuskustą pakaušį. Jei jie žiūrėjo į jo pakaušį, tai jam išėjus niekas neprisimins, kaip atrodė jo veidas.

Normanas rado motociklininko striukę, kuri spindėjo savo sagomis, užtrauktukais bei sidabrinėmis grandinėlėmis ir girgždėjo per kiekvieną klostę, nuimant ją nuo pakabos. Pardavėjas jau norėjo paprašyti dviejų šimtų keturiasdešimties dolerių už striukę, bet, pažvelgęs į apsėstas akis, spoksančias į jį iš po tragiškai baltos, ką tik nuskustos plikės dykumos, paprašė tik šimto aštuoniasdešimties plius PVM. Jei Normanas būtų reikalavęs, pardavėjas būtų ir dar nusileidęs, tačiau Normanas nesiderėjo. Jis jautėsi pavargęs, visa jo galva tvinksėjo, todėl jis tenorėjo grįžti į viešbutį ir išsimiegoti. Normanas ketino atsikelti tik rytoj, nes jam reikėjo gerai pailsėti - rytoj bus labai įtempta diena.

Jis dar dukart sustojo pakeliui į viešbutį. Iš pradžių priedų invalidams parduotuvėje Normanas nusipirko padėvėtą invalido vežimėlį be motoro, kuris sulankstytas tilpo į "Tempo" bagažinę. Tada jis užsuko į Moterų kultūros centrą ir muziejų. Normanas sumokėjo šešis dolerius už įėjimą, tačiau net nepažvelgė į eksponatus ir nė nedirstelėjo į auditoriją, kur vyko diskusija dėl natūralaus gimdymo. Jis tik užsuko į suvenyrų krautuvėlę ir išėjo.

"Whitestone" viešbutyje Normanas užlipo į viršų, net nepasiteiravęs apie Blondinę gražiu mažu užpakaliuku. Taip jausdamasis jis bijojo paprašyti net sodos vandens. Jo naujai nuskusta galva tvinkčiojo it kalvė, akys purtėsi savo akiduobėse, dantis skaudėjo, o žandikauliai dilgčiojo iš skausmo. Visų blogiausia, jog atrodė, tarytum jo sąmonė šokinėtų virš jo lyg balionas per "Macy's" Padėkos dienos paradą; atrodė, kad tik vienintelis plonas siūlelis sieja ją su visu kūnu ir bet kurią akimirką siūlelis gali nutrūkti. Normanui reikėjo prigulti. Ir pamiegoti. Galbūt tada jo sąmonė sugrįš į savo vietą galvoje. O Blondinė? Ja Normanas pasinaudos, tik jei labai reikės. "Avarijos atveju išdaužti stiklą."

Normanas nuėjo miegoti ketvirtą valandą po pietų. Tvinkčiojimas smilkiniuose jau nebepriminė pagirių. Tokį galvos skausmą jis vadino "specialiu". "Specialus" galvos skausmas užeidavo gana dažnai, kai jis sunkiai dirbdavo, o Rozai jį palikus, bei didelei vaistinėlei ištuštėjus, jau tapo įprasta susilaukti tokio dukart per savaitę. Normanui bespoksant į lubas, iš akių ir nosies pasipylė vanduo, todėl aplink visus matomus daiktus ėmė šokinėti juokingi ryškūs zigzagai. Skausmas pasiekė tokį lygį, kai pradėjo atrodyti, jog kažkoks siaubingas embrionas bando gimti iš Normano galvos. Tokiu atveju nieko kito nebeliko, kaip griūti ant menčių ir laukti, kol tai praeis, pereinant

nuo akimirkos prie akimirkos, tarsi akmenimis bandytum pereiti upelį. Šis įvaizdis sukėlė miglotus prisiminimus, tačiau jie nesugebėjo prasiskverbti pro nepaliaujamą tvinksėjimą, todėl Normanas juos paleido. Jis be perstojo trynė savo pakaušį. Tas lygumas atrodė toks nepanašus į jo kūno dalelę - tarytum liestum ką tik nuvaškuotą mašinos kapotą.

- Kas aš? - paklausė jis tuščio kambario. - Kas aš? Ir kodėl aš čia? Ką aš darau? Kas aš?

Nespėjęs atsakyti nė į vieną klausimą, Normanas užmigo. Skausmas lydėjo jį į miego gilumą it bjauri, niekaip neatstojanti mintis, tačiau galų gale Normanas jo atsikratė. Jo galva nusviro į šoną ant pagalvės, skystis (ne ašaros) išbėgo iš kairės akies bei kairės šnervės ir nutekėjo skruostu. Normanas ėmė knarkti.

Kai jis atsibudo, praėjus dvylikai valandų, ketvirtą valandą šeštadienio rytą, skausmas jau buvo dingęs. Normanas jautėsi pailsėjęs ir kupinas energijos, kaip kad būdavo visada po "specialaus" skausmo.

Jis atsisėdo, permetė kojas ant grindų ir pro langą pažvelgė į tamsą. Balandžiai tupėjo ant krašto ir burkavo vienas kitam pro sapnus. Normanas visiškai neabejojo, kad tai lemiama diena. Galbūt lemiama ir jam pačiam, bet tai ne taip jau ir svarbu. Žinojimas, kad daugiau niekada neužeis galvos skausmas, menkino šį svarbumą.

Kitame kambario kampe it juodas begalvis vaiduoklis ant kėdės kabėjo nauja motociklininko striukė.

Atsikelk anksti, Roza, - *beveik švelniai mąstė Normanas.* - Atsikelk anksti, saldainiuk, ir gerai įsižiūrėk į saulėtekį. Privalai kuo geriau įsižiūrėti, nes tai bus paskutinis tavo matytas saulėtekis.

2

Roza nubudo truputį po keturių šeštadienio rytą ir išsigandusi, tikra, kad Normanas tūno kambaryje, tikra, kad užuodžia jo odekolono kvapą (visi mano vyrai kvėpinasi "English Leather" arba išvis niekuo), ėmė apgraibomis ieškoti lempos.

Isteriškai bandydama uždegti šviesą, ji vos nenumetė lempos ant grindų, tačiau ją uždegus Rozos baimė iškart dingo. Ji sėdėjo savo mažame, tvarkingame kambarėlyje ir užuodė tik silpną, dar šiltą savo odos kvapą. Nieko čia nebuvo, išskyrus ją... ir, be abejo, Purpurinę Rozą. Tik Purpurinė Roza saugiai kiurksojo spintoje, kur vis dar ramiai stovėjo ant kalvos, prisidengusi viena ranka nuo saulės, ir žvelgė žemyn į šventyklos griuvėsius.

Aš jį sapnavau, - atsisėdusi pamanė Roza. - *Aš sapnavau dar vieną košmarą apie Normaną, todėl ir pabudau tokia išsigandusi.*

Ji atsargiai pastatė lempą ant staliuko. Ši atsitrenkė į apyrankę. Roza pakėlė ir apžiūrėjo ją. Keista, kaip sunku buvo prisiminti

(ką turi prisiminti)

kaip ji įsigijo šį papuošalą. Ar ji nusipirko ją pas Bilį, nes apyrankė atrodė panaši į tą, kurią turėjo moteris iš paveikslo? Roza nežinojo, ir tai neramino. Kaip galima pamiršti

(ką reikia pamiršti)

šitokį dalyką?

Roza pakėlė apyrankę, sunkią it auksinė, bet, ko gero, pagamintą iš paauksuoto metalo, ir lyg moteris, žiūrinti pro teleskopą, pažvelgė pro ją į kambarį.

Taip bedarant, Roza prisiminė sapno fragmentą ir suprato, jog ji sapnavo visai ne Normaną, o Bilį. Jiedu lėkė motociklu, tik ne į iškylą - vietą prie ežero, o vis gilyn į piktdžiugišką negyvų medžių girią. Po kiek laiko jie pasiekė proskyną, kur augo vienintelis gyvas medis, aplipęs Purpurinės Rozos chitono spalvos vaisiais.

O, koks puikus bus užkandis, - linksmai sušuko Bilis ir, nušokęs nuo motociklo, nuskubėjo medžio link. - *Aš apie juos girdėjau: suvalgyk vieną ir matysi, kas tau dedasi už nugaros, suvalgyk du ir gyvensi amžinai!*

Šioje vietoje sapnas iš keisto virto tikru košmaru. Ji iš kažkur žinojo, kad to medžio vaisiai ne stebuklingi, o siaubingai nuodingi, todėl Roza pasileido Biliui iš paskos, norėdama sustabdyti jį, kol jis dar neatsikando to viliojančio vaisiaus. Tačiau Bilis nesileido įtikinėjamas.

Jis apkabino Rozą ir, suspaudęs ją, tarė:

- *Nekvailiok, Roza, aš žinau, kaip atrodo granatai, o čia - tikrai ne jie.*

Tada ji ir pabudo, beprotiškai virpėdama tamsoje ir galvodama ne apie Bilį, o apie Normaną...tarytum Normanas gulėtų kažkur netoliese ir galvotų apie ją. Nuo šios minties Roza prisidengė savo krūtinę. Visai galimas daiktas, kad būtent tai jis ir daro. Roza padėjo apyrankę ant stalelio ir, nubėgusi į vonią, paleido vandenį.

Jos neramus sapnas apie Bilį ir nuodingus vaisius, jos klausimai apie tai, kur ir kaip ji įsigijo apyrankę bei sumišę jausmai dėl paveikslo, kurį ji nusipirko, atplėšė nuo rėmo ir galų gale it paslaptį paslėpė spintoje... visa tai išblėso už daug didesnio aktualaus nerimo: pasimatymo. Jis turėjo įvykti šiandien, todėl, kiekvienąkart apie jį pagalvojusi, Roza krūtinėje pajusdavo kažką panašų į įkaitusią vielą.

Ji ir bijojo, ir jautėsi laiminga, bet visų labiausiai jai buvo smalsu. Jos pasimatymas. Jų pasimatymas.

Jei tik jis ateis, - piktai sušnibždėjo balsas jos viduje. - *Galbūt jis tik pajuokavo. O galbūt tu jį išgąsdinai.*

Roza jau ruošėsi lipti į vandenį, bet laiku pastebėjo dar nenusimovusi kelnaičių.

- Jis ateis, - sumurmėjo Roza, greit išlipdama iš kelnaičių. - Jis ateis. Aš tai žinau.

Kai palindo po čiurkšle ir siekė šampūno, balsas iš gilios pasąmonės - visai nepažįstamas balsas - sušnibždėjo galvoje: *Gyvuliai susirems.*

- Ką? - Roza sustingo su plastmasiniu buteliuku rankoje. Ji buvo išsigandusi, tik nelabai žinojo kodėl. - Ką tu pasakei?

Nieko - Roza netgi neįstengė prisiminti, apie ką galvojo, tik tai, kad tai buvo susiję su tuo prakeiktu paveikslu, kuris įlindo į jos galvą it dainos posmelis, kurio niekaip negali pamiršti. Pradėjusi trinkti galvą, Roza nusprendė atsikratyti paveikslo. Nuo šios minties ji pralinksmėjo, tarytum būtų nusprendusi atsikratyti kokios blogos ydos, - rūkymo ar gėrimo per pietus, - tad išlipusi iš vonios ji pradėjo niūniuoti.

3

Bilis nevėlavo, neleisdamas Rozai abejoti. Roza prisitraukė virtuvinę kėdę prie lango, kad atsisėdusi galėtų jo laukti (tai ji padarė po septynių penkiolika, praėjus trim valandom po nusimaudymo). Be penkių pusę devynių motociklas su šaldikliu, pririštu prie bagažinės, sustojo priešais pastatą. Vairuotojo galvą dengė didžiulis mėlynas šalmas, tad Roza nematė motociklininko veido, bet vis tiek žinojo, kad tai Bilis. Jis spustelėjo greičio pedalą, tada užgesino variklį ir nuleido atraminę kojelę. Tada permetė vieną koją, atskleisdamas šlaunies liniją po išblukusiais džinsais. Roza pajuto, kaip drovus, tačiau aiškus geidulys persmelkia ją, ir pagalvojo: Štai apie ką galvosiu šiąnakt prieš užmigdama. *Štai ką aš matysiu. Ir jei man labai labai pasiseks, tai aš ir sapnuosiu.*

Roza norėjo jo palaukti čia, leisdama Biliui pasirodyti: taip laiminga mergaitė savo tėvų namuose laukia savo berniuko, kuris išsiveš ją į šokius, laukia net jam pasirodžius, dirsčiodama iš už miegamojo užuolaidos ir šypsodamasi paslaptinga šypsenėle, o tuo tarpu jis išlipa iš naujai nuplautos ir nuvaškuotos savo tėvo mašinos ir

prieina prie durų, vis taisydamasis savo kaklaraištį ar tampydamas diržą.

Roza pagalvojo apie tai, tada atidarė spintos duris ir išsitraukė megztinį. Ji nuskubėjo į laiptinę, pakeliui užsitempdama megztinį ant savęs. Pribėgus laiptus ir pastebėjus, kad Bilis jau pakeliui pas ją, Rozai toptelėjo į galvą, kad ji pasiekė tobulą amžių: per daug sena, kad be pagrindo drovėtųsi, tačiau vis dar per jauna netikėti, jog viltys - tikrai svarbios viltys - gali pasiteisinti.

- Labas, - iš savo vietos žvelgdama žemyn, pasisveikino Roza. - Tu tikslus kaip laikrodis.

- Be abejo, - pakėlęs galvą į viršų, atsakė Bilis. Jis atrodė truputį nustebęs. - Aš visada tikslus. Taip jau mane išauklėjo. Tikriausiai tai įgimta, - jis pakėlė vieną pirštinėtą ranką į viršų it kavalierius iš filmo ir nusišypsojo. - Ar pasiruošusi?

Roza nežinojo, kaip atsakyti į šį klausimą, tad paprasčiausiai nulipo iki jo ir paėmė jam už rankos, leisdama Biliui išvesti ją į pirmą saulėtą birželio šeštadienį. Bilis sustojo ant šaligatvio šalia motociklo, kritiškai nužvelgė ją ir papurtė galvą.

- Ne, ne, megztinio neužteks. Laimei, mano skautiški įgūdžiai manęs neapleido.

Iš abiejų "Harlio" bagažinės pusių kyšojo krepšiai. Bilis atsegė vieną iš jų ir ištraukė panašią į jo odinę striukę: užtrauktukais užsegtos kišenės viršuje ir apačioje, visa juoda, jokių sagų, epoletų, švytinčių sagčių ir kitų blizgučių. Striukė buvo mažesnė už Bilio. Roza pažvelgė į Bilio rankose it kailį kabančią striukę, sunerimusi dėl akivaizdaus klausimo.

Bilis išvydo jos žvilgsnį, iškart suprato, ką jis reiškia, ir papurtė galvą.

- Tai mano tėvo striukė. Jis išmokė mane vairuoti seną indėnišką "Tomahauką", kurį išmainė į pietų stalą ir miegamojo baldų komplektą. Jis tvirtino apvažiavęs juo visą Ameriką, kai jam sukako dvidešimt vieneri. Jam reikėjo įspirti, kad užsivestų, o jei pamiršdavai persijungti į neutralią pavarą, motociklas išlėkdavo tiesiai iš po tavęs.

- Kas atsitiko? Ar jis jį sudaužė? - šyptelėjo Roza. - Ar tu jį sudaužei?

- Ne. Jis subyrėjo nuo savo senyvo amžiaus. Nuo to laiko Steinerių šeima turi tik "Harlius". Šis - "Heritage" modelio, tūkstančio trijų šimtų keturiasdešimt penkių kubinių centimetrų, - Bilis švelniai palietė rėmą. - Tėvas juo jau kokius penkerius metus nevažinėjo.

- Ar jam nusibodo?

Bilis papurtė galvą.

- Ne, jis susirgo gleukoma.
Roza apsivilko striukę. Tikriausiai Bilio tėvas buvo trim coliais žemesnis ir keturiasdešimčia svarų lengvesnis už sūnų, tačiau striukė vis tiek juokingai kabėjo iki kelių. Vis dėlto ji buvo šilta, ir Roza su malonumu užsisegė ją iki kaklo.
- Gerai atrodai, - tarė Bilis. - Juokingai lyg vaikas su suaugusio drabužiais, bet vis tiek gerai. Nemeluoju.
Roza pamanė dabar galinti pasakyti tai, ko nedrįso, kai jiedu su Biliu sėdėjo ant suoliuko ir valgė dešrainius. Staiga tai tapo labai svarbu.
- Bili?
Jis šypsodamasis atsisuko į ją, tačiau jo akyse atsispindėjo rimtis.
- Taip?
- Neskaudink manęs.
Bilis apmąstė jos žodžius su šypsena veide ir rimtimi akyse ir papurtė galvą.
- Ne. Net nemaniau.
- Ar pažadi?
- Taip. Pažadu. Na, lipk. Ar kada nors anksčiau jodinėjai ant geležinio ponio?
Roza papurtė galvą.
- Tos mažytės kojelės skirtos tavo pėdoms.
Bilis pasilenkė prie motociklo užpakalio, pasirausė ir ištraukė šalmą. Roza be nuostabos nužvelgė raudonai purpurinę spalvą.
- Štai, užsidėk smegenų gaubtą.
Roza užsidėjo šalmą ant galvos, pasilenkė į priekį ir, dirstelėjusi į šoninį "Harlio" veidrodėlį, prapliupo juoktis.
- Atrodau panaši į futbolininką.
- Gražiausią visoje komandoje, - Bilis suėmė ją už pečių ir atgręžė į save. - Jis užsisega po smakru. Leisk man.
Akimirką Bilio veidas atsidūrė tiesiai prieš josios, ir Roza suprato, kad jei jis panorėtų ją pabučiuoti čia, ant saulėto šaligatvio, kur žmonės atlikinėjo šeštadienio darbus, ji jam leistų.
Bilis atsitraukė.
- Ar ne per stipriai suveržiau?
Roza papurtė galvą.
- Tikrai?
Ji linktelėjo.
- Tada pasakyk ką nors.
- Al ne pel sipaai, - išlemeno Roza ir nusijuokė, išvydusi Bilio veido išraišką. Nusijuokė ir jis.

- Ar pasiruošusi? - paklausė jis. Bilis vis dar šypsojosi, bet akys vėl įgavo rimties išraišką, tarytum žinotų, jog jie pasiekė tokį tašką, kur kiekvienas žodis ar judesys gali turėti toli siekiančių pasekmių.

Roza suspaudė kumštį, pasikasė šalmo viršų ir nervingai šyptelėjo.

- Ko gero, taip. Kas pirma lips, tu ar aš?

- Aš, - Bilis permetė koją per "Harlio" sėdynę. - Dabar tu.

Roza atsargiai permetė koją ir padėjo rankas Biliui ant pečių. Jos širdis daužėsi krūtinėje.

- Ne. Aplink liemenį, gerai? Mano rankos turi būti laisvos, kad galėčiau vairuoti.

Roza apsivijo rankomis Bilio liemenį ir sunėrė jas jam ant plokščio pilvuko. Iškart jai pasirodė, kad ji vėl sapnuoja. Ar visa tai išsirutuliavo iš vienos kraujo dėmelės ant paklodės? Impulsyvaus sprendimo išeiti pro duris ir eiti tolyn? Ar tai įmanoma?

Gerasis Dieve, prašau, tegul tai būna ne sapnas, - meldė ji.

- Ar padėjai pėdas ant kojelių?

Roza užkėlė kojas ir baisiai susižavėjo, kai Bilis pakėlė motociklą ir užlenkė atraminę kojelę. Dabar, kai tik Bilio kojos stengėsi išlaikyti motociklo pusiausvyrą, Rozai atrodė, kad tai panašu į mažą laivelį, kuris, atrišus paskutinį lyną, plaukia palei doką, laisvai siūbuodamas ant bangų. Ji prisiglaudė prie Bilio nugaros, užmerkė akis ir giliai įkvėpė. Saulės sušildytos odos kvapas buvo beveik toks pat, kokį Roza įsivaizdavo, ir tai gerai. Baugu, bet gerai.

- Tikiuosi, tau patiks, - tarė Bilis. - Tikrai.

Jis paspaudė mygtuką ant dešinės vairo rankenos, ir "Harlis" it kulka šovė į priekį. Roza šoktelėjo ir dar arčiau prisispaudė prie Bilio.

- Ar viskas gerai? - pašaukė jis.

Roza linktelėjo, bet supratusi, kad jis to nemato, šūktelėjo, jog viskas tiesiog puiku.

Dar po akimirkos šaligatvis jiems iš kairės ėmė tolti. Bilis grįžtelėjo per Rozos petį, ar niekas nevažiuoja iš paskos, ir apsisuko į dešinę Trentono gatvės pusę. Tai nebuvo panašu į mašinos posūkį: motociklas pasviro į šoną lyg ruošdamasis leistis lėktuvėlis. Bilis pasuko rankenėlę, ir "Harlis" nuskuodė pirmyn, įpūsdamas vėjo gūsį į Rozos šalmą ir priversdamas ją nusijuokti.

- Taip ir maniau, kad tau patiks! - per petį mestelėjo Bilis, kai jiedu sustojo prie šviesoforo.

Kai jis vėl nuleido kojas ant asfalto, Rozai pasirodė, kad juos sujungė su žeme, tačiau pačiu ploniausiu siūleliu. Užsidegus žaliai šviesai, variklis suurzgė po ja (tik šįkart daug išdidžiau), ir jiedu įlė-

kė į Deringo aveniu, praskriedami palei Braento parką, pro senų ąžuolų šešėlius, nupieštus ant šaligatvio it rašalo dėmės. Roza pažvelgė per Bilio petį ir išvydo saulę, lydinčią juos pro medžius bei spiginančią jai į akis it heliografas. Kai Bilis prigludo prie motociklo, įsukdamas į Kalumeto aveniu, ji prigludo prie jo.

"Taip ir maniau, kad tau tai patiks", - ištarė Bilis, tačiau Rozai tai pradėjo patikti tik kai jie kirto šiaurinę miesto dalį, perskrosdami didėjančius priemiesčio rajonus, kur viens prie kito prilipę namai priminė jai serialą "Visi šeimoje". Be to, atrodė, kad prie kiekvieno kampo rasi po "Mažutį gurkšnelį". Kai pasiekė "Dangaus kelią", Rozai ne tik patiko, bet ji tiesiog žavėjosi kelione, o kai Bilis iš "Dangaus kelio" išsuko į 27-ąjį kelią, - dviejų eilių magistralę, einančią palei ežerą iki kitos valstijos, - Roza jau manė, kad niekados nenorėtų nulipti nuo motociklo. Jei Bilis būtų pasiūlęs važiuoti į Kanadą pasižiūrėti "Blue Jays" žaidimo Toronte, ji tik būtų priglaudusi savo šalmuotą galvą jam tarp menčių, kad jis pajustų jos linktelėjimą.

27-oji magistralė buvo pati geriausia. Vasarai įpusėjus, ja skuos daugybė mašinų, - netgi taip anksti ryte, - tačiau šiandien ji buvo tuščia: juoda juosta su geltonu punktyru per vidurį. Dešinėje pro bėgančius medžius raibuliavo nuostabiai žydras ežeras. Kairėje pro juos lėkė fermos, turistų vagonėliai, suvenyrų krautuvėlės, dar tik atsidarinėjančios būsimam vasaros sezonui.

Roza visai nenorėjo kalbėti, netgi abejojo, ar *galėtų* tai padaryti. Bilis pamažu suko "Harlio" rankenėlę, kol raudona spidometro adatėlė atsistojo tiesiai it laikrodžio rodyklė, rodanti vidurdienį. Vėjas dar smarkiau ėmė siausti po šalmu. Rozai tai atrodė panašu į jos vaikystės sapnus, kuriuose ji skraidė; sapnus, kuriuose ji su besiplaikstančiais it vėliava plaukais pašėlusiu greičiu skriejo virš laukų, akmeninių sienų, stogų ir kaminų. Roza pabusdavo drebėdama, visa prakaituota, išsigandusi ir kartu laiminga - taip pat ji jautėsi ir dabar. Pažvelgusi į dešinę, ji pamatė savo šešėlį, bėgantį paskui ją, kaip ir tuose sapnuose, tačiau dabar šalia matėsi dar vienas šešėlis. Jei ji kada nors gyvenime jautėsi tokia laiminga kaip šią akimirką, tai ji nežinojo, kada tai buvo. Visas pasaulis atrodė tobulas, ir ji pati tobula jo apsupty.

Temperatūra svyravo: važiuojant pro šešėlius ar nusileidus į nuokalnę, būdavo šalta, atsidūrus saulėje - šilta. Važiuojant šešiasdešimties mylių per valandą greičiu, kvapai atskriedavo kapsulėmis, tokiomis koncentruotomis, tarytum iššautomis iš reaktyvinio variklio: karvės mėšlas, šienas, žemė, nupjauta žolė, šviežia derva (jiems prava-

žiuojant pro vykstančius kelio darbus), išmetamosios dujos (priartėjus prie sunkvežimio). Sunkvežimio kėbule gulėjo maišytos veislės šuo, pasidėjęs snukį ant letenų, ir be jokio susidomėjimo spoksojo į juos. Kai Bilis pasuko į šoną, norėdamas aplenkti, sėdintis už vairo fermeris pamojavo Rozai. Ji įžvelgė paburkusias jo akis, paraudusią sutrūkinėjusią odą ant nosies ir saulėje spindintį vestuvinį žiedą. Atsargiai, lyg akrobatas, vaikščiojantis lynu, atlikdamas triuką be tinklo apačioje, Roza ištraukė savo ranką iš po Bilio alkūnės ir pamojavo fermeriui. Šis šyptelėjo ir dingo už jų.

Už dešimties ar penkiolikos mylių nuo miesto Bilis parodė į danguje švytinčius metalinius kontūrus. Po akimirkos Roza išgirdo monotonišką sraigtasparnio rotorių birbimą, o dar po kurio laiko išvydo du vyrus, sėdinčius plastikinėje kabinoje. Sraigtasparnis praskrido tiesiai jiems virš galvų. Roza net pastebėjo, kaip keleivis palinko prie piloto ir sušnibždėjo kažką jam į ausį.

Aš galiu matyti viską, - pamanė ji ir nusistebėjo, kodėl tai turėtų stebinti. Tą patį ji galėjo matyti ir pro mašinos langą. *Tik taip nėra, nes aš žiūriu ne pro langą. Todėl tai jau nebe vaizdai. Tai* - pasaulis, *kuriame esu aš. Aš skrieju per pasaulį, kaip kad mano vaikystės sapnuose, bet dabar aš tai darau nebe viena.*

Variklis pastoviai krūpčiojo jai tarp kojų. Tai nebuvo labai jau seksualus jausmas, tačiau nuo to Roza puikiai suprato, ką ji ten turi ir kam tai skirta. Kai nežiūrėdavo į pro šalį lekiančius laukus, ji susižavėjusi tyrinėdavo plaukelius ant Bilio kaklo ir spėliodavo, kokį patirtų jausmą, palietusi juos pirštais.

Praėjus valandai, kai jiedu išvažiavo iš "Dangaus kelio", jie atsidūrė tikrame kaime. Bilis specialiai įjungė antrą pavarą, o kai privažiavo ženklą "ŠOLENDO IŠKYLAVIETĖ, ĮLEIDŽIAMA TIK SU LEIDIMAIS", jis labiau sulėtino greitį ir įsuko į žvyrkelį.

- Laikykis, - perspėjo Bilis. Dabar Roza jį aiškiai girdėjo, nes vėjas nebekošė pro šalmą. - Grumstai.

Taip, iš tikrųjų, tačiau "Harlis" lengvai perkopė per grumstus, paversdamas juos nežymiais iškilimais. Po penkių minučių jie įvažiavo į mažą žvyruotą stovėjimo aikštelę. Šalia jos stovėjo stalai bei akmenimis grįstos babekju duobės, matomos plačioje žolės juostoje, pamažu pereinančioje į žvirgždą, kurį nelabai pavadinsi paplūdimiu. Nedidelės bangos tvarkingai viena po kitos skalavo žvirgždą. Už jų ežeras driekėsi iki horizonto, nors liniją, kur liejosi dangus su vandeniu, gaubė žydra migla. Šolende daugiau nieko nebuvo, todėl Biliui išjungus "Harlio" variklį tyla Rozai atėmė amą. Virš vandens ratu suko žuvėdros, klykdamos savo spigiais balsais. Kažkur toli vakaruose

girdėjosi variklio gausmas, toks tylus, kad neįmanoma buvo įspėti, ar tai sunkvežimis, ar traktorius. Ir viskas.

Bilis bato priekiu parideno akmenį motociklo link ir ant jo pastatė atraminę kojelę. Jis nulipo ir šypsodamasis atsigręžė į Rozą. Tačiau kai išvydo jos veidą, šypsena virto susirūpinimu.

- Roza? Ar gerai jautiesi?

Ji nustebusi dėbtelėjo į jį.

- Taip. O kodėl klausi?

- Tavo veide juokingiausia išraiška...

Kurgi ne, - pamanė Roza. - *Kurgi ne.*

- Aš jaučiuosi gerai. Tik man atrodo, jog visa tai tik sapnas. Vis dar stebiuosi, kaip čionai patekau.

Roza nervingai susijuokė.

- Bet tu juk nežadi nualpti?

Šįkart Roza nusijuokė daug natūraliau.

- Ne, aš tikrai gerai jaučiuosi.

- Ir tau patiko?

- Labai labai.

Roza grabaliojo šalmo užsegimą, tačiau nesėkmingai.

- Pirmąkart visada sunku atsegti. Leisk, padėsiu.

Bilis vėl palinko prie jos, tik šįkart neatsitraukė. Delnais jis nukėlė šalmą Rozai nuo galvos ir pabučiavo jai į lūpas, leisdamas šalmui maskatuoti ant kairės rankos pirštų, kai tuo tarpu dešinė apkabino Rozą. Rozai bučinys patiko: jo lūpų prisilietimas ir delno prisispaudimas prie nugaros tarytum sugrąžino ją į namus. Ji netgi pravirko, bet niekis. Šios ašaros neskaudino.

Bilis truputį atsitraukė, vis dar nenuimdamas rankos Rozai nuo nugaros. Šalmas vis dar bumpsėjo į jos kelį. Bilis pakėlė akis į Rozą.

- Viskas gerai?

Taip, - norėjo atsakyti ji, bet balsas ją paliko. Tad Roza tik linktelėjo.

- Puiku, - tarė Bilis ir lyg atlikdamas pareigą pakštelėjo į jos drėgną skruostą palei pat nosį: iš pradžių po dešine akimi, po to - po kaire. Jo bučiniai buvo švelnūs it blakstienų prisilietimai. Roza dar niekad nejautė kažko panašaus, todėl staiga apkabino Bilio kaklą ir stipriai prispaudė jį prie savęs, įrėmusi savo veidą jam į odinį petį ir užmerkusi vis dar ašarojančias akis. Bilis apkabino ją ranka, gulėjusia ant jos nugaros, ir paglostė supintą Rozos kasą.

Po kiek laiko Roza atšlijo nuo Bilio, nusibraukė ašaras ir pabandė nusišypsoti.

- Aš ne visada verkiu. Tu turbūt tuo netiki, bet tai tiesa.

- Aš tikiu, - paprieštaravo Bilis ir nusiėmė savo šalmą. - Eime, padėsi man susidoroti su šaldikliu.

Roza padėjo Biliui atsegti elastinį diržą, ir jiedu nunešė šaldiklį prie vieno iš stalų. Ji įsistebeilijo į vandenį.

- Tai turbūt pati gražiausia vieta pasaulyje. Negaliu patikėti, jog čia esame tik dviese.

- 27-asis kelias yra truputį atitolęs nuo įprastų turistinių maršrutų. Pirmąkart aš čia atvykau su savo šeima, kai dar buvau visai mažas. Tėtis sakė, kad atsitiktinai rado šią vietą, bastydamasis savo motociklu. Netgi rugpjūtį čia nebūna daug žmonių, kai visos kitos iškylavietės prie ežero tiesiog sausakimšos.

Roza dirstelėjo į jį.

- Ar ir kitas moteris čia vežeisi?

- Ne. Gal nori pasivaikščioti? Galėtume sužadinti apetitą, o be to, noriu šį tą tau parodyti.

- Ką?

- Geriau pirmiau parodysiu.

- Sutarta.

Bilis nuvedė ją prie vandens, kur jiedu prisėdo ant didelio akmens ir nusiavė batus. Roza nustebo, išvydusi baltas sportines kojines po Bilio motociklininko batais: tokias ji kažkodėl siejo su vidurine mokykla.

- Juos palikt ar pasiimti su savim? - paklausė Roza, iškeldama savo sportbačius.

Bilis apmąstė jos klausimą.

- Tu savo pasiimk, o aš savuosius paliksiu. Prakeiktus batus sunku užsimauti, net jeigu kojos sausos. O jei šlapios, tai išvis liūdnas reikalas.

Bilis nusimovė baltas kojines ir uždėjo jas ant batų. Šio gesto pedantiškumas privertė Rozą nusišypsoti.

- Ką?

Ji papurtė galvą.

- Nieko. Eime, parodyk man savo siurprizą.

Jiedu palei krantą patraukė į šiaurę. Roza rankoje nešėsi sportbačius, Bilis rodė kelią. Pirmasis vandens prisilietimas privertė ją sustabarėti iš šalčio, tačiau po poros minučių jos kojos įprato. Roza matė savo pėdas tarsi išbalusias spindinčias žuvis, dėl refrakcijos ties kulkšnimis atsiskyrusias nuo viso kūno. Ant dugno jautėsi akmenukai, bet nežymiai. *Galėtum susipjaustyti kojas ir nepajausti,* - pamanė Roza. - *Tu paralyžiuota, širdele.* Tik ji nesipjaustė kojų. Roza jautė, kad Bilis neleistų jai to padaryti. Mintis kvaila, bet labai įtikinanti.

Už keturiasdešimties jardų jiedu priėjo apaugusį takelį, vingiuojantį krantine aukštyn. Iš abiejų balto žvyro pusių augo žemi tankūs kadagio krūmai. Roza pajuto nežymų *déjà vu** virpulį, tarytum būtų mačiusi šį takelį sunkiai atgaminamame sapne.

Bilis parodė į kalvos viršūnę ir tyliai paaiškino:

- Mes einam ana ten. Būk kuo tylesnė.

Jis palaukė, kol Roza apsiavė, ir patraukė pirmas. Bilis stabtelėjo viršuje, ir kai pasivijusi jį Roza žiojosi kažką sakyti, jis pridėjo pirštą jai prie lūpų ir parodė.

Jiedu stovėjo mažos krūmėtos proskynos pakrašty, penkiasdešimt pėdų virš ežero lygio. Proskynos centre gulėjo medis. Po žemėtų šaknų raizginiu trys lapiukai žindo raudoną lapę. Šalia ketvirtas jauniklis gaudė savo uodegą saulės spindulyje. Roza it užhipnotizuota įsistebeilijo į juos.

Bilis palinko prie jos. Jo šnabždesys kuteno Rozos ausį, priversdamas ją virpėti.

- Užvakar atvažiavau čionai pažiūrėti: ar dar veikia iškylavietė. Čia nebuvau jau kokius penkerius metus, tad negalėjau būti tikras. Vaikščiojau ir aptikau šiuos gyventojus. *Vulpes fulva* - raudonosios lapės. Mažyliai - kokių šešių savaičių amžiaus.

- Iš kur tiek daug apie juos žinai?

Bilis patraukė pečiais.

- Man patinka gyvūnai ir tiek. Aš skaitau apie juos ir, kai galiu, stengiuosi pastebėti juos laukinėje gamtoje.

- Ar medžioji?

- O, Dieve, ne. Aš netgi jų nefotografuoju. Aš tik stebiu.

Lapė juos pastebėjo. Netgi nekrusteldama ji įsitempė po savo kailiu, akys tapo ryškios ir įdėmios.

Nežiūrėk taip į ją, - staiga pamanė Roza. Ji net nenutuokė, ką tai galėtų reikšti. Aišku tik viena: tai ne jos balsas kalbėjo galvoje. - *Nežiūrėk taip į ją, tai neišeis tau į naudą.*

- Jie nuostabūs, - sušnibždėjo Roza ir suspaudė Bilio ranką.

- Taip.

Lapė pasuko galvą į ketvirtą jauniklį, kuris liovėsi žaisti su uodega ir dabar vaikėsi savo paties šešėlį, ir skardžiai kiauktelėjo. Lapiukas atsigręžė, įžūliai dirstelėjo į atėjūnus, stovinčius takelio pabaigoje, tada nuskuodė pas savo motiną ir atsigulė šalia jos. Lapė lyžtelėjo jo galvą, greitai, bet tvarkingai išpuoselėdama mažylį, tačiau jos akys nė sekundę neatsitraukė nuo Rozos su Biliu.

---

* Jau matytas *(pranc.)*.

- Ar ji turi draugą? - sušnibždėjo Roza.
- Aha. Mačiau jį. Didžiulis lapinas.
- Ar taip juos vadina?
- Aha, lapinai.
- Kur jis?
- Kažkur netoliese. Medžioja. Mažyliai, ko gero, dažnai vakarienei sulaukia žuvėdros sulaužytais sparnais.

Rozos žvilgsnis vėl nuklydo prie medžio šaknų, po kuriomis lapės susisuko guolį, ir vėl ją persmelkė *déjà vu* jausmas. Prieš akis stojo paveikslas su krutančia šaknimi, bandančia ją sugauti, bet greit vėl išnyko.

- Ar mes ją gąsdinam? - paklausė Roza.
- Galbūt truputį. Jei bandytume priartėti, ji pultų.
- Aha. O jei padarytume ką nors jos mažyliams, ji atsilygintų.

Bilis dėbtelėjo į Rozą.

- Na, ko gero, ji pabandytų.
- Aš taip džiaugiuosi, kad parodei man juos.

Šypsena nušvito Bilio veide.

- Gerai.
- Grįžtam. Aš nenoriu jos gąsdinti. Be to, išalkau.
- Gerai. Aš taip pat alkanas.

Bilis pakėlė ranką ir pamojavo. Lapė žiūrėjo ryškiomis akimis... bet staiga išsišiepė, atskleisdama baltų dantų eilę, ir suurzgė.

- Aha, tu - gera motina. Pasirūpink jais.

Bilis nusisuko. Roza pasekė jo pavyzdžiu, tačiau stabtelėjusi vėl atsigręžė pažvelgti į tas ryškias ramias akis. Lapė vis dar rodė savo dantis. Tuo tarpu lapiukai žindo ją tylioje saulės šviesoje. Jos kailis buvo ne raudonas, o oranžinis, tačiau jo atspalvis - žymus kontrastas aplink vešinčiai žalumai - privertė Rozą nusipurtyti. Žuvėdra suplasnojo virš galvos, mesdama savo šešėlį į proskyną, tačiau lapė nepaleido Rozos iš akių. Netgi kai Roza nusekė Biliui iš paskos, už savęs ji jautė įdėmų, ramiai įsistebeilijusį lapės žvilgsnį.

4

- Ar jiems nieko nenutiks? - paklausė Roza, kai jie vėl priėjo ežerą. Prisilaikydama už Bilio peties, ji nusimovė kairį sportbatį, po to - dešinį.
- Nori pasakyti, ar jų nesumedžios?

Roza linktelėjo.

- Ne, jei jie nelįs į sodus ir vištides, o mama su tėčiu pasistengs neleisti jiems to padaryti. Kitais žodžiais tariant, jei jie bus normalūs. Lapei mažiausiai ketveri metai, o lapinui - septyneri. Norėčiau, kad jį pamatytum. Jo kailis lapų spalio mėnesį spalvos.

Jie buvo pusiaukelėje į iškylavietę, iki kulkšnių vandenyje. Roza jau matė Bilio batus ant akmens, kur jis paliko juos su pedantiškai sulankstytomis kojinėmis.

- Ką turi omeny, sakydamas, jei jie bus normalūs?

- Pasiutligę. Dažniausiai pasiutligė nuveda lapes į sodus ir vištides. Tada jas pastebi ir užmuša. Lapės dažniau pasigauna pasiutligę nei lapinai ir išmoko lapiukus pavojingai elgtis. Lapiukai greitai nustimpa nuo ligos, tačiau lapės gali ilgiau išsilaikyti, tapdamos vis pavojingesnėmis.

- Tikrai? Kaip gaila.

Bilis stabtelėjo, pažvelgė į išbalusį susimąsčiusį Rozos veidą ir apkabino ją.

- Taip nebūtinai turi nutikti. Kol kas jie visiškai sveiki.

- Bet galėtų. *Galėtų.*

Bilis pagalvojo ir linktelėjo.

- Taip, žinoma, - pagaliau prabilo jis. - Bet kas galėtų atsitikti. Na, eime valgyti. Ką pasakysi?

- Pasakysiu, jog tai puiki mintis.

Tačiau Roza nemanė daug suvalgysianti, nes ryškios lapės akys atėmė iš jos apetitą. Visgi Biliui pradėjus krauti maistą, ji iškart pasijuto alkana kaip vilkas. Pusryčiams Roza suvalgė vienintelę skrudintos duonos riekutę ir išgėrė apelsinų sulčių, kadangi buvo susijaudinusi it nuotaka vestuvių rytą. Dabar, pamačiusi duoną ir mėsą, ji pamiršo visas lapes, gyvenančias į šiaurę nuo čia.

Bilis vis traukė maistą iš šaldiklio: šaltus jautienos sumuštinius, tuno sumuštinius, vištienos salotas, bulvių salotas, kopūstų salotas, dvi kokakolos skardines, termosą šaldytos arbatos, du pyrago gabalus, didelį rėžį torto, - kol Roza prisiminė klounus, traukiančius daugybę daiktų iš mažos mašinytės cirke, ir nusijuokė. Turbūt tai buvo nemandagu, tačiau ji jau pakankamai pasitikėjo Biliu, kad dėl to nesijaudintų. Na ir gerai, nes Roza vis tiek nebūtų susilaikiusi.

Bilis pakėlė galvą, kairėje rankoje laikydamas druskinę, o dešinėje - pipirinę. Roza pastebėjo, jog jis lipnia juosta užklijavo skylutes, kad druska ir pipirai neišbyrėtų, ir dar stipriau nusijuokė. Ji atsisėdo ant suolo, užsidengė rankomis veidą ir pabandė susivaldyti. Jai jau beveik pavyko, tačiau dirstelėjusi pro pirštus Roza išvydo tą sumušti-

nių krūvą: pustuzinį dviem žmonėms, kiekvieną perpjautą išilgai ir suvyniotą į celofaną. Tai vėl pralinksmino ją.

- Ką? - pats šypsodamasis paklausė Bilis. - Ką, Roza?

- Ar tikėjaisi susilaukti daugiau draugų? - vis dar kikendama pasiteiravo Roza. - Gal mažosios lygos komandą? Ar skautų būrį?

Jo šypsena praplatėjo, tačiau akyse išliko rimtis. Ši sudėtinga veido išraiška bylojo, kad jis suprato, kas čia juokinga ir kas - ne, ir pagaliau Roza įžvelgė, jog Bilis - jos metų ar beveik jos metų.

- Aš tik norėjau būti tikras, kad turėsiu tai, kas tau patinka ir tiek.

Kikenimas nutilo, bet šypsena Rozos veide išliko. Ją pribloškė ne Bilio meilumas, darantis jį jaunesnį, o atvirumas, kažkada pavertęs jį suaugusiu.

- Bili, aš valgau viską.

- Neabejoju, - atsisėsdamas šalia, tęsė Bilis, - bet ne tai svarbu. Man ne taip svarbu, ką tu pakenti, bet tai, kas tau patinka ir ko tu norėtum. Visa tai ir norėčiau tau duoti, nes aš kraustausi dėl tavęs iš proto.

Roza rimtai pažvelgė į jį, o kai jo ranka paėmė josios, ji uždėjo savo kitą ranką ant abiejų. Roza bandė įsidėti Bilio žodžius tiesiai į galvą, bet jai sunkiai sekėsi: tarytum bandytum pro siauras duris įnešti gremėzdišką baldą, vartant jį taip ir anaip, norint surasti tinkamą kampą.

- Kodėl? - paklausė ji. - Kodėl aš?

Bilis papurtė galvą.

- Aš nežinau. Faktas tik tas, Roza, kad aš nelabai nusimanau apie moteris. Turėjau draugę vidurinėje mokykloje, ir mes galų gale būtume kartu permiegoję, bet nespėjus tam atsitikti ji išsikėlė kitur. Turėjau draugę, būdamas pirmakursiu universitete, ir tikrai su ja permiegojau. Tada po penkerių metų susižadėjau su nuostabia mergina, kurią sutikau miesto zoologijos sode. Jos vardas buvo Bronvina O'Hara. Panašu į Margaretos Mičel romano heroję, tiesa?

- Nuostabus vardas.

- Ji buvo nuostabi mergina. Ji mirė nuo smegenų aneurizmos.

- O, Bili, man taip gaila.

- Nuo tada susitikinėjau su pora merginų ir visai neperdedu - susitikinėjau su pora merginų ir taškas. Mano tėvai neduoda man ramybės. Tėvas sako, kad aš ir mirsiu senbernis; motina sako: "Palik berniuką ramybėje ir nebumbėk." Tik jai išeina "nepumpėk".

Roza nusišypsojo.

- O tada tu įėjai į lombardą ir suradai tą paveikslą. Tu iškart supratai, kad turi jį nusipirkti, tiesa?

- Taip.

- Taip pat jaučiuosi ir dėl tavęs. Tik norėjau, kad tai žinotum. Visa tai, kas čia vyksta - ne gerumas, labdara ar pareiga. Visa tai vyksta ne todėl, kad vargšelė Roza gyveno tokį sunkų gyvenimą, - Bilis padvejojo ir pridūrė: - Visa tai vyksta, nes aš tave myliu.

- Tu negali to žinoti. Dar ne.

- Žinau tai, ką žinau, - atrėžė Bilis, ir šis švelnus tvirtinimas išgąsdino Rozą. - Na, užteks "muilo" operų. Valgykim.

Taip jiedu ir padarė. Kai baigė ir Rozos pilvas įsirėmė į kelnių diržą, jiedu sudėjo likučius atgal į šaldiklį, ir Bilis vėl pritvirtino jį prie bagažinės. Niekas daugiau neatvažiavo. Visas Šolendas priklausė jiems. Jiedu nuėjo prie vandens ir vėl atsisėdo ant didžiulio akmens. Roza pradėjo prisirišti prie akmens: tarytum tokį akmenį atvažiuotum aplankyti dukart per metus ir padėkotum jam... jei tik viskas bus gerai. O kol kas taip ir buvo. Roza negalėjo prisiminti geresnės dienos.

Bilis apkabino ją ir, uždėjęs kairės rankos pirštus ant jos dešinio skruosto, pasuko Rozos veidą į save. Tada pradėjo ją bučiuoti. Po penkių minučių Roza pasijuto greit nualpsianti, pusiau sapnuodama, susijaudinusi, kaip kad niekada neteko; susijaudinusi, kad net anksčiau nesuprastos knygos, istorijos ir filmai tapo prasmingi, nors ir tada ji jais tikėjo, kaip neregys tiki matančio žmogaus tvirtinimu, jog saulėlydis nuostabus. Jos skruostai degė, krūtinė sustandėjo nuo švelnių Bilio prisilietimų per palaidinukę, ir ji netgi pamanė, kad geriau nebūtų užsidėjusi liemenėlės. Nuo šios minties Rozos skruostus užliejo ryškus raudonis. Jos širdis daužėsi, bet buvo gẽra. Tiesą pasakius, buvo nuostabu. Roza padėjo ranką Biliui ant klyno ir pajuto labai kietą daiktą. Kietą it akmuo, tik akmenys netvinkčioja po delnu kaip ir jos širdis. Bilis leido akimirką palaikyti ten ranką, po to pakėlė ją ir pabučiavo į delną.

- Užteks.

- Kodėl?

Roza atvirai pažvelgė į jį. Normanas buvo vienintelis, kurį ji pažinojo seksualiai, o jis nesusijaudindavo, vien palietus jo daikčiuką per kelnes. Kartais - pastaraisiais metais - jis išvis nesusijaudindavo.

- Todėl, kad jei nesiliausim, man būtinai pamėls kiaušiai.

Roza pažvelgė į jį taip atvirai sumišusi, kad Bilis net nusijuokė.

- Nekreipk dėmesio, Roza. Aš tik noriu, kad viskas būtų gerai, kai mes pirmą kartą mylėsimės: jokių uodų, kandžiojančių mūsų užpakalius, jokių raičiojimųsi žolėse, jokių studentų, pasirodančių lemtingu

momentu. Be to, pažadėjau tave parvežti atgal ketvirtą pardavinėti marškinėlius, ir nenoriu, kad vėluotum.

Roza žvilgtelėjo į laikrodį ir nustebo, jog jau dešimt po dviejų. Jei jiedu tik penkias ar dešimt minučių sėdėjo ant akmens ir bučiavosi, tai kaipgi tai įmanoma? Roza nenorom priėjo išvadą, kad jie mažų mažiausiai čia išsėdėjo pusvalandį, o dar tiksliau - tris ketvirčius valandos.

- Eime, - paragino Bilis ir nulipo nuo akmens.

Jis susiraukė, kai pėdos pliūkštelėjo į šaltą vandenį, ir, jam nespėjus nusisukti, Roza metė žvilgsnį į iškilimą jo kelnių klyne. *Tai padariau aš,* - pamanė ji ir nustebo pajutusi malonumą, džiaugsmą ir netgi pasipūtimą.

Roza irgi nulipo nuo akmens ir, nespėjusi suprasti ką daranti, suėmė Bilio ranką.

- Gerai. Kas toliau?

- Gal pasivaikščiokim, prieš grįždami atgal? Atvėsim.

- Sutinku, bet nesiartinkim prie lapių. Aš nenoriu jų jaudinti.

Jos, - mąstė Roza. - *Aš nenoriu vėl jos jaudinti.*

- Gerai. Eisime pietų pusėn.

Bilis jau sukosi, bet Roza suspaudė jam ranką, kad jis atsigręžtų, o tada puolė glėbin ir apsivijo rankomis jo kaklą. Kietumas po liemeniu dar nebuvo dingęs, ir Rozai tai patiko. Iki šios dienos ji net nenutuokė, kad tas kietumas moterims gali patikti: Roza sąžiningai manė, kad tai žurnalų, norinčių parduoti drabužius, kosmetiką ir plaukų priemones, prasimanymai. Dabar ji sužinojo apie tai kiek daugiau. Roza prisispaudė prie kieto daikčiuko ir pažvelgė Biliui į akis.

- Ar nepyksi, jei pasakysiu tai, ką motina išmokė mane pasakyti, kai išsiruošiau į pirmą gimtadienio vakarėlį? Tada man buvo ketveri ar penkeri.

- Rėžk, - šypsodamasis atsakė Bilis.

- Ačiū už puikiai praleistą laiką, Bili. Ačiū už pačią nuostabiausią dieną nuo vaikystės laikų. Ačiū, kad pakvietei.

Bilis pabučiavo ją.

- Man tai irgi buvo nuostabi diena, Roza. Jau tiek metų nesijaučiau toks laimingas. Eime, pasivaikščiosim.

Šįkart jiedu patraukė pakrante į pietus. Bilis nuvedė Rozą kitu takeliu į viršų, į ilgą siaurą pievą, kurios, regis, jau daugelį metų niekas nešienavo. Popietės saulė varstė ją dulkinais spinduliais, drugeliai pleveno virš motiejukų, bitės dūzgė, o į kairę nuo jųdviejų genys darbščiai stukseno kamieną. Bilis parodė jai gėles, įvardindamas daugumą iš jų. Roza išgirdo porą klaidingų vardų, bet nutylėjo. Ji pa-

rodė į grybus prie ąžuolo lauko pakrašty ir pasakė, jog tai šungrybiai, tačiau nelabai pavojingi, nes yra kartūs. Tik tie, kurie nėra kartūs, gali apnuodyti ar netgi numarinti.

Grįžę į iškylavietę, jiedu rado studentus, apie kuriuos kalbėjo Bilis: aikštelėje stovėjo mikroautobusas ir džipas. Jaunuoliai buvo draugiški, bet labai triukšmingi, nešiodami šaldiklius su alumi į pavėsį ir tvirtindami tinklinio tinklelį. Vienas devyniolikmetis nešiojo savo draugužę, dėvinčią tik chaki spalvos šortus ir bikini viršų, ant pečių. Kai jis pasileido risčia, mergina ėmė džiaugsmingai rėkti ir delnais ploti per jo trumpai apkirptą pakaušį. Stebėdama juos, Roza nusistebėjo, ar merginos riksmai pasiekė lapės proskyną, ir nusprendė, jog taip. Ji beveik matė lapę, uodega apklojusią miegančius sočius lapiukus ir pastatytomis ausimis besiklausančią žmogaus riksmų, sklindančių nuo pakrantės. Jos akys buvo ryškios, gudrios ir per daug jau linkusios į pamišimą.

Lapinai greitai nustimpa nuo ligos, tačiau lapės gali ilgai išsilaikyti, - pamanė Roza ir prisiminė šungrybius, kuriuos pastebėjo peraugusios pievos pakrašty, drėgname pavėsyje. Voro šungrybiai - taip juos pavadino močiutė, vieną vasarą parodžiusi Rozai, o kadangi šis pavadinimas priklausė specialioms “Močiutės savaitėms” (be abejo, Roza niekada nematė tokio pavadinimo augalų knygose), ji niekada nepamiršo atgrasaus grybų vaizdo: blyškaus, slidaus minkštimo, išmėtyto tamsiomis dėmėmis, panašiomis į mažus voriukus, jei tavo vaizduotė buvo laki... o Roza tokią turėjo.

Lapė gali ilgai nešioti pasiutligę, - vėl pamanė ji. - *Lapinai greitai nustimpa nuo ligos, tačiau...*

- Roza? Ar sušalai?

Roza nieko nesuprasdama dėbtelėjo į Bilį.

- Tu drebėjai.

- Ne, man nešalta, - Roza žvilgtelėjo į studentus, kurie nematė jos ir Bilio, nes jiedu buvo peržengę dvidešimt penkerių metų ribą, po to vėl į Bilį. - Tačiau gal jau pats laikas grįžti namo.

Bilis linktelėjo.

- Manau, tu teisi.

5

Grįžtant eismas buvo daug judresnis. Jiedu sulėtino tempą, tačiau nesustojo. Bilis landžiojo tarp mašinų, leisdamas Rozai pasijausti, tarytum ji sėdėtų ant išdresuoto žiogo nugaros, tačiau Bilis buvo atsargus, o Roza nė karto juo nesuabejojo, net kai jie pralėkė punktyrine

linija tarp juostų, praskriedami pro didžiules puspriekabes abiejose pusėse, išsirikiavusias it kantrūs mamutai, laukiančias, kol prieis jų eilė užsimokėti už “Dangaus kelią”. Privažiavus rodykles “VOTERFRONTAS”, “AKVARIUMAS”, “ETINGERIO PRIEPLAUKA & ATRAKCIONŲ PARKAS”, Roza nudžiugo, kad jie išvyko laiku. Ji nevėluos į savo pamainą marškinėlių kioskelyje, o tai gerai. Roza pristatys Bilį savo draugėms, o tai dar geriau. Ji neabejojo, kad jis joms patiks. Kai jiedu pralėkė pro ryškiai rožinį plakatą “PASITIK VASARĄ SU “DUKTERIMIS IR SESERIMIS”!”, Roza apėmė laimės siautulys, kurį ji su liguistu siaubu prisimins vėliau tą pačią ilgą ilgą dieną.

Roza jau matė “amerikietiškus kalnelius”, visus jų posūkius ir sudėtingus zigzagus dangaus skliaute, girdėjo it garai išsisklaidančius riksmus. Akimirką ji stipriai prisispaudė prie Bilio ir nusijuokė. *Viskas bus gerai,* - mąstė Roza, o prisiminusi tamsias, ją stebinčias lapės akis, ji nustūmė šį vaizdą tolyn, kaip kad per vestuves nustumiami prisiminimai apie mirtį.

6

Kai Bilis Staineris atsargiai lėkė motociklu Šolendo link, Normanas Danielsas įvairavo savo vogtą automobilį į didžiulę stovėjimo aikštelę Press gatvėje, esančioje per penkis kvartalus nuo Etingerio prieplaukos. Aikštelė aptarnavo pustuzinį ežero pakrantės įžymybių: atrakcionų parką, akvariumą, senąjį miesto tramvajų parką, parduotuves bei restoranus. Dar viena aikštelė plytėjo visai šalia šių įdomių vietų, bet Normanas nenorėjo per daug priartėti. Galbūt iš čia reikės paskubom išsinešdinti, todėl jis nenorėjo užstrigti kamščiuose.

Be penkiolikos dešimt šeštadienio rytą priekinė Press gatvės aikštelės pusė buvo beveik tuščia, nelabai tinkama norinčiam likti nepastebėtam vyriškiui, tačiau stovėjimo dieną ar savaitę sekcija buvo pilna - ten daugiausia stovėjo mašinos, paliktos išplaukusiųjų keltu į šiaurę vienai dienai ar savaitgaliui pažvejoti. Normanas pastatė “Tempo” į tarpą tarp “Winnebago” su Jutos numeriais ir milžiniško “RoadKing RV” iš Masačiusetso. Tarp šių dviejų stambuolių “Tempo” tapo beveik nematomas, o tai Normanui labai tiko.

Normanas išlipo iš mašinos ir, nuo sėdynės pakėlęs odinę striukę, apsivilko ją. Iš vienos striukės kišenės jis išsiėmė akinius nuo saulės - ne tuos pačius, kuriuos nešiojo anksčiau - ir paslėpė po jais savo akis. Tada priėjo prie bagažinės, apsižvalgė, ar kas nemato, ir ją atidaręs iškėlė invalido vežimėlį.

Visą vežimėlį Normanas buvo apklijavęs lipdukais, pirktais suvenyrų parduotuvėje Moterų kultūros centre. Galbūt ten, viršuje, daugybė šviesuolių skaito paskaitas ir dalyvauja simpoziumuose, tačiau apačioje, suvenyrų parduotuvėje, jie pardavinėja tokį šlamštą, kokio Normanas ir tikėjosi. Jam neprireikė raktų pakabučių su moters ženklu, nei plakatų su nukryžiuota moterimi ("JĖZUSINA MIRĖ UŽ JŪSŲ NUODĖMES") Golgotoje, bet lipdukai buvo tiesiog puikūs. "MOTERIAI VYRAS REIKALINGAS, KAIP ŽUVIAI DVIRATIS", bylojo vienas iš jų. Kitas, turbūt sugalvotas žmogaus, niekada nemačiusio "naktinės plaštakės" su nusvilusiais antakiais ir plaukais, rėkė, jog "MOTERYS NEJUOKINGOS!". Kiti lipdukai teigė: " AŠ - PASIRINKIMO ŠALININKĖ IR AŠ BALSUOJU, SEKSAS - POLITIŠKAS" ir "P-A-G-A-R-B-A, SUŽINOK, KĄ MAN TAI REIŠKIA". Normanas tik nusistebėjo, ar visos tos svaičiotojos žino, kad muziką užsako vyrai. Tačiau jis nusipirko visų lipdukų po vieną. Jo mėgstamiausiu tapo lipdukas, kurį jis priklijavo ant vežimėlio atlošo šalia mažos kišenėlės ausinukui: "AŠ ESU MOTERIS GERBIANTIS VYRAS".

Ir tai tiesa, - *pamanė jis, dar kartą apžvelgęs aikštę, ar kas nors nepastebėjo jo apgavystės, ir vikriai įšoko į vežimėlį.* - Jei jos gerai elgiasi, be abejo, aš jas gerbiu.

Normanas nieko aplink nepastebėjo, ką jau kalbėti apie ką nors, įsižiūrėjusį būtent į jį. Jis apsuko invalido vežimėlį ir pažvelgė į savo atvaizdą ant šviežiai nuvalyto "Tempo" šono. Na? - *Normanas paklausė savęs.* - Kaip manai, ar tai suveiks?

Turėtų. Kadangi maskuotė netiko, jis nusprendė užkopti viena pakopa aukščiau: sukurti tikrą žmogų, kaip kad aktorius įkūnija tikrą personažą scenoje. Normanas naujam vyrukui net sugalvojo vardą: Hampas Petersonas. Hampas - armijos veteranas, kuris grįžęs namo apie dešimtį metų važinėjosi kartu su baikerių šutve, moteris pripažinusią tik dėl dviejų trijų panaudojimo būdų. Tada įvyko nelaimingas atsitikimas. Hampą paralyžiavo nuo liemens iki kojų, tačiau jam palūžti neleido tiesiog šventoji mergina, vardu...

- Merilina, - tarė Normanas, galvodamas apie Meriliną Čembers, kuri daugelį metų buvo mylimiausia jo pornožvaigždė. Po jos ėjo Embera Lyn, tačiau "Merilina Lyn" visai nesiderino. Dar jam į galvą šovė Maku pavardė, tačiau ir ji netiko. Merilina Maku buvo kalė, aštuntajame dešimtmetyje dainavusi kartu su "Fifth Dimension", kai Normano gyvenimas atrodė toks pat keistas kaip ir šiomis dienomis.

Tuščioje aikštelėje kitoje gatvės pusėje matėsi iškaba: "KITOS KOKYBĖS DELANEI STATYBINIS PROJEKTAS BUS ĮVYKDYTAS

ČIA KITAIS METAIS", - ir staiga Normanui į galvą dingtelėjo puikus derinys: Merilina Delanei. Tikriausiai nė viena moteris iš "Dukterų ir Seserų" nepaprašys jo papasakoti savo gyvenimo istorijos, tačiau, perfrazuojant užrašą ant to bukagalvio iš "BAZINĖS STOVYKLOS" marškinėlių, geriau jau turėti istoriją ir jos nepanaudoti, nei neturėti, kai jos prireiks.

O jos patikėtų Hampu Petersonu. Juk jos matė ne vieną tokį, kuris patyrė gyvenimo būdo pasikeitimą ir stengėsi atgailauti už ankstesnį savo elgesį. O taip jie, be abejo, darė nerdami tiesiai į ugnį. Hampas Petersonas bandė tapti savotiška garbės moterimi ir tiek. Normanas ne kartą matė, kaip tokie mėšlo maišai tampa aktyviais kovotojais prieš narkotikus, Jėzaus garbintojais ar kitokiais sektantais. Iš tikrųjų jie liko tokie pat subingalviai, traukiantys tą pačią melodiją, tik skirtingu tonu. Bet tai nesvarbu. Svarbiausia, kad tokių tipų buvo pilna aplinkui, slampinėjančių bet kokios scenos fone lyg vėjaričiai dykumoje ar Aliaskos ledynuose. Taigi, Hampą palaikys Hampu, net jei bus ypač ieškoma inspektoriaus Danielso. Netgi pačios ciniškiausios kalės numos į jį ranka, manydamos, jog tai tik sekso ištroškęs nukriošėlis, naudojantis "jautraus, viskam neabejingo žmogaus" techniką, kad "pakabintų" ką nors šeštadienio vakarui. Jei tik nusišypsos laimė, Hampas Petersonas taps ir matomas, ir nepastebėtas it vaikinas ant kojokų, liepos ketvirtosios parade vaidinantis Dėdę Semą. Visa kita Normano plane buvo labai paprasta. Jis suras, kur būriuojasi moterys iš "Dukterų ir Seserų" ir iš šono stebės jas: jų žaidimus, pokalbių grupeles, jų pikniką. Jei kas nors atneš jam mėsainį, dešrainį ar pyrago gabalėlį, o kai kurios kekšės taip ir padarys (poreikis nešti maistą vyrams - tai joms Dievo duotas instinktas), Hampas su dėkingumu tai priims ir suvalgys iki paskutinio kąsnelio. Paklaustas jis atsakys, o jei netikėtai laimės kokį žaislą, žaisdamas "mėtyk, kol laimėsi", būtinai padovanos jį mažam vaikui... tačiau nebandys paglostyti jo galvelės: šiais laikais net už tokį mažmožį gali būti apkaltintas kėsinimusi išžaginti.

Bet daugiausiai jis dairysis ir ieškos klajojančios Rozos. Jei tik jį įvertins, kaip leistiną scenos atributą, tai Normanui nesukels jokių problemų: jis buvo sekimo meno čempionas. Ją pastebėjęs, jis galės atlikti visus reikalus čia, prieplaukoje: tik palauks, kol ji užsimanys į tualetą, paseks ją ir nusuks jai it viščiukui galvą. Tai truktų tik kelias sekundes, o tai jau problema: Normanas nenorėjo, kad viskas baigtųsi taip greitai. Jis troško pasimėgauti ir maloniai su ja pačiauškėti. Sužinoti visus jos veiksmus, po to kai pabėgo iš namų su jo banko kortele rankoje - taip sakant, išgirsti visą ataskaitą nuo A iki Z. Pa-

vyzdžiui, jis galėtų paklausti Rozos, kaip ji jautėsi spausdama jo kodą, ir sužinoti, ar labai apsidžiaugė, pasilenkusi pasiimti grynųjų pinigų - jo uždirbtų pinigų; pinigų, kuriuos jis "užkalė", budėdamas visą parą ir gaudydamas subingalvius, padariusius kažką negera kitiems, kai šalia nebuvo tokių vyrukų kaip jis. Normanas norėjo paklausti, kaip jai pavyko save įtikinti, jog ji gali pabėgti.

Jog ji gali pabėgti nuo jo.

O kai Roza atsakys į visus jo norimus klausimus, jis pasikalbės su ja. Tik žodis "pasikalbės" nelabai tiko jo įsivaizduojamiems veiksmams.

Taigi, pirmas žingsnis - pastebėti Rozą. Antras - nenuleisti nuo jos akių per padorų atstumą. Trečias - pasekti ją, kai ji išnyks iš vakarėlio... turbūt po koncerto, o galbūt ir anksčiau, jei pasiseks. Išvažiavęs iš atrakcionų parko, Normanas atsikratytų invalido vežimėlio. Be abejo, ant jo paliktų pirštų atspaudus (baikerio pirštinės būtų išsprendusios šią problemą ir, be to, prisidėjusios prie Hampo Petersono įvaizdžio, bet tam nebeliko laiko, ką jau kalbėti apie "specialiuosius" galvos skausmus), tačiau tai niekis. Normanas jau suprato, jog nuo šiol pirštų atspaudai jam mažiausiai turėtų rūpėti.

Normanas norėjo susidurti su Roza jos bute ir manė, kad taip ir bus. Kai ji sės į autobusą (be abejo, autobusą, nes ji neturėjo mašinos, ir tikrai nešvaistys pinigų, susistabdydama taksi), jis seks jai iš paskos. Jei Roza pastebės jį kažkur tarp Etingerio prieplaukos ir jos landynės, velniai nematė, jis ten pat ją ir užmuš. O jei viskas bus gerai, Normanas seks jai iš paskos iki pat durų. O už jų Roza prisikentės tiek, kiek dar nė viena moteris šiame pasaulyje nekentėjo.

Normanas priartėjo prie kioskelio su užrašu "ĮĖJIMAS VISAI DIENAI", perskaitė, kad suaugusiojo bilietas kainuoja dvylika baksų, padavė pinigus vaikinui iš kioskelio ir įriedėjo į parką. Kol kas Etingerio prieplauka dar nebuvo sausakimša. Žinoma, tai turėjo ir blogąją pusę: jam reikės būti itin atsargiam ir nepatraukti nereikalingo dėmesio. O tai ne taip jau ir sunku. Normanas...

- Ei, pliki! Tu, invalido vežimėlyje!

Žmonės sužiuro į jį. Viena iš jų buvo stora juodaodė kalė raudonu džemperiu, atrodanti dar kvailesnė už kiškialūpį "Bazinės stovyklos" pardavėją. Ji irgi atrodė pažįstama, bet Normanas priskyrė tai savo paranojai: mieste jis ničnieko nepažinojo. Moteris nusisuko ir nuėjo sau, spausdama lagamino dydžio rankinę, tačiau kiti žmonės vis dar spoksojo į jį. Staiga Normano klynas sušlapo nuo prakaito.

- Ei, tu, sugrįžk! Tu per daug man davei!

Akimirką Normanas nieko nesuprato - tarytum į jį būtų prabilę užsienio kalba. Pagaliau jis viską išsiaiškino, ir didžiulis palengvėji-

mas, - sumišęs su pasišlykštėjimu savo paties bukumu, - užliejo visą kūną. Na, žinoma, jis tam vaikinukui davė per daug: Normanas užmiršo, kad jis ne "SUAUGUSYSIS", o "ŽMOGUS SU NEGALIA".

Jis apsisuko ir grįžo atgal prie kioskelio. Vaikinas buvo riebus ir atrodė taip pasišlykštėjęs Normanu, kaip ir Normanas - juo. Jis laikė ištiesęs penkių dolerių banknotą.

- Neįgaliesiems - septyni baksai, gal nemoki skaityti? - vaikinas paklausė Normano, pirštu durdamas į užrašą ant kioskelio, o po to tėkšdamas banknotą Normanui į veidą.

Normanas linksmai pagalvojo, kaip tą banknotą sugrūstų storuliui į kairę akį, paėmė grąžą ir įsikišo į vieną iš daugelio striukės kišenių.

- Atleisk, - sumurmėjo jis.

- Gerai jau gerai, - atsakė storulis ir nusisuko.

Normanas virpančia širdimi vėl įvažiavo į parką. Jis atidžiai sukūrė savo veikėją... sugalvojo paprastą, bet tinkamą planą įgyvendinti savo tikslams... o tada ėmė ir susimovė. Kas jam darosi?

Normanas nežinojo, tačiau nuo šiol jis labai stengsis nesuklysti.

- Aš galiu tai padaryti, - sumurmėjo jis. - Po velnių, aš galiu.

- Nugalėk siaubą, bičiuli! - robotas jūreivis pakvietė pro šalį važiuojantį Normaną. Vienoje rankoje jis laikė klozeto dydžio pypkę. - Nugalėk siaubą, bičiuli! Nugalėk siaubą, bičiuli!

- Kaip sau nori, kapitone, - burbtelėjo Normanas ir nuslinko toliau. Jis privažiavo sankryžą, kuri šakojosi į tris dalis: į prieplauką, centrinį taką ir iškylavietę. Šalia rodyklės į iškylavietę kabėjo mažas užrašas: "DUKTERŲ IR SESERŲ" SVEČIAI IR DRAUGAI, UŽKANDŽIAUKITE VIDURDIENĮ BEI ŠEŠTĄ, KONCERTAS PRASIDEDA AŠTUNTĄ, LINKSMINKITĖS!"

Ir dar kaip, *- pamanė Normanas ir toliau nuriedėjo betoniniu, gėlėmis apsodintu takeliu, vedančiu į iškylavietę. Tiesą pasakius, tai buvo labai gražus parkas su žaidimų aikštele pavargusiems nuo atrakcionų ar paprasčiausiai jų išsigandusiems vaikams. Čia matėsi linksmi mediniai žvėreliai, pasagų duobelės, beisbolo aikštelė ir daugybė stalų. Po ištemptu brezentiniu stogu vyrai baltais virėjų chalatais ruošė babekju. Už palapinės buvo išsirikiavusi kioskelių, akivaizdžiai pastatytų tik šiandienos įvykiams, eilė:- viename galėjai nusipirkti rankų darbo antklodžių, kitame - sportinių marškinėlių (su tokiais pačiais posakiais kaip ir ant Hampo vežimėlio), trečiame galėjai gauti eiliuotą patarimą... jei tik norėjai sužinoti, kaip palikti vyrą ir surasti laimę su savo sielos seserimis - lesbietėmis.*

Jei turėčiau ginklą, - *pamanė Normanas,* - sunkų ir greitą kaip "Mac - 10", per dvidešimt sekundžių padaryčiau pasaulį daug geresnį. Daug geresnį.

Aplink daugiausia sukiojosi moterys, tačiau matėsi ir vyrų, todėl Normanas nesijautė labai krentąs į akis. Jis pravažiavo pro kioskelius, būdamas labai malonus: linkteldamas, kai jam linkteldavo, nusišypsodamas, kai jį pasveikindavo šypsena. Jis išbandė laimę loterijoje, pasirašydamas Ričardo Petersono vardu. Šioje vietoje nelabai tiko pasivadinti "Hampu". Normanas išsitraukė brošiūrėlę, pavadintą "Moterys taip pat turi teisę į nekilnojamąjį turtą" ir paaiškino lesbietei iš kioskelio, jog išsiųs ją savo seseriai Dženei į Topeką. Lesbietė nusišypsojo ir palinkėjo jam geros dienos. Normanas atsakė jai tuo pačiu. Jis žvelgė į viską, bet ieškojo tik vieno žmogaus - Rozos. Kol kas Normanas jos nepastebėjo, bet tai niekis - diena dar tik prasideda. Jis beveik neabejojo, kad Roza pasirodys vidurdienį, atėjus pietų metui, o kai jis ją pastebės, viskas eisis kaip sviestu patepta. Taip, jis šiek tiek susimovė prie įėjimo kioskelio, bet na ir kas? Tai liko toli už jo, o jis daugiau nesusimaus. Jokiu būdu.

- Šaunus vežimėlis, drauge mano, - linksmai tarė jauna moteris leopardo odos šortais. Už rankos ji vedėsi mažą berniuką. Mažylis kitoje rankoje laikė vyšninius ledus ir bandė jais išsimozoti veidą. Normanui jis pasirodė panašus į didžiausią pasaulyje bukagalvį. - Taip pat ir užrašai.

Moteris ištiesė Normanui ranką, ir šis pagalvojo - tik akimirką - kaip greitai ta maža kvaila "aš myliu sukriošėlius" šypsenėlė dingtų, jei jis nukąstų porą pirštų vietoj jos laukto pasisveikinimo. Moteris ištiesė kairę ranką, ir Normanas visai nenustebo nepastebėjęs jokio vestuvinio žiedo, nors tas peliūkštis, vyšniniais ledais išsimozojęs veidą, buvo labai panašus į ją.

Tu, kekše, - *pamanė Normanas.* - Žiūriu į tave ir matau visas šio sumauto pasaulio blogybes. Ir ką tu padarei? Leidai vienai iš savo lesbiečių dragužių prileisti į tave kalakuto spermos?

Jis nusišypsojo ir linksmai paspaudė ištiestą ranką.

- Tu pati geriausia.

- Ar turi čia draugų? - pasiteiravo moteris.

- Taip, tave.

Ši pamaloninta nusijuokė.

- Ačiū, bet tu supratai, ką aš turėjau omeny.

- Ne, aš tik tyrinėju aplinką. Jei kam trukdau, ar jei čia privati šventė, visada galiu išsinešdinti.

- Ne, ne! - paprieštaravo moteris, pasibaisėjusi jo žodžiais... kaip kad Normanas ir tikėjosi. - Pasilik. Ir linksminkis. Gal tau atnešti ko nors užkąsti? Man būtų malonu. Valgomos vatos? O gal dešrainių?

- Ne, ačiū, - padėkojo Normanas. - Buvau patekęs į avariją su savo motociklu - štai kaip aš atsisėdau į šaunų vežimėlį, - kalė užjaučiamai linksėjo galva. Jei būtų norėjęs, po trijų minučių ji jau būtų raudojusi visu balsu. - Nuo tada mano apetitas nelabai koks, - Normanas droviai šyptelėjo. - Bet Dievas mato, aš mėgaujuosi gyvenimu!

Moteris nusijuokė.

- Puiku! Geros tau dienos!

Normanas linktelėjo.

- Ir tau linkiu to paties. Tau irgi geros dienos, sūneli.

- Aha, - abejingai sumurmėjo berniūkštis ir priešiškomis akimis dėbtelėjo į Normaną.

Akimirką Normaną apėmė tikra panika, nes jam pasirodė, jog berniukas žvelgė į jį ir matė Normaną, besislepiantį už pliko Hampo Petersono pakaušio ir striukės su daugybe užtrauktukų. Jis nuramino save teigdamas, jog tai paprastų paprasčiausia paranoja: galų gale juk jis dabar - apsišaukėlis savo priešų dvare, todėl visai normalu jausti paranoją, - tačiau vis tiek Normanas pasiskubino pasišalinti.

Jis manė, kad pabėgęs nuo vaikiščio priešiškomis akimis pasijus geriau, bet deja. Normano optimizmą pakeitė nervingumas. Pietūs jau artėjo. Po penkiolikos minučių žmonės sės už stalų, o Rozos dar nesimatė. Kai kurios moterys važinėjosi atrakcionais, ir Roza galėjo būti tarp jų, bet tai nelabai tikėtina - ji nelabai mėgo atrakcionus.

Ne, nemėgo... bet galbūt ji pasikeitė, *- sušnibždėjo balsas viduje. Jis norėjo dar kažką pridurti, tačiau Normanas be ceremonijų jį nutildė. Jis neketino klausytis tokio šlamšto, nors ir žinojo, jog kažkas Rozoje tikriausiai pasikeitė, nes antraip ji vis dar sėdėtų namie, kiekvieną trečiadienį lygintų jo baltinius, ir visa tai nevyktų. Mintis, kad Roza taip pasikeitė, jog net išeidama pasigriebė jo banko kortelę, vėl ėmė ėsti smegenis. Nuo šios minties Normanas vėl supanikavo, tarytum jo krūtinę spaustų svoris.*

Suimk save į rankas, *- sukomandavo Normanas.* - Taip ir padaryk. Įsivaizduok, kad sėdi pasaloje, kaip kad darei tūkstančius kartų. Jei taip galvosi, viskas bus gerai. Aš tau pasakysiu, ką daryti, Normi: užmiršk, kad ieškai Rozos. Užmiršk, kol iš tikrųjų jos neišvysi.

Normanas pabandė, jam padėjo tai, kad viskas buvo taip, kaip jis tikėjosi: Hampą Petersoną palaikė teisėtu scenos atributu. Dvi les-

bės, dėvinčios sportinius marškinėlius be rankovių, kad parodytų savo raumeningas rankas, įtraukė jį į skraidančios lėkštės mėtymo žaidimą, o pagyvenusi moteriškė žilais plaukais ant pakaušio ir šlykščiomis išpampusiomis venomis ant smilkinių atnešė jam ledų, kadangi, anot jos, jis atrodė sukaitęs savo invalido vežimėlyje. Hampas padėkojo jai ir sutiko esąs sukaitęs. Tik ne tu, brangioji, - *pamanė Normanas, kai pražilusi moteris nuėjo šalin.* - Nieko nuostabaus, kad trainiojies su tom lesbietėm - nerastum vyro, net jei nuo to priklausytų tavo gyvenimas. *Vis dėlto ledai buvo labai skanūs - gaivinantys - tad Normanas godžiai juos sušlamštė.*

Svarbiausia buvo per ilgai nepasilikti vienoje vietoje. Normanas iš iškylavietės patraukė prie pasagų duobučių, kur du buki vyriškiai žaidė prieš dvi bukas moteris. Jam pasirodė, kad šis žaidimas galėtų tęstis net iki saulėlydžio. Normanas pravažiavo pro virėjų palapinę, kur pirmuosius mėsainius jau nuiminėjo nuo grilio, o bulvių salotas krovė į dubenėlius. Galų gale jis patraukė centrinio tako ir atrakcionų link, panarinęs galvą, stumdamasis į priekį ir retkarčiais dirstelėdamas į moteris, einančias prie stalų. Kai kurios stūmė vaikiškus vežimėlius, kitos nešėsi menkaverčius prizus po pažastimis. Rozos tarp jų nebuvo.

Atrodė, kad jos niekur nėra.

7

Normanas buvo taip užsiėmęs Rozos paieškomis, kad net nepamatė, jog juodaodė moteris, prieš tai atkreipusi į jį dėmesį, vėl žvelgė į jį. Tai buvo labai stambi moteris, truputį panaši į Viljamą "Šaldytuvą" Perį.

Žaidimų aikštelėje Gerta supo berniuką ant sūpynių. Dabar ji stabtelėjo ir papurtė galvą, tarsi norėtų ją praskaidrinti. Gerta vis dar spoksojo į invalidą motociklininko striuke, nors matė tik jo nugarą. Ant vežimėlio atlošo puikavosi lipdukas su užrašu: "AŠ ESU MOTERIS GERBIANTIS VYRAS".

Be to, tu dar ir kažkur matytas vyras, - pamanė Gerta. - *O gal tu tik panašus į kokį aktorių?*

- Ei, Gerta! - suriko Melanės Hagins berniukas. - Supk! Noriu aukštai pakilti! Noriu padaryti kilpą!

Gerta pastūmė jį aukštyn, tačiau mažasis Stenlis jokių kilpų tikrai nedarys: bent jau ne tokio ginčytino amžiaus. Jo juokas privertė nusišypsoti ir ją. Gerta pastūmė berniuką dar aukščiau, išmesdama iš galvos vyrą invalido vežimėlyje. Bent jau iš priekinės sąmonės pusės.

- Noriu padaryti kilpą, Gerta! Prašau! Na, praaašau!

Na, - pamanė Gerta, - *galbūt vienas sykis nepakenks.*

- Laikykis, didvyri. Skrendam.

8

Normanas vis stūmėsi savo vežimėliu, netgi ir pravažiavęs pro paskutiniuosius ką tik įėjusius iškylautojus. Jis manė pasielgsiąs teisingai, jei nesipainios po kojomis moterims iš "Dukterų ir Seserų" bei jų draugams susėdus prie stalo. Be to, jo panika vis augo, ir jis ėmė bijoti, kad kas nors pastebės jo savijautą, jei jis važinėsis aplinkui. Roza turėjo būti čia, o Normanas jau turėjo ją pastebėti - deja. Jis nemanė, jog Roza čia, o tai neatitiko jo prielaidų. Dėl Dievo meilės, juk ji - pelytė, ir jei ji ne su savo pelkekšėmis, tai kur ji? Kur ji galėjo nueiti, jei ne čia?

Normanas palindo po arka su užrašu "SVEIKI ATVYKĘ Į CENTRINĮ TAKĄ" ir nuriedėjo plačiu grįstu taku, nekreipdamas dėmesio į judėjimo kryptį. Jis išsiaiškino didžiausią invalido vežimėlio privalumą: žmonės užleidžia tau kelią.

Į parką rinkosi vis daugiau žmonių, o tai gerai (išskyrus visa kita). Normano galva vėl pradėjo tvinksėti, o nuo skubančios minios jis pasijuto toks svetimas, lyg ateivis savo paties odoje. Kodėl jų tiek daug juokiasi? *Iš ko jie, po velnių, juokiasi? Nejau jie nesupranta, kuo virto pasaulis? Nejau jie nemato, kad viskas* - viskas! - *pastatyta ant bedugnės krašto? Normanas liūdnai pripažino sau, kad visi žmonės jam atrodė panašūs į lesbietes ir pederastus, tarsi pasaulis būtų virtęs vienos lyties meilužių pamazgų duobe, kur moterys - vagilės, vyrai - melagiai, ir visiems nusispjaut į laikančius visuomenę saitus.*

Galvos skausmas vis stiprėjo. Aplink daiktus vėl ėmė rodytis ryškūs zigzagai. Triukšmas tapo beprotiškai garsus, tarytum koks žiaurus gnomas jo galvoje būtų perėmęs valdymo pultą ir pamažu sukęs garsą iki maksimalių decibelų. Mašinėlių, lipančių į pirmąjį "amerikietiškųjų kalnelių" šlaitą, dundesys virto sniego griūtimi, o žmonių riksmai, mašinėlėms pasileidus šlaitu žemyn, perrėžė ausis it šrapnelis. Vagonėliai, išpučiantys savo garinius garsus, elektroninis traškesys iš vaizdo žaidimų salės, kartingų zvimbimas "Rally Racer" treke... šie garsai lyg alkanos pabaisos telkėsi sumišusioje, išsigandusioje Normano sąmonėje. Visų blogiausia buvo mechaninio jūreivio iš Vaiduoklių laivo dainelė, nustelbianti visa kita ir sminganti į smegenis it atšipusio grąžto smaigalys. Normanas jautė, jog jei dar kar-

tą išgirs "Nugalėk siaubą, bičiuli!", jo smegenys perlūš lyg sausa balana. Arba jis paprasčiausiai pašoks iš šito sušikto vežimėlio ir rėkdamas pasileis tekinas per...

Normi, liaukis.

Normanas pasistūmė į tarpą tarp kioskelio, pardavinėjančio spurgas, ir kito, pardavinėjančio pjaustomą picą, ir čia sustojo, nusukęs veidą nuo besimalančios minios. Išgirdęs šį balsą, Normanas įsiklausė. Tas pats balsas prieš devynerius metus patarė jam, jog vienintelis būdas nutildyti Vendę Jarou - tai ją užmušti. Tas pats balsas įtikino jį nuvežti Rozą į ligoninę, kai lūžo šonkaulis.

Normi, tu kraustaisi iš proto, - *kalbėjo aiškus balsas.* - Pagal teismo, kuriame tūkstančius kartų davei parodymus, standartus, tu pamišęs it ledinukas. Tu juk tai žinai, tiesa?

Vėjelis nuo ežero atnešė: "Nugalėk siaubą, bičiuli!"

Normi?

- Taip, - sušnibždėjo jis ir pirštų galiukais ėmė masažuoti smilkinius. - Taip, ko gero, žinau.

Tai va. Žmogus gali valdyti savo negalią... jei tik ją pripažįsta. Tu privalai sužinoti, kur ji, o tai reiškia, jog reikės rizikuoti. Bet tu juk rizikavai ateidamas čionai, tiesa?

Taip. Taip, tėveli, rizikavau.

Taigi, čia ir baigsime sapalioti. O dabar paklausyk, Normi.

Normanas įtempė ausis.

9

Gerta dar truputį pasupo Steną Haginsą ant sūpynių, kol jo prašymai "padaryti kilpą" ėmė rimti. Ji nebeketino to daugiau daryti. Pirmąkart jis vos neiškrito, ir Gerta beveik neabejojo, kad ir pati tuoj pliumptels ant žemės nuo širdies smūgio.

Be to, jos protas grįžo prie to vyruko. Pliko vyruko.

Ar ji iš kažkur jį pažįsta? *Ar* tikrai?

O gal tai Rozos vyras?

O, tai nesąmonė. Aukščiausios klasės paranoja.

Ko gero. Tikriausiai. Bet mintis knibždėjo sąmonėje. Ir ūgis maždaug atitiko... nors, žiūrint į žmogų invalido vežimėlyje, tai sunku pasakyti, ar ne? Ir, žinoma, Rozos vyras gerai tai žinotų.

Liaukis. Šokinėji ant šešėlių.

Stenas nulipo nuo sūpynių ir paklausė, ar Gerta sutiktų su juo palaipioti džiunglių kopetėlėmis. Ji nusišypsojo ir purtė galvą.

Kodėl *ne?* - raukydamasis paklausė Stenas.

- Kadangi tavo draugužė Gerta neturi džiunglėms pritaikyto kūno nuo tada, kai išaugo iš sauskelnių.

Prie čiuožimo kalnelio Gerta pastebėjo Rendę Franklin ir staiga apsisprendė. Jei ji šiek tiek nepatyrinės, tai greitai mintys išvarys ją iš proto. Gerta paprašė Rendės truputį prižiūrėti Steną. Jauna moteris sutiko, ir Gerta pavadino ją angelu, kokiu Rendė iš tikrųjų nebuvo... tačiau teigiamos pagyros dar niekada niekam nepakenkė.

- Kur tu eini, Gerta? - akivaizdžiai nusiminęs paklausė Stenas.

- Turiu reikalų, broliuk. Kol kas pabūk čia ir pačiuožinėk su Andrėja ir Polu.

- Čiuožinėja tik kūdikiai, - piktai atkirto Stenas, bet pakluso.

10

Gerta iš iškylavietės takeliu patraukė prie įėjimo kioskelių. Ilgos eilės driekėsi ir prie "visos", ir prie "pusės dienos" kioskelių, ir ji beveik neabejojo, jog žmogus, su kuriuo norėjo pasikalbėti, nebus labai paslaugus: ji jau matė jį dirbant.

Durys į "visos dienos" kioskelį buvo atviros. Gerta kiek pastovėjo, sutelkdama visą drąsą, ir žengė jų link. Ji niekada neturėjo jokių oficialių įgaliojimų "Dukteryse ir Seseryse", bet ji mylėjo Aną, kuri padėjo jai atsikratyti vyro, devynis kartus pasiuntusio ją į ligoninės priimamąjį, kai Gertai buvo šešiolika - devyniolika metų. Dabar jai buvo trisdešimt septyneri, ir ji jau beveik penkiolika metų dirbo neformalia Anos pavaduotoja. Gerta ne tik mokė nuskriaustas moteris to, ko išmoko iš Anos, - kad jos neprivalo grįžti pas jas skriaudžiančius vyrus, draugus, tėvus ir patėvius. Ji taipgi mokė savigynos įgūdžių (ne dėl to, kad jie galėjo išgelbėti gyvybę, o todėl, kad gelbėjo išdidumą); padėjo Anai rengti fondų papildymo renginius kaip šis; dirbo su pasenusiu Anos buhalteriu, kad "Dukterys ir Seserys" sąžiningai mokėtų mokesčius. O kai reikėdavo pasirūpinti apsauga, Gerta stengdavosi iš širdies. Todėl ji dabar ir ėjo į priekį, atsegdama savo rankinę, kuri jai atstojo kilnojamą Gertos kontorą.

- Atsiprašau, pone, - pro praviras duris pašaukė ji. - Gal galiu atitraukti jus sekundėlei?

- Klientų aptarnavimo kioskas stovi į kairę nuo Vaiduoklių laivo, - net neatsisukdamas atrėžė pardavėjas. - Jei turite problemų, eikite tenai.

- Jūs nesupratot, - Gerta giliai įkvėpė, kad galėtų kalbėti ramiai. - Tik jūs galite man padėti.

- Dvidešimt keturi doleriai, - bilietų pardavėjas kreipėsi į jauną porelę kitoje langelio pusėje, - ir šeši doleriai grąžos. Geros dienos, - tada vis dar nepasukdamas galvos, metė Gertai: - Aš užsiėmęs, ponia, jei dar nepastebėjote. Tad jei norite pasiskųsti dėl sukčiavimo per žaidimus ar dėl ko nors panašaus, pėdinkite prie Klientų aptarnavimo ir...

To jau per daug. Gerta visai neketino klausytis, kaip šis vaikinas liepia jai *kažkur* pėdinti, tik jau ne tuo nepakenčiamu pasaulis-pilnas-kvailių balsu. Galbūt pasaulis ir pilnas kvailių, bet Gerta juo nebuvo. Be to, ji žinojo tai, apie ką šis savim patenkintas idiotas net nenutuokė: Piteriui Slovikui įkando daugiau nei aštuoniasdešimt kartų, ir visiškai įmanoma, jog tai padaręs žmogus slėpėsi čia, ieškodamas savo žmonos. Gerta įėjo į kioskelį - ankštoka, bet jai pavyko - ir, sugriebusi pardavėją už mėlynų uniforminių baltinių pečių, pasuko jį į save. Ženkliukas su vardu "KRISAS" buvo prisegtas prie kišenės ant krūtinės. Krisas įsistebeilijo į tamsų Gertos Kinšo veido ovalą, nustebęs, kad jį palietė klientas. Jis prasižiojo, bet Gerta prabilo pirmoji.

- Užsičiaupk ir paklausyk. Manau, kad šįryt galėjai parduoti dieninį bilietą labai pavojingam vyrui. Žmogžudžiui. Todėl net nesivargink pasakodamas, kokia užimta ši diena, Krisai, nes man... į tai... nusispjaut.

Krisas, iš nuostabos išsproginęs akis, žvelgė į ją. Jam nespėjus atgauti balso ir amo, Gerta išsitraukė truputį susiliejusį faksą iš per didelės rankinės ir pakišo jam prieš akis. Lapo apačioje matėsi žodžiai "Detektyvas Normanas Danielsas vadovavo narkotikų grupuotės sulaikymo operacijai".

- Jums reikalinga "Apsauga", - tarė Krisas. Jis kalbėjo sužalotu, susirūpinusiu balsu. Už jo vyriškis, stovintis eilės pradžioje, - jis buvo užsimaukšlinęs idiotišką skrybėlę su užrašu "PONAS MAGU" ir vilkėjo marškinėlius "ŠAUNIAUSIAS PASAULYJE SENELIS", - pakėlė videokamerą ir pradėjo filmuoti, norėdamas užfiksuoti galimą konfliktą, su kuriuo galėtų pakliūti į "Kaip mes gyvename" TV šou.

Jei būčiau žinojusi, kaip bus linksma, nebūčiau nė dvejojusi, - pagalvojo Gerta.

- Ne, man jos nereikia, bent jau ne dabar. Man reikalingas tu. Prašau. Tik pažiūrėk į jį ir pasakyk man...

- Ponia, jei žinotumėt, kiek aš per dieną matau žmonių...

- Pagalvok apie vyruką invalido vežimėlyje. Ryte. Prieš prasidedant didžiajam srautui, gerai? Didžiulis vyras. Plikas. Tu išlindai iš kioskelio ir surikai jam. Jis sugrįžo. Jis užmiršo grąžą ar dar kažką.

Kriso akyse užsidegė šviesa.

- Ne, ne tai. Jis manė, kad padavė be grąžos. Žinau, kad taip, nes tai buvo dešimties dolerių banknotas ir du po vieną. Jis arba pamiršo kainą neįgaliesiems visai dienai, arba niekada jos nepastebėjo.

Aha, - mąstė Gerta. - *Tokį dalyką gali pamiršti vien tas, kuris tik apsimeta esąs invalidas, jei jo protas užsiėmęs kitais reikalais.*

Ponas Magu, nusprendęs, jog muštynės neįvyks, nuleido videokamerą.

- Gal galėtumėt man ir mano anūkui parduoti bilietą? - paklausė jis.

- Pakentėk, - atrėžė Krisas.

Vaikinui aiškiai trūko kantrybės, tačiau dabar Gerta nesiruošė jo mokyti mandagaus elgesio. Jai reikėjo išlikti diplomatiškai. Kai Krisas vėl atsisuko į ją, nusilpęs ir susinervinęs, ji dar sykį ištiesė nuotrauką ir prabilo švelnių pasakyk-man-mano-gudruoli balsu.

- Ar šis vyras sėdėjo vežimėlyje? Įsivaizduok jį be plaukų.

- O, ponia, liaukitės! Jis, be to, dar buvo ir su akiniais nuo saulės.

- Pabandyk. Jis pavojingas. Jei tik kils įtarimas, kad jis čia, aš *tikrai* turėsiu pasikalbėti su apsaugos vyrukais.

Oi, kokia klaida! Gerta tai iškart suprato, bet viena sekunde per vėlai. Akimirką Kriso akyse sužibo žiburiukai, kurių su niekuo nesupainiosi. Jei ji norėjo kreiptis į apsaugą dėl jam nerūpimo klausimo - puiku. Tačiau jei tas klausimas nors truputį *rūpėjo* ir jam, tai nieko gero. Jis jau ir anksčiau buvo susidūręs su apsauga, o galbūt jam neseniai pareiškė papeikimą dėl nekantraus elgesio. Kaip tai bebūtų, Krisas nusprendė, jog visas šis reikalas - tik visai nereikalingas gyvenimo apsunkinimas.

- Tai ne tas vyrukas, - tarė jis.

Kad geriau įsižiūrėtų, Krisas buvo paėmęs nuotrauką į rankas. Dabar jis ruošėsi ją grąžinti. Gerta prispaudė rankas virš žavaus savo biusto, atsisakydama ją priimti.

- Prašau. Jei jis čia, jis ieško mano draugės, ir ne tam, kad norėtų pasisupti su ja ant Velnio rato.

- Ei! - šūktelėjo kažkas iš eilės. - Negaišinkit eilės!

Pasigirdo pritarimo šūksniai, ir mesjė Šauniausias pasaulyje senelis vėl pakėlė videokamerą. Šįkart atrodė, jog jis nori nufilmuoti tik naująjį Gertos draugelį poną Kantrybę. Gerta pastebėjo, kaip Krisas dėbtelėjo į jį ir paraudęs ranka prisidengė veidą lyg nusikaltėlis, po nuosprendžio paskelbimo išvedamas iš teismo rūmų.

Gerta prarado bet kokį šansą.

- Tai *ne* tas *vyrukas!* - atšovė Krisas. - Visai ne tas! O dabar nešk savo storą šikną iš čia arba išspirsiu tave iš parko.

- Tik pažiūrėkit, kas prašneko! Galėčiau ant tavo subinės suruošti dvylikos patieklų vakarienę ir nenumesti nė vienos šakutės į tarpą, einantį per vidurį.

- Nešdinkis! Tučtuojau!

Gerta degančiais skruostais patraukė atgal į iškylavietę. Ji jautėsi tikra kvailė. Ir kaip ji galėjo taip susimauti? Gerta pabandė suversti kaltę vietai - pernelyg triukšminga, pernelyg gluminanti, per daug žmonių, it lunatikų bėgiojančių aplinkui - bet tai būtų netiesa. Ją apėmė baimė - todėl taip ir atsitiko. Mintis, jog Rozos vyras galėjo nužudyti Piterį Sloviką, buvo bjauri, tačiau mintis, kad šiandien *jis yra čia,* apsimetęs paralyžiuotu galiūnu, buvo tūkstantįkart bjauresnė. Gerta ir anksčiau buvo susidūrusi su tokiu pamišimu, bet pamišimas kartu su tokia gudrybe bei maniakišku pasiryžimu...

Beje, kur dabar Roza? Ne čia - dėl to Gerta neabejojo. *Dar ne čia,* - pataisė ji save.

- Susimoviau, - garsiai sumurmėjo Gerta ir prisiminė, kokius žodžius ji kartodavo kiekvienai atvykusiai į “D ir S”: *Jei žinai, pasilaikyk sau.*

Gerai, ji pasilaikys sau. Tai reiškė, jog kol kas prieplaukos apsauga žaidime nedalyvaus: jų įtikinti niekaip nepavyktų, o jei ir pavyktų, tai tam prireiktų pernelyg daug laiko. Gerta matė plikį invalido vežimėlyje, besivažinėjantį po iškylavietę ir besikalbantį su žmonėmis, daugiausia moterimis. Lana Klain net atnešė jam pavalgyti. Regis, ledų.

Gerta nuskubėjo į iškylavietę, norėdama nusišlapinti, bet, ignoruodama savo norą, ėmė ieškoti Lanos ar kitų moterų, su kuriomis kalbėjosi plikis. Tai prilygo faro paieškoms: kai reikia, nė vieno ir su žiburiu nerasi.

Gertą *tikrai* prispaudė reikalas. Ir kodėl ji prisigėrė tiek daug atšaldytos arbatos?

11

Normanas iš lėto riedėjo atrakcionų parko taku iškylavietės link. Moterys vis dar valgė, tačiau jis jau pastebėjo pirmuosius desertų padėklus. Jam reikėjo paskubėti, jei norėjo atlikti reikalus, kol dauguma iš jų sėdėjo vienoje vietoje. Bet Normanas nebesijaudino - jaudulys praėjo. Jis jau žinojo, kur galėtų užtikti moterį vieną ir pasikalbėti su ja akis į akį. “Moteris negali ilgai apsieiti be tualeto, Normi, - kartą paaiškino jam tėvas. - Jos it šunys, nepraeinantys nė pro vieną lelijų krūmą nepakėlę kojos ir nenusišlapinę”.

Normanas pravažiavo pro ženklą "Į TUALETUS".

Tik viena, - *mąstė jis.* - Tik viena moteris, galinti man atsakyti, kur dabar Roza, jei jos čia nėra. Jei ji San Franciske, nuseksiu jai iš paskos. Jei Tokijuje, nuseksiu ir į Tokiją. Net jei ji pragare, aš seksiu paskui ją. Ir kodėl gi ne? Vis tiek mes ten atsidursime ir tikriausiai kartu gyvensime viename name.

Normanas praslinko pro dekoratyvinių eglaičių giraitę ir nudardėjo šlaitu žemyn belangio plytinio pastato su durimis iš abejų šonų - vyrams iš dešinės, moterims iš kairės - link. Jis pravažiavo pro duris su užrašu "MOTERŲ" ir sustojo tolimajame pastato kampe. Normano nuomone, tai buvo labai gera vieta laukti: siauras žemės ruoželis, plastmasinių šiukšliadėžių eilė ir aukšta tvora. Jis atsistojo ir dirstelėjo už kampo, kuo daugiau iškišdamas galvą, kad pamatytų takelį. Normanas vėl jautėsi ramus ir susikaupęs. Jam vis dar skaudėjo galvą, tačiau pats skausmas sumažėjo iki buko tvinkčiojimo.

Moterų porelė išėjo iš žemaūgės giraitės - nieko gero. Tai labiausiai ir trukdė jo pasalai: moterys dažnai vaikščiodavo po dvi. Ir ką, dėl Dievo meilės, jos ten veikia? Dursto viena kitą pirštu?

Moterys įėjo vidun. Normanas per ventiliacinį liuką girdėjo, kaip jos juokiasi ir kalba apie kažkokį Fredą. Fredas padarė tą, Fredas padarė aną. Akivaizdu, jog tas Fredas tikras šaunuolis. Kai tik daug kalbanti moteris nutildavo atsikvėpti, kita būtinai taip gergždžiančiai sukikendavo, kad Normanui pasirodydavo, jog kažkas volioja jo smegenis stiklo šukėse it spurgą cukraus pudroje. Jis beveik nejudėjo, tik be perstojo gniaužė kumščius.

Pagaliau moterys išėjo, vis dar plepėdamos apie Fredą ir krizendamos. Jos ėjo taip arti viena kitos, kad net jų klubai trynėsi vienas su kitu, o pečiai visąlaik lietėsi. Normanas vos susilaikė nepasileidęs paskui jas, nesugriebęs kiekviena ranka po vieną kekšišką galvą ir nepapurtęs jų tarsi poros moliūgų, prikimštų greitai sprogstančių medžiagų.

- Nusiramink, - sušnibždėjo jis sau.

Stambūs prakaito lašai bėgo jam per veidą ir spindėjo ant šviežiai nuskustos plikės.

- Dėl Dievo meilės, tik ne dabar.

Normanas drebėjo. Galvos skausmas užgriuvo jį visu pajėgumu. Ryškūs zigzagai ėmė šokti aplink visų nematomų daiktų kontūrus. Iš dešinės šnervės vėl pradėjo lašėti vanduo.

Dar viena moteris papuolė į akiratį, ir Normanas ją atpažino: žilstelėję plaukai ir šlykščios išsipūtusios venos. Šita moteris atnešė jam ledų.

Aš tau taip pat turiu skanėstą, - *įsitempdamas pamanė Normanas, nes moteris ėmė leistis betoniniu takeliu žemyn.* - Aš tau taip pat turiu skanėstą, ir jei tučtuojau neatsakysi į man rūpimus klausimus, tai nepastebėsi, kaip juo paspringsi.

Staiga dar kažkas išniro iš už medžių giraitės. Normanas ir šią moteriškę buvo matęs: storą kalę raudonu džemperiu, kuri nužvelgė jį, kai vyrukas iš bilietų kioskelio jį pašaukė. Ir vėl Normanas pajuto tą iš proto varantį atpažinimo jausmą - tarytum vardą, šokinėjantį ant liežuvio galo, tačiau niekaip neiššokantį laukan. Ar *jis ją pažinojo? Jei tik taip neskaudėtų galvos...*

Moteris vis dar turėjo savo didelę rankinę, labiau primenančią lagaminą, ir joje rausėsi. Ko ten ieškai, storule? - *pamanė Normanas.* - "Twinkies" sausainių? O gal ledinukų? Galbūt...

Staiga jis prisiminė. Jis skaitė apie ją bibliotekoje, straipsnyje apie "Dukteris ir Seseris". Ten pat puikavosi ir jos, susirangiusios kažkokia sušikta karatė poza, nuotrauka, nors storulė atrodė labiau panaši į dvigubo pločio priekabą nei į Briusą Li. Tai buvo ta pati kalė, teigusi reporteriui, jog vyrai nėra jų priešai... "bet jei jie puola, mes ginamės". Gerta. Normanas nebeprisiminė pavardės, bet jos vardas tikrai buvo Gerta.

Dink iš čia, Gerta, - *mintyse į storulę juodaodę raudonu džemperiu kreipėsi Normanas. Jo pirštų, suspaustų į kumštį, nagai vėl lindo į delno mėsą.*

Tačiau Gerta net neketino to daryti.

- Lana! - pašaukė ji. - Ei, Lana!

Žilstelėjusi moteris atsisuko ir grįžo prie storulės, atrodančios it šaldytuvas su suknele. Normanas stebėjo, kaip jos abi dingsta už medžių. Gerta kažką laikė rankoje. Tai buvo panašu į lapą popieriaus.

Normanas nubraukė prakaitą nuo akių ir ėmė laukti, kol Lana baigs plepėti su Gerta ir vėl patrauks tualeto link. Kitoje giraitės pusėje, iškylavietėje, žmonės jau bagiginėjo valgyti desertą, o tai reiškė, jog greitai prie tualeto susidarys moterų eilė. Jei Normano greitu laiku neaplankys sėkmė, visi planai nueis šuniui ant uodegos.

- Na, ateik, ateik, - murmėjo Normanas, ir, tarsi patvirtindama jo žodžius, kažkokia moteris išėjo iš giraitės ir ėmė leistis takeliu žemyn.

Tai nebuvo Gerta, nei Lana Ledų Nešiotoja, tačiau Normanas atpažino ir ją: tai buvo viena iš kekšių, kurią matė "Dukterų ir Seserų" sode. Ta, su dvispalve roko žvaigždės šukuosena. Tada ši kalė net jam pamojavo.

Ir baisiausiai mane išgąsdino, - *mąstė Normanas,* - bet dabar pats laikas grąžinti skolą. Eikš čia. Eikš pas tėvelį.

Normanas pajuto, kad jo daikčiukas sukietėja. Galvos skausmas iškart dingo. Jis stovėjo it statula, viena akimi dirsčiodamas per kampą ir melsdamasis, kad Gerta nesumanytų grįžti, o mergina pusiau žaliais, pusiau oranžiniais plaukais nepersigalvotų. Daugiau niekas nepasirodė iš už medžių, o mergina tragiška ševeliūra vis artėjo. Panele 1991-ųjų Pankų Atmata, eikš į mano glėbį. Mergina vis artėjo ir jau siekė durų rankenos, bet durys taip ir neatsidarė, kadangi Normanas sugriebė Sintiją už riešo, jai dar nespėjus pasiekti rankenos.

Sintija išpūtusi akis pažvelgė į jį.

- Ateik čia, - tarė Normanas ir patraukė ją į save. - Ateik, nes noriu su tavim pasikalbėti. Pasikalbėti akis į akį.

12

Gerta Kinšo beveik bėgte bėgo į tualetą, kai - na, ir sekasi! - prieš save išvydo jos ieškomą moterį. Ji iškart atidarė savo milžinišką rankinę ir ėmė ieškoti nuotraukos.

- Lana! - pašaukė Gerta. - Ei, Lana!

Lana priėjo prie jos.

- Aš ieškau Ketės Sparks, - paklausė ji. - Gal tu ją matei?

- Aha, ji mėto pasagas, - Gerta dūrė pirštu į iškylavietę. - Mačiau ją gal prieš porą minučių.

- Puiku! - Lana iškart patraukė ton pusėn. Gerta metė nekantrų žvilgsnį į tualetą ir nusekė Lanai iš paskos - šlapimo pūslei teks šiek tiek palaukti. - Pamaniau, jog galbūt jai užėjo panikos priepuolis ir ji iš čia pabėgo. Tu juk ją pažįsti.

- Aha.

Prieš prieinant giraitę, Gerta ištiesė Lanai atfaksuotą nuotrauką. Ši smalsiai ją apžiūrėjo. Tai buvo pirmas Lanos žvilgsnis į Normaną, nes ji negyveno “D ir S”. Ji dirbo psichiatrinį socialinį darbą ir kartu su maloniu, nenaudojančiu prievartos vyru bei trimis žaviais sveikais vaikučiais gyveno Krėščent Haitse.

- Kas jis? - paklausė Lana.

Gertai nespėjus atsakyti, pro šalį praėjo Sintija Smit. Kaip ir visada, net ir dabar, Gertą prajuokino jos šukuosena.

- Sveika, Gerta, tavo džemperis jėgingas! - linksmai pasisveikino Sintija. Tai buvo ne komplimentas, o įprastas “sintija-izmas”.

- Ačiū. Man patinka tavo šortai. Bet galiu lažintis, kad jeigu pamėgintum, rastum ir dar trumpesnius.

- Šmaikštuolė atsirado! - atkirto Sintija ir nukiūtino tolyn, kraipydama savo tikrai žavų užpakaliuką.

Lana linksmai nužvelgė ją ir vėl sutelkė dėmesį ties nuotrauka. Bestudijuodama ji nesąmoningai tampė ilgus, į arklio uodegą surištus plaukus.

- Ar pažįsti jį? - paklausė Gerta.

Lana papurtė galvą, tačiau Gertai pasirodė, jog tai daugiau dvejonė nei neigiamas atsakymas.

- Įsivaizduok jį be plaukų.

Lana uždengė vyro plaukus ant nuotraukos ir dar atidžiau į ją įsižiūrėjo, judindama lūpas, tarsi ją skaitytų. Kai ji vėl pakėlė akis į Gertą, jos veide atsispindėjo sumišimas ir apsisprendimas.

- Šįryt šiam vyrukui nunešiau ledų, - dvejodama prabilo ji. - Jis buvo su akiniais nuo saulės, bet...

- Jis sėdėjo invalido vežimėlyje, - pertraukė Gerta ir, nors žinojo, jog čia tik pradžia, vis tiek pajuto, kaip našta nukrito nuo pečių. Geriau žinoti nei nežinoti. Geriau būti tikrai.

- Taip. Ar jis pavojingas? Tiesa? Aš atvykau su keletu moterų, kurios pastaruoju metu patyrė daug traumų. Jos labai jautrios. Ar turėsim bėdų, Gerta? Klausiu dėl jų, o ne dėl savęs.

Gerta greitai apmąstė savo žodžius:

- Manau, viskas bus gerai. Regis, baisiausia dalis jau bemaž praėjo.

13

Normanas perplėšė berankovę Sintijos palaidinę, apnuogindamas arbatinio puodelio dydžio krūtis. Viena ranka jis užspaudė jai burną, tuo pačiu metu prispausdamas ją prie sienos. Normanas trynė savo klyną į josios. Jis jautė, kaip ji stengiasi ištrūkti, bet, žinoma, tai buvo neįmanoma, o tai dar labiau jį jaudino. Normano sąmonė skraidė apie tris pėdas virš jo galvos ir stebėjo, kaip jis pasilenkia ir suleidžia dantis į panelės Pankės petį. Jis it vampyras perkando odą ir ėmė gerti jos kraują. Jis buvo karštas ir sūrus. Normanas net nepajuto, kaip sperma ištekėjo jam į kelnes - kaip ir Sintijos klyksmo po kietu jo delnu.

14

- Eik pas savo pacientes ir lauk, kol atšauksiu pavojų, - Gerta liepė Lanai. - Ir padaryk man paslaugą - *niekam* apie tai neužsimink. Ne vien tavo draugės tokios psichiškai jautrios.

- Žinau.

Gerta paspaudė jai ranką.
- Viskas bus gerai. Pažadu.
- Tau geriau žinoti.
- Aha, pasvajok. Bet aš žinau, kad nebus sunku jį rasti, jei jis vis dar sukiojasi tame vežimėlyje. Jei jį pamatysi, laikykis nuo jo atokiau. Supratai? *Laikykis nuo jo atokiau!*
Lana su baime pažvelgė į ją.
- Ką ketini daryti?
- Nusišlapinti, kol dar nemiriau nuo jureminio apsinuodijimo. Tada nueisiu į apsaugos kontorą ir pasakysiu, jog vyras invalido vežimėlyje bandė iš manęs atimti rankinę. Nuo to ir pradėsiu, bet svarbiausia - išvyti jį iš mūsų pikniko.
Rozos čia nebuvo - ko gero, ji pasimatyme, ir dėl to Gerta buvo be galo dėkinga. Jis tykojo Rozos, o dabar atsirado galimybė nukenksminti jį, kol jis dar niekam nepakenkė.
- Ar nori, kad palaukčiau, kol grįši iš tualeto? - nervingai paklausė Lana.
- Ne, nieko man nenutiks.
Lana susiraukė, pažvelgusi į tarp medžių vingiuojantį takelį.
- Aš vis tiek palauksiu, - tarė ji.
Gerta šyptelėjo.
- Gerai. Patikėk, aš ilgai neužtruksiu.
Ji beveik pasiekė tualetą, kai jos mintis patraukė garsai: kažkas smarkiai šnopavo. Ne - šnopavo *dviese.* Šypsenėlė nuvilnijo putliomis Gertos lūpomis. Kažkas, sprendžiant iš garsų, už tualeto džiaugėsi saulėta popiete. Kažkas mielai...
- *Atsakyk* man, kale!
Balsas, panašus į šuns urzgimą, užšaldė Gertos šypsenėlę.
- Atsakyk man, kur ji, ir *tučtuojau!*

15

Gerta taip greitai apibėgo plytinio pastato kampą, kad vos neatsitrenkė į paliktą invalido vežimėlį ir neapsivožė it puodas. Plikis motociklininko striuke - Normanas Danielsas - stovėjo atsukęs jai nugarą ir taip stipriai laikė suspaudęs Sintiją už rankos, kad jo nykštys vos nesulindo jai į mėsą. Jo veidas buvo prispaustas prie josios, tačiau Gerta matė perkreiptą Sintijos nosį. Tokią Gerta jau kartą matė savo pačios veidrodyje. Sintijos nosis buvo sulaužyta.
- Atsakyk man, kur ji, arba tau niekada nebereikės pirkti lūpdažio, nes aš nukąsiu tavo susmirdusias lūpas tiesiai nuo vei...

Nieko nebegirdinti ir nebegalvojanti Gerta puolė Normaną. Iki Danielso tebuvo du žingsniai. Tuo pat metu ji sunėrė rankas, sudarydama savotišką vėzdą, ir pakėlė jas kuo aukščiau virš dešinio peties, kadangi norėjo išvystyti kuo didesnį greitį. Prieš nuleidžiant rankas žemyn, išsigandusios Sintijos akys dirstelėjo į ją, ir Rozos vyras tai pastebėjo. Gerta turėjo pripažinti jo nepaprastą reakciją. Jos surakintos rankos gana smarkiai trenkėsi į jį, tačiau ne į sprandą. Normanas jau sukosi, todėl Gertos rankos trenkė jam per veidą ir žandikaulį. Gerta prarado greito nokauto šansą. Kai jis atsisuko, jai dingtelėjo į galvą, jog Danielsas ką tik valgė braškes, kadangi jis jai parodė vis dar kruvinus dantis. Nuo tokio šypsnio Gertą apėmė siaubas, ir ji spėjo save užtikrinti, kad vietoj vienos moters greitai žus dvi. Tai buvo ne žmogus. Prieš ją stovėjo Grendelis* motociklininko striuke.

- O, storulė Gerta! - sušuko Normanas. - Nori eiti imtynių, Gerta? To nori? Pakovoti? Prispausti mane savo didžiausia pasaulyje subine, ar tai ir ketini padaryti?

Normanas nusijuokė, viena ranka tapšnodamas sau per krūtinę, kad parodytų, kaip ši mintis jį pralinksmino. Užtrauktukai sužvango ant striukės.

Gerta dirstelėjo į Sintiją, kuri tarsi stebėjosi, kur dingo jos palaidinė.

- Bėk, Sintija!

Sintija apdujusi žvilgtelėjo į ją, atsitraukė per porą žingsnių ir atsirėmė į tualeto sieną, tarytum vien mintis apie pabėgimą būtų išvarginusi ją. Gerta jau matė lyg tešlą kylančias mėlynes ant Sintijos skruostų ir kaktos.

- Gerta - Gerta - bo - Berta! - eidamas prie jos nusišnekinėjo Normanas. - Banana - fana - Ferta, fiti - Merta... *Gerta!* - jis nusijuokė it vaikas ir nusivalė Sintijos kraują nuo lūpų. Gerta matė ant jo plikės pūpsančius prakaito lašus. - Ooo, *Gerta,* - viršutinė Normano kūno dalis ėmė siūbuoti it kobra, išlindusi iš kobrų kerėtojo krepšio. - Ooo, Gerta. Aš tave paridensiu lyg spurgą. Išversiu tave it pirštinę į kitą pusę. Aš...

- Tai gal geriau ir pradėtum nešnekėjęs? - atkirto Gerta. - Čia tau ne vidurinės mokyklos išleistuvių vakarėlis, tu, gaidžio šūde! Jei nori susiimt su manimi, tai eikš ir pabandyk!

Negalėdamas patikėti, jog šis žarnų maišas užriko ant jo, Normanas liovėsi siūbuoti ir dėbtelėjo į ją. Kaip ji drįso *pasityčioti* iš jo? Už

---

* Žmogėdra pabaisa iš senovės anglosaksų poemos “Beovulfas”.

jo Sintija atsitraukė dar per du tris žingsnius, užpakaliu atsitrenkė į tualeto mūrą ir vėl atsirėmė į sieną.

Gerta ištiesė rankas į priekį. Jos delnai išskėstais pirštais žvelgė viens į kitą per dvidešimties colių atstumą. Ji įtraukė galvą į pečius it vaikus ginanti lokė. Normanas nužvelgė šią gynybinę poziciją, ir jo nuostabą pakeitė linksmumas.

- Ką ketini daryti, Gerta? - pasiteiravo jis. - Manai galėsianti pademonstruoti porą Briuso Li smūgių? Ei, turiu tau naujienų, jis jau *negyvas,* Gerta. Kaip kad ir tu būsi už penkiolikos sekundžių - stora sena negrė kalė, išsidrėbusi negyva ant žemės.

Normanas nusijuokė.

Staiga Gerta prisiminė Laną Klain, nervingai apsidairančią aplinkui ir sakančią, jog ji geriau palauks Gertos.

- *Lana!* - visu balsu sušuko ji. - *Jis čia! Jei vis dar esi ten, bėk ir pakviesk pagalbą!*

Akimirką Rozos vyras sunerimo, po to atsipalaidavo. Vėl pasirodė šypsenėlė. Jis dirstelėjo per petį, norėdamas įsitikinti, jog Sintija vis dar ten, ir vėl atsigręžė į Gertą. Viršutinė kūno dalis vėl ėmė siūbuoti į šalis.

- Kur mano žmona? Atsakyk man, ir galbūt aš tik sulaužysiu tau ranką. Po velnių, aš galbūt net tave paleisiu. Ji pavogė mano banko kortelę. Aš tik noriu ją atgauti.

Negaliu jo pulti, - mąstė Gerta. - *Jis pirmas turi pulti - antraip niekaip su juo nesusidorosiu. Bet kaip man priversti jį taip padaryti?*

Mintimis ji grįžo prie Piterio Sloviko: prie dingusių jo kūno dalių ir vietų, kur daugiausia buvo rasta įkandimų, - ir suvokė, ką toliau daryti.

- Tu žodžiams “suvalgyk mane” suteikei visai naują reikšmę, ar ne, iškrypėli? Tau neužteko vien čiulpti jo gaidį, tiesa? Tai ką pasakysi? Ar pulsi mane, ar moterys per daug tave gąsdina?

Šypsena ne tik dingo nuo veido. Šįkart, kai Gerta pavadino jį “iškrypėliu”, šypsena taip staigiai pranyko, kad net Gerta išgirdo, kaip ji sudrebėjo it varveklis po plieniniais batų padais. Normanas liovėsi siūbuoti.

- *UŽMUŠIU TAVE, KALE!* - suriko Normanas ir puolė ją.

Gerta pasisuko šonu, kaip ir tada, kai Sintija puolė ją tą dieną, Rozai atsinešus savo naują paveikslą į “D ir S” poilsio kambarį. Ji ilgai nepakėlė rankų, kadangi žinojo, jog net ir aklas įniršis negali garantuoti sėkmės: Normanas buvo galingas vyras, tad jei ji neišlauks iki reikiamo momento, ją sutrins it žiurkę kuliamojoje. Normanas jau

ruošėsi ją sugriebti, apnuogindamas dantis - ruošdamasis įkąsti. Gerta pasitraukė tolyn, užpakaliu atsiremdama į tualeto sieną ir pagalvodama: *Padėk man, Dieve.* Pagaliau ji suėmė abu tvirtus Normano riešus.

Nesugadink visko, apie tai galvodama, - paliepė sau Gerta ir pasisuko į Normaną, įremdama didžiulį klubą į jo šoną ir pasisukdama į kairę. Ji išskėtė kojas, po to perstatė jas, ir tuo metu velvetiniam švarkeliui atėjo galas: jis driokstelėjo pusiau per nugarą beveik iki pat liemens tarytum kankorėžis, susprogęs ant laužo.

Judesys pavyko. Gertos klubas tapo rutuliniu guoliu, ir Normanas bejėgiškai perlėkė per jį. Įniršį jo veide pakeitė šokas. Jis trenkėsi į invalido vežimėlį galva žemyn. Šis apvirto ir užgriuvo ant jo.

- Oho, - sukrenkštė Sintija, vis dar atsirėmusi į tualeto sieną.

Rudos Lanos Klain akys atsargiai dirstelėjo iš už pastato kampo.

- Kas atsitiko? Ko tu rėk...

Ji išvydo kraujuojantį vyrą, mėginantį išlįsti iš po apvirtusio vežimėlio, pastebėjo jo akyse blogį ir nutilo.

- Bėk ir pakviesk pagalbą, - liepė jai Gerta. - Apsaugą. Tučtuojau. Rėk, kiek prireiks, bet atvesk juos čionai.

Normanas nustūmė vežimėlį. Jo kakta tik šiek tiek kraujavo, tačiau iš nosies veržėsi visas fontanas.

- Aš tave už tai užmušiu, - sušnibždėjo jis.

Gerta neketino suteikti jam tokio šanso. Kai Lana apsisuko ir dingo, rėkdama iš visų jėgų, Gerta dribtelėjo ant Normano Danielso. Buvo ką numesti - du šimtus aštuoniasdešimt svarų - todėl Normano pastangos atsistoti ant kojų nuėjo perniek. Jo rankos išsiskėtė it kartoninio stalo, ant kurio padėjo sunkvežimio variklį, kojos, kraujuojanti nosis rėžėsi į kietą purvą tarp sienos ir tvoros, o pautai sulindo į vežimėlio kojų atramą. Normanas bandė rėkti, - bent jau jo veidas taip atrodė, - tačiau tik dusliai sušvokštė.

Gerta sėdėjo ant Normano su iki klubų perplyšusiu švarkeliu ir svarstė, ką toliau daryti. Staiga ji prisiminė pirmuosius Rozos dalyvavimus terapijos rate, kai ji pagaliau sukaupė drąsą ir prakalbo. Visų pirmiausia Roza pasiskundė siaubingais nugaros skausmais, kurių nenumalšindavo net vonios karštis. O kai ji išdėstė jų priežastį, dauguma moterų supratingai linktelėjo. Gerta buvo viena iš jų. Ji pasikėlė sijoną, atskleisdama milžiniškas žydras medvilnines kelnaites.

- Roza sakė, kad tu - inkstų mėgėjas, Normanai. Ir tik todėl, kad esi toks drovuolis, nemėgstantis palikti žymių. O taipgi tau patinka, kaip ji atrodo, kai ją daužai per inkstus. Skausmo iškreiptas veidas.

Veidas visai išbąla, tiesa? Netgi lūpos. Aš tai žinau, kadangi draugavau su tokiu pat drovuoliu. Kai išvysti tokį veidą, tau viduje pagerėja, argi ne taip? Bent jau laikinai.

- ...kalė... - sušnibždėjo Normanas.

- Taip, tu - inkstų mėgėjas: aš daug ką galiu pasakyti iš veidų - turiu jau tokį talentą, - Gerta keliais pasislinko į priekį, užsiguldama Normano pečius. - Kai kurie vyrukai mėgsta kojas, kiti - šiknas, treti - papus, na, o *tokie* šikniai kaip tu, Normanai, yra inkstų mėgėjai. Tu tikriausiai žinai seną posakį: "Kiekvienam savo, tarė senmergė ir pabučiavo karvę".

- ...nuo manęs... - sušnibždėjo Normanas.

- Rozos čia nėra, Normi, - tęsė Gerta, nekreipdama dėmesio į jo inkštimą, ir užsiropštė aukščiau, - tačiau ji paliko tau žinutę nuo savo inkstų per *mano* inkstus. Tikiuosi, tu pasiruošęs, nes štai ji.

Gerta pasislinko keliais dar per vieną žingsnelį, atsitūpė virš atsukto į ją veido ir ėmė šlapintis. Ach, kokia palaima!

Iš pradžių Normanas nesuprato, kas vyksta. O kai pagaliau suvokė, suklykė ir pabandė nustumti Gertą. Ši pajuto, kad ją kelia, ir užpakaliu vėl prispaudė Normaną prie žemės. Ji nustebo, kad jis, net ir po tokių smūgių, galėjo sutelkti tiek energijos.

- Net nemėgink, buliuk, - įspėjo Gerta ir toliau tuštino savo pūslę.

Normanas jokiu būdu nebūtų galėjęs nuskęsti, tačiau Gerta dar niekad nebuvo mačiusi tokio įniršio žmogaus veide. Ir dėl ko? Keleto karštų lašelių. Ir jei pasaulio istorijoje reikėjo ant ko nors šlapintis, tai buvo šis psicho...

Normanas skardžiai suriko, sugriebė Gertos rankas ir suleido į jas nagus. Gerta šūktelėjo (daugiausia iš nuostabos, nors ir velniškai skaudėjo) ir perkėlė svorį atgal. Normanas puikiai apskaičiavo jos judesį ir, dar smarkiau atstūmęs, nubloškė ją į šalį. Gerta atsitrenkė į plytinę sieną iš kairės. Normanas svirduliuodamas atsistojo. Nuo veido ir plikos galvos varvėjo šlapimas. Balti sportiniai marškinėliai po striuke prilipo prie kūno.

- Tu mane apmyžai, pize, tu, - sušvokštė jis ir puolė Gertą.

Sintija pakišo koją, ir Normanas vėl veidu žemyn trenkėsi į invalido vežimėlį. Jis keturpėsčias atsitraukė nuo jo ir atsisuko. Tada pabandė atsistoti, bet dusdamas vėl parpuolė ant žemės, spoksodamas į Gertą ryškiomis pilkomis akimis. Pamišusiomis akimis. Gerta patraukė prie jo, ketindama prispausti jį prie žemės. Jei prireiks, ji sulaužys jam nugarą, o dabar tam pats tinkamiausias laikas, kol Normanas nesukaupė jėgų ir neatsistojo ant kojų.

Jis įkišo ranką į vieną iš striukės kišenių, ir akimirką Gerta neabejojo, jog jis turi ginklą ir tuoj pat paleis du tris šūvius jai į pilvą. *Bent jau mirsiu su tuščia pūsle,* - pamanė ji ir sustojo.

Tai nebuvo šautuvas, tačiau Normanas išsitraukė elektrošokerį. Gerta pažinojo vieną benamę, kuri tokiu ginklu naikino žiurkes, panašias į neveislinius kokerspanielius.

- Nori paragauti? - paklausė Normanas, vis dar klūpėdamas ant kelių ir mojuodamas elektrošokeriu. - Nori pamėginti, Gerta? Gali pati prieiti, nes vis tiek teks paragauti, nori tu to ar ne...

Normanas nutilo ir dvejodamas žvilgtelėjo į pastato kampą. Iš tos pusės sklido moteriški susijaudinimo šūksniai. Jie po truputį artėjo.

Gerta pasinaudojo šia panikos akimirka, atsitraukė per žingsnį, sugriebė apvirtusio vežimėlio rankenas ir pastatė jį ant ratų. Tada užėjo už jo ir, stumdama jį į priekį, ėmė gąsdinti Normaną. Vežimėlio rankenos dingo dideliuose ruduose kumščiuose.

- Na, pulk, - ragino Gerta. - Pulk, inkstų mėgėjau. Eikš pas mane, viščiuko šūde. Pulk, iškrypėli. Nori mane pakratyti? Jau paruošei savo elektrošokerį, tiesa? Tad pulk gi. Manau, dar liko laiko sušokti tango, prieš pasirodant vyriškiams baltais chalatais, kurie išveš tave į Sanideil Eikrs ar į kitą vietelę, kur grūda tokius supistgalvius, kaip t...

Normanas atsistojo vėl žvilgčiodamas į tą pusę, iš kur sklido artėjantys balsai, ir Gerta pagalvojo: *Kokių velnių, juk turiu tik vieną gyvenimą, tai kodėl negalėčiau tapti didvyre?* Ji kuo stipriau pastūmė invalido vežimėlį į Normaną. Šis vėl šaukdamas nudribo ant žemės. Gerta puolė jį, per vėlai išgirsdama drebantį Sintijos riksmą:

- *Atsargiai, Gerta, jis vis dar jį turi!*

Pasigirdo trumpas, bet nirtus girgždesys - *dziiiiiit!* - ir chromuotos agonijos blyksnis nutvilkdė Gertos koją nuo gurnelės iki pat klubo. Šlapimu aplaistyta oda suteikė dar didesnį efektą. Kairės kojos raumenys stipriai susitraukė ir visiškai atsipalaidavo. Gerta susmuko ant žemės, tuo pat metu sugriebdama Normano ranką su elektrošokeriu ir kuo stipriau ją persukdama. Normanas suklykė iš skausmo ir spyrė abiem kojom. Viena niekur nepataikė, bet kitos kulnas atsitrenkė į Gertos diafragmą. Skausmas buvo toks netikėtas ir stiprus, kad Gerta net pamiršo savo koją, tačiau ji vis tiek suko Normano riešą, kol jo pirštai atsileido, ir bjaurus aparatėlis nukrito ant žemės.

Normanas atsitraukė nuo jos. Kraujas bėgo jam iš burnos ir varvėjo iš nosies. Jo akys išsiplėtė iš nuostabos: mintis, kad moteris laimėjo kovą, *neįstengė* prasismelkti į jo sąmonę. Jis svirduliuodamas atsistojo, dirstelėjo sklindančių balsų kryptimi - dabar jie buvo jau visai čia pat - ir pasileido palei tvorą atgal į atrakcionų parką. Gerta bu-

vo tikra, kad jis toli nenubėgs, nepritraukęs parko apsaugos dėmesio: Normanas atrodė panašus į filmo “Penktadienis, 13-oji” veikėją.

- Gerta...

Sintija verkdama bandė prišliaužti prie ant šono gulinčios Gertos, vis dar nenuleisdama akių nuo tolstančio Normano. Gerta atsigręžė į mergaitę ir pastebėjo, jog ši sumušta labiau nei iš pradžių pasirodė. Audros debesies dydžio mėlynė jau tvenkėsi virš dešinės akies. O nosis, regis, visiems laikams pakeitė savo formą.

Gerta šiaip ne taip atsiklaupė ir prišliaužė prie Sintijos. Susitikusios jos apsikabino, kad neparvirstų. Sintija sukaupė savo valią ir ištarė pro sutinusias lūpas:

- Aš būčiau jį permetusi... kaip tu mus mokei... bet jis užklupo mane netikėtai.

- Viskas gerai, - paguodė ją Gerta ir švelniai pabučiavo jai į smilkinį. - Ar tu smarkiai sužeista?

- Nežinau... nekosėju krauju... o tai jau neblogai, - Sintija bandė nusišypsoti, nors, akivaizdu, kad jai labai skaudėjo. - Apmyžai jį?

- Taip. Tikrai.

- Velnioniškai puiku, - sušnibždėjo Sintija ir vėl pravirko.

Gerta apkabino ją, ir tokioje pozoje jas užtiko pirma moterų grupelė kartu su pora prieplaukos apsaugos vyrukų: atsiklaupusias ant kelių tarp tualeto ir apversto invalido vežimėlio, padėjusias galvas viena kitai ant peties ir siūbuojančias it jūreiviai iš sudužusio laivo.

16

Pirmasis Rozos įspūdis, išvydus “East Side Receiving” ligoninės priimamąjį, - kad čia susirinko visos “Dukterų ir Seserų” gyventojos. Pereidama per kambarį Gertos link, ji pastebėjo, kad trūksta bent jau trijų: Anos, kuri turbūt dar negrįžo iš savo buvusio vyro laidotuvių; Pemės, kuri šiandien dirbo, ir Sintijos. Būtent mintis apie pastarąją sukėlė jai nerimą.

- Gerta! - braudamasi pro vyrus, suriko Roza. - Gerta, kur Sintija? Ar jai...

- Ji viršuje, - Gerta pabandė įtikinamai nusišypsoti, bet jai nelabai pavyko. Jos akys buvo užtinusios ir paraudusios nuo ašarų. - Jie paguldė ją į ligoninę, ir Sintija čia truputį pagulės, bet ji pasveiks, Roza. Jis gerokai ją sumušė, bet ji pasveiks. Ar žinai, kad esi su motociklininko šalmu? Taip netgi... gražu.

Bilio rankos vėl palindo po smakru, tačiau Roza beveik nepajuto, kaip jai nuėmė šalmą. Ji žvelgė į Gertą... Konsuelą... Robiną. Ji ieš-

kojo akių, bylojančių apie jos infekciją; apie tai, kad ji atnešė marą į švarius namus. Roza ieškojo neapykantos.

- Atleiskit, - sumurmėjo ji. - Atleiskit už viską.

- Už ką? - tikrai nustebusi paklausė Robina. - Juk ne tu sumušei Sintiją.

Roza neužtikrintai pažvelgė į ją, po to vėl į Gertą. Gerta nusuko žvilgsnį į šoną, o kai Roza nusekė tam žvilgsniui iš paskos, ją apėmė siaubas. Pirmąkart ji suvokė, jog be moterų iš "D ir S" čia sukiojosi ir policininkai. Du civiliais drabužiais ir trys uniformuoti. *Farai.*

Roza ištiesė sugrubusią ranką ir suspaudė Bilio pirštus.

- Privalote pasikalbėti su šia moterimi, - Gerta kalbėjo vienam policininkui. - Tai jos vyras sukėlė šias muštynes. Roza, čia leitenantas Heilas.

Dabar jie visi atsigręžė pažvelgti į ją, į faro žmoną, kuri turėjo įžūlumo pavogti jo banko kortelę ir išnykti iš jo gyvenimo amžinai. Normano broliai žvelgė į ją.

- Ponia? - ištarė faras civiliniais drabužiais, vardu Heilas, ir akimirką jo balsas tapo toks panašus į Harlio Bisingtono, kad Roza vos nesuriko.

- Nusiramink, Roza, - sumurmėjo Bilis. - Aš su tavim ir visada būsiu.

- Ponia, ką galite mums apie tai papasakoti?

Dabar jo balsas nebuvo panašus į Harlio. Tai tik jos sąmonė iškrėtė pokštą.

Roza pažvelgė pro langą įvažiavimo rampos link, į rytus - ton pusėn, iš kur jau labai greitai ant ežero nusileis naktis. Ji prikando lūpą ir atsigręžė į policininką. Roza uždėjo ranką ant Bilio delno ir prašneko dusliu, sau nebūdingu balsu.

- Jo vardas Normanas Danielsas, - ji tarė leitenantui Heilui.

Tavo balsas panašus į moters iš paveikslo, - pamanė Roza. - *Tavo balsas panašus į Purpurinės Rozos balsą.*

- Jis mano vyras, jis - policijos detektyvas, ir jis - pamišėlis.

VIII

TEGYVUOJA BULIUS

1

Normanas jautėsi, tarytum skraidytų virš savo galvos, bet visa tai pasikeitė, kai Gerta jį apmyžo. Dabar jo galva atrodė it akmuo, stiprios rankos paleistas šokinėti "varlyte" ežero paviršiumi. Normanas nebeskraidė, o šuoliavo.

Jis vis dar negalėjo patikėti, kaip su juo pasielgė ta stora juodašiknė kalė. Normanas tai žinojo, tačiau kartais tarp žinojimo ir tikėjimo plyti neaprėpiami pasauliai. Atrodė, kad įvyko tamsi transmutacija, pavertusi jį nauju padaru, bejėgiškai šokinėjančiu pojūčių paviršiumi ir leidžiančiu Normanui pasinerti į mąstymą bei sugriebti nesusietus praeities trupinėlius.

Normanas prisiminė, kaip svirduliuodamas atsistojo ant kojų palei tualetą kraujuojančiu nuo įbrėžimų veidu ir pusiau suknežinta nosimi; jis prisiminė skaudantį kūną nuo pakartotinio atsitrenkimo į savo paties invalido vežimėlį bei tvinksinčius šonkaulius nuo trijų šimtų svarų maišo, užgriuvusio jo nugarą... bet su tuo jis dar galėjo susitaikyti - ir gana lengvai. Tik jos drėgmė ir kvapas (ne vien šlapimo, bet moters *šlapimo) priversdavo Normano sąmonę suklupti kiekvieną sykį, kai tik jis apie tai pagalvodavo. Nuo Gertos išmonės jam norėjosi rėkti, todėl pasaulis, - kuriame buvo būtina pasilikti, jei jis nenorėjo atsidurti už grotų, apvilktas tramdomaisiais marškiniais ir pripumpuotas torazino, - ėmė blukti.*

Svirduliuodamas palei tvorą, Normanas mąstė: Pulk ją, pulk ją, privalai apsigręžti ir pult ją, pulk ir užmušk ją už tai, ką ji padarė, tik taip galėsi vėl užmigti, tik taip vėl galėsi mąstyti.

Tačiau kita jo dalis su tuo nesutiko, todėl Normanas ne puolė Gertą, o pabėgo.

Ko gero, Gerta manė, jog jį bėgti privertė artėjančių žmonių balsai, bet tai netiesa. Normanas pabėgo, nes jam taip skaudėjo šonkaulius, kad jis net negalėjo normaliai įkvėpti, jam skaudėjo skrandį, o

pautai tvinkčiojo nuo tokio gilaus, desperatiško skausmo, kurį žino tik vyrai.

Be to, skausmas nebuvo pagrindinė priežastis - svarbiausia buvo tai, ką jis reiškė. Normanas bijojo, kad jei jis puls Gertą, ji gali ne tik parblokšti jį ant žemės. Todėl jis nuskubėjo, braukdamas medinę tvorą, o Gertos balsas it besityčiojantis vaiduoklis nusekė jam iš paskos: Ji paliko tau žinutę... nuo savo inkstų per mano inkstus... žinutę, Normi... štai ji...

O tada jo sąmonės akmuo trenkėsi į lygų tikrovės paviršių, vėl pašokdamas nuo jo aukštyn, o kai Normanas vėl grįžo į save, - galbūt po penkiolikos, galbūt po keturiasdešimt penkių sekundžių, - dalelė laiko jau buvo prarasta. Jis nesąmoningai bėgo Centriniu taku atrakcionų link lyg panikos apimta karvė. Tiesą pasakius, Normanas bėgo tolyn nuo parko išėjimų, ežero link, kur jį pastebėti ir suimti būtų tik vaikų·žaidimas.

O tuo tarpu jo galvoje klykė jo tėvo - pasaulinės klasės tarpkojų grabinėtojo (taip pat ir pasaulinės klasės gaidžių čiulpiko, sprendžiant iš vienos atmintinos medžioklės) balsas. Tai buvo moteris! - *rėkė Rėjus Danielsas.* - Kaip tu leidai, kad tavo ciferblatą nuvalytų kažkokia kekšė, Normi?

Normanas išspyrė šį balsą iš savo sąmonės. Seniokas pakankamai prišaukė ant jo dar būdamas gyvas. Taigi Normanas nesiruošė klausytis to paties šlamšto ir po jo mirties. Jis galėtų pasirūpinti Gerta, Roza ir visom kitom, tačiau dėl tos priežasties ir turėjo pasprukti... kol dar visi apsaugos policininkai nepradėjo ieškoti plikio kruvinu veidu. Jau ir taip per daug žmonių vėpsojo į jį, ir kodėl gi ne? Jis smirdėjo myžalais ir atrodė ką tik pasprukęs nuo lūšies nagų.

Normanas pasuko į alėją, besidriekiančią tarp vaizdo žaidimų salės ir "Pietinių jūrų nuotykio" karuselės, norėdamas tik atsikratyti vėpsančių žioplių, bet būtent tada jam nusišypsojo laimė.

Atsidarė šoninės salės durys ir pro jas išėjo, Normano nuomone, vaikas. Iš tikrųjų buvo sunku nuspėti. Žmogus atrodė mažas it vaikas ir apsirengęs kaip vaikas: džinsai, sportbačiai, sportiniai marškinėliai ("AŠ MYLIU MERGAITĘ, VARDU LIETUS", šaukė užrašas ant priekio, kad ir ką jis reikštų), - tačiau visą jo galvą dengė guminė kaukė, vaizduojanti Bulių Ferdinandą. Jo snukį buvo iškreipusi didžiulė kvaila šypsena. Jo ragus puošė gėlių girliandos.

Normanas net nedvejodamas nuplėšė kaukę nuo vaikiščio galvos. Kartu jis išpešė ir saują plaukų, bet negi dabar verksi?

- Ei! - suriko berniūkštis. Be kaukės jis atrodė maždaug vienuolikmetis. Tačiau jo balse skambėjo ne baimė, o pyktis. - Atiduok, ji mano, aš ją laimėjau! Ir ką tu čia išsi...

Normanas uždėjo ranką ant berniuko veido ir stipriai jį pastūmė. "Pietinių jūrų nuotykių" paviljono šoną dengė brezentas, tad vaikigalis pralėkė tiesiai pro jį, ore sumataruodamas brangiais savo sportbačiais.

- Jei kam nors prasitarsi, sugrįšiu ir užmušiu, - pagrasino Normanas vis dar banguojančiam brezentui ir nuskubėjo Centrinio tako link, užsitraukdamas kaukę ant galvos. Ji smirdėjo guma ir ankstesnio savininko prakaitu, tačiau Normanas nekreipė į tai dėmesio, išskyrus mintį, jog greitai kaukė dvoks Gertos šlapimu.

Jo sąmonė vėl šoktelėjo į viršų, ir jis dingo ozono sluoksnyje. Kai Normanas vėl grįžo į save, jis jau bėgo į parkavimo aikštelę Press gatvės gale, viena ranka spausdamas dešinį šoną, kadangi kiekvienas kvėptelėjimas virto agonija. Kaukės viduje pasklido smarvė, kokios Normanas ir tikėjosi, todėl jis ją nusitraukė ir dėkingai įkvėpė šviežio oro, nedvokiančio šlapimu ir moterišku tarpkoju. Jis dėbtelėjo į kaukę ir nusipurtė: tas išsišiepęs buliaus snukis kažkodėl jį gąsdino. Bulius su pervertu per snukį žiedu ir gėlių girliandomis ant ragų. Bulius su šypsena, primenančia padarą, iš kurio kažką pavogė, tačiau jis buvo per kvailas, kad suvoktų, ką būtent. Normanas pajuto begalinį norą išmesti prakeiktą kaukę, bet susilaikė. Reikėjo pagalvoti apie parkavimo aikštelės prižiūrėtoją, ir nors jis, be abejo, įsidėmės vyrą, išvažiuojantį su Buliaus Ferdinando kauke ant galvos, tačiau nebūtinai iškart jį susies su policijos ieškomu žmogumi. Taigi vertėjo kaukę pasilikti, nes su ja Normanas galėjo išlošti truputį daugiau laiko.

Jis atsisėdo už "Tempo" vairo, numetė kaukę ant sėdynės ir pasilenkęs sujungė degimo laidus. Kai pasilenkė, šlapimo tvaikas tapo toks aitrus ir grynas, kad net akys apsiašarojo. Roza sakė, kad tu - inkstų mėgėjas, - *Normanas girdėjo Gertos, prakeiktos juodašiknės iš pragaro, balsą savo galvoje. Jis labai bijojo, kad nuo šiol šis balsas visuomet skambės jo galvoje, tarytum ji būtų kažkaip jį išprievartavusi ir palikusi jame išsigimėlio kūdikio sėklą.*

Esi toks drovuolis, jog net nemėgsti palikti žymių.

Ne, - *mąstė Normanas.* - Ne, liaukis, negalvok apie tai.

Ji paliko tau žinutę nuo savo inkstų per *mano* inkstus... *o tada dvokiantis ir karštas it vaikystės karštligė šlapimas užliejo veidą.*

- Ne! - šįkart Normanas suriko garsiai ir trenkė kumščiu į prietaisų skydelį. - Ne, ji negali! *Ji* negali! JI NEGALI TAIP SU MANIMI PASIELGTI!

Jis ištiesė kumštį į priekį ir numušė užpakalinio vaizdo veidrodėlį. Šis trenkėsi į langą ir nukrito ant žemės. Normanas skaudžiai vo-

žė kumščiu į priekinį stiklą. Nuo Policijos akademijos žiedo jame atsirado įtrūkimų tinklas, panašus į per didelį asteriską. Jis jau buvo bepradedąs kumščiuoti vairą, kai pagaliau susitvardė. Normanas pakėlė akis ir pastebėjo parkavimo aikštelės bilietėlį, užkištą už skydelio nuo saulės. Bandydamas suimti save į rankas, jis įsispitrijo į bilietėlį.

Truputį apsiraminęs, Normanas įkišo ranką į kišenę, išsitraukė pinigus ir iš krūvos išėmė penkių dolerių banknotą. Tada, nusiteikęs susidurti su kvapu (tik iš tikrųjų niekaip negalėjo nuo jo apsisaugoti), jis vėl užsitraukė Ferdinando kaukę ant galvos ir iš lėto privažiavo prie būdelės. Normanas iškišo galvą pro langą ir pro kaukės skylutes akims pažvelgė į prižiūrėtoją. Jis pastebėjo, kaip prižiūrėtojas drebančia ranka griebiasi už būdelės šono, norėdamas paimti jam tiesiamą banknotą, ir suprato nuostabų dalyką: vaikinas buvo girtas.

- Tegyvuoja bulius, - nusijuokė parkavimo aikštelės prižiūrėtojas.

- Aha, - atsakė bulius iš "Fordo Tempo". - El toro grande.*

- Du penkiasdešimt...

- Grąžą pasilik sau, - pertraukė Normanas ir nuvažiavo.

Jis pravažiavo pusę kvartalo ir sustojo, supratęs, kad jei dabar nenusitrauks prakeiktos kaukės nuo galvos, tai dar pablogins reikalus privemdamas į ją. Normanas suėmė ją, traukdamas gumą žmogaus, pajutusio ant savo veido įsisiurbusią siurbėlę, pirštais, ir vėl sąmonė pakilo nuo tikrovės paviršiaus it paleistas pabūklas.

Vėl sugrįžęs į save, Normanas rado save sėdintį atlapota krūtine už vairo ir laukiantį, kol užsidegs žalia šviesa. Gatvės kampe banko laikrodis rodė laiką: 14:07. Jis apsidairė ir pastebėjo savo marškinėlius, gulinčius ant grindų kartu su užpakalinio vaizdo veidrodėliu ir pavogta kauke. Purvinasis Ferdis, keistai neatitinkantis perspektyvos, spoksojo į jį tuščiomis akiduobėmis, pro kurias Normanas matė keleivio pusės kilimėlį. Laiminga kvaila buliaus šypsena susiraukšlėjo į sumanų šypsnį. Bet tai niekis. Bent jau tas prakeiktas daiktas nebe ant galvos. Normanas įsijungė radiją (be jungiklio nebuvo taip lengva, tačiau vis dėlto visai įmanoma). Radijas vis dar transliavo senų dainų stotį, ir Tomis Džeimsas kartu su "Shondells" dainavo "Henki Penki". Normanas iškart ėmė jiems pritarti.

Gretimoje juostoje vyras, panašus į buhalterį, sėdėjo už "Kemrio" vairo ir smalsiai, bet atsargiai žiūrėjo į Normaną. Iš pradžių Normanas nesuprato, kas jį taip domina, bet greit jis prisiminė, kad visas jo

---

* Didysis bulius *(isp.)*.

veidas kruvinas: dabar jau baigiantis krešėti. Ir, be abejo, Normanas sėdėjo be marškinių. Kažką reikėjo daryti ir tučtuojau. O tuo tarpu...

Normanas pasilenkė, pakėlė kaukę, įkišo vieną ranką į ją ir pirštų galiukais suėmė už guminių lūpų. Tada pakėlė kaukę prie lango, judindamas lūpas pagal dainą ir priversdamas Ferdinandą dainuoti kartu su Tomiu Džeimsu ir "Shondells". Normanas lankstė riešą, tad Ferdinandas tarytum šoko pagal ritmą. Vyras, panašus į buhalterį, vėl nusuko akis, akimirką ramiai pasėdėjo ir, greitai palinkęs į priekį, užspaudė duris iš keleivio pusės.

Normanas išsišiepė.

Jis numetė kaukę ant grindų ir nusivalė ranką į nuogą krūtinę. Normanas žinojo, kaip keistai ir beprotiškai jis atrodė, bet nė už jokius pinigus nebeketino užsimauti tos apmyžtos kaukės. Motociklininko striukė gulėjo ant sėdynės ir bent jau iš vidaus buvo sausa. Normanas užsivilko ją ir užsisegė iki smakro. Tuo tarpu užsidegė žalia šviesa, ir "Kemris" šovė iš savo vietos it kulka iš šautuvo. Normanas taip pat pajudėjo, bet ne taip staigiai, dainuodamas kartu su radiju: "Mačiau ją einant keleliu... Mačiau ją patį pirmą kartą... Graži mergužėlė ir visai viena... Ei, mažute, gal pavežt tave?"

Normanas prisiminė vidurinę mokyklą. Tada gyvenimas buvo puikus. Jokia mielutė Roza nešiko jam gyvenimo ir nekėlė problemų. Bent jau ne iki paskutiniųjų metų mokykloje.

Kur tu, Roza? - *mąstė Normanas.* - Kodėl neatvykai į kalių pikniką? Kur, po velnių, tu esi?

Ji linksminasi savo pačios piknike, - *sušnibždėjo bulius. Jo balse atsispindėjo kažkas nepažįstama, bet protinga: tarytum jis ne spėliotų, o neginčijamai bylotų pranašišką tiesą.*

Normanas sustojo, nekreipdamas dėmesio į ženklą "STOVĖTI DRAUDŽIAMA. PARKAVIMO ZONA", ir, vėl pakėlęs kaukę nuo grindų, užsimovė ją ant rankos. Tik šįkart jis atsuko ją į save. Normanas matė savo pirštus tuščiose akiduobėse, tačiau jos vis tiek kažkaip žvelgė į jį.

- Ką nori tuo pasakyti "savo pačios piknike"? - sumurmėjo jis.

Jo pirštai sujudėjo, krutindami buliaus lūpas. Normanas nejautė jų, bet puikiai juos matė. Tikriausiai jis girdėjo savo balsą, tačiau jis skambėjo *visai ne taip ir sklido, regis, visai ne iš Normano burnos. Atrodė, kad balsas sklinda iš išsišiepusių guminių lūpų.*

- Jai patinka, kaip jis ją bučiuoja, - tarė Ferdinandas. - Ar to nežinojai? Jai taipgi patinka jo rankų prisilietimai. Ji nori su juo padūkti, dar prieš jiems sugrįžtant, - bulius, regis, atsiduso ir palinga-

vo guminę galvą ant Normano rankos. - Tačiau juk tai patinka visoms moterims, ar ne? Dūkimas. Purvini šokiai. Visą naktį.

- Kas? - Normanas suriko ant kaukės. Venos iššoko ant jo smilkinių. - Kas ją bučiuoja? Kas ją liečia? Ir kur jie? Atsakyk man!

Bet kaukė tylėjo. Jei tik išvis kada nors buvo prabilusi.

Ir ką dabar darysi, Normi? *Šitą balsą Normanas pažinojo. Jis priklausė jo tėvui. Įkyrus, bet nebaisus. O tas kitas balsas tikrai baugino. Net jei ir sklido iš jo paties lūpų.*

- Surasiu ją, - sušnibždėjo Normanas. - Surasiu ją ir pamokysiu, kaip reikia dūkti. Parodysiu jai savo versiją.

Taip, bet kaip? *Kaip* tu ją rasi?

Iš karto į galvą dingtelėjo mintis apie irštvą Durhamo aveniu. Ten būtų galima rasti įrašus, kur gyvena Roza - Normanas tuo neabejojo. Tačiau tai nekokia mintis. Ta vieta buvo moderni tvirtovė. Reikėjo turėti kortelę-raktą, - panašią į jo pavogtą banko kortelę, - kad patektum vidun; taip pat ir žinoti skaitmeninį kodą, kad išjungtum signalizaciją.

O ką daryti su ten esančiais žmonėmis? Normanas, jei prireiktų, galėjo kelis nužudyti ir kitus tuo išgąsdinti. Jo tarnybinis pistoletas gulėjo viešbutyje, jo kambario seife, - štai tau ir kelionės autobusu privalumas, - tačiau ginklais naudojasi tik subingalviai. O jei adresas kompiuteryje? Šiomis dienomis visi naudojosi tais daikčiukais. Labai tikėtina, jog jis vis dar plušėtų su viena iš moterų, bandydamas išgauti slaptažodį, kai pasirodys policija ir nudės jį kaip šunį.

Staiga Normano galvoje pasigirdo dar vienas balsas. Šis išniro iš prisiminimų tarytum kontūrai iš cigaretės dūmų: ...gaila, kad praleisiu koncertą, bet jei noriu nusipirkti tą mašiną, negaliu praleisti...

Koks gi tai balsas ir ko jo savininkas negalėjo praleisti?

Po akimirkos Normanas jau žinojo atsakymą į pirmą klausimą. Tai buvo Blondinės balsas. Blondinės didelėmis akimis ir gražiu užpakaliuku. Pemė dirbo "Whitestone" viešbutyje. Galbūt Pemė pažinojo jo klajojančią Rozą; ir Pemė negalėjo kažko praleisti. Ir ko gi? Gerai pagalvojus, užsidėjus seną veltinę skrybėlę ir paleidus nuostabų detektyvo protą į darbą, atsakymą rasti nebuvo jau taip sunku: jei norėjai nusipirkti mašiną, negalėjai praleisti tik vieno dalyko - keletos papildomų darbo valandų. O kadangi Pemė rengėsi neiti į šio vakaro koncertą, tai buvo nemažai šansų, jog ji ir dabar plušėjo viešbutyje. Net jei taip ir nebuvo, tai greitai ji turėjo pasirodyti. Ir jei Pemė ką nors žinojo, ji būtinai pasakys. Pankė nieko nepasakė, tačiau tik todėl, kad jam pritrūko laiko. Na, o šįkart laiko bus per akis.

Normanas jau tuo pasirūpins.

2

Leitenanto Heilo partneris Džonas Gustafsonas nuvežė Rozą ir Gertą Kinšo į trečiojo rajono policijos nuovadą Leikšore. Bilis nusekė jiems iš paskos savo "Harliu". Roza vis gręžiojosi per petį, norėdama įsitikinti, kad jis jos nepaliko. Gerta tai pastebėjo, bet nieko nepasakė.

Heilas pavadino Gustafsoną "geresniąja savo puse", tačiau Roza iškart suprato, jog pats Heilas - tikras "alfa šuo", kaip mėgdavo sakyti Normanas. Tai bylojo Gustafsono žvilgsnis į Heilą. Netgi kaip jis atsisėdo į "Kapriso" keleivio sėdynę. Roza jau tūkstančius kartų matė tokius dalykus gimtajame savo mieste.

Jie pravažiavo pro banko laikrodį, - tą patį, pro kurį neseniai pravažiavo ir Normanas, - ir Roza pasilenkusi perskaitė laiką: 14:09. Diena išsitempė it kramtoma guma.

Roza dirstelėjo per petį, išsigandusi, jog gali neberasti Bilio, ir slaptoje savo sąmonės bei širdies dalelėje visiškai tuo neabejodama. Tačiau Bilis sekė iš paskos. Jis šyptelėjo ir pamojavo jai. Roza atsakė jam tuo pačiu.

- Visai nieko vyrukas, - prabilo Gerta.

- Taip, - sutiko Roza, tačiau ji nenorėjo kalbėti apie Bilį, tik jau ne prie dviejų, be abejonės, jų besiklausančių farų. - Tau reikėjo pasilikti ligoninėje ir leisti jiems apžiūrėti, ar jis tavęs nesužeidė tuo elektrošokeriu.

- Po velnių, jis man tik *padėjo,* - išsišiepė Gerta. Ant savo suplyšusio švarkelio ji buvo užsivilkusi didžiulį mėlynai baltą ligoninės chalatą. - Aš pirmą kartą visiškai atsibudau po to, kai 1974-aisiais Jaunųjų baptistų stovykloje praradau nekaltybę.

Roza pabandė išsišiepti, tačiau jai tepavyko išspausti blyškią šypsenėlę.

- Tai ką, vasaros sutikimas baigėsi?

Gerta atrodė sumišusi.

- Ką turi omeny?

Roza nudelbė akis į savo rankas ir visai nenustebo, kad jos buvo sugniaužtos į kumščius.

- Turiu omeny *Normaną.* Šešką piknike. Vieną didelį sušiktą šešką.

Ji išgirdo savę sakant žodį "sušiktas" ir negalėjo tuo patikėti, ypač sėdint vienoje mašinoje su dviem policijos detektyvais. Roza dar labiau nustebo, kai kairys kumštis pakilo į viršų ir trenkėsi į durų apmušalą virš stiklo kėliklio rankenėlės.

Gustafsonas krūptelėjo prie vairo. Heilas atsisuko į Rozą ir vėl nusisuko. Regis, jis kažką sumurmėjo savo partneriui, tačiau Roza nebuvo tuo tikra, o jai ir nerūpėjo.

Gerta paėmė jos dilgsinčią ranką ir pabandė atgniaužti pirštus tarsi masažistė, bandanti atpalaiduoti sutrauktą raumenį.

- Viskas gerai, Roza, - ramino ji. Gertos balsas burzgė it sunkvežimis, važiuojantis neutralia pavara.

- Ne, negerai! - suriko Roza. - Ne, *negerai,* ir nebandyk ginčytis! - ašaros telkėsi jos akyse, bet Rozai tas nerūpėjo. Pirmąkart savo subrendusiame gyvenime ji verkė iš pykčio, o ne gėdos ar baimės. - Kodėl jis negali pasitraukti? Kodėl nepalieka manęs ramybėje? Jis sužalojo Sintiją, sugadino pikniką... prakeiktas Normanas! - Roza vėl norėjo trenkti kumščiu į duris, bet Gerta jai neleido. - *Prakeiktas šeškas Normanas!*

Gerta linksėjo galvą.

- Aha. Prakeiktas šeškas Normanas.

- Jis lyg... lyg apgamas. Kuo daugiau jį trini ar stengiesi atsikratyti, tuo tamsesnis jis tampa. Prakeiktas Normanas! Prakeiktas, dvokiantis beprotis Normanas! Aš jo nekenčiu! *Aš jo nekenčiu!*

Pritrūkusi kvapo, Roza nutilo. Jos veidas virpėjo, skruostais bėgo ašaros... tačiau ji labai prastai nesijautė.

Bilis! Kur Bilis?

Ji atsisuko, užtikrinta, jog šį kartą jo nebepamatys, bet jis važiavo iš paskos kaip važiavęs. Bilis pakėlė ranką ir pamojavo. Roza irgi pamojavo ir aprimusi nusisuko.

- Tu pyksti, Roza. Ir turi visas teises pykti. Bet...

- O, taip, aš pykstu.

- ...bet jis nesugadino dienos.

Roza sumirksėjo.

- Ką? Bet kaip jos galėtų tęsti? Po...

- O kaip tu galėjai toliau gyventi po to, kai jis tave sumušdavo?

Roza nesuprasdama tik papurtė galvą.

- Tai ir atsparumas. Ir paprastas užsispyrimas. Bet daugiausia, Roza, tai noras parodyti pasauliui savo linksmąjį veidą. Parodyti, kad mūsų negalima įbauginti. Manai, kad tai pirmas kartas, kai taip nutinka? Ne. Normanas - blogiausias, bet ne pirmas. O ką darai, kai piknike pasirodo šeškas ir užsmardina? Palauki, kol vėjas nupūs smarvę ir tęsi vakarėlį. Štai ką dabar visi veikia Etingerio prieplaukoje, ir ne vien dėl to, kad pasirašėme sutartį su "Indigo Girls" apmokėti joms už koncertą bet kokiu atveju. Mes ir toliau linksminamės, kadangi turime save įtikinti, jog iš mūsų negali išmušti mūsų gyveni-

mo... mūsų *teisės* į savo gyvenimus. Taip, be abejo, kai kurios moterys išėjo, - pavyzdžiui, Lana Klain ir jos pacientės, - bet kitos tęs linksmybes. Kai tik mes išvažiavom iš ligoninės, Konsuela ir Robina grįžo į Etingerio prieplauką.

- Na, ir šaunu, - atsiliepė leitenantas Heilas.

- Ir kaip jūs leidote jam paspnikti? - kaltinančiai paklausė Roza. - Viešpatie, ar bent žinote, kaip jam pavyko paspnikti?

- Tiesą pasakius, ne mes leidome jam paspnikti, - ramiai atsakė Heilas. - Tai prieplaukos apsaugos kaltė. Kai pasirodė pirmieji mūsų farai, jūsų vyras jau seniai buvo dingęs.

- Mes manome, kad jis pavogė iš vaiko kaukę, - prabilo Gustafsonas. - Tokią, kuri dengia visą galvą. Užsidėjo ją ir paspruko. Jam be galo pasisekė.

- Jam *visada* sekasi, - karčiai atrėžė Roza. Jie jau suko į policijos nuovados stovėjimo aikštelę. Bilis vis dar sekė iš paskos. Roza tarė Gertai: - Gali paleisti mano ranką.

Gerta taip ir padarė, ir Roza iškart trenkė kumščiu į duris. Šįkart suskaudo dar labiau, bet kažkokia nauja jos dalis mėgavosi šiuo skausmu.

- Kodėl jis nepalieka manęs ramybėje? - vėl paklausė Roza pačios savęs. Tačiau iš sąmonės glūdumos jai atsakė maloniai kimus balsas.

Tu būsi su juo išskirta. Tu būsi su juo išskirta, Roza Tikroji.

Roza nuleido akis žemyn ir pastebėjo, kad jos rankos pašiurpusios.

3

Normano sąmonė vėl pakilo aukštyn ir nuskrido, kaip kad dainavo smailialiežuvė kalė Merilina Maku, o kai jis vėl grįžo į save, jo "Tempo" jau stovėjo kitoje parkavimo aikštelėje. Normanas tiksliai nežinojo, kur esąs, tačiau, regis, tai buvo požeminis garažas už pusės kvartalo nuo "Whitestone" viešbučio, kur jis ir anksčiau statė savo "Tempo". Pasilenkęs atjungti laidų, Normanas pastebėjo, jog benzino matuoklis rodo pilną baką. Taigi, aptemus sąmonei, jis buvo sustojęs benzino kolonėlėje. Kažin kodėl?

Kadangi man reikėjo visai ne benzino, - *atsakė jis sau pačiam.*

Normanas vėl pasilenkė į priekį, norėdamas nužvelgti save užpakalinio vaizdo veidrodėlyje, bet prisiminė, jog šis guli ant grindų. Normanas pakėlė jį ir iš arti apžiūrėjo save. Jo veidas buvo sutinęs keliose vietose: niekas net neabejotų jį dalyvavus muštynėse, tačiau kraujo nebesimatė. Normanas nusivalė jį benzino kolonėlės tualete,

pajungęs automatinį benzino pylimą į "Tempo" baką. Toks jis jau galėjo pasirodyti gatvėje, - jei tik nežais su savo sėkme, - o tai gerai. Atjungęs laidus, Normanas pagalvojo, kiek dabar galėtų būti valandų. Sunku pasakyti. Jis neturėjo laikrodžio, "Tempo" prietaisų skydelyje jo taip pat trūko, o parkavimo aikštelė plytėjo po žeme. Nejau tai svarbu? Ar...

- Ne, - atsakė pažįstamas balsas. - Nesvarbu. Laikas neturi jokios reikšmės.

*Normanas pažvelgė žemyn ir išvydo į jį spoksančią kaukę: tuščios akys, neraminanti šypsena, absurdiški gėlėm apkaišyti ragai. Normanas iškart užsinorėjo jos. Kvaila, jis nekentė tų girliandų ant ragų bei laimingos šypsenėlės... tačiau galbūt tai jo sėkmė. Žinoma, kaukė nekalbėjo (tik Normano sąmonėje) tačiau be jos Normanas niekada nebūtų paspruk**ę**s iš Etingerio prieplaukos. Tai velniška tiesa.*

Gerai jau gerai, - *mąstė Normanas.* - Tegyvuoja bulius.

Jis pasilenkė pakelti kaukės.

Ir štai, regis, be jokios pauzės Normanas jau spaudė rankomis Blondinės liemenį, neleisdamas jai surikti. Ji ką tik išėjo pro duris su užrašu "KAMBARIŲ PRIEŽIŪRA", prieš save stumdama vežimėlį. Pasirodo, Normanas jau kurį laiką laukė jos beišeinant, tačiau visa tai dabar buvo nebesvarbu, kadangi jiedu abu vėl grįžo į "KAMBARIŲ PRIEŽIŪRĄ": tik Pemė ir jos naujas draugužis Normanas, šlovingasis bulius.

Pemė spardėsi ir kartais net pataikydavo jam į blauzdas, tačiau Normanas beveik nejuto spyrių sportbačiais. Jis atlaisvino vieną ranką, uždarė duris, užšovė skląstį ir greitai apsidairė aplinkui, norėdamas įsitikinti, kad be jų čia daugiau nieko nėra. Vėlyvą šeštadienio popietę, savaitgalio vidury, čia tikrai nieko neturėjo būti... ir nebuvo. Ilgame siaurame kambaryje su užrakinamų spintelių eile, pačiame gale sklandė nuostabus kvapas: švarių, išlygintų skalbinių kvapas, privertęs Normaną prisiminti skalbimo dieną namuose, kai jis dar buvo vaikas.

Ant lentynų gulėjo pedantiškai sulankstytų paklodžių ir pagalvių užvalkalų krūvos, ant grindų stovėjo krepšiai su pūkuotais rankšluosčiais. Aukštos antklodžių krūvos dengė vieną sieną. Normanas pastūmė Pemę į jas, visai nesusidomėjęs iki šlaunų pasikėlusiu jos sijonėliu. Jo seksualumas išvyko atostogų ar netgi laikinai išėjo į pensiją, ir, ko gero, tai visai neblogai. Vamzdelis tarp kojų nuolat įveldavo jį į bėdas. Tai velniškai paradoksalu, kaip kad supratimas, jog Dievas daug labiau panašus į Endriu Daisą Klėjų, nei kada nors galėjai pagalvoti. Dvylika metų nepastebi, o per kitus penkiasdešimt -

ar netgi šešiadešimt - metų įsiveli į visą tai it koks šėlstantis plikas Tasmanijos velnias.

- Nerėk, - paliepė Normanas. - Nerėk, Peme. Antraip teks tave nudėti.

Tušti grasinimai, bet Pemė to nežinojo.

Pemė įkvėpė oro ir be garso jį išleido. Normanas truputį atsipalaidavo.

- Prašau neskriausk manęs, - išlemeno Pemė. Oi, kaip *originalu, Normanas dar niekada nebuvo* to *girdėjęs, tikrai ne.*

- Aš nenoriu *tavęs skriausti, - šiltai atsakė Normanas. - Tikrai nenoriu.*

Kažkas tabalavo iš jo kišenės. Normanas užčiuopė gumą - kaukė. Jis labai dėl to nenustebo.

- Tu tik atsakyk į mano klausimus, Peme. O tada abu išsiskirsime gražiuoju.

- Iš kur žinai mano vardą?

Normanas tik demonstratyviai patraukė pečiais, tarsi bylotų, jog jo darbas - daug žinoti.

Pemė sėdėjo ant tamsiai rudų antklodžių (tokią Normanas turėjo ir savo kambaryje devintame aukšte) krūvos ir bandė užtempti sijoną ant kelių. Jos akys tikrai buvo išskirtinai žydros. Iš po kairės akies voko pasirodė ašara, virptelėjo ir nuriedėjo skruostu, palikdama blakstienų tušo žymę.

- Ar žadi mane išprievartauti? - paklausė ji.

Pemė žvelgė į jį tokiomis žydromis kūdikio akimis, - turėdama tokias akis, gali bet kuriam vyriškiui susukti galvą, tiesa, Peme? - bet Normanas tikėjosi ne tokio žvilgsnio, kokį dažnai matydavo tardymo izoliatoriuje, kai vaikinukas, pusantros dienos kankintas klausimų gausa, pagaliau palūždavo: tai buvo maldaujamas žvilgsnis, bylojantis "Pasakysiu viską, tik palikite mane ramybėje". Šito Normanas neišvydo Pemės akyse.

Bent jau kol kas.

- Peme...

- Prašau neprievartauk manęs, prašau neprievartauk manęs, o jei jau ketini, tai prašau užsidėk prezervatyvą. Aš taip bijau AIDS.

Normanas dėbtelėjo į ją ir prapliupo juokais. Nuo juoko jam suskaudo pilvą, krūtinę ir visų labiausiai veidą, tačiau jis negalėjo sustoti. Normanas liepė sau liautis, *nes koks nors viešbučio tarnautojas gali eiti pro šalį, išgirsti iš čia sklindantį juoką ir panorėti užeiti vidun, bet ir tai nepadėjo. Priepuolis turėjo praeiti pats.*

Blondinė iš pradžių sumišusi žvelgė į jį, po to įtemptai šyptelėjo. Su viltimi.

Pagaliau Normanas suėmė save į rankas, nors iš akių jau bėgo ašaros.

- Aš nežadu tavęs prievartauti, Peme, - galų gale ištarė jis, kai juokas nebetrukdė šnekėti.

- Iš kur tu žinai mano vardą? - vėl paklausė ji, tik šįkart truputį tvirčiau.

Normanas išsitraukė kaukę, įkišo į ją pirštą ir ėmė ją tampyti kaip prieš tą pusgalvį buhalterį, sėdėjusį "Kemryje".

- Pem - Pem - bo - Bem - Banana - fana - Fem, fi - fimo - Mem, - uždainavo jis.

Normanas sukiojo kaukę it Šeris Liuisas savo sušiktą Avinėlį Čopą, tik jo rankoje buvo bulius, o ne avinėlis - sumautas kvailas bulius, gėlėmis apkaišytais ragais. Nebuvo nė menkiausios priežasties, kodėl Normanui turėtų patikti šita kaukė, tačiau vis dėlto ji jam patiko.

- Ir tu man patinki, - atsakė bulius Ferdinandas ir tuščiomis akimis pažvelgė į Normaną. Tada pasisuko į Pemę ir Normano lūpomis tarė: - O ką, gal dėl to supykai?

- N - N - Ne, - išlemeno Pemė. Norimo žvilgsnio Normanas vis dar nesulaukė, tačiau Pemė jau jo bijojo - jų *bijojo - tai buvo akivaizdu. Normanas atsitūpė ir nuleido rankas žemyn. Guminiai Ferdinando ragai atsirėmė į grindis. Jis nuoširdžiai pažvelgė į Pemę.*

- Galiu lažintis, kad nori, jog išnykčiau iš šio kambario ir iš tavo gyvenimo, tiesa, Peme?

Ji taip gyvai linktelėjo, kad net plaukai pašoko nuo pečių.

- Aha, taip ir maniau. Ir aš tam neprieštarausiu. Pasakyk man vieną dalyką, ir išnyksiu iš čia lyg dūmas, - Normanas palinko prie jos. - Aš noriu žinoti, kur yra Roza. Roza Daniels. Kur ji gyvena?

- O, Dieve.

Pemės veidas išbalo, o akys taip išsipūtė, kad, atrodė, tuoj išvirs iš savo orbitų.

- O, Dieve, tai tu. Tu - Normanas.

Tai nustebino ir supykdino jį: jis galėjo žinoti jos vardą, bet ji - tikrai negalėjo, kaip ir viso kito. Kol Normanas stebėjosi ištartu jo vardu, Pemė pašoko nuo antklodžių ir beveik išsilaisvino.

Jis šoko prie jos, ištiesęs dešinę ranką su kauke. Normanas girdėjo save sakant, kad ji niekur iš čia neišeis, nes jis nori su ja pasikalbėti ir ketina tai padaryti akis į akį.

Jis sugriebė Pemę už gerklės. Ji dusliai riktelėjo ir galingai rovėsi į priekį. Normanas būtų ją išlaikęs, jei ne ta kaukė. Ji slystelėjo ant jo prakaituotos rankos, ir Pemė griūdama puolė prie durų, ištiesusi rankas į šalis. Iš pradžių Normanas nesuprato, kas atsitiko.

Pasigirdo panašus į šaunančio šampano kamščio garsas, ir Pemė ėmė pašėlusiai mataruotis, rankomis belsdama į duris. Jos galva sustingo keistoje padėtyje, tarytum ji atidžiai stebėtų vėliavą per kokią nors patriotinę ceremoniją.

- Ką? - ištarė Normanas, ir Ferdis išdygo prieš jo akis, pamautas ant Normano rankos. Ferdinandas atrodė girtas.

- Oi, - atsakė bulius.

Normanas nutraukė kaukę nuo rankos ir įsikišo į kišenę, šalia girdėdamas tarsi lietaus kapnojimą. Jis dirstelėjo žemyn ir išvydo, jog Pemės sportbačiai nebe balti, o raudoni. Kraujas kaupėsi apie juos. Jis didelėmis srovelėmis bėgo durimis. Pemės rankos vis dar trūkčiojo. Normanui jos atrodė panašios į mažus paukštelius.

Pemė atrodė it prikalta prie durų. Normanas žengė į priekį ir išvydo, jog taip yra iš tikrųjų. Ant durų buvo pritvirtintas kabliukas paltui pakabinti. Pemė išsilaisvino iš Normano rankų, metėsi į priekį ir pati pasismeigė ant jo. Kabliukas perdūrė jai kairę akį.

- O, Peme, po velnių, kokia tu kvailė, - sumurmėjo Normanas. Jis jautėsi įtūžęs ir nusiminęs. Jis vis dar matė kvailą buliaus šypsnį ir girdėjo jį tariant "Oi", lyg tai darytų "Warner Bros" animacinių filmukų herojus.

Normanas nuėmė Pemę nuo kabliuko. Pasigirdo šlykštus garsas. Sveika akis - žydresnė kaip niekada - su bežodžiu siaubu žvelgė į jį.

Staiga Pemė pravėrė burną ir suriko.

Normanas nebuvo apie tai pagalvojęs. Jo rankos pačios sugriebė jos veidą už skruostų, uždėjo didžiulius delnus po smakru ir suktelėjo. Pasigirdo trekštelėjimas, - tarytum kas nors būtų užmynęs kedro kankorėžį, - ir Pemė susmuko ant Normano rankų. Ji mirė, ir jos žinios apie Rozą mirė kartu su ja.

- Oi tu, kvaila mergše, - atsikvėpė Normanas. - Pasimovei ant sušikto kabliuko, argi tai ne kvaila?

Jis papurtė Pemę. Jos galva mataravo iš vienos pusės į kitą. Ant baltos uniformos priekio matėsi drėgna raudona dėmė. Normanas nunešė Pemę prie antklodžių ir numetė ją ten. Pemė sudribo išskėstomis kojomis.

- Besarmatė kalė, - supyko Normanas. - Net ir mirusi nepalieki savo amato, tiesa?

Jis sukryžiavo Pemės kojas. Viena ranka nukrito ant antklodžių. Normanas pastebėjo keistą rožinę apyrankę ant jos riešo: ji buvo panaši į telefono laidą. Ant jos matėsi prikabintas raktas.

Normanas žvilgtelėjo į jį, po to į užrakinamas spinteles kambario gale.

Tu negali ten eiti, - *paprieštaravo jo tėvas.* - Aš žinau, ką tu galvoji, bet tu iš proto išsikraustei, jei žadi pasirodyti Durhamo aveniu.

Normanas šyptelėjo. "Tu iš proto išsikraustei, jei žadi ten eiti". Visai juokinga. Be to, o kurgi daugiau eiti? Ką daugiau išmėginti? Laiko buvo nedaug. Visi tiltai jau degė už jo.

- Taip, laiko liko nedaug, - sumurmėjo Normanas Danielsas ir nuplėšė apyrankę su raktu nuo Pemės riešo. Jis patraukė prie spintelių, įsikandęs apyrankę tarp dantų, kad galėtų vėl užsidėti kaukę ant rankos. Tada pakėlė Ferdinandą ir leido jam surasti reikiamą spintelę.

- Šita, - tarė Ferdis ir patapšnojo per spintelę su užrašu "PEMĖ HEIVERFORD".

Raktas atitiko spyną. Viduje Normanas rado džinsus, sportinius marškinėlius, sportinę liemenėlę, maišelį su reikmenimis dušui ir Pemės rankinę. Jis išsitraukė rankinę ir iškratė jos turinį į krepšį ant rankšluosčių. Normanas it koks keistas šnipų satelitas leido Ferdinandui prasukti kelis ratus virš išbirusių daiktų.

- Štai, ko tau reikia, šaunuoli, - sumurmėjo Ferdis.

Iš kosmetikos, servetėlių ir popierėlių krūvos Normanas ištraukė pilką plastmasės gabalą. Nebuvo jokių abejonių, kad būtent šiuo daiktu atsirakino tas kekšių lizdas. Normanas pasiėmė kortelę ir jau sukosi eiti...

- Palauk, - sulaikė jį bulius. Jis pakilo prie Normano ausies ir sušnibždėjo kažką, badydamas gėlėmis apkaišytais ragais.

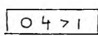
Normanas išklausė jį ir linktelėjo. Jis nusitraukė kaukę nuo prakaituotos rankos, vėl įsikišo ją kišenėn ir pasilenkė prie Pemės rankinės turinio.

Šįkart jis kruopščiai viską išnarstė, kaip kad būtų daręs tyrinėdamas vadinamąją "įvykio vietą"... tik tada jis vietoj pirštų būtų panaudojęs parkerio arba pieštuko smaigalį.

Pirštų atspaudai jau ne problema, - *pagalvojo jis ir nusijuokė.* - Jau nebe.

Normanas nustūmė į šoną piniginę ir pakėlė raudoną knygelę su užrašu "TELEFONAI, ADRESAI". Jis susirado "D" raidę, atsivertė "Dukterų ir Seserų" skyrelį, bet nieko gero nerado. Normanas atsivertė pirmą puslapį, kur daugybė skaičių buvo prirašyta virš ir aplink Pemės keverzones: akis ir kaspinėlius. Tačiau skaičiai atrodė panašūs į telefonų numerius.

Jis atvertė paskutinį puslapį. Dar daugiau telefono numerių, akių ir kaspinėlių... o centre apibrėžtas ir pažymėtas žvaigždutėmis matėsi štai kas:

- Pagaliau. Ką gi, bičiuliai, manau, radau, ko ieškojau, tiesa, Peme? Normanas išplėšė paskutinį puslapį iš Pemės knygelės, įsikišo į kišenę ir, prisėlinęs prie durų, įsiklausė. Nieko negirdėt. Jis atsikvėpė ir palietė ką tik įkišto į kišenę lapelio kampą. Jo sąmonė vėl pašoko aukštyn, ir kelias akimirkas Normaną užgriuvo tamsa.

4

Heilas su Gustafsonu palydėjo Rozą ir Gertą į kambario, panašaus į pokalbių svetainę, kampą. Baldai buvo seni, bet patogūs, o detektyvai neatsisėdo už savo darbo stalų. Vietoj to jie sukrito ant išblukusios žalios sofos, stovinčios tarp gėrimų automato ir stalo su kasos aparatu. Vietoj paveikslo, vaizduojančio narkomanus ar AIDS aukas, ant sienos kabėjo kelionių agentūros plakatas su Šveicarijos Alpėmis. Detektyvai buvo ramūs ir užjaučiantys, o pokalbis - neįtemptas ir pagarbus, tačiau nei šis požiūris, nei neformali aplinka Rozai nepagelbėjo. Ji vis dar pyko ir niršo, bet kartu ir buvo apimta siaubo. Ir dėl visko kaltas buvo sėdėjimas vietoje.

Kelis kartus per apklausą Roza nebesugebėjo sutvardyti emocijų, o, taip atsitikus, ji žvilgtelėdavo per kambarį, kur už metro aukščio pertvaros su užrašu "ĮĖJIMAS TIK POLICIJOS DARBUOTOJAMS" kantriai sėdėjo Bilis.

Roza žinojo privalanti atsikelti, prieiti prie jo ir pasakyti, kad daugiau nebelauktų - važiuotų namo ir paskambintų jai rytoj, bet neįstengė to padaryti. Rozai reikėjo, kad Bilis sėdėtų čia, kaip ir to, kad jis sektų ant savo "Harlio" paskui detektyvų mašiną. Jai reikėjo Bilio, kaip kad per daug lakios vaizduotės vaikui reikalinga šviesa, nubudus vidury nakties.

Rozai vis dar į galvą lindo beprotiškos mintys. Ji *žinojo,* kad tai kvaila, bet tai vis tiek nepadėjo. Mintys pasitraukdavo kuriam laikui, ir Roza paprastai atsakydavo į detektyvų klausimus, bet staiga ji vėl pradėdavo manyti, kad jie *slepia* Normaną rūsyje, kadangi įstatymo sergėtojai - šeima, farai - broliai, o farų žmonoms negalima bėgti iš namų ir gyventi savo gyvenimą. Normanas saugiai tupėjo viename iš rūsio kambarėlių, kur niekas tavęs neišgirs, net jei ir šauktum visu balsu; kambarėlyje drėgnomis betoninėmis sienomis ir vienintele ant laido kabančia lempute. Ir kai šis beprasmiškas pokalbis baigsis, jie nuves ją pas jį. Jie nuves ją pas Normaną.

Nesąmonė. Tačiau Roza tai *suvokdavo* tik pažvelgusi į Bilį kitoje pertvaros pusėje, stebintį ją ir laukiantį, kol ji baigs, kad galėtų savo geležiniu poniu parvežti ją namo.

Jie tęsė apklausą. Kartais klausimus užduodavo Gustafsonas, kartais - Heilas, ir nors Roza nesuvokė, jog jiedu žaidžia "geras faras - blogas faras" žaidimą, ji tik troško, kad jie kuo greičiau baigtų savo nesibaigiančius klausimus bei nesibaigiančias anketas ir paleistų ją namo. Galbūt išėjus iš čia tas paralyžiuojantis blaškymasis tarp pykčio ir siaubo truputį atslūgtų.

- Dar kartą papasakokit, kaip pono Danielso nuotrauka atsidūrė jūsų rankinėje, panele Kinšo, - paprašė Gustafsonas. Priešais jį gulėjo pusiau baigta ataskaita. Jis siaubingai raukėsi. Rozai jis atrodė panašus į studentą, kuris nieko nemokėdamas laiko egzaminą.

- Aš jau dukart jums pasakojau, - atrėžė Gerta.

- Tai bus paskutinis, - ramiai įsiterpė Heilas.

Gerta pažvelgė į jį.

- Skauto garbės žodis?

Heilas išsišiepė - nugalėtojo šypsena - ir linktelėjo.

- Skauto garbės žodis.

Tad Gerta vėl papasakojo, kaip jiedvi su Ana susiejo Normaną Danielsą su Piterio Sloviko žmogžudyste ir faksu gavo Normano nuotrauką. Po to ji papasakojo, kaip pastebėjo vyriškį invalido vežimėlyje, kai bilietų pardavėjas jam suriko. Roza jau žinojo istoriją nuo pradžių iki galo, tačiau Gertos drąsa vis dar stebino ją. Kai Gerta prabilo apie susidūrimą su Normanu už tualetų, kalbėdama apie tai tokiu tonu, tarsi skaitytų pirkinių sąrašą, Roza tvirtai suspaudė jos didelę ranką.

Baigusi Gerta dėbtelėjo į Heilą ir pakėlė antakius.

- Ar gerai?

- Taip, - atsakė Heilas. - Labai gerai. Jūs išgelbėjot gyvybę Sintijai Smit. Jei būtumėt policininkė, pristatyčiau jus apdovanojimui.

Gerta prunkštelėjo.

- Niekada nepraeičiau fizinės komisijos. Per stora.

- Vis tiek, - atremdamas jos žvilgsnį, rimtai patvirtino Heilas.

- Ką gi, ačiū už komplimentą, tačiau norėčiau iš jūsų išgirsti patvirtinimą, jog tikrai jį sugausite.

- Mes jį sugausime, - visiškai užtikrintas atsakė Gustafsonas, ir Roza pagalvojo: *Tu nepažįsti mano Normano, pareigūne.*

- Ar jau baigėte? - paklausė Gerta.

- Su jumis, taip, - atsakė Heilas. - Dar norėčiau užduoti klausimų panelei Maklendon... ar galėsite atsakyti dabar? Jei ne, jie galės palaukti, - Heilas nutilo. - Tačiau šie klausimai neturėtų laukti. Manau, abu tai žinome, tiesa?

Roza užmerkė akis ir vėl atsimerkė. Tada žvilgtelėjo į Bilį, vis dar sėdintį už pertvaros, ir atsisuko į Heilą.

- Klauskit, ko tik norit, tik baikit kaip įmanoma greičiau. Aš noriu namo.

5

Šįkart grįžęs į save, Normanas lipo iš "Tempo" ramioje gatvėje, kurią iškart atpažino - Durhamo aveniu. Jis sustojo už pusantro kvartalo nuo Katyčių Pilaitės. Dar nebuvo tamsu, tačiau šešėliai po medžiais atrodė tankūs ir kažkaip perkrauti.

Normanas žvilgtelėjo į save ir suprato užėjęs į savo kambarį persirengti. Jo oda kvepėjo muilu, ir jis dėvėjo visai kitus drabužius: chaki spalvos kelnes, baltus sportinius marškinėlius ir nesukištus į kelnes mėlynus drobinius baltinius. Normanas atrodė panašus į vyriškį, galintį užsukti savaitgalį patikrinti blogą dujų padavimą ar...

- Ar patikrinti signalizaciją prieš įsilaužimus, - sumurmėjo Normanas ir išsišiepė. - Labai besarmatiška, senjore Danielsai. Velniškai besar...

Staiga jį užgriuvo panika, ir Normanas šleptelėjo per kairę užpakalinę kelnių kišenę. Jis pajuto tik savo piniginę. Tada pliaukštelėjo per dešinę kišenę ir atsiduso iš palengvėjimo, kai lipni kaukės guma palietė jo ranką. Akivaizdu, kad jis užmiršo savo tarnybinį pistoletą, - paliko savo kambaryje, - tačiau jis pasiėmė kaukę, o dabar kaukė atrodė daug svarbesnė už ginklą. Galbūt beprotiška, bet tai tiesa.

Normanas patraukė prie 251-ojo namo. Jei ten bus keletas kekšių, jis pabandys paimti jas įkaitėmis. Jei bus daug, paims kiek galima daugiau, - galbūt pustuzinį, - o kitas išsiųs anapilin. Tada paprasčiausiai ims žudyti vieną po kitos, kol kuri nors iškosės Rozos adresą. Jei nei viena jo nežinos, jis visas jas nužudys ir pradės tikrinti bylas... tačiau Normanas nemanė, jog to prireiks.

O ką darysi, jei ten rasi farus, Normi? - *nervingai paklausė jo tėvas.* - Farus prieš namą ir jo viduje; farus, saugančius šią vietą nuo tavęs?

Normanas nežinojo, bet jam tai ir nerūpėjo.

Jis praėjo pro 245-ąjį, 247-ąjį, 249-ąjį namą. Tarp pastarojo ir šaligatvio augo gyvatvorė. Pasiekęs jos galą, Normanas sustojo ir siauromis įtartinomis akimis nužvelgė 251-uoju numeriu pažymėtą namą. Jis buvo pasiruošęs išvysti kokį nors judėjimą, bet apsiriko: ten nebuvo nė gyvos dvasios.

"Dukterys ir Seserys" stovėjo siauros pievelės gale su nuo saulės uždarytomis antro ir trečio aukšto langinėmis. Namas buvo tylus it lavonas. Langai į kairę nuo verandos skendėjo tamsoje: už jų niekas nejudėjo. Niekas nestovėjo verandoje. Įvažiavimo keliuke nesimatė nė vienos mašinos.

Negaliu čia stovėti, - *pamanė Normanas ir vėl pajudėjo. Jis praėjo pro namą, nužvelgdamas sodelį, kur prieš tai buvo matęs porą kekšių - vieną iš jų jis sugavo prie tualetų. Šį vakarą sodas buvo tuščias, taip pat ir užpakalinis kiemas.*

Tai spąstai, Normi, - *perspėjo jo tėvas.* - Tu juk žinai, tiesa?

Normanas nuėjo iki 257-ojo namo, tada apsigręžė ir patraukė atgal. Jis žinojo, jog tai panašu į spąstus, tačiau kažkodėl jis to nejautė.

Bulius Ferdinandas išdygo prieš jo akis lyg guminis vaiduoklis. Normanas išsitraukė kaukę iš kišenės ir nesąmoningai užsimovė ją ant rankos. Jis žinojo, kad tai bloga mintis. Bet kas, pažiūrėjęs pro langą, nustebtų, kodėl šis drimbla sutinusiu veidu kalbasi su gumine kauke... ir atsakinėja už ją, judindamas jos lūpas. Bet tai visai jo nejaudino. Gyvenimas tapo labai... na, labai paviršutiniškas. Ir Normanui tai patiko.

- Ne, tai ne spąstai, - tarė Ferdinandas.

- Ar esi tuo tikras? - paklausė Normanas. Jis vėl stovėjo priešais 251-ąjį namą.

- Aha, - atsakė Ferdinandas, linguodamas papuoštais ragais. - Jos visos linksminasi piknike. Dabar jos tikriausiai susėdusios čiulpia ledinukus, o kokia nors lesbietė prosenelės suknele dainuoja "Nešama vėjo". Tu tik laikinai sujaukei jų šventę.

Normanas stabtelėjo priešais takelį, vedantį į "Dukteris ir Seseris" ir it žaibo nutrenktas dėbtelėjo į kaukę.

- Ei, atleisk, vyruti, - atsiprašė bulius, - bet ne aš kuriu naujienas. Aš tik jas pranešu.

Normanas abstulbo supratęs, kad pasaulyje egzistuoja dar viena tokia pat bjaurastis, kaip kad suvokimas, jog tavo žmona dingo kaip į vandenį kartu su tavo banko kortele: tai ignoravimas.

Jį ignoravo moterų *būrelis.*

- Tai pamokyk jas taip nesielgti, - paragino Ferdis. - Pamokyk jas. Eik, Normi. Parodyk joms, kas esi. Parodyk, kad jos niekada nepamirštų.

- Kad jos niekada to nepamirštų, - sumurmėjo Normanas, ir kaukė entuziastingai linktelėjo jam ant rankos.

Normanas vėl įkišo kaukę kišenėn ir, eidamas takeliu, išsitraukė Pemės kortelę-raktą bei iš užrašų knygelės išplėštą puslapį. Jis užlipo verandos laiptais ir žvilgtelėjo į virš durų pritvirtintą TV kamerą. Normanas prispaudė kortelę-raktą prie kojos: vis dėlto kas nors gali jį stebėti. Nereikėtų pamiršti, kad Ferdinandas - tik guminė kaukė su Normano ranka vietoj smegenų.

Plyšys kortelei-raktui buvo ten, kur Normanas ir tikėjosi. Šalia jo kabėjo vidinio telefono ryšio dėžutė kartu su nurodymu paspausti ir kalbėti.

Normanas paspaudė mygtuką, palinko į priekį ir tarė:

- "Midland Gas", tikriname dėl dujų nutekėjimo kaimynystėje.

Jis atleido mygtuką. Palaukė. Pažvelgė į kamerą. Juodai baltame ekrane nesimatys sutinusio veido... bent jau Normanas to tikėjosi. Jis nusišypsojo, parodydamas savo geranoriškumą, tačiau jo širdis daužėsi it pašėlęs variklis.

Jokio atsakymo.

Normanas vėl nuspaudė mygtuką.

- Merginos, ar jūs namie?

Jis iš lėto suskaičiavo iki dvidešimties. Jo tėvas šnibždėjo, jog tai spąstai (kokius jis pats būtų paspendęs tokioje situacijoje), kad jis patikėtų, jog namas tuščias, o po to užvirstų ant jo it plytų krūva. Ir taip, tokius spąstus paspęstų ir pats Normanas... bet name nieko nebuvo. Jis beveik tuo neabejojo. Namas buvo tuščias it alaus skardinė.

Normanas įkišo kortelę-raktą į plyšį. Pasigirdo garsus kliktelėjimas. Jis ištraukė kortelę, pasuko durų rankeną ir įėjo į priekinį "Dukterų ir Seserų" holą. Iš kairės pasigirdo nenutrūkstamas garsas: myp - myp - myp - myp. *Koduota signalizacija nuo įsilaužimų. Žodžiai "PRIEKINĖS DURYS" ėmė blyksėti lange.*

Normanas pažvelgė į atsineštą su savim popierėlį, sekundę pasimeldė, kad skaičiai atitiktų kodą, ir suspaudė 0471. Vieną begalinę akimirką signalizacija ir toliau mykė, tačiau tuoj pat nutilo. Normanas atsiduso ir uždarė duris. Jis nesąmoningai vėl pajungė signalizaciją - paprasčiausiai suveikė policininko instinktas.

Normanas apsidairė, pastebėjo į antrą aukštą vedančius laiptus ir patraukė pagrindiniu koridoriumi. Jis įkišo galvą į pirmą kambarį iš dešinės. Šis atrodė panašus į mokyklinę klasę su ratu sustatytomis kėdėmis ir lenta ant sienos. Ant lentos matėsi užrašyti žodžiai "KILNUMAS, ATSAKOMYBĖ, TIKĖJIMAS".

- Išminties žodžiai, Normi, - tarė Ferdinandas. Jis vėl puikavosi ant Normano rankos, atsidūręs ten kažkokiu stebuklingu būdu. - Išminties žodžiai.

- Jei jau taip sakai. O man jie atrodo tas pats senas šlamštas.

Normanas apsidairė ir pakėlė balsą. Atrodė beveik šventvagiška šaukti šioje dulkėtoje tyloje, tačiau jam reikėjo dirbti savo darbą.

- Ei! Ar yra kas nors? "Midland Gas"!

- Ei! - sušuko Ferdis, dairydamasis tuščiomis akimis. Jis kalbėjo su juokingu vokišku akcentu, kurį vartodavo girtas Normano tėvas. - Ei, ar tu šia, Čioli?

- Užsičiaupk, idiote, - sumurmėjo Normanas.

- Klaussau, kapitone, - atsakė bulius ir iškart nutilo.

Normanas iš lėto apsisuko ir patraukė koridoriumi. Jis praėjo sandėliuką ir pietų kambarį, panašų į mažą bibliotekėlę, bet jie buvo tušti kaip ir virtuvė koridoriaus gale. Tad atsirado problema: kur jam rasti tai, ko jis ieško?

Normanas įkvėpė oro ir užsimerkė, bandydamas galvoti (ir nustumti jau begrįžtantį galvos skausmą). Jis norėjo užsirūkyti, bet nedrįso: galbūt čia yra dūmų detektoriai, imantys kaukti nuo pirmo išpūsto dūmo.

Normanas įkvėpė dar vieną oro gūsį iki pat plaučių dugno ir pagaliau atpažino kvapą: ne dulkių, o moterų, ilgam susietų su kitomis moterimis, įsivėlusių į bendruomeninį savų teisių šydą, norint atitolinti tikrąjį pasaulį. Tai buvo kraujo, dušo želė, plaukų lako, rutulinių dezodorantų ir kvepalų keistais pavadinimais "Mano nuodėmė", "Balti pečiai" bei "Manija" kvapas. Tai buvo jų mėgiamų daržovių ir mėgiamų arbatų kvapas; ne dulkių, o kažko panašaus į raugą, kurio nepanaikins jokie chemikalai: tai buvo moterų, gyvenančių be vyrų, kvapas. Staiga šis kvapas užėmė jo nosį, gerklę bei širdį, *vos neužsmaugdamas Normano.*

- Suimk save į rankas, Čioli, - sukomandavo Ferdinandas. - Tu užuodi tik vakarykščių spageti padažą!

Normanas iškvėpė orą, vėl įkvėpė ir atsimerkė. Taip, spageti padažas. Raudonas it kraujo kvapas. Bet tai tik spageti padažas.

- Atsiprašau, akimirką praskydau, - atsiprašė Normanas.

- Aha, o kaipgi kitaip? - atsakė Ferdis. Jo akyse tarytum atsispindėjo užuojauta ir supratimas. - Juk būtent čia Kirkė vyrus paverčia kiaulėmis, - kaukė sujudėjo ant rankos, spoksodama tuščiomis akimis. - Taip, būtent šia.

- Apie ką tu kalbi?

- Apie nieką. Nekreipk dėmesio.

- Aš nežinau, kur man eiti, - apsidairydamas aplinkui, tarė Normanas. - Privalau paskubėti, bet, Viešpatie, namas toks didelis. Čia tikriausiai yra apie dvidešimt kambarių.

Bulius dūrė ragais į duris, esančias priešais virtuvę.

- Pabandyk šitas.

- Po velnių, juk čia tikriausiai sandėliukas.

- Aš taip nemanau, Normi. Juk jos nekaltų lentelės "PRIVATU" ant sandėliuko durų, ar ne?

Būtent. Normanas patraukė prie durų, įsikišdamas kaukę į kišenę (ir pastebėdamas spageti koštuvą, paliktą išdžiūti ant padėklo šalia kriauklės) ir pabarbeno į jas. Nieko. Jis pabandė durų rankeną - ši lengvai pasisuko. Normanas atidarė duris, pačiupinėjo sieną iš dešinės ir nuspaudė mygtuką.

Šviestuvas apšvietė popieriais apkrautą darbo stalą. Ant vienos popierių krūvos stovėjo auksinė lentelė su užrašu "ANA STIVENSON. TEGU BŪNA PALAIMINTA ŠI NETVARKA". Ant sienos kabėjo įrėminta dviejų Normanui pažįstamų moterų nuotrauka. Viena iš jų buvo didžioji Siuzana Dei, kita - baltapūkė, panaši į Modę kalė iš laikraščio nuotraukos. Abi stovėjo apsikabinusios ir šypsojosi viena kitai lyg tikros lesbietės.

Palei vieną sieną stovėjo bylų spinta. Normanas priėjo prie jos, priklaupė, ėmė ieškoti stalčiaus, pažymėto "D-E", bet stabtelėjo. Ne, Roza daugiau nebenaudojo Daniels pavardės. Normanas nebeprisiminė, ar tai jam pašnibždėjo Ferdinandas, ar pats tai intuityviai pajuto, tačiau neabejojo, jog tai tiesa. Roza grįžo prie savo mergautinės pavardės.

- Būsi Roza Daniels iki gyvenimo pabaigos, - tarė jis ir sugriebė stalčių su užrašu "M". Normanas patraukė jį. Nieko. Stalčius buvo užrakintas.

Problema, bet nedidelė. Virtuvėje jis ras ką nors, kuo galėtų jį atplėšti. Normanas jau sukosi eiti, bet stabtelėjo, akies krašteliu pastebėjęs pintą krepšelį, stovintį ant stalo kampo. Nuo krepšelio rankenėlės kabėjo atvirukas su senovine angliška rašysena užrašytais žodžiais "KRISK, LAIŠKELI". Krepšelyje matės išsiųsti paruoštų laiškų pluoštelis, ir po Leiklendo kabelinei televizijai siunčiamu čekiu Normanas išvydo štai ką:

- endon
- rentono gatvė

- endon?

Maklendon?

Normanas godžiomis akimis ištraukė laišką, parversdamas krepšelį ir išmesdamas beveik visus laiškus ant grindų.

Taip, Maklendon, ačiū Dievui - Roza Maklendon! O po pavarde išskaitomai buvo užrašytas adresas, kurį Normanui taip sunkiai sekėsi išgauti: Trentono gatvė, 897.

Po likusių kvietimų į pikniką krūva gulėjo ilgas chromuotas peilis laiškams atplėšti. Normanas pagriebė jį, atplėšė laišką ir nesąmoningai įsikišo peilį į kišenę. Tuo pat metu jis išsitraukė kaukę ir užsimovė ją ant rankos. Popieriaus lapo viršuje matėsi logotipas su užrašu "ANA STIVENSON" bei "DUKTERYS IR SESERYS".

Normanas žvilgtelėjo į jį ir leido Ferdinandui perskaityti laišką. Anos Stivenson rašysena buvo elegantiška - arogantiška, kaip kas nors būtų galėjęs tai įvardyti. Prakaituoti Normano pirštai mėgino susigniaužti į kumštį Ferdinando galvos viduje, priversdami guminę kaukę konvulsiškai krūpčioti.

Brangi Roza,

Aš tik norėjau pasiųsti tau laiškelį į naujuosius tavo "apartamentus" (žinau, kokie svarbūs gali būti pirmieji laiškai!) ir pasakyti, kaip aš džiaugiuosi, kad atėjai pas mus į "Dukteris ir Seseris" ir kad mes galėjome tau padėti. Taipgi noriu pasakyti, kaip man malonu girdėti apie tavo naują darbą - regis, Trentono gatvėje ilgai neužsisėdėsi!

Kiekviena į "Dukteris ir Seseris" ateinanti moteris atnaujina kitų gyvenimus: tų, kurios buvo kartu per pirmąjį gyjimo laikotarpį ir tų, kurios ateis dar po jos. Kiekvienai iš jų ji palieka dalelę savo patirties, stiprybės ir vilties. Tikiuosi dažnai tave čia išvysti, Roza, ir ne todėl, kad tau dar toli iki atsistojimo ant kojų, ir tu dar ne iki galo susidorojai su savo jausmais (daugiausia su savo pykčiu), bet dėl to, kad esi įsipareigojusi perduoti kitoms tai, ko čia išmokai. Ko gero, nereikia to sakyti, bet...

Kliktelėjimas, nežymus, bet tyloje jis nuskambėjo labai garsiai. Po jo sekė kitas garsas: myp - myp - myp - myp.

Signalizacija prieš įsilaužimus.

Normanas susilaukė svečių.

6

Ana nepastebėjo žalio "Tempo", pastatyto už pusantro kvartalo nuo "Dukterų ir Seserų". Ji buvo nugrimzdusi į asmenines fantazijas, kurių nepasakojo net savo psichiatrui. Tokias fantazijas ji pasilikda-

vo tokioms siaubingoms dienoms kaip ši. Ana matė save ant "Time" žurnalo viršelio. Tai buvo ne nuotrauka, o aliejinis paveikslas, vaizduojantis ją tamsiai mėlyna eilute (mėlyna spalva buvo jos mėgiamiausia, o kostiumėlis slėpė per pastaruosius du tris metus ėmusią pilnėti jos taliją). Ana žvelgė pro kairį petį, atidengdama gražesnę savo veido pusę. Jos plaukai krito ant dešinio peties it sniego lavina. *Seksuali* sniego lavina.

Po paveikslėliu matėsi užrašas "AMERIKIETIŠKA MOTERIS".

Ana pasuko į įvažiavimo keliuką, nenoromis nustumdama fantazijas į šalį (ji ką tik pasiekė pastraipą, kur žurnalistas rašė: "Nors ji padėjo atsistoti ant kojų daugiau nei pusantram tūkstančiui prievartą patyrusių moterų, Ana Stivenson liko stebėtinai kukli..."). Ji išjungė "Infiničio" variklį ir akimirką sustingo už vairo, švelniai trindama paakių odą.

Piteris Slovikas, kurį po skyrybų Ana vadino Didžiuoju Piteriu arba Rasputinu - Pamišusiu Marksistu, buvo beviltiškas plepys, ir, regis, jo draugai nusprendė prisiminti jį tokį. Pokalbis neturėjo galo, kiekviena "prisiminimų puokštė" (Ana pradėjo manyti, kad su mielu noru iššaudytų tuos politiškai teisingus bukagalvius, dieną naktį kuriančius tokias pataikūniškas frazes) užsitęsdavo vis ilgiau, o kai ketvirtą valandą jie pagaliau baigė ir nuėjo prie stalo užkąsti bei išgerti vyno, - naminio ir aitraus, Piteris būtų išrinkęs būtent tokį, - Ana neabejojo, kad sulankstomos kėdės ornamentas giliai įsispaudė jai į užpakalį. Tačiau mintis išeiti anksčiau - tik sukrimtus vieną sumuštinį ir siurbtelėjus lašelį vyno - net nedingtelėjo jai į galvą. Juk žmonės stebėjo ir vertino jos elgesį. Galų gale juk ji - Ana Stivenson, svarbi moteris šio miesto politinėje struktūroje. Be to, po formalios ceremonijos ji privalėjo pasikalbėti su kai kuriais žmonėmis. Ir tik tai tam, kad kiti žmonės *pamatytų* ją kalbantis, kadangi būtent taip ir sukosi ši karuselė.

Ir dar kaip tyčia triskart per keturiasdešimt penkias minutes suskambo jos pranešimų gaviklis. Jau kelias savaites jis tylėjo Anos rankinėje, bet šiandien, kai žmonių žodžius apie tą graudų įvykį palydėdavo ilgos tylos minutės, aparatėlis tiesiog išprotėjo. Po trečio karto Anai nusibodo į ją pasukamos galvos, ir ji išjungė pranešimų gaviklį. Ji tikėjosi, jog nė vienos moters nesuėmė gimdymo sąrėmiai linksmybių įkarštyje, nė vienam vaikui nepataikė pasaga į galvą, o Rozos vyras nepasirodė piknike. Tuo ji labai abejojo: juk jis - ne kvailys. Kaip ten būtų, tas, kas skambino jai į pranešimų gaviklį, pirmiausia paskambino į "D ir S", o ji grįžusi iškart įsijungs telefono atsakiklį

savo kabinete. Atlikdama savo reikalus tualete, ji perklausys žinutes. Taip, viskas sutvarkyta.

Ana išlipo iš mašinos, užrakino ją (netgi tokiame gerame rajone niekada nebūsi pernelyg atsargus) ir užlipo verandos laipteliais. Ji pasinaudojo kortele-raktu ir nieko negalvodama nutildė apsaugos sistemos mykimą. Dienos fantazijos

(vienintelė savo laikmečio moteris, verta meilės ir įvairiapusių moterų judėjimo frakcijų pagarbos)

vis dar sklandė jos galvoje.

- Sveiki visi! - šūktelėjo Ana, eidama koridoriumi.

Niekas neatsakė, o to ji ir tikėjosi... tiesą pasakius, netgi vylėsi, jog taip bus. Jei pavyks, porą trejetą valandų ji galės mėgautis palaiminga tyla, o tada vėl prasidės naktiniai kikenimai, dušų šniokštimas, durų trankymas bei banalūs komedijiniai serialai.

Ana įėjo į virtuvę, svarstydama, ar tik karšta vonia nenuplautų dienos bjaurumo. Staiga ji stabtelėjo ir susiraukė, išvydusi savo kabineto duris: jos buvo praviros.

- Po velnių, - sumurmėjo Ana. - Po *velnių!*

Jei ji ko ir nemėgo, - neskaitant glėbesčiavimosi su kitais žmonėmis, - tai kišimosi į jos privačias valdas. Ana nerakino savo durų, kadangi tikėjo, jog to neprireiks. Juk tai - *jos* namas. Mergaitės ir moterys apsistodavo čia tik dėl jos dosnumo ir pakantumo. Anai visai nereikėjo rakinti durų. Pakako vien jos noro, kad moterys čia nekištų nosies, nebent ji pati jas pasikviestų.

Dažniausiai tai pasiteisindavo, tačiau retsykiais kokia nors moteris nuspręsdavo, jog jai *būtinai reikia* kokio nors dokumento; kad jai *būtinai reikia* pasinaudoti Anos dauginimo aparatu (kuris įkaisdavo greičiau nei kitas poilsio kambaryje); kad jai *būtinai reikia* antspaudo. O toks nieko negerbiantis asmuo užeitų vidun, imtų kuistis ne po savo daiktus, pastebėtų tai, ko neturi teisės pastebėti, paskleistų ore pigių kvepalų kvapą...

Ana stabtelėjo, uždėjusi ranką ant durų rankenos ir nužvelgė tamsų kambarį, kuris jos vaikystės laikais buvo it mažas sandėliukas. Jos šnervės praplatėjo, ir ji dar labiau susiraukė. Taip, kabinete sklandė kvapas, tačiau ne vien kvepalų. Tai Anai priminė Pamišusį Marksistą...

Visi vyrai kvėpinasi "English Leather" arba išvis niekuo.

Viešpatie! Jėzau Kristau!

Jos rankos pašiurpo. Ana didžiavosi savo praktiškumu, tačiau staiga tapo taip lengva įsivaizduoti Piterio Sloviko vaiduoklį, laukiantį jos kabinete - nerealų šešėlį, it jo naudojamų kvepalų tvaikas...

Anos akys pastebėjo šešėlį tamsoje: autoatsakiklis. Maža raudona šviesele pašėlusiai mirkčiojo, tarytum visi miesto gyventojai būtų bandę jai prisiskambinti.

Kažkas *tikrai* atsitiko - Ana iškart tai suprato. Tai paaiškino pranešimų gaviklio skambėjimą... o ji it bukaprotė išjungė jį, kad žmonės į ją nespoksotų. Kažkas atsitiko, tikriausiai Etingerio prieplaukoje. Kažką sužeidė. Arba, neduok Dieve...

Ana įėjo į kabinetą, stengdamasi užčiuopti elektros jungiklį ant sienos, ir stabtelėjo, sutrikusi dėl to, ką užčiuopė pirštais. Jungiklis jau buvo įjungtas, tad šviestuvas jau turėjo degti, bet deja.

Ana dukart perjungė jungiklį ir jau ketino tai padaryti trečią kartą, tačiau staiga ant jos dešinio peties nukrito kažkieno ranka.

Ana suriko. Skardus paklaikęs riksmas tarytum priklausė siaubo filmo herojei. O kai kita ranka sučiupo ją už kairės alkūnės ir apsuko, leisdama išvysti apšviestą iš virtuvės sklindančios šviesos siluetą, Ana suriko dar kartą.

Padaras, stovėjęs už durų ir laukęs jos, nebuvo panašus į žmogų. Nuo jo viršugalvio kyšojo ragai, apaugę keistais augalais. Tai buvo...

- Tegyvuoja bulius, - tarė duslus balsas, ir Ana suprato, jog tai žmogus su kauke, tačiau nuo to ji nepasijuto nė kiek geriau, kadangi puikiai suvokė, kas jis toks.

Ana išsilaisvino iš jo rankų ir atsitraukė prie darbo stalo. Ji vis dar užuodė "English Leather", bet dabar jautė ir karštą gumą, prakaitą bei šlapimą. Ar jos? Nejau ji prisišlapino į kelnes? Ana nežinojo. Nuo liemens iki pėdų ji buvo paralyžiuota.

- Neliesk manęs, - drebančiu balsu, tokiu nepanašiu į jos ramų pakilų toną, ištarė Ana. Ji ištiesė ranką atgal ir ėmė ieškoti policiją iškviečiančio mygtuko. Jis buvo kažkur čia pat, tik po popierių krūvomis. - Nedrįsk manęs liesti, aš tave perspėju.

- Ana - Ana - bo - Bana, banana - fana - fo - Fana, - tarsi medituodamas prabilo padaras su raguota kauke ir uždarė duris. Jiedu atsidūrė visiškoje tamsoje.

- Nesiartink, - slinkdama stalo šonu, perspėjo Ana. Jei ji tik galėtų įbėgti į vonią, užsirakinti...

- Fi - fi - mo - Mama...

Į kairę. Ir čia pat. Ana liuoktelėjo į dešinę, bet per vėlai. Stiprios rankos sulaikė ją. Ji vėl pabandė surikti, tačiau rankos dar labiau ją suspaudė, tad Ana tik tyliai išleido orą.

Jei būčiau Mizerė Šasten, aš... - pagalvojo ji. Ir Normanas nuleido dantis jai prie gerklės. Jis apuostė ją it sekso ištroškęs vaikigalis, sustojęs Įsimylėjėlių gatvėje, ir pagaliau suleido dantis į Anos gerklę.

Kažkokia šilta srovelė ištryško jai ant priekio, ir ji nustojo mąstyti.

7

Jau buvo visiškai sutemę, kai jie baigė apklausą ir pasirašė galutinius parodymus. Rozai sukosi galva. Ji jautėsi truputį nerealiai, kaip ir po dienos ilgumo testų vidurinėje mokykloje.

Gustafsonas išėjo sudėlioti savo prirašytas ataskaitas į vietas, nešdamas jas prieš save it Šventąjį Gralį. Roza atsistojo ir patraukė prie taip pat besiruošiančio atsistoti Bilio. Gerta išėjo ieškoti tualeto.

- Panele Maklendon? - Heilas sulaikė Rozą.

Rozos nuovargį iškart nustelbė siaubinga nuojauta. Jiedu liko tik dviese. Bilis tikrai neišgirstų, ką Heilas pasakytų jai, o tai jis padarytų tyliu, pasitikinčiu balsu. Jis perspėtų, kad ji tučtuojau liautųsi kvailioti dėl savo vyro, jei nenori nukentėti; kad nuo šiol prie farų tegul ji laiko liežuvį už dantų, nebent (a) vienas iš jų užduotų jai klausimą arba (b) atsisegtų kelnes. Heilas tuoj pat primins, kad tai - šeimos reikalas, kad...

- Aš jį sugausiu, - švelniai tarė Heilas. - Nežinau, ar galiu jus tuo įtikinti, tačiau man reikia, kad jūs išgirstumėte mane tai sakant. Aš jį sugausiu. Aš pažadu.

Roza pravira burna žvelgė į jį.

- Aš tai padarysiu, kadangi jis - žmogžudys, beprotis ir labai pavojingas. O taipgi aš tai padarysiu, nes man nepatinka, kaip jūs dairotės po mūsų kontorą ir krūptelėjate, kiekvienąkart trinktelėjus durimis. Arba kaip jūs susigūžiate, kai aš pajudinu ranką.

- Aš ne...

- *Gūžiatės,* nes negalite savęs kontroliuoti. Bet neimkite to į galvą, nes aš suprantu, *kodėl* taip darote. Jei aš būčiau moteris ir būčiau patyrusi tai, ką patyrėte jūs... - Heilas atsitraukė ir atidžiai nužvelgė Rozą. - Ar jums kada nors dingtelėjo į galvą, kaip jums stebuklingai pasisekė, kad išvis dar esate gyva?

- Taip, - atsakė Roza. Jos kojos virpėjo. Bilis, akivaizdžiai susirūpinęs, stovėjo tarpdury ir žvelgė į ją. Roza išspaudė šypsenėlę ir pakėlė vieną pirštą - dar minutėlę.

- Na, žinoma, - sutiko Heilas. Jis apsidairė. Roza nusekė jo žvilgsnį. Prie vieno stalo policininkas užrašinėjo žliumbiančio paauglio vidurinės mokyklos uniforma parodymus. Prie kito, esančio šalia grotuoto lango, uniformuotas faras ir detektyvas be švarko (todėl matėsi prie diržo prikabintas 38-o kalibro revolveris) suglaudę galvas tyri-

nėjo šūsnį nuotraukų. Kitoje patalpos pusėje prie vaizdo ekranų Gustafsonas aptarinėjo savo ataskaitą su jaunuoliu mėlynu kostiumu, kuris Rozai pasirodė ne vyresnis už šešiolikmetį.

- Jūs daug žinote apie policininkus, - tarė Heilas, - tačiau beveik visa tai, ką žinote, klaidinga.

Roza nežinojo, kaip į tai atsakyti, bet niekis: regis, Heilui visai nerūpėjo jos atsakymas.

- Norite sužinoti *didžiausią* priežastį, kodėl noriu jį suimti, panele Maklendon? *Numero uno* senajame hitų parade?

Roza linktelėjo.

- Aš noriu jį suimti, *nes* jis - policininkas. Dėl Dievo meilės, policininkas - didvyris. Tačiau kai jo fizionomija *vėl* pasirodys pirmuosiuose laikraščių puslapiuose, jis bus *velionis* Normanas Danielsas arba kalinys su antrankiais ir oranžine uniforma.

- Ačiū už tokius žodžius. Man tai daug reiškia.

Heilas palydėjo ją iki Bilio, kuris atidarė vartelius ir apkabino ją. Roza užsimerkusi stipriai prisispaudė prie jo.

- Panele Maklendon? - pašaukė Heilas.

Roza atsimerkė, pastebėjo grįžtančią į kambarį Gertą ir pamojavo. Tada droviai, bet ne bailiai pažvelgė į Heilą.

- Jei norite, galite mane vadinti Roza.

Heilas šyptelėjo.

- Ar norite šį tą išgirsti, nuo ko jums palengvės, kad taip neentuziastingai reagavote į šią vietą?

- Aš... Tikriausiai.

- Leiskite *man* spėti, - įsiterpė Bilis. - Turite problemų su policija iš gimtojo Rozos miesto.

Heilas rūškanai nusišypsojo.

- Tikra tiesa. Jie netgi nenori mums atsiųsti Danielso kraujo mėginių rezultatų ir pirštų atspaudų. Mes jau susisiekėme su policijos teisiniu skyriumi. Drovuoliai!

- Jie jį gina, - prabilo Roza. - Taip ir žinojau.

- Kol kas, taip. Tai instinktas, panašus į tą, kai viską metęs nusiveji žudiką, nes šis pašovė policininką. Jie nustos kaišioti pagalius į ratus, kai pagaliau supras, kad tai tiesa.

- Ar tikrai tuo tikite? - paklausė Gerta.

Heilas apgalvojo ir linktelėjo.

- Taip. Tikiu.

- O kaip dėl Rozos apsaugos, kol visa tai pasibaigs? - pasiteiravo Bilis.

Heilas vėl linktelėjo.

- Pareigūnai jau sėdi mašinoje prie jūsų namo Trentono gatvėje, Roza.

Išsigandusi Roza nužvelgė Gertą, Bilį ir Heilą. Situacija vėl išmušė ją iš vėžių. Regis, ji jau buvo pradėjusi kontroliuoti padėtį, bet štai nauja žinia nubloškė ją visai iš kitos pusės.

- Kodėl? *Kodėl?* Jis juk nežino, kur aš gyvenu, *negali* to žinoti! Todėl jis ir atėjo į pikniką, nes manė ten mane surasiąs. Sintija jam nieko nepasakė, tiesa?

- Ji sako, kad ne.

Heilas pabrėžė neiginį, bet Roza to nepajuto. Gerta su Biliu tai pastebėjo ir susižvalgė.

- Tai va. Ir Gerta jam nepasakė! Ar ne, Gerta?

- Ne, ponia.

- Aš mėgstu užbėgti nelaimei už akių. Pora vyrukų patruliuoja priešais jūsų namą, o dar bent dvi mašinos sukiojasi kaimynystėje. Nenoriu vėl jūsų gąsdinti, tačiau beprotis, žinantis policijos procedūrų eigą, yra ypatingas beprotis. Geriau nerizikuoti.

- Jei jau taip manote, - tyliai sutiko Roza.

- Panele Kinšo, aš liepsiu jus nuvežti, kur tik jūs panorėsite...

- Į Etingerio prieplauką, - nukirto Gerta ir perbraukė per chalatą. - Žadu per koncertą demonstruoti madas.

Heilas šyptelėjo ir ištiesė ranką Biliui.

- Pone Staineri, buvo malonu susipažinti.

Bilis paspaudė jam ranką.

- Man irgi. Ačiū už viską.

- Toks mano darbas, - Heilas atsigręžė į Rozą ir Gertą. - Geros nakties, merginos.

Jis paskubom žvilgtelėjo į Gertą, ir jo veidą nutvieskė šypsena, iškart penkiolika metų pajauninusi Heilą.

- Na, ir šaunuolė, - tarė jis ir nusikvatojo.

Po akimirkos Gerta prisijungė prie jo.

8

Lauke ant laiptų Bilis, Gerta ir Roza truputį uždelsė. Oras buvo drėgnas, nuo ežero kilo rūkas, nors dar visai ne tirštas: matėsi tik plonyčiai debesėliai aplink gatvės žibintus bei virš drėgnų šaligatvių, - tačiau Roza spėjo, jog po valandos galėsi nors į akį durti.

- Ar nori šįvakar grįžti į “D ir S”, Roza? - paklausė Gerta. - Po poros valandų visos grįš po koncerto. Galėtume paskrudinti spragėsių.

Roza, visiškai nenorėdama važiuoti į "D ir S", pasisuko į Bilį.
- Jei važiuosiu namo, ar liksi su manimi?
- Žinoma, - atsakė Bilis ir paėmė jos ranką. - Su malonumu. Ir nesijaudink dėl nakvynės - dar nemačiau sofos, ant kurios negalėčiau miegoti.
- Na, tu dar nematei manosios, - paerzino Roza, žinodama, jog jos sofos neprireiks, kadangi Bilis ant jos nemiegos. Jos lova buvo vienguIė, taigi reikės pasispausti, tačiau, Rozos nuomone, juodu be vargo sutilps. Galbūt šis kūnų artumas nuves juos dar kur nors...
- Dar kartą ačiū, Gerta, - padėkojo Roza.
- Nėr už ką, - Gerta stipriai ją apkabino, tada palinko į priekį ir riebiai pakštelėjo Biliui į žandą. Policijos mašina išsuko iš už kampo ir sustojo. - Pasirūpink ja, vyruti.
- Būtinai.
Gerta patraukė mašinos link, bet stabtelėjusi parodė į Bilio "Harlį", stovintį aikštelėje su užrašu "TIK POLICIJOS PAREIGŪNAMS".
- Ir neįvažiuok į ką nors tame prakeiktame rūke.
- Aš neskubėsiu, mamyte, pažadu.
Gerta juokais pagrūmojo jam dideliu kumščiu. Bilis susigūžė ir prisimerkė, nutaisydamas kenčiančiojo miną, kuri privertė Rozą nusikvatoti. Ji niekada nesitikėjo, jog juoksis ant policijos nuovados laiptų, tačiau šiais metais atsitiko daug dalykų, kurių ji niekados nesitikėjo.
Labai daug.

9

Nepaisant dienos įvykių, Roza taip pat mėgavosi pasivažinėjimu atgal į Trentono gatvę, kaip ir šįryt į užmiestį. Ji prisispausdavo prie Bilio, kai jiedu skriejo miesto gatvėmis. Didžiulis "Harlis Devidsonas" skrodė tirštėjantį rūką. Paskutiniuosius tris kvartalus jie pravažiavo tarytum per medvilne padengtą sapną: "Harlio" priekinis žibintas atkovojo iš rūko spindintį šviesos lopinėlį, panašų į lempos, apšviečiančios prirūkytą kambarį, spindulį. Kai pagaliau Bilis pasuko į Trentono gatvę, pastatai atrodė it vaiduokliai, o Braento parkas - didžiulė balta tuštuma.
Heilo žadėta policijos mašina stovėjo priešais 897-ąjį namą. Ant šono matėsi užrašyti žodžiai "Tarnauti ir Saugoti". Priešais mašiną dar buvo likę vietos. Bilis įvarė ten motociklą, koja paspyrė svirtį į neutralią padėtį ir užgesino variklį.

- Tu drebi, - padėdamas Rozai nulipti, tarė jis.

Ji linktelėjo suvokusi, jog turi gerokai pasistengti, kad dantys nekalentų jai kalbant.

- Tai ne tiek šaltis, kiek ta drėgmė.

Tačiau giliai pasąmonėje Roza žinojo, kad tai netiesa: ji jautė, jog kažkas ne taip.

- Na, tada eime ten, kur sausa ir šilta.

Bilis padėjo į vietą šalmus, užrakino "Harlį" ir įsimetė raktelį kišenėn.

- Puiki mintis.

Bilis paėmė ją už rankos ir privedė prie pastato laiptų. Praeinant pro policijos mašiną, Bilis pamojavo farui, sėdinčiam už mašinos vairo. Faras tingiai iškišo ranką pro langą ir pamojavo. Gatvių žibinto šviesa atsimušė į jo žiedą. Jo partneris, regis, miegojo.

Roza atidarė rankinę, išsitraukė laukujų durų raktą, kurio prireiks tokią vėlyvą valandą, ir įkišo į spyną. Ji beveik nesuprato, ką daranti: gerieji jos jausmai dingo, ir ankstesnis siaubas užgriuvo ją it koks milžiniškas geležinis daiktas, krentantis žemyn iš aukšto į aukštą kokiame nors sename name: daiktas, kuriam lemta pasiekti rūsį. Staiga jos skrandis susitraukė, galvoje ėmė tvinkčioti, *bet ji nežinojo kodėl.*

Roza *kažką* pastebėjo, ir ji taip įnirtingai bandė suprasti ką, jog net neišgirdo, kaip atsidarė policijos mašinos durys ir vėl tyliai užsidarė. Ji taipgi negirdėjo girgždančių žingsnių jiems iš paskos.

- Roza?

Bilio balsas sklido iš tamsos. Jiedu įėjo į vestibiulį, tačiau Roza beveik nematė senioko (ji manė, jog galbūt tai Kalvinas Kulidžas) portreto, kabančio ant sienos dešinėje, bei susisukusio stovo paltams su žalvarinėmis kojelėmis ir kabliukais, stovinčio šalia laiptų. Kodėl, po perkūnais, čia taip *tamsu?*

Be abejo, todėl, kad nebuvo uždegta šviesa. Tačiau Rozos galvoje sukosi daug sunkesnis klausimas: kodėl faras, sėdintis keleivio pusėje miegojo tokioje nepatogioje padėtyje, nulenkęs smakrą ant krūtinės ir užsimaukšlinęs kepurę ant akių it galvažudys iš ketvirtojo dešimtmečio filmų apie gangsterius? Beje, kodėl jis miegojo, kai akiratyje pasirodė persona, kurią jam liepta saugoti? *Heilas labai supyktų,* - išsiblaškiusi pamanė Roza. - *Jis norėtų pasikalbėti su šiuo uniformuotuoju. Norėtų pasikalbėti akis į akį.*

- Roza? Kas atsitiko?

Žingsniai už jųdviejų paspartėjo.

Roza mintyse atsuko jų ėjimą namo link atgal lyg vaizdo juostelę. Bilis pamojavo uniformuotam policininkui, sėdinčiam už mašinos

vairo, be žodžių pasisveikindamas su juo. Faras irgi pakėlė ranką. Roza išvydo sužibantį žiedą ant jo piršto. Ji negalėjo perskaityti žodžių, bet iškart suprato, kas ten parašyta. Roza daug kartų matė juos įsispaudusius į jos kūną it "FDA" antspaudą ant mėsos išpjautinių.

Tarnyba, Ištikimybė, Visuomenė.

Žingsniai atkakliai spartėjo už jųdviejų. Durys stipriai trinktelėjo. Kažkas šnopavo tamsoje. Roza užuodė vyriškus "English Leather" kvepalus.

10

Normano sąmonė vėl pašoko aukštai į viršų, kai jis išsirengęs iki pusės prie kriauklės virtuvėje plovėsi kraują nuo veido ir krūtinės. Saulė jau sėdo už horizonto, apakindama oranžine šviesa, kai jis pakėlė galvą, norėdamas pasiekti rankšluostį. Normanas palietė jį, ir kai vėl apsidairė, jis apsuptas tamsos jau stovėjo lauke. Ant galvos vėl pūpsojo beisbolo kepuraitė. Normanas vilkėjo paltą - velniai žino, iš kur jis jį ištraukė, tačiau tirštėjant rūkui jis labai tiko. Normanas ranka perbraukė per neperšlampamą palto medžiagą. Labai elegantiškas daikčiukas. Jis vėl pamėgino prisiminti, iš kur jį ištraukė, bet neįstengė. Ar jis dar ką nors užmušė? Visko gali būti, draugai ir kaimynai, visko gali būti, kai tavo galva atostogauja.

Jis nužvelgė Trentono gatvę ir pamatė miesto policijos mašiną, - Normano mieste vadinamą "Čarliu Deividu", - stovinčią rūke apie tris ketvirčius kelio nuo kitos sankryžos. Normanas įkišo ranką į kairę palto kišenę - tikrai puikus *paltas, kažkas tikrai turėjo gerą skonį - ir palietė kažką guminį ir susuktą. Jis patenkintas išsišiepė, tarytum spaustų ranką senam draugui.*

- Bulius, - sušnibždėjo Normanas. - El toro grande.

Jis įkišo ranką į kitą kišenę, nežinodamas, ką ten gali rasti, tačiau tikras, jog jam to daikto prireiks.

Normanas įsidūrė juo didįjį pirštą, krūptelėjo ir atsargiai ištraukė daiktą iš kišenės. Tai buvo chrominis peilis laiškams atplėšti nuo jo draugužės Modės stalo.

Kaip ji rėkė, - *pagalvojo Normanas ir nusišypsojo, vartydamas rankose peilį. Gatvių žibintų šviesa užliejo jį it baltas skystis. Taip, ji rėkė... bet po to liovėsi. Galiausiai mergšės visada liaunasi rėkti, ir tai tikra palaima.*

O dabar jam reikėjo išspręsti nemažą problemą. Mašinoje sėdėjo du patruliai. Jie turėjo revolverius, o jis - tik chrominį peilį laiškams atplėšti. Normanas privalėjo juos nukenksminti, bet kuo galima ty-

liau. Na ir problemėlė, o Normanas visiškai nenumanė, kaip ją išspręsti.

- Normi, - pasigirdo balsas iš kairės kišenės.

Normanas įkišo ranką ir ištraukė kaukę. Jos tuščios akiduobės, sutelkusios dėmesį, spoksojo į jį. Šypsena vėl pasirodė panaši į visa žinantį šypsnį. Tokioje šviesoje gėlėmis apkaišyti ragai atrodė it pasruvę krauju.

- Ką? - paslapčia sušnibždėjo Normanas. - Ko nori?

- Tegul tave ištinka širdies smūgis, - pakuždėjo bulius, ir Normanas jo paklausė.

Jis nukėblino mašinos link, pamažu lėtindamas žingsnius. Normanas ėjo nudelbęs akis žemyn, ir tik retkarčiais periferiškai dirstelėdavo į mašiną. Jie jau tikriausiai jį pastebėjo, netgi jei ir buvo žiopli, - juk be Normano daugiau nieko kito gatvėje nebuvo, - o Normanas norėjo, kad jie pamatytų žmogų, nudelbusį žvilgsnį į savo kojas ir kovojantį už kiekvieną žengtą žingsnį: girtuoklį arba ligonį.

Jo dešinė ranka, palindusi po paltu, masažavo kairę krūtinės pusę. Normanas jautė, kaip toje pat rankoje laikomas peilis bado jo marškinius. Beveik pasiekęs tikslą, jis susverdėjo ir sustingo. Normanas išstovėjo taip nuleidęs galvą, kol suskaičiavo iki penkių, neleisdamas sau pakrypti nė per ketvirtį colio į vieną ar kitą pusę. Dabar pirmoji farų išvada (kad tai ponas Džinagalvis svirduliuoja namo po pasilinksminimo smuklėje) turėjo užleisti vietą kitoms prielaidoms. Tačiau Normanas norėjo, kad jie prieitų prie jo. Jei labai reiktų, jis ir pats prieitų prie jų, bet tada tikriausiai jie jį sulaikytų.

Normanas žengė dar tris žingsnius, bet ne mašinos link, o prie artimiausios verandos. Jis sugriebė už šalto geležinio turėklo ir sustojo šnopuodamas, tikėdamasis, jog esti panašus į ką tik širdies smūgio ištiktą žmogų, o ne į šaltą ginklą užantyje slepiantį klastūną.

Kai Normanas jau ėmė manyti padaręs rimtą klaidą, atsidarė policijos mašinos durys. Jis ne tiek pamatė tai, kiek išgirdo. O tada pasigirdo dar smagesnis garsas: artėjantys prie jo žingsniai. Viešpatėliau, Roki, farai, *- pagalvojo jis ir surizikavęs dirstelėjo ton pusėn. Jis* privalėjo *surizikuoti, nes turėjo pamatyti, kokiu atstumu viens nuo kito policininkai artinosi prie jo. Jei jie toli viens nuo kito, jis turės suvaidinti krentantį ant žemės... o čia slypėjo ironiškas pavojus jam pačiam. Tokiu atveju vienas iš farų grįžtų į mašiną ir iškvietų greitąją pagalbą.*

Tai buvo tipiška "Čarlio Deivido" komanda - veteranas ir vaikigalis, kuriam dar pienas nuo lūpų nenudžiūvo. Normanui naujokėlis pasirodė kažkur matytas, galbūt net per televizorių. Tačiau koks skir-

tumas? Policininkai bėgo beveik petys į petį, o tai buvo labai svarbu. *Tiesiog puiku. Patogu.*

- Pone? - paklausė seniokas. - Pone, ar kas atsitiko?

- Velniškai skauda, - suinkštė Normanas.

- Ką skauda? - vėl pasiteiravo seniokas.

Artėjo kritinis momentas: vyresnis faras galėjo pasiųsti partnerį atgal į mašiną, kad iškviestų greitąją, o tada Normanui galas, - tačiau kol kas jis pats negalėjo pulti - seniokas buvo truputėlį per toli nuo jo.

Tą akimirką Normanas pasijuto kaip niekad savimi. Šaltas, blaivus ir esantis savame kailyje, *suvokiantis viską nuo rūko lašelio ant geležinio turėklo iki purvinos pilkos balandžio plunksnos, gulinčios nuotėkyje šalia išmesto bulvių traškučių maišelio. Jis girdėjo pastovų farų kvėpavimo keliamą šurmulį.*

- Čia, - sušvokštė Normanas, dešine ranka trindamas krūtinę. Peilio laiškams atplėšti ašmenys pradūrė marškinius ir įsirėmė į odą, tačiau jis beveik to nepajuto. - Panašu į šlapimo pūslės priepuolį, tik krūtinėje.

- Geriau iškviesiu greitąją, - nusprendė jaunesnis faras, ir staiga Normanas suprato, ką jis jam priminė: Džerį Matersą, kuris vaidino Byverį seriale "Pasikliaukite Byveriu". Normanas po penkis ar šešis kartus peržiūrėjo šias serijas per 11-ą kanalą.

Tačiau senasis faras neatrodė panašus į Byvio brolį Valį.

- Palauk sekundėlę, - sulaikė vyresnysis ir - neįtikėtina! - pamiršo visą atsargumą. - Pats pažiūrėsiu. Armijoje dirbau gydytoju.

- Paltas... sagos... - murmėjo Normanas, akies krašteliu vis žvilgčiodamas į Byverį.

Vyresnysis faras žengė dar vieną žingsnį į priekį. Dabar jis stovėjo tiesiai priešais Normaną. Byveris irgi žengė žingsnį į priekį. Vyresnėlis atsegė viršutinę naujojo Normano palto sagą. Tada antrąją. Kai jis atsegė trečią, Normanas išsitraukė peilį ir smeigė jį farui į gerklę. Kraujas plūstelėjo jo uniforma. Miglotoje tamsoje jis atrodė panašus į steiko padažą.

Su Byveriu nebuvo jokių problemų. Jis tik stovėjo it mietą prarijęs ir žiūrėjo, kaip jo partneris pakėlė rankas ir silpnai sudavė per įstrigusio gerklėje peilio rankenėlę. Vyresnis faras atrodė panašus į žmogų, bandantį nusikratyti kažkokios egzotiškos siurbėlės.

- Klau! - springo jis. - Ach! Klau!

Byveris atsisuko į Normaną. Apimtas šoko jis, regis, net nesuvokė, jog dėl partnerio nelaimės kaltas Normanas, o tai visiškai nenustebino paties Normano. Tokią reakciją jis matė ir anksčiau. Dabar

faras atrodė it dešimtmetis vaikas, ir ne tik panašus į Byverį, bet tiksli jo kopija.

- Kažkas atsitiko Elui! - išlemeno jis, ir Normanas suprato, jog šis jaunuolis, greitai papildysiantis kritusių tarnyboje sąrašą, manė garsiai šaukiąs, tačiau iš tikrųjų tik tyliai šnibždėjo. - Kažkas atsitiko Elui!

- Žinau, - atsakė Normanas ir vožtelėjo iš apačios jam į smakrą: pavojingas smūgis, jei tavo ir priešininko jėgos lygios, tačiau net šeštokas dabar būtų susidorojęs su Byveriu. Smūgis nubloškė jaunąjį farą prie geležinių turėklų, kuriuos dar prieš trisdešimt sekundžių spaudė Normanas. Byveris neprarado sąmonės, kaip kad tikėjosi Normanas, bet jo akys apspango: štai ir problemų pabaiga. Jo kepurė nukrito ant žemės. Jaunuolio plaukai buvo trumpi, tačiau Normanas sugebėjo sugriebti kuokštą ir trinktelti vaikio galvą į atkištą kelį. Pasigirdo duslus garsas, tarytum vyriškis mediniu plaktuku kultų pilną porceliano maišą.

Byveris nugriuvo it švininis strypas. Normanas atsigręžė į jo partnerį ir apstulbo: partnerio nebebuvo.

Normanas apsidairė ir pastebėjo jį, iš lėto svirduliuojantį šaligatviu prieš save ištiestomis rankomis lyg zombį iš siaubo filmo. Normanas apsisuko ant kulnų, norėdamas įsitikinti, ar dar kas nors nestebi šios komedijos. Jis nieko nepastebėjo. Iš parko sklido žaidžiančių paauglių balsai, bet tai viskas. Kol kas jam pasakiškai sekėsi. Jei bent dar minutėlę sėkmė nenusigręš nuo jo, jis grįš namo laisvas.

Normanas nusivijo senąjį policininką, kuris stabtelėjo dar kartą pamėginti ištraukti Anos Stivenson peilį laiškams atplėšti. Jam pavyko nusverdėti dvidešimt penkis jardus.

- Pareigūne! - valdingai sušnabždėjo Normanas ir palietė jo alkūnę.

Policininkas staigiai atsigręžė. Jo akys virto iš savo orbitų, panašios į žvėries iškamšos, pakabintos medžiotojo trobelėje, akis. Jo uniforma nuo kaklo iki kelių mirko kraujyje. Normanas negalėjo įsivaizduoti, kaip šis vyras dar gali būti gyvas, o ką jau kalbėti apie pilną sąmonę. Tikriausiai vidurio vakaruose farai daug ištvermingesni, *- pagalvojo jis.*

- Pav! - suburbuliavo faras. - Pav! Pas - mą!

Balsas trūkčiojo, tačiau vis dar buvo neįtikėtinai stiprus. Normanas netgi suprato, ką jis sakė. Faras smarkiai suklydo it koks naujokas, tačiau vis tiek Normanas pamanė, jog jam būtų didelė garbė dirbti su juo. Peilio rankenėlė kilnojosi aukštyn žemyn, kai polici-

ninkas bandė kalbėti, ir tai priminė Normanui buliaus kaukę, kai jis iš vidaus pirštais tampė jos lūpas.

- Taip, aš iškviesiu pastiprinimą, - nuoširdžiai tarė Normanas ir suspaudė faro riešą. - Bet dabar leiskite parvesti jus į mašiną. Eime. Čionai, pareigūne.

Normanas būtų pavadinęs jį vardu, bet jo nežinojo: ženkliukas su jo pavarde buvo visas kruvinas. O pavadinti farą "pareigūnu Elu" jam neapsivertė liežuvis. Normanas dar kartą truktelėjo policininką už rankos ir šįkart išjudino jį.

Normanas parvedė svirduliuojantį farą su peiliu laiškams atplėšti gerklėje atgal prie mašinos, tikėdamasis kiekvieną akimirką išvysti ką nors beišnyrant iš tirštėjančio rūko, - einantį į treniruotę vyrą, grįžtančią iš kino moterį, porą vaikiūkščių, šuoliuojančių namo iš pasimatymo (arba, Dieve saugok karalių, iš atrakcionų Etingerio prieplaukoje), - o tada tektų ir juos užmušti. Jei pradėjai žudyti žmones, tai nebegali liautis: pirmoji žmogžudystė tarytum akmenukas, sukeliantis bangeles vandenyje.

Tačiau niekas nepasirodė. Tik atskiri balsai sklido iš parko pusės. Tikras stebuklas, panašus į tai, kaip pareigūnas Elas vis dar įstengė išsilaikyti ant kojų, nors kraujavo it paskersta kiaulė, už savęs palikdamas tokį platų ir tirštą kraujo ruožą, jog net vietomis šis ėmė telktis į balutes. Balutės spindėjo miglotoje gatvių žibintų šviesoje it mašininė alyva.

Normanas stabtelėjo pakelti nukritusią ant laiptų Byverio kepurę, o einant pro atdarą mašinos langą iš vairuotojo pusės, jis įmetė ją vidun ir pasilenkęs ištraukė raktelius. Ant žiedelio kabėjo tiek raktų, kad jie styrojo į šalis it vaiko kreidele nupaišyti saulės spinduliai, tačiau Normanas be vargo rado raktelį nuo bagažinės.

- Atsargiai, šaligatvio kraštas, pareigūne, nepargriūkit.

Faras nulipo nuo šaligatvio. Kai jo juodas batas atsitrenkė į nuotėkį, žaizda gerklėje atsivėrė it žuvies žiaunos. Kraujas plūstelėjo ant baltinių apykaklės.

O dabar aš - ir farų žudikas, - *pagalvojo Normanas. Jis tikėjosi, jog ši mintis suglumins jį, bet deja. Galbūt todėl, kad išmintingesnė jo dalis žinojo, kad tai ne jis nužudė šį šaunų ištvermingą policijos pareigūną, o kažkas kitas.* Kažkas kitas. *Tikriausiai bulius. Kuo daugiau Normanas apie tai galvojo, tuo įtikinamesnė atrodė ši mintis.*

- Laikykitės, pareigūne, mes jau čia pat.

Faras sustojo prie mašinos užpakalio. Normanas atrakino bagažinę ir ją atidarė. Ten gulėjo atsarginis ratas (plikas it kūdikio užpakalis), domkratas, dvi neperšaunamos liemenės, batų pora, tepaluo-

tas "Penthouse" žurnalo numeris, įrankių rinkinys bei pusiau išardyta policijos radijo stotis. Kitais žodžiais tariant, pilna bagažinė, kaip ir visos Normano kada nors matytos policijos mašinų bagažinės. Tačiau kaip ir kiekvienoje policijos mašinos bagažinėje čia užteko vietos dar vienam daiktui. Normanas patraukė įrankių rinkinį į vieną pusę, o policijos radijo stotį - į kitą. Tuo tarpu visiškai tylus Byverio partneris svyravo šalia jo ir žvelgė kažkur į tolį, tarytum matytų, nuo kur prasidės jo naujoji kelionė. Normanas užkišo domkratą už atsarginio rato ir pažvelgė į žmogų, kuriam ką tik atlaisvino vietą bagažinėje.

- Gerai. Puiku. Tik turėsiu pasiskolinti jūsų kepurę, neprieštaraujate?

Faras nieko neatsakė, tik svyravo į šalis. Normanas prisiminė savo motinos posakį "Tyla reiškia sutikimą" ir pagalvojo, jog tai visai neblogas moto, žymiai geresnis už tėvo mėgiamiausią: "Jei jos jau gali pačios nusišlapinti, tai puikiai tiks ir man". Jis nuėmė faro kepurę ir užsidėjo ant savo plikos galvos. Beisbolo kepuraitė nuskriejo į bagažinę.

- Klau, - burbuliavo policininkas ir ištiesė Normanui ranką. Tačiau jo akys nenukrypdamas žvelgė tik į tolį.

- Taip, žinau, kraujas, tas prakeiktas bulius, - atsakė Normanas ir įstūmė farą į bagažinę. Šis bejėgiškai sudribo, bet viena vis dar trūkčiojanti koja liko kabėti išorėje. Normanas sulenkė ją per kelį, įgrūdo vidun ir uždarė bagažinę. Tada grįžo prie naujokėlio, kuris mėgino atsisėsti, nors jo akys vis dar bylojo apie neatgautą sąmonę. Iš ausų jam bėgo kraujas. Normanas priklaupė ir, sugniaužęs rankomis jaunuolio kaklą, ėmė jį smaugti. Faras nukrito aukštielninkas. Normanas atsisėdo ant jo ir smaugė toliau. Kai Byveris liovėsi judėti, Normanas pridėjo ausį prie jaunuolio krūtinės. Išgirdęs tris nelygius širdies dūžius, tarsi žuvis žiobčiotų išmesta ant kranto, jis atsiduso ir vėl sugniaužė Byverio kaklą, nykščiais užspausdamas nosį. Dabar tai tikrai kas nors pasirodys, - *pamanė Normanas,* - dabar tai būtinai kas nors pasirodys. *Tačiau niekas nepasirodė. Kažkas sušuko: "Tu, šunsnuki!" iš Braento parko baltumos, pasigirdo skardus juokas, galintis priklausyti tik girtuokliui arba psichiškai atsilikusiam, ir viskas. Normanas vėl pridėjo ausį prie faro krūtinės. Šis vyrukas buvo reikalingas dekoracijoms, ir Normanas nenorėjo, kad kritiškiausiu momentu ši dekoracija atgytų.*

Šįkart jis išgirdo tik Byverio laikrodžio tiksėjimą.

Normanas pakėlė jį, nunešė prie dešinės "Kapriso" pusės ir pasodino ant keleivio sėdynės. Jis kuo daugiau užmaukšlino kepurę jau-

nuoliui ant akių, - juodas sutinęs vaikio veidas priminė trolį, - ir uždarė duris. Visas Normano kūnas dilgčiojo, tačiau ir vėl labiausiai suskaudo dantis ir žandikaulius.

Modė, - *pagalvojo jis.* - Dėl visko kalta Modė.

Staiga Normanas labai apsidžiaugė negalįs prisiminti, ką padarė Modei. Ir, be abejo, tai padarė ne jis, o bulius - el toro grande. Bet, gerasis Dieve, kaip maudė *visą kūną. Tarytum kažkas būtų ardęs jį iš vidaus, atsukdamas tai varžtelį, tai sraigtelį.*

Byveris iššokusiomis negyvomis akimis iš lėto slydo į kairę.

- Tpru, Neli! - sulaikė jį Normanas ir grąžino į vietą.

Tada persisvėrė per naujokėlį ir prisegė jį saugos diržu. Tai padėjo. Normanas atsitraukė ir kritišku žvilgsniu nužvelgė mašiną. Atrodė visai neblogai. Byveris tarsi atsipalaidavęs pūtė sau į akį.

Normanas atsargiai, nenorėdamas pajudinti Byverio, įkišo galvą pro langą ir atidarė daiktadėžę. Jis tikėjosi rasti pirmosios pagalbos vaistinėlę ir nesuklydo. Normanas nuvožė dangtį, išėmė dulkėtą seną anacino buteliuką ir prarijo penkias ar šešias tabletes. Jis kramtė jas, atsirėmęs į mašiną, ir raukėsi nuo rūgštaus jų skonio, kai sąmonė vėl pakilo į viršų.

Grįžus atgal į save, jau buvo praėję šiek tiek laiko, bet nelabai daug. Burnoje vis dar jautėsi aspirino skonis. Normanas stovėjo namo vestibiulyje ir maigė elektros mygtuką, tačiau šviesa vis tiek neįsižiebė. Vadinasi, jis ir čia pasidarbavo. Puiku. Kitoje rankoje Normanas laikė paimtą už vamzdžio vieno iš farų pistoletą. Taip, jis juo jau pasinaudojo, bet kam? Ko gero, išmušė saugiklius. Ar jis buvo rūsyje? Galbūt, bet argi tai svarbu? Šviesa nedegė, ir to visiškai pakako.

Tai buvo gražus gyvenamasis namas, tačiau vis tiek panašus į bendrabutį. Su niekuo nesumaišysi pigaus maisto, kepamo keptuvėje, kvapo. Po kurio laiko toks kvapas įsigerdavo į sienas, ir niekas negalėdavo jo pašalinti. Po dviejų trijų savaičių prie kvapo prisidės ir tokiems namams vasarą būdingas garsas: duslus, sumišęs su mažų ventiliatorių, bandančių atvėsint rugpjūtį į orkaites pavirsiančius kambarius, burzgesys. Roza iškeitė savo gražų namelį į šią apgailėtiną skylę, bet dabar nebuvo laiko apie tai galvoti. Reikėjo nuspręsti, kiek čia gyveno žmonių ir kiek iš jų bus sugrįžę namo ankstyvą šeštadienio vakarą. Kitais žodžiais tariant, kiek iš jų taps problema?

Nė vienas, - *prabilo paguodžiantis balsas iš naujojo Normano palto kišenės.* - Nė vienas, kadangi visai nesvarbu, kas bus po to, o tai palengvina užduotį. Jei kas nors pasipainios tau po kojom, užmušk jį.

Normanas apsisuko, išėjo į verandą ir už savęs uždarė vestibiulio duris. Jos užsirakino. Jis manė, jog galėtų įsilaužti vidun, - spyna neatrodė sudėtinga, - tačiau nebuvo tuo tikras. Be to, šviesa. Kodėl jis pasistengė ją atjungti, jei Roza vis tiek grįš viena? Beje, iš kur jis žino, kad ji ir dabar nesėdi namie?

Į antrą klausimą buvo nesunku atsakyti: jis žinojo, nes bulius jam pasakė, o Normanas juo tikėjo. O dėl pirmojo klausimo... Roza gali grįžti ne *viena. Ją gali atlydėti Gerta arba... bulius užsiminė kažką apie draugą. Normanas negalėjo tuo patikėti, bet...*

- Jai patinka jo bučiniai, - tada pasakė Ferdis.

Tai kvaila, ji neišdrįstų... tačiau neskaudės, jei jis apsidraus.

Normanas ėmė leistis laiptais žemyn, ketindamas grįžti prie farų mašinos, atsisėsti už vairo ir laukti jos sugrįžtant. Tada įvyko paskutinis sąmonės pakilimas. Normanas pašoko į viršų it teisėjo prieš rungtynes į orą išmesta moneta, o kai vėl sugrįžo į save, jis jau darė už savęs vestibiulio duris, puldamas į tamsą ir surakindamas rankas ant Rozos vaikino kaklo. Jis nežinojo, iš kur suprato, jog tai - jos vaikinas, o ne faras civiliniais drabužiais, pasiųstas saugiai parvesti ją namo, bet kamgi tai rūpi? Normano galva vibravo nuo pykčio ir įniršio. Ar jis matė, kaip šis vaikinas

(jai patinka jo bučiniai)

seilėjasi su ja, prieš įeinant vidun, galbūt net rankomis apkabindamas jos sėdynę? Normanas negalėjo prisiminti, nenorėjo *prisiminti,* neprivalėjo *prisiminti.*

- Sakiau tau! - džiūgavo bulius. Netgi įniršio apimtas balsas išliko visiškai aiškus. - Juk sakiau tau! Štai ko išmokė jos draugužis! Puiku! Tiesiog gražumėlis!

- Užmušiu tave, šunsnuki, - sušnibždėjo Normanas į nematomą Rozos vaikino veidą ir prispaudė jį prie vestibiulio sienos. - Ir jei Dievas leis, užmušiu tave du kartus.

Normanas suspaudė Bilio Stainerio gerklę ir ėmė smaugti.

11

- *Normanai!* - tamsoje sušuko Roza. - *Normanai, paleisk jį!*

Staiga Bilio ranka, lietusi jos alkūnę nuo tada, kai ji ištraukė raktą iš spynos, dingo. Ji išgirdo *trankius* žingsnius, po to stipresnį bumptelėjimą, nes kažkas prispaudė kažką prie vestibiulio sienos.

- Užmušiu tave, šunsnuki, - iš tamsos pasigirdo šnabždesys. - Ir jei Dievas leis...

Užmušiu tave du kartus, - mintyse užbaigė Roza, Normanui nespėjus to pasakyti garsiai. Tai buvo vienas mėgiamiausių Normano grasinimų, kurį jis svaidydavo į televizoriaus ekraną, kai teisėjas nubausdavo jo mylimiausią "Yankees" komandą arba kai jis užstrigdavo eismo kamštyje. *Jei Dievas leis, užmušiu tave du kartus.* Roza išgirdo gargaliavimą, kuris, be abejo, priklausė Biliui. Didžiulės ir galingos Normano rankos stengėsi išspausti iš Bilio gyvybę.

Vietoj visada jaučiamos baimės Normanui Roza pajuto grįžtantį pyktį, kurį patyrė Heilo mašinoje ir policijos nuovadoje. Šįkart jis visiškai užvaldė ją.

- *Paleisk jį, Normanai!* - suriko Roza. - *Patrauk nuo jo savo sušiktas rankas!*

- Užsičiaupk, kale! - pasigirdo balsas iš tamsos, bet jame Roza pajuto ir nuostabos gaidelę. Iki šiol ji nė karto nebuvo sukomandavusi Normanui - nė karto per visą vedybinį jų gyvenimą - ir net prabilusi į jį tokiu tonu.

Ir dar: Roza pajuto šilumos juostą virš tos vietos, kur ją lietė Bilis. Apyrankė. Auksinė apyrankė, kurią jai padovanojo moteris purpuriniu chitonu. Sąmonėje Roza išgirdo jos pasipiktinimą: "Baik inkšti it kvaila avelė!"

- Liaukis, aš tave perspėjau! - Roza suriko ant Normano ir puolė ton pusėn, iš kur sklido gargaliavimas bei urzgimas. Ji puolė ištiesusi prieš save rankas, tarytum būtų akla, podraug apnuogindama savo dantis.

Tu jo neužsmaugsi, - mąstė Roza. - *Aš tau neleisiu. Reikėjo tau dingti, Normanai. Reikėjo dingti ir palikti mus ramybėje, kol dar galėjai.*

Priešais ją kojos daužėsi į sieną, ir Rozai prieš akis iškilo Normanas, pakėlęs Bilį prie sienos su kandžiotojo šypsenėle veide. Staiga ji tapo stikline moterimi, pripildyta blyškaus raudono skysčio - gryno pykčio.

- Tu, mėšle, nejau negirdėjai? PASAKIAU, PALEISK JĮ!

Roza ištiesė kairę ranką, stiprią it sakalo nagai. Apyrankė nepakenčiamai degino: Roza beveik galėjo ją įžiūrėti, netgi per megztinį ir Bilio striukę, spiginančią lyg pridengta žarija. Tačiau Roza nejautė skausmo, tik pavojingą padrąsinimą. Ji sugriebė už vyro, mušusio ją keturiolika metų, peties ir atitraukė jį. Tai buvo stulbinančiai lengva padaryti. Roza suspaudė Normano ranką per slidžią neperšlampamą palto medžiagą ir nustūmė jį į tamsą. Ji išgirdo klumpančius žingsnius, trenksmą ir dūžtančio stiklo skambėjimą. Kalas Kulidžas ar kas ten buvo pavaizduotas paveiksle nudribo žemyn.

Roza girdėjo gargaliuojantį ir krenkščiantį Bilį. Ji išskėstais pirštais metėsi prie jo, surado jo pečius ir uždėjo ant jų savo rankas. Bilis stengėsi įkvėpti, bet iškart iškosėdavo orą. Tai Rozos nė kiek nenustebino. Ji žinojo, koks stiprus yra Normanas.

Dešinė Rozos ranka nuslydo nuo Bilio peties ir sugriebė jį už alkūnės. Ji bijojo panaudoti kairę ranką, nes galėjo jį sužeisti, kadangi jautė, kaip joje tvinkčioja jėga. Tikriausiai labiausiai Rozą baugino tai, jog jai šis jausmas patiko.

- Bili, - sušnibždėjo ji. - Eime. Eime su manimi.

Roza būtinai turėjo nutempti jį į viršų. Ji nežinojo kodėl, tačiau nė kiek neabejojo, kad žinojimas pats ateis, kai jo prireiks. Tačiau Bilis nė nepajudėjo, tik atsirėmė rankomis į sieną ir toliau kosėjo bei gargaliavo.

- *Eime, po perkūnais!* - griežtai sušnibždėjo Roza. Ir netgi šiomis beviltiškomis aplinkybėmis ji puikiai žinojo, į ką panašus jos balsas.

Bilis pajudėjo, o tai dabar buvo svarbiausia. Roza it akylas šuo nutempė jį per tamsų vestibiulį. Bilis vis dar kosėjo ir žiaukčiojo, tačiau pamažu ėjo iš paskos.

- *Halt!** - iš tamsos suriko Normanas. Jo balsas skambėjo oficialiai ir beviltiškai. - Halt arba šausiu!

Ne, nešausi, nes tai sugadintų tavo linksmybes, - pamanė Roza, tačiau mirusio faro 45-o kalibro pistoletas iššovė į lubas. Uždaroje vestibiulio erdvėje šūvis nuskambėjo grėsmingai. Sudegusio kordito kvapas ėmė graužti akis. Akimirką žybtelėjo raudonai geltona šviesele, palikdama žiežirbas akyse, ir Roza suprato, kodėl Normanas taip pasielgė: jis norėjo apžvelgti aplinką ir nustatyti, kur buvo jiedu su Biliu. Tiesą pasakius, prie pat laiptų.

Bilis sužiaukčiojo, tarsi ruoštųsi vemti, ir atsimušė į Rozą, priversdamas ją atsitrenkti į sieną. Stengdamasi išsilaikyti ant kojų, Roza išgirdo skubius žingsnius: Normanas bėgo prie jų.

12

Roza užlipo porą laiptelių, tempdama su savimi ir Bilį. Jis suskubo, bandydamas jai padėti. Pasiekusi antrą laiptelį, ji ištiesė kairę ranką ir nustūmė kabyklą paltams ant laiptų aikštelės tarsi kelio užtvarą. Kai Normanas užkliuvo už jos ir ėmė keiktis, Roza paleido Bilį, kuris suklupo, bet neparvirto. Jis vis dar gargaliavo, ir Roza pajuto, kaip jis susirietė, bandydamas vėl įkvėpti oro.

---

* Stok *(vok.).*

- Laikykis, - sumurmėjo ji. - Laikykis, Bili.

Roza užlipo dar porą laiptelių, tada grįžo atgal prie Bilio, tik iš kitos pusės, kad galėtų pasinaudoti kaire ranka. Jei ji ketino užvilkti Bilį iki pat viršaus, jai prireiks visos auksinės apyrankės teikiamos jėgos. Roza apkabino Bilį per liemenį - staiga našta palengvėjo. Ji ėmė lipti aukštyn kartu su juo, sunkiai kvėpuodama ir persikreipusi į dešinę lyg moteris, besistengianti išlaikyti sunkų svorį, tačiau nešnopuojanti ir nelinkstanti per kelius. Rozai dingtelėjo į galvą mintis, jog jei prireiktų, šitaip ji užtemptų Bilį ir kopėčiomis ligi pat viršaus. Kartkartėmis, norėdamas padėti, jis atsispirdavo koja, tačiau dažniausiai jo pėdos vilkosi kilimu uždengtais laiptais. Kai pasiekė dešimtą laiptelį, - pusiaukelę, - Bilis pradėjo atsigauti. Ir gerai, kadangi už jų, apačioje, pasigirdo triokštelėjimas: paltų kabykla lūžo nuo dviejų šimtų dvidešimties Normano svarų. Roza vėl išgirdo jį puolant, tačiau, regis, Normanas bandė juos prisivyti, šliauždamas keturiomis.

- Nežaisk su manim, Roza, - šnopavo jis. Kur jis dabar? Roza nežinojo. Ir nors paltų kabykla jį sulaikė, jis neatrodė sužeistas ar truputį praradęs sąmonę. - Stok, kur esi. Liaukis bandžiusi bėgti. Aš tik noriu su tavim pasi...

- *Nesiartink!*

Šešiolika... septyniolika... aštuoniolika. Čia taip pat nedegė šviesa, todėl buvo tamsu it šachtoje. Roza pakėlė koją, ieškodama devyniolikto laiptelio, tačiau jo nerado. Tikriausiai ji apsiriko: iš viso buvo ne dvidešimt, o aštuoniolika laiptelių. Tiesiog žavu. Jiedu pirmi pasiekė viršų.

- *Nesiartink, Nor...*

Siaubinga mintis prišaldė Rozą prie grindų. Ji prarijo paskutinius savo vyro vardo skiemenis, tarsi būtų pajutusi smūgį į pilvą.

Kur jos raktai? Nejau ji paliko juos laukujų durų spynoje?

Roza paleido Bilį, kad galėtų įkišti ranką į kairę odinės striukės kišenę, ir tą akimirką Normano ranka apsivijo jos blauzdą tarsi gyvatė, užsmaugianti auką, o ne suleidžianti jai nuodų. Nieko nemąstydama Roza spyrė kita koja. Jos sportbačio padas atsitrenkė į jau sumuštą Normano nosį, ir šis sustaugė iš skausmo. Šį garsą pakeitė nuostabos šūksnis, kai Normanas stvėrėsi už turėklo, nesugavo jo ir atbulas nuriedėjo laiptais žemyn. Roza išgirdo dvigubą trinktelėjimą, nes jis du kartus persivertė per galvą.

Nusisuk sau sprandą! - sušuko ji savo galvoje, kai ranka kišenėje palietė apvalų raktų žiedelį - ačiū Dievui ir Dangaus Karalijos angelams, vis dėlto ji įsikišo juos į kišenę. - *Nusisuk sau sprandą ir nud-*

vėsk ten tamsoje, nusisuk savo pašvinkusį sprandą, nudvėsk ir palik mane ramybėje!

Bet ne. Roza jau girdėjo jį besikeliant ir keikiant ją, o tada pasigirdo trinksėjimas keliais, nes Normanas vėl ėmė lipti laiptais, vadindamas ją visais atgrasiausiais vardais: pize, lesbiete, kekše ir kale.

- Aš galiu vaikščioti, - staiga prabilo Bilis. Jis kalbėjo silpnu balseliu, bet Roza vis tiek pasijuto laiminga jį išgirdusi. - Aš galiu vaikščioti, Roza, eime į tavo kambarį. Tas pamišęs šunsnukis lipa pas mus.

Bilis užsikosėjo. Už jų - visai čia pat - nusikvatojo Normanas.

- Teisingai, saulės zuikuti, pamišęs šunsnukis vėl lipa pas jus. Pamišęs šunsnukis ištrauks tavo akių obuolius iš sušiktos tavo galvelės ir privers tave juos suvalgyti. Įdomu, ar bus skanu?

- *NESIARTINK, NORMANAI!* - suklykė Roza ir nusitempė Bilį tamsiu koridoriumi.

Jos kairė ranka vis dar laikė apglėbusi Bilį per liemenį. Dešine ranka Roza grabaliojo sieną, ieškodama savų durų. Kairiame kumštyje, įremtame į Bilio šoną, ji gniaužė tris savo naujo gyvenimo raktus: nuo laukujų durų, pašto dėžutės ir buto.

- *NESIARTINK, AŠ TAVE PERSPĖJAU!*

Iš tamsos nuo laiptų, tačiau jau visai arti viršaus, atsklido visiška nesąmonė.

- *NEDRĮSK* manęs perspėjinėti, *KALE!*

Pagaliau Roza užčiuopė duris. Ji paleido Bilį, surado buto raktą (skirtingai nuo laukujų durų šis raktas turėjo kvadratinę galvutę) ir ėmė ieškoti spynos. Normano nebesigirdėjo. Ar jis ant laiptų? Ar jau koridoriuje? Tiesiai už jų, tiesiantis rankas į tą pusę, iš kur sklido duslus Bilio kvėpavimas? Roza surado spyną, priglaudė prie jos dešinį smilių, kad jos vėl nepasimestų, ir pabandė įkišti raktą. Jis netiko. Roza jautė, kaip jis prisispaudžia prie spynos plyšio, tačiau nelenda gilyn. Panika ėmė kandžioti ją iš vidaus.

- Jis nelenda! - Roza sušnibždėjo Biliui. - Tai buto raktas, bet jis nelenda į spyną!

- Apsuk jį. Tikriausiai kiši jį ne tuo šonu.

- Ei, kas ten dedas? - nepažįstamas balsas atskriejo iš viršaus, turbūt iš trečio aukšto laiptų aikštelės. Po jo sekė nesėkmingi bandymai įjungti šviesą. - Ir kodėl nedega šviesos?

- *Pasilikit...* - suriko Bilis ir vėl užsikosėjo. Pagaliau jam pavyko atsikrenkšti. - *Pasilikit, kur esate! Nelipkit žemyn. Iškvieskit p...*

- Aš *esu* policija, šūdžiau, - karštai duslus balsas tarė iš tamsos visai prie pat jųdviejų. Pasigirdo pasitenkinimo urzgesys, ir Bilis nuskrido nuo Rozos, kai jai pagaliau pavyko įkišti raktą į spyną.

- *Ne!* - kaire ranka mosuodama tamsoje, sušuko Roza. Apyrankė įkaito kaip niekada. - *Ne, palik jį ramybėje! PALIK JĮ RAMYBĖJE!*

Roza sugriebė už lygios odos, - Bilio striukės, - bet ji išslydo jai iš rankų. Vėl pasigirdo duslus šnopavimas, tarsi kažkam į gerklę būtų pripylę smėlio. Normanas nusijuokė. Šis garsas taip pat buvo duslus. Roza žengė į priekį, rankomis grabaliodama priešais save. Ji palietė Bilio striukės petį, siekė toliau ir užčiuopė kažką šlykštų: tai buvo panašu į supuvusią, bet vis tiek kažkaip gyvą mėsą, lipnią... guminę...

Guminę.

Jis užsidėjo kaukę, - suprato Roza. - *Kažkokią kaukę.*

Staiga kažkas sugriebė jos kairę ranką ir įkišo į drėgną ertmę. Rozai užteko laiko suvokti, jog tai - Normano burna, o tuomet Normano dantys sulindo į pirštų mėsą ligi pat kaulų.

Skausmas buvo nepakeliamas, tačiau Roza ir vėl pajuto ne baimę ir norą pasiduoti, leidžiant Normanui kaip visada pasiekti savo, o milžinišką iki beprotybės pyktį. Ji nesistengė išlaisvinti rankos, o tik sulenkė pirštus per antrą sąnarį, prispausdama pirštų pagalvėles prie priekinių dantų dantenų. Tada Roza sulenkė stipriosios kairės rankos riešą prie smakro ir patraukė.

Po jos ranka pasigirdo keistas pokštelėjimas, kokį gali išgirsti keliu perlauždamas lentą. Normanas krūptelėjo ir klausiamai sugargaliavo:

- *Aaaaoouuu?*

Staiga apatinė jo veido dalis išlindo it darbo stalo stalčius, visiškai atsikabinusi nuo žandikaulių. Normanas agoniškai suriko, ir Roza ištraukė savo kraujuojančią ranką galvodama: *Štai kas nutinka, kai imi kandžiotis, šunsnuki, pabandyk dar kartą.*

Normanas nuvirto aukštielninkas, palydėdamas savo nesėkmę riksmais ir marškinių čeženimu per sieną. *O dabar jis išsitrauks šautuvą,* - atsisukdama į Bilį, pagalvojo Roza. Šis stovėjo prisišliejęs prie sienos ir desperatiškai kosėjo.

- Ei, jūs, liaukitės, užteks tų juokų.

Netekęs kantrybės rėkė žmogus iš viršaus, tik, regis, dabar jis jau stovėjo antrame aukšte, pačiame koridoriaus gale. Rozos širdį užplūdo bloga nuojauta, netgi kai ji pasuko raktą spynoje ir atidarė duris. Ji suriko tai kitai moteriai būdingu balsu:

- *Nešdinkis iš čia, kvaily! Jis tave užmuš! Ne...*

Pasigirdo šūvis. Roza pažvelgė kairėn ir pastebėjo Normaną, sėdintį ant grindų, su pariestomis po savimi kojomis. Blykstelėjimas buvo per daug trumpas, kad ji atpažintų jo galvos apdangalą, tačiau

Roza vis tiek įžvelgė buliaus kaukę su kvailai išsišiepusiu snukiu. Iš burnos skylės tekėjo kraujas - jos kraujas. Roza pastebėjo į ją įbestas apdujusias Normano akis, priklausančias beždžionžmogiui, pasiruošusiam stoti į lemtingą kovą.

Rozai įstūmus Bilį vidun ir uždarius duris, besiskundžiantis kaimynas suklykė nesavu balsu. Kambaryje klaidžiojo šešėliai. Rūkas temdė gatvės žibintų metamą spindulį, kuris įprastai nušviesdavo kambarį, tačiau vis tiek po vestibiulio, laiptų ir koridoriaus ši patalpa atrodė gerokai šviesesnė.

Roza iškart pastebėjo tamsoje švytinčią apyrankę. Ji gulėjo ant naktinio staliuko šalia lempos.

Aš pati tai padariau, - nustebo Roza. Nuo šios nuostabos ji netgi pasijuto kvailai. - *Aš pati tai padariau, man pakako tik įsivaizduoti, jog ją turiu...*

Na, žinoma, - atsakė panelė Praktiškoji-Nuovokioji. - *Žinoma, pakako, kadangi apyrankė niekada neturėjo galios, niekada, visa galia buvo tavyje, galia visada buvo...*

Ne, ne. Jokių tolimesnių diskusijų. Be to, tą pačią akimirką Rozos dėmesys nukrypo kitur, kadangi Normanas taranavo duris. Pigus medis suskilo nuo tokio svorio. Durys sugirgždėjo ant savo vyrių. Kažkur toliau kaimynas iš viršaus, kurio Roza niekada nebuvo sutikusi, ėmė dejuoti.

Greičiau, Roza, greičiau! Tu juk žinai, ką daryti, kur eiti...

- Roza... iškviesk... turi iškviesti... - ištarė Bilis, bet ir vėl užsikosejo.

Be to, Roza vis tiek neturėjo laiko klausytis tokių kvailysčių. Galbūt vėliau jo mintis pasirodys visai nebloga, tačiau dabar ji būtų įstūmusi juos į pražūtį. O Roza turėjo apsaugoti jį, paslėpti... o tai reiškia, jog jiems reikėjo rasti saugią vietelę. Saugią jiems *abiems.*

Roza atidarė spintos duris, tikėdamasi išvysti tą kitą keistą pasaulį, kaip ir tą naktį jos miegamajame, kai ją pažadino griaustinis. Tuoj juos apakins ryški saulės šviesa...

Tačiau prieš akis Roza išvydo tik mažą suplėkusią spintą ir nieko kito: megztinį ir sportbačius, kuriuos čia laikydavo, dabar Roza dėvėjo. O taip, prie sienos atremtas stovėjo paveikslas, tačiau jis nei išaugo, nei pasikeitė, nei atsivėrė. Tik paprastas, iš rėmų išimtas paveikslas, kokį gali rasti antikvariate, sendaikčių turguje ar lombarde ir tiek.

Normanas vėl trenkėsi į duris. Šįkart ilga atlauža atsiskyrė nuo durų ir nukrito ant grindų. Dar du trys smūgiai, ir durys nebeatlaikys.

- Tai buvo daugiau nei paprastas paveikslas! - sušuko Roza. - Jis buvo skirtas man, ir tai buvo kažkas daugiau nei prakeiktas paveikslas! Aš įėjau į kitą pasaulį! *Žinau, kad įėjau, nes aš turiu jos apyrankę!*

Roza pasuko galvą, pažvelgė į ją ir, pribėgusi prie naktinio staliuko, paėmė ją į rankas. Apyrankė buvo daug sunkesnė ir karštesnė.

- Roza, - prabilo Bilis. Roza vos įžvelgė jį, užsiėmusį rankomis už gerklės. Regis, ant jo lūpų matėsi kraujas. - Roza, mes privalome iškviesti...

Jis suriko, nes ryški šviesa nutvieskė kambarį... tik ji nebuvo panaši į vasarinę saulės šviesą, kurios taip tikėjosi Roza. Iš atviros spintos sklido mėnesiena, nušviesdama kambario grindis.

Roza grįžo prie Bilio su apyranke rankoje ir pažvelgė vidun. Vietoj galinės spintos sienos ji išvydo kalvos viršūnę, švelniame naktiniame vėjelyje besisupančias aukštas žoles bei tamsoje spindinčius šventyklos kontūrus. Virš viso to švietė mėnulis - ryški sidabrinė moneta, besiritinėjanti juodo purpuro danguje.

Roza prisiminė šiandien matytą lapę, nors, žvelgiant į mėnulį, tai, regis, įvyko prieš tūkstantį metų. Lapė pakėlė galvą, kai jos mažyliai snaudė šalia jos po nuvirtusio medžio šaknimis, ir juodomis akimis pažvelgė į mėnulį.

Bilis atrodė sumišęs. Šviesa glostė jo odą it sidabrinės gijos.

- Roza, - neramiu balsu išlemeno jis. Jo lūpos ir toliau judėjo, tačiau jis nebepasakė nė žodžio.

Roza paėmė jį už rankos.

- Eime, Bili. Turime eiti.

- Kas čia vyksta?

Toks sumišęs Bilis atrodė vertas pasigailėjimo. Jo veido išraiška Rozai sukėlė keistai skirtingas emocijas: laukinį nekantrumą dėl jo lėtapėdiškumo ir begalinę meilę - visai ne motinišką, kuri degino jos sąmonę. Roza apgins jį. Taip. Taip. Jei prireiks, ji gins Bilį iki pat mirties.

- Nekreipk dėmesio į tai, kas vyksta. Pasitikėk manim, kaip kad aš pasitikėjau tavo sugebėjimu vairuoti motociklą. Pasikliauk manim ir eikš kartu. *Mes privalome tučtuojau išeiti!*

Roza dešine ranka pastūmė jį į priekį. Apyrankė ant kairiosios žybčiojo it auksinis riestainis. Akimirką Bilis padvejojo, bet tada Normanas sušuko ir vėl trenkėsi į duris. Surikusi iš baimės ir pykčio Roza vėl sučiupo Bilio ranką. Ji įstūmė jį į spintą, o po to ir į mėnulio apšviestą pasaulį, nusidriekusį už galinės spintos sienos.

13

Padėtis ėmė rimtai blogėti, kai kalė nuvertė paltų kabyklą ant laiptų. Normanas kažkaip į ją įsipainiojo, arba bent jau jo mylimiausias paltas. Vienas žalvarinis kabliukas kažkaip sugebėjo užkabinti palto sagos skylę (savaitės triukas!), kitas - lyg kvailas kišenvagis įlindo į kišenę, na o trečias savo žalvariniu pirštu įdūrė į ir taip jau nukentėjusius pautus. Riaumodamas ir keikdamas Rozą, Normanas pabandė mestis į priekį, tačiau pasalūniška kabykla atsisakė jį paleisti. Normanas neįstengė netgi vilkti jos iš paskos: viena jos kojelė užsikabino už turėklo vamzdžio ir prisišvartavo prie jo it inkaras.

Tačiau Normanas privalėjo atsikelti, nes nenorėjo, kad Roza ir jos skystablauzdis draugužis spėtų užsirakinti jos skylėje. Normanas neabejojo, jog įstengtų išversti duris (dirbdamas policininku jis dar ne tiek išlaužė, o keletas pasitaikė ir labai tvirtų), tačiau laikas tapo nebe jo sąjungininku. Jis nenorėjo jos nušauti, - tai būtų per daug jau greita ir lengva tokiai klajojančiai Rozai kaip ji, - bet jei padėtis nė kiek nepasikeis, jis bus priverstas pasinaudoti šia vienintele galimybe. Kokia būtų gėda!

- Leisk man žaisti, treneri! - iš palto kišenės sušuko bulius. - Aš nudegęs, geros formos, pailsėjęs ir pasiruošęs!

Taip, velniškai gera mintis. Normanas ištraukė kaukę iš kišenės ir užsimaukšlino ją ant galvos, įkvėpdamas šlapimo ir gumos smarvę. Šis sumišęs kvapas jam netgi patiko. Nuramino jį.

- Tegyvuoja bulius! - sušuko jis ir išsinėrė iš palto.

Laikydamas pistoletą rankoje, Normanas puolė pirmyn. Prakeikta kabykla lūžo nuo jo svorio, tačiau vis tiek spėjo įdurti kabliuku į kairį kelį. Normanas beveik to nepajuto. Jis šypsojosi ir kaleno dantimis kaukės viduje, mėgaudamasis panašiu į biliardo kamuoliukų susidūrimą kaukšėjimu.

- Nežaisk su manim, Roza, - Normanas pabandė atsistoti, tačiau kelis, kurį pradūrė kabyklos kabliukas, sulinko po juo. - Stok, kur esi. Liaukis bandžiusi bėgti. Aš tik noriu su tavim pasikalbėti.

Roza užriko ant jo, bet žodžiai neturėjo reikšmės. Normanas kaip įmanoma greičiau ir tyliau ėmė ropštis aukštyn. Pagaliau jis pajuto virš savęs judesius. Jis ištiesė ranką, sučiupo už jos kairės blauzdos ir suleido į ją nagus. Koks nuostabus jausmas! Sugavau! - *triumfuodamas pamanė Normanas. -* Ačiū Dievui, sugavau! Suga...

Staiga iš tamsos netikėtai išniro Rozos batas ir naujoje vietoje suknežino jam nosį. Skausmas buvo nepakeliamas: tarytum afrikietiškų bičių spiečius šėltų jo galvoje. Roza išsilaisvino, bet Normanas

beveik to nejautė: jis virto aukštielninkas, bandydamas įsitverti į turėklą ir pirštais nuslysdamas jo šonu. Jis nusikočiojo iki pat paltų kabyklos, pirštu užėmęs gaiduko saugiklį, kad pats nepaleistų sau kulkos į kaktą... o dabar tai atrodė visai įmanoma. Normanas pagulėjo akimirką, po to papurtė galvą ir vėl ėmė ropštis aukštyn.

Šįkart jo mintys nenubėgo šalin, ir sąmonė nepakilo į viršų, tačiau Normanas vis tiek net nenutuokė, ką jie šaukė jam nuo viršaus ir ką jis jiems atsakė. Priešaky stūksojo tik traumuota nosis, užliedama akis raudonu skausmu.

Normanas suvokė, jog dar kažkas bandė prisijungti prie jų vakarėlio, kažkoks niekuo dėtas prašalietis, ir Rozos numylėtas draugužis liepė jam nesikišti. Svarbiausia, kad šitaip jis išsidavė, kur esąs. Normanas puolė bukagalvį draugužį, o tas net nespėjo pasitraukti. Normanas sugriebė bukagalviui draugužiui už gerklės ir vėl ėmė jį smaugti. Šįkart jis ketino užbaigti savo darbą iki galo, tik staiga pajuto Rozos ranką sau ant veido... ant kaukės, tarytum jį glamonėtų po novokaino dozės.

Roza. Roza lietė jį. Ji čia. Pirmąkart nuo tada, kai pabėgo su prakeikta banko kortele, ji buvo čia, ir Normanas prarado susidomėjimą Rozos meilužiu. Jis sugriebė jos ranką, prakišo pro kaukės skylę sau į burną ir sukando kiek įmanydamas stipriau. Normaną apėmė ekstazė. Tik...

Tik tada kažkas atsitiko. Kažkas bloga. Kažkas siaubinga. *Atrodė, kad Roza išrovė jam žandikaulius. Skausmas pakilo nuo galvos šonų ir su triukšmu susiliejo viršugalvyje. Normanas suklykė ir atsitraukė nuo jos - kalė, prakeikta kalė, kas gi nutiko, kad ji iš pelytės pavirto į tokią pabaisą?*

Vėl prabilo niekuo dėtas prašalietis, ir Normanas jį pašovė. Jį ar dar ką nors kitą, *bet, be abejonės, pašovė, nes taip klykia tik pašauti ar deginami žmonės. Atsukęs pistoletą į tą pusę, kur ką tik stovėjo Roza ir jos bukagalvis draugužis, Normanas išgirdo trinktelint duris. Tai kalei vis tiek pasisekė įsmukti į savo skylę.*

Tačiau kol kas tai Normanui nelabai rūpėjo. Skausmas žandikauliuose užgožė nosies skausmą, kaip kad anksčiau šis buvo užgožęs sumuštą kelį ir tvinksinčius pautus. Ir ką ji jam padarė? Apatinė veido dalis atrodė ne tik atplėšta, bet ir kažkaip ištempta: *jo dantys tarytum nepriklausomi palydovai sukosi kažkur toli nuo nosies galiuko.*

Nebūk idiotas, Normi, - *sušnibždėjo jo tėvas.* - Ji tik išnarino tau žandikaulį. Tu žinai, ką dabar daryti, tad nedelsk!

- Užsičiaupk, senas sukriošėli, - pabandė ištarti Normanas, tačiau su perkreiptu žandikauliu tai nuskambėjo kaip: "Usiaup se suoolii!"

Normanas nuleido ginklą, nykščiais užkabino kaukės kraštus (ją užsidėdamas, jis užsitraukė kaukę iki galo, tad dabar buvo daug lengviau) ir švelniai prispaudė riešus prie žandikaulių. Jis jautėsi, tarsi liestų rutulinius guolius, nušokusius nuo savo ašių.

Ignoruodamas skausmą, Normanas kilstelėjo rankas ir aštriai timptelėjo. Galvą užliejo skausmas, bet todėl, kad tik vienas žandikaulis atsistatė į savo vietą. Dabar jo veidas atrodė persikreipęs it neteisingai uždarytas stalčius.

Dar ilgiau palaikyk perkreiptą veidą, Normanai, ir liksi toks visam gyvenimui! - *nusijuokė jo motina: Normanas gerai prisiminė šiuos apmaudžius žodžius.*

Jis vėl timptelėjo dešinę veido pusę. Šįkart Normanas aiškiai išgirdo trakštelėjimą, kai dešinys žandikaulis grįžo į savo vietą. Tačiau visa apatinė veido pusė atrodė kažkokia laisva, tarytum sausgyslės būtų buvusios pertemptos, ir prireiks laiko, kol jos vėl susitrauks. Normanui toptelėjo keista mintis, jog jei jis nusižiovautų, jo žandikaulis nutįstų iki pat diržo.

Kaukė, Normi, - *sušnibždėjo jo tėvas.* - Jei vėl užsitrauksi ją ant galvos, kaukė tau padės.

- Teisingai, - sutiko bulius. Jo balsas nuskambėjo neaiškiai, kadangi kaukė susiraukšlėjo ant veido, bet Normanas nesunkiai jį suprato.

Jis atsargiai užsitraukė kaukę ant galvos, pakišdamas žandikaulius po guminiu kraštu. Ir tai iš tikrųjų padėjo: kaukė it sportininko šalmas suveržė visą veidą.

- Aha, - patvirtino bulius. - Tarkim, kad aš - tavo žandikaulių laikiklis.

Atsistodamas Normanas giliai įkvėpė ir užsikišo 45-o kalibro pistoletą už diržo. Viskas gerai, - *mąstė jis.* - Čia tik vieni berniukai, ir jokių mergšių. *Jam netgi atrodė, jog per kaukės akių skyles vaizdas tapo dar aiškesnis. Be abejo, Normanas tai tik įsivaizdavo, tačiau iš tiesų taip atrodė, o tai skatino jo pasitikėjimą savimi.*

Normanas prisispaudė prie sienos ir pasileidęs trenkėsi į duris, už kurių tūnojo Roza ir jos bukagalvis draugužis. Nuo smūgio skausmingai sujudėjo net ir po tvirta kauke paslėptas žandikaulis, tačiau jis nedvejodamas vėl taranavo duris. Durys sudrebėjo, ir ilga medžio atplaiša nukrito nuo viršutinės lentos.

Staiga Normanas labai panoro, kad šalia atsirastų Harlis Bisingtonas. Jie abu būtų vienu smūgiu išvertę duris, ir Normanas būtų leidęs Harliui pasismaginti su jo žmona, kol pats susidorotų su jos

draugeliu. Pasismaginti su Roza buvo vienas nesuprantamiausių Harlio gyvenimo troškimų. Normanas negalėjo to suprasti, bet perskaitydavo Harlio akyse, kai tik šis ateidavo pas juos pasisvečiuoti.

Jis vėl trenkėsi į duris.

Po šešto smūgio - o galbūt laimingo septinto - spyna pasidavė, ir Normanas įlėkė į kambarį. Roza buvo čia, jie abu buvo, tačiau akimirką jis nieko nepastebėjo. Prakaitas bėgo į akis, temdydamas Normano regėjimą. Kambarys atrodė tuščias, tačiau to negalėjo būti.

Jie nešoko pro langą: jis buvo uždarytas ir užšautas.

Normanas bėgiojo po kambarį, kirsdamas rūko aptemdyto gatvės žibinto šviesą, ir lingavo galva, maskatuodamas ore Ferdinando ragais. Kur ji? Kalė! Kur, po paraliais, ji pradingo?

Normanas pastebėjo atidarytas duris tolimiausiame kambario kampe ir užvožtą pintinės skalbiniams dangtį. Jis puolė prie jos ir sustojo prie vonios durų. Tuščia. Nebent...

Normanas išsitraukė pistoletą ir paleido du šūvius į vonios užuolaidėlę, atverdamas porą nustebusių juodų akių gėlėtoje plastamsėje. Jis atitraukė užuolaidėlę - vonia buvo tuščia. Kulkos numušė porą porcelianinių plytelių nuo sienos - tiek ir tos žalos. Na ir gerai. Vis tiek Normanas nenorėjo jos nušauti.

Ne, bet kur ji pradingo?

Normanas grįžo į kambarį, parpuolė ant kelių (krūpteldamas nuo skausmo, tačiau beveik jo nejausdamas) ir ėmė mosuoti pistoleto vamzdžiu po lova. Nieko. Susierzinęs jis trenkė kumščiu į grindis.

Normanas patraukė prie lango; nors jo akys tvirtino visai ką kitą, bet langas buvo vienintelė likusi galimybė... ar bent jau taip jis manė, kol neišvydo ryškios mėnulio šviesos, besiveržiančios pro kitas atviras duris, kurių jis nepastebėjo pirmąkart puldamas į kambarį.

Mėnesiena? Nejau manai ją matąs? Gal išprotėjai, Normi? Nežinau, ar tu prisimeni, bet lauke karaliauja rūkas, sūneli. *Rūkas.* Ir net jei šiandien šviestų pati ryškiausia šiame amžiuje pilnatis, juk galų gale tai - spinta. Spinta, stovinti antrame aukšte.

Galbūt, tačiau Normanas jau įtikėjo, jog jo prasmirdęs prakaitu, riebuotaplaukis tarpkojų grabinėtojas ir gaidžių čiulpikas tėvelis nežinojo visko apie viską. Normanas suvokė, jog nerealu matyti mėnulio šviesą, sklindančią iš antro aukšto spintos... tačiau būtent tai jis ir matė.

Jis iš lėto priėjo prie durų, laikydamas rankoje pistoletą, ir sustingo šviesos srovėje. Pro kaukės skyles (tik, keista, dabar atrodė, tarytum jis žvelgtų pro vieną bendrą skylę) Normanas įsistebeilijo į spintą.

Nuo abiejų spintos sienų kyšojo kabliukai, tušti pakabai suposi ant metalinio vamzdžio, tačiau galinės spintos sienos nesimatė. Vietoj jos stūksojo mėnulio apšviesta kalva, apaugusi aukštomis žolėmis. Normanas matė jonvabalius, žybčiojančius tamsiame medžių tankumyne. Dangumi slenkantys debesys darydavosi panašūs į žiburėlius, kai priartėdavo prie greitai tapsiančio pilnatimi mėnulio. Kalvos papėdėje matėsi kažkokie griuvėsiai. Normanui jie pasirodė panašūs į nugriautą seną plantacijų namą arba į apleistą bažnyčią.

Aš visiškai išprotėjau, - *pamanė jis.* - Arba ji gerokai stuktelėjo man į galvą, ir dabar sapnuoju beprotiškus sapnus.

Ne, negali būti. Jokiu būdu.

- SUGRĮŽK, ROZA! - *Normanas suriko į spintą... kuri, tiesą pasakius, visai nebepriminė spintos.* - SUGRĮŽK, KALE!

Nieko. Tik tas neįtikinamas vaizdas... ir švelnus vėjelis, dvelkiantis žolėmis ir gėlėmis, galintis patvirtinti, jog tai ne vien keistoka optinė apgaulė.

Ir dar kažkas: svirplių čirpimas.

- Tu pavogei mano banko kortelę, kale, - tyliai sumurmėjo Normanas. Jis sugriebė vieną kabliuką it keleivis laikiklį metro vagone. Priešais jį driekėsi keistas mėnulio nušviestas pasaulis, tačiau baimė išnyko po pykčio priepuoliu.

- Tu pavogei kortelę, ir aš noriu su tavim pasišnekėti. Akis... į... akį.

Normanas įžengė į spintą ir pasilenkė po skersiniu, numesdamas porą pakabų ant medinių grindų. Akimirką jis pastypsojo vietoje, žvelgdamas į atsiveriantį priešais jį kitą pasaulį.

Tada žengė pirmyn.

Atrodė, tarytum jis žengtų žemyn, kaip kartais atsitinka senuose namuose, kur grindys kambariuose nebe vienodo lygumo, bet tai ir viskas. Žingsnis, ir Normanas stovėjo nebe antro aukšto kambaryje, o ant žolės. Kvapnus vėjelis kedeno jo drabužius ir netgi įsmuko pro akies skylę (taip, liko tik viena skylė; Normanas nežinojo, kaip tai atsitiko, bet, žengus tą vieną žingsnį, tai nebeatrodė keista), atgaivindamas sutinusią ir suprakaitavusią odą. Normanas sučiupo kaukę už kraštų, ketindamas ją nusiimti ir leisti vėjeliui nugairinti visą veidą, tačiau kaukė nepajudėjo iš vietos. Nė per milimetrą.

IX

AŠ ATSILYGINU

1

Bilis apsidairė aplink mėnulio nutviekstą kalvos viršūnę, visiškai nesuvokdamas, ką mato.

Jis pakėlė ranką prie sutinusio kaklo ir ėmė jį trinti. Roza jau galėjo įžvelgti ant kaklo besiskleidžiančias mėlynes.

Naktinis vėjelis it rūpestinga ranka palietė jos kaktą. Jis buvo švelnus ir šiltas bei kvepiantis vasara. Nesijautė jokios rūko drėgmės, nei sodraus didžiojo ežero, nusidriekusio į rytus nuo miesto, kvapo.

- Roza? Ar tai iš tikrųjų vyksta?

Nespėjus sugalvoti tinkamo atsakymo, ją pašaukė susirūpinęs - jau pažįstamas - balsas.

- Moterie! Ei, moterie!

Tai buvo ta pati moteris raudona suknele, tik šį kartą ji vilkėjo paprastą suknelę - regis, mėlyną, nors tokioje mėnesienoje sunku buvo nustatyti tikrąja spalvą. “Vendė Jarou” stovėjo kalvos viduryje.

- Lipkite žemyn! Negaiškite laiko! Tas, kitas, greitai bus čia, o tau reikės šį tą padaryti! Šį tą svarbaus!

Roza vis dar laikė Bilį už rankos. Ji pabandė jį patempti į priekį, tačiau Bilis pasipriešino, neramiai žvelgdamas į “Vendę”. Už jų - visai arti - Normanas išrėkė Rozos vardą.

Riksmas privertė Bilį pašokti, bet neišjudino iš vietos.

- Kas ji, Roza? Kas ta moteris?

- Nesvarbu. Eime!

Roza įsiutusi patraukė Bilį už rankos. Šis pajudėjo kartu su ja, tačiau nenuėjęs nė tuzino žingsnių susirietė, užsikosėdamas iš visų jėgų. Roza, pasinaudojusi proga, atitraukė skolintos striukės užtrauktuką ir numetė ją ant žolės. Po jos sekė ir megztinis. Roza vilkėjo berankovę palaidinę, tad lengvai užsimovė apyrankę ant rankos. Ji iškart pajuto energijos antplūdį, tačiau negalėjo sau atsakyti, ar šis jausmas tikras, ar vėl pokštauja tik jos sąmonė. Roza paskubom dirs-

telėjo per petį, beveik tikėdamasi išvysti ją puolantį Normaną, bet bent jau kol kas jo nebuvo. Roza išvydo tik ponio vežimėlį, patį ponį, rupšnojantį mėnulio sidabru nužertą žolę, bei jau anksčiau matytą molbertą. Paveikslas vėl pasikeitė. Centre stovėjo nebe moteris, o būtybė, panaši į raguotą velnią. Taip, ko gero, tai ir *buvo* velnias, tik drauge ir žmogus - Normanas. Roza prisiminė, kaip, šūviui plykstelėjus, ant jo galvos ji pastebėjo ragus.

- Mergaite, ko tokia lėta? *Judinkis!*

Roza kaire ranka apglėbė Bilį per liemenį (jo kosulio priepuolis jau rimo) ir padėjo jam nulipti iki nekantraujančios "Vendės". Artėjant prie jos, Roza jau beveik nešė Bilį ant savo rankų.

- Kas... tu? - Bilis paklausė juodaodės moters ir vėl užsikosėjo.

"Vendė" praleido klausimą pro ausis ir, taipgi apkabinusi Bilį per liemenį, padėjo Rozai jį išlaikyti. Tada ji prabilo į Rozą.

- Aš padėjau jos atsarginį *zatą* už šventyklos kampo, tad *tai* sutvarkyta... tačiau privalome paskubėti! Negalime sugaišti nė sekundės!

- Nesuprantu, apie ką tu kalbi, - atsakė Roza, nors sąmonės glūdumoje viską puikiai suprato. - Kas tas *zatas?*

- Pasilaikyk tuos klausimus sau, - atrėžė juodaodė moteris. - Geriau paskubėkime.

Prilaikydamos Bilį, jiedvi patraukė Buliaus Šventyklos link (*nuostabu, kaip greitai mane užgriuvo prisiminimai,* - pamanė Roza). Jų šešėliai bėgo šalimais. Pastatas šmėstelėjo priešais juos - tiesą pasakius, jis it gyvas ir alkanas padaras tiesiog palinko į juos. Roza labai apsidžiaugė, kai "Vendė" pasuko į dešinę, ketindama apeiti šventyklą iš šono.

Už šventyklos tarsi drabužis ant spintos kabliuko, ant spygliuoto krūmo maskatavo atsarginis *zatas.* Roza nė kiek nenustebusi su baime pažvelgė į jį. Tai buvo lygiai toks pat purpurinis chitonas, kokį dėvėjo moteris maloniu beprotės balsu.

- Užsivilk jį, - paliepė juodaodė moteris.

- Ne, - paprieštaravo Roza. - Ne, aš bijau.

- *SUGRĮŠK, ROZA!*

Bilis pašoko nuo šio balso ir, išpūtęs akis, pakreipė galvą. Jo oda buvo baltesnė už mėnesieną; jo lūpos drebėjo. Roza taip pat išsigando, tačiau po savo baime ji jautė begalinį pyktį tarytum ryklį, sukantį ratus po maža valtele. Ji vis dar beviltiškai tikėjosi, jog Normanui nepavyks jų pasiekti, jog paveikslas kažkokiu būdu užsitrenks jam prieš nosį. Tačiau dabar Roza suprato, kad to neįvyko. Normanas jau rado paveikslą ir greitai įžengs į šį pasaulį, jei dar neįžengė.

- *SUGRĮŽK, KALE!*
- Užsivilk jį, - pakartojo moteris.
- O kam? - paklausė Roza, tačiau jos rankos jau sugriebė palaidinę už kraštų ir nuvilko ją per galvą. - O kam?
- Nes to nori *ji,* o ji gauna tai, ko nori, - juodaodė moteris pasisuko į Rozą bespoksantį Bilį. - Nusisuk. Savo pasaulyje gali spoksoti į nuogumą, kol akys išvarvės, bet tik ne manajame. Nusisuk, jei nenori nukentėti.
- Roza? - neužtikrintai prabilo Bilis. - Juk tai sapnas, tiesa?
- Taip, - Roza pajuto šaltumą savo balse, - kažkokį spontanišką išskaičiavimą, - kokio anksčiau niekada negirdėjo. - Taip, tiesa. Daryk, ką ji liepia.

Bilis nusisuko tarytum komandą išgirdęs kareivis. Dabar jis žvelgė į siaurą takelį, vingiuojantį palei užpakalinę pastato sieną.

- Nusiimk ir tuos papų pakinktus, - liepė juodaodė moteris, nekantriu nykščiu durdama į Rozos liemenėlę. - Jų po *zatu* nieks nenešioja.

Roza nusimetė liemenėlę, po to nusiavė sportbačius ir nusimovė džinsus. Ji sustingo vienomis baltomis apatinėmis kelnaitėmis ir klausiamai sužiuro į "Vendę". Ši linktelėjo.

- Aha, jas taip pat.

Roza nusitraukė kelnaites ir atsargiai nuėmė drabužį - *zatą* - nuo krūmo. Juodaodė pasiskubino jai padėti.

- Nelįsk, aš pati žinau, kaip jį užsivilkti! - piktai sustabdė ją Roza ir per galvą užsimovė chitoną.

"Vendė" vertinančiai stebėjo ją, net nepajudėdama iš vietos, kai Roza minutėlę susipainiojo su peties raiščiu. Kai apsivilko *zatą,* dešinys Rozos petys liko nuogas, o apyrankė žibėjo virš kairės alkūnės. Roza tapo moters iš paveikslo atvaizdu veidrodyje.

- Dabar jau gali atsisukti, Bili, - tarė ji.

Bilis atsisuko ir atidžiai nužvelgė ją, ilgėliau užtrukdamas ties prie gražiai išausto audinio prisispaudusiais speneliais. Roza tam visai neprieštaravo.

- Tu atrodai panaši į kažką kitą, - pagaliau prabilo Bilis. - Į kažką pavojingą.
- Taip visada būna sapnuose, - atsakė Roza, vėl savo balse pajutusi šaltumą ir išskaičiavimą. Ji nekentė šio balso... bet kartu juo ir žavėjosi.
- Ar man reikia tau pasakyti, ką daryt? - paklausė juodaodė moteris.
- Ne, žinoma, ne.

Roza pakėlė balsą, kuris nuskambėjo muzikaliai ir drauge žvėriškai, primindamas tos, kitos, balsą... tik, deja, jis *priklausė pačiai* Rozai.

- *Normanai!* - suriko ji. - *Normanai, aš čia!*

- Viešpatie švenčiausias, Roza, ne! - sudejavo Bilis. - Gal pakvaišai?

Jis pabandė sugriebti ją už peties, tačiau Roza staigiai nupurtė jo ranką, perspėjančiai dėbtelėdama į jį. Bilis pasitraukė nuo jos, kaip kad anksčiau ir "Vendė Jarou".

- Tai vienintelė išeitis ir ji - *teisinga.* Be to... - Roza neužtikrintai pažvelgė į "Vendę". - Juk man nieko nereikės *daryti,* tiesa?

- Nereikės, - atsakė moteris mėlynu apdaru. - Viską atliks pati ponia. Jei bandysi pasipainioti jai po kojų, - ar padėti jai, - ji privers tave pasigailėti. Tau reikės tik atlikti tai, ko tas šunsnukis ir tikisi.

- Palydėti jį, - sumurmėjo Roza, ir jos akys sublizgėjo mėnesienoje.

- Teisingai. Palydėk jį žemyn takeliu. Sodo takeliu.

Roza įkvėpė oro ir vėl jį pašaukė, jausdama, kaip apyrankė degina ranką lyg keista, klaikiai saldi ugnis. Jai patiko jos balsas, toks garsus it jos senasis vaikiškasis karo riksmas kukurūzuose.

- *Aš čiaaaa, Normanai!*

Bilis išsigandęs spoksojo į ją. Rozai nepatiko tas jo žvilgsnis, tačiau ji *norėjo* jį išvysti. *Tikrai.* Juk jis - vyras, tiesa? O vyrai kartais turi žinoti, ką reiškia bijoti moters, ar ne? Kartais tai - vienintelė moters apsauga.

- Bėk, - paragino juodaodė. - Aš pasiliksiu čia su tavo vaikinu. Mes būsime saugūs. Tas, kitas, perbėgs per šventyklą.

- Iš kur tu žinai?

- Nes jie visados taip daro. Prisimink, kas jis toks.

- Bulius.

- Teisingai, bulius. O tu - mergaitė, mojuojanti šilkine skrybėle, kad jį prisiviliotum. Tik neužmiršk: jei jis tave sugaus, jo nuo savęs nebeatitrauksi. Jei jis tave sugaus, jis tave užmuš. Štai taip. Nei aš, nei mano ponia nebegalės atitraukti jo nuo tavęs. Jis nori ryti tavo kraują.

Žinau tai geriau nei tu, - pamanė Roza. - *Jau seniai tai žinau.*

- Neik, Roza, - paprašė Bilis. - Pasilik su mumis.

- Ne.

Ji praėjo pro jį, pajusdama, kaip spyglys įsminga į šlaunį. Skausmas buvo toks pat saldus kaip ir jos riksmas. Netgi jausmas, kaip kraujas teka per odą, buvo saldus.

- Mažoji Roza.

Ji atsigrįžo.

- Tu turi jį aplenkti. Ir žinai kodėl?

- Taip, žinoma, žinau.

- Ką turėjai omeny, sakydama, kad jis - bulius? - paklausė Bilis. Jis atrodė sunerimęs, irzlus... tačiau Roza dar niekad taip jo nemylėjo kaip dabar. Bilio veidas buvo toks išbalęs ir toks bejėgis.

Jis vėl užsikosėjo. Roza uždėjo ranką jam ant peties, labai bijodama, kad jis gali ją numesti. Tačiau to neatsitiko, bent jau kol kas.

- Pasilik čia. Pasilik čia ir būk ramus.

Roza nuskubėjo į priekį. Bilis dar spėjo išvysti mėnulio apšviestą chitono kraštelį tolimiausiame šventyklos gale, nuo kur vėrėsi takelis, ir viskas - Roza išnyko.

Po akimirkos jos riksmas vėl sudrebino naktį:

- *Normanai, su ta kauke tu atrodai toks kvailys,* - pauzė, ir vėl: - *Aš daugiau tavęs nebebijau, Normanai...*

- Viešpatie, jis ją nužudys, - sumurmėjo Bilis.

- Galbūt, - atsakė moteris mėlyna suknele. - *Kažkas* tai tikrai šiąnakt žus...

Ji nutilo ir išpūtusi akis pakėlė galvą.

- Ką išgird...

Juoda ranka užčiaupė Biliui burną. Jis pajuto joje glūdinčią jėgą. Visiškas tikrumas užplūdo Bilio sąmonę, kai delnas užspaudė burną, o pirštų galiukai įsirėžė į skruostus: tai ne sapnas. Bilis daugiau nebegalėjo savęs įtikinti, kad sapnuoja.

Juodaodė moteris pasistiebė ant pirštų galų ir lyg meilužė prisišliejo prie jo, vis dar neatitraukdama rankos nuo Bilio lūpų.

- *Ša,* - sušnibždėjo ji Biliui į ausį. - *Jis ateina.*

Bilis išgirdo žolės ir lapų šlamesį bei sunkų švilpiantį šnopštimą. Tokius garsus, Bilio nuomone, galėjo išgauti tik daug sunkesni už Normaną Danielsą žmonės, sveriantys nuo trijų iki trijų šimtų penkiasdešimties svarų.

Arba didžiulis gyvulys.

Juodaodė iš lėto atitraukė ranką nuo Bilio burnos, ir jiedu sustingo vietoje, įsiklausydami į artėjančios būtybės žingsnius. Bilis apkabino moteriškę, ir ji padarė tą patį. Taip jiedu ir stovėjo - Bilis ėmė kažkodėl neabejoti, jog Normanas - ar kuo ten jis pavirto - neis per pastatą. Jis - *ta būtybė* - apeis aplinkui ir juos pastebės. Sekundę jis pakas žemę, nuleidęs galvą žemyn, o tada nusivys juodu siauru beviltišku takeliu, mindydamas ir badydamas juos.

- Šššš, - sušnibždėjo "Vendė".

- *Normanai, tu idiotas...*

Iki jųdviejų it dūmas ar mėnesiena atskriejo Rozos balsas.

- *Tu toks kvailys... nejau manai galėsiantis mane sugauti? Kvailas senas bulius!*

Pasigirdo skardus juokas. Šis garsas privertė Bilį prisiminti stiklo pluoštą, atdarus šulinius bei tuščius kambarius vidurnakty. Jis nusipurtė ir pajuto, kaip pašiurpo jo rankos.

Priešais šventyklą stojo tyla (kurią pertraukdavo tik vėjo šuorai, sujudindami spygliuotus krūmus tarytum susivėlusius plaukus šukuojanti ranka), nutilo ir Roza. Virš galvų mėnulis palindo po debesiu, nudažydamas jo pakraštėlius sidabru. Danguje sužibo žvaigždės, tačiau Bilis neatpažino nė vieno jų derinio. Tada pasigirdo vėl:

- *Norrr - manaaai... nejau nenori su manim pasikaaalbėėėti?*

- Būtinai pasikalbėsiu, - atsakė Normanas Danielsas, ir Bilis pajuto, kaip juodaodė moteris krūptelėjo iš nustebimo, nors ir jo paties širdis vos neiššoko iš krūtinės. Normanas stovėjo ne daugiau kaip už dvidešimties jardų. Tarytum jis būtų tyčia kėlęs triukšmą, leisdamas jiems sekti jo žingsnius, o po to, kai jam prireikė tylos, jis tapo visiškai tylus. - Pasikalbėsiu su tavim akis į akį, kekše.

"Vendės" pirštas užspaudė Bilio lūpas, tačiau jam to nė nereikėjo. Jų akys sustingo, ir Bilis pastebėjo, jog moteris irgi ėmė dvejoti, ar Normanas eis per šventyklą.

Tyla pavertė laiką amžinybe. Netgi Roza kažko laukė.

Truputį nutolęs, pagaliau vėl prabilo Normanas.

- O, senas kalės vaike. Ką tu čia darai?

Bilis dėbtelėjo į "Vendę". Ji nežymiai papurtė galvą, parodydama, jog taipgi nieko nesupranta. Bilis suvokė siaubingą dalyką: jis norėjo kosėti. Tvinkčiojimas už minkšto gomurio tapo nebepakeliamas. Bilis ranka užsidengė burną ir pabandė sulaikyti kosulį gerklėje, žinodamas, kad moteris susirūpinusi žvelgia į jį.

Ilgam jo nesulaikysiu, - mąstė Bilis. - *Viešpatie, Normanai, kodėl tu nepaskubi? Anksčiau buvai toks staigus.*

Iš tolumos atsklido pritarimas:

- *Norrrr - manaaai! Tu toks velniškai LĖĖĖTAS, Norrr - manaaai!*

- Kalė, - tarė balsas iš kitos šventyklos pusės. - Dar palauk tu man.

Žvirgždas sugirgždėjo po kojomis. Dar po akimirkos Bilis išgirdo žingsnių aidą ir suprato, kad Normanas įėjo į pastatą, kurį juodaodė moteris vadino šventykla. Jis suvokė ir dar vieną dalyką: noras kosėti praėjo - bent jau laikinai.

Bilis palinko prie moters mėlyna suknele ir sušnibždėjo jai į ausį.

- O ką dabar darysime?

Jos šnabždesys palietė jo ausį.

- Lauksime.

2

Normaną labai išgąsdino prie veido prilipusi kaukė, tačiau nespėjus išgąsčiui virsti panika jis prieš save išvydo šį tą, kas visiškai nutraukė mintis apie kaukę. Normanas nuskubėjo šlaitu žemyn ir pasilenkė. Jis pakėlė megztinį, pasukiojo jį ir numetė šalin. Tada pakėlė striukę. Taip, šitą vilkėjo ji. Tai buvo motociklininko striukė. Vaikinas turėjo motociklą, ir ji važinėjosi su juo, tikriausiai prispaudusi savo klyną prie jo šiknos. Striukė jai per didelė, - *pamanė Normanas.* - Jis paskolino ją Rozai. *Nuo šios minties jis įniršo ir apspjovė striukę, prieš numesdamas ją į šalį. Tada pašoko ant kojų ir intensyviai apsidairė.*

- Kalė, - sumurmėjo Normanas. - Purvina apgavikė kalė.

- Normanai! - *balsas atskriejo iš tamsos, akimirkai sulaikydamas jo kvėpavimą.*

Arti, - *mąstė Normanas.* - Dievulėliau, ji visai arti. Regis, ji tame pastate.

Jis sustingo, laukdamas kito Rozos šūksnio. Po akimirkos ji vėl suriko:

- Normanaiii, aš čia!

Jo rankos palietė kaukę, tačiau nebandė jos nutraukti, o tik paglostė ją.

- Tegyvuoja bulius, - sumurmėjo Normanas ir pasileido šlaitu žemyn, pastato griuvėsių link. Jam atrodė, kad jis mato pėdsakus, vedančius ton pusėn - numintas žoles, kur buvo statomos pėdos - tačiau mėnesiena trukdė juos įžvelgti.

Tarytum norėdama patvirtinti jo teisumą, Roza vėl pašaipiai suriko:

- Aš čiaaa, Normanai!

Tarsi ji jo visai nebijotų ir tyčia viliotų prie savęs. Kalė!

- Tik stovėk, kur stovėjai, Roza, - sumurmėjo Normanas. - Stovėk ir nejudėk.

Už diržo jis vis dar buvo užsikišęs pistoletą, bet Normanas neketino juo pasinaudoti. Jis nežinojo, ar haliucinacijose galima šaudyti, tačiau visai netroško to išsiaiškinti. Normanas tenorėjo pasikalbėti

su savo mažyte klajojančia Roza ir iš daug arčiau, nei bet kuris ginklas galėjo leisti.

- Normanai, su ta kauke tu atrodai toks kvailys... Aš daugiau tavęs nebebijau, Normanai...

Greitai manysi visai kitaip, kale, - *pamanė Normanas.*

- Normanai, tu - idiotas!

Gerai, galbūt ji ir ne pastate; regis, ji išėjo per jį į kitą pastato pusę. Nesvarbu. Jei ji mano galėsianti pralenkti jį lygioje vietovėje, tai greitai labai nustebs. Ir paskutinį kartą savo gyvenime.

- Tu - toks kvailys!.. Nejau manai galėsiantis mane sugauti? Kvailas senas bulius!

Normanas pasitraukė į dešinę ir nutilo, vis kartodamas sau, jog nedera elgtis it - cha cha - buliui porceliano parduotuvėje. Jis sustojo prie suskilusių laiptų, vedančių į šventyklą (taip, Normanas pagaliau suprato, jog tai šventykla iš graikiškų pasakėlių, kokias skaitė dar mokykloje), ir nužvelgė ją. Pastatas buvo apleistas ir dūlėjo, tačiau vietovė neatrodė bauginanti. Keista, Normanas čia jautėsi lyg namie.

- Norrr - manaaai... nejau nenori su manimi pasikalbėėėti?

- Būtinai pasikalbėsiu. Pasikalbėsiu akis į akį, *kekše.*

Normanas pastebėjo kažką aukštose žolėse į dešinę nuo laiptų: didžiulį akmeninį veidą, atidžiai spoksantį į dangų. Penki žingsniai, ir Normanas jau žiūrėjo į akmenį, norėdamas įsitikinti matąs tai, ką galvojo matąs. Taip, tikrai. Milžiniškas žolėmis apaugęs akmuo turėjo jo tėvo veidą. Jo tuščios akys idiotiškai šypsojosi mėnesienoje.

- O, senas kalės vaike. Ką tu čia darai?

Akmeninis tėvas neatsakė, užtat prabilo Normano žmona.

- Norrr - manaaai... tu toks velniškai LĖTAS, Norrr - manaaai!

Na ir gražiai gi jos išmokė ją kalbėti, - *pastebėjo bulius, tik dabar jis laidė pastabas iš Normano sąmonės.* - Ji susidėjo su tikrai nuostabiais žmonėmis, nėra jokių abejonių - jie pakeitė visą jos gyvenimą.

- Kalė, - drebančiu balsu iškošė Normanas. - Dar palauk tu man.

Jis nusisuko nuo akmeninio veido, atsispirdamas pagundai apspjauti jį, kaip anksčiau Rozos striukę... ar net atsegti kelnes ir jį apmyžti. Žaidimams nebeliko laiko. Normanas nuskubėjo laiptais aukštyn žiojėjančio juodo įėjimo į šventyklą link. Kiekvienąkart pastatant koją, skausmas persmelkdavo ją, nugarą ir suniokotą žandikaulį. Atrodė, tarytum tik kaukė prilaikė žandikaulį savo vietoje. Be to, velniškai jį skaudėjo. Gaila, kad jis su savim nepasiėmė aspirino iš farų mašinos.

Ir kaip ji galėjo taip padaryti, Normi? - *sušnibždėjo balsas iš sąmonės gelmių. Jis vis dar buvo panašus į jo tėvo balsą, tačiau Normanas dar niekad negirdėjo, kad tėvas būtų toks neužtikrintas ir sunerimęs.* - Kaip ji išdrįso taip pasielgti? Kas jai nutiko?

Normanas stabtelėjo ant viršutinio laiptelio. Jam skaudėjo veidą, o apatinis žandikaulis atrodė laisvas it ratas, atsukus veržles.

Aš nežinau ir man nerūpi, - *atsakė jis vaiduokliškam balsui.* - Bet pasakysiu tau vieną dalyką, tėveli - jei tik esi mano tėvas: kai aš ją rasiu, tas "nutikimas" jai greitai baigsis. Gali tuo neabejoti.

Ar tikrai nori tai išbandyti? - *paklausė balsas, ir jau bepradedąs žengti į priekį Normanas vėl sustojo ir įsiklausė.*

Žinai, kas gali būti išmintingiau? Viską baigti. Žinau, kaip tai skamba, tačiau vis tiek noriu, kad mane suprastum, Normi. Jei būtų mano valia, aš apsisukčiau ir grįžčiau atgal. Kadangi čia viskas ne taip. Velniškai ne taip. Nežinau, kas tai, bet nujaučiu, jog tai spąstai. Ir jei pakliūsi į juos, nukaręs žandikaulis ar nenusitraukianti nuo galvos kaukė taps vienais niekais, palyginus su tuo, kas tavęs laukia. Kodėl negali apsisukti ir grįžti atgalios? Grįžti į jos nuomojamą butą ir ten jos palaukti?

- Todėl, kad jie ateis, tėveli, - *atsakė Normanas. Jį pritrenkė balso įtikinamumas, tačiau jis negalėjo su juo sutikti.* - Ateis farai ir mane suims. Jie suims mane, man nespėjus nė užuosti jos kvepalų. Ir todėl, kad ji iškeikė mane. Todėl, kad ji pavirto kekše. Tai matyti ir iš jos kalbos.

Nekreipk dėmesio į jos kalbas, idiote! Jei ji nuėjo šunkeliais, tai palik ją josios draugužėms! Galbūt dar ne vėlu viską baigti, kol visa tai nesprogo tau tiesiai į veidą.

Normanas apgalvojo tai... ir, pakėlęs akis į šventyklą, virš durų perskaitė išraižytus žodžius: "TA, KURI PAVOGĖ SAVO VYRO BANKO KORTELĘ, NEVERTA TOLESNIO GYVENIMO".

Abejonės išgaravo. Ne, daugiau jis nebeklausys klynus grabaliojančio savo tėvo. Normanas įžengė į drėgną šventyklos tamsą. Buvo tamsu... bet jis įstengė matyti. Mėnulio šviesa statmenai krito pro siauručius langelius, apšviesdama griuvėsius, panašius į bažnyčią, į kurią Roza su savo šeima vaikščiodavo Obreivilyje. Normanas slinko į priekį per nukritusių lapų krūvas, o kai cypsinčių šikšnosparnių būrys ėmė sukti ratus jam palei veidą, jis tik sumosavo rankomis, nuvydamas juos šalin.

- Nešdinkitės, kekšių vaikai, - sumurmėjo jis.

Išniręs pro duris į dešinę nuo altoriaus ir atsidūręs ant mažų akmeninių laiptų, Normanas pastebėjo kažkokią skiautelę, užkibusią

ant krūmo. Jis pasilenkė, ištraukė ją ir pakėlė prie akių. Tokioje šviesoje buvo sunku įžiūrėti, bet, regis, skautelė buvo raudonos ar rožinės spalvos. Nejau Roza vilkėjo tokios spalvos drabužius? Normanas manė, kad ji dėvėjo džinsus, tačiau viskas susipainiojo jo sąmonėje. Net jei ji ir dėvėjo džinsus, ji juk nusimetė bukagalvio paskolintą striukę, o po ja...

Už jo pasigirdo švelnus garsas, tarsi vėliavėlė pleventų vėjyje. Normanas atsigręžė, ir rudas šikšnosparnis rėžėsi tiesiai jam į veidą. Jo sparnai trankėsi į Normano skruostus, ūsuotas snukis stengėsi įkąsti.

Normanas sugriebė pistoleto vamzdį, tačiau jį paleidęs sučiupo šikšnosparnį ranka ir sutriuškino sparnų kaulus it koks pamišęs muzikantas, grojantis koncertina. Jis sulenkė šikšnosparnį ir taip smarkiai perplėšė jį perpus, kad net viduriai ištiško ant batų.

- Reikėjo nelįsti man prie veido, šūdžiau, - tarė Normanas ir nusviedė šikšnosparnio liekanas į šventyklos šešėlį.

- Puikiai moki žudyti šikšnosparnius, Normanai.

Viešpatie švenčiausias, kaip arti - iškart už jo! Normanas taip greitai apsisuko, kad vos neprarado pusiausvyros ir nenudardėjo nuo akmeninės laiptų pakylos.

Žemė už šventyklos driekėsi žemyn upelio link, ir pusiaukelėje prie jo negyviausiame pasaulyje sode stovėjo jo mieloji klajojanti Roza - stovėjo mėnesienoje ir žvelgė į jį. Normaną pribloškė trys dalykai: pirma, Roza buvo be džinsų ir vilkėjo trumpą suknelę, kuri tiko tik brolijos togų vakarėliams. Antra, Roza pakeitė plaukų spalvą: dabar ji buvo susipynusi baltus plaukus į kasą.

Ir trečia, ji buvo graži.

- Šikšnosparniai ir moterys, - šaltai tarė ji. - Tai ir viskas, ar ne? Man beveik tavęs gaila, Normanai. Tu - apgailėtina vyro parodija. Ne, tu ne vyras. Ir netgi ta kvaila kaukė nepadės tau juo tapti.

- AŠ TAVE UŽMUŠIU, KALE! - Normanas nušoko nuo pakylos ir pasileido kalva žemyn prie Rozos. Jo raguotas šešėlis negyva žole vilkosi šalia jo mėnesienoje.

3

Akimirką Roza sustingo vietoje, įtempusi visus savo kūno raumenis, kai tuo tarpu Normanas pasileido jos link, šaukdamas savo kaukės viduje. Ją išjudino netikėtas atgrasus įvaizdis, kurį tikriausiai pasiuntė panelė Praktiškoji-Nuovokioji. Jame Roza išvydo teniso raketę ir kruviną jos rankeną.

Ji apsisuko, pakeldama *zato* sijonėlį, ir nuskubėjo prie upelio.

Akmenys, Roza... jei įkrisi į vandenį...

Bet ji nesiruošė įkristi. Ji buvo tikra Roza, Roza Tikroji, todėl nesiruošė įkristi. Nebent imtų manyti, kas gali nutikti. Vandens kvapas ėmė graužti akis... ir privertė pajusti troškulį. Roza pakėlė kairę ranką, smiliaus ir didžiojo piršto krumpliais užspaudė nosį ir peršoko ant antro akmens. Nuo čia šoktelėjo ant ketvirto, o tada - į krantą. Kaip lengva. Vieni niekai. Bent jau kol jos kojos nepaslydo, ir Roza, išsitiesusi ant žemės, nepradėjo pati slysti glotnia žole atgal į juodą vandenį.

4

Normanas pamatė, kaip ji parkrito, ir nusijuokė. Regis, Roza ruošėsi sušlapti.

Nesijaudink, Roza, - *pamanė jis.* - Aš iššvejosiu tave ir išpurtysiu iš tavęs visą vandenį. Gali tuo neabejoti.

Roza vėl užsiropštė ant kranto ir metė išgąstingą žvilgsnį sau per petį... tik bijojo ji ne Normano, o vandens. Jai atsikėlus, Normanas pastebėjo jos nuogą it kūdikio užpakalį, ir atsitiko neįtikėtinas dalykas: jo diegas ėmė kietėti kelnėse.

- Ateinu, Roza, - sušvokštė jis. Taip, o greitai jis eis ir kitu būdu, jei taip galima pasakyti.

Normanas nuskubėjo prie upelio, mindydamas mažyčius Rozos pėdsakus po kvadratiniais Hampo Petersono batų padais. Jis pasiekė vandenį, kai Roza užsiropštė į kitą krantą. Akimirką ji pastovėjo ten, žvelgdama atgal. Šįkart ji žiūrėjo į jį. Staiga Roza parodė jam tokį gestą, kad jis iš nuostabos apmirė vietoje.

Roza iškėlė į viršų didįjį pirštą.

Po to ji tuo pačiu pirštu pasiuntė jam oro bučinį ir nubėgo į negyvų medžių giraitę.

Ar matei tai, Normi, drauguži? - *paklausė bulius.* - Ta kalė ką tik pasiuntė tave velniop. Ar matei tai?

- Taip. Mačiau. Aš tuo irgi pasirūpinsiu. Aš viskuo pasirūpinsiu.

Tačiau Normanas neketino it akis išdegęs bėgti per upelį ir galbūt į jį įkristi. Rozai kažkodėl nepatiko vanduo, todėl pasisaugos ir jis, atsargiai žengdamas kiekvieną žingsnį. Galbūt šiame prakeiktame upelyje knibždėte knibžda tų mažų Pietų Amerikos žuvelių dideliais dantimis, kurios per dieną gali "išrengti" karvę iki jos skeleto. Normanas nežinojo, ar galima iliuzijose užmušti žmogų, tačiau visa tai atrodė realu.

Ji parodė man savo subinę, - *mąstė jis.* - Nuogą subinę. Galbūt ir aš jai turėsiu ką parodyti... kaip ten sakoma? Akis už akį, dantis už dantį.

Normanas apnuogino dantis, nutaisydamas niūrią miną, ir padėjo Hampo batą ant pirmojo balto akmens. Mėnulis pasislėpė už debesies. Kai jis vėl pasirodė, Normanas jau buvo nuėjęs pusę kelio per upelį. Jis smalsiai pažvelgė į vandenį, bet smalsumas greitai virto siaubu. Mėnulio šviesa skrodė vandenį tiek pat, kiek skrostų tekantį purvą, tačiau ne tai užgniaužė jo kvapą ir privertė sustoti. Juodame vandenyje atsispindėjo visai ne mėnulis, o išblyškusi išsišiepusi žmogaus kaukolė.

Gurkštelk šio mėšlo, Normi, - *sušnibždėjo kaukolė.* - Po velnių, jei nori, gali išsimaudyti. Tik pamiršk šias kvailystes. Gurkštelk ir pamirši. Gurkštelk ir nebeliks jokių problemų. Nieko nebeliks.

Tai skambėjo taip įtikinamai. Normanas pakėlė galvą, ko gero, norėdamas įsitikinti, ar mėnulis danguje taip pat atrodė panašus į kaukolę, bet vietoj jo išvydo Rozą. Ji stovėjo ant takelio, vingiuojančio į negyvų medžių giraitę, šalia vaiko iškeltomis rankomis su pasistojusiu linksmakočiu statulos.

- Taip lengvai nepaspruksi, - sušvokštė Normanas. - Aš ne...

Akmeninis berniukas sujudėjo. Jo rankos nusileido ir sučiupo Rozą už dešinio riešo. Roza suriko ir nesėkmingai pabandė ištrūkti. Akmeninis berniukas šypsojosi. Normanui bežiūrint, jis iškišo marmurinį liežuvį ir viliojančiai pavizgino juo prieš Rozą.

- Šaunuolis, - sušnibždėjo Normanas. - Sulaikyk ją, prašau sulaikyk.

Jis nušoko į kitą krantą ir, ištiesęs dideles rankas, pasileido prie savo nepaklusnios žmonos.

5

- Ar nori su manim pasidulkinti? - gergždžiančiu balsu pasiteiravo akmeninis berniukas. Rozos riešą suspaudusios rankos buvo kampuotos ir sunkios. Ji žvilgtelėjo per petį ir išvydo į krantą nušokantį Normaną.

Kaukės ragai sumataravo naktiniame ore. Jis paslydo ant slidžios žolės, bet nepargriuvo. Pirmąkart nuo tada, kai suprato, jog policijos mašinoje sėdi Normanas, Roza pajuto paniką. Tuoj jis ją sugaus, o kas tada? Jis mirtinai ją sukandžios, ir ji mirs klykdama nesavu balsu, užuosdama “English Leather” kvapą. Jis...

- Nori pasidulkinti? - kamantinėjo akmeninis berniukas. - Nori pasiritinėti, Roza, keturpėsčia parpuolus ant grind...

- *Ne!* - suriko ji. Jos pyktis it raudona užuolaida uždengė visas mintis. - *Ne, palik mane ramybėje, liaukis svaidęs tą mokyklinukų šlamštą ir palik mane RAMYBĖJE!*

Roza užsimojo kaire ranka, visai nepagalvodama, kaip gali skaudėti, jei ji sumurkdys savo kumštį į marmurinės statulos veidą... bet, tiesą pasakius, visai neskaudėjo. Tarytum tvotum mūrdaužiu per kažką lipnų ir supuvusį. Akimirką Roza išvydo naują veido išraišką - gašlumą pakeitė nuostaba - ir veidas suskilo į šimtus tešlos spalvos dalelių. Sunkios slegiančios rankos paleido Rozos riešą, tačiau ant jos vos neužvirto Normanas, įnirtingai šnopuodamas pro kaukę ir tiesdamas į ją rankas.

Roza nusisuko, jausdama, kaip vienas jo pirštas nusliuogia *zato* peties raiščiu, ir pasileido tekina.

Dabar prasidės tikros lenktynės.

6

Roza skuodė kaip vaikystėje, kol jos praktiškoji nuovokioji motina nepradėjo atkakliai mokyti Rozos Dianos Maklendon, kas dera ir kas nedera tikrai damai (bėgimas, ypač kai tavo krūtis lingavo priešaky, tikrai neįėjo į deramų dalykų sąrašą). Nulenkusi galvą ir suspaudusi kumščius, Roza bėgo iš visų jėgų. Iš pradžių ji jautė jai ant kulnų belipantį Normaną, tačiau pamažu jis ėmė atsilikinėti, nors Roza to ir nežinojo. Ji girdėjo, kaip jis šnopščia ir bliauna truputį atsilikęs: jo balsas skambėjo lygiai taip pat kaip Erinėjaus labirinte. Roza taipgi jautė savo kvėpavimą ir į šalis maskatuojančią savo kasą. Tačiau visų labiausiai ji jautė pašėlusį nuovargį bei kraują, užplūstantį galvą, kad, rodės, ji tuoj sprogs, bet ir tai būtų buvusi tikra palaima. Roza pakėlė akis į viršų ir išvydo kartu su ja lekiantį mėnulį, skuodžiantį žvaigždėtu dangumi už medžių šakų, it gyvų palaidotų ir bandančių išsilaisvinti milžinų rankų. Kai Normanas suriaumojo ant jos, liepdamas sustoti ir liautis vaidinti kekšę, Roza netgi nusijuokė. *Jis mano, kad aš su juo tik žaidžiu,* - pagalvojo ji.

Roza padarė posūkį ir išvydo žaibo nutrenktą medį, užvirtusį ant tako. Nebuvo laiko jį aplenkti, o jei bandys sustoti, tai tik pasimaus ant vienos ar daugiau negyvų išsikišusių medžio šakų. Net jei ir to išvengtų, iš paskos ją vijosi Normanas. Roza šiek tiek nuo jo atsiplėšė, bet jei sekundėlę stabteltų, jis pultų ją it šuo triušį.

Visa tai Roza apgalvojo vienu akimirksniu. Tada šaukdama - galbūt iš baimės, galbūt dėl abiejų priežasčių - Roza liuoktelėjo pirmyn, ištiesusi prieš save rankas lyg Supermergaitė, ir peršokusi per medį nugriuvo ant kairio peties. Ji persivertė kūliais, apsvaigusi pašoko ant kojų ir išvydo iš kitos medžio pusės į ją spoksantį Normaną. Jo rankos spaudė dvi apdegusias šakas. Normanas dusliai šnopavo. Papūtė vėjelis, ir Roza užuodė nuo jo atsklindantį ne tik prakaito ir "English Leather" kvepalų kvapą.

- Tu vėl pradėjai rūkyti, ar ne? - paklausė ji.

Akys žemiau apkaišytų guminių ragų kvailai dėbtelėjo į ją. Apatinė kaukės dalis persikreipė, tarytum už jos esantis veidas bandytų nusišypsoti.

- Roza, - tarė bulius. - Liaukis.

- Aš nė *Roza,* - atrėžė ji ir nusijuokė, tarsi jis būtų bukiausias padaras pasaulyje - *el toro dumbo**, - o *Roza Tikroji.* Tačiau tu nebesi tikras Normanas... tiesa? Netgi sau pačiam. Bet tai jau nebesvarbu, bent jau man, nes aš su tavim išsiskyriau.

Roza nusisuko ir nuskuodė tolyn.

7

Tu nebesi tikras, - *mąstė Normanas, apeidamas medžio viršūnę, kur buvo galima laisvai praeiti. Roza kiek kojos neša nubėgo nuo medžio, tačiau vėl išėjęs ant tako Normanas neskubėjo. Vidinis balsas, kuris niekada jo nenuvylė, paaiškino jam, kad takas jau greitai baigsis. Tai turėjo jį pradžiuginti, tačiau Normano galvoje vis skambėjo paskutiniai Rozos žodžiai, prieš jai atsukant dailutį užpakaliuką.*

Aš - Roza Tikroji, o tu nebesi tikras, netgi sau pačiam... aš su tavim išsiskyriau.

Na, - *galvojo Normanas,* - dėl pastarojo tu neklydai. Tikrai bus skyrybos, bet tik pagal mano numatytas sąlygas, Roza.

Normanas truputį pabėgėjo, tada stabtelėjo ir nusišluostė kaktą, visai nenustebdamas, kad ranka sušlapo nuo prakaito, nors jis vis dar dėvėjo kaukę.

- Geriau sugrįšk, Roza! - pašaukė jis. - Tai tavo paskutinis šansas!

- Sugauk mane, - atsakė ji. Rozos balsas skambėjo kitaip, tačiau Normanas negalėjo suprasti kaip. - Sugauk mane, Normanai, dabar jau nebedaug trūksta.

---

* Kvailas jautis *(isp.).*

Tikrai ne. Jis nusivijo ją per pusę šalies į kitą pasaulį, sapną ar dar velniai žino kur, bet dabar jai nebebuvo, kur bėgti.

- Nebėra kur bėgti, širdele, - tarė Normanas ir sugniauždamas kumščius patraukė Rozos balso link.

8

Roza išbėgo į apvalią proskyną ir išvydo save, klūpančią prie vienintelio gyvo medžio. Ji buvo atsukusi nugarą, nulenkusi galvą, tarsi melstųsi ar medituotų.

Ne aš, - nervingai pamanė Roza. - *Tai tikrai ne aš.*

Bet taip galėjo būti. Atsukusi nugarą moteris, klūpanti po granatmedžiu, laisvai galėjo būti jos dvynė sesuo: toks pat ūgis, stotas, tokios pat ilgos kojos ir platūs klubai. Moteris vilkėjo tokį pat purpurinį chitoną - kurį juodaodė moteris pavadino *zatu* - jos balti plaukai, supinti į tokią pat kaip Rozos kasą, krito iki pat liemens. Vienintelis skirtumas, kad abi moters rankos buvo nuogos, nes apyrankę turėjo Roza. Tačiau Normanas tikrai to nepastebės. Jis niekada nematė tokių papuošalų ant Rozos, ir, be abejo, nepasiges jų ir dabar. Staiga Roza išvydo tai, ką Normanas *galėtų* pastebėti: tamsias dėmes ant Purpurinės Rozos kaklo ir rankų. Jos šmėžavo it alkani šešėliai.

Roza sustojo ir pažvelgė į moterį, mėnesienoje klūpančią po medžiu.

- Aš atėjau, - neužtikrintai tarė ji.

- Taip, Roza, - atsakė maloniai kimus balsas. - Tu atėjai, bet dar ne iki galo. Aš noriu, kad būtumei ten, - moteris parodė į plačius baltus laiptus, vedančius žemyn po užrašu "LABIRINTAS". - Neik toli, užteks ir tuzino laiptelių, jei ant jų atsigulsi. Nueik tiek, kad tau nereikėtų matyti. O tu nenorėtum to išvysti... nors gali žiūrėti, jei nuspręsi to *norinti.*

Ji nusijuokė. Juokas nuskambėjo be galo linksmai ir būtent todėl atrodė siaubingas.

- Bet kokiu atveju, - tęsė Purpurinė Roza, - gerai būtų, jei išgirstum, kas dėsis tarp mūsų. Taip, manau, būtų labai gerai.

- Jis gali ir nepatikėti, kad tu - tai aš, netgi mėnesienoje.

Purpurinė Roza vėl nusijuokė. Nuo to garso Rozai net nugara pagaugais nuėjo.

- Ir kodėl gi ne, mažoji Roza?

- Tu turi... na... dėmių. Netgi tokioje šviesoje aš jas galiu įžvelgti.

- Taip, *tu* gali, - vis dar juokdamasi atsakė Purpurinė Roza. - *Tu* gali, bet tik ne *jis.* Nejau pamiršai, kad Erinėjus aklas?

Roza jau norėjo atsakyti: *Tu susimaišei, ponia, čia juk mano vyras, o ne bulius iš labirinto,* - tačiau prisiminė Normano kaukę ir nusprendė patylėti.

- Judinkis, - paragino Purpurinė Roza. - Aš girdžiu jį ateinant. Lipk laipteliais žemyn, mažyte Roza... ir, eidama pro mane, laikykis atokiau, - ji nutilo ir pridūrė savo siaubingu susimąsčiusiu balsu: - Tai nesaugu.

9

Normanas pėdino takeliu ir klausėsi. Vieną akimirką jam pasirodė, kad jis girdi Rozą šnekant, bet, ko gero, tai buvo tik jo vaizduotė. Be to, koks skirtumas? Jei ji sutiko ką nors, jis nužudys ir jį. Jei Normanui pasiseks, galbūt jis išvys Gertą (galbūt riebalais aptekusi lesbietė irgi pateko į šį sapną). Normanas su malonumu suvarytų 45-o kalibro seriją į jos riebų kairį papą.

Nuo minties, kad gali pasitaikyti galimybė nušauti Gertą, jis vėl pasileido tekinas. Normanas buvo taip arti, kad net galėjo užuosti Rozos kvapą: sumišusį "Dove" muilo ir "Silk" šampūno aromatą. Jis išlindo iš paskutinio posūkio.

Aš ateinu, Roza, - *galvojo Normanas.* - Nebėra kur bėgti, nebėra kur pasislėpti. Aš ateinu parsivesti tavęs namo, brangioji.

10

Ant laiptų, vedančių į labirintą, buvo vėsoka. Roza pajuto per praeitą žygį neužuostą kvapą: drėgną trūnėsių kvapą. Jame irgi jautėsi mėšlo, supuvusios mėsos ir laukinio gyvulio tvaikas. Vėl grįžo ta nerami mintis

(ar buliai gali lipti laiptais?)

tačiau šįkart joje nesijautė tikros baimės. Erinėjaus labirinte nebebuvo, nebent platesnis pasaulis - paveikslo pasaulis - taip pat priklausė labirintui.

O, taip, - ramiai tarė keistas, ne visai panelės Praktiškosios-Nuovokiosios balsas. - *Šis pasaulis, visi pasauliai. Ir daug bulių yra kiekviename iš jų... Šie mitai - gryna teisybė, Roza. Čia ir slypi jų galybė. Todėl jie ir dabar gyvi.*

Roza išsitiesė ant laiptų su krūtinėje besidaužančia širdimi. Ji bijojo, tačiau drauge juto ir kartų įkarštį, suprasdama ką jis reiškia: tai buvo tik dar viena pykčio kaukė.

Rankos, uždengusios veidą, susigniaužė į kumščius.

Padaryk tai, - mąstė ji. - *Padaryk tai, užmušk tą šunsnukį, išlaisvink mane. Noriu išgirsti, kaip jis miršta.*

Roza, tu to nenori! - išsigandusi sušuko panelė Praktiškoji-Nuovokioji. - *Pasakyk, kad to nenori!*

Deja, Roza negalėjo, kadangi viena jos dalis be galo šito troško.

Tiesą pasakius, ji visa šito troško.

11

Takas išvedė Normaną į apvalią proskyną, kur pagaliau jis išvydo ją. Savo klajojančią Rozą. Ji klūpėjo veidu į medį, vilkėdama ta trumpa raudona suknele (Normanas neabejojo, kad ji raudona), susipynusi savo kekšiškai nudažytus plaukus į "kiaulės uodegėlę". Normanas sustojo ir įsistebeilijo į ją. Taip, be abejonės, tai buvo Roza, nors ji pasikeitė. Pirmiausia, jos užpakaliukas atrodė mažesnis, tačiau svarbiausia, kad pasikeitė jos požiūris. *O ką tai reiškė? Kad atėjo laikas jį pakeisti.*

- Kodėl nusidažei tuos prakeiktus plaukus? - paklausė Normanas. - Atrodai it peroksidinė kekšė!

- Ne, tu nesupranti, - neatsigręždama ramiai tarė Roza. - Jie buvo dažyti anksčiau. Jie visada buvo balti, Normanai. Aš tik dažiau juos, norėdama tave apkvailinti.

Normanas žengė du žingsnius į proskyną. Jo pyktis augo, kaip ir visada, kai ji nesutikdavo su juo arba prieštaraudavo; kai bet kas *nesutikdavo su juo arba jam prieštaraudavo. O tai, ką ji šiąnakt jam pasakė... tai, ką ji* jam *pasakė...*

- Na, ir prisivirei košės! - suriko jis.

- Ot, ir neprisiviriau, - *atsakė Roza ir paniekinančiai nusikvatojo. Tačiau ji neatsigręžė.*

Normanas žengė dar du žingsnius ir vėl sustojo. Jo rankos, suspaustos į kumščius, rėmėsi į kojas. Jis apsidairė, prisimindamas Rozos šnabždesį, jam prisiartinant. Normanas ieškojo Gertos arba mažojo bukagalvio draugužio, pasiruošusio nuspausti gaiduką arba mesti į jį akmenį. Jis nieko neišvydo. Vadinasi, ji kalbėjosi su savim kaip ir anksčiau namuose. Nebent kažkas slėpėsi už medžio pačiame proskynos centre. Šis medis buvo vienintelis gyvas augalas šioje numirėlių karalystėje. Jo ilgi siauri lapai žvilgėjo it aliejumi apipiltas avokadas. Jo šakos buvo aplipusios kažkokiais keistais vaisiais, kurių Normanas nieku gyvu nebūtų palietęs. Už sukryžiuotų Rozos kojų gulėjo daugybė nukritusių vaisių. Jų kvapas Normanui priminė

upelio kvapą. Taip kvepiantys vaisiai galėjo arba nužudyti, arba taip apnuodyti, kad geriau jau būti mirusiam.

Į kairę nuo medžio stovėjo tai, kas patvirtino, jog tai tik sapnas. Tai buvo panašu į prakeiktą marmure iškaltą įėjimą į Niujorko metro. Tačiau nereikia į tai kreipti dėmesio, kaip ir į medį bei jo šlapimu dvokiančius vaisius. Svarbiausia, kad Roza čia, Roza ir jos juokas. Normanas manė, jog tai jos kreko prisiuosčiusios draugužės išmokė ją taip juoktis, bet koks skirtumas? Greitai jis ją pamokys svarbesnių dalykų: kad taip juokiantis galima labai stipriai nukentėti. Normanas ketino tai atlikti sapne, net jeigu negalėjo to padaryti tikrovėje; net jeigu jis gulėjo policijos kulkų suvarpytas Rozos kambaryje ir kliedėjo prieš mirtį.

- Stokis, - Normanas žengė dar vieną žingsnį ir išsitraukė pistoletą iš už kelnių diržo. - Turime apie ką pasikalbėti.

- Taip, tu visiškai neklysti, - atsakė Roza, tačiau neatsigręžė ir neatsistojo. Ji ir toliau klūpėjo, kur klūpėjusi. Mėnulio šviesa ir šešėliai zebro juostomis gulėsi jai ant nugaros.

- Klausyk *manęs, po velnių!*

Normanas žengė dar vieną žingsnį Rozos link. Rankos, nelaikančios pistoleto, nagai smigo į jo delną lyg karštos metalo drožlės. Bet Roza net neketino atsigrįžti ar atsikelti.

- Erinėjus iš labirinto! - savo švelniu melodingu balsu kalbėjo ji. - Ecce taurus*! *Žiūrėk, bulius!*

Tačiau ji neatsistojo ir atsigręžusi nepažiūrėjo į bulių.

- Aš ne bulius, kekše! - sušuko Normanas ir patempė kaukę. Ši net nesujudėjo. Ji nebeatrodė prilipusi ar ištirpusi ant veido: panašu, kad ji tapo jo veidu.

Negali būti! - *sunerimo Normanas.* - Juk tai neįmanoma! Tai tik kažkokio vaikėzo iš atrakcionų parko prizas!

Normanas neįstengė to suprasti, tačiau kaukė nenusitraukė, nors jis mėgino iš visų jėgų. Normanas neabejojo, jog jeigu suleistų nagus į kaukę, pajustų didžiulį skausmą ir imtų kraujuoti. Ir taip kaukėje liko tik vienos akies skylė, kuri pasislinko į veido vidurį. Jo regėjimas aptemo, ryški mėnulio šviesa tapo drumzlina.

- Nuimk ją! - *suklykė Normanas.* - Nuimk ją, kale! Tu juk gali, tiesa? Žinau, kad gali! Nebežaisk su manim! NEDRĮSK su manim žaisti!

Normanas nusvirduliavo iki Rozos ir sugriebė ją už peties. Togos raištis pasislinko, ir Normanas apmirė iš siaubo nuo apsinuoginusio

---

* Žiūrėk, bulius *(lot.).*

vaizdo. Oda buvo juoda ir supuvusi lyg pūvančių po medžiu vaisių žievelė, kuri jau ruošėsi skystėti.

- Bulius išlindo iš labirinto, - tarė Roza ir gracingai (ko Normanas niekada joje nepastebėjo) atsistojo ant kojų. - Ir dabar Erinėjus gali mirti. Taip buvo parašyta; tegul tai ir įvyksta.

- Čia mirs tik... - pradėjo Normanas ir nutilo.

Moteris atsisuko, ir kai mėnulio šviesa nutvieskė jos veidą, Normanas suriko. Jis dukart iššovė pistoletu į žemę tarp savo kojų, nė pats to nesuvokdamas, ir išmetė jį. Normanas užsidengė rankomis akis ir klykdamas ėmė trauktis medinėmis virtusiomis kojomis. Roza palydėjo jo riksmą savuoju.

Puvėsiai buvo aptraukę visą jos krūtinę. Jos kaklas švietė juoda purpuro spalva it pakaruoklės. Vietomis oda trūkinėjo, ir iš plyšių sunkėsi geltoni pūliai. Tačiau ne šie keistos ir akivaizdžiai mirtinos ligos požymiai išplėšė riksmus iš Normano gerklės. Ne jie palaužė Normano beprotystės paviršių ir įleido į dar siaubingesnę tikrovę tarytum negailestinga svetimos saulės šviesa.

Tai padarė jos veidas.

Tai buvo šikšnosparnio veidas su ryškiomis paklaikusiomis pasiutusios lapės akimis; tai buvo dieviškai gražios deivės veidas, matytas senos apdulkėjusios knygos iliustracijoje it reta gėlė piktžolėtoje pievoje; tai buvo jo Rozos veidas, kurios žvilgsnį visada pakylėdavo nedrąsi viltis, atsispindinti jos akyse ir sučiauptose lūpose. Lyg lelijos pavojingame tvenkinyje, šie skirtingi įvaizdžiai šmėstelėjo į Normaną atsisukusiame veide, o kai jie pasitraukė, jis išvydo, kas slėpėsi už jų. Tai buvo alkio ir beprotiškos išminties iškreiptas voro veidas. Atsivėrusi burna apnuogino pasibjaurėjimą keliančią tamsą, kurioje plūduriavo šilkiniai ūseliai, aplipę mirštančiais ir jau negyvais vabalais. Jos akys buvo kraujuojantys raudono purpuro kiaušiniai, pulsuojantys savo akiduobėse it gyvas purvas.

- Eikš arčiau, Normanai, - *sušnibždėjo voras, ir, nespėjęs visiškai išeiti iš proto, Normanas išvydo, jog ta pilna vabalų burna bando nusišypsoti.*

Iš togos rankovių ėmė dygti daugiau rankų, kaip ir iš po sijono, tik tai buvo visai ne rankos, ir Normanas pradėjo klykti, klykti ir klykti. Jis šaukėsi užmaršties ir galo žinojimui bei matymui, bet deja.

- Eikš arčiau, - *sušvokštė padaras, tiesdamas lyg rankas, lyg ką kita ir dar plačiau atverdamas burną.* - Aš noriu su tavim pasikalbėti.

Rankų-nerankų galuose matėsi šeriais apaugusios letenos. Jos palietė Normano riešus, kojas ir vis dar tvinkčiojantį klyne sustingusį diegą. Viena letena įlindo į jo burną. Šeriai badė dantis ir vidinę

skruostų pusę. Ji sugriebė liežuvį, ištraukė jį ir triumfuodama pamojavo juo priešais vieną iššokusią Normano akį.

- Aš noriu su tavim pasikalbėti AKIS Į AKĮ!

Normanas paskutinįsyk pabandė išsilaisvinti, tačiau tik dar labiau įsipainiojo į alkaną Purpurinės Rozos glėbį.

Kur galų gale jis sužinojo, ką reiškia būti kandžiojimo auka, o ne pačiu kandžiotoju.

12

Roza gulėjo ant laiptų, užmerkusi akis, prispaudusi kumščius prie galvos, ir klausėsi Normano klyksmų. Ji net nenorėjo įsivaizduoti, kas ten vyksta, tik bandė nepamiršti, jog tai klykia *Normanas,* Normanas-Siaubingasis Pieštukas, Normanas-Teniso Raketė, Normanas-Kandžiotojas.

Tačiau visa tai užgožė siaubingi agonijos klyksmai, kai Purpurinė Roza...

...kai ji darė, ką dariusi.

Po kiek laiko - ilgo laiko - klyksmai liovėsi.

Roza gulėjo, iš lėto atgniauždama kumščius, bet vis dar stipriai užmerkusi akis, ir bandė sureguliuoti savo kvėpavimą. Tikriausiai ji ten būtų išgulėjusi valandų valandas, jei mielas pamišęs Purpurinės Rozos balsas nebūtų jos pašaukęs:

- Išeik, mažoji Roza! Išeik ir nusiramink! Buliaus jau nebėra!

Iš lėto medinėmis kojomis Roza pirmiausia atsistojo ant kelių ir tik po to atsikėlė. Ji užlipo laiptais ir sustojo. Roza nenorėjo žiūrėti, tačiau akys jos neklausė ir pačios nužvelgė proskyną, kol pati Roza stovėjo užgniaužusi kvapą.

Roza atsikvėpė iš palengvėjimo. Purpurinė Roza vis dar klūpėjo, atsukusi į ją nugarą. Priešais ją gulėjo kažkokia panaši į kilimėlius krūva. Staiga iš šešėlių į mėnulio šviesą išniro jūros žvaigždės kontūrai. Tai buvo ranka, ir Roza išvydo visą jo kūną lyg moteris, staiga išvydusi nuoseklumą psichiatro paveikslėlyje su rašalo dėme. Tai buvo Normanas. Sudarkytas, išsprogusia iš siaubo akimi, bet vis tiek Normanas.

Rozai bežiūrint, Purpurinė Roza nuskynė žemai kabėjusį vaisių nuo medžio ir suspaudė rankoje, - labai žmogiškoje rankoje su vos matomomis juodomis dėmėmis, - kol sultys purpurine srovele ėmė tekėti iš kumščio, o pats vaisius atsivėrė tamsiai raudona vaga. Ji išėmė kokį tuziną sėklyčių ir ėmė jas barstyti ant sudarkyto Normano Danielso kūno. Paskutinę sėklytę Purpurinė Roza įspaudė į vieninte-

lę Normano akį. Pasigirdo pokštelėjimas, tarytum kas nors būtų užlipęs ant prinokusios vynuogės.

- Ką ten *darai?* - paklausė Roza. Ji vos susilaikė nepridūrusi: *Tik neatsisuk, gali ir taip man atsakyti!*

- Apsėju jį.

Tada ji padarė tai, kas privertė Rozą prisiminti Ričardo Reisino romaną: Purpurinė Roza palinko į priekį ir pabučiavo negyvėlį į lūpas. Pagaliau ji atsitraukė, paėmė jį į rankas, pakėlė ir pasisuko į baltus marmurinius laiptus.

Roza iškart nusigręžė su besidaužančia krūtinėje širdimi.

- Saldžių sapnų, kalės vaike, - ištarė Purpurinė Roza ir įmetė Normaną į tamsą, boluojančią po išraižytu žodžiu "LABIRINTAS".

Kur galbūt vieną dieną pasėtos sėklos sudygs ir sužaliuos.

13

- Grįžk tuo pačiu keliu, iš kur atėjai, - liepė Purpurinė Roza.

Ji stovėjo prie laiptų, o Roza - proskynos pakraštyje prie takelio, atsukusi moteriai nugarą. Ji netgi nenorėjo rizikuoti pažvelgti į Purpurinę Rozą. Be to, ji suvokė, jog nebegalima pasitikėti savo pačios akimis.

- Grįžk atgal, susirask Dorkas ir savo vaikiną. Ji turės tau šį tą, o aš irgi dar su tavim pasikalbėsiu... bet tik truputį. O tada mūsų laikas baigsis. Manau, tau bus malonu tai išgirsti.

- Jo nebėra, tiesa? - paklausė Roza, žvelgdama tiesiai į mėnesienos apšviestą taką. - Tikrai nebėra?

- Ko gero, regėsi jį savo sapnuose, - atlaidžiai atsakė Purpurinė Roza, - bet kas iš to? Juk blogi sapnai daug geriau už blogą pabudimą.

- Taip. Daugumai žmonių taip atrodo.

- O dabar eik. Aš pas tave ateisiu. Ir, Roza?

- Ką?

- *Prisimink medį.*

- Medį? Aš ne...

- Žinau, kad nesupranti. Bet suprasi. Prisimink medį. O dabar eik.

Roza nuėjo. Ir nė karto neatsigręžė atgal.

X

ROZA TIKROJI

1

Bilis ir juodaodė moteris - Dorkas, jos vardas buvo Dorkas, o ne Vendė - nebestovėjo ant siauro takelio už šventyklos. Rozos drabužių taip pat ten nesimatė, tačiau Roza dėl to nė kiek nesijaudino. Ji apėjo šventyklos kampą, pakėlė akis į kalvą, išvydo juos stovint prie ponio vežimėlio ir patraukė jų link.

Bilis išbalusiu susirūpinusiu veidu atbėgo jos pasitikti.

- Roza? Ar viskas gerai?

- Taip, - atsakė ji ir priglaudė savo veidą jam prie krūtinės.

Kai jo rankos apsivijo ją, Roza pagalvojo, ar daug žmonių supranta apsikabinimą: kaip tai malonu ir kaip kartais norisi išbūti glėbyje valandų valandas. Ji nusprendė, jog tik nedaugelis tai supranta, kadangi, norint iki galo suvokti apsikabinimo reikšmę, galbūt reikia jo nepatirti beveik visą savo gyvenimą.

Jiedu grįžo prie Dorkas, kuri glostė baltą ponio snukį. Ponis pakėlė galvą ir mieguistai pažvelgė į Rozą.

- Kur... - prabilo Roza ir nutilo. Ji vos neištarė "Kur yra Karolina?" - Kur yra kūdikis? - ir drąsiai pabrėžė: - *Mūsų* kūdikis?

Dorkas nusišypsojo.

- Saugus. Saugioje vietoje, gali nesijaudinti, panele Roza. Tavo drabužiai prie vežimėlio. Jei nori, gali persirengti. Galėčiau lažintis, kad mielu noru išsinertum iš šito skarmalo.

- Ir laimėtum lažybas, - atsakė Roza ir nuėjo prie vežimėlio.

Ji pajuto neapsakomą palengvėjimą, kai *zatas* nukrito nuo jos kūno. Segdamasi džinsus, Roza prisiminė Purpurinės Rozos žodžius.

- Tavo ponia sakė, jog tu man šį tą turi.

- *O!* - sujudo Dorkas. - O, Dieve! Jei būčiau tai užmiršusi, ji būtų nudyrusi man kailį!

Roza pakėlė palaidinę ir ją užsivilkdama pastebėjo, kad Dorkas kažką jai ištiesė. Roza paėmė tai į rankas ir smalsiai apžiūrėjo, var-

tydama daiktą rankose. Tai buvo išmintingai padarytas keraminis buteliukas, nedidesnis už akių lašų indelį, užkimštas mažu kamšteliu.

Dorkas apsidairė, pastebėjo truputį atokiau stovintį Bilį, svajingai žiūrintį į šventyklos griuvėsius, ir liko patenkinta. Vėl atsigręžusi į Rozą, ji prabilo tyliu, bet pabrėžiančiu balsu.

- Vienas lašelis. Jam. Po viso to.

Roza linktelėjo, tarytum suprastų, apie ką kalbėjo Dorkas. Taip buvo daug paprasčiau. Ji turėjo - ar net *privalėjo* - šio to paklausti, tačiau jos protas buvo pernelyg pavargęs suformuluoti klausimus.

- Galėčiau duoti ir mažiau, tačiau vėliau jam gali prireikti dar vieno lašelio. Bet pasisaugok, mergaite. Tai - pavojingas skystis!

Tarytum visa kita pasaulyje būtų saugu, - pamanė Roza.

- Paslėpk jį, - paragino Dorkas, stebėdama, kaip Roza įsikiša buteliuką į džinsų kišenę. - Ir jokiu būdu neužsimink *jam* apie tai, - ji krestelėjo galvą Bilio link ir liūdnu veidu vėl įsistebeilijo į Rozą. Jos akys tamsoje staiga tapo bevyzdės tarsi graikų statulų akys. - Ir žinai kodėl, tiesa?

- Taip. Tai tik moterų reikalas.

Dorkas linktelėjo.

- Teisingai. Būtent taip.

- Moterų reikalas, - pakartojo Roza ir mintyse išgirdo Purpurinės Rozos žodžius: *Prisimink medį.*

Roza užmerkė akis.

2

Visi trys kurį laiką pasėdėjo ant kalvos viršūnės: Bilis ir Roza, apsikabinę vienas kitą per liemenį, Dorkas - truputį atokiau nuo jų, kur mieguistas ganėsi ponis. Kartkartėmis ponis pakeldavo galvą ir pažvelgdavo į juodaodę moterį, tarytum smalsautų, kodėl tiek daug žmonių nemiega tokią vėlyvą valandą, tačiau Dorkas nekreipė į jį dėmesio, tik sėdėjo apglėbusi kelius ir spoksojo į šviečiantį mėnulį. Rozai ji atrodė panaši į moterį, mintyse skaičiuojančią gyvenimo pasirinkimus ir suvokiančią, jog klaidingi pralenkia skaičiumi teisinguosius... ir nemažu skaičiumi. Bilis kelis kartus mėgino kažką pasakyti, ir Roza padrąsindavo jį savo žvilgsniu, tačiau jis taip ir neištarė nė žodžio.

Kai mėnulis įsipainiojo į medžius kairėje nuo šventyklos, ponis vėl pakėlė galvą ir iš džiaugsmo sužvengė. Roza pažvelgė į kalvos papėdę ir išvydo ateinančią Purpurinę Rozą: standžios, gražiai

nuaugusios šlaunys spindėjo blėstančio mėnulio šviesoje. Supinti plaukai maskatavo į šalis it senelio laikrodžio švytuoklė.

Dorkas patenkinta šūktelėjo ir atsistojo. Roza pajuto ir baimę, ir norą kuo greičiau susitikti. Ji uždėjo ranką Biliui ant peties ir atvirai pažvelgė į jį.

- Nežiūrėk į ją.

- Taip, nežiūrėk, - sutiko Dorkas, - ir neklausinėk jos, Bili, net jei ji tau ir leis tai padaryti.

Bilis neužtikrintai nužvelgė Dorkas, po to Rozą ir vėl sugrįžo prie Dorkas.

- Kodėl ne? Kas ji? Gegužės karalienė?

- Ji gali būti karalienė to, kieno panorės, ir geriau įsidėmėk tai. Nežiūrėk į ją ir nedaryk nieko, kas galėtų sukelti jos pyktį. Tai viskas, ką galiu pasakyti, nes nėra laiko. Padėk rankas ant kelių, jaunuoli, ir žiūrėk tiktai į jas. Nebandyk pakelti nuo jų akių.

- Bet...

- Jei pažvelgsi į ją, išprotėsi, - paprasčiausiai paaiškino Roza. Dorkas linktelėjo jai.

- Juk tai sapnas, tiesa? - paklausė Bilis. - Noriu pasakyti... juk aš nemiriau, ar ne? Nes jei tai pomirtinis gyvenimas, norėčiau kuo greičiau jį praleisti, - jis žvilgtelėjo į artėjančią moterį ir nusipurtė. - Per daug triukšmo. Ir riksmų.

- Tai sapnas, - sutiko su juo Roza. Purpurinė Roza jau buvo visai čia pat: liekna tiesi figūra ėjo per šviesos ir šešėlių raizginį. Pastarieji pavertė jos pavojingą veidą katės ar lapės kauke. - Tai sapnas, kur turi paklusti mūsų nurodymams.

- Jei jūs taip sakote.

- Aha. O Dorkas sako - padėk rankas ant kelių ir žiūrėk į jas, kol viena iš mudviejų leis tau pakelti galvą.

- Ar jau galiu vykdyti įsakymą? - paklausė Bilis, pažvelgdamas į Rozą akies krašteliu, tačiau jo žvilgsnyje Roza atpažino visišką suglumimą.

- Taip. Jau gali, tik dėl Dievo, *nebandyk pažvelgti į ją!*

Bilis suspaudė pirštus ir nuolankiai nuleido akis.

Roza išgirdo artėjančių žingsnių šlampesį, žolei slystant per Purpurinės Rozos odą. Ji taip pat nuleido akis. Dar po akimirkos priešais ją sustojo nuogos, mėnulio pasidabruotos kojos. Stojo tyla, kurią pertraukdavo tik kažkokio nemigos kankinamo paukščio klyksmai. Roza nukreipė žvilgsnį į dešinę ir išvydo už jos ramiai sėdintį Bilį, uoliai spoksantį į savo rankas tarsi dzeno mokinys, per rytines apeigas pasodintas šalia savo mokytojo.

Pagaliau, nepakeldama akių, Roza droviai tarė:

- Dorkas atidavė man tai, ką tu turėjai omeny. Jis mano kišenėje.

- Gerai, - atsakė maloniai kimus balsas. - Labai gerai, Roza Tikroji.

Dėmėta ranka pasirodė Rozos regėjimo lauke, ir kažkas nukrito ant jos kelių ir blykstelėjo auksu blyškioje mėnulio šviesoje.

- Čia tau, - tarė Purpurinė Roza. - Suvenyras. Elkis su juo kaip išmanai.

Roza pakėlė daiktą ir nustebusi pažvelgė į jį. Žodžiai "Tarnyba, Ištikimybė, Visuomenė" sudarė trikampį ant žiedo akmens, kuriame dabar matėsi ir ryški raudona dėmelė. Žiedas atrodė panašus į grėsmingą stebinčią akį.

Vėl stojo tyla. *Ar ji nori, kad jai padėkočiau?* - mąstė Roza. Ne, ji to nedarys... tačiau išreikš savo jausmus.

- Aš džiaugiuosi, kad jis negyvas. Tai tikras palengvėjimas.

- Na, žinoma. O dabar tu grįši atgal į savo Rozos Tikrosios pasaulį kartu su šiuo gyvuliu. Kaip matau, jis tikrai geras, - Purpurinės Rozos balse pasigirdo nauja gaidelė, tačiau Roza neleido sau patikėti, jog tai geidulys. - Standžios kojos. Puikūs šonai, - pauzė. - Tvirtos strėnos, - dar viena pauzė. Dėmėta ranka nusileido ir paglostė susivėlusius, prakaituotus Bilio plaukus. Bilis giliai įkvėpė, bet nepakėlė akių. - Geras gyvulys. Saugok jį, ir jis saugos tave.

Roza pakėlė galvą. Ji bijojo to, ką gali išvysti, tačiau vis tiek nesusilaikė.

- Nevadink jo gyvuliu, - kupinu pykčio balsu sušvokštė ji. - Ir patrauk savo nesveiką ranką nuo jo.

Roza pastebėjo iš siaubo krūptelint Dorkas, tačiau tik akies krašteliu. Visą savo dėmesį ji buvo sutelkusi į Purpurinę Rozą. Ir ką gi ji tikėjosi išvysti jos veide? Dabar Roza negalėjo tiksliai pasakyti. Galbūt Medūzą. Gorgonę. Moteris priešais Rozą tikrai nebuvo panaši į ją. Kažkada (ir ne taip jau seniai) moters veidas buvo pasakiško grožio, galbūt it Trojos Elenos. Tačiau dabar jos veido bruožai nyko. Viena dėmė išsiplėtė ant kairio skruosto ir kirto antakį tarytum varnėno pospamis. Karšta akis, spindinti iš po šio šešėlio, atrodė įniršusi ir podraug apimta melancholijos. Roza suprato, kad Normanas matė visai ne tokį veidą, tačiau galėjo įžvelgti jį slepiantis, - tarytum moteris užsidėjo šį veidą it grimą pačios Rozos labui, - todėl pajuto šaltį ir blogumą. Po grožiu slypėjo beprotybė... bet ne vien ji.

Roza susimąstė: *Tai kažkokia pasiutligės forma. Ši liga ją ėda, jos kūną, magiją ir visą savitvardą. Greitai visa tai subyrės. Jei dabar nusisukčiau nuo jos, ji tikriausiai pultų mane ir sudorotų, kaip susi-*

dorojo su Normanu. Galbūt vėliau ji to gailėtųsi, bet tai man jau nepadėtų, tiesa?

Purpurinė Roza vėl ištiesė ranką, tik šįkart ji palietė Rozos galvą: iš pradžių antakį, po to plaukus, kurie po ilgos ir sunkios dienos baigė išsipešti iš kasos.

- Tu drąsi, Roza. Tu puikiai kovojai dėl savo... savo draugo. Tu narsi ir turi gerą širdį. Bet galbūt leistum duoti vieną patarimą, prieš tau išeinant?

Ji nusišypsojo, tikriausiai stengdamasi atrodyti patraukli, tačiau Rozos širdis apmirė krūtinėje. Kai Purpurinė Roza išsižiojo, atverdama visai burnos neprimenančią skylę, ji tapo visiškai nepanaši į žmogų. Jos burna atrodė lyg voro ryklė, skirta ryti tik apsvaigintus, o ne jau negyvus vabzdžius.

- Žinoma, - Rozos lūpos tarytum apmirė.

Dėmėta ranka perbraukė palei jos smilkinį. Voro burna išsišiepė. Akys sublizgėjo.

- Nusiplauk plaukų dažus, - sušnibždėjo Purpurinė Roza. - Tu neturėjai tapti blondine.

Jųdviejų akys susitiko. Roza suprato neįstengsianti nuleisti savųjų: jos it užhipnotizuotos įsistebeilijo į moters veidą. Akies krašteliu Roza pastebėjo ir toliau į rankas bespoksantį Bilį. Ant jo skruostų ir kaktos spindėjo prakaitas.

Pirmoji nusigręžė Purpurinė Roza.

- Dorkas?

- Ponia?

- Kūdikis?

- Pasiruošęs jus išvysti.

- Gerai. Tiesiog trokštu ją pamatyti, ir laikas mums eiti. Laikas eiti ir tau, Roza Tikroji. Tau ir tavo *vyrui.* Matai, galiu ir taip jį vadinti. Tavo *vyras.* Tavo *vyras.* Bet prieš tai...

Purpurinė Roza išskėtė rankas.

Iš lėto, tarsi užhipnotizuota, Roza atsikėlė nuo žemės ir žengė į pasiūlytą glėbį. Tamsios dėmės ant Purpurinės Rozos kūno degė iš karščio. Rozai pasirodė, kad jos spaudžiasi prie jos. O visa moteris purpuriniu chitonu - *zatu* - buvo šalta it lavonas.

Tačiau Roza nebebijojo.

Purpurinė Roza pakštelėjo jai į skruostą ir sušnibždėjo:

- Aš myliu tave, mažoji Roza. Norėčiau, kad būtume susitikusios geresniu laiku ir tu būtum išvydusi mane geresnėje šviesoje, tačiau padarėme viską, ką galėjome. Mūsų susitikimas buvo puikus. Tik prisimink medį.

- Kokį medį? - pasimetusi paklausė Roza. - *Kokį* medį?

Tačiau Purpurinė Roza neginčijamai papurtė galvą ir atsitraukė. Roza paskutinįsyk pažvelgė į tą neramų pamišusį veidą ir vėl prisiminė lapę su lapiukais.

- Ar aš - tai tu? - sušnibždėjo ji. - Pasakyk man teisybę: ar aš - tai tu?

Purpurinė Roza nusišypsojo. Tai buvo tik maža šypsenėlė, tačiau akimirką Roza joje išvydo pabaisą ir nusipurtė.

- Liaukis, mažyte Roza. Aš per daug sena ir ligota atsakinėti į tokius klausimus. Filosofija - tai tik viena šulinio dalis. O be to, tai niekada tau nerūpės, jei prisiminsi medį.

- Aš nesuprantu...

- *Ššš!* - Purpurinė Roza pridėjo pirštą prie Rozos lūpų. - Nusisuk, Roza. Nusisuk ir nebežiūrėk į mane. Spektaklis baigtas.

Roza nusisuko, pasilenkė, uždėjo rankas ant Bilio rankų (vis dar suspaustų tarp šlaunų) ir pakėlė jį nuo žemės. Molbertas vėl dingo, o ant jo stovėjęs paveikslas - jos butas naktyje, abejingai nutapytas purvinomis spalvomis - išaugo iki milžiniško dydžio. Ir vėl jis tapo panašus į langą. Roza patraukė jo link, ketindama pereiti per jį ir amžiams palikti šio pasaulio paslaptis už savęs. Bilis truktelėjo ją už riešo ir sustabdė. Jis atsigręžė į Purpurinę Rozą ir prabilo į ją, nepakeldamas akių aukščiau jos krūtinės.

- Ačiū už pagalbą, - padėkojo jis.

- Nėr už ką, - santūriai atsakė Purpurinė Roza. - Atsilygink man, gražiai elgdamasis su ja.

Aš atsilyginu, - pamanė Roza ir vėl nusipurtė.

- Eime, - ji patempė Bilį už rankos. - Prašau, eime.

Tačiau Bilis dar nesijudino.

- Taip. Aš gerai su ja elgsiuos. Aš labai gerai supratau, kas atsitinka tiems, kurie elgiasi priešingai. Galbūt geriau nei norėčiau.

- Koks nuostabus vyras, - susimąsčiusi tarė Purpurinė Roza, bet staiga jos balsas pasikeitė ir tapo pamišęs. - Pasiimk jį, kol dar gali, Roza Tikroji! Kol dar gali!

- Eikit! - suriko Dorkas. - Tučtuojau nešdinkitės iš čia!

- Bet pirmiau atiduok man tai, kas priklauso man! - sušuko Purpurinė Roza. Jos balsas tapo spiegiantis ir nežemiškas. - *Atiduok man, kale!*

Kažkas - ne ranka, nes buvo per daug plona ir šeriuota - sušvitravo mėnesienoje ir nuslydo drebančia Rozos Maklendon ranka.

Roza klykdama nusitraukė auksinę apyrankę ir numetė prie šmėsčiojančios ir besiraičiojančios figūros kojų. Ji pastebėjo, kaip Dorkas

apglėbia figūrą, stengdamasi ją sulaikyti. Roza neketino daugiau spoksoti. Ji stvėrė Bilį už rankos ir įstūmė jį į lango dydžio paveikslą.

3

Regis, Roza nesuklupo. Tačiau vis tiek ne išėjo, o išvirto iš paveikslo. Bilis - taip pat. Jie nudribo ant mėnulio apšviesto spintos dugno vienas šalia kito. Bilis trenkėsi galva į durų kampą ir, sprendžiant iš garso, gana smarkiai, tačiau visai to nepajuto.

- Tai buvo ne sapnas, - prabilo jis. - Viešpatie, *mes buvome paveiksle!* Tame, kurį nusipirkai tą dieną, kai mes susitikome!

- Ne, - ramiai atsakė Roza. - Visai ne.

Aplink juos mėnulio šviesa ėmė ryškėti ir trauktis. Tuo pat metu iš linijos ji tapo apvali, tarytum durys už jų būtų po truputį pradėjusios siaurėti. Roza be galo norėjo atsisukti ir pažiūrėti, kas ten vyksta, tačiau atsispyrė pagundai. O kai Bilis ėmė sukti galvą ton pusėn, ji švelniai uždėjo delnus jam ant skruostų ir atsuko jo veidą į save.

- Nereikia. Ir kas iš to? Kas įvyko, tas.

- Bet...

Šviesa susitraukė iki akinančiai ryškaus apskritimo, ir Rozai toptelėjo į galvą beprotiška mintis, kad jei Bilis paimtų ją ant rankų ir imtų šokti po kambarį, tas ryškus spindulys būtinai sektų jiems iš paskos.

- Nekreipk dėmesio. Nekreipk į nieką dėmesio. Pamiršk visa tai.

- Bet kur Normanas, Roza?

- Jo nebėra, - atsakė ji ir linksmai pridūrė: - Kaip ir mano megztinio bei tavo paskolintos striukės. Dėl megztinio aš nesijaudinu, tačiau labai gaila tavo striukės.

- Ei, - abejingai atrėžė Bilis, - nesijaudink dėl menkniekių.

Šviesos spindulys susitraukė į šaltą, piktai spindinčią degtuko galvutės dydžio dėmelę, po to - į adatos galvutės dydžio ir galų gale visai išnyko, palikdamas tik baltą taškelį, vis dar stovintį Rozos akyse. Ji atsigręžė į spintą. Paveikslas stovėjo būtent ten, kur Roza jį padėjo po pirmos kelionės į kitą pasaulį, tik jo turinys vėl pasikeitė. Dabar jame matėsi tik kalvos viršūnė bei šventykla, apšviestos paskutinių blėstančio mėnulio spindulių. Dėl šios scenos ramybės - ir žmogiškų būtybių nebuvimo - paveikslas tapo įprastu klasikiniu.

- Viešpatie, - išlemeno Bilis. Jis trynėsi sutinusį kaklą. - Kas atsitiko, Roza? Aš negaliu suprasti, kas *atsitiko.*

Praėjo ne tiek daug laiko. Koridoriuje Normano peršautas gyventojas klykė nesavu balsu.

- Privalau pažiūrėti, kuo galiu jam padėti, - atsistodamas tarė Bilis. - Ar iškviesi greitąją pagalbą? Ir farus?

- Taip. Ko gero, ir vieni, ir kiti jau važiuoja, bat aš vis tiek paskambinsiu.

Bilis priėjo prie durų ir dvejodamas atsigręžė į Rozą, vis dar masažuodamas savo kaklą.

- Ką tu pasakysi policijai, Roza?

Akimirką Roza padvejojo ir išsišiepė.

- Nežinau... bet ką nors sugalvosiu. Pastaruoju metu man sekasi kalbėti ekspromtu. Na, eik. Gelbėk vaikiną.

- Aš myliu tave, Roza. Šituo nė kiek neabejoju.

Bilis išėjo, Rozai nespėjus atsakyti. Ji žengė porą žingsnių paskui jį ir stabtelėjo. Koridoriuje ji įžvelgė mažytę virpančią žvakės švieselę. Kažkas tarė:

- Velniai griebtų! Ar jį pašovė?

Bilio murmesį užgožė sužeisto žmogaus dejonės. Taip, ko gero, jis sužeistas, bet ne per smarkiausiai. Mirštantysis jokiu būdu nesukeltų tiek triukšmo.

Beširdė, - Roza tėškė sau, nukeldama telefono ragelį ir surinkdama 911. Galbūt, bet juk tai - paprasta tikrovė. Nors koks skirtumas? Tikriausiai ji pradėjo žvelgti į pasaulį iš naujų perspektyvų, ir tos mintys apie klykiantį žmogų koridoriaus gale kaip tik patvirtino šį faktą.

- Tai man nerūpės, jei prisiminsiu medį, - pati to nesuvokdama ištarė Roza.

Po vieno kviečiamojo signalo kitame laido gale pasigirdo balsas:

- Alio, 911, šis skambutis yra įrašomas.

- Taip, žinoma. Mano vardas Roza Maklendon, aš gyvenu 897-ojo namo Trentono gatvėje antrame aukšte. Mano kaimynui iš viršaus reikalinga greitoji pagalba.

- Ponia, gal galite pasakyti, kas jam...

Taip, Roza galėjo, tačiau visai kitos mintys užplūdo jos sąmonę, kurių anksčiau nesuprato ir kurias reikėjo pildyti nedelsiant. Ji padėjo telefono ragelį ir įkišo du dešinės rankos pirštus į džinsų kišenę. Kartais ši maža kišenėlė praversdavo, tačiau kartu ir labai erzindavo - dar vienas pasaulio prietarų ženklas tokioms kairiarankėms kaip ji. Šis pasaulis buvo skirtas dešiniarankiams, todėl kupinas mažų nepatogumų. Bet tai niekis: jei esi kairiarankis, paprasčiausiai turi išmokti su tuo susitaikyti. *O tai ne taip jau ir sunku,* - mąstė Roza. Kaip toje Bobo Dilano dainoje “Greitkelis 61”: “O taip, tai labai lengva padaryti”.

Roza išsitraukė mažą Dorkas duotą keraminį buteliuką, atidžiai nužvelgė jį ir, pasukusi galvą, įsiklausė, kas dedasi už durų. Prie grupelės koridoriaus gale prisijungė dar kažkas, ir pašautas vyras (pagaliau Roza nusprendė, kad tai "jis") liaunu balseliu šnekėjosi su jais. Tolumoje pasigirdo sirenos.

Roza nuėjo į savo virtuvėlę ir atidarė šaldytuvą. Jo viduje ji rado tris ar keturis sūrio gabaliukus, pieno kvortą, porą jogurto indelių, pintą sulčių ir tris "Pepsi" buteliukus. Roza išėmė vieną iš jų, nusuko kamštelį ir pastatė ant spintelės. Ji metė dar vieną žvilgsnį per petį, pusiau tikėdamasi tarpduryje išvysti Bilį. ("Ką tu darai? - paklaustų jis. - Ką ten maišai?") Tačiau tarpdury nieko nebuvo. Roza girdėjo jį kalbant koridoriaus gale savo ramiu, mąsliu balsu, kurį ji jau spėjo įsimylėti.

Roza nagais ištraukė buteliuko kamštį ir, pakėlusi jį, ėmė uostinėti it kvepalų buteliuką. Ji užuodė ne kvepalus, tačiau iškart atpažino kvapą - kartų, metalinį, bet keistai patrauklų. Mažame buteliuke buvo vanduo iš upeliuko, tekančio šalia Buliaus Šventyklos.

Dorkas: *Vienas lašelis. Jam. Po viso to.*

Taip, tik vienas. Pakaks vieno, nes daugiau įpilti būtų pavojinga. Visi klausimai ir prisiminimai - mėnesiena, siaubingi, kupini skausmo Normano klyksmai, moteris, į kurią jam buvo uždrausta žiūrėti - dingtų. Kaip ir Rozos baimė, jog šie prisiminimai it ėdančios rūgštys sunaikins jo sveiką protą bei bundančius jųdviejų santykius. Galbūt tai bereikalingas jaudinimasis: žmogaus sąmonė daug atsparesnė ir mokanti adaptuotis, nei mano dauguma žmonių, - keturiolika su Normanu pragyventų metų šito ją tikrai išmokė, - tačiau ar verta rizikuoti? O jei viskas pakryps kita linkme? Kas pavojingiau: jo prisiminimai ar ši skysta amnezija?

Pasisaugok, mergaite. Tai - pavojingas skystis!

Rozos akys nukrypo nuo keraminio buteliuko kriauklės link ir vėl grįžo prie buteliuko.

Purpurinė Roza: *Geras gyvulys. Saugok jį, ir jis saugos tave.*

Roza nusprendė, jog galbūt šių žodžių terminologija paniekinanti ir klaidinga, tačiau pati mintis - tiksli. Iš lėto, labai atsargiai ji pridėjo keraminį buteliuką prie "Pepsi" butelio ir įlašino vieną lašelį.

Pliumpt.

O visa kita greitai išpilk į kriauklę.

Roza jau buvo beeinanti prie kriauklės, bet prisiminė Dorkas žodžius: *Galėčiau duoti ir mažiau, bet vėliau jam gali prireikti dar vieno lašelio.*

Taip, o aš? - Roza paklausė savęs, vėl užkimšdama buteliuką ir įkišdama į nepatogią džinsų kišenę. - *O aš?.. Ar man vėliau neprireiks lašelio ar dviejų, kad neišeičiau iš proto?*

Ne, ko gero, neprireiks. Be to...

- Tie, kurie nepasimoko iš praeities, yra pasmerkti pakartoti savo klaidas, - sumurmėjo Roza.

Ji nežinojo, kas taip pasakė, tačiau tai skambėjo labai įtikinamai. Roza pribėgo prie telefono, vienoje rankoje laikydama "Pepsi" butelį. Ji vėl surinko 911 ir išgirdo to paties operatoriaus įžanginį gambitą: pasisaugok, ponia, šis skambutis įrašinėjamas.

- Tai vėl Roza Maklendon. Mus nutraukė, - Roza svarstydama patylėjo ir nervingai sukikeno. - Po perkūnais, tai netiesa. Aš susijaudinau ir ištraukiau laidą iš kištuko. Čia dabar dedasi beprotiški dalykai.

- Taip, ponia. Greitoji pagalba išsiųsta į Trentono 897-ąjį Rozos Maklendon prašymu. Iš to paties namo jau sulaukėme skambučių dėl šūvių, ar jūs norėjote pranešti apie šautinę žaizdą?

- Taip.

- Ar norite, kad sujungčiau su policijos pareigūnu?

- Noriu pasikalbėti su leitenantu Heilu. Jis - detektyvas, tad, ko gero, norėčiau, kad sujungtumėt su DET - skyriumi, ar kaip ten jūs vadinat.

Stojo tyla, o kai operatorius vėl prašneko, jo balsas nebeskambėjo it roboto.

- Taip, ponia, Detektyvų skyrių mes vadiname DET - skyriumi, Tuoj sujungsiu.

- Ačiū. Ar jums reikia mano telefono numerio, ar jis ir taip registruojamas?

Operatoriaus balse nuskambėjo akivaizdi nuostaba.

- Aš jau turiu jūsų numerį, ponia.

- Aš taip ir maniau.

- Palaukite, jau jungiu.

Laukdama Roza pakėlė "Pepsi" butelį ir pauostė, kaip anksčiau aną mažą buteliuką. Jai pasirodė, kad ji vos vos užuodžia kartumą... bet galbūt ji tik įsivaizdavo. Be to, tai nesvarbu. Bilis arba išgers, arba neišgers. *Ka,* - pamanė ji ir tuoj pat nusistebėjo. - *Kas?*

Jai nespėjus nuklysti į apmąstymų labirintus, kitame laido gale pasigirdo balsas:

- Detektyvų skyrius, seržantas Viljamsas.

Roza paprašė pakviesti Heilą ir vėl ėmė laukti. Už jos buto durų, koridoriuje, vis dar girdėjosi murmesys ir dejonės. Sirenos kaukė vis arčiau.

4

- Alio, Heilas! - staiga į jos ausį sutratėjo balsas. Jis nė kiek nebuvo panašus į ramaus, protingo vyro, kurį Roza matė anksčiau, balsą. - Ar tai jūs, panele Maklendon?

- Taip...

- Ar jums nieko nenutiko?

Balsas vis dar tratėjo, ir Roza prisiminė jų poilsio kambaryje be batų sėdinčius farus ir smardinančius visą namą. Heilas nebegalėjo išlaukti, kol Roza pati viską papasakos, todėl dabar šoko aplink jos kojas it lojantis terjeras.

Vyrai, - pagalvojo Roza ir užvertė akis.

- Nieko, - ji šnekėjo lėtai, it vaikų darželio auklėtoja, bandanti nuraminti isterikuojantį vaiką, nukritusį nuo kopėtėlių. - Man nieko nenutiko. Biliui - ponui Staineriui - irgi. Mums abiems nieko nenutiko.

- Ar tai jūsų vyro darbas? - Heilas buvo įpykęs, vos per žingsnį nuo panikos: bulius atvirame lauke, kojomis kasantis žemę ir laukiantis jį išprovokavusio raudono audinio. - Danielso?

- Taip. Bet jo jau nebėra, - Roza padvejojo ir pridūrė: - Aš nežinau, kur jis dabar.

Kur, tikiuosi, labai karšta, o oro kondicionieriai neveikia.

- Mes jį surasim. Aš jums pažadu, panele Maklendon, mes jį surasim.

- Linkiu sėkmės, leitenante, - švelniai tarė Roza ir nukreipė akis į atviras spintos duris. Ji palietė savo kairę ranką, kur vis dar jautė nebesamos apyrankės karštį. - Turiu eiti. Normanas pašovė mano kaimyną iš viršaus, ir galbūt aš galiu jam kuo nors padėti. Ar jūs atvažiuosit?

- Būtinai.

- Tada ir pasimatysim. Viso.

Roza padėjo ragelį, Heilui nespėjus atsakyti. Įėjo Bilis, o kartu su juo - iš koridoriaus sklindanti šviesa. Jis nustebęs apsidairė aplinkui.

- Išmušti saugikliai... o tai reiškia, kad jis buvo rūsyje. Bet nesuprantu, kodėl jis ne...

Bilis vėl labai stipriai užsikosėjo. Susiraukęs jis susilenkė, rankomis užsiėmęs už sutinusio, pamėlynavusio kaklo.

- Štai, - Roza pribėgo prie jo. - Atsigerk. Aš ką tik išėmiau jį iš šaldiklio.

Bilis paėmė “Pepsi” butelį, nurijo keletą gurkšnių ir smalsiai nužvelgė jį.

- Įdomus skonis.

- Nes tavo gerklė sutinusi. Ko gero, ji ir kraujavo, tad tu jauti kraujo skonį. Išgerk viską iki dugno. Man nepatinka tavo kosulys.

Bilis išgėrė, padėjo butelį ant stalelio ir vėl atsigręžė į Rozą. Ją siaubingai išgąsdino buka tuštuma jo akyse.

- Bili? Bili, kas atsitiko? Kas?

Po sekundės tuštuma išnyko, ir nusijuokęs Bilis papurtė galvą.

- Tu nepatikėsi. Tikriausiai kaltas stresas, bet...

- Kas? Kuo aš nepatikėsiu?

- Sekundę aš negalėjau prisiminti, kas tu tokia. Negalėjau prisiminti tavo *vardo,* Roza. Bet visų keisčiausia, jog negalėjau atsiminti ir *savojo.*

Roza nusijuokė ir žengė jo link. Ji girdėjo miklius žingsnius, - tikriausiai greitosios pagalbos darbuotojų, - skubančius laiptais aukštyn, bet jai tas visai nerūpėjo. Roza rankomis apsivijo Bilio kaklą ir stipriai prigludo prie jo.

- Mano vardas Roza. *Iš tikrųjų* Roza.

- Teisingai, - Bilis pakštelėjo jai į smilkinį. - Roza, Roza, Roza, Roza, Roza.

Ji užsimerkė ir prispaudė veidą jam prie peties. Tamsoje, už užmerktų vokų, Roza išvydo nesvietišką voro burną ir juodas lapės akis, tokias ramias, kad negalėjai atskirti, kas už jų slepiasi: beprotybė ar sveikas protas. Roza neabejojo, kad kurį laiką vis dar matys šiuos dalykus. Galvoje it metaliniai varpai suskambo žodžiai:

Aš atsilyginu.

5

Leitenantas Heilas nieko neklausdamas užsidegė cigaretę, sukryžiavo kojas ir nužvelgė Rozą Maklendon bei Bilį Stainerį - du klasikine meilės liga susirgusius žmones. Kiekvienąkart jiems pažvelgus viens kitam į akis, Heilas beveik galėdavo įskaityti žodį “PRIERAIŠUMAS” jų vyzdžiuose. To pakako, kad jis imtų spėlioti, ar tik tiedu balandėliai patys neatsikratė problemas keliančio Normano... bet ne: jiedu buvo ne tokio tipo. Tikrai ne tokio.

Heilas atsitempė virtuvinę kėdę į svetainę ir apžergė ją, pasidėjęs ranką ant atlošo ir atrėmęs į ją smakrą. Roza su Biliu spaudėsi ant mažosios sofutės. Praėjo maždaug valanda po pirmojo Rozos skambučio į 911 tarnybą. Sužeistas namo gyventojas Džonas Briskou buvo išvežtas į Ist Saido ligoninę su, kaip pasakė greitosios pagalbos darbuotojai, “pretenzinga kūno žaizda”.

Viskas pagaliau aprimo. Heilui tai patiko. Jis tik norėjo sužinoti vieną dalyką: kur, po velnių, dingo Normanas Danielsas.

- Vienas instrumentas visai nesuderintas, - prabilo Heilas, - ir jis gadina visą orkestrą.

Roza su Biliu susižvalgė. Heilas neabejojo Bilio Stainerio akyse išvydęs visišką sumišimą: dėl Rozos akių jis nebuvo toks tikras. Taip, regis, ji kažko nenorėjo sakyti.

Heilas pervertė savo užrašų knygutę, tyčia uždelsdamas laiką, kad jie truputį sunerimtų. Deja, to neįvyko. Jį nustebino Rozos ramybė, tačiau Heilas užmiršo labai svarbų dalyką apie ją. Jos niekada dar nebuvo tardžiusi policija, bet ji girdėjo tūkstančius diskusijų ir pasakojimų, tyliai atnešdama Normanui ir jo draugužiams išgerti ar ištuštindama jų pelenines. Roza puikiai žinojo jo techniką.

- Gerai, - įsitikinęs, jog nei vienas iš jų neišsiduos, prabilo Heilas. - Mes turime tokį vaizdą. Normanas pasirodo čia. Normanas kažkaip sugeba užmušti pareigūnus Alviną Demersą ir Li Baboką. Babokas pasodinamas ant keleivio sėdynės, o Demersas įkišamas į bagažinę. Normanas išmuša šviesas vestibiulyje, o tada nusileidžia į rūsį ir išjungia saugiklius, - daugmaž atsitiktinai, - nors jie puikiai pažymėti diagramoje saugiklių dėžėje. Kodėl? Mes nežinome. Jis - beprotis. Tada jis grįžta į policijos mašiną ir apsimeta pareigūnu Demersu. Kai pasirodote jūs su ponu Staineriu, jis puola jus iš pasalų, vos neužsmaugia pono Stainerio, nusiveja jus laiptais aukštyn, pašauna poną Briskou, kai jis pabando įsijungti į žaidimą, ir galų gale išlaužia jūsų duris. Teisinga?

- Taip, manau, kad taip, - atsakė Roza. - Tada mes pakliuvome sumaištin, bet, regis, viskas taip ir buvo.

- O dabar štai jums vieta, kurios aš nesuprantu. Jūs pasislėpėte spintoje...

- Taip...

- ...ir į vidų it Fredis Džeisonas, ar koks to siaubo filmų herojaus vardas, įgriuvo Normanas...

- Na, ne visai it...

- ...jis apsisuko aplinkui it bulius porceliano parduotuvėje, stabteldamas vonioje ir pistoletu pramušdamas porą skylių vonios užuolaidėlėje... ir vėl išbėgo. Ar tai ir norite man pasakyti?

- Taip viskas ir buvo. Tiesą pasakius, mes *nematėme,* kaip jis lakstė po kambarį, mes tupėjome spintoje, bet mes girdėjome.

- Tas pamišęs faras praeina kryžiaus kelius, kad jus surastų, susinervina, nužudo du policininkus, o tada... kas? Sušaudo vonios užuolaidėles ir pabėga? Ir tuo norite mane įtikinti?

- Taip.

Nebuvo jokio reikalo sakyti dar ką nors. Heilas neįtarė jos nusižengus įstatymui, - kitu atveju jau nuo pat pradžios būtų spendęs spąstus savo klausimais, - tačiau jei Roza būtų mėginusi paaiškinti savo paprastą teigimą, jis būtų galėjęs visą naktį amsėti it terjeras, o Rozai jau dabar nuo to skaudėjo galvą.

Heilas pažvelgė į Bilį.

- Ar jūs taip prisimenate įvykius?

Bilis papurtė galvą.

- Aš *nieko* neprisimenu. Aiškiai prisimenu, kaip pastačiau savo "Harlį" priešais policijos mašiną, o po to viską apgaubė migla.

Heilas tik skėstelėjo rankomis. Roza paėmė Bilio ranką, padėjo ją sau ant šlaunies ir saldžiai jam nusišypsojo.

- Viskas gerai, - tarė ji. - Aš net neabejoju, kad po kurio laiko tu viską prisiminsi.

6

Bilis pažadėjo pasilikti. Jis išlaikė duotą žodį ir iškart nugrimzdo į miegus, kai tik jo galva prisiglaudė prie nuo sofutės paimtos pagalvėlės. Bet tai visai nenustebino Rozos. Ji gulėjo šalia jo siauroje lovoje, spoksodama į gatvės žibintų apšviestą rūką, ir laukė, kol apsunks akių vokai. Kai to neįvyko, ji atsikėlė, įėjo į spintą, užsidegė šviesą ir sukryžiavusi kojas atsisėdo priešais paveikslą.

Tyli mėnulio šviesa išryškino jį. Šventykla virto išblyškusia kapaviete. Maitvanagiai suko ratus virš jos. *Ar jie puotaus prie Normano lavono rytoj, saulei patekėjus?* - pamanė Roza. Ne, tikriausiai ne. Purpurinė Roza įmetė Normaną į tokią vietą, kur neužskrenda joks paukštis.

Roza dar akimirką paspoksojo į paveikslą ir pirštais palietė teptuko potėpius. Prisilietimas užtikrino ją. Roza išjungė šviesą ir grįžo į lovą. Šįkart miegas atėjo bematant.

7

Roza pabudo - ir pažadino Bilį - ankstų pirmosios dienos be Normano rytą. Ji šaukė.

- *Aš atsilyginu! Aš atsilyginu! O, Dieve, jos akys! Jos juodos akys!*

- Roza, - Bilis papurtė ją už peties. - *Roza!*

Ji dėbtelėjo į jį tuščiomis akimis, nuo prakaito sušlapusiu veidu bei prie kūno prilipusiais naktiniais marškiniais.

- Bili?

Jis linktelėjo.

- Taip, tai aš. Viskas gerai.

Roza nusipurtė ir prisišliejo prie Bilio. Paguoda bemaž virto kažkuo kitu. Ji gulėjo po juo, dešine ranka apsivijusi jo kaklą, o kai Bilis įėjo į ją (Roza dar niekada nebuvo patyrusi tokio švelnumo ir tokio pasitikėjimo kitu žmogumi), Rozos akys nukrypo į ant grindų gulinčius džinsus. Keraminis buteliukas vis dar tūnojo mažoje kišenėlėje. Jame dar buvo likę kokie trys kartaus ir drauge patrauklaus vandens lašeliai - galbūt ir daugiau.

Aš juos išgersiu, - pamanė Roza, prieš užgęstant racionaliam protui. - *Be abejo, aš juos išgersiu. Aš pamiršiu viską, ir taip bus geriausia - kam reikalingi tokie sapnai.*

Tačiau jos viduje tūnojo gili jos dalis, - daug gilesnė už seną bičiulę Praktiškąją-Nuovokiąją, - kuri žinojo atsakymą: *jai* reikalingi tokie sapnai. Štai kam. *Jai.* Ir jei Roza ir toliau laikys buteliuką bei jo turinį, tai tik ne sau. Kadangi tas, kuris pamiršta praeitį, yra pasmerktas kartoti savo klaidas.

Roza pakėlė akis į Bilį. Jis žvelgė į ją plačiomis, apsvaigusiomis iš malonumo akimis. Ji visiškai atsidavė jam, ir jiedu kurį laiką pasiliko tokioje būsenoje - du drąsūs jūreiviai, keliaujantys mažu Rozos lovos laiveliu.

8

Rytui įpusėjus, Bilis išsiruošė nupirkti bandelių ir sekmadieninį laikraštį. Roza palindo po dušu, apsirengė ir basomis kojomis atsisėdo ant lovos krašto. Ji užuodė atskirus jųdviejų kvapus bei jų sukurtą bendrą kvapą. Roza dar niekada neužuodė nieko malonesnio.

O, žinot, kas visų geriausia? Jokių kraujo dėmelių ant paklodės. Išvis jokio kraujo.

Jos džinsai atsidūrė po lova. Roza ištraukė juos koja ir išsiėmė buteliuką iš kišenėlės. Ji nunešė džinsus į vonią, kur už durų stovėjo plastmasinis krepšys skalbiniams. O buteliukas keliaus į vaistinėlę, kur labai lengvai pasislėps už motrino. Roza pasirausė kitose džinsų kišenėse, prieš išmesdama juos skalbti - namų šeimininkės įprotis, toks senas, kad ji mechaniškai jį atliko... bet Rozos pirštai užčiuopė kažką daug dažniau naudojamoje kairėje kišenėje. Roza ištraukė jį ir nusipurtė, Purpurinei Rozai prabilus jos galvoje. “Suvenyras... elkis su juo, kaip išmanai”.

Tai buvo Normano Policijos Akademijos žiedas.

Roza užsimovė jį ant nykščio ir pakreipė taip, kad pro vonios langą krintanti šviesa nušviestų žodžius "Tarnyba, Ištikimybė, Visuomenė". Ji vėl krūptelėjo ir akimirką tikėjosi prie šio grėsmingo talismano išvysti besimaterializuojantį Normaną.

Po pusės minutės, pastačiusi Dorkas buteliuką vaistinėlėje, Roza nuskubėjo prie sujauktos lovos, šįkart nebejausdama tvyrančio ore vyro ir moters kvapo. Dabar ji mąstė apie naktinį staliuką. Jame buvo stalčius. Kol kas ji įkiš žiedą tenai. Vėliau sugalvos, ką su juo daryti, bet kol kas Roza tetroško patraukti jį iš akių. Palikti jį atviroje vietoje būtų nesaugu. Leitenantas Heilas, be abejo, dar užsuks, apsiginklavęs naujais ir senais klausimais, ir visai nereikėtų, kad jis pastebėtų Normano Policijos akademijos žiedą.

Roza atidarė stalčių ir jau norėjo įmesti žiedą... bet jos ranka sustingo vietoje.

Stalčiuje jau kažkas buvo - kruopščiai į paketėlį sulankstytas mėlynos medžiagos gabalėlis. Purpurinės dėmės matėsi ant medžiagos. Rozai jos atrodė panašios į pusiau sukrešėjusį kraują.

- O, Dieve, - sušnibždėjo Roza. - *Sėklos!*

Ji išėmė kažkada medvilniniams naktiniams priklausiusį medžiagos gabalėlį, atsisėdo ant lovos (staiga kojos sulinko per kelius) ir padėjo paketėlį ant kelių. Mintyse Roza prisiminė Dorkas liepiant neragauti vaisiaus ir netgi nekišti rankos, liečiančios sėklytes, į burną. Dorkas pavadino medį granatmedžiu, bet Roza abejojo, ar tai tiesa.

Ji išvyniojo paketėlį ir pažvelgė į sėklytes. Jos širdis įnirtingai daužėsi krūtinėje.

Nereikia jų laikyti, - mąstė ji. - *Nereikia.*

Palikusi velionio vyro žiedą prie lempos, Roza atsistojo ir nešina atvyniotu paketėliu vėl nutipeno į vonią. Ji nežinojo, prieš kiek laiko išėjo Bilis, tačiau, regis, jau gana senokai.

Prašau, - maldavo Roza, - *tegul eilė prie bandelių būna ilga.*

Ji atvožė klozeto dangtį, pasilenkė ir pakėlė vieną sėklytę nuo audinio. Rozai toptelėjo į galvą, kad šis pasaulis atėmė iš sėklyčių visą magiškąją galią, tačiau pirštų galiukai iškart apmirė, ir ji suprato apsirikusi. Pirštų galiukai nebuvo paralyžiuoti: atrodė, tarytum sėklytės būtų perdavusios jos kūnui kažkokią keistą amneziją. Tačiau Roza vis tiek nesiliovė laikyti sėklytę, atidžiai žvelgdama į ją.

- Viena - lapei, - tarė ji ir įmetė sėklytę į klozetą.

Iškart vanduo nusidažė ryškiai purpurine spalva it kraujas iš perrėžto riešo ar gerklės. Tačiau aplinkui pasklido visai į kraują nepanašus kvapas: tai buvo kartus metalinis upelio, tekančio už Buliaus

Šventyklos, vandens aromatas. Nuo šio kvapo Rozai net akys apsiašarojo.

Roza pakėlė antrą sėklytę ir pažvelgė į ją.

- Viena - Dorkas, - ji įmetė ir antrą sėklytę į klozetą.

Spalva sutirštėjo, - dabar ji priminė ne kraują, o krešulius, - o kvapas taip paaštrėjo, jog ašaros ėmė riedėti Rozos skruostais. Jos akys paraudo lyg moters, iki alkūnių įstrigusios supjaustytuose svogūnuose.

Roza pakėlė paskutinę sėklytę ir pažvelgė į ją.

- Ir viena - man. Viena - Rozai.

Tačiau pabandžius ją numesti, pirštai jos nepaleido. Roza pamėgino dar kartą - tas pats rezultatas. Jos sąmonę užpildė pamišusios moters balsas, keista, bet kalbantis įtikinamai sąmoningai: Prisimink medį. *Prisimink medį, mažoji Roza. Prisimink...*

- Medį, - sumurmėjo Roza. - Prisimink medį. Taip, aš tą suprantu, bet kokį medį? Ir ką turiu daryti? Ką, po velnių, aš turiu daryti?

Nežinau, - atsakė panelė Praktiškoji-Nuovokioji, - *bet ir ką bedarytum, daryk tai nedelsiant. Bilis gali grįžti kiekvieną minutę. Kiekvieną sekundę.*

Roza nuleido vandenį, stebėdama, kaip raudonai purpurinį skystį pakeičia švarus vanduo. Tada ji grįžo prie lovos, klestelėjo ant jos ir įsistebeilijo į paskutinę sėklytę. Nuo jos Roza nukreipė žvilgsnį į Normano žiedą, po to - vėl į sėklytę.

Kodėl negaliu išmesti šio prakeikto daikto? - paklausė ji savęs. - *Pamiršk tą sušiktą medį ir atsakyk, kodėl, po perkūnais, aš negaliu išmesti paskutinės sėklytės ir baigti savo darbą?*

Jokio atsakymo. Tik pro atdarą langą pasigirdo artėjančio motociklo blerbimas. Roza iškart suprato, jog tai Bilio “Harlis”. Greitai, nebeklausinėdama savęs, Roza padėjo žiedą ant audeklo šalia sėklytės.

Tada suvyniojo paketėlį ir, nuskubėjusi prie komodos, nuo viršaus nutraukė savo rankinę. Ji buvo nutrinta ir nemadinga, bet Rozai labai brangi. Roza parsivežė ją iš Egipto. Ji atidarė rankinę ir įkišo tenai mažą mėlyną paketėlį, kur jis, ko gero, bus daug saugiau paslėptas nei keraminis buteliukas vaistinėlėje. Tada Roza grįžo prie lango ir ėmė traukti į save gryną orą.

Kai Bilis grįžo su storu sekmadieniniu laikraščiu ir bandelių prikimštu popieriniu maišeliu, Roza atsisuko į jį su nuostabia šypsena veide.

- Kur taip ilgai buvai? - paklausė ji ir pagalvojo: *Na, ir lapė tu, mažoji Roza. Na, ir la...*

Staiga jo atsakomoji šypsena dingo.
- Roza? Ar viskas gerai?
Roza vėl nušvito.
- Taip. Tik, regis, šiurpulys per kūną nuėjo.
Tik tai buvo visai ne šiurpulys.

9

“Galbūt leistum duoti vieną patarimą, prieš tau išeinant?” - tada paklausė Purpurinė Roza, ir vėlyvą popietę, po to kai leitenantas Heilas pranešė tragišką žinią apie Aną Stivenson (jos nerado iki kito ryto, nes ji savo kabinete nemėgo priiminėti nekviestų svečių) ir išėjo, Roza juo pasinaudojo. Buvo sekmadienis, tačiau “Hair 2000” kirpykla “Skyview” prekybos centre dirbo. Kirpėja suprato Rozos norą, bet vis dėlto jam paprieštaravo.
- Jums taip tinka ši spalva!
- Taip, tikriausiai, bet man vis tiek nepatinka.
Kirpėja atliko savo darbą, ir Roza neišgirdo iš Bilio jokių protestų, nors jų ir tikėjosi.
- Tavo plaukai trumpesni, bet šiaip tu atrodai kaip ir pirmą kartą, kai išvydau tave lombarde, - tarė jis. - Man tai patinka.
Roza apkabino jį.
- Gerai.
- Nori kiniško maisto vakarienei?
- Jei pažadėsi pasilikti.
- Kad visus pažadus taip lengva būtų tęsėti, - šypsodamasis atsakė Bilis.

10

Pirmadienio laikraščių antraštės: “ŽIAURUSIS POLICININKAS PASTEBĖTAS VISKONSINE”.
Antradienio antraštės: “POLICIJA NUTYLI APIE POLICININKĄ-ŽUDIKĄ DANIELSĄ”.
Trečiadienio antraštės: “KREMUOTA ANA STIVENSON. JOS PALYDĖTI SUSIRINKO 2000 ŽMONIŲ”.
Ketvirtadienio antraštės: “GALI BŪTI, KAD DANIELSAS NUSIŽUDĖ, - TEIGIA PATIKIMI ŠALTINIAI”.
Penktadienį žinios apie Normaną persikėlė į antrą puslapį.
Dar po savaitės jis išnyko iš spaudos akiračio.

11

Nepraėjus daug laiko po liepos ketvirtosios, Robis Lefertsas įdarbino Rozą skaityti knygą, iš tolo neprimenančią Ričardo Reisino romanų. Tai buvo Dženės Smaili "Tūkstantis akrų". Knyga pasakojo apie Ajovos fermerių šeimą, tačiau iš tikrųjų taip nebuvo: Roza trejetą metų išdirbo kostiumų dizainere vidurinės mokyklos teatro būrelyje ir, nors nė karto neįžengė į sceną, vis tiek iškart galėjo atpažinti pamišusį Šekspyro karalių. Rašytoja paslėpė Lyrą tarp eilučių, tačiau pamišimas yra pamišimas.

Rašytoja taipgi pavertė savo herojų į Normaną panašiu padaru. Tą dieną, baigusi skaityti ("Tai pats geriausias tavo darbas, - pagyrė ją Roda, - ir vienas geriausių mano girdėtų skaitymų"), Roza grįžo namo ir išsitraukė seną berėmį paveikslą iš spintos, kur jis ir gulėjo nuo tos nakties, kai Normanas... dingo. Nuo to laiko Roza nebuvo pažvelgusi į paveikslą.

Vaizdas jos visai nenustebino. Paveiksle vėl švietė saulė. Kalvos šlaitas buvo toks pat apaugęs žolėmis, ir šventykla apačioje - tokia pati (arba *beveik* tokia pati - Rozai dingtelėjo į galvą, jog keistai asimetriška šventyklos perspektyva tapo normali). Moters vis dar nesimatė. Roza manė, kad Dorkas nuvedė pamišėlę paskutinįsyk pažvelgti į savo kūdikį... o tada Purpurinė Roza keliaus viena, kur iškeliauja tokios būtybės kaip ji, kai ateina joms skirta mirties valanda.

Roza nusinešė paveikslą prie šiukšlių nuleidimo vamzdžio, atsargiai laikydama jį už kraštų kaip anksčiau - tarytum bijotų, kad jos rankos gali įslysti į kitą pasaulį, jei nepasisaugos. Tiesą pasakius, Roza iš tikrųjų jautė kažką panašaus.

Roza sustojo prie vamzdžio, atidžiai žvelgdama į paveikslą, kuris pašaukė ją nuo dulkėtos lombardo lentynos, ko gero, pačios Purpurinės Rozos balsu. *Tikriausiai taip ir buvo,* - pamanė Roza. Ji pakėlė ranką prie šiukšlių nuleidimo vamzdžio durelių ir sustingo, nes akys pastebėjo anksčiau nematytus dalykus: du kontūrus aukštoje žolėje kalvos šlaite. Roza pirštu perbraukė per juos ir susiraukusi, pabandė atspėti, kas tai. Pagaliau ji suprato. Mažytė rožinė dėmelė buvo jos megztinis, o juodas taškelis - Bilio paskolinta striukė, kai tą dieną jie susiruošė pasivažinėti motociklu 27-ajame kelyje. Rozai nerūpėjo megztinis (pigus sintetinis niekalas), bet jai buvo gaila striukės. Ji neatrodė nauja, tačiau priminė gerus laikus. Be to, Roza mėgo grąžinti skolintus daiktus.

Ji netgi Normano banko kortele pasinaudojo tik vieną kartą. Roza nužvelgė paveikslą ir atsiduso. Nėra prasmės jį laikyti: greitai ji iš-

sikraustys iš Anos surasto mažo butuko. Be to, Roza neketino su savimi pasiimti ir praeitį. Ko gero, dalis praeities užstrigo jos galvoje it kulkos skeveldros, bet...

Prisimink medį, Roza, - tarė balsas, šį kartą panašus į Anos - Anos, kuri padėjo jai, kai Rozai reikėjo pagalbos ir ji neturėjo, kur eiti; Anos, kurios Roza neapraudojo taip, kaip norėjo... nors išverkė akis dėl mielosios Pemės gražiomis žydromis akimis, visada ieškančiomis "ko nors įdomaus". Bet dabar Roza pajuto gilų liūdesį, privertusį virpėti jos lūpas ir perštėti nosį.

- Ana, atleisk man, - išlemeno ji.

Nieko tokio, - kalbėjo sausas, šiek tiek arogantiškas balsas. - *Ne tu sukūrei mane ir ne tu sukūrei Normaną, todėl neturi jaustis atsakinga dėl mūsų. Tu - Roza Maklendon, o ne Tifozinė Meri*, tad neužmiršk to, kai tave apims meilės audra: privalai nepamiršti...*

- Neprivalau, - sumurmėjo Roza ir sulenkė paveikslą, tarsi iškilmingai užverstų knygą. Senas medis, prie kurio buvo pritvirtinta drobė, lūžo. Pati drobė suplyšo į daugybę juostelių, nukarusių it mazgotės. Dažai ant šių skiaučių atrodė blyškūs ir nereikšmingi. - Ne, neprivalau. Aš *nieko* neprivalau, jei to nenoriu, o aš *nenoriu.*

Tas, kuris pamiršta praeitį...

- *Velniop* praeitį! - sušuko Roza.

Aš atsilyginu, - atsakė balsas. Jis šnibždėjo; jis meilikavo. Jis perspėjo.

- Aš tavęs negirdžiu, - atrėžė Roza. Ji atidarė vamzdžio dureles, pajuto šilumą bei užuodė suodžius. - Aš tavęs negirdžiu, aš nesiklausau. Viskas baigta.

Roza išmetė sulamdytą ir suplėšytą paveikslą it laišką, adresuotą kam nors, sėdinčiam pragare, ir pasistiebusi ėmė stebėti, kaip jis krenta į apačioje spragsančius ugnies liežuvius.

---

* Merės Malon, amerikietės virėjos, kuri buvo aptikta kaip vidurių šiltinės nešiotoja, pravardė.

Epilogas

MOTERIS - LAPĖ

1

Spalio mėnesį Bilis vėl nusivežė Rozą į Šolendo iškylavietę. Šįkart jiedu važiavo mašina. Buvo graži rudens diena, tačiau per daug vėsoka pasivažinėjimui motociklu. Kai jiedu susėdo užkąsti aikštelėje, apsuptoje rudens spalvomis mirgančiais medžiais, Bilis paklausė to, ko Roza jau kurį laiką iš jo tikėjosi.

- Taip, - atsakė ji. - Kai tik įsigalios teismo nuosprendis.

Bilis apkabino ją ir pabučiavo. Apsivijusi jo kaklą ir užmerkusi akis, Roza išgirdo Purpurinės Rozos balsą: *pusiausvyra atstatyta... be to, tau tai nerūpės, jei prisiminsi medį.*

Ir vis dėlto *kokį* medį?

Gyvenimo medį?

Mirties medį?

Pažinimo medį?

Gėrio ir Blogio medį?

Roza krūptelėjo ir dar stipriau prisispaudė prie būsimojo vyro. Sugniaužęs kairę jos krūtį, Bilis nusistebėjo, kaip pašėlusiai daužosi jos širdis.

Kokį medį?

2

Jiedu susituokė civiliškai tarp Padėkos dienos ir Kalėdų, praėjus dešimčiai dienų po teismo nuosprendžio išskirti Rozą su Normanu Danielsu, jam neatsiliepus. Pirmąją jų vedybinio gyvenimo naktį Rozą pažadino jos vyro riksmai.

- *Aš negaliu į ją žiūrėti!* - per miegus šaukė Bilis. - *Jai nesvarbu, ką žudyti! Jai nesvarbu, ką žudyti! Prašau, nejau negalite jo NUTILDYTI?* - ir tylesniu balsu pridūrė: - Kas tavo burnoje? Kas tie siūlai?

Jiedu nakvojo Niujorko viešbutyje, pakeliui į Sent Tomasą, kur ketino praleisti medaus mėnesį, ir nors Roza paliko namie mažą

mėlyną paketėlį, paslėptą iš Egipto parsivežtos rankinės dugne, keraminį buteliuką ji turėjo su savimi. Kažkoks instinktas - tikriausiai moteriška intuicija - liepė jai jį pasiimti. Roza jau dukart panaudojo buteliuko turinį po lygiai tokių pat Bilio košmarų, tačiau kitą rytą, kai Bilis skutosi barzdą, ji įlašino paskutinį lašelį jam į kavą.

Turėtų pakakti, - įmetusi buteliuką į klozetą ir nuleidusi vandenį, pagalvojo Roza. - *Bet kokiu atveju to turėtų pakakti.*

Medaus mėnuo buvo nuostabus: daugybė saulės, gero sekso ir jokių košmarų.

3

Sausio mėnesį, kai sniegas užgulė lygumas ir miestą, Rozos Stainer nėštumo testas parodė tai, ką ji ir taip žinojo: ji turės kūdikį. Roza žinojo ir tai, ko joks testas neparodys: gims mergaitė.

Pagaliau gims Karolina.

Pusiausvyra atstatyta, - nesavu balsu tarė sau Roza, stovėdama prie jų naujojo buto lango ir žvelgdama į krintantį sniegą. Jis priminė jai tos nakties rūką Braento parke, kai Normanas užtiko juos prie namų.

Taip, taip, taip, - beveik apatiškai mąstė Roza. Prisiminimai grįždavo it įkyri melodija, kurios niekaip negali išmesti iš galvos. - *Pusiausvyra išliks, kol prisiminsi medį, tiesa?*

Ne, - taip aiškiai atsakė pamišėlė, kad Roza net apsisuko ant kulnų su krūtinėje besidaužančia širdimi, įsitikinusi, jog Purpurinė Roza stovi kambaryje šalia jos. - *Ne... kol sugebėsi kontroliuoti savo temperamentą. Kol sugebėsi tai daryti. Tačiau tai beveik tas pat, ar ne?*

- Nešdinkis, - drebančiu balsu Roza paliepė tuščiam kambariui. - Nešdinkis, kale. Nesiartink prie manęs. Nesikišk į mano gyvenimą.

4

Gimusi mergaitė svėrė aštuonis svarus ir devynias uncijas. Ir nors Roza paslapčiomis visada vadino ją Karolina, gimimo liudijime buvo įrašyta Pamela Gertrūda. Iš pradžių Roza prieštaravo, teigdama, jog, pridėjus prie vardų dar ir pavardę, išeis tikras kalambūras. Be jokio entuziazmo ji siūlė Pamelą Aną.

- Prašau, - maldavo Bilis, - tai skamba it koks vaisių desertas prašmatniame Kalifornijos restorane.

- Bet...

- Ir nesijaudink dėl Pamelos Gertrūdos. Pirmiausia ji netgi savo geriausiai draugei neprasitars, jog jos antras vardas Gerta. O antra, rašytoja, apie kurią tu kalbi, pasakė, kad rožė yra rožė. Taigi nematau geresnės priežasties, kad apsistotume prie šio vardo.

Taip jiedu ir padarė.

5

Prieš antrąjį Pemės gimtadienį jos tėvai nusprendė nusipirkti namą priemiestyje. Jie jau galėjo tai sau leisti, nes abu turėjo gerus darbus. Jiedu pradėjo nuo krūvos brošiūrų, po to sumažino jų skaičių iki tuzino, šešių, keturių ir galų gale iki dviejų. O nuo čia ir prasidėjo ginčai. Roza norėjo vieno namo, Bilis - kito. Diskusijos virto debatais, o šie išaugo į ginčus - graudu tai girdėti, tačiau nieko nauja: netgi darniausios ir harmoniškiausios šeimos neapsaugotos nuo barnių... ar retkarčiais įvykstančių "Šaukimo varžybų".

Pasibaigus vienoms tokioms "varžyboms", Roza užsidarė virtuvėje ir ėmė gaminti vakarienę, pirmiausia įkišdama vištą į orkaitę, o tada užkaisdama vandenį kukurūzų burbuolėms, kurias nupirko pakelės turgavietėje. Truputį vėliau, kai ji skuto bulves prie spintelės šalia viryklės, Bilis išėjo iš svetainės, kur dar kartą peržiūrėjo namų, sukėlusių tokius neįprastus tarp jų nesutarimus, nuotraukas... nors iš tikrųjų jis mąstė apie ką tik pasibaigusį barnį. Roza neatsisuko kaip visuomet, išgirdusi artėjančius jo žingsnius, ir netgi tada, kai Bilis pabučiavo jai į kaklą.

- Atleisk, kad aprėkiau tave dėl namo, - ramiai atsiprašė Bilis. - Aš vis dar manau, kad tas Vindzore yra daug geresnis, bet aš iš tikrųjų apgailestauju, kad pakėliau balsą.

Bilis palaukė atsakymo, bet jo neišgirdęs liūdnai išsliūkino iš virtuvės, manydamas, kad Roza vis dar pyksta. Tačiau ji nepyko: jos dabartinės proto būsenos nebuvo galima įvardyti pykčiu. Roza juodai niršo, tiesiog tūžo, o jos tylėjimas reiškė ne vaikišką užsispyrimą "nutaisyti šaltą veidą", o begalines pastangas

(prisimink medį)

nepastverti puodo su verdančiu vandeniu ir neišpilti jo tiesiai Biliui į veidą. Priešais save Roza matė atgrasų ir kartu dėmesį pritraukiantį paveikslą: Bilis klykdamas susverdėja, o jo oda tampa tokios spalvos, kokią ji kartais matė sapnuose. Bilis stveriasi už skruostų, kur ant nudegusios odos jau ima dygti pūslės. Jos kairė ranka tikrai pakrypo puodo rankenos link, o tą naktį, Rozai gulint lovoje, du žodžiai sukosi jos galvoje: *Aš atsilyginu.*

6

Po to įvykio Roza pradėjo paranojiškai stebėti savo rankas, pečius ir veidą... bet daugiausia rankas, nes viskas prasidės būtent nuo čia.

Kas ir nuo kur prasidės? Roza to nežinojo... tačiau suprato, jog atpažins

(medį)

tai, kai pamatys.

Vakarinėje miesto dalyje Roza netyčia surado treniruočių salę, pavadintą "Elmo Atmušinėjimo Narvai", ir pradėjo reguliariai ten lankytis. Klientūrą ten sudarė daugiausia pagyvenę vyrai, bandantys išsaugoti savo jaunų dienų figūras ir mokyklinukai, už penkis dolerius nors trumpam norintys apsimesti esą Kenu Grifiu Jaunesniuoju ar Didžiuoju Hurtu. Retsykiais keletą kamuoliukų atmušdavo ir jų draugužės, bet dažniausiai jos it papuošalai stovėdavo už narvų ar truputį brangesnio "Pagrindinės Lygos Atmušinėjimo Tunelio" ir stebėdavo. Ten buvo ir keletas trisdešimtmečių moterų, atmušinėjančių automato paduodamus kamuoliukus. Keletas? Tiesą pasakius, tik viena trumpaplaukė brunetė išbalusiu rimtu veidu. Berniūkščiai prunkštė, kikeno, baksnojo viens kitą alkūnėmis ir nešiojo kepuraites su nusuktais snapeliais, kad pasirodytų, kokie jie kietuoliai, tačiau Roza visiškai nekreipė dėmesio nei į jų juoką, nei į jų dirsčiojimus į jos kūną, kuris vėl tapo beveik toks pat, koks buvo prieš gimdymą. Beveik? Kaip tokio amžiaus pupytė (berniūkščiai kalbėjosi tarpusavy), ji buvo tikrai pritrenkianti.

Po kiek laiko jie liovėsi juoktis, kadangi dama berankoviais sportiniais marškinėliais ir laisvomis pilkomis kelnėmis (po pradinio nerangumo ir nepataikymų keletą kartų ją netgi numušė kieti automato paduoti guminiai kamuoliukai) pradėjo gerai, o po to ir *puikiai* atmušinėti.

- Tikra šaunuolė, - tarė vienas iš berniūkščių, kai visa įraudusi Roza prie galvos it šalmas prilipusiais plaukais vieną paskui kitą atmušė tris kamuoliukus per visą tunelio tinklinėmis sienomis ilgį.

Kiekvienąkart atmušus, ji surikdavo aukštu nežemišku balsu lyg Monika Seleš, stengdamasi užsidirbti tašką. Atrodė, tarytum kamuoliukas būtų kažkaip ją nuskriaudęs.

- Nugalėk ir šią mašiną, - tarė antrasis, kai automatas, stovintis tunelio viduryje, išspjovė aštuonias mylias per valandą lekiantį kamuoliuką.

Roza sušuko, beveik prispaudusi galvą prie peties ir pasuko klubus. Kamuoliukas nuskriejo atgal, atsitrenkė į tinklą per du šimtus

pėdų gilyn į tunelį, sumirgėjo savo žalia spalva ir nukrito prie jau Rozos atmuštų kamuoliukų.

- Ne tokia ji ir stipruolė, - numykė trečias. Jis išsitraukė cigaretę, įsikišo tarp dantų ir užsidegė degtuką. - Ji tik...

Šįkart Roza *iš rimtųjų* suriko, - suklykė it alkanas paukštis, - ir kamuoliukas tiesia balta linija nuskrido atgal į tunelį. Jis atsimušė į tinklą... ir jį pramušė. Skylė buvo panaši į tokią, kurią paliko iš arti iššovęs medžioklinis šautuvas.

Berniūkštis su cigarete sustingo. Degtukas beveik svilino jo pirštus.

- Ką sakei, brolyti? - paklausė pirmasis vaikėzas.

7

Po mėnesio, užsidarius treniruočių salei, Roda Simons staiga nutraukė naujos Glorijos Neilor knygos skaitymą ir liepė Rozai eiti namo. Roza paprieštaravo, jog dar anksti. Roda su tuo sutiko, bet pabrėžė, jog Roza praranda intonaciją, tad verčiau jau palaukti iki rytdienos.

- Bet aš noriu užbaigti šiandien, - nesutiko Roza. - Juk liko tik dvidešimt puslapių. Aš noriu užbaigti tą prakeiktą knygą, Ro.

- Vis tiek, ką šiandien padarysi, reikės perrašyti, - Roda užbaigė diskusijas. - Nežinau, kada Pamelačita leido tau vakar atsigulti, bet šiandien tau skaityti nebeišeina.

8

Roza atsistoja ir išeina pro duris, taip smarkiai trenkdama jas už savęs, kad jos vos neišlūžta iš savo vyrių. Valdymo studijoje ji sugriebia staiga išsigandusią Rodą Simons už jos palaidinės apykaklės ir trenkia veidu į valdymo pultą. Alkūninis mygtukas perduria jos aristokratišką nosį it babekju iešmo smaigalys. Kraujas aptaško viską aplinkui, spindėdamas ant studijos lango ir tekėdamas šlykščiomis purpurinėmis srovelėmis.

- Roza, ne! - surinka Kurtas Hamiltonas. - Dieve mano, ką tu darai?

Roza suleidžia nagus į tvinkčiojantį Rodos kaklą ir perrėžia jį, apsitaškydama veidą jos krauju, trokšdama maudytis jame, trokšdama pakrikštyti šį naują gyvenimą, prieš kurį taip bukai kovojo. Beje, nėra reikalo atsakyti Kurtui. Roza puikiai žino, ką daro: ji atsilygina, atsilygina, *ir tegul padeda Dievas tiems, kurie pateko į jos nemalonę. Tegul padeda Dievas...*

9

- Roza? - pašaukė Roda, pakeldama ją iš siaubingo, bet traukiančio dėmesį sapno. - Ar viskas gerai?

Valdykis, mažoji Roza.

Valdykis ir prisimink medį.

Roza pažvelgė žemyn ir išvydo rankose laikanti sulaužytą pieštuką. Ji dar kelias sekundes paspoksojo į jį, bandydama nuraminti įsisiautėjusią širdį. Pagaliau supratusi, jog galės kalbėti ramiu balsu, Roza atsakė:

- Taip, viskas gerai. O tu teisi, vakar dukrelė nedavė man miegoti, todėl ir jaučiuosi pavargusi. Atidėkim darbus iki rytojaus.

- Protinga mergaitė, - pagyrė Roda, o moteris kitoje stiklo pusėje - moteris, drebančiomis rankomis nusiimanti ausines nuo galvos - pagalvojo: *Ne. Ne protinga, o pikta. Pikta mergaitė.*

Aš atsilyginu, - sušnibždėjo balsas sąmonės glūdumoje. - *Anksčiau ar vėliau, mažoji Roza, aš atsilyginu. Nori tu to ar nenori, aš atsilyginu.*

10

Roza manė neužmigsianti visą naktį, tačiau iškart po vidurnakčio ji nugrimzdo į miegus ir ėmė sapnuoti. Ji sapnavo medį. O pabudusi susimąstė: *Visai nenuostabu, kad iki šiol nesupratau. Visai nenuostabu. Visą laiką aš galvojau apie kitą medį.*

Roza gulėjo šalia Bilio ir, spoksodama į lubas, galvojo apie sapną. Sapne ji girdėjo žuvėdrų klyksmą virš ežero ir Bilio balsą. *Jiems nieko nenutiks, jei jie išliks normalūs,* - kalbėjo Bilis. - *Jei išliks normalūs ir prisimins medį.*

Roza žinojo, ką daryti toliau.

11

Kitą dieną ji paskambino Rodai ir pranešė negalėsianti atvykti į darbą - atseit užpuolė gripas. O tada vienut vienutėlė Roza išvažiavo 27-uoju keliu Šolendo link. Ant keleivio sėdynės gulėjo iš Egipto parsivežta rankinė. Tokiu metų laiku iškylavietė buvo visai tuščia. Roza nusimovė batus, pakišo juos po stalu ir ežero vandeniu nuskubėjo šiaurės kryptimi, kaip ir tada, kai Bilis pirmą kartą atsivežė ją čionai. Ji bijojo nerasianti apaugusio takelio, vedančio krantu į viršų, tačiau puikiai jį surado. Basoms kojoms smingant į žvyrą, Roza su-

simąstė, kiek sapnų, kurių dabar jau nebeprisiminė, nuo pykčio atsiradimo naktimis atvesdavo ją čionai. Be abejo, sunku pasakyti, o be to, tai visai nesvarbu.

Takelis vedė į apleistą miško aikštelę, kurioje gulėjo nuvirtęs medis - tas, kurį ji pagaliau prisiminė. Roza niekada neužmiršo, kas nutiko paveikslo pasaulyje, ir dabar be jokios nuostabos ji išvydo, jog šis medis ir tas, kitas, nuvirtęs ant tako, vedančio prie Dorkas granatmedžio, yra visiškai identiški.

Roza pamatė lapės olą po dulkėtomis šaknimis kairiame medžio gale, bet ji buvo sena ir apleista. Roza vis tiek priėjo prie olos ir atsiklaupė (nes nežinojo, ar drebančios kojos pačios neims linkti per kelius). Ji atidarė seną rankinę ir ant lapais bei puvenomis apdrėbtos žemės iškratė visus savo senojo gyvenimo likučius. Tarp sulamdytų skalbinių sąrašų, pasenusių sąskaitų, po pirkinių sąrašu su pabrauktais, parašytais didžiosiomis raidėmis žodžiais

KIAULIENOS MUŠTINIAI

(jie buvo Normano mėgiamiausi) gulėjo mėlynas paketėlis su raudonai purpurinėmis dėmelėmis.

Drebėdama ir pravirkdama, - kadangi nuo seno žiauraus gyvenimo likučių pasidarė liūdna, o naujasis gyvenimas buvo pavojuje, - Roza iškasė duobelę prie nuvirtusio medžio šaknų. Kai ji buvo aštuonių colių gylio, Roza padėjo paketėlį prie jos ir išvyniojo. Sėklytė vis dar gulėjo viduje, apsupta auksinio jos pirmojo vyro žiedo.

Roza įmetė sėklelę į duobę (sėklelė išlaikė savo magiškąją galią: pirštai iškart apmirė) ir uždėjo ant jos žiedą.

- Prašau, - tarė Roza, nežinodama, ar ji meldėsi, ir kam tada ši malda buvo skirta.

Po kiek laiko ji išgirdo atsakymą - trumpą skardų kiauktelėjimą. Jame nesijautė nei gailesčio, nei užuojautos, nei švelnumo, tik nekantravimas. *Nežaisk su manim,* - bylojo jis.

Roza pakėlė galvą ir aikštelės pakrašty išvydo lapę, sustingusią savo vietoje ir žvelgiančią į ją. Lapė laikė pakėlusi uodegą, kuri liepsnojo it fakelas pilkšvame danguje.

- Prašau, - drebančiu balsu pakartojo Roza. - Prašau neleisk man tapti tuo, ko taip bijau. Prašau... prašau, padėk man valdytis ir prisiminti medį.

Roza neišgirdo nieko, net to nekantraus kiauksėjimo. Lapė tik stovėjo, kur stovėjusi, ir iškišusi liežuvį lekavo. Rozai pasirodė, kad ji šypsosi.

Roza dar kartą pažvelgė į apglėbusį sėklytę žiedą ir užbėrė jį puvėsiais.

Viena - mano poniai, - mąstė ji, - *kita - šeimininkei, o trečia - mergaitei, kuri joms gero linki. Viena - Rozai.*

Roza atsitraukė atgal prie takelio, besileidžiančio prie ežero. Lapė iškart pribėgo prie nuvirtusio medžio, apuostė vietą, kur Roza užkasė sėklytę ir žiedą, ir atsigulė... Ji vis dar šnopavo, šypsojosi (Roza neabejojo, jog lapė šypsojosi) ir juodomis akimis žvelgė į Rozą. *Lapiukų nebėra,* - kalbėjo akys, - *ir lapino, davusio jiems gyvybę, nebėra. Bet aš, Roza... aš budžiu. Ir jei prireiks, aš atsilyginsiu.*

Roza ieškojo pamišimo arba sveiko proto tose akyse... bet išvydo ir vieną, ir antrą.

Lapė padėjo savo gražų snukutį ant purios uodegos, užsimerkė ir susiruošė miegoti.

- Prašau, - paskutinįsyk sušnibždėjo Roza ir apsisukusi nuėjo.

Važiuodama "Dangaus keliu" atgal į savo gyvenimą, Roza išmetė paskutinį savo senojo gyvenimo atributą - iš Egipto parsivežtą rankinę - pro vairuotojo langą tiesiai į Kuri įlanką.

12

Pykčio priepuoliai praėjo.

Pamela dar nesuaugo, bet jau tapo pakankamai didelė, kad turėtų savo draugų. Jai ėmė augti krūtys, prasidėjo menstruacijos. Taigi jiedvi su motina ėmė ginčytis dėl drabužių, pasilinksminimo vakarėlių, ką ji turi daryti, su kuo draugauti ir kiek laiko nebūti namuose.

Audringas Pemės paauglystės sezonas dar visiškai neprasidėjo, bet Roza žinojo, kad jis netruks ateiti. Tačiau į visa tai ji žvelgė ramiai, nes pykčio priepuoliai praėjo.

Bilio plaukai pražilo ir ėmė retėti.

Roza vis dar buvo brunetė. Ji nešiojo iki pečių pakirptus plaukus. Kartais sukeldavo juos į viršų, bet niekada nepindavo į kasą.

Jau seniai jie neiškylavo Šolende prie 27-ojo kelio. Bilis, regis, pamiršo jį, pardavęs savo "Harlį Davidsoną", o taip jis padarė teigdamas:

- Mano refleksai sulėtėjo, Roza. Kai malonumas tampa rizika, reikia jo atsikratyti.

Roza nesiginčijo, tačiau jai atrodė, jog kartu su motociklu Bilis pardavė daugybę prisiminimų, ir būtent jų ji gailėjosi. Tarytum visa jo jaunystė būtų buvusi sukišta į motociklo bagažinę, ir Bilis užmiršo ją išsiimti, prieš jaunuoliui iš Evanstono nuvažiuojant motociklu tolyn.

Jie ten nebeiškylaudavo, bet vienąkart į metus, visada pavasarį, Roza nuvažiuodavo į Šolendą viena. Ji matė, kaip nuvirtusio medžio

šešėlyje išaugo naujas medis: nuo ūglio iki jauno medžio tiesiu lygiu kamienu ir gražiomis šakomis. Roza stebėjo, kaip metai iš metų jis auga miško aikštelėje, kur nebežaidė nė vienas lapiukas. Ji išsėdėdavo tyloje visą valandą, pasidėjusi rankas ant savo kelių. Roza atvažiuodavo čionai ne melstis ir ne medituoti, tačiau ji jautė savo veiksmų teisingumą, jautė atliekanti pareigą, jautė kažkokios nerašytos sutarties atsinaujinimą. Ir jei buvimas čia padėdavo neįskaudinti kitų, - Bilio, Pemės, Rodos, Kurto (dėl Robo Lefertso nebereikėjo jaudintis: jis mirė nuo infarkto, kai Pemei sukako penkeri), - vadinasi, laikas buvo praleistas ne veltui.

Kaip nuostabiai augo šis medis! Jo jaunas šakas dengė siaurų tamsiai žalių lapų tankumynas, o per pastaruosius dvejus metus Roza pastebėjo spalvos patamsėjimus tarp lapų - pumpurus, kurie kada nors vėliau taps vaisiais. Jei kas nors tada atsidurs šioje aikštelėje ir paragaus tų vaisių, Roza neabejojo, jog tas žmogus iškart mirs paslaptinga mirtimi. Kartais ji dėl to imdavo nerimauti, tačiau kol nepastebėjo jokių žymių, jog žmonės ten lankosi, Roza per daug nesijaudino. Kol kas ji nematė jokių žymių, nė vienos alaus skardinės, cigarečių pakelio ar gumos popierėlio. Rozai pakakdavo atvažiuoti čionai, padėti sveikas, dėmėmis neišbertas rankas ant kelių ir žiūrėti į jos pykčio medį bei purpurinius pumpurus, kurie po kelerių metų taps be galo saldžiais mirties vaisiais.

Kartais, sėdėdama priešais savo medelį, Roza imdavo dainuoti:

- Aš - iš tikrųjų Roza, aš - Roza Tikroji... geriau jau nejuokaukit... nes aš esu valdovė...

Be abejo, anokia ji valdovė. Ją mylėjo ir gerbė tik jai rūpimi žmonės, tačiau kadangi Roza būtent juos ir mylėjo, taigi viskas gerai. Pusiausvyra išlaikyta, kaip būtų pasakiusi į *zatą* įsisupusi moteris. Roza pasiekė saugų uostą, ir tais pavasario rytais prie ežero, sėdėdama sukryžiavusi po savimi kojas apaugusioje žolėmis tylioje aikštelėje, kuri nė trupučio nepasikeitė per visus tuos metus (ji buvo panaši į paveikslą, kokį gali rasti antikvariato krautuvėlėje ar lombarde), ji jausdavo tokį dėkingumą, kuris nebetilpdavo jos širdyje. Būtent dėl šio dėkingumo Roza imdavo dainuoti. Ji tiesiog privalėdavo dainuoti - kitos išeities nebuvo.

Kartais lapė - pasenusi, pasidabruotu kailiu - išeidavo į aikštelės pakraštį ir sustojusi įsiklausydavo į Rozos dainavimą. Jos juodose akyse Roza neįžvelgė jokios aiškios minties, tačiau, be jokios abejonės, už jų slėpėsi su niekuo nesupainiojamas sveikas protas ir išmintis.

1993 m. birželio 10 d. - 1994 m. lapkričio 17 d.

Stephen King

PURPURINĖ ROŽA

Romanas

Redaktorius J.Vabuolas
Dailininkas A.Šimakauskas

Formatas 84x108 1/32. Popierius ofsetinis. Garnitūra 10 p.
SL Nr. 929. Ofsetinė spauda 11,5 sąl.sp.l.
Užsakymo Nr. 187 Kaina sutartinė.
"Eridanas", 3009 Kaunas, Partizanų 4.
Spausdino Adomo Jakšto spaustuvė,
Girelės 22, 4320, Kaišiadorys.

DAUGIAMILIJONINIS BESTSELERIS

Daugelį metų savo vyro,
policijos detektyvo, žiauriai
prievartauta žmona ryžtasi
lemtingam žingsniui – pabėgti
iš namų į visišką nežinią.
Vyras ima ją persekioti,
ir netrukus šios gaudynės
pavirsta tikru košmaru,
kuris Stepheno Kingo vizijoje
susilieja su antikiniu mitu
apie požeminiame labirinte
besiblaškantį ir savo aukas
žudantį Minotaurą...

